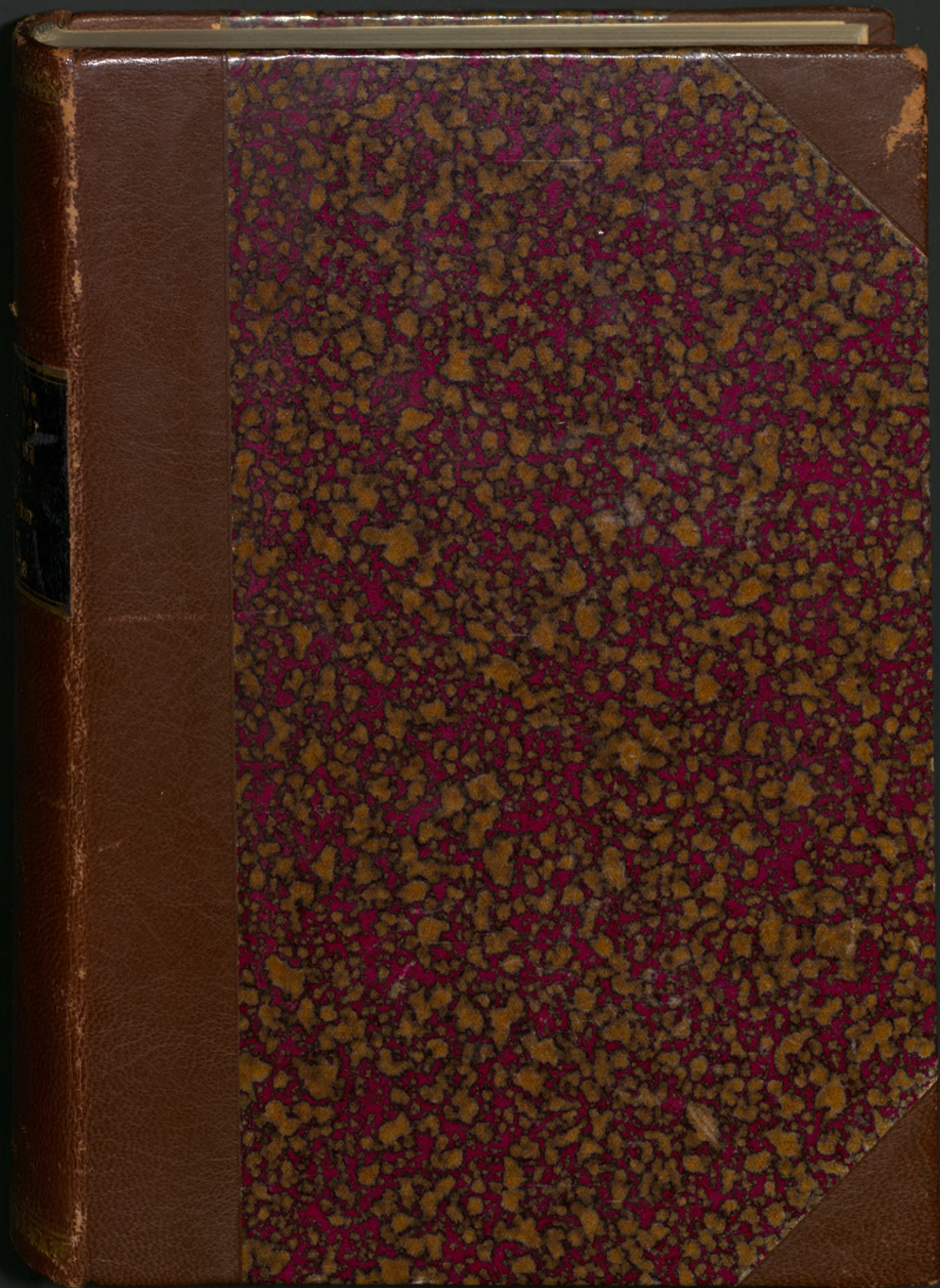

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

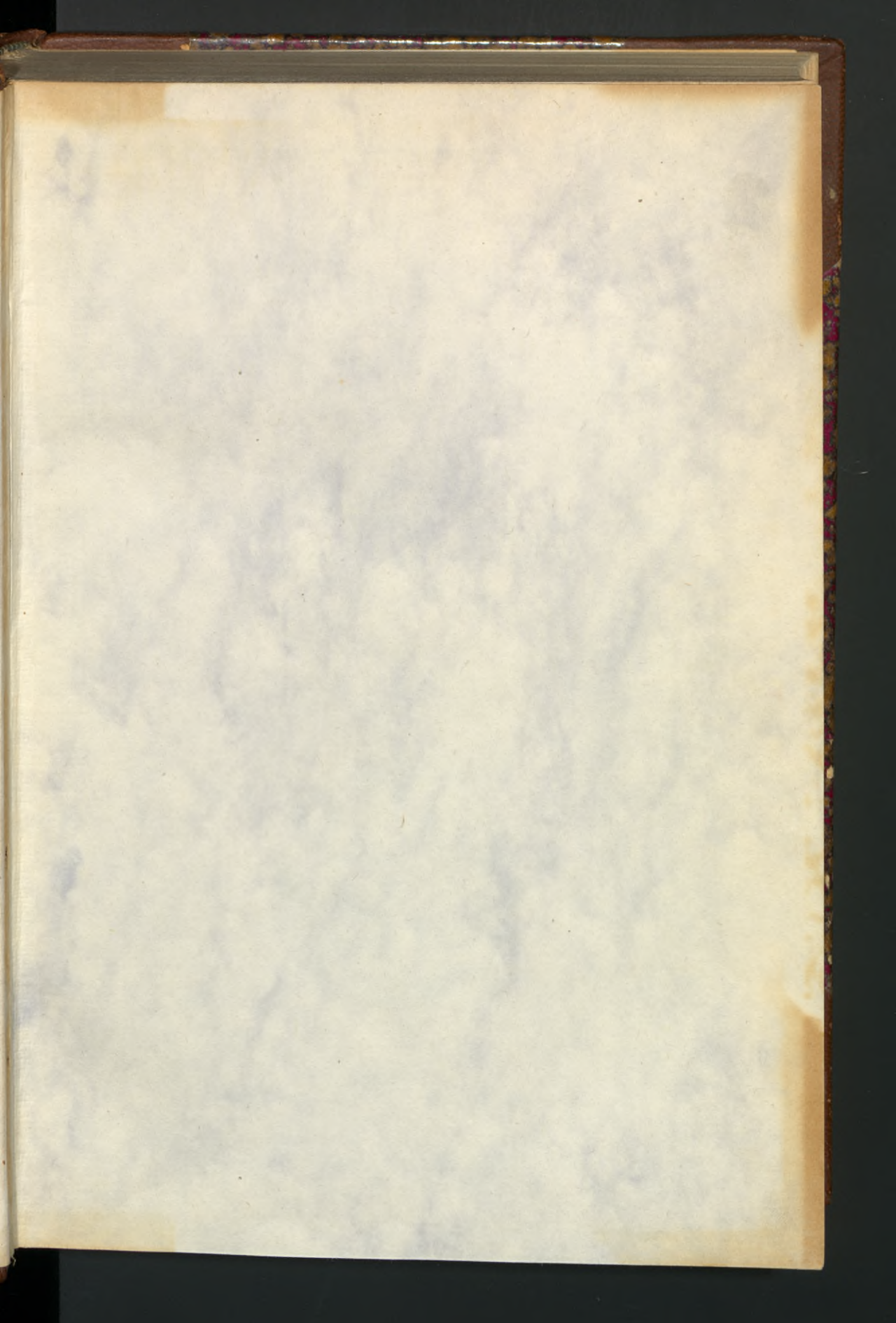

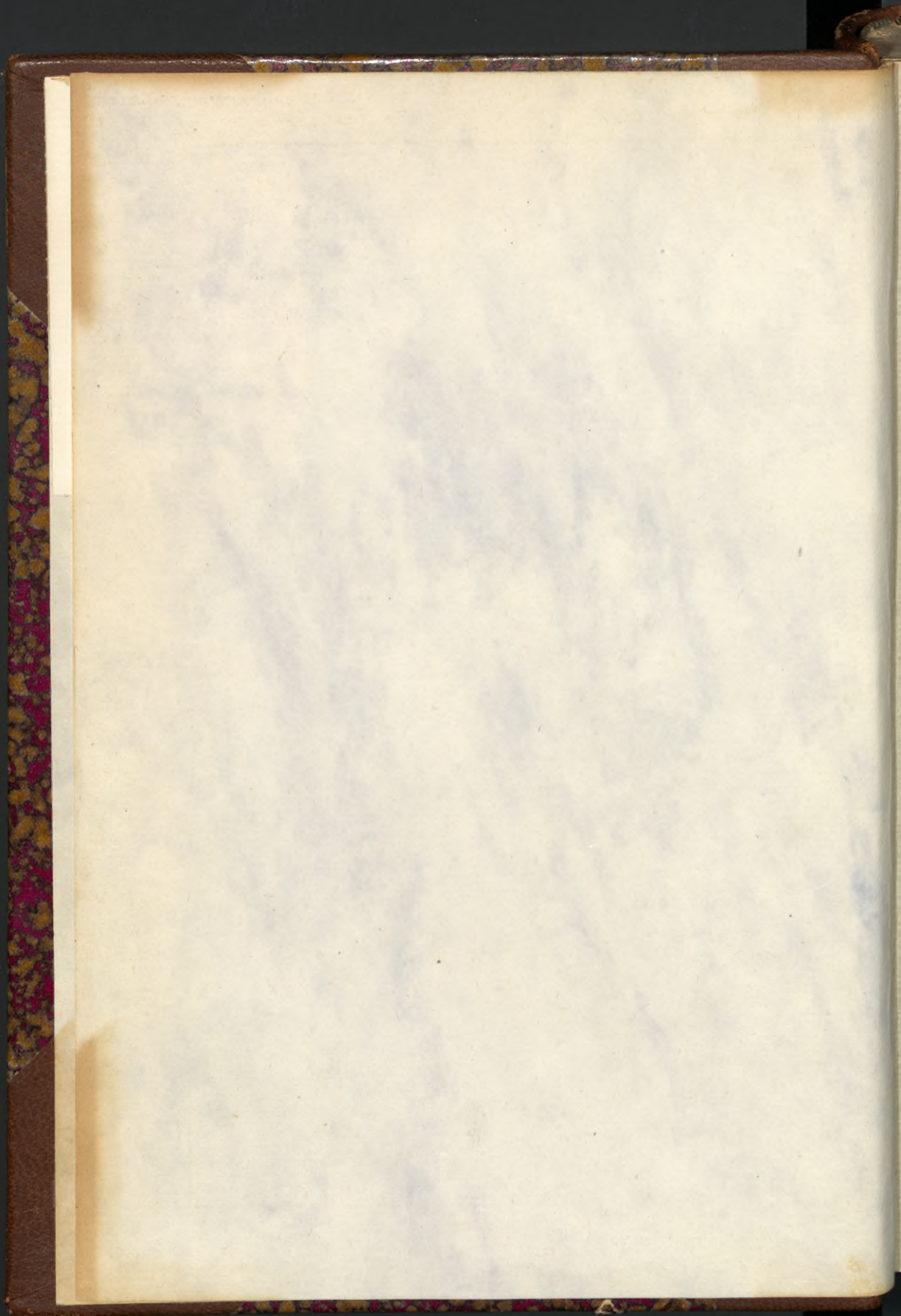

Allmänna Sektionen

Kommunalväs.
Sv.
Stockholm

STOCKHOLMS STADS
TÄNKEBÖCKER 1576—1578

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

JOH. AX. ALMQUIST

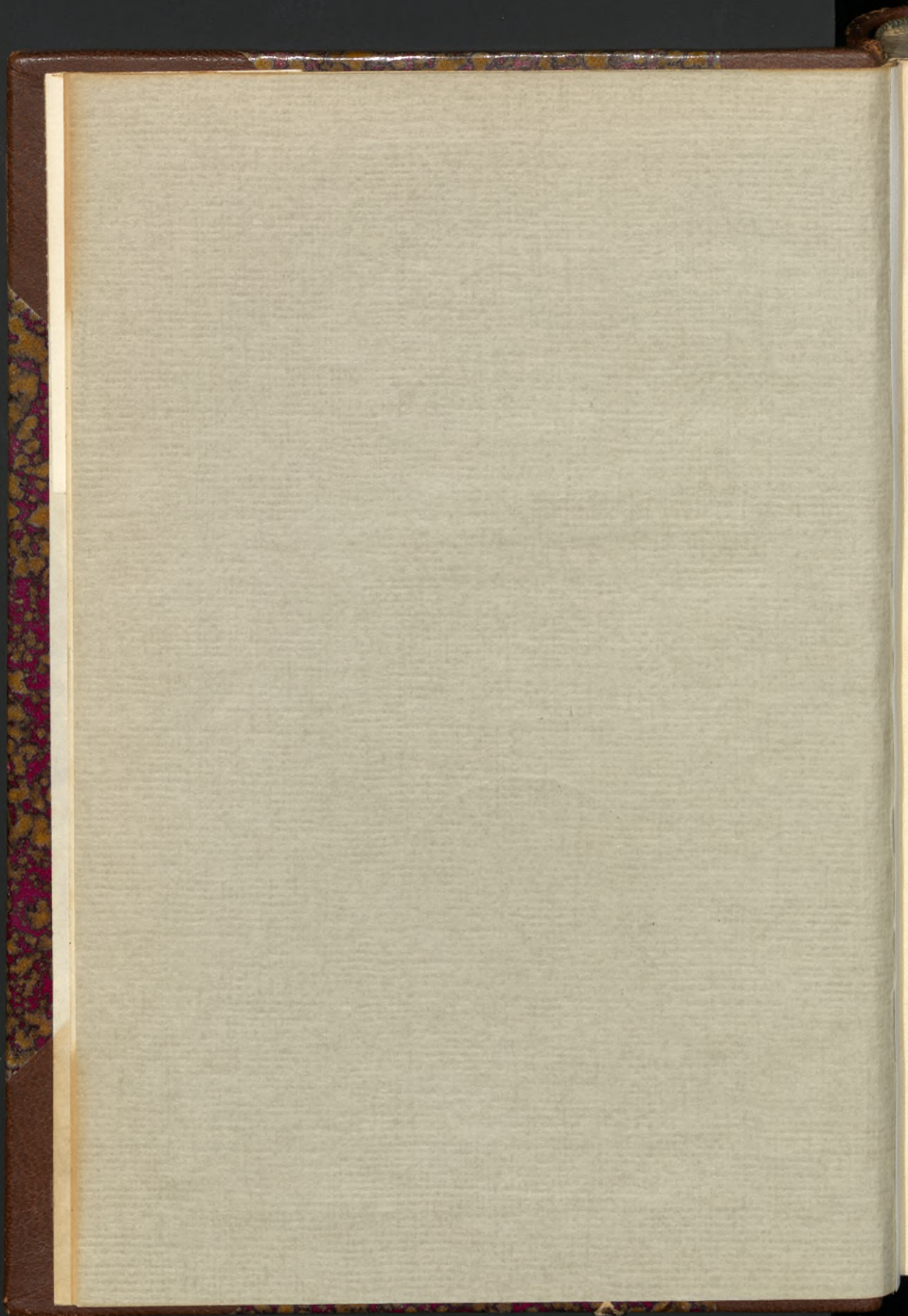
STOCKHOLM 1943

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

421554

Pris: 20 kronor.

STOCKHOLMS STADS
STOCKHOLMS STADS BÖCKER 1576-1578
STOCKHOLMS STADSBÖCKER

FRÅN ÄLDRE TID

ANDRA SERIEN

TÄNKEBÖCKER

NY FÖLJD

5.

1576—1578

STOCKHOLMS STADS BÖCKER

FRÅN ÅLDRU TID

ANDRA SERIEN

TÅRREBÖCKER

AF FÖLJAN

2.

1776-1778

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER 1576—1578

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

JOH. AX. ALMQUIST

STOCKHOLM 1943

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

421554

STOCKHOLMS STADS
TÄNKEBÖCKER 1576-1578

Tryckt af

Konstl. Samfundet för
utgivande af handskrifter rörande Sjäändsvens historik
med understöd af Stockholms stad och
Konstnärskamrats Kassa

1881

JON AX. ALmqVIST

STOCKHOLM 1881
ALmqVIST & WILHELMSON, K. A. WILHELMSON & WILHELMSON
1881

INNEHÅLL.

Förord	VII
Tänkeboken 1576:	
1. Koncept	1
2. Renskrift	111
Tänkeboken 1577	212
» 1578 jan.—maj	331
Register	369
Personregister	371
Yrkesregister	409
Ortsregister	
1. Stockholm	416
2. Orter utom Stockholm	417
Sakregister	425

INNEHÅLL

VII	Förord
	Tärfobölen 1878
I	1. Enligt
111	2. Enligt
218	Tärfobölen 1877
301	1876 (enligt)
355	Kapitel
371	Förordning
405	Tärfobölen
	Örskningar
418	1. Räkning
419	2. Räkning
425	Örskningar

FÖRORD.

Manuskriptet till Stockholms stads renskrivna tänkeböcker för åren 1576—1578 består av en foliovolym, bunden i svart-brunt pressat skinn med knytband. Pärmarna äro samtida, men ryggen har i nyare tid påtryckts modern titel i guldbokstäver. Boken har 188 blad. De två första och de fjorton sista äro opaginerade, medan de mellanliggande, som innehålla själva texten, äro av ålder folierade dels 1—71, av vilka 64—67 och 69 blanka, dels 1—103. Papperet i denna avdelning har en skälliknande vattenstämpel. Det sista lägget (som har annat papper med olika vattenstämpel) är insatt efter bindningen och innehåller registeranteckningar, gjorda på 1600-talet. Några äldre kortfattade liknande anteckningar, som tydligen funnits på pärmarnas insidor, hava vid renovation av bandet tillvaratagits och åter inklistrats. Enligt gjord anteckning hava vid samma tillfälle ur själva pärmarna uttagits såsom fyllnad använda blad ur en på 1400-talet tryckt legendsamling.

Texten börjar med protokollet för den 2 januari 1576, och utgör således en direkt fortsättning av innehållet i närmast föregående tänkebok, som sträcker sig fram till och med december 1575. Den indelning efter kalenderår, som därmed införts, avbrytes 1578, vilket år protokollen före och efter den 28 maj äro delade på olika volymer eller den nu publicerade (N. 22) och en följande (N. 23), som innehåller fortsättningen fram till slutet av 1580.

För nu ifrågavarande tid finnas konceptprotokoll bevarade endast från år 1576. Dessa ingå i fyra lösa lägg, av vilka det första upptager även slutet av 1575 års koncept. Årgången 1576 har emellertid i papperets nedre kant försetts med särskild paginering (1—158), som följts vid avtrycket. De skäl, som för-

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBOK

1576

I

KONCEPT

Stockholm 1 Junij 1875.

Jak. An. Almqvist.

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBOK

1875

KONCERT

Anno Christj M. D. LXXVI.

II januarij¹

såthe för rätte Jacob Bagge och borgmästere och rådmän, thesliges Erich Jönßon, knechtehöffuidzman och andre befelhebbes vnder gårdzfänicken.

1. War menigheeten vpkalled, och ebland annet, som them blef förehållet, sades alffuarligen till, att huar och en förwarer sin eeldh, men then som slepper eelden, att ther kommer skade af, skal miste lyffuet och brännes vthen nåder.

2. Till thet 2 att ingen schall ware frj för stadzens tunge och rättigheet, som någon handel och borgere näring drýffuer.

3. Eftther thet man haffuer förnummet, att the laxtjinner, som borgerne nu senest finge ifrå slottedt, thå the köpte laxen, skole hälle $\frac{1}{4}$ mindre än rätte tjinner, therfore sades huar och en till, som sådane lax haffuer köpt, att the skole haffue alle tjinner oförwandlede tilstedz och them <widh högzte straf> eý låthe förkomme widh högzte straf.

Stältes för rätten Johan Knuthson, som [skall] haffue latidt [2] fälle någon ordh, som K. M:tz höge namn och dignitet förnär äre. C.

1. Nekede ther aldelis till, att han haffuer förtalet huarken H. K. M. eller någon aff rýkzens råd, eý heller dröttningen, vthen sade, att hans affuundzmän hade dichtet honom sådent vpå.

¹ Jfr reoverade tänkeboken, nedan s. 113.

2. Sade sigh aldrigh haffue afhendt H. K. M. någon spannemål, menn efther thet han hade then befalningh i Finland vpå H. K. M:tz wegne, hade tileffuentyr's the samme, som hade afhendt K. M. spannemålen, wendt saken vpå honom, thÿ the hade i någre åhr trachtedt efter hans lÿf och ofärdh.

Måns Hinderson.

Emot then förste punct laßes vp Måns Hindersons och Sigfrid Simonsons witesbyrdh, så lydendes, att Johan Knuthson vthj j [*sic*] samquemdh på Janekale hade sagdt: 'Then konungh wÿ nu haffue i Swerige, han tiente bättre till en swÿneheerde'. Menn Johan nekede ther aldellis till, seÿendes för:ne Måns Hinderßon och Sigfrid Simonßon icke på then tÿdth haffue warit på Månickala, som theris witesbref förmäller, nemligen 10 aprilis anno 74, och bödh sigh till lagh och eedh med tolf riddersmänn, jtem prester och almogen i Tawestehus lhän.

- [3] Menn huadh spannemålen belanger, swarede [Jo]han Knuthson, att han sielf är en tiuf, som honom haffuer skÿldt therföre.

vii januarij

såthe för rätte Erich Biörßon . . .

Kom för rätten Hans Schultte och tiltalede Säger thor Bryggen vm en handskrift, lydendes på 800 daler, som Hans seÿer sigh haffue betalet till fulle nöÿe och förnempde Seger honom vthen skäl förhåller. Menn Säger swarede och bewÿste, thet Hans Schultte hade panttsatt honom Oluf Gregerßons, Peder Jönßons och Jöns Anderßons beplichtelse på 400 daler medh then beskedh, att the honom samme 400 daler wille betale, såsom han sigh och förmodede och therupå för:ne theris förplichtelse hade annammet. Doch tha Hans Fordelz hustru kom hÿtt med någre lester tieru (som sigh i penÿnger till . . .¹ beloppe) <hade hon> war samme tieru tagen till Kong:e M:tz behof ∞.

- c. Stältes för rätten en benempdh Erich Larßon, som haffuer boodt på Söder malm och blef anlaghet och skÿldt, att han skulle haffue sampt med sin hustru mördt och slaget ihiel en breffdragere widh nampn Anders Olßonn then 30 dagh decembris nästförliden.

¹ Tomrum i ms. för det ej utsatta beloppet.

Först war han slagen *med* två staffuer, som här på gålffuet låge, och seden *med* en knyf. Menn förnempde Erich Larßon nekede ther adelis till och lade all skuld på sin hustru, och thå hon kom fram, nekede hon sigh *thet* haffue giortt och sade, att hennes mann slogh honom ihiel *med* en tälie knyff, och war *thet* så tilkommet att hon trätte *med* en breffdragere hustru och samme breffdragere hustru hade slaget henne blodugh, huarföre hennes mann, förnempde Erich Larßon hade taget till knyffuen och slaget förbemälte Anders Olßon ihiel. Doch blef han icke strax dödh vdj stuffuen, vthen thå han war stungen, hade Erichz hustrv taget vdj Anders Olßon och wilde haft honom vth, menn när han kom i farstugen, störtte han och bleff dödh. Doch ehuru oftenempde Erich Larßons hustrv sigh wille enskylle, witnede doch brokykeren Joen . . .¹ och flere andre, som vdj Erich Larßons gårdh hade warit och ransaket om *thette* mordh dagen ther efther, thå *thet* skeedde, att hon icke war så oskyllig, thÿ när förnempde Joen sporde henne till, huj hon war så blodigh, hade hon swaret, *thet* hon hade slachtedt en grÿs.

Sententia

att man efther alle vmständigheeter icke kunde frÿe för:ne Erich Larßons och hans hustrus lyff, meden han lade henne *thet* mordh till och hon lade *thet* honom åther till, och hade doch ingen annen warit i stugen än the tw och karen, som bleff mördh. Så hade the brutidt then jule fridh K. M:tz [*sic*], wår allernädigiste [herre], läth <vthrope> almenneligen vthrope och förkunne widh lyf och godz. Menn vpå *thet* man må granneligen förfare saken, huru hon är tilkommen och huilken som rätte banemannen är, therföre sades vdaf, *thet* oftenempde Erich Larson skall pÿnligh bliffue förhörd.

viii januarij anno LXXVI.

Vm ett arf, som Måns Olßon ifrå Wÿborg haffuer
vpburit vdaf Sigfrid Clämetson o.

Wÿ eftherskriffne Philpus Perßon samt Peder Matson,² borgere vthi Stockholm, bekennes *med* *thette* wårt öpne bref, att thenne eftherskriffne Måns Olßon haffuer annammet och vpburit ett arf af

¹ Tomrum i ms. för det ej utsatta patronymikon.

² Ursprungligen har i ms. stått *Manson*, huilket ord varit föremål för otydlig ändring. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 114 f.

Sigfrid Clämetson, huilket arf Sigfrid haffuer till sig löst ifrå Erich Person i Skäggenäs vdj Wärmdö sochn boendes. Och efther att förberörde Måns hade en fulmacht af rätte erffuingerne samme arfz perzeler att vpbare, så kunde man honom förnempde arf icke förwegre vthen honom fulkomligen tilsagdt vppå Stockholms rådstuge thet arf¹ ifrå Sigfrid igen löse. Så haffuer oftenempde Sigfrid Clämetson theße eftherskriffne perseler redeligen och ärligen ifrå sikh leffuereret, som är sölf stop ett om halfadertende lodh, 5 sölfskeder, ett kårs, ett henge, en förgyllt ring, j par spenner, en then kanne wogh $\frac{1}{2}$ [L]ā, ett then stop wog 5 ƒ:r, tw salser woge 3 ƒ:r, en kätel wog 18 ƒ:r, en blå engelsk kiortel, en rödh kiortel, en macheyes kiortel, en kåpe, skiorter två, en suartt kappe, halfslitin, en suartt lyf iacke, ett par byxer, wadmal 37 alner, blåth cläde 2 alner, lakan $2\frac{1}{2}$ par, bolster 1 *stjcke*. Så wore theße eftherskriffne perzeler borthkompne vdj Sigfridz frånware, som och vdj thette förnempde arff tilhöre, som är $\frac{1}{2}$ [L]ā gryte, en thenkanne, en skiorte, ett par hoser. Theße perseler werderades vdj en summe till 100 ƒ, huilke penningar Sigfridh Måns tilhände leffuereret haffuer vdj klippinger. Altt thette för:ne är vdj en sittiendes rätt beslutidt, så att ingen til Sigfrid vdj thenne handel om thette arf mere eller ytterligere vdj någre måtte wödere ther kan tiltale eller therom befråge. Thette wj för:ne betyge oß vppenbarligen bekenne wile. Thes till wiße vnder wåre signeter. Datum Stockholm 8 januarij anno 76.

[6]

XIX januarij

såthe för rätte vpå rådstugen Jacob Bagge sampt borgmestere och rådmän.

C. Samme dagh wore åther Erich Larson och Karin hans *hustrv* til förhör, och nekede the ännw både två till mordet.

Witnede Joen brokykere, att han annen dagen ther efther, thå mordet war skeedt, gick i förnempde Erichz gårdh och sporde för:ne Karin till, huj hon war så blodug vm brýstet, och hade hon swaret, thett hon slachtade en grýs.

Witnede gamble Oluf stadztienere, att then týdh Karin skar vp skiortebanden på then döde, språng blodn vth på näse och munnen på then döde, men när andre komme widh honom, thå blödde han inthet.

¹ Orden 'thet arf' äro i ms. upprepade.

Witnede Måns wachtmästere och Jören Anderßon, att then döde blödde in*thet*, thå hon skar vp pelßen på honom, och war han stungen i halsen *med* en bredh knyf och war slagen bak i nacken.

Sade för:ne Erich Larßon på sin *hustrv*, *thet* hon hade stulit ett heelt brudh sölffuer, meden han war i Norige.

Meden att in*thet* there ännw sin misgärningh wilde tilstå, therföre sattes åther samme sak vp till wýdere ransaken.

xxj januarij

[7]

såthe för rätte Jacob Bagge . . .

Kom för rätten Jacob Näf och gaf tilkänne, att han hade köpt en hest åth framlidne Hinrich Anandh [?] och giffuit för samme hest 40 lodh förgyltt sölf, efther som han witnesbyrdh therum hade vdaf Matz Jönson i Hielsta. Och war förnempde Jacob Näf vdaf Lucas Lamj begärendes, som war testamentarius, *thet* han anthen motte bekomme hesten igen eller och så myckit sölff *o*. Och therupå . . .

Finge öffuermän, såsom wore Jacob Larson och Philpus Perßon.

Samme dagh kom för rätten Dyrich wandtmakere och anlagede her Märthen Johannis, att han hade affloket honom hans laggifte fästemo, Anna Jönsdotter, och till *thet* andre hade samme her Märthen tillagdt Dyrich tiuffuerj för ett sittiede capittel här i staden, menn her Märthen sade, att han in*thet* befattede sikh *med* förnempde Anna, förre än Dyrich war skildh widh henne.

[8]

Huadh *thet* tiuffuerj belanger, swaredede her Märthen, *thet* Dyrich stal Anna then ring ifrån, som han fäste henne *med*.

C.

Till *thet* andre sade her Märthen sikh wilie bewyse *med* en ärlig *hustrv*, *thet* Dyrich myckit hade stulit i sölfstop, sölffskeder, spenner och annet mere.

Dyrich läth läse salige erchebiscop Larßes skilies breff, dateret 9 augustj anno 71.

Bekende her Märthen, *thet* han belägrede Anne, förre än han blef fäst widh henne.

Spordes Dyrichz stiufter, om hon wiste, att Dyrich hade stulit sin framlidne fader eller henne något ifrån, och swaredede hon ther till, att hon åtthe Dyrichz fader i 23 åhr och hade aldrig förnummet något tiuffuerj vdaf Dyrich.

Witnede Hans Mens widh sin sworne eedh, thet Dyrichz fästemö war haffuendes och fans miölcken i hennes halskläde, förre än Dyrich war skildh widh henne.

Dyrich sade sig wilie bewyse, att barnet föddes vm Mårmeße tydh ther efther att skiliesbreffuet gafz vth.¹

[9] Huadh ringen belanger, <swarede> witnede förnempde Hans Mäns, thet Anna hade pantsatt ringen hoos Hanses hustrv, och ther fich Dyrich honom igen och stal honom inthet.

Och war förnempde Dyrich wandtmakere begärendes, thett her Märthen efther lagen motte straffes för thet hoor han haffuer bedröffuet; till thet andre att samme her Märthen motte anthen bewyse Dyrich thett tiuffuerj vpå, som han honom haffuer tillagdt eller och bliffue sielf en tiuff; och till thet tridie war Dyrich sine gäffuer af her Märthens hustrv igen begärendes, meden hon ey wille bliffue hans hustrv o.

Thette ärende blef ransaket, betäncht och öffuerwäget, och efther thett her Märthen sig på witnen beropede vm thett tiuffuerj, sades honom till, att han samme wittne skulle haffue tilstedz nästkommende lögerdagh och sättie nu borgen för sikh. Sammeledes skulle och Dyrich sättie borgen för sikh, meden honom thett tiuffuerj för en sittiende rätt bleff wydt o.

C. Kom för rätten Matz Marcußon, stýreman, och anlagede en quinne, benempd Sigridh, föd vthe i Roon i Ryel sochn, som hade vpslaget hans stall vpå Södre malm och stulit honom tw får ifrån, och spordes henne till, huem hon hade tilhielp. Swarede hon: Ingen christen menniskie, vthen en swartt hundh lop för henne, och honom folgde hon.

Sententia.

Efther thet hon war haffuendes, therföre schall hon ställe förnempde Matz tilfridz för fåren, och seden schall hon förwyses aff staden och stadzens äger; kommer hon seden igen, thå skal hon stå en tiufz rätt. Och althenstundh att man förnam, thett hon hade en ächte man, som war i Lyfflandh vnder krigzfolcket och schall ware en byßeskýtter, sades vdaf, att theris ägedeler skole vpskriffues, therum kämmenären skulle beställe.

¹ Denna mening står i ms.-marginalen utan införingstecken.

xxiiij januarij¹

[10]

såthe för rätte Jacob Bagge, draffuante höffuidzmannen, knechtehöffuidzmannen och befhelhebborne vnder gårdzfänicken, jtem Peder Johanson till Tydön, Erich Anderson till Magr[ö], Peder Lilie, Johan Bagge, Peder Olßon, thesliges Peder Joenson och Hans v. Bilefäld.

Samme dagh vpbödh Philpus Person förste gången Pelle Perßons hws.

Än ett trähws, liggendes i Gråmuncke grändh, som *hustrv* Karin, s[alige] Knuth Pärshanckz eftherleffuerske tilkommer — 1:o.

Blef eftherlatidt, att Hans Wehus motte få sin pantt vthur rätten, meden samme pantt hade stådt vthöffuer then föresagde och bestämpde tydh och Wehus hade fåth beskedh vdaf Hans Michelßon. Doch rächte Wehus borgmesterne handen, att huar wýdere tiltaal kommer, dhå will han sware ther till.

Kom för rätten Thommas Biörnßon och tiltalede Nilz Erßon vm 800 ƒ , som samme Nilz hade taget af the fattige tillåns och salige *hustrv* Gertrudh Erich Franßons war godh före och satte sitt hws therföre i vnderpantt. Och swarede Nilz ther till, thet han fick *hustrv* Gertrudh en gulkåde så godh som 800 ƒ k[onung] Erichz myntt och togh tillåns therupå 600 ƒ . Menn Thommas swarede, att kåden war såldh och tilfýllest betalet och Nilz Erßon skulle för:ne 200 ƒ kåden föruthen ännw skýllig ware, till huilket doch samme Nilz nekede. Finge öffuermän.

Samme dagh stältes för rätten en draffuant widh nampn Oluf Perßon, fød . . .², och bleff anlaget vdaf rýkzens prophos, att han emot sin eedh hade taget försumelse för sin tienst, och ther honom hade boordt att beskýdde och försware vpå sitt kall och ämbetes wegne alle frome och serdelis adelen, ther hade han <sielf> warit then samme och [o:som] sielf slaget ihiel en K. M:tz hoffiunckere, Peder Hardh. Hans slechtinger wore Jören Månßon, Arffuid Drake, Gustaf Johanson, Erich Jönson.³ Oluff swarede, att Peder Hardz

[11]

C.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 114.

² Plats är i ms. lämnad för den ej utsatta födelseorten.

³ Denna mening står i ms.-marginalen utan införingstecken.

tienerne bröth hans wärie sönder och Peder Hard hade slaget honom först. Menn Jören Månßon berättade så saken, thett Oluf satte sigh i laget . . .¹

Witnede Oluf schriffuere, att seden Peder Hard kom in, satte han sig i högsätet, och Oluf kom i träte med Peder, hade han . . .¹

Gunner Bagge draffuant witnede, thet Oluf drack vth ett stop öl och sade: 'Är ingen, som skäncker här vthj?', och hade en Peder Hardz tienerne sagdt: 'Thet will iagh göre', och swarede Oluf igen: 'Thu äst falsk'. Thå hade Peder Hardh sagdt: 'Eÿ haffuer iagh falske tienerne'. Och så hade samme tienerne manth vth Oluf Perßon, menn Oluf gick inthet vth. Seden kom Oluf i träte med Peder Hard sielff och swarede Peder: 'Huj gick [thu] inthet vth och slogz med min kar?' Thå swarede Oluf igen: 'Iagh håller migh för godh att slås med thin kar'. Och så wore the kompne tilhope. Men huilken, som slogh först till, wiste Gunner inthet.

[12] Sammeledis anclagede rýkzens prophos them som wore med i thet lagh, ther Peder Hard bleff ihjel slagen, att the icke ärligen handlede, i thett att the tilstadde thet dödzslagh och såge egenom fingren, så att the så wäll wore skýllige i saken som för:ne Oluff Perßon.

C. Theße ärender bleffue vdi ransaken och betänckende vptagne, och efther tiltaal, swar och genswar och the witne för rätten förhördes icke kunnet frýett hans lýff, vthen efther thett han vthen trång och nödh hade ihjel slaget förnempde framlidne Peder Hardh och war gripen widh färske gärningh, dömdes han till att miste lýffuet igen. Doch efther thett för:ne Oluff Perßon icke allenest hade slaget ett slagh med darten vthen giffuit honom nye sting och myrdt honom, hade och giortt thet efther satten wacht, seden att klocken war widh tÿe vm aftonen, och försumet sin dienst och i then motten förglömdt sin eedh, ähre och redeligheet, war och thesföruthen vpå sitt kalz wegne plichtig och skýllig till att försware the gode och frome, huilket han doch inthet achtet, vthen war sielf then samme, som thet mordh bedreff, therföre dömdes han till ett mördere och ett skälmz och ähreförgäteres straff. Menn huadh the andre belanger, som med wore i thett lagh, ther Peder Hard bleff slagen, sades vdaff, althenstundh . . .¹

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

xxviiij januarij¹

[13]

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörßon.

Kom för rätten Matz Jörenßon och clagede till *hustrv* Agnes . . .² C.
reemsnyders, att hon skulle haffue skäldt honom och antastedt till
hans heder och ähre, huilket han doch inthet kunde bewyse. Så gaf
och för:ne Matz Jörenßon tilkänne, thett förnempde *hustrv* Agnes
skulle haffue honom något arff ifrån.

Rättefougterne och <rätte> kämmenärene skole vm för:ne
sak ransake.

Samme dagh kom Hinrich Feruer för rätten och tiltalede Hans
Schultte vm 600 daler efther hans handskriftz lydelse, som han hade
loffuet till att betale förnempde Feruer såsom sin egen gäldh. Menn
han swared, att godzet kom till K. M:tz behoff.

Sententia.

Hans Schultte skall betale innen en månedh här efther med
sådana wharer, som Hans Schultte haffuer här och i Lybeck och
förnempde Feruer kan ware säker. Doch blef seden förhandlet
them emillen, att förnempde Schultte motte betale med järnlohd i
thet köp, som han haffuer annammet them aff Kong:re M:tt, jtem
med 5 *tyunner* smör och 8 pundh maltt, och om resten skulle 4 män
förordnes, som them vm terminen och tyden motte förlyke.¹

Bagerne.³

[14]

Samme dagh kom för rätten hertig Carlz secreterere Suen
Eleffson och tiltalede Michel Perßon, borgmestere i Wadzstene, vm
100 daler, som the anno 74 och wore för rätte vm, och hade för-
nempde Suen bewys vdaf rättefougterne ifrå Lybeck, nemligen
Friderich Knäfel och Conradt Wolters, att Michel Perßon war
Dyrich Gyse skyllig 110 daler, och therfore rosteredes Suenz godz,
efther ther stodh Michelz mercke vpå. 390 †

Sententia.

Efther thett bewys, som Suen Eleffson hade ifrå Lybeck, kunde

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 115.

² Lucka i texten.

³ Endast rubrik.

man inthet annet seye, än att Michel war Suenz man till att betale. Doch efther thett att anno 74 therom en doom war afsagdh, sattes samme sak vp till en annen rådzstuge dag.

- c. Samme dagh anlagedes en benempdh Otte Nilßon <som>, att han hade belägrat sitt sýskene barn¹, huilket han bestodh och begärede nåder och icke rätten.

Sententia.

Efther thett att kyrkebalcken förmäller, att ingen annen må döme vm sådane saker än bispen eller then hans befallningh haffuer, therfore remitteredes samme sak till erchebispen.

[15]

Laße Suenßon.²

Samme dagh anlagedes Laße Suenßon ifrå Arboge, så att K. M:tt hade giffuit och vndt the fattige i Arboge någon spannemål och hustrv Elseby Corth Druffuenagelz till åhrligit vnderhåldh 6 pundh³ spannemål, och hade förnempde Laße Suenßon fördt spannemålen vdi sin rägenskap, menn hustrv Elseby beclager, att hon icke haffuer spannemålen tilfyllest. Och swarede Laße, thet han hade hennes quitentie för anno 74, och anno 75 hade hon inthet mere bekommet än 2 pundh och 3 spen, och ther hade han ingen quitentie fåth vpå och sade sig inthet mere haffue fördt i rägenskapen, än han haffuer leffuereret. Spannemålen hade hustrv Elseby vtthaget i Ljesta sochn i kyrkeherberget.⁴

2 pund
3 spen.

Förnempde Laße Suenßon skall lägge sin enskyllen schriftlig in i rätten, som han will leffue och dödh [*sic*] widh. Och ther gafz honom 8 dager frist till. Menn efther thett att han skiöth sig ther till att hustrv Elseby skulle haffue annammet spannemålen vthi kyrkeherberget, therum skall M. Rasmus, biscop i Westerås, ransake.

Samme dagh kom för rätten Joachim Hase⁵ fulmýndig och mechtig på her Friderich Knäfels eftherlathne hustrus wegne i Lybeck och tiltalede Hinrich Feruer vm femhundrede och någre ꝛ lybske,

¹ I ms.-marginalen står: moders sýsters dotter.

² Denna rubrik är placerad i ms.-marginalen å s. 14.

³ Orden 'hustrv . . . 6 pundh (åhrligen)' äro upprepade i ms.-marginalen.

⁴ Den sista meningen står i ms.-marginalen, där även står följande anteckning utan införingstecken: 'refererede sig till Erich Hansons rägenskap'.

⁵ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 115 f.

som förnempde Feruer war borgen före bliffuen och Wýchman Latorp war skýllig bliffuen förnempde Knäfel.

Sententia.

[16]

Efther thet att förnempde Hans Feruer bestodh sitt lyfte, therföre sades vdaf, att han schall ware plichtig till att göre sin handschrift fyllest.

Samme dagh kom för rätten Sigfridh Nilsson¹ och tiltalede Laße Matzson, boendes vdj Nygränden, vm 29 daler och 2 gråßer vpå Marcus Hinrichsons wegne i Westerås, som förnempde Laße war godh före efther sin handskriftz lydelse.

Sententia

att förnempde Laße skall göre sitt lyfte fyllest.

Peder Frantzson clagede, att Matz Månson icke wille sware honom till rätte, ändhå han war någre reeser stämd.

Jochim Dan.²

Samme dagh kom för rätten Jochim Dan, som sade sigh ware framlidne Staffan Dans broders shon, sigh beclagendes, att samme Staffans systrer och theris män wille förhålle honom hans deel vtaf arffuet, som efther förnempde Staffan war fallett. Thette ärende togz i ransaken och betänchende, och efther thet att samme Staffans erffuinger icke wille känne för:ne Jochim för theris mederffuing och han inthet heller bewýs hade, att han war för:ne Staffan Danz broders shon, therföre sades honom, thet han först skulle hempte sigh sådent witesbyrd och bewýs.

Samme dagh tiltalede Jacob Bagge vpå K. M:tz wegne Jöns Anderson, som hade gåth i lyfte för framlidne Suen Månson för 2000 ꝯ och 100 vngerske gýllen³ sampt med Laße Gammel och flere andre, och skulle samme Suen haffue giffuit för:ne summe penningar och gull i sakfall [till] s[alige] konungh Gustaff, efther såsom förnempde Suenz förschriffningh therum förmåldte och anno 59 war

[17]

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 116.

² Jochim Dans ärende behandlas på ms.-s. 16 i två olika stycken, av vilka det första (mer kortfattat än följande) överstrukits. Då det icke innehåller något utöver vad som meddelas i det senare stycket, har det förra här uteslutits.

³ Beloppen äro upprepade i ms.-marginalen.

vthgiffuin. Lýttesmännen wore förnempde Jöns Anderson, Hans Gammel, Erich Erson, Laße Gammel, Peder Jönson, Jacob Larson, Hinrich Balck, <Per> Torfast Olson och Peder Olßon.

xxx januarij¹

såthe för rätte Biriel Jsaacson, Erich Biörnson.

Samme dagh komme för rätten Suen Elefson och Michel Perßon och gåffue tilkänne, att the wore wenligen och wäll förlýchte vdj gode mänz närware vm then sak, som the i lögerdagz nästförliden wore för rätte vm, så att förnempde Michel Perßon skall giffue Suen Elefson för allt tiltaal 35 daler.¹

Samme dagh vpbödh Peder Jönßon 2 gången Pelle Perßons hus.

Philpus Perßon vpbödh hustrv Karin Knuth Pärshanckz efftherleffuerskes hus — 2:o.

- [18] C. Efther thet att Dýrich wandtmakere sikh twenne reeser för rätten beclagede, att her Märthen Hanßon ey wille sware honom till rätte, ändhá att han war lagligen stämpd, therföre befaltes stockeknechterne, att the skulle sättie honom in, huar the honom öffuerkomme kunne.

III februarij²

gaf Kong:e M:tz stadthällere Jacob Bagge vdj wårdschriffuere stugen tilkänne, thet K. M. hade eftherlatidt gulsmederne för theris vnderdånige bön skuldh att <the måge> sälie allt thet gamble sölf, som the ännw åge och föret vdj marcknederne, <nemligen så att thet är så> och skall thet ware så gott, att huar lödigh ꝓ håller i fyntt 14 lodh 1 quintin mindre³ och ingelunde ringere.

III februarij²

såthe för rätte her Thure Bielcke, Jacob Bagge, Biriel Jsaacson, Hinrich Arffuidßon samt borgmestere och rådmän.

Samme dagh kom för rätten Matz Jörenson, som är framlidne Anders Biörnsons broders shon, och tiltalede áther hustrv Agnes reemsnýders.⁴

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 116.

² Jfr *ibid.*, s. 117.

³ I ms.-marginalen upprepas orden: 1 quintin mindre än 14 lodh i fyntt.

⁴ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 117 f.

Sententia.

Altt arff, som efther salige Anders Biörnson är fallet, skole erffuingerne med theris sworne eeder lathe komme tilbake och leffuerere thet hÿtt i rätten vpå Stockholms rådstuge innen thette och S. Johannis Baptistæ tyd. Thå skall seden gå therum, som lagh seÿe, althenstundh att man befan, thet arfskiftet war icke lagligen tilgånget.

Same dagh clagede rÿkzens prophos, att nästförliden Simonis & Judæ afton, thå wachten war satt och klocken war widh otte, gick Jacob nålmaakeres hustru vpå Norre malm sitt ärende och war henne röffuet en ny kåpe ifrån, som hon thå hade vpå sigh, huilken kåpe war funnen hoos en quinne widh namn Walborg Michelz dotter, then vpå Stockholms slott skall haffue warit en stugekone och nu för rätten tilstedz stodh. Och war för:ne kåpe frammen till fodred medh macheÿer, thet samme Walborg hade skurit vnden kåpen och här på gällfuet sampt med kåpen lågh tilstedz. Och meden kåpen fanz hoos förnempde Walborg, skÿltes hon för samme rof, menn hon nekede ther aldellis till, seÿendes att Bengt Jörensons tienere, widh namn Anders Olsson, skulle haffue såldt henne kåpen, och samme Bengt Jörensons drängh, benempd Pelle, hade annammet penningerne för kåpen. [19] C.

Sententia.

Meden hon hade skotzmål till för:ne kar och drängh, therföre skall man haffue budh efther them och quinnen i midler tyd. fengzligh förwares.

Samme dagh stodh wälbemälte Jacob Bagge vp för rätten och läth läse framlidne Suen Månsons förplichtelse, som han hade giffuit saligh och höglofligh ihugkommelse konungh Gustaf på 2 000 ƒ och 100 vngerske gÿllen, och försporde förnempde Jacob sigh vpå K. M:tz wegne hoos wälbemälte her Thure Bielcke och the andre ärlige män, som med för rätten såthe, om H. K. M:tt skulle hälle sig om för:ne 2 000 ƒ och 100 vngerske gÿllen widh lÿftesmännen eller Suen Månsons [20] erffuinger. Och swarades ther till, althenstundh att the gode män, som lÿftesmännen skulle haffue warit, så många nu i rådstugen tilstedz wore, sade sigh aldrigh haffue hördt thet breff, eÿ funnes heller theris signeter therunder vthen Suen Månsons allene, therföre <motte man spörre honom åth, som breffuet fanz hoos, i

huadh meningh han haffuer gömdt thet>, och huar erffuingerne ey kunne bewyße, thett förnempde summa penningar och gull är betalet, dhå bör them sware ther till *o*.¹

ix februarij

såthe för rätte her Gabriel Christerßon, her Thure Bielcke, her Jören Gere, her Erich Gyllenstierne, her Åche Bengtson och borgmestere och rådmän.

Samme dagh komme för rätten Swerckill Nilßon och Matz Nilßon och tiltalede Oluf Anderßon i Hååstadh, ländzman vdj Erlingehundretz häredt, vm en gårdh, som war theris rätte arf, liggendes i Gränby vdj Almunge sochn och war lagd för 10 öris land jordh, som Anders Jönson i Kumble för 45 åhr seden olagligen skulle haffue köpt vnden theris moder vdaf Laße Erßon.¹

[21] Thette ärende blef vdj ransaken och betänchende vptaget. Och althenstundh man förstodh, att fem af the männ <som> skole ännw i lyffuet <skole> ware, som med i nämpden <wore> then tydh Oluf Anderßons gårdh <vpå häredztingett> schall ware lagfarin vpå häredztinget, therföre skall therum ytterligere ransakes. Så kunde ey heller wäl skönes, om thet war salige Karl Bengtsons signet, som för breffuet satt, huilket man hoos hans schöner skall förfare. Och stämpdes förthenskuldh bägge partherne till Vpsale till Distingen nästkommendes.

Samme dagh kom för rätten Erich Jönßon knechtehöffuidzman vpå sin framlidne hustrus faders, nemligen Jacobz i Lösta wegne och hans mederffuinger, sig beclagendes, att ändhå them vdaff ryzkens högwyße rådth anno 75 war tildömpdt², thet the wore så när till thet arff, som efther salige hustru Karin Erich Erßons war fallit,

¹ Så har den ursprungliga texten lytt, innan den sista relativsatsen genom överstrykningar och tillägg fått den form, som kan läsas i den renoverade tänkeboken, nedan s. 119. Den hand, som utfört dessa rättelser, är densamma, som tillhörde renovationskrivaren.

² Se Upplands lagmansdombok 1578—79 (ed. Nils Edling, Uppsala 1929), s. 63 ff. I registret till detta arbete antages, att det omskrivna Lösta skulle vara beläget i Bälinge socken, där dock vid samma tid enligt årliga räntelängderna ingen bonde med namnet Jakob var bosatt, något som f. ö. gäller även Lövsta i Funbo socken och andra undersökta orter i mellersta Uppland med undantag av Lövsta i Almunge socken, som tviwelsutan här åsyftas. Jfr föreg. stycke, som handlar om ett mål från samma socken.

såsom her Erich i Thune och hans mederffwinger, efther som dombreffuet therum wÿdere förmäldte, så hade doch förnempde her Erich them här till theris deel törhållet <sådane theris arfzparth>, begärendes att the vthen wÿdere vpskuf thermed motte komme till ende. Thet försporde och Erich Jönßon sigh, huru thet skulle bliffue om huset, som förnempde hustru Karin åtthe, om icke för:ne Jacob i Lösta och hans mederffwinger skulle bekomme en halffdeel i samme hws. Thette ärende wardt vdj betänchende vptaget, och sades vdaf, att thet skulle bliffue wid rÿkzens rådz förre doom om thenne sak, och för:ne her Erich i Thune skulle läthe bekomme Jacobz shon i Lösta och hans mederffwinger en halpartth vdaf allt arf, som bewÿses kan, att förnempde her Erich med sin hustrus moder haffuer vpburit. Menn huadh huset belanger, swaredes, althenstundh att thet war lagfarit här vpå Stockholmz rådstuge och her Erich åtthe [22] ther ingen deel vdj vthen war afköpt både ifrå hus, tompter och lösörer med sådane perzeler, som han hade vpburit, therföre skall thet bliffue therwidh, som dhå är skeedt, så att Jacob i Lösta eller hans mederffwinger inthet tiltaal må haffue til huset. Och vpå thet the theste bättre motte förlykes om thet arf her Erich skall tilbake giffue, förordnedes ther till Jacob Jffuerßon, Eskill Larson, Jöns Hinrichson och Hans Anderßon, rådmän, som them emillen handle skole o.¹

xviij februarij²

såthe för rätte Jacob Bagge, Biriell Jsaacson, Erich Biörsson och alle förnemligiste borgere, både suenske och tÿske, sampt med borgmestere och rådmän. På östre bäncken såthe Hans Fogt, Oluf Knutson, Marcus Bengtson, Peder Olson; på westre Sigfrid Nilson, Jören Beniche, Erich Nilson, Hans <Nilson> Lehus, Påffuel Saße.

Samme dag stältes för rätten Wolter Larentzson ifrå Andorpen.

Same dagh stältes åther för rätten igen Erich Larßon och Karin, [23] hans hustrv, och bleffue anlaget vdaf rÿkzens prophos, att the hade C. myrdt Anders Olßon breifdragere vdj theris egen gårdh, efther såsom tilförenne och för rätten är claget. Och spordes förnempde Erich

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 119 f.

² Jfr *ibid.*, s. 121 ff.

Larson till, om han wille lägge sin *hustrv* *thet* mordh till fullt och fast och dö therupå. *Ther* swarede han ia till. *Seden* spordes henne till, om hon wille lägge sin man för:ne mordh fullt och fast till. *Ther* swarede hon och ja till.

Hustrv *Margrete* *Peder* *Påffuelsons* witnede, att hon wiste *ther* inthet förre vdaff, att *Anders* *Olßon* war myrdt, än förnempde *Karin* kom vth och sade till för:ne *hustrv* *Margrete*: 'Ach, *thet* står nu ille till', och war blodug om både hender. Och sporde *hustrv* *Margrete* henne till: 'Huj så?' 'Gudh bättre migh, *Anders* *Olßon* är ihiel slagen'. Och sade *hustrv* *Margrete*: 'Huem gjorde *thet*?' Swarede *Karin*: 'En bådtzman', ändhå *ther* war ingen annen bådtzman inne än samme *Karins* man. Och *sedn* hade *Karin* sagdt till för:ne *Margrete* och en annen *hustrv*, som med samme *hustrv* *Margrete* vdi then andre stuge war: 'Til effuentýrs I thöre nu både två seýe, att iagh haffuer giort *thet*'.

Sententia.

Althenstundh att thå för:ne misgärningh war skeed, förnempde *Karin* sade *thet* vpå en bådtzman, sammeledis gick hennes man om morgonen *ther* efther till *Kong:e* *M:tz* befalningzman *Erich* *Biörnson* och sade och för honom, att en bådtzman hade giortt samme gärningh, och thå *Erich* *Biörnson* sende någre till *Erich* *Larßons*, som vm mordet skulle ransake, war eblandh them [samme] thýdt förschickeder *Joen* brokýkere och fan för:ne *Karin*, att hon war blodug om bröstet och sporde henne till, huj hon war så blodug, och hade hon swaret, *thet* hon slachtade en grýs; så war och samme *Karin* gången till framlidne *Oluf* *Anderßons* eftherleffuerske, *hustrv* *Malin*, och sagdt, *thet* hennes man war slagen, begärendes, att hon tage sin man vthur förnempde *Karinz* gårdh; och när samme *hustrv* *Malin* sporde henne, huem som gärningen gjorde, hade *Karin* swaret, att en bådtzman hade <giortt> bedryffuit henne, huilken bådtzman war vndkommen, och *Karin* sade sigh icke kenne honom; så att oftenempde *Karin* och hennes man *Erich* *Larßon* hade lagdt råd tilhope, huruledis the egenom theris lögn wilde wende skulden vpå en annen, som på för:ne tydh ey war i theris gårdh och aldelis oskýllig i saken; *thet* war och för 3 åhr *sedn* stulit *Kong:e* *M:t* ett sölf fath ifrån, som bars till för:ne *Karin* och hon en tydh lángh dolde och fans hoos henne igen; jtem hade och stulit ett heelt brudh sölffuer, som hennes man bekende på henne och elliest wäll witter-

ligit war; therföre sades the både twå ifrå lyffuet, <såsom> och stadfestes then doom, som then 7 januarij nestförliden sades vdaf. Doch effther thett att the ännw stode therupå såsom tilförenne, nemligen hustrun lade mannen thet mordh till och han henne igen, sades och vdaff, att the skole pynligen förhöres, vpå thet man må få wethet, huilken som rätte banemannen är.

xx februarij¹

[25]

såthe för rätte Biriel Jsaacson . . .

Peder Jönson vpbödh Pelle Persons hus — 3:o.

Oluf Gregerson vpbödh Hans Höyers tomt vpj M. Michelz grändh — 2:o.

Sades vdaf, att the som stå tilbake med tomtöres penningerne, ther skall man pantte så myckit vthi.

Samme dagh kom för sittende rätten förnempde Pelle Person och vpläth Rasmus Schåningh then deel, som samme Pelle Person ätthe vdj förnempde Rasmus Schåningz säthehus och Rasmus haffuer betalet. Sammeledis bekende Rasmus sigh wäll ware förlycht med Pelle Perßon om allt thet, som the sigh emillen haffue hafft till arfz, så att samme Rasmus [sic] till för:ne hus, som här vpå rådstugen trenne reeser är vpbudit, ingen rättigheet eller tiltaal härefther haffuer, och lade sin fridskilling vp.

Sander Smidt.

Samme dagh kom för rätten Sander Smidt och tiltalede Rasmus Schåning vm 60 † lyb[ske], som förnempde Rasmus Schåningz framlidne stufshon, benempdh Nilz Perßon, war skyllig bliffuen för:ne Sander och hans handskrift wydere therum förmälder. Menn Rasmus swarede, thet han inthet hade inne medh sigh, vthen sade, att wäll elliest arff war effther honom, och när flere galdenärer komme och kräffuie, thå måtte förnempde Sander tale om sin galdh med, thÿ förre sade Rasmus sigh icke kunne sware till någon galdh.

Sades vdaf, thet Rasmus Schåningh skall lathe bekomme Sander

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 123 f.

15 daler på en rägenskap. Och skole the andre gäldenärer på en wiß tydh hytt förschriffues och citeres.¹

xxij februarij

- [26] constituerede M. Willam schomakere en borgere vdj Kiöpenhampn, benempd Sander Anderson, till att vpkräffuie och inmhane vdaff framlidne Hartman v. Mhørs eftherleffuerske ther samme stedz 68 daler och 3 orthiger, som hon förnempde M. Willam skall skyllig ware o.

xxij februarij^a

såthe för rätte Jacob Bagge, Biriell Isaacson, Erich Biörnson o.

Peder Anderßon.

Kom för rätten Peder Anderßon och tiltalede Laße Bertilson vm 100 q , som samme Peder <Andersßons> fader hade länth <förenempde Laßes> hans hustrus förre mann, huilken gäldh hans hustrv bestodh, och wore ther 20 q vpå betalte <af på för:ne 100 q >. <Skall betale innen 8 dager.>

Sententia

<att förnempde> Laße skall betale Peder Anderßon restet, som är 80 q innen en måned här efther och sättie ther borgen före heller bliffue sielf borgen, menn förnempde Peder Anderson gaff <Laße Bertilson> frist <med betalningen> in till whären, om han giter sättie sådene borgen, som Peder nöyes åth.

Dirich v. Bokelen.²

Samme dagh kom för rätten Hans v. Brunswyck och tiltalede Dyrich v. Bocklen, att efther thett <att> förnempde Hans <v. Brunswyck> sade sigh miste något efther samme Dyrichz framlidne systers shon, och Dyrich skulle haffue erfdt honom, therfore <war han begärendes> försågh han sigh, att Dyrich <motte> war plichtig till att betale <för:ne Hans v. Brunswyck> honom <effther såsom hans inlagde schriftlige berättelse wýdere för-mäldte>. Till huilket Dyrich swarede, <thet förnempde hans systers shon> att han inthet erfde efther sin systers shon vthen han

¹ Annorlunda i renoverade tänkeboken. Se nedan s. 124.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 125.

hade Dyrichz godz vnder hender, och Hans v. Brunswyck <hade> lockede honom Dyrich ifrån <och sade Dyrich sigh inthet haffue erfdt vthen> och sade sig mist dheste mere än *oftenempde* Hans v. Bruns[wjäck].

Sententia.

Efther thet saken war¹ tilförenne förlycht¹ vdj Hinrich Balckz, Jacob Jffuersons och flere gode mänz närware <war förlycht> emillen Dyrich v. Bocklen och Hans v. Brunswyck, och samme Hans wille¹ nu <sådane förlykning> rygge och om inthet göre <wilde> samme förlykning¹, therfore skall han <ware förplichtedt> att sättie i rätten the 900 q <som> han vpburit haffuer <vpburit> aff Dyrich och fulfölie seden¹ sin kere-mål¹. Menn will han låtha bliffue widh för:ne förlykning, thå kan rätten thet och wäl lyde.

Jören Barndt.

Samme dagh kom för rätten hustru Britha, framlidne Matz Jåpßons eftherleffuerske. [27]

Peder Olßon vpå Södre malm witnede, thet Jören Barndt C. wek vnden för förnempde Matz Jåpßon så långt, som rådstugen är två gånger lång, och kom emot en stock och kunde icke längre wyke eller vndkomme, thÿ then döde hade warit så glupende på Jören Barndt, så att han icke kunde wyke näppeligen så my[ckit].

Jöns och the andre tienere hugge medh på Jören. Sammeledis C. Laße Staffanson och Peder Olßon dagzwerkekare.

xxvij februarij²

såthe för rätte Biriell Jsaacson, Erich Biörnßon.

1. Oluf Gregerson vpbödh Hans Höyers tomt — 3:o.

2. Laße Erßon bespråkede vpå Peder Rasmußons wegne thet hws Pelle Person haffuer achtedt att sälie Oluf byßeskÿtt.

Peder Thurson vpbödh sitt pantehus — 2:o.

Kom för rätten Hans Fougth, fulmÿndig på Hans Menckers wegne och tiltalede Hans Willeman om en krans, som samme Willeman <vdaf förnempde Mencker> hade³ til trogen hand <hade>

¹ Senare tillskrivet öfver raden i syfte att ersätta de öfverstrukna orden.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 125.

³ Senare tillagt ord.

annammet, och swarede Willeman, thet Mencker war honom skyllig j fath järn för sildh, huilket Hans Fougth war öffuerbödig <till> att betale honom.¹

Sententia.

Willeman skall låthe bekomme Hans Fougth kranßen innen thette och nästkommende lögerdagh, meden samme kranß var Willeman till trogen handh leffuereret. Och theremot schall Hans Fougth lathe bekomme Willeman j fath järn, som Hans Mencker är skyllig Willeman. Thet skall och Willeman ware plichtig att leffuerere hytt i rätten 200 q huselön, som kranßen är pantsatt före.²

[28]

Erich Matzson.³

Kom för rätten K. M:tz trooman och secreterer Erich Matzson, giffuendes tilkänne, att Tyle Hampe och hans mederffuinger sikh skulle haffue latidt förnimme, att the achtede clandest thet hws Erich Matzson boor vthj och Tyles fader, framlidne Jacob Hampe, anno 44 hade pantsatt s[alige] och höglofflig ihugkommelse konungh Gustaf för 1 400 q och sikh förplichtedt att betale samme summe penningar igen på 2 års tydh,⁴ efther såsom Jacob Hampes pantförschreffning, then förnempde Erich Matzson i rätten läth vpläse, therum wödere förnämde, huilket hws seden kong Erich hade schäncht och giffuit för:ne Erich Matzson til ewerdeligh ägo. Och hade K. M., w[är] a[llernädigis]te herre och nu regerendes konungh samme gåffue gunsteligen stadfast, såsom Erich Matzson thet oss med segel och bref bewyste. Och sporde han förthenskuldh Tyle Hampe till, om han och hans mederffuinger theremot förmenthe sig att haffue nägen rätt eller tiltal till hwset, att han sådent nu för rätten schulle tilkänne giffue, dhå wilde Erich Matzson sökie sin fängzmannz erffuinger, nemligen h[ög]bemäl]te K. M. och hertig Carl. Och läth Tyle Hampe förstå, thet han icke allene kunde sware ther till vthen hade skåtzsmål til sine mederffuinger, såsom wore Jacob Näf och Anders Bengtson, men Erich Matzson wilde sikh ingelunde lathe åthnöye med sådane skåtzsmål, meden the wore tilförene

¹ Senare tillagt ord.

² Ovanstående sententia är avtryckt efter konceptets ursprungliga lydelse före de rättelser och strykningar, som ingingo i den renoverade tänkeboken. Jfr nedan s. 126.

³ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 127.

⁴ I ms.-marginalen står: 'ifrå anno 44 och til 49 [sic]. 1400 q , på 2 års tydh.'

tilsagde och stämpde och wore nu här i staden tilstädes¹ både två <tilstedz>, vthen begärede fulkomlig swar af Tyle för sådane orsaker skuldh, som Erich Matzson ther hoos gaf tilkänne. Doch efther <thet att> Tyle iw therupå stodh, att han förnempde sine mederffuinger oåthspordh nu strax <sig> icke kunde resoluere, gaff Erich Matzson honom frist til nästkommende odensdagen.² Men han protesterede ther hoos solenniter och på thet kraftigiste, som han med lagen göre kunde och motte, att huar Tyle och hans mederffuinger <vpå för:ne tydh> sig då <vpå Stockholms rådstuge> här för sittende rätten <icke såledis som förbemält är> fulkomligen och redeligen resoluere, thå wille oftebemälte Erich Matzson eller hans käre hustrv och erffuinger icke ware förplichtede att sware them seden huarken för lag eller rätte eller elliest i någon måtte o.

Samme dagh kom för rätten Sander Smidt och tiltalede åther Rasmus Schåningh vm 60 ꝛ lÿb[ske], som hans stiuofshon war skÿllig bliffuen. Men Rasmus bewÿste medh salige Nilßes egen handskrift, segell och breff, att han hade fåth sin fulle betalningh för alle lösörer, jtem hans anparth i huset hade han och pantsatt Rasmus.

Sententia.

Rasmus skall Sander lathe bekomme 10 daler på wÿdere beskedh, och alle creditorer, som någet haffue att mhane efther framlidne Nilz Perßon, skole citeres hÿtt till Larsmeße nästkommendes. Och thesförinnen schall Rasmus sälie allt arff, som efther Nilz är fallet i löst och fast, och göre ther rægenskap före.

III martij³

[29]

såthe för rätte her Anders Keyth, Biriell Jsa[ac]son, Erich Biörson och borgmestere och rådmän.

Eskill Sigfridson wÿntappere.⁴

Komme för rätten Jacob Sigfridson och Eskill Sigfridson och gåffue tilkänne, att the wore wenligen och wäl förlychte vdj gode mänz närware.

¹ Senare tillägg (över raden) i stället för det utstrukna ordet.

² I marginalen står: dilation til odensdagen.

³ Jfr renoverade domboken, nedan s. 132. — ⁴ Jfr *ibid.*, s. 133.

Samme dagh blef läset thet witesbyrdh, som Peder Bruwer hade fåth ifrå Dantzig emoth Ciriacus¹ Hoppe om the penningar samme Peder Bruwer satte hytt i rätten.

Herman Fräntorp begärede på thet ödmiukeligiste, att han motte få sin betalningh aff Jöns Erßon jämpte.

Steltes för rätten vng Hans Fordeel och blef anlaget af en wälbemälte her Anders Keythz bonde widh namn Jören i Salmunge [i Skederids] sochn om något öffuerwäldh, som förnempde Fordeel hade bedryffuit på honom, om huilket förnempde Jören betheedde theße eftherskriffne bönderes witesbyrdh <så lydendes> nemligen Olufz i Gullinge, Erichz i Rysby, Laße klockeres, Anders Erßons i Rylland och Oluf Erßons i Röde sochn, så lydendes, att förnempde Fordeel trugede bonden, att han schulle köre honom längre än han [30] hade loffuet honom. Och thå bonden icke wille och beropede sigh på wälbemälte her Anders Keyth, att han war h[ans] h[ärlighe]tz landboo, swarede Fordelen, thet han icke påfede vpå, huem bonden hörde till, och rychte på tömen, och thå bonden icke så snart wille slempe tömen, togh Fordelen till sitt rapper, hug bonden öffuer högre armen, att han föll i sniön och dånede. Och körde Fordelen sin koos med samme bondens hest så långt han wille och läth honom efther sigh i sniön ligge. Och efther thet att Jacob Bagge om samme ärende vpå häredz tinget allrede granneligen hade ransaket, sattes thet vp till Jacobz ankumpst, och Fordelen stältes i borgen hender. Och wore hans borgen Oluf Gregerßon och Peder Jönson.

C. Stältes åther för rätten igen Erich Larson och hans hustrv Karin och bekende hon, thet hon slogh framlidne Anders Olßon först med en rock, att han störtte, och så stack Erich honom med en tälieknöf i halsen, ther af han bleff dödh, huilket förnempde Erich nu för rätten onöd bekende och tilstodh. Och therföre dömdes för:ne Erich Larßon till att miste lyffuet, och förnempde Karin skall böthe för såremålet efther lagen förmälle.

v martij²

såthe för rätte Biriell Jsaacson, Erich Biörnßon.

¹ I ms. står Ciliacus. — ² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 133.

Per Thordson vpbödh sitt pantehus — 3:o.^{1, 2}

Sades Nilz Larson och Oluf Suineke till på K. M:tz wegne, att the skole bliffue kyrckewärender i åhr.

Samme dagh kom för rätten Herman Fräntorp fulmyndig på Peder Bruwers wegne vdj Wÿborgh och betheedde ett witness-bref ifrå Dantzic vnder Jören Möllers, schipper Herman Dreyers och Hinrich Meÿners signeter, lydendes att framlidne Augustin Krÿtzborgs eftherleffuerske haffuer bekendt och tilstådt, thet förnempde Peter Bruwer köpte wÿn vdaf Greger Schultte för 126 gÿllen, för huilket för:ne Augustin Krÿtzborg war borgen bliffuen och hade tilfÿllest betalet Greger Schultte för:ne 126 floriner med penninger och buldagel. Men Ciriacus swarede, thet wÿnet betaltes på 26 gÿllen när, som nu här i rätten stå <beropede> och sköth sigh <på> till wÿdere <witnessbyrdh och> bewÿs ifrå Dantzic, huilket Ciriacus blef eftherlatidt med sådane beskedh, att huar han tapper saken, skall han ware förplichtedt att vprätte Peder Bruwer all skade och vmkost.² [31]

Samme dagh satte Peder Rasmuÿson 346 daler 5 öre i rätten för thet hws, som Pelle Perÿson achter sälie.²

Samme dagh producerede Påffuell Rode Påffuell SaBe, huilken witnede och bekende, att Lambrecht Pröffuesting blef så förlÿcht med förnempde <Påffuel> Rode, thet samme Lambrecht loffuede och tilsade³ <att> stå halffue skaden vm falkunerene, som the hade på skippet o.²

Kom för rätten Hinrich, som är vpå Södre malm vdj hustrv Emerenties badstuge, och clagede till en bådtzman, benempd Thomas Olson, fød i Kÿmmete, att han hade taget förnempde Hinrich 2 sölfskeder ifrån, som här på bordet låge, vdj nästförlidne julehelgen och bar them seden sielf tilbake igen, huilket förnempde Thommas bestodh. Och therföre dömdes han till en tiuf, och hade han tilförenne sammeledis warit beslagen med tiuffuerj. Doch efther

¹ Denna mening, överstruken, återfinnes även högst upp på ms.-sidan 32.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 133.

³ Ursprungligen har stått 'hade loffuedt och tilsagdt'.

thett att han sielf bar skederne tilbake igen, skall han icke stå något straf här vthen förschickes till Sale gruffue.

- [32] Samme dagh kom för rätten Märthen Matzson och tiltalede vnge Hans suerdslipere vdj så måtte, att förnempde Märthen hade¹ efther framlidne Hans v. Buskz, Hans Suartkopz och för:ne² v[nge] M. Hanßes witnessbyrdh betalet och leffuereret vdj K. M:tz räntecammer, som Jören Erßon hade annammet, 200 ꝰ, huilke ꝰ:er framlidne Jsrael Thommeßon hade taget tillåns af framlidne Hans Nöker. Med Jören Erßon komme penningerne i räntecammeren igen.² Sattes vp till ydtere ransaken.

vij martij³

såthe för rätte her Nilz Gyllenstiern, her Hogenschildt Bielcke, her Erich Gyllenstiern, Laße Je[s]person till Årstade, Anders Sigfridson, Knuth Bengtson <Peder Olson> till Mollunge, Anders Olson till Vddetorp och Erich Nilßon till Häberg och borgmestere och rådmän.

Erich Nilson till Häbergh,
Erich Märthenßon i Thune.

Samme dag kom för rätten Erich Nilßon till Häbergh och gaf tilkänne, att hans wedeparth, såsom war⁴ Erich Märthenßon i Thune sochn vdj Olandz härede, hade stämpdt honom för rykzens högwyse rådth om ett hemen, benempd Börlesta, som the⁵ [sic] menthe, att förnempde Erichz framlidne fader skulle haffue olagligen köpt och liggendes är i Thune sochn vdj Olandz härede och är 14 öres landh. Och war förnempde Erich Nilßon nu öffuerbödig att sware förbemälte Erich Märthenßon, menn han war häden dragen och wyken vnden rätten. Och läth Erich Nilßon i rätten vpläse, huadh skäl han hade till för:ne hemen, nemligen ett breff, som Frans Märthenßon hade vthgiffuit, och seden her Thure Bielckes dombreff.

¹ Ordet hade är i ms. upprepat efter witnessbyrdh.

² Denna mening står utan införingstecken i ms.-marginalen, där likaledes står namnet Hinrich Feruer utan skönjbart samband med texten.

³ Jfr renoverade tänkeboken, s. 133, där bisittarne delvis angivas olika.

⁴ Ursprungligen har stått: 'wederparther, såsom wore'.

⁵ Syftar på att 'hans wedeparth' ursprungligen antagits vara flere.

Sententia.

Erich Nilson skall thet eftherkomme och fulgöre, som honom war förelagdt vdj wälbemälte her Thures doombref. Will seden Erich Nilßons wedeparth appellere vnder rýkzens råd, dhå må Erich sware honom.

Kom åther för rätten Herman Fräntorp sikh beclagende, att [33] han ingen betalningh kunne bekomme af Johan Erichson jämpte, eý heller wille han sware Herman för rätten.

Samme dagh stodh vp för rätten wälbemälte her Hogenschildt Bielcke och gaf tilkänne, att s[alige] k[onung] Gustaf hade skäncht Dýrich Rostes hws salige her Jören Närman, och her Jören hade giffuit thet sin hustrv i morgengåffue.

Och kom fram för rätten M. Abram Andreæ fulmechtig och myndig på framlidne her Lars Beronis, prestes i Arnäs i Ångermanlandh, erffuingers wegne, såsom han med fulmachten vdaf alle erffuinger bewýste o.

Först fulmachten; 2. vthur tä[n]kebok; 3. Bagges witesbyrdh; 4. her Hanses; 5. her Thures; 6. Johan Hinrichsons missiue.¹

17 martij

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Anders Sigfridßon, Biriell Jsaacson, Hinrich Arffuidson, Erich Biörnßon sampt borgmestere och rådmän.

Adam krukemakere.

C.

Samme dagh kom för rätten Adam krukemakere sikh beclagende, efther såsom hans supplicatz förmäller, att han war öffuerfallen vdaff Elias krukemakere både vdj samme Adamz eigen gårdh, så och på gaten och seden vdj Strängznäs marckned med wärie och elliest och icke weledt achte thet att rýkzens prophos bödh förnempde Elias frýdh vpå K. M:tz wegne widh 400 klippingz ♀ och M. Philpus widh 40 daler. Och Jacob krukemakere hade skäldt Adam för en tiuff för sådane orsaker, att Adam skulle haffue köpt heemligen 11 [L]b blý vdaff K. M:tz blýsmältere, men Adam bewýste med Márten Rosemanz witesbref, att Adam köpte samme

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 133—137, där målet är utförligt refererat.

- [34] blý vda[ff honom?]. Thenne för:ne sak vm krukemakerne bleff betäncht och öffuerwäget, och althenstundh att förnempde Elias och Jacob krukemakere hade bedryffuet sådane wäldzwerke på Adam och skäldt honom för en tiuf och icke weledt achte thet fridzbudh, som rykzens prophos giorde widh peen 400 ƒ , therfore skole the både två fengzlige sätties till wýdere beskedh.

Siöröfuere.

Kom för rätten Hinrich Arffuidson sigh beclagende, thet Laße Jörenßon och Matz Jörenßon hade skäldt för:ne Hinrich för en skälm och tiuf vdj Strängznäs marckned, seyendes, thet Hinrich skulle haffue vpbrutidt framlidne Anders Biörnsons kiste, taget sin handskrift ther uth och schriffuit ther upå huad han wille, till huilket the doch nekede, men Hinrich beropede sigh på witne, huilke nu icke tilstedz wore, begärendes förthenskuldh, att Laße Jörenson motte göres handfast, till thes witnen komme tilstedz.

Laße Jörenson läth upläse Peder Haraldson[s] reuersal, att samme Peder skulle icke befatte sigh med någon gäldh till att vpkraffuie efther förnempde Anders Biörnson. Doch hade Peder ther emo[t] likewäl vpkraftd någon gäldh. Och bewýste för:ne Hinrich Arffuidson, att handschriften, som här war i rätten tilstedz, war caßeret och betalet, nemligen 71 års myntt anno 72 then 9 julij — 400 ƒ ; jtem 10 tyske daler datum vt s[upra]; 4 april daler — 20 stycker; Peder Hareldson 22 tyske daler och penninger 72 ƒ ; jtem 100 ƒ för 4 tynner saltt, än 50 ƒ . På resten, som war 324 ƒ , war betalet Laße Jörenson 300 ƒ .

Thenne för:ne [sak] sattes vp till månedagen.

- [35] Samme dagh tiltalede Jacob Bagge vpå K. M:tz wegne framlidne Suen Månßons lyftes männ och erffuinger vm 2 000 ƒ och 100 vngerske gýllen, efther såsom Suenz förplichtelse therum för-mäldte, begärendes att wethe, om K. M. skulle bliffue widh lyftes-männerne eller och erffuingerne. Härtill swarede erffuingerne, att the inthet annet wiste, vthen att saken war förlycht vdj s[alige] konungh Gustafz tydhd, så att H. K. M. vdj sitt ytterste skulle haffue giffuit samme sak Suen Månßon till, menn Jacob begärede, att the anthen med segel och bref, heller och godh leffuendes witne skulle döde för:ne breff, heller och thet bewýse, att k[önung] Gustaf

gaf saken till, heller och ware plichtige till att betale för:ne summa penninger och gull. Måns Suenson beclagede sigh, thet Jöns Anderson hade en handskrift hoos sigh, som war betalet och doch icke caBeret och fanz i hans gömer then tydh bytet stodh, och så kunde til-effuentyrs samme Jöns och haffue behället för:ne pantebref hoos [sig] för affuundh skull, ändhå att saken kunde ware tillgiffuⁱⁿ o.

Thette ärende wardt betäncht och öffuerweget och stadfästes then förre doom, som anno 76 then 6 februarij sadhes vdaff, nemligen att <huar> h[ö]gbemälte K. M:tt skall bliffue widh erffuingerne om för:ne 2 000 ƒ och 100 vngerske gyllen, så att huadh the icke kunne bewyse, att samme summe penninger och gull är betalet, dhå bör them sware ther till. Men huar the sigh vdj sådane betalningh förwegre, dhå haffuer K. M. macht att lathe antaste the 3 Suen Måns^{ons} vthsatte pantehus och ther med handle effther samme Suenz pantebreffz innehåldh.

Samme dagh kom för rätten Hans Willeman, sigh beclagende, [36] att hans stiuffbarnes förmyndere, her Christoffer, kyrckeheerde i Tyerpen, och Erich NilBön, wilde ware honom förnär och dryffue honom vthur hwset. Så sade och förnempde Willeman, att ändhå någon förlykningh war giord anno 73 emillen honom och hans stiufbarn, hade doch han med samme förlykningh sigh ey wiledt lathe åthnöye vthen haft ther alttydh insager vdj, begärendes för then-skuldh, att samme sak motte tages i förhör och honom och förnempde her Christoffer emillen affseyes thet som rätt och rättwyst ware kunne, efther såsom hans inlagde libel förmäldte. Menn förnempde her Christoffer wille icke gå ifrå then förlykningh, som anno 73 skeedde vdj många ärlige mändz närware.

Thenne sak togz i betänckende och sattes vp til en annen rådstuge dagh.¹

Samme dagh kom för rätten Hans v. Brunswyck, giffuendes tilkänne, att han icke kunne komme the 900 ƒ åstadh, som han skulle sättie [i] rätten, tilbiudendes sigh att sättie borgen för för:ne 900 ƒ , nemligen Henrich v. Northusen, draffuante höffuidzman, och Hans v. Bilefäld till sakzens vthdrächt.

Sententia.

Om Dyrich v. Böcklen will lathe sigh nöye med borgen, dhå kan

¹ I ms.-marginalen står: Sattes vp till näste rådstuge dagh.

rätten thet wäl lyde, men huar och icke, schall Hans v. Brunswych eftherkomme then förre affsagde doom och sättie för:ne 900 q i rätten.¹

- [37] Her Nilbes i Wÿkstadz sak vm 450 konungh Gustafz q , som han krafde af Må[n]s målere efther stadzens tänckebokz innehåldh *pro anno* 47,¹ sattes vp till näste rådstuge dagh.

XIX martij¹

såthe för rätte vpå rådhuset her Erich Gustafson, Anders Sigfridson, Jacob Bagge, Biriell Jsaacson, Erich Matzson, Erich Biörnson, thesliges M. Oluf Petrj, M. Peder Aruidj, M. Abram Andreae.

Michel Olsson vpbödh Jöns Finboos tomt nederst i Peder Matzsons grändh — 1:o.¹

Sades Pelle Persson, althenstundh att han är tilsinnes att sälie ett sitt barnsens hws och haffuer thet 3 reeser vpbudit, att han inthet skall ware mächtig samme hws huarken till att sälie eller förpante [någen annen] än K. M:tz cantzelyförwant Peder Rasmusson, som näste sköldemannen är.

Kom åther för rätten igen Märthen Matzson, sigh beclagende, att han efther v[nge] M. Hans suertfejers, framlidne Hans v. Buskz och Hans Suarttkopz witesbyrdh hade betalet 200 q *anno* 66 in vdj K. M:tz räntecammer, som Jsrael Thommeson skulle haffue taget tillåns vdaf salige Hans Nöker, huilke penningar af förnempde Märthen Matzson nu annen gången bleffue krafde.

Och witnede Matz Hanson, thet förnempde Hans Suarttkop hade sagdt för honom, ändhå att hans <wit> signet satt medh vnder witesbreffuet, war honom doch om saken obewÿst, thÿ han lågh siuk på samme tÿdh och kunde huarken läse eller schriffue, vthen förnempde v[nge] M. Hans hade sagdt til honom: 'Försegle man du breffuet med, jagh will wäl förswaret'.

Sententia.

- [38] Förnempde v[nge] M. Hans och Hans Suarttkop skole theris vthgiffne skriftlige witesbyrdh vm för:ne 200 q med theris sworne

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 140.

² Se 1547 års tryckta tänkebok, s. 235 f.

eeder för sittende rätten stadfäste och bekräftige, menn huar the thet icke kunne göre, skole the ware förplichtede att wederlägge Märthen Matzson förbemälte 200 ♀.

Caluinister.

Samme dagh wore någre caluinister, nemligen Lucas v. Quickelberg, Willam schomakere, Cornelius v. Bergen och Flores schrädere sampt flere andre <vpkallede>, som här wore boendes, och althenstund wäl witterligit war, att the icke komme i wåre kyrcker, huarken vdj then suenske eller tyske försambling, och ther än få af them stundom komme til predican, ginge the doch aldrih til Christj högwärdige sacrament vthen hade sin religion och försambling för sig sielffue, therfore tilsporde wälbemälte Jacob Bagge them, med huars tilstand the sådent giorde. Så efther thet att the icke kunde bewyse them ware eftherlathet vdaf K. M., w[å]r a[ll]ernådigis]te herre, att the sådane skadelige säct och lärdom här motte haffue och bruke, ther egenom vthi Franckerÿke och Brabant myëkin iämmer och blodz vthgiutelse war förorsaket och åstadhkommet och war icke heller ännw stillet, såsom almenneligen wäl war witterligit, therfore sade wälbemälte Jacob Bagge vpå h[ö]gbemäl]te K. M:tz wegne alle caluinister till på thet alffuarligiste, såwäl brabanters såsom schotter, engelske, franßoser och andre, som här boo och sig elliest vppehålle och then caluiniske troo haffue, att the anthen skole afstå samme säct och troo och bliffue widh then rätte christelige och sanne almennelige troo och lärdom <som man (Gud thes lof) haffuer vdöffuer hele Swerigis rÿke>, och the, som thet göre wile, skole sampt med theris hustrur, barn och folck gå till kyrckeherren, M. Oluf, och lathe sig ther alle vpskriffue innen thette och nästkommende lögerdagh. Men the, som then rätte almennelige troo ey wile annamme vthen achte bliffue widh theris egen skadelige religion, the skole innen för:ne tydth drage af staden och seden oförtöffuet vthur rÿket med, såframpt att theris godz och ägedeler icke skole ware förbrutne. Doch skole icke the <thermed> ware menthe thermed, som h[ö]gbemäl]te K. M. nådigist synes vndentage. Thet skole och alle borgere och stadzens inwhånere ware förplichtede att giffue H. K. M. troligen och i tydth tilkänne, när the <förmärcke> kunne af någon främmande förmercke något olofligit taal emoth thenne H. K. M:tz gunstige mening och wille eller och elliest.

Thet bleff och borgerne vpå h[ö]gbemälte K. M:tz [wegne] til-sagdt, att Swerigis lagh och stadzens priuilegier widh macht hålles och alle fremmende, som här handle och ligge öffuer 6 weker, skole ware under stadzens tunge med skott och annat.

- [39] Samme dagh kom åther för rätten igen her Christoffer La[r]son och tiltalede Hans Willeman såsom vdj lögerdagz, seyndes sigh icke wile tråde ifrå then förre förlykning. Menn Hans Willeman hade skåtzsmål till Erich Nilson vm konungh Erichz donations breff på daneerffuer *o*.

Och bleffue någre gode menn förordnade, nemligen the som anno 73 wore öffuer samme handel och någre andre, som them emillen på nytt handle skulle.

Her Nilz [i] Wäckstad.

Samme dagh kom åther för rätten igen her Nilz i Wäckstadh och tiltalede Måns målere vm 450 *q* konungh Gustafz myntt, som samme Månses fader hade taget tillåns af salige Thommas Nilson, fordom fougte på Örbý *o*. Finge öffuermän.

Her Oluf i Thune, Peder Matzson.¹

Samme dagh kom för rätten her Oluf i Thune och begärede på sine och Hareldz i Wällinge eftherlathne änkies, hustru Margretes wegne, att them och Peder Matzson stadzens kämmenäre emillen motte skee ett lagligt hwsebytte, huilket them eftherlathet bleff, och skole någre gode menn ther till bliffue förordnade.

- [40]

xxi martij

såthe för rätte Jacob Bagge², Erich Biörnson och borgmestere och rådmän.

Hans Jönson, Gerd Jostson.¹

Samme dagh kom för rätten Hans Jönson, som war Richardus Wederbooms fulmyndig ifrå Helsingör, och tiltalede Gerd Jostson vm 500 daler efther hans handskriftz lydelse, menn efther thett att vm samme ärende igåår war ransaket af någre gode menn, som af

¹ Jfr nedan s. 34 f. och renoverade tänkeboken, nedan s. 140.

² Namnet Bagge är i ms. upprepat.

rådet ther till wore förordnade, och förnempde Gerd hade skåtzsmål, att för:ne handskrift allrede war tilfyllest betaled, huarföre them emillen thå war affsagdt, thet Gerd skulle bewyse sådent innen pingzdagen eller S. Johannis tydh allersenest och sättie therföre 2 gode boofaste män i lyfttet, wiste man sådent icke att ogille i rätten. Och war Gerd Jostson öffuerbödig att sättie her Pontus de la Gardij i lyfttet för sigh, med huilket Hans Jönson sigh nöye läth.

Samme dagh anlagedes Sigfrid Suenßon, fød i Korpe sockn vdj Finland, att han vdj sin druckenskap hade latidt falle någre otilbörliche slåme ordh, som K. M:tz höge konglige namn förnär wore, och sagdt sigh wile hellre tiene bödelen än H. K. M. Sigfrid swarede och sade sigh haffue warit öffuerste drucken och drogh inthet til minnes, om han hade giortt thet eller eÿ.

Thå witnede Hans Michelßon och Peder Karßon, K. M:tz drafuanter, widh theris sworne eeder, thet förnempde Sigfrid Suenßon kom till för:ne Hans Michelson i hwset, war öffuerste drucken och full och hade sagdt thenne ordh, thet han hellre wille tiene bödelen än konungen.

Sententia.

Efther thet han war öffuerste drucken och mintes icke sielf huad han hade sagdt, therföre wilde man icke söke högzte rätten, vthen bleff afsagdt, thet han skulle sendes till Salegruffuen till att bliffue ther i 3 åhr.

Emillen her Christoffer Larßon vpå hans broderbarns wegne och Hans Willeman.¹

<Then 20 martij> Effther thet <wore> Blasius Olßon, Laße Erßon, Oluf Gregerßon, borgmestere, Peder Jönson, Jacob Larßon, Anders Larßon, rådmän, Nilz Larßon, Jören Beniche och Herman Schilling [warit] vdöffuer en handel emillen her Christoffer Larßon, kyrckeheerde i Tÿerpen, och Hans Willeman, blef² efther en nöge ransaken vm alle lägenheter och vmständigheter <bägge parther emillen> bewilliget och beslutet, att förnempde Willeman loth sig aldelis wäl nöye med then förlykning, som skeedde anno 73 emillen bägge parther, doch så att hwset skulle skattes på nytt vdaf owilde män, som och ther till bleffue förordnade.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 146. — ² I ms. står: 'och blef'.

Menn efther thett förnempde Willeman förmenthe sig haffue rätt att löse halffue hwset til sigh och besitte barnsens deel för lege, till thes the komme till lage ålder, togz samme ärende i dagh, som war then 21 martij, här i rätten vdj en ransaken och betänchende, och blef dömpdt och afsagdt, thet förbemälte her Christoffer Larßon haffuer rätt att löse Hans Willeman vthur huset. Doch schall han ware nämmest att besittiet <thet> för lego för någon annen, medh sådane beskedh, att han schall sättie 2 gode boofaste män i lyftet för huselönen.

[42] Samme dagh kungiorde Eskil Larßon och Jöns Hinrichson för rätten, att för:ne hws skattedes för 450 <ƒ> daler <76 års myntt>.

Peder Matzson, her Oluff i Thune.

Samme dagh kom för sittende rätten stadzens kämmenäre Peder Matzson och gaf tilkänne, att ändhå her Oluf Knuthson, kyrckheerde i Thune sochn, war för sittende rätten i måndagz nästförliden, begärendes vpå sine egne och hustru Margrete, framlidne Hareldz i Wällinge eftherleffuerskes wegne af förnempde Peder Matzson, att husen motte deeles efther Sweriges lagh emillen söndre kulle och samkulle, huarföre och någre gode män af rådet ther till bleffue förordnede, så wille doch samme her Oluf och hans medparth seden icke till något lagligt eller rätt byte vthen haft skåtzsmål theremot, seyndes sigh med breff och segel kunne bewjse, att allrede tilförenne för mång åhr seden emillen förnempde Hareld i Wällinge och hans barn skulle ware skeedt ett rätt skifte om förnempde hws, menn förbemälte her Oluff hade sådane segel och bref icke kunnet bethee. Ther näst hade han sigh beropat på tänckeböckerne, vdj huilke och therum ingen beskedh fanz. På thet sidzte hade her Oluf sigh beropet på leffuendes witne och kunde doch icke heller them åstadh komme. Och efther thett att oftenempde her Oluf ingelunde wille till något byte och wille icke heller komme för rätten igen vthen war tilsinnes att drage sin koos, och Peder Matzson (som gärne en ende haffue wilde på saken) förthenskuldh med två gode män läth rostere her Oluf widh peen 40 ƒ, så att han sigh icke skulle häden begiffue, förre än the wore åthskilde, huilket doch förnempde her Oluf inthet [43] hade achtet vthen war igen heem dragen vthur rosteringen, therföre protesterede oftenempde Peder Matzson vppenbarligen för sittende rätten på thet bädzste sätt och mått, som han med lagen

kraftigist göre kunde och motte, att han efther thenne dagh icke wille ware förplichtedt att sware till någon huselhön, begärendes, att honom motte bliffue efther låthet sådane protestation att lathe schriffue in vdj stadzens tänckebok, huilket honom icke bleff neket.

Suen Larßon vthloffuede 50 klippingz ꝛ 14 dager efther påske, som staden tilfalne äre för then 10 penning vdaf arffuet efther samme Suenz hustru. Them haffuer han betalet.

24 martij¹

såthe för rätte greff Peder, her Thure Bielcke, her Erich Gustafson, her Hogenskildt Bielcke, her Erich Gyllenstjerne, Jacob Bagge, Biriell Isaacson, Erich Biörnßon, M. Oluf Petrj, M. Abram Andreae.

Samme dagh kom för rätten Laße Jörenson och gaf tilkänne, att han och Peder Hareldßon och hustrv Agnes Torsten bälteres wore aldellis wäll förlöchte och åthskilde vm allt arff, som efther framlidne Anders Biörnßon är fallet, så att förnempde Laße Jörenßon och Matz Jörenßon inthet mere haffue till att fordre eller kräffuie vdaf förnempde hustrv Agnes och Peder Hareldßon o. Ther rechte the huar annen hand vppå in för rätten.²

Samme dagh kom för rätten Thommas Biörnßon, framlidne [44] hustrv Gertrud Erich Franßons eftherlathne barns förmyndere, och tiltaledede en benempd Albrecht Wadßon såledis, att vdj hennes rägenskap är funnet, thet hon leffuererede Albrecht $\frac{1}{2}$ lest osmundz-järn, som han skulle betale Simon Greke³ i Dantzic med. Men förnempde Albrecht nekede sigh haffue vpburit thet järn aff hustrv Gertrud.

Thenne sak skulle kämmenärerne och rättéfougterne vthrätte.

Än krafde Thommas af samme Albrecht betalningh för 7 kannor wÿn och 3 kannor pryßing, som hustrv Gertrudz pyge bekenner, att förnempde Albrecht skall haffue bekommet.

Samme dagh komme för rätten Laße Erßon Rorskar och Bertil Holst, betheendes Erich Biörnßons häredzhöffdingz breff vnder hans och häredz signetet vthgiffuet, lydendes att them war tildömpdt vpå

¹ Jfr renoverade tänckeboken, nedan s. 142 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 145.

³ I ms. står Gerke.

häredztinget en öresland jordh, liggendes . . .,¹ begärendes therupå wälbemälte her Thure Bielckes confirmation, huilket h[ans] h[ärlighe]t them loffuede, thet och the andre gode herrer samptychte.

Vdj then tridie skattningh wärderedes thet hws, som Hans Willemans stiuftbarn äge, för 1 650 ƒ , och både skattningzmännerne sigh Gudh tilhielp, att the hade giortt huarken barnen eller theris stiuftader förnär.

[45] Samme dagh komme för rätten barnsens förmyndere, her Christoffer Larßon och Erich Nilßon och lade i rätten 30 daler 3 ortiger 4 öre, efther thet them war tilsagdt, att the haffue rätt att löse förnempde Willeman vthur huset.

Thenne doom stadfästes nu, doch om han kan ställe lyftet för huselönen, dhå motte hwset vnnes honom för någon annen intill Michelmeße. Dhå skall han betale resten af huselegen med.

Suen Månsons erffuinger.

Samme dagh stodh wälbemälte Jacob Bagge vp för rätten och vpå K. M:tz wegne tilsporde Suen Månßons erffuinger, om the hade någon beskedh eller bewys, att the 2 000 ƒ och 100 vngerske [gyllen] wore betalede och lade . . .³

[46] Peder Hareldson belangendes.

Samme dagh kom för rätten wälbemälte greffue Peders tienere Tonies Glabeck och tiltalede Peder Hareldson vdj så mätte, att h[ans] n[åde] anno 62 läth vdj Elfzborgh ett schip vpbygge, som med trä war ladt, som h[ans] n[åde] bödz 2 000 daler före,³ förre än schippet lop til siös. Och betrodde wälbemälte greffue Peder förnempde Peder Hareldson sampt med schipperen schip och godz, meden samme Peder war h[ans] n[ådes] sworne tienere och schipperen war allenest antagen för hyre eller fracht, huilket schip the hade bracht h[ans] n[åde] ifrå hande, och aldrig än nw fåth sin hand igen af h[ans] n[åde]. Skaden till 4 000 daler; bekostning 5 lester järn och

¹ Lucka i ms. för den ej utsatta belägenheten.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 146.

³ Meningen är i ms. ej fullföljd, men plats lämnad för en aldrig införd fortsättning. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 143 ff.

någre *tynner* smör. Schippet war vm 120 lester.¹ Finnes iblandh criminalacterne.²

Samme dagh kom för sittende rätten Peder Rasmuſon och gaf [47] tilkänne, thet Pelle Person hade latidt vpbiude sitt hws, så och thet förnempde Peder heembiude och war tilsinnes att vplathe Oluf schräddere samme hws. Huset heemböd̄z om juletydh.³ Menn nu swarede förnempde Pelle Person, thet han inthet är tilsinnes att sälie hwset, seëndes sigh inthet heller ware mechtig att läthe thet bortt vnden sitt barn.

Sententia

att Pelle Perſon haffuer ingen macht till att panttsättie eller sälie hwset vthen Peder Rasmuſon, näste byrdemannen. Menn ther och förnempde Pelle icke är tilsinnes att sälie eller panttsättie hwset, dhå kan man inthet heller twinge honom ther till, doch så att Peder Rasmuſon skall löse hwset både sigh och barnet till gode.

Samme dagh kom för rätten Hans v. Rântelen sigh beclagende, att han icke kunde bekomme her Erich Abramsons tienere för rätten, som hade afhendt samme Hans v. Rântelz kiste.

Samme dagh annammede M. Abram Andreae af wälbemälte her Hogenskildt Bielcke the 1 000 klippingz ꝛ, som h[ans] h[ärlighe]t loffuede af en godh wile och icke för någon rätt framlidne her Lars Beronis erffuinger. Och sade förnempde M. Abram sigh wile bliffue widh then doom, som senest h[ans] h[ärlighe]t och förnempde M. Abram emillen vpå erffuingernes wegne sades vdaff ∞.

xxviiij martij⁴

såthe för rätte greffue Peder, her Thure Bielcke, her Erich Gustafſon, [48] her Hogenskildt Bielcke, her Erich Gyllenstiern, her Gustaf Banner, Jacob Bagge, Biriell Isaacson.

¹ De två sista meningarna stå i ms.-marginalen, där även årtalet '62' och orden '2000 daler bödz för schipet' äro upprepade.

² Dessa ord äro införda av annan hand.

³ Denna mening står utan införingstecken i ms.-marginalen, där även finnes antecknat namnet Oluf Jönson.

⁴ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 148.

Samme dagh kom för rätten Anders Larßon och tiltalede Hans Hille vm thet hws i Brundzgränden beligiendes, som samme Hans Hille i tolf åhr haffuer besittedt vthen lego, huilket hws hustrv Anna Hillens tilkommer och hustrv Ålette förnempde Anders Larßons, och Hans Hille åttthe ther ingen deel vthj. Menn Hans Hille swared ther till, att han och gärne wille wethe sitt fäderne, som han åger i thet hws moderen sitter vdj, och 550 q sade han sigh haffue för bygd i hwset vdj Brundzgränden.¹

Till thet andre tiltalede Anders Larßon förnempde Hans Hille vm 1 000 konungh Gustafz q ,² som han efther sin handskriftz lydelse taget tillåns af hustrv Anna anno 65. Och anno 73 then 6 octobris gjorde Hans Hille sin räkenskap clar och blef henne dhå skyllig 1 000 q , såsom med hans egen handskrift bewystes.

Här till swared Hans Hille, att salige Påffuel v. Yttrecht³ gaf honom 1 000 q för hans troo tjenst och för hans penninger, som samme Påffuel brukede. Menn Anders Larßon bewyste med Hans Hilles egen handskrift, att the 1 000 q komme inthet widh the [49] 1 000 q , som Hans Hille nu kräffuer.

Till thet 3 tiltalede Anders Larßon förnempde Hans Hille vm en sin hustrus fädernes tomt vpå Södre malm liggendes, som salige Påffuel v. Yttrecht köpte. Här till swared Hans Hille, thet modren gaf honom halfparten af samme tomt och then andre halfparten Jacob Hille. Menn modern nekede ther till, efther som hennes förmyndere Jacob Iffuerßon och Påffuel Saße för rätten gåffue tilkänne.

ix aprilis

wore vpå rådstugen församlede Jacob Bagge, Birie Jsaacson, Erich Biörnson och borg[mestere] och råd[män].

60 daler
Mångersker
Samptyctes, att alle, som sig haffue latidt ohörsamligen befinne och icke giortt reent i theris gränder och ther som them borde skole haffue förbrutidt huardere 60 daler. Ingen mångerske skall fördryste sig efther thenne dag till att sälie någon fisk, köth, fogler,

¹ I ms.-marginalen stå följande notiser upprepade: 'i 12 åhr vthen lego' och '550 q förbygd ther vdj anno 61'.

² Beloppet står upprepat i ms.-marginalen.

³ Namnet är upprepat i ms.-marginalen, där även finnes följande anteckning: '3 vm tomtten på Södermalm, som Påffuel v. Yttrecht köpte.' (Jfr följ. ms.-sida.)

harer, höns, bröd, smör, ost, äg eller någrehande ätende wharer vthen allenest kål, sallath, morröter och annen frucht, jtem tråd, haker, nåler och huad annet sådent är, eller haffue förbrutidt alt huadh the falt haffue emoth thette förbudh, och sittie aldrig mere med någet månglerj på torget eller annerstedz och böthe efther lagen. Doch skole fiskeblötersker sälie blöten fisk och sittie på thet rum, som the äre förordinerede, och skole 2 beskedelige män tillschickes, som vpsyn haffue, att samme fisk icke för dyrtt bliffuer såld, vthen såsom skäl är. Thet skall och ingen drage vth med båther emoth bonden til att vpköpe någon fisk eller andre perzeler i skäriegården eller vthen vm bomerne vthen allenest i staden vpå broerne. Huilken ther emot handler, skall allt haffue förbrutidt, som han såledis köper, och straffes efther lagen. Ingen skall springe i båtherne och köpe någon fisk eller annet, vthen stå på broen och tinge och köpe ther thet bädzte han kan, widh straf, som lagen ther um förmäller. Ingen fördryste sigh att mångle på Nörre eller Södre malmer, på Järntorget, på broen östen till eller annerstedz, vthen allenest på Store torget.

Fiskeblötersker.

Förköp.

Ingen springe i båther.

Månglerj på Store torgett.

Samme dagh kom för rätten Joen Joenßon och anlagede en vng dräng, *benempd* Jöns Sigfridson, föd i Nyländh i Borge sochn, att samme dräng hade stulit af honom 6 alner brabanst och någre alner görlest.¹ Drängens sköth saken på en quinne, som tiener.

[50]

C.

Samme dagh kom för rätten Thewes Sarensdorp och tiltalede *hustrv* Anna Peder Joensons vdj så måtte, att hon hade köpt vdaf samme Thewes anno 71 in maij måned någet sydentygh, som *hustrv* Anna nu biuder honom ƒ för ƒ före, huilke *penningar* hon och nu satte i rätten. Och war så affsagdt vdaf rättefougterne och kämmanärene, att efther thet hon hade loffuet honom att betale med ƒ-myntt efther sådane ƒ, som anno 71 wore gängxe, och Thewes hade inthet förre therum talet, att förthenskuldh *hustrv* Anna skulle betale <efther> klippingz myntt ƒ för ƒ.

26 ƒ

Thewes swarede, att *hustrv* Anna loffuede honom betalningen innen en måned, menn hon nekede ther till.

Hustrv Britha ifrå Thune sochn.²

[51]

¹ I ms.-marginalen står upprepat: '6 alner brabanst och görlest'.

² Endast rubrik. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 148.

Peder Rasmuson, Pelle Perßon.¹

Samme dagh kom för sittende rätten rýkzens rádz secreterere, Peder Rasmuson, giffuendes tilkánne, att efther thet Pelle Perßon hade här <vpå rádstugen trenne reser vpbudit> lagbuditt ett hws, som han áttthe <en halfdeel vdj och hans dotter> tilhope med sin dotter <then andre halffparten>, hade och thet latidt heembiude förnempde Peder Rasmuson och war tilsinnes att vplathet <hwsett> Oluf schræddere, huar borgmestere och rádmán hade thet wilet tilstádie <sádent, sásom wál witterligitt war>, therföre <begárede> will samme Peder Rasmuson sig försee, att han sásom barnsens moderbroder <och náste býrdeman> war nást att kópe förberóde hws framför nágen annen, sásom han och then 5 dag vdj thenne máned hade satt i rätten så mánge penninger, som hwsett war såldt före, nemligen 346 daler 5 öre. Menn Pelle Perßon swarede, att han icke sålde hwset vthen <hade> pantt sattet <thet>, seýendes sigh <thet> wile löset igen <löse> s.

Thette árende togz i ransaken <och betánchende>, och efther thet befunnet wardt, att Pelle Perßon áttthe inthet mere än en halfpartt vdj för:ne hws och then andre halffue delen kom hans dotter till, så att han <inthet> war icke mechtig att sáliet <hwsett> vnden barnet, eý heller förpantet nágen annen än náste býrdemanen, therföre dömpdes thet aldellis craftlöst, att Pelle <hade vpbudit> vpbódh hwsett, så <wáll> som och then handel han ther um hade gjort med förnempde Oluff schræddere <hade gjort, aldellis craftlöst>. Och skall samme Pelle ware förplichtedh att löse huset igen med sine egne penninger och icke nágen annens innen <thette datum och> nástkommende Walborgmeße <dag nástkommendes>.

[52] Och förordnades till barnsens förmyndere Jacob Jffuerßon sampt med förnempde Peder Rasmuson, huilke och vpsýn haffue skole, att barnsens móderne icke i nágen mátte förkommer eller <barnet> bliffuer afhendt barnet. Menn huar för:ne Pelle Perßon <hwsett med sine egne penninger icke igen löser> icke löser huset igen med sine egne penninger innen för:ne týdh, dhå skall och má oftenempde Peder Rasmuson löset <hwsett till sig> af Oluf schræddere, <doch> sigh och barnet till gagn och gode.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 151.

xxx aprilis¹

såthe för rätte Jacob Bagge, Biriell Isaacson, Erich Biörnson sampt borgmester och rådmän.

Vpbödh Hinrich Balck Oluf Michelßons hus — 1:o.

Michel Olßon vpbödh Jöns Finbos tomt — 2:o.

Än en Rasmus Lodwichsons to[m]pt — j.

Kom för rätten Hans Höyer, hemblede och vpläth stadzens borgmestere Oluf Gregerßon vpå K. M:tz cammertieneres, M. Philpus Kärns wegne en tomt här i staden westen till vdj M. Michelz grändh belägen, hållendes i längden 13½ alner och i brädden 11 alner, huilken förnempde Hans Höyer med sin hustrus Elin Olßdotters godwille, ia och samptycke för:ne M. Philpus giffuit haffuer. Och affhende förthenskuldh sigh och sine erffuinger samme tomt och tilegnede henne förbemälte M. Philpus och hans erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt och frÿ till ewerdelige äger o. Och ther upå lade Oluf Gregerßon vpå samme M. Philpus wegne fridskillingen vp efther lagen.

Samme dagh kom för rätten rykzens vnderprophos och anclagede Waste Perßon, fød i Smålandh, som hade slaget sin egen broder ihjel, huilket samme Waste bestodh, seÿendes att hans broder stack först efther honom och så stack han honom igen, att han blef död. [53] c.

Sententia.

Efther thet han bestodh sin misgärningh och war tagen widh färske gärningh, therfore dömdes han ifrå lyffuet.

Samme dagh anclagede förnempde prophos en <benempd> c. schotte, benempdh Robertt Kostun, fød i Stärling vdj Schotla[n]d, att han hade handlet såsom en skälm och förrädere, i thet att [han] wilde haffue holpet Bafu N., som war then schotzke greffues lutenant, sin kos vthur fengelse, huilken sitter vpå sin hals för then förrädellig handel skuldh, som han hade sigh företaget emoth K. M. och menige Swerigis ryke.

Härtill swarede förnempde Robert, thet Bafu hade fåth sin dräng h j portugalöser, och drängen fick samme portugalöser en

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 152 f.

knecht igen, som brachte honom till förnempde Robert, begärendes, att han wille förbytte portugalösern i småpenningar, huilket han och giorde. Seden kom drängen till honom, begärendes vpå sin husbondz, för:ne Bafus wegne, att thenne Robert wille hielpe honom vthur rýket och till Schottlandh, och therfore wille Bafu haffue giffuit honom en godh föräring, menn Robert sade sigh icke haffue iaket ther till.

- [54] Drängen, som tiente Bafu, benempd Jören Jameßon, bekende på för:ne Robert, att han kom på Stegeborgz slott på en dagh efther middagen och tilsporde drängen, huru Bafu motte. Swarede drängen: 'Wäl, men han haffuer ett leedt fengzle'. Swarede Robert: 'Jagh haffuer tient honom både i Schottlandt och här i rýket, kan iagh ware honom i någon måtte till hielp, thå will iagh thet gärne göre'. Thette sade drängen Bafu igen. Thå sende Bafu vth till Robert och läth seýe honom, om han i thenne sommer icke förnumme någon hielp om hans förloßningh vdaf konungen ifrå Schottlandh, så wille han see till, huru han kunne rýme häden vthur rýket. Hade Robert swaret igen: 'Iagh will gärne ware honom til hielp, i huadh måtte iagh kan och ware wederrede, enär han begärer migh'. Och hade [54] oftenempde Bafu sendt honom med för:ne dräng en portugalöser, ett rapper och en jacke, huilke gåffuer Robert till sigh annammede.

Sententia.

Efther thet att oftenempde Robert Kostun wilde haffue holpet till för:ne Bafus förloßningh, så att han hade mott komme vthur rýket, huilken Bafu emoth högtbemälte K. M. och Swerigis rýke haffuer handlet såsom en witterlig och vppenbar förrädere, och hade förnempde Robert therupå, att han wilde haffue warit honom wederrede, enär han begärede honom och achtede rýme sin kos, vpburit samme Bafus gåffuer, nemligen j portugalýße, j jacke och j rapper, och i så måtte handlet såsom en schälm och böswicht, therfore skall han och stå ett skälme straff, slite rýs widh kåken, få mercke på både kinbenen och seden sendes till Salegruffuen.

- [55] Samme dagh anclagede rýkzens vnderprophos en gulsmedh ifrå Hiunge sochn vdj Sundstadh vthi Schåningz häredt, widh namn C. Joen Týnnelßon, att han hade handlet emot K. M. och menige Swerigis rýke såsom en skälm och tiuf, i thet att han hade förarbetet falst sölf, och hölitt lödige ꝑ:n inthet mere i fyntt än 6 lodh 3 quintin

1½ orth, såsom med proben bewystes, huilken nu här vpå bordet lågh tilstedz. Här till swarede förnempde Joen, att samme sölf fickz honom till att förarbete vdaf en köpsuen widh namn Lars i Henebeck ∞.

Sententia.

Efther thett war ett vppenbartt tiuffuerj, som förnempde Joen Tynnelson war beslagen medh, menige ryket till stoor skade och förderff, thÿ att Swerigis lagh förmälle, att altt sölf, som gulsmederne förarbete, skall skärth in och vth antwardes med 6 manne witne, huilket samme Joen icke haffuer achtet, therfore kunde man icke frÿe hans lÿf, med mindre att h[ögmetigis]te K. M. wärdes benåde honom, så att han må löse sitt lÿf.

Vm mångersker ∞.

1. Vdof brändwÿnet skall her efther gå achzis, nemligen att huar och en, som thet haffuer falth, skall giffue j nÿ ƒ om måneden.

2. Om högtÿdz dagerne skall inthet brändwÿn sälies för mid-dagen widh peen — 60 daler.

3. The som ther med bliffue beslagne, att the lägge penninger in till mångersker, skole haffue förbrutidt samme penninger och ther till — 60 daler.

4. Huilken borgmestere eller rådman kommer för seent vpå [56] rådstugen, thå rådstuge dagh är, böte j resen j ƒ, annen gången 12 öre och 3 resen 3 ƒ, med mindre att han haffuer lage förfall.

5 majj

såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Isaacson sampt borgmestere och rådmän.

Samme dagh kom för rätten Michel Olsson och tiltalede Erich Bertilsson om tompften i Brundzgränden, som the länge haffue stådt i clander om.

Sattes vp, till thes att rykzens högwÿse råd h kommer hÿtt tilstedz igen, meden samme sak haffuer och tilförende waritt för the gode herrer.

Samme dag kom för rätten Sigfrid Nilsson och på Marcus Hinrichsons i Westerås wegne tiltalede Göstaf Biörnsons tienere Birge Olsson vm 20 daler, som schipper Oluf Ersson <förnempde> Marcus [57] war skÿllig och för:ne Birie war godh före, med sådane beskedh, att

huar han icke leffuererede schipperen för:ne Sigfrid Nilßon här tilstedz igen, thå schulle han betale förnempde 20 daler. <Här till swarede Birie, att han <twenne reeser> leffuererede Sigfrid Nilßon schipperen tilstedz, bewysendes sådent med Birie Elefsons och Per Olßons witnesbref, huruledis att han then 2 gången leffuererede Sigfrid Nilßon schipperen tilstedz ∞. Menn thå schipperen förste gången kom tilbake ifrå Dantzig, war Birie inthet här tilstedz vthen på sin husbondz wärf och ärender>.¹

Sententia.

Birie Olßon sades frÿ för thet att han war icke här tilstedz vthen på sin husbondz ärender, thå schipperen förste gången kom tilbake ifrå Dantzig, och annen gången hade Birge leffuereret schipperen för:ne Sigfrid med 2 witne och vpsagdt sitt lyfte.² Och må förthenskuldh Sigfridh Nilßon sökie the 20 daler hoos schipperen.

Joachim Hase, Otto Wÿdenstruch.

Samme dagh kom för rätten Joachim Hase och tiltalede Otto Wÿdenstruch vdj så måtte, att hans affärdigede captein till siös hade taget för:ne Joachimz schippere schip och godz ifrån och 200 daler³ penningar, satte folcket vdj en swÿnekåffue fengzligÿt och gaf them wattn och brödh, och meden förnempde Wÿdenstruch hade affärdiget för:ne captein och giffuit honom sin bestälning och siöbref, therföre wille för:ne Joachim Hase hälle sigh widh honom, thÿ schipperen hade icke achtetd sigh till Narffuen vthen till Pernow ∞.

[58] Här till swarede Wÿdenstruch, thet capiteinen drogh icke med hans bestälningh till siös vthen hade haft K. M:tz, wår allernådigiste herres bestälningh, men om samme captein emoth then bestälningh hade handlet, thet war förnempde Wÿdenstruch owitterligÿt.

Sententia.

Meden thenne sak galler Swerigis rÿke an, therföre sattes hon vp, till thes att rÿkzens högwÿse råd hÿtt tilstedz kommer, huilke hÿtt med thet förste är förmodendes.

¹ Den senare överstrukna delen av detta stycke återfinnes icke i den renoverade tänkeboken, nedan s. 153 f.

² Detta stycke har tryckts efter den tydelse det ursprungligen haft utan hänsyn till de strykningar, tillägg och rättelser med annan hand, varigenom det fått den form, som ses i renoverade tänkeboken s. 154. Den därpå följande meningen är emellertid skriven av den rättande handen.

³ Orden '200 daler' äro upprepade i ms.-marginalen.

vij maij¹

såthe för rätte Biriël Isaacson, Erich Biörnson.

Michel Olßon vpbödh Jöns Finbos tomt — 3:o.

Jtem Rasmus Lodwichsons tomt — 2:o.

Anders Larßon upbödh Oluf Michelßons Kranckz hus — 2:o.

Haffuer K. M:tt nådigist bewilliget, att af allt ööl, både suenst och tys[k]t, vthen åthskildnedt, skall gälle kannen j gammal ortug.² Huilken theremoth handler, skall haffue förbrutidt ölet och ther til 30 daler.

Sattes alle embeter effther en godh gammel sedwane.

Dagzwerke.

Samptychte menigheten, att then, som försumer dagzwercket, skall böthe — 3 ♀.

Statuterne skole hålles, såsom the bleffue vpläsne, widh thet straf, som widh huar artikel står förmäldt.

Wynköp.

En kanne renst wjn skall gälle 15 öre, till thes här kan bättre köp bliffue. Huilken sitt wjn dyrere säll och bliffuer ther med beslagen, haffuer förbrutidt samme wjn och ther till 30 daler. [59]

Ingen köpsuen skall tilstädiës att haffue någon yppen gatebodh.

xiiij maij

såthe för rätte Jacob Bagge och borgmestere och rådmän.

Michel Olßon vpbödh Rasmus Lodwichsons tomt — 3:o.

Anders Larßon vpbödh Oluf Michelßons <tompt> hus — 3:o.

Samme dagh³ kom för rätten Erich schriffuere och tiltaledede Baptista målere vm 1 200 ♀ konung Erichz myntt, som framlidne Gilius byßegiutere effther sin handskriftz lydelse war skyllig bliffuen förnempde Erich anno 67, och war Baptista begärendes en copye

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 154.

² I ms.-marginalen stå orden 'j kanne suenst och tys[k]t ööll — 1 gammel ortug'.

³ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 155 f. (under 19 maj).

af samme handskrift, loffuendes att wile sware honom till rätte på näste rådstugedag, huilket honom eftherlatidt blef.

Samme dagh komme för sittende rätten Larens Elffuers och Hans Wehus och vpå Johan Bärendes och hans hustrus wegne (som nu här för rätten sielf tilstedz war) tiltalede *hustrv* Anna Hillens vm 15 lester osmundz järn och 50 schippund stångeiärn, som hennes shon Jacob Hille war skyllig och hon sampt *med* sine shöner, förnempde Jacob och Hans Hille, hade panttsatt theris hus och grundh före, här i Stockholm widh Järntorget liggandes. Och tilsporde Anders Larßon för:ne *hustrv* Kirstin, om hon hade fulmacht, begärendes, att en och icke två motte tale för henne *o*. Thette ärende togz i ransaken och betänchende, och blef afsagdt, att efther thet Johan Bärendes såledis war citeret, att ther han icke sielf här kunde comparere, dhå skulle han nägen i sin stadh constituere, therföre war hans *hustrv* fulmechtig nogh, och skal en tale för henne och en för *hustrv* Anna Hillens. Och meden Jacob Hille för skätzmål [60] skuldh här och moste ware tilstedz, therföre skall han citeres, så att han är här i Stockholm innen 8 dager her efther. Och sattes saken vp til hans ankumpst.

Benedictus Dep, Marcus Nedingh.¹

Samme dagh kom för rätten Hans Feruer, giffuendes tilkänne, såsom han och *med* witnessbyrdh vnder borgmestere och rådz i Räfte jnsegel bewyste, att Vytt Rode hade vplatidt och giffuit förnempde Hans Feruer och hans broder i betaling en fierde parth vdj ett schip, som nu Benedictus Dep ifrå Dantzic och hans consorter åge och hade samme schip här tilstedz. Här till swarede förnempde Benedictus, thet han hade köpt för:ne schip och tilfyllest betalet, och förnempde Vytt Rode hade waritt Simon Bar, som schipet sålde, mere skyllig än för:ne fierde parth vdaf schippet sigh kunne belöpe, menendes, efther thet förnempde Simon är i Dantzic tilstedz, att Hans Feruer och Hinrich Feruer motte sökie honom ther.

Sententia.

Efther thet att Hans Feruer hade rådzens bewys ifrå Räfte, att Vytt Rode hade bekendt i gode mänz närware, thet han hade vpla-

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 154, där Benedictus Dep kallas Benedict Löper och Marcus Nedingh's efternamn skrives Näring.

tidt och giffuit samme Feruer och hans broder then fierde deel i schippet, så att the för alle andre creditorer skulle sökie sin betalning ther vdj, therföre måge förnempde Hans och Hinrich Feruer bliffue widh samme fierde parth i schippet.

Samme dagh kom för rätten Jören Fölsche och anclagede en quinne, benempdh Agnes, som här ifiord och war för rätten för thet otilbörlige leffuerne skuldh, som hon hölth i Marcus tornwächteres hus, huilken quinne hade stulit vdaf förnempde Fölsche 18 alner mönste[r]st clåde vm en middagz tyd^h,¹ och hade Hans prophos beslaget henne ther med, huilket samme quinne bestodh. [61]

Sententia.

Meden förnempde kone bestodh sin tiuffuegärningh, therföre dömdes hon till att slita rys widh kåken och få ett mercke på kinbenet, vpå thett hon må kännas igen, och schall hon seden förwyses af staden och thes äger, och målzägenden gå till sitt clåde igen.

M. Patritio, then schotzke presten, blef eftherlatidt, att han må läthe stämpne . . .,² som war musterschriffuere vnder captein Monckryfz fhane — 2 gången.

Hustrv Karin, som sitter vdj her Erich Abramsons hus, skall stämpnes till näste rådstuge dagh för then spannemål, som her Erich haffuer giffuit en benempd . . .² i betalningh.

xvi maij

såthe för rätte greffue Peder, her Nilz Gyllenstierne, her Claes Flämingh, her Gustaf Baneer, Jacob Bagge, Herman Fleming, Carl Hinderßon, Erich Matzson secreterere, Birie Jsaacson, Bengt Johanßon ifrå Finlandh.

Hustru Walborgh Erichzdotter, Hinrich Innemas eftherleffuerske ifrå Åboo, tiltalede Märthen Boÿe, att hans fader, salige her Nilz Boÿe, hade kördt henne vthur hennes gårdh i för:ne Åbo vm natte tyd^h och togh henne hennes ägedeler ifrån, efther såsom hennes in-

¹ I ms.-marginalen står upprepat: 18 alner mönsterst clåde war stulit vm en middagz tyd^h.

² Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta namnet.

lagde register vdj längden förmäldte. Till huilket förnempde Märthen Boÿe swarede, att om för:ne *hustrv* Walborgh kunde thet *med* nogsam witne och godh skäll bewÿse, att hans fader hade taget henne något ifrån, thå är hans moder plichtig att wederlegge sådentt.

[62] Menn *hustrv* Walborgh sade, att Märthen Boÿe war *med*, thå hennes tingest togz henne ifrån, begärendes lagh sielf tridie aff samme Märthen, att huarken hans fader eller han hade tagett henne något ifrån. Kunde han gå sådane lagh, thå wilde hon giffue sigh tilfridz och inthet mere tiltal haffue till förnempde Märthen Boÿe eller hans *erffwinger* *o*.

Thette ärende sattes vp till en annen rådstuge dagh, meden man hade myckit till att beställe *med* Johan Knuthsons sak och dagen war förliden.

Samme dagh stältes för rätten Johan Knutson till . . .¹ och gåffue Måns Hinrichson och Sigfrid Simonson tilkänne, att förnempde Johan Knutson hade budh efther them 74 then 10 aprilis på Johans egen gårdh.²

C. [1.] Ehuadh wÿ tale eller seÿe, så gick thet lykwall bättre och lycksaligere till vdj konungh Erichz tÿdh.

2. Then konungh wÿ haffue nu tiener bättre till en swÿneheerde än till att regere itt sådent konungryke som Sverige.

Till thet tridie bestodhe the huadh the hade wår nådigiste drottningh och frw tilschriffuit om förnempde Johan Knutson.

Och när Johans *hustrv* hörde sådentt taal af honom, hade hon swarett: 'Fanen ryde tigh, thu weth wäll i . . .'³

[63] Anno 74 then 10 aprilis war Sigfrid Simonson fridlös och Sigfrid sågh Johan inthet, förre än anno 75 om whåren, och Sigfrid Simonson war Johan Knutsons gårdh ick[e] på 50 miler när.

Then tÿdh Johan och Måns Hinrichson folgdes ifrå Åbo, mötte . . .³

Spordes Måns Hinrichson till, om ther war ingen hoos, thå sådent tal föll. Ther till swarede han, att en Johan Knutsons egen tienerere, benempd Nilz Märthenson⁴ skulle haffue hördt och stodh bakom honom, ther han inthet wiste vtaff.

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta säterinamnet (Monikkala).

² Orden '74 . . . gårdh' stå i ms.-marginalen utan införingstecken.

³ Meningen är i ms. ej fullföljd.

⁴ Namnet Nilz Märthenson är upprepat i ms.-marginalen.

Seden när Måns annen gången spordes till, *med* huadh han wille bewyse sådent, . . .¹

Johan Knutson bewyste *med* ett witnessbref, vthgiffuit i Loppis sochn i Saïeniemi by . . .²

Märthen Larßons witnessbyrdh . . .²

Att Måns Hinrichson hörde sådene försmädelige ordh af Johan Knutson, war . . . emillen . . .²

Måns Hinrichson war therföre hytt kalled, att han *med* gode witne skulle betyge Johan Knuthson thet vppå, som han haffuer giffuit tikänne, och spordes honom till, huj han icke nu hade sine witne *med* sigh eller theris witnessbyrdh.

xviiij maj

[64]

såthe för rätte greffue Peder, her Hogenschildt Bielcke, Jacob Bagge, Erich Matzson, Jören Månson.

Kom för rätten Nilz . . .³ och tiltalede Thommas Spens, schotte, vdi så måtte att hans hustrus broder, som war i hans tienst, hade warit förnempde Nilz någett skyllig, och thå samme dräng war insatt i stadzens fengzle, hade samme Nilz sagdt till Thommas, att han skulle icke sleppe drängen vth, förre än han wore betalet, huilket doch samme Thommas inthet achtete vthan läth drängen komme vth, och therföre krafde Nilz nu sin betalningh af förnempde Thommas Spens.

Erich schriffuere, Baptista målere.⁴

Samme dagh kom för sittende rätten Erich schriffuere och krafde betalningh vdaf Baptista målere för then booskap och andre perzeler, som framlidne M. Gilius Packeth haffuer fåth af förnempde Erich schriffuere, efther såsom samme Gilius Packetz förskriffningh therum förmäldte, then förnempde Erich schriffuere i rätten be-theedde o. Samme ärende togz i ransaken och betänchende. Och meden Baptista målere bewyste, att then ädle och wälborne herre, her Pontus de la Gardye, hade tagett sigh vppå att sware allom, som någett hade till att mhane eller kräffuie efther Gilius Packett vm

¹ Denna ofullbordade mening står med införingstecken i ms.-marginalen.

² Meningen är i ms. ej fullföljd.

³ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta patronymikon.

⁴ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 155 f. (under 19 maj).

then gäldh han hade giortt i konungh Erichz regeringz tydh och hälle förbemälte Baptista målere och hans *hustrv* frÿ för allt tiltaal, therföre sattes samme sak vp till wÿdere beskedh ifrå wälbemälte her Pontus *o*.

- [65] Samme dagh kom för rätten Märthen Klenck och tiltalede Jören Månßon vm betalning, nemligen 1 000 ƒ för något godz, som samme Jören hade vttaget hoos Märthen och loffuet honom betalningh ther före. Menn seden när förbemälte Märthen krafde betalningen, swarede Jören, att Märthen war Hans Wehus skÿllig 1 000 ƒ konungh Gustafz mÿntt, och samme *penningar* hade Jören betalet samme Wehus, och Wehus wÿste honom till Märthen Klenck igen vm sin betalningh.

Sententia.

Meden Märthen Klenck vdj en godh troo haffuer borgett Jören Månßon godzet och loffuet honom betalningh therföre, therföre skall samme Jören anthen betale Märthen Klenck eller och leffuerere honom thet godz tilbake igen, som han haffuer borget vdaf *oftenempde* Märthen. Menn haffuer Wehus någett att tiltale Märthen Klenck, thå må han sökie Märthen med rätten.

[66]

xxi maj

såthe för rätte Birie Isaacson, Johan Bagge och borgmestere och råd.

- c. Samme dagh anlagede Jören Beniche Sigfrid åkere, att han hade slagett Jörens drängh, att han ligger på sängen, slagett en fä-hund ihel, slagett 3 köör och ett skiutt förderffuett. Till huilkett förnempde Sigfrid swarede, att Jörens drängh hade brutidt hans gierdzgårdh nedh och slept boskapenn i anghen, som samme Sigfrid och två hans *medbrödere* haffue tilhope legdt vdaf the fattige.

Sententia.

Efther thett åkerne nekede ther till, som Jören Beniche clagede, vndentagendes att förnempde Sigfrid bekende sigh haffue giffuit Jörens drängh ett slagh af en käp, therföre skall om samme ärende först granneligen ransakes, och skall Sigfrid åkere ställe faste och starcke borgen för sigh eller och sielf bliffue borgen. Eskil åkere och Matz åkere bleffue Sigfridz borgensmän.

Samme dagh kom för rätten Birie Elefson och tiltalede Nilz

Gregerßon vm en lest järn, som framlidne Knuth¹ Raffueldßon sende till Dantzic, och Birie skulle tage betalningh före. Menn när Birie läth kräffuie ther betalningh, fick han inthet.

Witnede Helge Nilßon, att Corth Olde och hans hustru (thå samme Helge på Birie Elefsons wegne krafde betalningh för för:ne lest järn) hade swarett, thet han hade betalett samme järn och leffuereret betalningen framlidne Nilz Raffueldson, som war Knuth Raffueldsons broder.

Tileman Abraham vpbödh K. M:tz secreterers, Johan Hinrich- [67]
sons hus widh kyrckegården liggjendes, thet hustrv Anna Sleymans och Hans Erichson ätthe — 1:o.²

Samme dagh kom för rätten Peter Frantzson fulmündigh på Peter Franckz wegne och krafde Matz Månßon vm någon gäldh, som sig belöper till 164 floriner *o* och framlidne Hinrich Olufson schall ware skyllig bliffuen förnempde Peter Franck, efther såsom rägenskapen förmäldte vthur Peter Franckz bok schriffuen. Sammeledis hade Peter Frantzßon framlidne Hinrich Olufsons egen quitentie och missiuer tilstedz.

Matz Månßon war begärendes en copye vdaf Peters rägenskap, huilket honom blef eftherlatidt, och till näste rådstugedagen skall han sware Peter igen.

Märthen bagere.

Förordnedes Godtschalek Jönßon och Nilz Gregerßon till att heembiude hustrv Karin Simon mynttmesters en tompt, som Märthen bagere hade i vnderpantt vdaf samme hustrv Karin för 100 *q*.

Samme dagh anlagede Nilz Hanßon, stadzens borgmestere, C.
åkerne ålderman, vdj så måtte att han kom myterj åstadh emillen åkerne, så att the ingen hest hade i dagh på torgett och wille inthet köre åth någon. Och therföre bleff befalt i rätten, att förnempde theris ålderman, Anders åkere, skulle sätties i stadzens fengelse.³

¹ I ms. står Knuthson.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 157.

³ I ms. står: ålderman skulle sätties i Anders åkere stadzens fengelse.

- [68] K. M:tz secreterere Johan[nes] Hinrichson och
Johan[nes] Erichßon, jempten.

Samme dagh kom för sittende rätten K. M:tz troo tienere och cantzelijförwantt, Johannes Kranck, begärendes vpå för:ne Johannis Henricj wegne, att thenne *eftherschriffue* förlykningh motte bliffue inschriuffin vdj stadzens tänckebok, huilkett honom *eftherlatidt* blef, och war samme förlykningzbref lydendes ordh från ordh, såsom *her* *efther* fölier:

Wy *eftherschriffne* Erich Matzßon secretarius och Nilz Hanßon ————— 1.

- [69] xxiiij maij²

sätthe för rätte Jacob Bagge, Erich Matzßon, Erich Biörnson, Johan Bagge.

Samme dagh kom för rätten igen Birie Elefson vm then lest järn, som framlidne Knuth Raffualdson sålde honom och hade sendt till Danske till Corth Olde, ther samme Birie betalningen kräffuie skulle och stå sitt eget *effuentyr*. Thette ärende togz i ransaken och betänchende. Och *efther* thett att framlidne Corth Olde i Dantzic hade swarett Helge Nilßon, som krafde betalningen för järnet af samme Corth vpå Biries wegne, att han hade *leffuereret* betalningen framlidne Nilz Raffueldson, vm huilket doch Dyrich Thyeßon, then samme Nilz Raffueldsons *eftherleffuerske* åttthe till hustru, sade sith *inthe* beschedh *wethe*, menendes, att Nilz Raffueldßon skulle *haffue* waritt dödh widh pas i tw åhr förre s[alig] Knuth Raffueldson sende järnet till Dantzic, therföre skall om samme ärende i Dantzic ransakes hoos Corth Oldes *erffuinger*. Kunne the bewyse, att Nilz Raffueldson *haffuer* *vpburit* betalningen för för:ne lest järn, thå är rättwyst, att Birie Elefßon söker sin betalningh hoos hans *erffuinger*. Men kunne the *thet* och *inthe* bewyse, så bör[e] *oftenempde* Cort Oldes *erffuinger* ther till sware.

- [70] Samme dagh anclagedes Dyrich Thyeßon vdf stadzens kämmenäre, att han *vpskippede* sitt wyn och kullede *thet* sielf i boden, förrän *thet* war *pröffuett* ∞.

¹ Se renoverade tänkeboken, nedan s. 157 f., där samma brev är i sin helhet infört.

² Jfr *ibid.*, s. 158.

Saken wardt honom thenne gången tilgiffuin, doch så att han skall ställe dragerne tilfridz för thet han föll i theris ämbete, och giffuer them så myckit, som the kunde haffue förtient *o*.

Samme dagh kom för rätten igen Peter Frantzson och krafde betalningh vdaf Matz Månßon vpå Peter Franckz wegne för then gäldh framlidne Hinrich Olßon är skylligh bliffuen samme Franck, n[emligen] 164 floriner *o*.

Sententia.

Matz Månßon skall bekennet widh sin eedh, om han haffuer the siöbref, som Peter Franck haffuer tilschriffuit s[alig] Hinrich Olßon, och någre owilde männ skole ransake i tolböckerne vm beskedh, huadh Hinrich Olßon haffuer vtshkippet och sendt till samme Peter Franck.¹

Samme dagh stältes för rätten Laße Perßon, föd i Flode sochn C. i Hulestadh i Söderm[an]land, att han hade slagett sin egen stallbroder, benempd Erich,² ihiel, och blef förnempde Laße tagen widh färske gärningh.

Sententia.

Meden förnempde Laße Perßon bekende sin mißhandell och war tagen widh färske gärningh, therföre dömdes han till att miste lyffuet igen.

Samme dagh [kom] för rätten stadzens kämmenäre, Eskil [71] Larßon, och anlagedes en Vpsaleborgere widh namn . . .,³ att han C. i går om aftonen kom i fracht cammeren och sade till Eskill: 'Sitter thu her, tin länge kälhare'.

Sententia.

Förnempde . . .³ skall böthe efther lagen för oquädens ordh — 12 *z*.

Måns Nilßon, som förre war draffuante-
höffuidzman.

Samme dagh kom för rätten en hustru, benempd Märthe

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 159.

² Namnet står utan införingstecken i ms.-marginalen.

³ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta namnet.

Pedersdotter och clagede till Helie schriffuere, att han anno 68, thå K. M:tt kom till regementet, hade tagett någre penningar och annat tingest ifrån [henne], såsom hennes supplicatz förmälder. Här till swarede Helie, att samme sak war allrede förlycht, thÿ war nådige fröken, fröken Elisabeth, hade befalth, att Helie inthet motte sleppe ifrån Stockholmz slott, förre än [han] hade henne ti[[]-fridz ställt. Men thet godz hon nu clager efther, swarede Helie, att Måns Nilßon skall haffue thet bekommet. Måns Nilßon skall stämpnes till näste rådstuge dagh.

Erich Månßon.

Samme dagh stodh vp för rätten K. M:tz befalningzman Erich Biörnson och anclagede en ifrån Helsingelandh, benempd Erich Månßon, att han hade vndenstucket sitt godz och ther egenom försnället och vndendoltt K. M:tz toll. Härtill swarede samme Erich, att han tollede widh slottedt och her Pontus köpte godz ifrån honom.

[72]

26 maj

såthe för rätte borgmestere och rådmän.

Samme dagh kom för rätten Hans v. Rentelen och vpå Hinrich Stalbroders wegne tiltalede Joachim Bergh vm 4 str: wÿn vdi så måtte, att samme Joachim och Hinrich Stalbroder köpte för:ne wÿn vdj Strålsundh på bägges theris winst och förlust, huilket wÿn mäste parten war vthläket, begärendes, att samme Joachim motte betale halffparten af samme wÿn, som war vthlächt, nemligen 2 str:. Och bewÿste samme Joachim Berg med ett vidimus af förnempde Hans v. Rântelens quitentie, att han på för:ne Hinrich Stalbroders wegne hade vpburit för för:ne 4 str: wÿn 762 ¶ ortiger anno 70. Och swarede Joachim Berg, att han anno 70 hade giortt Hans v. Rânttelen beskedh och rägenskap vm för:ne wÿn och hade Hans v. Rântelen giffuit 762 ¶ ortiger vpå förnempde Hinrich Stalbroders wegne.

- c. Kom för rätten schipper Nilz Larßon och tiltalede en borgere, benempd Peder Joenßon, såledis att han hade sagdt på förnempde Nils Larßon, att han slepte en drängh lös ifrån K. M:tz schip och tog 20 ¶ i mutor, menn efther thet att drängen war här sielff tilstedz

och nekede aldellis ther till och för:ne Peder Joenßon kunde icke heller wýse sine sagemän fram, therföre sades förnempde Nilz Larßon frý för thet taal honom war vpå fördt.

Samme dagh kom för rätten *hustrv* Margrete, Philpus gulsmedz [73] eftherleffuerske, sigh beclagende, att hon hade icke fåth sin fulle betalningh af her Hinrich i Wåle för thet hws hon hade såldt honom, begärendes anthen att giffue her Hinrich sine vthlagde *penningar* tilbake heller och att han motte förnöye henne för resten med. Menn her Hinrich bewýste stadzens bref, att hon hade såldt honom husett för 5 000 þ 73 års myntt, them och hon hade tilfýllest *vpburit*, och hade hon gjortt Hinrich Balck fulmýndigh och mechtig att *vplathe* her Hinrich husett för rätten. Sameledis hade förnempde *hustrv* Margrete sampt med her Hinrich waritt hoos stadzens borgmestere, Nils Hanßon, i husett och sagdt sigh haffue sin fulle betalningh, begärendes, att samme her Hinrich motte bliffue meddelet stadzens bref på husett, thý hon hade sagdt sitt förfall, att hon war haffuendes och kunde förthenskuldh icke sielf gå på rådestugen.

Kom för sitttende rätten Anders schinnere och vpsade sitt [74] borgerskap för sin ålderdom och swaghet skuldh, huilket honom blef eftherlatidt medh sådane beskedh, att han skulle lege then sitt hws, som här kan gøre lyke och rätt för sigh.

Samme dagh kom för sitttende rätten Måns Sigfridson sigh beclagende, att *hustrv* Margrete Philpus gulsmedz hade pantsatt honom then tomt för 200 klippingz þ, som hon sålde för:ne her Hinrich i Wåle. Och war thet skeedt, seden att samme her Hinrich köpte tomtten och hade betalet henne.

xxx maj

såthe för rätte Jacob Bagge, Johan Bagge, borg[mestere] och råd[män], Erich Jönßon knechtehöffuidzman, Måns wachtmestere och flere befhelhebbere vnder gårdzfänicken.

Samme dagh stältes för rätten två landzknechter, benempde C. Anders Erßon, föd i Dalerne, Peder Larßon, föd i Westergöthland,

som wore förordnade att haffue wacht på Törffuesund, ther K. M. nu vdj kongligh person *med* sitt höge wårdned är stad, och hade the druckett sigh fulle och soffuett på wacht och förglömpdt theris eedh och ähre, och bekende förnempde knechter, att the sigh såledis hade förseedt, såsom the bleffue anlagede. Thette ärende togh höffuidzmannen och hans beffelhebbere i ransaken och betänchende och kunde efther krigzarticklerne icke frye theris lyff.

- [75] C. Samme dagh anlagedes en landzknecht, som war vnder gård-fänicken, benempdh Peder Robertson, föd i Dalerne, som för någon tydh seden war beskedh att hälle wacht på slottedt, gick thäden och hütt i staden, och hade han druckett sigh drucken och gåth ifrå sin wacht. Och när Esbiörn, som war en . . .¹ vnder gårdz-fänicken, hade näpzt honom therföre och giffuit honom ett slagh aff ett spiutt, hade förnempde . . .¹ ställt sigh till mothwårn och giffuit förnempde Esbiörn hug igen *med* en sabell, och hade Esbiörn fåth seden brånne sothen ther till att han blef dödh. Doch hade han icke skyldt förnempde . . .¹ för sin dödh.

Sententia.

Efther thet han war drucken, gick ifrå thet rum, som han war förordned på wacht, och slogh emoth sin beffelhebbere, therföre dömde höffuidzmannen och hans beffelhebbere honom ifrå lyffuet efther krigzarticklerne.

Hustrv Walborg Jnnemas och v[nge]
Claes Christerson.

- Samme dagh kom för rätten *hustrv* Walborg Hinrich Jnnemas eftherleffuerske ifrå Åboo. Till then förste punct swared Claes, att henne bleffue sine *penningar*, nemligen 60 ƒ k[onung] Gustafz myntt och 20 ƒ för 5 alner engelst clåde, igen budne, meden hon
- C. hade käden tilstedz hoos sigh, men Claes kunde icke sin kåde igen bekomme.

- [76] 2. Om kisten, som *hustrv* Walborgh clagede efther, att henne vdj en frý marchned emoth K. M:ttz förswarelse breff skulle ware ifrån tagen i Bierno vdj Finland, swared Claes, efther han kunde icke sin kåde igen bekomme, thå hade *her* Hinrich Clæson giffuit

¹ Lucka i ms.

honom förlof, att han motte tage hennes kiste och lathe före henne till rätte på Åboo slott, såsom han och hade giortt.

Thette ärende blef ransaket, betäncht och öffuerwegett. Och c.
 efther thet att h[ögmechtigis]te K. M. hade gunsteligen taget för-
 nempde hustrv Walborg med sine ägedeler, både löst och fast, i
 frid och försvar för allt öffuerwäldh och orätt, såsom hon med
 H. K. M:tz bref bewyste, och Claes Christerßon sådentt oanseedt
 hade tagett henne sin kiste ifrån och icke achtedt thet konglige
 förswarelse breffuet, therföre skall samme Claes Christerßon ware
 förplichtedt till att bewyse, thet wälbemälte her Hinrich Claesßon
 haffuer giffuit honom förlof att tage hustrv Walborg sitt tingest
 ifrå emoth h[ögbemäl]te K. M:tz förswarelse bref. Består hans
 h[ärlighe]t sådentt, thå är Claes Christerßon fri, men huar och icke,
 thå haffuer man samme Claes Christerßon icke wist att frye för
 thet straf, som förmälles vdj Konungz baleken i thet 9 cap[itlet],
 nemligen att huilken som gör gärningh å then, som konungen tager i
 sin frid med sine öpne breffue, han haffuer förgiortt lyf och lösöre.

Hans v. Räntelen, Joachim Bergh.

Samme dag kom för rätten Hans v. Räntelen och tiltalede
 Joachim Berg, såsom then 26 maij nästförliden, nemligen att Hin-
 rich Stalbroder och samme Joachim köpte 4 str. wyn på bägges
 theris winst och förlust, och hade förnempde Hinrich betalet wynet.
 Här till swarede Joachim, att han anno 70 hade giortt Hans v.
 Räntelen vpå samme Hinrichz wegne beskedh och rägenskap för
 wynet vdj så måtte, att schipper Hans Drumme, som förde wynet
 hytt, hade lagdt ther widh pas 6 lester saltt vpå och betungett
 faten, så att tw wore sönderkrammede, och wynet lächte allt vth,
 såsom Joachim sade sigh sådent kunne bewyse med Jören Beniche
 och Paffuel Saße, men för thet wyn, som war igen behället, hade
 Joachim leffuereret Hans v. Räntelen i betalningh 762 z ortiger
 anno 70, såsom förnempde Joachim med samme Hans v. Räntelens
 quitentie bewyste. Och meden Hinrich Stalbroder war dödh bliffuen
 och Hans v. Räntelen ingen fulmacht hade af hans erffuinger att
 tiltale Joachim vm något ytterligere, therföre sade Joachim Berg
 sigh icke nu wydere kunne sware honom.

Sententia.

Efther thet att oftenempde Joachim Bergh hade giortt Hans

v. Rântelen *anno* 70 beskedh och rãgenskap för wýnet och hade hans quitering, therföre skall Joachim inthet ware plichtig att sware Hans v. Rântelen på then fulmacht eller memorials zedel, som han hade af Hinrich Stalbroder, vthen efther thet att samme [77] Hinrich är nu död, så må Hans v. Rântelen flý sikh fulmacht vdaf hans erffuinger, om the förmene sikh haffue rätt Joachim Berg någett yttermere att tiltale ∞ .

Samme dagh¹ kom för rätten igen hustrv Ingridh Peder schrif-fueres ifrå TorBillie och tiltalede Peder Olßon igen om ringen såsom then 26 majj nästförliden.

Sententia.

Althenstundh att Peder Olßon tilstodh och bekende sikh haffue bekommet och köpt gulringen vdaff Jören cantor, och förnempde hustrv Ingridh hade beslagett ringen hoos samme Peder Olßon, therföre skall han ware förplightedt att betale henne ringen och sökie sin fångzman.

Hustrv Margrete, Philpus gulsmedz
eftherleffuersche, och her Hinrich
i Wåle.

Samme dagh kom för rätten igen framlidne Philpus gulsmedz eftherleffuer[s]ke, sikh beclagende, att <efther thett> hwsett, som hon sålde her Hinrich Laurentij, kyrckeheerde i Wåle, skulle ware skattedt för 8 000 klippingz ƒ och hon hade inthet mere vpburit än 5 000 ƒ , och wilde samme her Hinrich henne inthet lathe bekomme huadh som tilbake stodh, therföre hon köpett rygge wilde.

Thette ärende blef ransaket och öffuerwägett. Och althenstundh att förnempde her Hinrich med the gode mäns witesbref för rätten bewýste, som husett hade skattedt och wore ther till förordnede vdaf rådstugen, att thet war ey högre wärderet än för 5 000 ƒ ; sameledis hade her Hinrich Peder Anderßons, schipperens, och Biörn Larßons, the fattiges förmynders i Danewýckz hospital, witesbref, lýdendes att förnempde hustrv Margrete, thå her Hinrich förnögde henne för kåpeclädet, hade bekendt i theris närware och åhöre, thet samme her Hinrich hade henne aldelis wål och tilfýllest betalet för hwsett, så att henne icke stodh någett tilbake till en

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 161.

skärf; så hade hon och giffuit Hinrich Balek fulmacht och befallningh till att hemble och vplathe her Hinrich husett vpå rådstugen; och till öffuerflodh hade hon och sielf gått till Nilz Hanßon borgmesteren i hwsett samt med *oftenempde* her Hinrich, bekenendes sigh haffue [78] fåth sin fulle betalningh och begärett, att samme Nilz Hanßon wille lathe honom köpbreffuet på hwsett bekomme vnder stadzens jnsegle; therföre dömdes nu samme köp, som emillen *oftebemälte* her Hinrich Laurentij och *hustrv* Margrete war skeedt, lagligitt och fast, så att hon inthet wýdere haffuer till att kräffuie af samme her Hinrich.

Eskill Jönßon, Påffuel Hinrichson.

Samme dagh kom för rätten Eskil Jönßon räntemestere, giffuendes tilkänne, att han hade til sigh löst en half deel vdj thet steenhus, som salige *hustrv* Anna Suen Perßons átthe, och then andre halfparten war än nw alle gälldenärer till bädzte, vnden huilkett hws en bonde, *benempd* Påffuel Hinrichson, hade en bode i vnderpantt, och sade bonden, att thet war en heel lest järn, som boden stodh hans broder i vnderpantt före, bewýste och med Suen Larßon borgere, att *förnempde* *hustrv* Anna hade bekennt sådentt. Men Eskil Jönßon witnede och refererede sigh ther um *sammeledis* till någre hustrur, att *hustrv* Anna skulle haffue bekennt vdj sitt ytterste, att en half lest järn war betalet therupå. Och förfrågede samme Eskil sigh, om icke bonden skulle kräffuie sin betalningh såsom andre gälldenärer, meden *hustrv* Annes eftherlathne ägedeler rächte icke till att betale gällden med.

Thette ärende wardt ransaket och öffuerwäget och för rättwýst anseedt, meden boden war *förnempde* Påffuel Hinrichßon panttsatt och han hade samme pantt hender emillen, therföre skall han bekomme sin fulle betalningh framför andre gälldenärer, för så myckit järn obetalet är.

Oluf Suineke, Joen Söderman. [79]

Samme dagh witnede Joen Söderman vnder gårdzfänicken, att i går, thå thet bran på Södre malm och elden war slächt mästen [79] parten, stodh Oluf Suineke och rörde i glöden, och hade *förnempde* Joen sagdt till honom: 'Huj står thw så och rörer i eelden? Thw motte hellre tage jordh eller hempte wattn och slå på eelden och dämpa honom!' Och skulle *förnempde* Oluf haffue swarett igen: C.

'Slecker icke iagh eelden, så sleckie honom alle the twsendh diefler', seëndes: 'Iagh wore tilfridz, att eelden såthe i huar och en knuth på Södre malm!' Och sade förnempde Joen Söderman, att en, benempd store Simon, skulle haffue hördt ther med vpå. Men efther thet att Oluf Suineke nekede ther aldellis till, och Joen Söderman hade icke nu sitt witne tilstedz, therföre moste the sättie borgen på både syder till wýdere ransaken.

II junij

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Matzson.

Lille Märthen.¹

Samme dagh komme för rätten Märthen PerBon och hans hustru Marie och gáfue huar annen then 3 penningh vdj löst och fast, innen stadz och vthen, af allt som the med lagen giffue motte, så att huilken there längst af them leffuer, skall sådane tridie penningz gáfue för vth för allt arff niuthe och till euerdelige äger behålle föruthen alle theris erffuingers motståndh.

Tileman Abraham vpbödh Jöns Hinrichsons hws widh kyrkegården — 2:o; huilket eftherlathet blef för sådane orsaker skuldh, att på nästförliden månedagh höltz ingen rådstuge dagh.

[80] Samme dagh giorde Matz SigfridzBon sin eedh, att han will trogen ware i sitt åmere ämbete.

Samme dagh kom för rätten Lucas Lamj och tiltalede Jacob HanBon, en schotzk köpsuen, vm 72 klippinger 70 års myntt, men samme Jacob nekede ther aldellis till och sade sigh aldrigh haffue waritt honom något skýllig.

Samme dagh kom för rätten hustrv Kirstin Johan Barendes och tiltalede hustrv Anna Hillens vm 15 lester osmundz järn och 50 schippund stångeiärn, som samme hustrv Anna samt med sin shon Hans Hille hade gåth i lyfte före och Jacob Hille war skýllig. Och lade förnempde hustrv Anna ther emott i rätten sin swar schriftligh, vdj huilken ibland annet förmälles, att förplichtelsen eller pantförschriffningen war dolo malo vthkommen. Therföre

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 162.

begärede förnempde hustrv Kirstin att wethe, om man menthe hennes man *ther med*, att han skulle haffue swýkligen handlett. Thå swarede hustrv Anna, att hon *thet inthet* wiste.

Och berättade hustrv Kirstin Johan Barendes, att Jören Beniche, Jacob Hille och Gilius Saße hade buritt till för:ne hustrv Kirstin både panttförschrifningen och husbreffuett.

xxv junij¹

[81]

såthe för rätte Birie Jsaacson, Johan Bagge och borgmestere och rådmän, så många som nu i staden tilstedz wore, jtem M. Oluf, M. Abram, M. Peder Aruidj.

Tileman Abraham vpbödh Johan Hinrichsons hws widh kyrckegården — <3:o> 2:o.

Philpus Perßon vpbödh *thet* hws westen till, som M. Philpus Kärn haffuer bekommet och till sigh bydt vtaff her Claes Åcheßon — 1:o.

Samme dagh vpbödh Jacob Jffuerßon vpå förnempde M. Philpus wegne gamble kyrckherrens hws, belägett i Watubrincken widh Finske kyrcken, som samme M. Philpus haffuer giffuit wälbemälte her Claes igen — 1:o.

Jtem Håkon Jönßons pantehus — 1:o.

Än vpbödh Tileman Hans Jörenßons gårdh på Södre malm — 1:o.

M. Philpus Kärn.

Samme dagh läth M. Philpus Kärn presentere K. M:tz donations bref på för:ne hws widh Finske kyrcken, begärendes, att *thet* motte inskriffues i stadzens tänkebok, huilket honom eftherlatidt blef. Och war samme breff in originalj här tilstedz, lydendes ordh från ordh såsom här efther följer:

Wij Johan then tridie *med* Gudz nåde Swerigis, Göthes och Wendes *o* konungh göre witterligit, att efther *thet* vdj wår stadh Stockholm är myckit finst folck och inthet rum, *ther* Gudz ordh på theris mål och elliest tydegårdh vdj rätten tydh förhandles kan, så ha[ffue] wij förthenskuldh latidt fundere och vpbýggie en kyrckie vdj för:[ne] stadh, *ther* Gudz ordh och tienst såwäll på finske som på suenske skall förhandlet warde. Och efther *thet* att

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 165.

[82] platsen till för:ne kyrcke war för liten, så haffue wÿ latidt tage thet hws och tomt [ther]till, som kyrckeheerden ther j stade[n] [till]förende pläget vdi boo. Och efther wÿ haffue förnummet att vda förnempde hws och tomt är bliffuet ett stycke öffuer, som icke behöffues till för:ne finske kyrckie, huilken tomt håller vdi längden widh Watubrincken 33 alner och brädden 40 alner, lengden widh frw Birithes hws på Penningeby tÿ[o] alner, bredden ifrå finske kyrcken 18 alner, så haffue wÿ af sÿnnerlig gunst och nåde, så och för then längligh wälwillig troo tienst, som thenne wår troo tienere Philip Kärn oß och Swerigis rÿke här till bewÿst haffuer och än här efther oß sampt wår elskelige käre husfrw, then högborne furstinne, frw Catherina, Swerigis, Göthes och Wendes o dröttningh och boren furstinne till Pälén, och wåre vnge lÿfz-erffuinger göre och bewÿse må och skall, vndt och giffuit, som wÿ och nu vdi thette wårt kong:e öpne brefz craft vnne och giffue honom then deel, som öffuer bliffuen är i samme hws och tomt. Huarföre affhende wÿ oß och cronene förnempde hws och gårdzrum med längd och bräd, som förberörtt är, och tilegne thet förnempde Philip Kärn och hans eftherkommende erffuinger [till att]¹ niuthe, bruke och obehindrett behålle till ewerdelige ägo, förbiudendes förthenskuldh wår befalningzman sampt borgmestere och råd i Stockholm och alle andre, ehoo the helst ware kunne, som för wåre skuldh wile och skole göre och lathe, att göre förnempde Philip Kärn och hans erffuinger häremoth någett hinder eller förfång. Thes till yttermere wiße haffue wÿ thette wårt bref med egen hand vnderskriffuit och wårt kongelige secrett här neden före witterligen trycke latidt. Giffuit på wårt kongelige slott Stockholm then 22 octobris anno 1575.

R[egiæ] M[ajestatis] Secret.

[83] Samme dagh kom för rätten Peder Suenßon sigh beclagende, att then tydth han war i marcknen på sitt och sins hustrus gagn och bädzte, hade hon taget i midler tydth allt boohag och tingest, som the åtte i theris hws och heeme, och fördt thet thäden och annerstedz här i staden, jtem på en dagh² togh hon til borgens en hoop godz

¹ Orden inom klammer hava insatts i stället för ett oläsligt ord.

² I ms.-marginalen står upprepat: 'på en dagh til en otte eller 10000 ♁ godz och förskingret thet'.

till otte eller tye twsend klippingz ꝛ och förskingrett seden samme godz.

Spordes förnempde Peder Suenßons *hustrv* åth, huem som rådde henne ther till, att hon så skulle booföre. Ther till swared hon, att ingen rådde henne, vthen hon hade giort *thet* af sitt eigett rådh och betänchende, thÿ hon förmodede sigh, att han skulle fare ille medh henne, thå han kom heem vthur marcknan, efther han hade hotedt och vndsagdt henne.

Samme dagh kom för rätten igen M. Nilz, prowst i Wexiö, [84] och tiltalede Matz Månßon vdj så måtte, att ändhå samme M. Nilßes hustru hade gåth i *bÿthet* med Matz Månßon efther hans framlidne hustru, så förmenthe doch förnempde M. Nils, att Matz Månßon hade icke rätt bydt vthen försnellet samme M. Nilßes hustru och dolde någett vnden i *bÿthet*, begärendes förthenskuldh en tolfmanne eedh af Matz Månßon, att han haffuer rätt bydt och skift med her Nilßes hustru.

Till *thet* andre wilde M. Nilz icke bestå then tridie penningz gåffue, therföre att Matz Månßon hade giffuit sin hustru ett ondt rÿchte, seden hon bleff död.

Vm then eed, M. Nilz begärede, swared Matz Månßon: 'Trätz i twsend diefle nampn iagh gör ingen eedh, thÿ sådent haffuer icke waritt seed och bruk i Stockholm, eÿ heller kan iagh wethe till pricke huad iagh åger'. Swaredes honom igen, att man *thet* icke af honom begärede, vthen att han kunde göre them eedh, att han hade icke öffuer hundrede daler werth inne med sigh, som hans framlidne hustrus erffuingh med rätte boorde haffue, *thet* wilde man honom eftherlathe. Thå sade Matz Månßon: 'Iagh will heller göre min eedh på 200 daler än på ett'.

Willam Strang.

Kom för rätten framlidne Peder Larßons eftherlathne änckie [85] Marie ifrå Södre malm, sigh beclagende, att en quinne, *benempd* Ingridh, som sigh hade förhållet i samme hustru Maries gårdh på någen tydth, hade vpbrutidt hennes kiste, thå *thet* brand senest vpå för:ne Södre malm, och war *thet* så tilgångett, att *hustrv* Marie hade fåth sin kiste vnden eelden, begärendes af förnempde Ingrid, *thet* hon sampt med *hustrv* Maries pyge wilde achte kisten, meden hon

C. war i staden. Och hade Ingrid sagdt till pygen: 'Gack till eelden och leeth, om thw finner ther någett spield eller annet järn'. Och i midler tydh hade Ingrid brutidt vp kisten och tagett ther vth 2 sölskeder om 7 lodh, förgyltte sölfknöper 6 stýcker, än smått sölf 12 stycken, ett ströninge bandh förgyltt med ladh vnder, ett par kåpespenner förgyltte, ett par nye laken och penningar 40 þ. Och war laden igen funnen hoos förnempde Ingridh, som ströningerne såthe vpå. Till huilkett allt doch oftenempde Ingrid nekede, men om laden swarede hon, att en schotte, benempd Willem Strang, skulle haffue giffuit henne samme lade.

Efther thet hon hade sitt skátzmål till förnempde Willam schotte, therföre sattes samme sak vp till wýdere ransaken, och quinnen skall i midler tydh fengzligh förwares.

[86] Samme dagh vpbödh Jacob Jffuerßon vpå Håkan Jönßons wegne ett steenhus, som samme Håkon haffuer i vnderpantt af Märthen Matzßon.

Samme dagh kom för rätten Hans v. Rántelen och tiltalede en schippere benempd . . .¹

Samme dagh kom för rätten <Jöns Anderßon> Anders Manningh begärendes aff Jöns Anderßon sin handskriftt igen, som han anno 69 hade giffuit samme Jöns Anderßon på 410 þ.

[87] Och swarede Jöns, thet handskriften war än obetalet. Thå bödh Anders thet till, om Jöns wille göre sin eedh ther vpå, att samme handskrift war ännu obetalt, dhå wille han betale honom för:ne 410 þ än en gång, huilket samme Jöns togh i betänckende.

Samme dagh kom för rätten Lucas Lamj och tiltalede förnempde Märthen Matzson vdj så måtte, att samme Märthen hade legdt honom sitt hws och vpburit penningar så myckit sigh kunne belöpe på ett års huslege, och skulle Lucas haffue fåth husett om på . . .²

[88] xxvij junij
såthe för rätte Birie Isaacson, Erich Biörnßon.

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 166.

² Plats är i ms. lämnad för den ej inskrivna fortsättningen.

Kom för rätten Albrecht Albrechtsons tienere ifrå Köpenhamn, *benempd* Hinrich Fure, och läth vpläse en Ålert Claeßons handskrift på 259 daler och 5 klippingz ꝛ lydendes, som *förnempde* Ålert honom skyllig war för renst wjn, huilken summa vm nästförliden påske skulle haffue warit tilfyllest betalet, men *förnempde* Hinrich hade inthet mere bekommet af honom än 10 *tynner* smör.

Sententia.

Ålert Claeßon skall betale resten innen 14 dager.

Samme dagh kom för rätten Daud schotte och tiltalede Hans cantor om en sölffskedh vdj så måtte . . .¹

ix julij²

[89]

sätthe för rätte her Åche Bengtson, Jacob Bagge, Birie Isaacson, Erich Matzßon, M. Philpus Kärn.

Tileman Abraham vpbödh Hans Jörenßons gård — 2:o.

Jacob Jffuerßon vpbödh j pantehus, som Håken Jönson haffuer vdaf Märthen Matzson — 2:o.

Ån M. Philpus Kärns hus, som her Claes Åcheson nu <åger> haffuer fåth — 2:o.

Jtem vpbödh Peder Matzson <samme M. Phi> wälbemälte her Claes Åcheßons hus, som samme M. Philpus haffuer igen bekommet för thet andre — 2:o.

Anders Brun mjntersuen och Jöns suaruere.⁴

Samme dagh³ kom för sittende rätten Hinrich Balck fulmyndig och mechtig på Oluf Michelßons Kranckz wegne, hemblede och vpläth wår medborgere Herman Schillingh ett steenus och liggende grundh, belägett här i staden i *Sanctj Nicolaj* porth med all sin tilbehörelse till ewerdelig äge, och Herman vplade sin fridskilling efther lagen.

Samme dagh kom för sittende rätten igen M. Nilz prowst i [90] Wexsiö och tiltalede Matz Månßon igen vm arffuett såsom then 25 junij nästförliden.

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 166 f. — ³ Jfr *ibid.*, s. 169.

⁴ Endast rubrik (i ms.-marginalen).

Samme dagh blef K. M:tz bref läsett för menigheten om bygningen. Innen 8 dager widh 60 daler.

Jngen skall haffue näffuer, weedh eller tiere i sin hus.

Daniel Ransow.

- 91] C. Samme dagh stältes för rätten en tysk, benempdh Daniel Ransow, och wardt anlagett vda Torbiörn prophos, att han efther satt wacht hade slagitt ihiel en knecht widh namn Nilz Anderßon, begärendes förthenskuldh, att samme Daniel motte therföre efther lagen igen tilbörligen straffett bliffue, vm huilkett ärende nogsamlingen ransakedes. Och althenstundh att icke befinnes kunde, thet för:ne Daniel Ransow war trengd till någon lyfznödwhär och blef strax fånged å färske gärningh, therföre dömpdes han efther Swerigis lag till att miste lyffuitt igen.

Mandrap.

Daniel Ransow.

- 92] Samme dagh kom för rätten Torbiörn profos och anlagede en tysk, benempd Daniell Ransow, som hade slagett ihiel en widh namn Nilz Anderßon vm natte tydth, seden wachten war satt, och war thet så tilkommet, att the hade doblett vpå Södre malm och ther bleffue trätende, att the ginge vth och slogz och bleffue förste gången åthskilde. Och fäldte förnempde Ransow thå sin hatt, huilken förnempde Nilz sågh liggendes och hug på hatten. Ock så komme the annen gången tilhope igen, och Nilz Anderßon hade först stunget Ransow igenom benett, och samme Ransow stack honom igen, att han blef strax dödh. Och wardt oftenempde Ransow strax fånged widh färske gärningh.

Thette ärende wardt ransaket, betäncht och öffuerwäget och kunde inthet befinnes, att för:ne Ransow war trängd till någon lyfz nödwher, huarföre han och, meden han war fånged wid färske gärningh innen dag och dýgn, bleff dömpd till att miste lyffuett igen <efther Swerigis lagh>.

Her Erich Abramßon, Jöns Anderßon.

Om her Erich Abramsons 6 söloffstop, som wore panttsatte Jöns Anderßon.¹

Samme dagh kungiorde Birie Jsaacson, att Johan Åcheßon vpå

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 169 f.

her Erich Abramßons wegne haffuer eftherlatidt och är wäll tilfridz, att Jöns Anderßon må igen till sigh annamme the sex sölfstop, som här stå i rätten och her Erich Abramßon [til]höre och Suen Nilßon haffuer pantsatt förnempde Jöns Anderßon anno 70 för 900 q . Och therfore blef befalt, att kämmenären[e] skole lathe bekomme Jöns Anderßon samme sex sölfstop igen. Menn om någett efthertaal kommer anthen af wälbemälte her Erich Abramßon eller någon annen, dhå skall Jöns ware förplichtedt att leffuerere för:ne stoop hytt i rätten igen. [93]

Sades vtaf vm Hans Lehuses shon, som haffuer beswykit en her Åche Bengtsons landbo med 6 alner clåde och såldt honom thet för engelst, huilket doch inthet engelst war vthen annet gement clåde, att han skall anthen lathe bekomme bonden sitt järn igen eller och penningar therfore. Men om clädet skall han förlyke sigh först med kämmenärerne ∞ .

Samme dagh wore vpå rådhuset efther middagen församlede K. M:tz stadthällere och tilförordnade här i slotzloffuen, Jacob Bagge, Birie Jsaacson, Erich Matzßon secreterer, thesliges Nilz Hanßon, Oluf Gregerßon och Laße Erßon, borgmestere, jtem vtaf presterskapet M. Oluff Petrj, kyrckeherren, M. Abram Andreae, M. Peder Aruidj, her Erich Petrj, her Peder Ericj, jtem M. Philpus Kärn och Anthonius apothekere.

Her Bengt.

Och hades til förhör en, benempd her Bengt, som haffuer waritt en schipz prest, och tilspordes honom, huj han hade haft sådane otillbörlige, försmädelige och ochristelige ordh om Gudz shons wärdige och helige moder, jungfrw Maria, såsom man här i stadzkyrcken af honom hörde die visitationis Mariæ efther middagen, thå förnempde her Erich Petrj hölth vppå att predica, nemligen att samme her Bengt sade: 'Vbi est Maria', och när man wille thyste honom, swarede han: 'Iagh haffuer waritt i heluetet', och seden hade han sagdt vthe på kyrckegården (som her Biörn och her Lars cappellanen här sammesteds witnede och sade sigh haffue hördt vppå), att Maria war i heluetet. Till huilket her Bengtt nu swarede, att han samme dagh war på Wällinge gårdh och predicade för middagen och hade [94]

huarken äthet eller drucket ther vthen drogh fastende thäden, och meden han war på wägen, achtendes sikh hytt till Stockholm igen och satt i båthen, hade en röst (såsom en quinneröst) kommet vthur skogen, så lydendes: 'Wendt hytt, wendt hytt igen, och huad thw icke thet gör, thå skaltt thw komme i hafzens bottn', af huilket roop her Bengtz huffuud blef förwillet, och war han tilförenne siukligh medh. Och hade en Hinrich Arffuidsons tienere, benempd Anders, och samme Hinrichz dränger waritt med på båthen, men the hörde inthet rösten, som kom vthur skogen. Thett tilspordes och her Bengt, om han drogh til minnes, att han taledede sådane försmädelige ordh om Maria, then helige jungfrun. Swarede han: 'Ia nogerlunde'.

Och efther thet att K. M:tt, wår allernådigiste herre, hade tilschriffuit wälbemälte H. K. M:tz stadthällere och tilförordnade i slotzloffuen och alffuarligen budit och befalt, att oftenempde her Bengt skulle fengzlig wäl förwares till H. K. M:tz ankumpst, therföre fördes han på slottedt och sattes i tornet.

[95] Thet hades och Peter bardskärere till förhör, och tilspordes honom, huj han höltt ett sådent swalg och swärmerj i sitt hws, att hans gester nu nyligen om nattetydh, seden wacht war satt, dansede på Järntorgett omkringh åkere kåken, och somblige hade satt sikh offuen på kåken. Till huilkett samme Peter swarede, att han thet inthet war wällendes ther till, vthen när wårdhen war ringt och wachten sattes, läth han sine gester inthet mere öll bekomme, och hade ey heller mere än en af hans gäster waritt i för:ne dans, nemligen then ädle och wälborne herres, greffue Peders wälborne barns pedagogus, benempd Jacobus. Huadh sälskap han fick till sikh, som med honom dansade, sade förnempde Peter sikh inthet wethe vdaff o.

Samme Peter skall sättie borgen och bliffue i samme borgen, till thes man får wydere ransake om thenne sak.

xiiij juli

såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Jsakson, Erich Matzson, Johan Bagge, Erich Biörnson sampt borgmestere och rådmän.

Samme dagh stodh Erich Biörnson vp för rätten och läth vpläse ett stadzens breff på en tomt, som staden haffuer såldt honom anno 72. Och efther thet att honom af Hans Vlfson skedde någett

förfångh <wiliendes icke> så att samme Hans icke wille tilstädie, att förnempde Erich Biörnson måtte bygge ther vpå, therföre försporde han sigh om för:ne breff måtte gilles eller ej.

Breffuett gilledes, så att samme Erich Biörnson thet må niuthe och behålle, som breffuett innehåller.

Appellatio.

Samme dagh kom för rätten Matz Månson och appellerede vnder ryzkens högwyse råd hifrå then doom, som emillen samme Matz och her Nilz, prowst i Wexsiö, blef afsagdt i måndagz nästförliden.¹

Samme her Nilz clagede och om ett fenster o. Fick sýnemän. [96]

Samme dagh kom för rätten Peder Suenson sigh beclagende, att hans hustru icke wille lyde then doom, som senest them emillen här på rådstugen blef afsagdt; så hade och någon seden hýst och herberget henne.

Sattes vp, till thes K. M. kommer hýtt, meden hon haffuer waritt för K. M. om thenne sak på Torffuesund.

Samme dagh kom för rätten Peder Thordson sigh beclagende, att the män, som senest ginge om kring staden och skulle sýne alle olage skorstener och bare tak, hade slagett honom.

Thette ärende blef ransaket och befunnett, att samme Peder hade först wiledt giffuit hug en af för:ne menn, huilke doch boorde haffue waritt frý för sådent, meden the ginge K. Mitz och stadzens ärende, och ther the hade giortt Peder någon oskäll, motte han sigh therum för rätten haffue beclagett. Doch gafz honom saken till thenne gången. Men huad han ther öffuer haffuer fåth, skall han behålle.

Samme dagh kom för rätten Herman Fräntorp och på Peter Bruwers wegne begärede the penningar lös vthur rätten, nemligen 28 pålske gýllen, som Ciriacus Hoppe haffuer rosteret.

Sententia.

Herman skall få peningerne vth och ställe lyfte för wýdere tiltaal.

¹ D. v. s. den 9 juli, under vilket datum protokollet i detta ärende är infört i stympat skick. Se ovan s. 65.

[97] *Hustrv Margrete Kockz, Daudid schotte.*

Kom för rätten *hustrv Margrete Peder Kockz* och krafde betalning af *Daudid schotte* för thette *eftherschiffne*, först 5 daler, j skjöffueduk af dräll — j daler, jtem 2 alner lereft och j kåpe, som samme *Daudidz hustrv* hade bekommet af *förnempde hustrv Margrete* och <wille betale henne med hug och slagh> thå *förnempde hustrv Margrete* krafde henne, hade hon fåth hug, therföre att hon sade: 'I motte bäre mindre syden och sammeth och betale eder gäldh'. Och hade både *Daudid* och hans *hustrv* ännw ytterligere hotedt och vndsagdt henne.

Sententia.

Daudid skall betale innen 8 dager her efther huad hans hustru består af för:ne gäldh och bewysligit är.

Oluff suerdzslipere.

Samme dagh stältes för rätten *Biörn Wäsgöthe*, *schipzprophos*, och ransakedes en sak emillen *honom*, *Peder Rasmußon* cancellye förwantt och *Oluf suerdzslipere*, och bekende samme *Biörn*, att han inthet annett wiste med *förnempde Oluf suerdzsliperes hustrv*, *hustrv Dordj*, än thet som ärligitt och gott är. Och thet han hade tagett *Peder Rasmußon* hans kappe ifrån och satt *förnempde hustrv Dordj* vdj profosjærn, ther hade han ingen skäl eller orsak haft till vthen hade giortt thet vdj sin druckenskap och galenskap ∞.

[98] *Anno 76, 21 julij¹*

C. steltes för rette en mandråper, benempd *Hans Fillenß*, en skotte, *huilchen* i helslagit hade en *Erich Nielßons* tienere, benempd *Claes skredder*, fød i *Lubke*.

Domen: Bleff afsagd ifron sin halss.

Samme dagh thiltalade *Siffred skinnjare Per Jonson* murmestare om eth arff, som *Per Jonson* hade bekomith eff[ter] sin stiu[f]mor, som *honom* skulle vara gifuet.

¹ Protokollet för denna dag är skrivet på ett löst blad (98—99), som ej tillhör lägget, och vars baksida är tom så när som på anteckningen: 'Skall inschriffues i tänkeboken 21 julij anno 76.' Detta har även skett beträffande ett av nedanskrivna mål, såsom synes av (den omredigerade) texten på ms.-sidan 100, men i övrigt har detta koncept (till konceptet!) lämnats obeaktat vid avfattningen av den egentliga koncept-tänkeboken, medan den renoverade utskriften aldeles saknar uppgifter rörande rättgångsdagarne mellan den 9 och 30 juli.

Bleff vpseth thil neste råstudagh.

Samma dag kom för retta Anders Matson och varth anlagath aff Knuth smed, ath han skulle haffua tagith i Filland [*sic*] ifron en köpsuen, benemd Morthen Matson, sampt Salmon Larson, nemlig ku[nung] Gösta och k[onung] Eriks marker — 20, k[onung] Johans mynth anno 70 5 klippinger sampt 48 ꝛ 71 års mynth, som hörde Knuth smed thil.

Bleff så affsackth, ath Knuth skulle haffua *sin* pengar igen aff Anders Matß[on], och ther hoss haffuer han förbrutith esöreth eff[ter] Suerik[es] beskriffna lagh.

Sthelthes och för retta en quinna benem[d] . . .¹, sosom hade stulith en annan quinna ifron nogoth smoth siluer samth annath tingest vthi then branden, som skedde vppå Söder malm senast.

Var affsakth, ath hon skulle föruias staden samth stadzens egor, althenstund hon icke kunne veria sigh ther före med nogra vethnen.

xxvi julij.

[97]

Capten Larens.

Constituerede capten Larens Caniol två köpmän vdj Andorpen widh nampn Benedictus och Bernardinus Bonuisi till att kräffuie och innhane af Hans de Werth i Lÿbeck 600 daler, vtaf capten Johan de la Blanck 400 daler och af en borgere i Dÿp vdj Franckerÿke 600 daler efther theris handskrifters lydelse, thesliges interesse och all hans skades och vmkostz vprättelse o.

xxi julij

[100]

såthe för rätte vpå Stockholms rådhus Jacob Bagge . . .

Dråp.

Samme dagh anlagedes en schotte för rätten, benempdh Hans Fillens, att han vthen trångh och nödh hade ihielslagett en Erich Nilßons till Håbergh tienere widh nampn Claes schræddere, fød i Lÿbeck. Och hade saken sigh så tildraget, att the först slogz

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta namnet.

tilhope för handen. Men seden the wore åthskilde, <hade> kom förnempde Hans Fillens till samme Claes schræddere igen och stack honom ihel med en dardt. Thette ärende togz i ransaken och betänchende, och efther thet att för:ne Hans Fillens hade begångett samme dråp och giortt thet vthen trångh och nödh, såsom förbemält är, och war grýpen widh färsk gärningh innen dagh och dýgn, therföre dömdes han till att miste lyffuet igen.

[101]

xxx julij¹

vpbödth Jacob Larßon Anders Jönßons hus, som Lille Jöns gaf hans hustru — 1:o.

Tileman Abraham vpbödth Hans Jörenßons malmgårdh — 3:o.

Jacob Jffuerßon vpbödth Märthen Matzsons hus, som han haffuer pantsatt Häken i ladegården — 3:o.

[102]

Then 4 augustj

såthe för rätte Birie Jsakson, borgmestere och rådmän.

Witnede Stephanus Crýtzig, hertig Carlz secreterere, att hustrv Ålette, Hans v. Berlins eftherleffuerske, war med sin man i Lybeck och gäste när Christoffer Scheuendorp. Ther lågh hon i barssängen, och ett barn blef dödt för henne. Och förnempde Christoffer Scheuendorp satte vth sölfbälte och annat för hennes och hennes framlidne manz schuld o.

vij augustj²

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörßon.

Rasmus Lodwigßon och hustru Margrete

Märthen Rasmußons.²

Samme dagh kom för sittende rätten K. Mitz troo man och secreterere, Rasmus Lodwigson, wälbetäncht och med en godh wilie hembledde och vpläth hustrv Margrete Märthen Rasmußons ett steenhus och liggende grundh med ett gårdzrum ther innen före, som belägett är här [i] staden vpå Suarttmunkegaten emillen Hans Höyers och her Pontus de la Gardij hus, medh sådene beskedh,

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 170.

² Jfr ibid., s. 173 f.

att förnempde hustrv Margrete efther thenne dagh inthet någett tiltaal haffue må eller schall till förnempde Rasmus Lodwigson, och skole all breff och schariften, som them emillen haffue waritt, inthet mere gälle vthen platt dödede ware *o*. Här vpå lade förnempde hustrv Margrete sin fridskillingh vp efther lagen.

Oluf Jönson och hans medreffuer

[103]

contra

Märthen Jacobson.

Samme dagh kom för rätten Oluf Jönson archelymestere och tilsporde Märthen Jacobson, borgmestere ifrå Åboo, om han hade någett af thet godz inne med sikh, som salige Michel Kranck sende till Åboo ifrå Strålsundh. Ther till swarede förnempde Märthen nej, menn sitt godz hade han wäll med på samme schip, och thet togh han ther vth och gaf frachten ther vth före. Och thet annerlunde kunde bewyses, så att han någett af thet godz hade inne med sikh, thå wille han giffue 10 penninger för en, seyendes att hoos Eskill Simonson skulle sökies beskedh therum.

Ärland Johanson, Christoffer Jacobson.¹

C.

Samme dag kom för rätten Daud Poll, schotte, och tiltalede en annen schotte, benempd Hans Strangh, att han skulle haffue belägrett hans hustru, och sade Daud, att the wore vdj en cammer och hade stängdt dören igen, och efther Daud sådent förnam, rÿchte han dören vp med gewaltt och fan them både liggandes i sängen tilhope. Här till swarede Hans Strangh, att dören war yppen och icke igen läst, och thå Daudz hustrv kom in i cammeren, sade Hans Strangh sikh haffue lägett och soffuett och wiste inthet aff henne. Men när han waknede, satt hon för sängen och hade någre perun, som hon gaf honom.²

Sententia.

Efther thet att Daud inge witne hade, therföre dömdes, att både förnempde Hans Strangh och Hans Webster skole wärie sikh med lagen sielf tolfte huardere, att the inthet annet haffue haft

¹ Endast rubrik (i ms.-marginalen).

² En fortsättning av protokollet i detta mål följer längst ned på ms.-sidan 104 (se nedan).

att beställe med *hustrv* Lisebethe Dauid schottes, än *thet* som ärligitt och gott är.

- [104] Kom för rätten framlidne Joen Boeßons fader, *benempd* Boo ifrå Wexsiö, och tiltalede Laße Jacobson vm några ägedeler och godz, som samme Laßes *hustrv* skall haffue bekommet både i Joen Boeßons lyffztödth, så och efther hans lyfztödth, efther såsom förnempde Boos inlagde register therum förmäldte.

Efther *thet* att Boo hade sitt skåtzsmål till Erich Anderßon, K. M:tz kögemester, therföre sattes samme ärende vp till lögerdagen.

- C. Kom för rätten *hustrv* Gertrudh Tröboos eftherleffuerske med en sin dotter, *benempd* Gertrudh, witnendes och bekenendes, att och en annen schotte, *benempdh* Hans Wåbster, skulle haffue belägreth för:ne Dauid schottes hustru vdj samme *hustrv* Gertrudz hus. Menn efther *thet* att förnempde *hustrv* Gertrudz och hennes dotters witnesbyrd i then måtten icke kunde göre fülleth, althenstundh att *thet* går lyf, heder och ähre an, therföre sades vdf, att förnempde Hans Webster skulle frye sigh med en tolf manne eedh.

I fiordh om S. Johan[nis] tydth loffuede dottern 200 z och 6 alner engelst.¹

- [105] Kom för rätten igen Hans Jönßon, Richardus Wed[er]borens fulmündig ifrå Helsingör och tiltalede Gerd Jostson igen vm 500 daler efther hans ther upå vthgifne handskriftz lydelse. 300 *tyner* haffre haffuer Gerd icke bekommet.²

Sattes vp till lögerdagen.

xI augustj

såthe för rätte greffue Peder, her Gabriel Christerßon, her Hogenschildt Bielcke, her Claes Flämingh, her Claes Åcheßon, Jacob Bagge, Birie Jsakson, Johan Bagge.

Kom för rätten Påffuell Steffens och krafde vdf Hans Christian efther en hans vthgifne handskriftz lydelse 100 <daler> och 16 daler efther en annen handskrift och 10¹/₂ daler, som han vthen

¹ Det sista stycket står i ms.-marginalen.

² Den sista meningen står i ms.-marginalen.

handskrift hade fåth tillåns af förnempde Påffuelz tienere, benempd Hans Rode, huilket samme Hans Christian och bestodh, tilbiudendes sigh att betale.

Sententia

att sablerne, som för:ne Påffuel Steffens haffuer i pantt, skole värderes oc . . .

Samme dagh komme för rätten Nilz Erßon, landzknecht vnder C. gårdzfänicken, och Sigridh, hans hustru, och anlagede en knecht, benempd Jöns Anderßon, föd i Smålandh i Ekesiö, att han hade slagitt i hiel theris barn, och war thet så tilkommet, att han drack ther och wille gå sin koos och inthet betale ölet, och så togh förnempde hustrv Sigridh hans hatt och slogh honom seden med en talrek. Thå togh för:ne Jöns sin datt och slogh efther henne och råkede på barnet, som hon hade på armen och slogh thet ihiel.

Thette ärende togz i ransaken och betänchende, och efther [106] thet att förnempde Jöns bekende sin mishandell och war tagen widh färske gärningh, therföre dömdes han till att miste lyffuet igen.

Samme dagh kom för rätten her Nilz, prowst i Wexsiö, presenterendes för wälbemälte gode herrer thet doombreff, som han bekom then 9 julij nästförliden om thet arff, som hans stiuftshon efther hans [hustrus] halfsyster, framlidne hustrv Karin Matz Månßons war tilfallit. Matz Månßon bekende för rätten, att han en gång eller två begärede af sin hustrv, thet hon skulle gå med honom på rådhusett och stadfäste then gåffue, men hon sade nej. Thenne förre doom gilledes.

xviij augustj

såthe för rätte her Thure Bielcke, Claes Bielcke, Birie Jsakson, Christoffer Anderßon, Lars v. Cöllen.

Samme dagh kom för sittiede rätten M. Nilz, prost i Wexsiö.

Samme dagh kom för rätten Hans Lehus och tiltalede Hinrich [107] . . .¹ vdj så mätte, att hans shon sålde samme Hinrich 7 lester järn (lesten 48 daler) och giorde fast köp med honom, men seden han

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta patronymikon eller efternamnet.

förnam, att järnett slogh af och galtt mindre än tilförenne, wilde han icke hålle köpet, och hade förnempde Hinrich budit honom i förlykningh 25 daler. Härtill swarede samme Hinrich, att han loffuede honom betalningen för järnet med sådene beskedh, att när han finge sälie sitt saltt, som lågh vth i skären, thÿ tynnen galtt på then tydh fyre eller halffempte daler, men seden han fick icke sälie samme saltt, bödh han Lehus saltt i betalningh efther thet köp, som dhå war.

Efther thet att bägge parterne hade böriett på någon förlykningh, therföre förordnedes Philpus Perßon, Peder Matzson, Påffuell Saße [och] Herman Schillingh till att förlyke them fulkomligen. Men huar the innen thette och måndagen icke kunne förlykes, dhå måge the komme för rätten igen.

Fräntorp.

Samme dagh kom för rätten Herman Fräntorp och taledde om the 82 daler, som salige Hans Erßon blef honom skÿllig.

Härtill swaredes, att när samme Hans Erßons erffuinger komme hÿtt tilstedz igen, dhå will man gärne hielpe honom till rätte efther Swerigis lagh.

[108]

Dråp.

Samme dagh kom för sittende rätten hustrv Anna, framlidne Märthen Faxes eftherleffuerske, thesliges en draffuante, benempd Hans Michelßon, och anclagede Matz hÿttefougte ifrå Bärgett, att han hade ihielslagett förnempde Märthen Fax. Och war thet så tilkommet, att samme Märthen badh honom schriffue arbetesfolcket, och Matz wille [icke]. Ther bleffue the trättende, och Märthen slogh honom först på munnen och drogh honom ifrå bordet och til skÿffuen. På thet sidzte wÿste Märthen honom vthur stugen, seÿendes: 'Gack och läg tigh i thin sängh, eller iagh will komme tigh här vth', och språngh ifrå skÿffuen och till sängen, som Matz lågh vdj. Och så slogh Matz strax till med knÿffuen, och och råkede honom i bröstet och läth sittie knÿffuen, och ther blef oftenempde Märthen dödh vdaff. Härtill swarede Matz hÿttefougte, att Märthen badh honom skriffue en liten gåße, huilket han icke göre wille, och the bleffue trätende om. Och seden Märthen slogh honom på munnen och hådrogh honom, slogh han honom med knÿffuen, beropendes sigh på Oluff Knutzson.

Sententia.

Eftther thet att förnempde Matz hüddefougte bekende sin mis-handell, så att han vthen trångh och nödh haffuer taget af dage förbemälte Märthen Fax och war tagen widh färske gärningh, ther-före dömdes han till att miste lyffuett igen, med mindre att K. M:tt wärdes benåde honom.

Tiuffuesak.

Samme dagh kom för rätten en bonde, benempd Bertill Matzson [109] i Thurestadh i Wallentune sochn, och anclagede en kar widh namn Jacob Jacobson, föd i Sawelandh i Tarwahanz sochn, Hanstaj-walle by [*sic*], att han hade stulit ifrå honom sölf skeder — fem, en sölfkåde, tree sölfringer förgyltte, ett kårellebandh, någett bruddtidt sölf och knöper och någre linekläder. C.

Sententia.

Eftther thet att förnempde Jacob bekende sin tiuffuegärningh, therföre dömdes han till att <miste> hengies och stå sitt straff i för:ne Wallentune häredt.

Samme dagh kom för rätten Hans v. Räntelen och tiltalede Matthias Hinße vm ett lyfte, som han hade giortt för schipper Gregers Blyse ifrå Dantzig för . . .¹ daler.

Kom för rätten Oluf Jönßon archelýmestere och tiltalede [110] Märthen Jacobson, borgmestere ifrå Åboo.

Sententia.

Oluf Jönßon skall tale Märthen Jacobson till i Åboo, ther han boor och man weth af saken. Wederfars honom ther icke så rätt, som han mener sigh att haffue, dhå må han seden appellere hytt vnder rýkzens råd.

Samme dagh kom för rätten Hans Christian, tilbiudendes sigh att betale Påffuell Steffens med sablerne, såsom the wore wärderede, nemligen ett heelt timber för 220 daler.

Hans v. Oldenborgh.

Samme dagh kom för rätten Hans prophos och anclagede

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta beloppet.

Hans v. Oldenborgh och Jören v. Luggenhusen, att the hade¹ vpgiffuit K. M:tz fjender ryßen i hender ett slott och fäste, nemligen . . .,² och i then måtten handlet såsom förrädere och skälmer. Härtill swarede förnempde, att byßeskütterne först och seden knechterne med bleffue honom affällige, thertill med kastede fjenden eeldh i slottedt och brände vp ett torn widh <torn>porten. Jtem Hans v.

[111]
Johan Pälle

Oldenborgh sade sigh haffue fåth en zedell af Carl Hinrichson, såsom och samme zedell lydde, then han lade i rätten, att man kundskaper och tydender hade, så att fjenden skulle drage fram om slottedt. Jtem bewyste med en schrift, som han sende vth til rydzens krigzöffuerste (althenstundh folcket stodh honom inthet by och honom inthet war mögeligit att hälle husett längre), att han begärede aff samme öffuerste, att the motte frött drage af till Räfte med theris wärier och håffuer, huilket förnempde öffuerste hade bewilligett och eftherlatidt, efther såsom med hans breff bewystes.

Hans v. Oldenborgh bekende och tilstodh, att han bekende för Laße v. Cöllen, att Padis war ett fyrekant hws vthen strikewärier och thorn.

Jtem att med 300 mhan kunde samme hws tages in igen, och hades inthet mere behoff än ett par halffue slanger och falckuner.

Och blef vpläsett Hans v. Oldenborgz bekenelse, som skeedde på Räfte slott 16 junij anno 76.

Witnede Lars v. Cöllen, att när han sågh Padis, huru ther war fatt, sade han till Hans v. Oldenborgh: 'O Gudh förlåthe tigh, thu hade wäll kunnedt hälle thet hws'; swarede samme Hans: 'Ia, hade man weledt, så hade man wäll kunnedt hållet'. Och så sade Lars igen: 'Ther slå thet och thet till'. Och när Hans v. Oldenborgh hörde att . . .³

Spordes Hans v. Oldenburgh till, om han hade någon insage emoth the breff och witnessbyrder, som nu i rätten bleffue vpläsne. Ther till swarede han nej.

[112] Spordes [sic] Lars v. Cöllen förnempde Hans v. Oldenborgh, om thet icke war santt, att samme Lars schref honom till, om han

¹ Ordet 'hade' är i ms. upprepat.

² Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta namnet, som väl avser Padis (jfr nedan).

³ Meningen är i ms. ej fullföljd.

behöfde mere folck, math, kruth och lodh till Padis.¹ Ther till swarede han ia.

xx augustj

såthe för rätte her Gabriel Christerßon, her Thure Bielcke, Birie Jsakßon, Erich Biörßon.

Jacob Jffuerßon vpbödh en tomt vpå Christoffer Olßons wegne, liggendes i Gråmuncke gären — 1:o.

Jacob Larßon vpbödh Anders Jönßons kårswerckz hus — 2:o.

Philpus Perßon vpbödh capten Larßes steenus widh Store torgett vpå södre syden — 1:o.

Samme dag kom för rätten en wälbemälte her Thures landbo, *benempd* . . .,² boendes . . .,² seyendes sigh haffue kendz widh en hest, som . . .² åkere hade köpt.

Bonde[n] skall bekomme sin hest medh sådane beskedh, att om någett wydere tiltaal kommer vm samme hest, dhå skall han ware plichtig att lathe komme hesten hytt tilstedz igen.

Samme dag kom för rätten her Salomon i Torßen och tiltalede [113] Måns Sigfridson, att han förde en hoop med tattare på hans gårdh, huilke ther hade stulit j brun engelsk kiortel och j sayens tröye, föruthen math,³ höns och andre parzeler. Härtill swarede Måns, att han icke [hade] flere tattare än tw barn och twä män, menn Anders schaffere hade haft widh pas 50.

Finge förlykningz männ.

Kom för rätten Jöns Anderßon och tiltalede Gilius Saße vm interesse af 1 000 daler, nemligen 8 daler vdaff huartt hundrede, huilke 1 000 daler Anders Ernst och Gilius hade tagett tillåns anno 61 then 6 januarij, anno 61 then 4 junij — 600 daler, anno 61 then 16 decembris — 1 700 daler. Theruppå hade förnempde Gilius betalt anno 62 then 4 martij — 600 daler. Och efther thet att K. M:t haffuer

¹ I ms.-marginalen står: 6 [L]f fisk, och 1½ tynne saltt.

² Luckor i ms.

³ Orden 'j brun . . . math' äro upprepade i ms. marginalen, varest även äro införda följande anteckningar, som ej hava skönjbart samband med texten i övrigt: 'Anno 63 in julio. Niclaes harpeslagere. 80 pålske gyllen i rätten'.

gunsteligen loffuet och tilsagdt förnempde Jöns Anderßon att betale huffuudsummen, therfore begärede Jöns att wethe, huar han skulle kräffue och bekomme för:ne interesse.

Menn Gilius sköth sikh therum till h[ögbemäl]te K. M:tt, seëndes, att han efthergaf H. K. M:tt någre twsendh daler vdj then betalningh honom boorde haffue, therfore att han icke skulle sware Jöns till intereset.

Sententia.

Thet blef för rättwüst anseedt, att Gilius är plichtigh att sware till intereset in till then tydh att K. M. togh huffuudsummen till sikh att betale.

- [114] Sades vdaff emillen her Nilz, proest i Wexsiö, och Matz Månßon, att samme Matz skall eftherkomme doomen och anthen ställe förnempde her Nilz tilfridz innen afton eller och han skall fengzligh förwares och böthe för doombrutt, och förordnedes åther männ thýdt igen, som them emillen skifthe och dele skole.

xxij augusti

såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Jsakson, Erik Biörnßon.

Komme för sittierende rätten Michel Olsßon och Philpus Perßon, witnede och bekende, att the wtaff Peder Joenßon rydzetolck wore sende till hustru Wendele Hans Fougtz att spörre henne, om hon icke hade husbreffuen på thet hus, som förnempde Peders hustrus framlidne mann, Peder . . .

- [115] Kom för rätten Thommas byßegiutere, wiliendes rygge then handell och förlykningh, som honom och Joachim Krogh emillen giordes anno 75 om thet arff bäggies theris hustrur war tilfallett. Thet gilledes förlykningen, så att hon skall orýggeligen widh macht bliffue, althenstundh att Thommas appellerede icke therifrå innen nästföliende 8 dager.

Kom för rätten Thyle murmestere och tiltalede Hinrich Hinrichßon, som åger samme Týles syster till hustru, att han hade

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 177 f.

borttsäldt en gårdh, och the andre sýskene hade ther inthet fåth vdaff. Sammeledís war thet och tilgångett med alle andre perzeler vdj lösörer. Hæremot swarede förnempde Hinrich, att han kunde gott bewýs bekomme ifrå Wýborgh (ther han är boendes), huru thet är tilgånget medh samme arfskifte.

Förnempde Hinrich Hinrichßon skall förskaffe sikh för:ne bewýs innen thette och pingesdagen nästkommendes.

Samme dagh kom för sittende rätten igen Hans Jönßon, Richardus Wederborens tienere ifrå Helsingör, och kraffde aff Gerd Jostinck 500 daler efther hans vthgifne handskriftz lydelse, sammeledís betalningh för all skade och vmkost, som theraf war förorsakett. [116]

Sententia.

Richardus Wederboren skall först leffuerere efther sin vthgifne handskriftz lydelse tilfýllest huadh som samme handskrift förmåller, nemligen the 300 tynner haffre, som ännw stå tilbage och i Malmö äre wordne arresterede, thý man haffuer icke kunnett befinne, att samme rostering är lagligen skeedt. Seden skall förnempde Gerd Jostinck ware plichtigh att göre sin handskrift igen fýllest och betale the 500 daler, som samme handskrift förmåller, och sättie ther lýfte och borgen före.¹

Samme dagh kom för sittende rätten Páffuell Rode och lade i rätten framlidne Marcus Rodens testamente, begärendes, att thet motte warde läsett och honom en swar giffues, om thet kunde gilles eller eý. Här till swarede Gerd Rodes fulmýndigh Werneke, att han inge sýnnerlige insager hade emot samme testamente, tilbiudendes sikh, om förnempde Páffuell Rode kunde bewýse, att Gerd Rode wore honom någett skýllig, thet wille han betale, menn huad the penningar war belangendes, som äre i framlidne Marcus Rodes kiste, skulle icke komme honom till, vthen thém skulle han vpå Christer Claeßons wegne haffue betaled i Týsklandh, meden han war borgen bliffuen för samme summa penningar. [117]

Thette ärende sattes vp till en annen rådstuge dagh.

Samme dagh kom för rätten Páffuell Saße och tiltalede Hans

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 178 ff.

v. Münster vm 246 Ɔ¹ 67 års myntt, som hans framlidne hustrus förre man, Vlf Slichting *benempd*, war skyllig bliffuen förnempde Påffuell för kost, om huilken gäldh han hade tiltaled Hans v. Münster för rätte vpå Stockholms slott anno 70, och war bägge partherne emillen afsagdt, att huar Hans *med* sex manne eedh icke kunde bewyse, att för:ne gäldh war betaled, dhå skulle han ware pliktig att sware till samme gäldh och betale förbemälte Påffuell Saße. Thenne doom gilledes, så att för:ne Hans v. Münster skall anthen göre för:ne lagh eller och betale Påffuell Saße.²

[119]³ Jacob i Nora, Bertil Hinrichson.²
 Samme dagh bekende Jacob Hinrichson i Nora sigh haffue annammet och till sigh tagitt framlidne Jören Sigfridsons shon, widh namn Jören Jörenson, sampt ett sölfstop om halffellefte lodh udaff samme drängsens stiuiffader Bertil Hinrichson, borgere vpå Södre malm, althenstundh att förnempde Jacob Hinrichson, hustrv Marie i Hoffgården och Måns pungmakere wore thenne drängsens rätte målzman. Och gjorde förthenskuldh för:ne Jacob Hinrichson förbemälte Bertill Hinrichson quitt, frö, ledig och lös för allt yttermere tiltal om förnempde Jören Jörensens arff.

[120] xxv augusti
 såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Jsakson, Jören Månson.

Kom för rätten igen Påffuell Rode och lade i rätten framlidne Märthen [*sic*] Rodes testamente, begärendes att wethe, om the kunde gilles eller ey.

Kom för rätten Christoffer Buck, giffuendes tilkänne, att Balsar sadelmakere hade rosteret hans besoldningh, therföre att en kar, som nu är hans tienere, hade bliffuit förnempde sadelmakere skylligh 11 daler. Härtill swared förnempde Balsar, att <Chri> han hade pantt vdaf förnempde kar, huilken han läth honom igen bekomme, thÿ Christoffer Buck hade loffued och godh sagdt för betalningen.

¹ Beloppet står antecknat även i ms.-marginalen.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 180.

³ S. 118 i ms. är blank.

Samme dagh kom för rätten högborne furstes, hertigh Carlz troo man och secreterere Suen Elefson . . .¹

Gaf wälbemälte Jacob Bagge tilkänne, att K. M:tz gunstige wilie [121] och befalningh war, efther thet att Jöns Anderßon kräffuier intereße vdaf Gilius Saße vdaf then summa penningar, som samme Gilius war skyllig förnempde Jöns Anderßon och H. K. M:tt will betale, therföre [*sic*] begärer H. K. M:tt interesse igen vdaf the 2 000 \mathfrak{d} och 100 vngerske gyllen, som framlidne Suen Månßon war skyllig bliffuen K. M. ω .

Samme dag stältes för rätten en tysck, benempd Arendt Bengtt, C. och blef anclagett, att han vdj sin druckenskap vdj Öregrundh hade latidt fälle någre försmädeligh och otilbörligh ordh om h[ög-mektigis]te K. M., wår allernådigiste herre (efther såsom två <helsingar> Öregrundz boer, benempde Bene Jöns och Knuth Helsingh för sittende rätten vdj för:ne Öregrundh haffue witnet och sworett) vdi så måtte att för:ne Bene Jöns drack H. K. M:tz skål, och Arendt Bengt sade ney och wille icke drycke H. K. M:tz skål. Thå sade åther Bene Jöns: 'Jagh tacker Gudh alzmechtigh, K. M:tt och min häredzfougte'. Ther till swarede åther förnempde Arendt Bengt: 'Jagh giffuer ett hestwäder konungen och märefodh fougten'.

Härtill swarede samme Aren Bengt, att han wiste sigh icke haffue sagdt sådane slemme ordh, vthen om thet war skeedt, thå war [thet] skeedt i hans druckenskap.

War Arendt Rejer kalled för rätten, och blef honom domen [122] afsagd, såsom then 11 augustj nästförliden, efther såsom doom-breffuet i längden förmäller.

Härtill swarede Aren, att honom icke nögdes medh then doom och begärede förthenskuldh att appellere vnder h[ögmectigis]te K. M:tt, och gafz honom sådane swar igen, att om rykzens högwyse rådth will eftherlatidt, dhå kan man thet här i rätten wäll lyde, <thÿ thet är> ändhå att thet är 14 dager seden att för:ne doom sades vtaff.

Sades vtaf om then quinnen, nemligen Agnete, som war [i] C. Marcus thornwächters hus, att hon skall packe sigh af staden,

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

malmerne och stadzens äger, menn finnes hon efther thenne dagh ther, dhå skall hon stå ett tiufzstraff.

xxviiij augustj

såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Jsakson.

Vpbödz capten Larens hws widh Store torget — 2:o.

Samme dagh vpbödh Jacob Jffuerßon Christoffer Olßons tomt i Gråmuncke geren — 2:o.

Jacob Larßon vpbödh Anders Jönßons hus — 3:o.

[123] Samme dagh komme för sittiede retten Philpus Perßon och hans dannequinne, hustru Anna, och gåffue huartt annett then 3 penningh i löst och fast vtaff allt, som the åge innen och vthen stadz och the med lagen må giffue, och till en förbättringh 60 lodh sölf,¹ althenstundh att Gudh icke hade begåffuett them med lyffzerffuinger.²

Thommas Anderson och hans hustrv.

Samme dagh kom för sittiede rätten vår medborgere Thommas Anderßon och hans hustru, hustru Gertrudh, giffuendes tilkänne, att efther thet Gudh alzmechtigh icke hade begåffuet them med barn och lyfzerffuinger, therfore gåffue the huartannet wälbetäncht then 3 penningh vdj löst och fast vdaf allt, som Gudh hade giffuit them, <i löst och f> innen stadz och vthen och the med lagen motte giffue, och till förbättringh gåffue the huartt annet thet bädzte sölf stop och thet bädzte bälte.³

Samme dagh kom för rätten Jeronimus Buncke, borgere och gulsmedh ifrå Lybeck, och krafde efther framlidne Wychmann Lastorz vthgifne handskriftz lydelse 1 321 $\frac{1}{2}$ lybske (doch war therupå betalt 300 daler). Härtill swarede Peder Jönßon på sin dotters förnempde Wychmans eftherlathne hustrus wegne, att hon wille förwÿse honom på wiße gäldenärer, som henne igen äre skÿllige.⁴

¹ I ms.-marginalen (å s. 122) står: '60 lodh sölf, thet bädzte stop, thet bädzte bälte'. Jfr rör, de sistnämnda nästföljande stycke.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 183.

³ Jfr *ibid.*, s. 182 f.

⁴ I ms.-marginalen står: '10 jahr 35 daler'. Siffran 35 är ändrad från 38 eller tvärtom. Jfr följande sida (överst på ms.-sidan 124); där det dock rör sig om 135 daler.

Sententia.

Hustru Britha Wýchmans är plichtigh att göre sin framlidne mans handskrift füllest och förnöye förnempde Jeronimus Bunck för thet som ännw är obetaledt, menn althenstundh att man wäll wiste vdj huadh sorgh och nödh hon war kommen, thet Gudh bättre, therföre gafz henne frist ännw åhr och dagh till sådene betalningh medh sådene beskedh, att hon skall sättie honom wiße borgen ther före.¹

Samme dagh kom för rätten Larens Mejer ifrå Strålsundh och [124] tiltalede Hans Vlfson vm 15 daler, som skulle stå tilbake vdaff 135 daler, som samme Hans Vlfson för 10 åhr seden togh tillåns i förnempde Strålsundh och Larens Mejer war godh före. Härtill swarede Hans Vlfson, att han inthet mere togh tillåns än 120 daler, och them hade han efther sin vthgifne handskriftz lydelse igen betalet.

Sententia.

Larens Mejer skall först fly sikh beskedh hütt ifrå Dantzig vthur then köpmanz bok, som han nu beropede sikh vpå, att Hans Vlfson togh tillåns 135 daler och är ännw skylligh 15 daler.

Måns Nilßon skall gå lagh sielf siette för then ringh, som hustru Margrete Pedersdotter krafde honom och han skulle haffue tagett henne ifrån then tydh K. M:tt kom til regementet.

Måns fäste lagh sielf 6:te.

Christoffer Buck gjorde sin eedh för sittende rätten, att han icke haffuer loffued och godh sagdt för the 11 daler, som Balsers sadellmakere krafde och förnempde Christoffers tienere, benempd Herman, hade förtärdt hoos samme Balsers, så santt honom Gudh skulle hielpe och hans helige euangelium.²

XXIX augustj

såthe för rätte Jacob Bagge ...

[125]

Matz Perßon, Hans Hille.

Samme dagh stodh vp för rätten Matz Perßon och tiltalede Hans Hille vm the 50 schippundh stångeiärn, som han i Danmark är skyl-

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 183.

² I ms.-marginalen står: 11 lod 2 orther.

lig bliffuen anno 68 för sin ransun, och Matz Perßon haffuer godh sagdt och gåth i lyfte före, för huilkett järn Matz Perßons barne-pennningar, nemligen 500 daler, äre rosterede i Köpenhampn. Och efther thett att anno 73 blef en dom afsagd emillen samme Matz Perßon och Hans Hille, så att förnempde Hille skulle göre för:ne pennningar lös och betale för:ne 50 schippund stångeiärn på 2 terminer, nemligen S. Johannis Baptistæ och S. Michaelis dagh, begärede förthenskuldh Matz Perßon execution på samme doom.

Häremoth berättede Hans Hille, att K. M:tt i Danmarch hade giffuit honom frÿ för för:ne ransun, och ther fick han H. K. M:tz breff och bewÿs vpå, men thet kom bortte för honom.

[126]

Gerd Josting.

Gerd Josting appellerede emoth then doom, som honom och Hans Jönßon emillen bleff afsagd then 22 augustj nästförliden, och lade han i rätten 20 ♀.

C.

Samme dagh kom för rätten Daniell Smÿdel och anclagede en benempd Nilz, som war Hans Anderßons drängh, att han hade stucket hans broder, benempd Hans Smÿdell, med en finneknÿf, then förnempde Daniell här vpå rådstugen hade tilstedz, begärendes förthenskuldh, att han therfore måtte bliffue straffett och betale bardskärere lönen.

Finge öffuermän, som them skulle förlyke.

Kom för rätten Måns Nilßon medh sine lagmän, nemligen . . .¹

[127]

C. Samme dagh anclagedes en benempdh Peder Pæffuelßon brefdragere, att han hade en ächte hustru i Westergötlandh och then annen här, som honom nu igen begärede och war hans förste och rätte hustru och ätthe 2 barn medh honom, och widh then tridie war han troloffued, som nu skall ware i Sudercöpingh, huilkett förnempde Peder Pæffuelson allt onöd och otwungen bestodh för rätten.

Thette ärende sattes vp, till thes att man giffuer först K. M. härom vnderdånigist tilkänne.

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd. Jfr föreg. sida.

3 septemb[ris].¹

Jacob Jffuerßon vpbohð Christoffer Olßons tomt i Gråmuncke
geren — 3:o.

v septembris¹

såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Jsakson, Johan Bagge, Jören
Månßon, borgmester och rådh[män], Erich Jönßon, höffuidzman
öffuer gårdzfenicken, med sine befhelhebbere.

Påffuell Rode gaf . . .²

Wolmar Wýchman³

[128]

contra

sin swäre, hustrv Anna, salig Jöns Nilßons eftherleffuerske vm hans
hustrus fädernes arf i lösörer, för huilket förnempde Wolmar sikh
thet lille steenhusett i gården tilegne wille o.⁴

Wolmar Wýchman appellerede innen 8 dager vnder rýkzens
högwýse rådh.

<IX> 10 septembris

[129]

såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Jsakson, Seue Ribbingh, Jören
Månßon, wåpnere, någre rådmän, Peder Joenßon schipzhöffuidz-
man, Carl Nilßon fenrich och andre befhelhebbere vnder gårdz-
fänicken.

Mårthen Gabriel.

C.

Samme dagh stältes för rätten Mårthen Gabriel och wardt an-
claged, att han hade bruket sin onyttig mun på K. M., wår aller-
nådigiste herre, thesligest sielf schriffuit åth sikh ett påßebordh,
målet H. K. M:tz subscription efther och stulitt H. K. M:tz secrett
ifrå ett annet breff och satt thet för påßebordet, huilket samme
Mårthen onödh och otwungen för rätten bestodh. Och althenstundh
att han sådentt hade giortt H. K. M:tt owitterligit, hade han inthet
gotth hafft ther med i sinnett, vthen att bruke någett förrädere

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 183.

² Meningen är i ms. ej fullföljd. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 186.

³ Namnet är upprepat i ms.-marginalen.

⁴ Plats är i ms. lämnad för det ej fullföljda protokollet. Jfr renoverade tänke-
boken, nedan s. 184 ff.

stycke, såsom och her Christer Gabrielson hade h[ö]gbemäl]te K. M:tt ifrå Calmere tillschriffuit, att han ther läth sigh förlöde, att han war affärdigett vdaff K. M:tt med någre synnerlige wärf och ärender, som han i Smålandh skulle vthrätte, nemligen att handle med någre spåquinner på H. K. M:tz wegne, huilket doch honom vtaf H. K. M. inthet war befalt, vthen förnempde Märthen hade sielf dichtet sådentt.

Thette ärende togz i ransaken och betänchende, och efther thet att förnempde Märthen bekende sin mishandell, i thet att han hade stulit h[ö]gbemäl]te K. M:tz kongligh secrett och målet H. K. M:tz konglige subscription efther och sielf schriffuit åth sigh för:ne påbebordh, ther med han vmkringh landet achtede drage och bruke någett förrädere stycke, hade och H. K. M:tt ther vpå sagdt, att han vpå H. K. M:tz wegne skulle handle med trulkäringer och dieffuulz menniskier, huilket H. K. M. såsom en christen konungh myckit förnär war, therföre dömdes han till ett tiuffue och skälme-straff.

[130]

Knuth Hinrichson, hertig Carlz räntemestere.

Samme dagh wardt högborne furstes och herres, hertig Carlz till Sudermannelandh o troo tienere och räntemester, ärligh och wäl-förständig man Knuth Hinrichson eftherlathet vdj sittende rätten, att thette eftherschriffne bref motte inschriffues i tänkeboken, och war samme breff in originalj vpå rådstugen tilstedz, lydendes ordh från ordh såsom här efther följer:

Wÿ Johan then tridie — — — — —
— — — — —

[131]

xvij septembris²

såthe för rätte Jacob [Bagge], Birie Jsakson, Johan Bagge, Jören Månson.

Samme dagh vpbödh stadzens borgmestere, Nilz Hanson, Anders Sigfridsons till Broo steenhus här i staden vpå Kinheste gaten — 1:o.

¹ Brevet är här in extenso infört enligt samma lydelse, som kan läsas i renoverade tänkeboken, nedan s. 187.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 187.

Quickelberger.¹

Samme dagh satte Lucas Quickelberger efther borgmestere och rådz befallningh i rätten 11 små och 2 stoor deamant, som wore vdj en byße och Sebastianus Putauin [fåth] samme Lucas till trogen hand vdj förwaring och Gerd Josting skulle tilkomme, efther såsom samme Gerd här för rätten gaf tilkänne, huilke stener Gerd nu lös bekom, och satte Arendt Hofslagh och Gilius myntemestere till borgen för allt wydere tiltaal, som sigh och vdj sådane borgskap wälwilleligen inlothe.²

Samme dagh kom för rätten Peder Olßon, borgere, hemblede och vplåth Hans schræddere, borgere härsammesteds, ett trähus, liggendes i Gråmunckegrändh vpå norre syden o.¹

Samme dagh kom för rätten Erich Biörnßon vpå then ädle och wälborne frw Jbbes, greffuinnes till Raßborgh, [wegne] och taledede Thommas Biörnßon vdj så måtte, efther han anno 69 war kyrckewärende och hade vpburit af h[ennes] n[åde] 200 ƒ vdj thå gångbartt myntt på tegell, therföre begärede förnempde Erich Biörnßon, att samme Thommas skulle ware plichtig att betale h[ennes] n[åde] teglet eller penningerne igen. Här till swared Thommas, att teglet war tilstedz, som han wille lathe h[ennes] n[åde] bekomme, och hade h[ennes] n[ådes] tienere 150 erle tegell annammet, och thet andre lågh widh tegelladen hele sommeren vtöffuer³ till hösten, och seden togz thet till slottedt. [132]

Thette ärende togz i ransaken och betänchende. Och blef för rättwyst anseedt och afsagdt, att althenstundh Thommas bekende sigh haffue vpburit penningern[e] på teglet vdaf wälbemülte greffwinne, therföre skall han och ware plichtig att betale h[ennes] n[åde] penningerne igen med thet allerförste, 300 ƒ ⁴, och förfordre sin betalningh vdaf slottedt thýdt som han seyer, att teglet är kommet.

Michell Perßon, Suen Elefson.

Samme dagh kom för rätten Michel Perßon, borgmestere ifrå Wadzstene, giffuendes tilkänne, att ändhå han i wintres nästförliden

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 189.

² Marginalrubrik: Gerd Josting.

³ I ms.-marginalen står: 'en summa penningar på någett tegell 200 ƒ ' och ¹⁵⁰ och thet andre stodh in till hösten'.

⁴ Orden 'med thet allerförste' och '300 ƒ ' (jfr ovan 200!) stå i ms.-marginalen.

hade förlýcht sigh *med* Suen Elefson, hertigh Carlz secreterere, *vm* thet godz, som *anno* 61 vdj Lýbeck arresteredes och sigh till 100 daler belop, så hade han doch nu seden fåth annen beskedh ifrå Sudercöpingh, så att förnempde Suen Elefsons och Michelz godz war arresteret och bortte bliffuit i för:ne Lýbeck *anno* 62, menendes förthenschuldh sigh icke ware plichtig att hälle för:ne förlýkningh vthen wille nu bliffue widh then doom, som *anno* 74 sades vdaf *o.*

Sententia.

Man kunde icke gille Michel Perßons witesbref framför thet, som Suen Elefson hade fåth ifrå Lýbeck vthur stadzens tänckebock, och skall förthenschuldh förlýkningen bliffue widh macht. Och Peder Joenßon, som haffuer gåth i lyfte för 35 daler, skall ware plichtig att lathe Suen them bekomme och tilfýllest betale.

Samme dagh kom för rätten Laße Märthenßon ifrå Mustår sochn och taledede på thet hus i Gråmunckegrändh, som framlidne *hustrv* Anna Måns OlBons åtthe, och hade både K. M:tz och konungh Erichz breff vpå <så sade hon sigh och haffue konungh Gustaf[s] bref på samme hus>.

Hustru¹ Annes *erffuinger* skole komme för rätten på nästkommandes odensdagh och haffue konungh Gustaffz donationsbref med sigh.

[133]

Jacob Bagge om j tynne lax.

Sades vdaf, att Philpus Perßon skall ware plichtig att betale wälbemälte Jacob Bagge then tynne lax, som Matz Månßon war skýllig honom och förnempde Philpus war godh före, innen thette och söndagen nästkommandes.

Peter gulsmeth.

Vndtes M. Peter Crok, gulsmeth, för wälbemälte Jacob Bagges skuldh, att han må ware frý för knechtepenningerne och all annen stadzens tunge, efther thet att Jacobs shöner, Johan och Jacob Bagge, ther skole gå i kost.

XIX septembris

såthe för rätte vpå rådhusett Jacob Bagge, Anders Sigfridson, Birie Jsakson, Seue Ribbingh.

¹ I ms. står: 'Hustrus'.

LaBe Märthenson ifrå Mustsår om husett i Gråmunckeგრänd.

Kom för rätten LaBe Märthenson ifrå Mustsår om *thet* hus i Gråmunckeग्रändh, som framlidne *hustrv* Anna Måns Olßons ätthe.

Thette ärende togz i ransaken och betänchende, och althenstundh man befän, att förnempde *hustrv* Anna hade K. M:tz nu regerende wår allernådigiste herres, så och konungh Erichz bref på samme hus, så att *thet* war henne skäncht och giffuet till ewerdelige äge, therföre wiste man icke emoth h[ögbemäl]te K. M:tz gunstige donation att tilegne förnempde LaBe Märthenson någon rätt i för:ne hus <vthen sade, att han skulle besökie H. K. M. om wederlagh>.

Om mynttett.

War menigheten vpkalled och bleff vpå K. M:tz wegne genom [134] wälbemälte Jacob Bagge budit och befalt, att efther thenne dagh inthet mere skall handles efther klippingzmarcke talet, ej heller skall samme klippingz myntt ware gängxe, vthen om man iw will bruket, dhå skall en fyre ƒ:s klippingz [*sic*] inthet mere gälle än 4 öre, jtem j två ƒ:s klippingz [!] 2 öre och en marckz klippingh j öre.

2. Förbödz widh högzte straff, att inthet af för:ne svenske mynttet skall föres häden aff rükett.

3. Booskapen skall haffues vthur staden innen *thette* och 8 dager her efther.

4. Sammeledis all orenlighet.

5. Hampnerne skole icke heller med dýnge och orenlighet vp-fylles.

6. Alle schuter, som *ther* äre nedsänckte, skole tages thäden.

7. Förbödz båthespringningen.

8. Jngen skall haffue näffuer och tiere i sine hus här i staden vthen på malmerne.

9. The onyttige trähus och träbygninger skole sin koos, thj H. K. M:tt will ingelunde lyde them för eeldh och wåde skuldh.

Om knechtepenningar.

War menigheten i vnderdånigheet begärendes, att efther them här till haffuer waritt fast swårt och för tungdt att giffue vth knechtepeningerne, att K. M:tt wille wärdes aff gunst och nåde att vnne och eftherlathe, att then må hälle knechter och giffue them kost, som *thet* will, menn then, som ingen knechte will haffue i kost,

må giffue them penningar och förlyke sikh med them vm samme penningar thet bädzte the kunne.

[135] Sades till, att ingen skall stå tilbake med dagzwercken, sammeledes med wårdhen.

[136] Kom för rätten Hans Richter och tiltalede Hans Spengell vm 52 daler, som han skulle haffue affkortet för honom hoos rittmesteren Euolt Fredagh, meden förnempde Hans Richter war fången i Rydzlandh. Härtill swaredede förnempde Spengell, att Hans Richters broder hade arresteret för Spengell annerstedz till 100 suenske daler, och therfore annammede han för:ne 52 daler och icke på oftenempde Hans Richters wegne.

Gaff Tonies Majdell tilkänne, att Hans Spengell på Willam Greues wegne hade annammet och vpburit ett fath talg, menendes, att efther thet samme Willam war afwyken och rympt till fjenderne, therfore hade Spengell icke rätt att behålle något af hans besäldningh vthen war förfallen vnder K. M.

Sades vdaf, att her Pontus, Joen Larßon, rittmesteren och andre flere skole ware här tillstedz medh, som wethe om saken, thÿ förre kan man icke något handle vm thette ärende.

xxij septembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Jsakson, Jören Månßon.

Gilian perlestickers eftherleffuerske
hustrv Marieth.

[137] Samme dagh kom för rätten hustrv Marieth, framlidne Gilian perlestickers eftherleffuerske, betheendes then contract, som emillen henne och hennes manz barns förmyndere, Johan Karley och Gilius schomakere, war vprätted, therudinnen henne war tilsagdt alle hennes ägedeler, som hon förde till Gilian, jtem j godh engelsk kiortell och kåpe, och för hennes mårgengåffue, hedersgåffue och allt arff, som henne war tilfallit, skulle hon bekomme ett för allt 200 daler på theße terminer, nemligen 25 daler strax, thå contracten giordes, och halffparten af resten vm S. Johannis Baptistæ tydh och then andre vm Michelzmeße tydh, till huilket förmynderne swaredede, att the gärne wille betale henne, när the någett kunde inmhane vdaf gälden.

Sententia.

Efter att contracten war icke giord med sådane förordh, att hustrv Marieth skulle byde efther betalningen, till thes att gälden inkraffdes, therföre skole förnempde Johan Karley och Gilius scho-makere ware plichtige att göre contracten fyllest.

Wolmar.

Samme dagh kom för rätten Wolmar Wýchman och tiltalede en schotte, benempd Jacob Redh, vm en lest järn, som han af Wol-demars tienere, framlidne Hans Boosman <skulle haffue> hade fåth, till huilket förnempde Hans [*sic*] Redh swarede, att han för:ne lest järn hade betaled, seýendes sigh sådent i Elfzborgh kunne be-wýse, tilbiudendes sigh att <sättie här> giffue Wolmar 2 lester järn <i vnderpantt till thes han sådent bewýser> huar thet annerlunde befinnes.¹

Sententia.

Hans Redh skall ware plichtig att haffue sådent bewýs här til-stedz innen thette och 20 dagh jul² nestkommendes heller <och> betale Wolmar för:ne lest järn, för huilket han nu skall sättie honom nögachtige borgen.

Samme dagh kom för rätten store Suen Larßon och tiltalede [138] Oluf <Perßon> Anderson Knäbandh för 5 schipz parter.

Till huilket Oluff swarede, att hans handskrift war betalet aff ...³ i Amsterdam vdi så mätte ...³

V[unge] Erich Nilßon vm husett i Gråmuncke grändh.⁴

Samme dagh kom för rätten v[unge] Erich <Erßon> Nilßon och bespråkede thet hus i Gråmuncke grändh, som Peder Olßon på Köp-mannegaten sålde och vpläth Hans schräddere här för rätten, och lade förnempde Erich Nilßon i rätten 4 daler.

¹ I ms.-marginalen står: 'j lest järn bekende sigh haffue bekommet och betalet för 1200 järn 2 tynner miöl, jtem 2 tynner silth för 400 järn. Till handskriften swarede, att Oluf Laßeson läth rostere then half lest järn hoos honom'.

² I ms.-marginalen står: 'innen <fastelagen> 20 dagh jul'.

³ Lucka i ms. Det här icke fullföljda protokollet är utförligare avfattat i renoverade tänkeboken, nedan s. 190.

⁴ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 190 f.

Samme dagh kom för rätten Matz Helsingh och tiltalede Rasmus Schåningh vm 2 *stycker* lejest clåde, till huilket samme Rasmus swarede, att clädet war betalet. Men 6 *tyunner* saltt bekende han sigh ware skyllig honom och krafde af honom bodelön igen.

Finge öffuermän.

[139]

xxiiij septembris¹

såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Jsakson, Seue Ribbingh.

Nilz Hanßon borgmestere vpbödh Anders Sigfridsons hus vpå Kinheste gaten — 2:o.¹

Jöns Anderson, Anders Jönßon.²

Samme dagh kom för rätten Jöns Anderßon wälbetäncht och med en godh wylie hemblede och vpläth Anders Jönßon ett kärßwerckz hus och liggiede grundh, som förnempde Jöns för någre åhr seden hade skäncht och giffuit samme Anders Jönßons hustrv och belägett är här i staden westen till.

Samme dagh kom för rätten Joen Blöth sigh beclagende, att han war öffueriallen emoth then doom, som honom och Hans Olufson emillen i Westerås twenne reeser war affsagd, och kunde icke komme till sitt igen, som samme . . .³ hade honom ifrån.

Thette ärende skötz igen till Westerås. Doch blef bägge partherne tillsagdt, att the efther thenne dagh skole lathe bliffue huarannen oslagen och ovndsagdt, så frampt the icke wile haffue förbrutidt edzörett.

Om myntett.

Påmintes menigheten ännw om myntet, så att K. M:t thet ändeligen will haffue hållet, som i lögerdagz nästförliden bleff påbudt om mynthe.

Träbygninger.

Jtem the träbygninger, som tilförenne äre affsagde, skole ryffues thäden. Menn om nägen af them, som äge samme träbygninger, will besökie H. K. M:t, thet skall honom stå frött.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 191.

² Jfr *ibid.*, s. 188 (under 15 sept.).

³ Lucka i ms.

Pestilentien i Danmark.

Förbödz alffuarligen (efther thet att man förnummet haffuer, att pestilentien wancker i heele Danmark), therfore skall ingen fördryste sigh att tage någon in aff samme nation eller någon, som är kommen igenom Öresundh, med mindre han haffuer först försport sig therum och förloff bekommet.

xxv septembris.

[140]

Capten Larens.

Constituerede captein Larens Cagniol Cornelius v. Busche till att kräffuie och innhane af Johan Marin 150 daler, af Jaques le Prieur 600 daler, af Hans de Werth 600 daler, af Laße gulsmid här i Stockholm 60 daler och vdaf Johan le Mon 24 daler ∞ .

Vdi lyke måtte all anner hans vtheständende gäldh.

III octobris

såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Jsakson, Jören Månßon, Johan Bagge, M. Philpus <Perßon> Kärn, Hinrich Matzson ränttmestere, Erich Biörßon, Erich Jönßon knechtehöffuidzman och någre flere befhelhebbere vnder gårdzfänicken.

Tiuffuerj.

Samme dagh kom för rätten Vrban Michelßon köpsuen och anclagede framlidne Michel fiskepackeres shon, benempd Påffuel Michelßon, att han hade brutidt sigh [in] i samme Vrbans bodh och stulit af honom Mönster lereft j bultt, nådler 3 doker, punger — 3, mårdskin — 1, taske — 1, silckes bindeker 3 knipper, löst lereft 12 alner, knyffuer 1 deker, spýkelax — $\frac{1}{2}$, som nu allt här i rätten lågh tilstedz. Och när förnempde Påffuel thette hade stulitt, bar han thet her westen till vdj en båth till en bonde, benempd . . .¹ boendes vthe i Wallentune häredt, huilken samme tingest annammede och gömde, och fans hoos förnempde bonde lereft 3 alner och någre silckes bindeker. Så hade och förnempde Påffuel Michelßon här tilförenne många reeser stulit, nemligen vdaf Peder Jönßon och Birie Elefson, på en tydth 12 $\frac{1}{2}$ kannor trån och annen gången 7 kannor, som han nu allt onödh och otwungen för rätten bekende och tilstodh förthen annet, som och wäll witterligt war. Menn bonden gjorde han

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta namnet.

frÿ, så att han inthet wiste theraf, att thet tingest war stulitt, som han bar till honom i båthen ∞.

Sententia.

[141] Efther thet att förnempde Påffuell MichelBon bekende sin tiuffuegärningh och hade brukedt thett i så långh tydth, dömpdes han till kåken till att slite rÿs och få mercke på både kinbenen och sendes seden till Salegruffuen till att bliffue ther i sin lyfztÿdh. Doch efther thet att han war än nu lithen till wext, blef han för någre gode mänz förbön skuldh så benådth, att han allenest skulle slÿte rÿs widh kåken och icke bliffue brändh på kinbenen, eÿ heller sendes till Salegruffuen vthen ellies förwÿses af staden. Menn finnes han seden igen her i staden eller på stadzens äger, dhå skall han stå tilbörlogitt straff och icke warde benåd. Och skall förnempde Vrban MichelBon bekomme sitt godz igen, som han hade mist och på rådstugen war tilstedz. Och althenstundh att förnempde Påffuel Michelson giorde förnempde bonde frÿ therföre att han inthet wiste af samme Påffuelz tiuffuerj, sades förthenskuldh för:ne bonde frÿ, ledig och lös, doch så att han skall böthe för dölzmål ∞.

Peder Sigfridson.

Samme dagh stältes för rätten Peder Sigfridson schipzhöffuidzman och wardt anlaged vdaf rÿkzens prophos, Jören Sÿlbeck, att han hade i hiel slagett en K. M:tz tienere och schippere i Åboo, benempd Jacob LarBon, efther såsom och förnempde Jören Sÿlbeck schriftligh fulmacht ther vpå hade vdaf samme Jacob LarBons eftherleffuerske, hustrv . . .¹ Ther till medh hade förnempde Peder Sigfridson misbrucket h[ögbemäl]te K. M:ttz vthgifne bestälningh till siös och röffuett i finske skären någre H. K. M:tz vndersåther, thesliges någre fremmende, som icke wore Swerigis fyender vthen achtede giöre tilförningh till Räfte. Sammeledis hade han giortt i Räfte stadh, efther såsom H. K. M:tz tilförordnade stadthällere, så och borgmestere och rådmän clagligen hade tilkännegiffuitt och H. K. M. therum ödmiukeligen tillschriffuit. Therföre wiste man icke frÿe hans lyff. Pie memorie.

[142]

vi octobris²

såthe för rätte Jacob Bagge, Birie Jsakson, Erich BiörnBon ∞.

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta namnet.

² Jfr renowerade tänkeboken, nedan s. 191.

V[unge] Erich Nilson.¹

Vnge Erich Nilson insatte sine penningar i rätten för husett i Gråmuncke grändh, som han will igen byrde, nemligen — 5 000 klippingz ♀.

Store Suen.

Kom för rätten store Suen och försorde sikh, huru långh dagh Oluf Knäbandh skulle haffue om thet bewys han skulle flý sikh vdaff huite Biörn och hans hustrv ifrå Elfzborgh, och swaredes honom in till fastelagen nästkommandes.

Jacob JffuerBon.²

Samme dagh komme för rätten två böndere ifrå Ålandh och Matz Månson med them, och menthe samme böndere sikh haft rätt att tale Jacob Jffuerson <therum> till vm thet han kom i skade för framlidne vnge Hinrich Olson och togh honom af dage. Och efther thet <att> her Nilz, prost i Wexsiö then . . .³ nästförliden war här för rätten och vpå sin stiufohons Peder Erichsons wegne, huilken war salige hustrv Karines Matz Månsons halfbroder och rätte erffuingh, giorde förnempde Jacob JffuerBon quitt, frý, ledig och lös för allt yttermere tiltal och clander om för:ne fall, althenstundh att saken war tilförenne i hustrv Karines lyffztýdh fulkomligen förlýcht, förthenskuldh⁴ spordes förnempde Matz Månson till, huadh rätt han förmenthe sikh haffue att tale för:ne Jacob JffuerBon någett ytterligere till om samme sak. Thå swared Matz Månson, att han ingen rätt ther till hade, vthen folgde allenest för:ne böndere vpå rådhusett, som honom wenligen therum hade beditt.

Knuth Håkonson och Knuth PerBon.

[143]

Samme dagh kom för rätten K. M:tz secreterere, Knuth Håkonson, tiltalede H. K. M:tz cammererere Knuth PerBon om thet hus på Kinhestegaten, som framlidne Finwidt gulsmeth åtthe och förnempde Knuth Håkonson sikh förmenthe <att> haffue rätth att löse till sikh ∞.

Sattes vp till en annen rådstuge dagh.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 191 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 193 f.

³ Lucka i ms.

⁴ Orden 'althenstundh . . . förthenskuldh' stå med annan stil i ms.-marginalen.

Hustrv Ingeborgh barnmoderske.

[145]

C.

Samme dagh kom för rätten *hustrv Ingeborgh barnmoderske*, clagendes till sin man, *benempd Johan Olßon*, fød i Trånheem, och begärede skilies widh honom, thÿ han tracterede henne ille för sine horer skuldh, som han mere elskede än henne, och stodh en löskone, *benempd Ingeborgh*, för rätten *med* honom, som vppenbarligen war vptagen *med samme Johan Olßon*, och kändes the både läger och häfd. Och sade *förnempde hustrv Ingeborg*, att han en gångh hade bundit henne i sängen, och brede widh henne haft sin wilie *med en annen löskone, benempd . . .*,¹ som nu skall boo i Westerås.

Sententia.

Hoorkarlen, för:ne *Johan Olßon*, dömdes till swärdet efther lägen, men hoorkonen skall bäre stadzens stener och förwyses staden. Kommer hon igen, dhå skall hon stå samme rätt som han.

xviii octobris²

såthe för rätten *Birie Jsakson, Erich Biörnson, borg[mestere] och rådmän.*

Joen brokykere 3 penning.²

Komme för rätten *Joen Person brokykere* och hans *hustrv Margrete Olsdotter* och gäffue huarttannet then 3 penningh vdj löst och fast af alle sine äger och ändhå till förbättring theris gårdh vpå Södre malm, ständendes på stadzens tomt, meden thet war theris aflinge godz, så att huilken af them lengest leffuer, skall sådane gäffue efther thens andres dödellig afgang niuthe och till ewerdelige äger behålle.

Hans v. Hildesheim.²

Kom för rätten *Hans v. Hildesheim* och läth i rätten vplåse *Hans Lohofs* schriftligh bekännelse, huruledis att framlidne *Frans v. der Horst* hade *anno 47* sendt samme *Hans Lohoff* til Lybeck någen ryşk hampe, som han loth lägge på *Herman Fräntorpz* windh, huilken på then tydhd boodde på *Mengestråten* thersammestedz. Och skulle *förnempde Herman* vthen *Hans Lohofz* <wetskap och wilie> tilståndh haffue <såldt> latidt wäge och leffuereret *Hans Loduigh*

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta namnet.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 194.

hampen, som war 5 schippunt 9 [L]æ (schippundet 9 þ lybske) <Hans Loduick och meden>, på huilket samme <hampe ännw war obetaled, therföre och> Herman hade betalet 11 þ 4 þkillinger, och vm resten, nemligen 40 þ 8 þkilling, hade Hans Lohof <hade> förwüst Hans v. Hildesheim <vm sådane betalningh> till förnempde Herman Fräntorp. Therföre tilsporde samme Hans v. Hildesheim nu för rätten förnempde Herman Fräntorp, om saken hade sigh såledis, såsom oftenempde Hans Lohoffz schriftlige bekennele förmäldte, [146] hade begiffuitt. Här till swared förnempde Herman, att han af för:ne gäldh inthet wiste, seyendes, att thet war en lös schrift, menendes, att ther han hade warit någett skyllig, dhå motte man wäl förre haffue krafdt honom, thÿ han war på för:ne tydth inthet i Lybeck vthen war <förschic[ket]> i kongligh wärf och ärender i Franckerÿke, och nekede aldelis till sådane gäldh.

Sententia.

Herman Fräntorp skall neket med sin eedh på nästkommende lögerdagh, att han för:ne hampe icke haffuer såldt och är then gäldh för för:ne hampe inthet skylligh, som han nu blef krafdt före af Hans v. Hildesheim.

Swaredes Jöns Olßon ifrå Arboge, att man nu icke kunde döme emillen honom och hans stÿreman, som han clagede vpå, förre än samme stÿreman kommer tilstedz och man får wethe, huruledis tilförenne är ransaket vm samme sak.

Joen Örbo, Matz schrädere.¹

Sades vdaf emillen Joen Örboo och . . .² och gamble Matz schrädere, att then förlykningh och arfskifte skall bliffue widh wärde och macht, som them emillen är skeedt, och huad som ännw tilbage står på samme förlykningh, skall betales med 71 års myntt, efther penningerne thå vthloffuedes.

Caspar schomakere tiltaledde sin gamble tienere, Hans Köpke, såledis att samme Hans icke skulle haffue eftherkommit then contract, som them emillen giordes vm then gäldh förnempde Hans skulle vpkräffuie ∞.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 198 (under 22 oktober).

² Lucka i ms.

Sententia.

The män, som¹ tilförenne haffue warit öffuer handelen, skole ännw rekne bägge partherne emillen och förfare huad Caspar kan bestå af Hans Köpkens rägenskap, och för then olage handel, samme Hans haffuer bedröffuit, skall han böthe efther lagen, och therföre gick Hinrich Husman i lyftet.

Witnede Caspar schomakere, att Hans Köpke mhaner i Köping af en tysk borgere, benempd Albrecht . . .², 3 lester järn och haffuer sompt allrede vpburit, huilket järn Peter Bäcker schall tilkomme.

Frw Jbbe.

[147]

Thommas Biörn[son] och Anders Erßon skole förnöye frw Jbbe för teglet innen 14 dager här efther.

Hinrich Arndes vm stenen, som funnes i järnfaten.³

xxij octob[ris]

såthe för rätte Birie Jsakson . . .

Jören Månson, Anders Perßon i Tyllesnäs.

Kom för rätten Jören Månßon i Tyllesnäs i Torsångh sochn och gaf tilkänne, att han hade hörddt, thet Anders Perßon i samme by och sochn sade: 'Huar migh icke skeer rätt, meden iagh nu i tw åhr haffuer i clander waritt vm ängen, dhå will iagh giffue migh i samme dienst igen, som iagh war tilförenne', och nämpde så konungh Erich. Härtill swarede förnempde Anders Perßon, att han aldrih tiente konungh Erich. Doch bestodh han thett, att han för:ne ordh loth falle, menn han badh sikh så Gudh til hielp, att han achtede nämpne K. M. nu regerendes wår allernådigiste herre, och råkede nempue konungh Erich, thÿ samme Anders Perßon war drucken.

Sententia.

Förnempde Anders Perßon skall vpå häredztingett, ther han är heeme, neket med en tolfmanne eedh, att han icke menthe konungh Erich thermed, thå han nempde honom, vthen achtede nempne h[ögmetigis]te K. M. konungh Johan, såsom förschreffuit står, och när han sikh såledis haffuer purgeret, gånge seden vm Jören Månßon, som lag seÿe.

¹ Ordet 'som' är i ms. upprepat. — ² Lucka i ms.

³ Endast rubrik. Jfr nedan s. 107.

Arffuid Larßon, Jöns Olßon.

Kom för rätten Arffuid Larßon och begärede aff Jöns Olßon, borgere i Arboge, att althenstundh han hade vpburit Arffuidz penningar, nemligen 800 klippingz ꝛ på ett hemen, benempd Nockebÿ,¹ och wilde nu icke vplathe Arffuid samme hemen, therföre schulle förnempde Jöns Olßon anthen lathe honom sine penningar igen bekomme heller och vplathe honom hemenett. Och vpläth samme Jöns honom hemenett nu och rächte ther Arffuid hand vpå här för rätten, loffuendes att wile besegle breffuett på oftenempde hemen.

Mältebodh.²

Kom [i] rätten igen förnempde Jöns Olßon, hembledde och vpläth förnempde Arffuid Larßon en fierde deel vdj mältebodh, stall och pörthe, belägett på Södre malm på westre syden vth med siön. Och bekende Jöns sigh haffue bekommet och vpburit sin fulle betalningh aff Arffuid Larßon ∞.

xxix octob[ris]³

sätthe för rätte Birie Jsakson, Erich Biörson sampt borgmestere och rådmän.

[148]

Hu'ite Michel.³

Samme dagh komme för sittende rätten Bertill Michelson och Halfuer Jönßon fulmündigh på salige Christoffer Olßons eftherlathne hustrus wegne och gåffue tilkänne, att theris fader Michel Simonson hade them wäll förnögd och tilfridz stältt för all then deel, som them war tilfallen i arff efther theris moder vdj lösörer, giffuendes förthenskuldh förnempde theris fader quitt, frÿ, ledig och lös för yttermere tiltal vm samme lösörer, och rechte honom therupå hand för sittende rätten.

Kom för rätten igen Mauris Jörenson vm thet hus Marcus Bengtson boor vdj.

Sattes vp, till thes att man kan ransake vm wÿdere beskedh i tänkeboken och att Nilz Hanßon kommer hÿtt tilstedz igen.

Samme dagh kom för rätten Anders Swartt och clandrede ett steenhus och liggiende grundh, som Jöns Suartt haffuer såldt och nu

¹ Ordet Nockebÿ är upprepat i ms.-marginalen.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 198. — ³ Jfr ibid., s. 200.

Jacob Långe åger en halfpart vdj, och then andre halffue deelen åge salige hustru Gertrud Erich Franßons barn och *erffuinger*, och menthe förnempde Anders Suartt sikh haffue en byrdzrätt <på> till samme hus.

Sattes vp till näste rådstugedagen. Thå skole köpebreffuen ware här tilstedz med, vpå thet man må förnimme, huru köpet är tilgångett.

Hustrv Kirstin Wenceslaj Häroldtz.¹

[149]

Samme dagh kom för sittiede rätten hustrv Anna Peders dotter, framlidne Laße schrädderes *eftherleffuerske* i Westerås, wälbetäncht och med frý wilie hembledde och vpläth ärlige män Påffuel Saße och Jören Beniche <fulmýndige> vpå hustrv Kirstins Wenceslaj Heroldtz wegne en gårdh, liggendes i Malme sochn i Skogz fierding, på huilken gårdh förnempde hustrv Anna bekende sikh tilförenne haffue vpburit af Wentzel siälff 50 konungh Gustafz 4 och nu af hustrv Kirstin saltt j tynne, strömingh ½ tynne och lereft j bultt. Thermed bekende samme hustrv Anna sikh wäll ware <förnögd och> tilfridz stältt och till godh och fulle nöye betaled för för:ne gårdh, affhendendes förthenskuldh sikh och sine *erffuinger* samme gårdh med jordh och all thes tilbehörelse, inthet vndentagendes, som ther nu tilligger och af ålder tillägett haffuer eller her *efther* tilspöries kan, och tilegnede thet altsammans förnempde Wentzel Herholdt och hans hustrv och *erffuinger* till ewerdelige åger.

Tributh.

Samme dagh förhandledes med menigheten vpå K. M:tz wegne, att *efther* thet legedrängerne, ämbetzmännens suenner, jtem legekarler begäre och bekomme nu i lön tre gånger så myckit, som för någre åhr skedt är, therföre war H. K. M. gunsteligen begärendes, att the skulle giffue H. K. M:tt i tribut *efther* såsom taxeringz registret förmäldte. Sammeledis skole alle týske köpsuenner göre, som her ligge åhr och dag, thesliges alle suenske köpsuenner, jtem brýggersker, ölkrogersker, frýpýger och andre, *efther* såsom ordningen wýdere förmäller.

3 nouembris

[150]

såthe för rätte Birie Jsakson och borgmestere och rådmän.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 203 (under 5 november).

Kom för rätten igen Mauris Jörenßon vm thet halffue steenus Marcus Bengtson sitter vdj, jtem om j tomt, liggendes widh Store torgitt bak om Hans Olßons hus, hulken samme Hans Olßon nu äger.

Thette ärende sattes, vp till måndagen nästkommandes.

Kom för rätten Matz Perßon sigh beclagende, att han trenne reser hade lagligen latidt stämpne *hustrv* Britha Simon Raffualdsons, och [hon] wilde doch icke comparere. Och war thette hans ärende, att han hade köpslaget med henne och hennes man om theris hus och giffuit them på köpet 40 022 klippingz q ,¹ och war förnempde Matz Perßon begärendes, att hon anthen motte lathe bekomme honom huset eller och hans *penninger* igen.

Sattes vp till måndagen.

Wacht.

Samptychte menigheeten, att the, som stå tilbake med wachten här efther, skole sätties en natt i fängelset och böthe en q , förre än han slepper vth igen, och skole efther thenne dagh inthet flere än 16 seyes till i wacht till huar natt, vpå thet att wachten icke må gå så tätt om, som her till är skedt.

Sades vdaf emillen Gilius schomakere och *hustrv* Marieth, framlidne Gilian perlestickeres eftherleffuerske, att samme Gilius innen nästföljende otte dager her efther skall ställe henne tilfridz efther contractens innehåldh.

- [151] C. Samme dagh kom för rätten K. Mitz trootienere och cantzelyschriffuere Sigfridus Hinricj och anlagede en åkerdrångh, benempd . . .,² att widh pas för 8 dager seden hade v[nge] Laße Michelson[s] drångh, benempd Simon . . .,³ föd i Espe sochn i Quarnby vdj Nýlandh⁴ (som war förnempde Sigfridj frände),⁴ buritt wedh med förnempde Laßes pyge, som nu för rätten med tilstedz war och saken gaf tilkänne, såsom hon war tilgången, såledis att förnempde åkere drångh kom körendes och redh på förnempde Simon, att han

¹ I ms.-marginalen står upprepat: '40022 q '.

² Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta namnet (resp. patronymikon).

³ Orden 'i Espe . . . Nýlandh' äro upprepade i ms.-marginalen.

⁴ Här är i ms. ordet 'hade' upprepat.

föll om kull, och så stodh han vp igen, togh stängen och slogh efther åkere drängen, att hatten föll af hans huffuudh, och thå stegh han strax vdaff hesten och stötte förnempde Simon för bröstet. Seden togh Simon sampt med pygen weden vp igen och ginge sin koos, och när drängen kom heem igen, clagede han <för husbonden>, huru han war stött af åkeren, begärendes ett handeläde, som han motte binde om sigh, huilket han och fick, och gick så vp i winden och lade sigh, thÿ han war tilförende och siuk och hade haft skälffuen och spottedt blod <på> en tydh lång, och widh pas en två timer ther efther att han lade sigh, war han dödh bliffuen. Och hade seden M. Jacob bardskärere och gamble M. Hans syntt drängen och wittenede nu här för rätten, att the slett inthet såår eller blodwite hade funnett på <framlidne Simon> honom.

v nouembris

[152]

såthe för rätte Birie Jsakson, Jören Månson.

Eskill murmester.¹

Samme dagh kom för rätten Halffuer Jönßon fulmyndigh och mechtig på salige Christoffer Olßons eftherleffuerskes wegne, hembledede och vpläth Eskill murmestere en tompst med två källere vnder *o*. Härupå lade Eskill sin fridskilligh vp efther lagen.

Samme dagh kom för rätten igen Mauris Jörenßon till Diule och tiltalede Marcus Bengtson om hans halffue sätthe hus och Hans Olßon gulsmeth om en tompst, som ligger bak om hans hus.

Sententia.

såsom i conceptet finnes.²

Jöns Hinrichson, Hinrich Hermanson.³

[153]

Samme dagh komme för rätten Jöns Hinrichson kämmenere och Hinrich Hermanßon, borgere i Sudercöpingh, giffuendes tilkänne, att the på bägges theris hustrurs wegne wore wäll förlÿchte och åthskilde vm allt arff, som them både i fäderne och möderne war tilfallit efther theris fader, salige Michel Bengtson och hans hustru i löst och

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 203.

² Jfr *ibid.*, s. 200 f.

³ Jfr *ibid.*, s. 201 ff.

fast. Och gjorde förnempde Jöns Hinrichson och Hinrich Hermanßon huarannen quitt och frÿ för allt yttermere tiltal, anfordring och clander vm för:ne arf. Ther rechte the huarannen hand vpå, vpleggiendes theris fridskillinger efther lagen.

Samme dagh kom för rätten Niclaes bagere om en saltt *tynne* och j daler, som kämmenärene i Vpsale hade tagett af hans dräng, som hade köpt saltet på landet widh Vpsale. Och efther Niclaus bagere sade sigh haffue förbuditt drängen att bedryffue landzköp vthen hade befalt honom att drage till för:ne Vpsale, therföre hade han behållet drängsens tingest inne med sigh och wille thet icke sleppe vthen menthe, att drängen skulle betale honom för:ne saltt *tynne* och daler igen.

Sententia.

Om Niclaes bagere kan hållet medh sin eedh, att han icke befalte drängen att bedryffue någett landzköp, dhå skall drängen ware plichtig att betale honom saltt *tynnen* och daleren igen, menn drängsens tingest skall Niclaes strax lathe bekomme Carl Nilßon fenrich medh sådane beskedh, att Carl skall sware till saltt *tynnen* och daleren, om Niclaes går för:ne eedh.

[154]

x nouembris

såthe för rätte <Johan Åcheßon>, Birie Jsakson, Erich Matzson, Johan Bagge, Jören [Beni]che, Matz Larßon, Erich Anderson, Erich Biörnßon, . . . Hinrichßon och borg[mestere] och rådmän.¹

Johannis Hinrici excusation.²

Jören Johanßon.

C. Samme dagh kom för rätten Måns Jönßons eftherleffuerske, *hustrv* Britha, boendes vpå Södre malm, och gaf tilkänne, att efther thet then olycke war hendt emillen hennes man, som war en landzknecht vnder gårdzfenichen, och en rådzens båtzman ifrå Räfle, be-

¹ Ordningföljden mellan de uppräknade bisittarne oviss. Två införingstecken, av vilka dock blott det ena kan spåras (i papperets översta kant), medan det andra gått förlorat genom fuktskada, som förstört även en del av själva namnen, böra hava funnits motsvarande dem, som ännu finnas kvar efter Birie Jsaksson, resp. Johan Bagge. Den renoverade tänkeboken giver i detta fall ingen ledning. Se nedan s. 205.

² Endast rubrik.

nempd Jören Johanßon, så att samme Jören hade stuckit för*nempde* Måns med en knyf, och war seden annen siukdom ther till slagen, att samme Måns war dödh bliffuin, therfore hade för*nempde* hustrv Britha wenligen förlöcht sigh med för*nempde* Jören Johanßon och latidt falle all then rätt, som hon för sin manz dödh skuldh kunde haft haffue till samme Jören, såframpt att K. M:tt will late falle sin sak och rätt *o*.

Flärdh ifrå Köping, Laße Månson.

Samme dagh kom för sittierende rätten Sone Karßon, borgere i Cöpingh, giffuendes tilkänne, att han för någon tydh seden hade fåth någett järn aff en sin medborgere, *benempd* Laße Månßon, huilkett järn för*nempde* Sone hade igen såldt vår medborgere, vnge Barend Jönßon, och war thereblandh funnet en hop med steener. Och efther thet att för*nempde* Sone nekede sigh i så måtte haffue förfalsket för:ne järn <med steen>, spordes förthenskuldh Laße Månßons hustrv, hustrv Kirstin, åth, som nu här för rätten tilstedz war, huad hennes man therum sade och om han bekende sigh haffue giort sådent. Thå swarede för*nempde* hustrv Kirstin, seyendes hennes man haffue bekendt och tilstådt sådent sorgeligen först för sin kyrkerde och seden för henne, sammeledis att han läth steen blandh thet järn, som vår medborgere Hinrich Arendes fich af honom, görendes förthenskuldh såwäll samme Hinrich Arendes såsom ofte*nempde* Sone Karson quitt och frj för all mistancker, som man till them kunde haffue vm för:ne flärdh och bedrägeligh handel. [155]

xij nouembris

såthe för rätte ...

Vpbödz en stadzens tomt, som såldes Anders Sigfridßon — 1:o.

Samme dagh komme för rätten Sigfrid Hinrichson, cantzelyschriffuere, Matz Person, lensman i Borga, och Erich Jönson, lensman i Wichtis, och anclagede åckere drängen, *benempd* ...¹ som stötte theris framlidne frände widh nampn ...¹ med gisleknappen för bröstet.

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta namnet. Jfr ovan s. 104 f. och nedan s. 109.

Matz Person och Erich Jönson gjorde förnempde Sigfridum fulmyndig till att wýdere fulfölie thenne sak med rätte emot áchere drängen, meden samme Matz och Erich moste drage háden.

xiiij nouembris

sáthe för rätte . . .

Staffan köthmångere.¹

Samme dagh komme för rätten Staffan Michelsons köthmångeres framlidne hustrus, Anna Márthensdotters rätte erffuinger, nemligen Thure Márthenson, Per Hanson och Nilz Knuthson i Rostad i Frösunde sochn och Semingehundredz härede, och gáffue tilkánne, att the hade vpburit i arff efther förnempde theris salige sý[s]ter 450 klippingz Ɔ, gamble kiortler 2, kápe 1, gamble tröyer 2, krage 1, skinkrage 1, kaprönicke 1 och någre småkláder. Och ther med bekende the sigh aldellis wáll ware förnögde och tilfridz stáltte för allt arff, som them borde erffue efther theris framlidne sýster, [156] hustrv Anna, báde i löst och fast, giffuendes förthenskuldh förnempde Staffan köthmångere och hans erffuinger quitt, fry, ledig och lös för allt ýttermere tiltal vm samme arff. Ther rechte the honom hand vpá inför rätten, och Staffan vplade sin fridskilling efther lagen.

xvij nouembris¹

sáthe för rätte Johan Bagge, Erich Biörson.

Kom för rätten igen Erich Jörenson och tiltalede Erich Erßon.²

Hans v. Wýnberg.²

Samme dagh kom för rätten Erich Johanson och tiltalede Hans v. Wýnbergh vm 200 Ɔ 68 árs myntt, som Peder Erichson till Poýebý hade förstrácht och lánth samme Hans v. Wýnberg på hans halfueárs bestálningh anno 68.

Sententia.

Thet skall först ransakes i K. M:tz rákninge cammer, om Hans v. Wýnbergh, seden att han anno 68 vpbar sin halfárs lön af Peder Erichson, haffuer bekommet sin fulle árslön.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 206 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 209.

Samme dagh kom för rätten Sigfrid Hinricj, cantzelyschriffuere, [157]
och anclagede åkere drängen, *benempd* . . .,¹ att han hade stött C.
salige Simon Matzson, som war Laße Michelsons drängh, för bröstet
med ett stoort och tiöckt gysleskafft och brutidt hans ryggh, att han
widh pas en två tÿmer *ther* efther bleff dödh, thÿ han war til-
förenne och siuk och hade spotted blodh *o*.²

Thette ärende togz i ransaken, och kunde icke finnes *med* för-
nempde åkere dräng sådane brott, som han hade förwärcket lyffuett
med, menn för hans mothwilligheet skuldh blef så dömpdt, att han
skulle sendes till Salegruffuen och *ther* bliffue i tw åhr, andre så-
dane mothwillige till exempell. Doch skulde först giffues K. M.
herom ödmiukeligen tilkänne, huru härom war ransaket och afsagdt.

Sander Smidt om hesten.³

Sades vda, att Eskill Michelson skall läthe bliffue *thet* hö
tilstedz, som han *haffuer* köpt av Jacob Bagges landbo, och ställe
nu 2 faste borgen för sigh till wÿdere beskedh och ransaken.

xxvj nouembris anno 76

[158]

såthe för rätte Birie Jsakson, Jören Månson sampt borgmester och
råd[män].

Suen Person i Enebÿ i Knÿfbärke
och Laße Prÿdz.

Kom för rätten Suen Person i Enebÿ vdj Knÿfbärke i Öster- C.
göthland och clagede til en hofman, *benempd* Laße Prÿdz, att han
emoth K. M:tz fridkallelse och att H. K. M. hade förwÿst samme
Laße och Suen Person till lag och rätte om *theris* twistige sak,
hade slagit honom, annen eller tridie dagen *ther* efther att the
wore igen heemkompne, 9 såår i huffuudet vpå hans egen tomt,
efther såsom bardskärerens i Sudercöping, M. Lodwigz witnessbyrd
therum förmäldte, för huilke såår för*nempde* Suen *haffuer* most
tilseÿe honom 12 daler och giffuit honom halfparten strax, förre
än han tog vpå att förbinde honom, och then andre halfparten skulle
han giffue honom, när han bleffue helbregd och färdig igen.

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta namnet.

² I ms.-marginalen står: 'spottede altÿdh blodh, meden han war siuker'.

³ Endast rubrik.

Sententia.

Althenstundh att befunnet wardt, thet förnempde Suen Person war serdelis för Laße Prýdzes öffuerfall skuldh dragen hÿtt vp till h[ögmetigis]te K. M:t och H. K. M. hade fridkalled samme Suen, förwýsendes honom och förnempde Laße Prýdze till lagh och rätte, och förnempde Laße theremoth hade slagitt honom vpå hans egen tomt, therföre kunde man samme Laße icke frýe för edzörett.

Nilz wachtmestere.

- C. Samme dagh stältes för rätten Nilz Jacobson, som haffuer waritt K. M:tz tienere och wachtmestere vpå Stockholmz slott, och blef anclaged, att han hade hade stullitt någre rýske små huder vthur K. M:tz ureau thersammestodz.

Thette ärende blef i ransaken vptagitt. Och althenstundh att Gregers spýlere med en sworn eedh här för sittende rätten witnede, thet han kom till måtte . . .¹

¹ Meningen har sannolikt fortsatt på ett följande blad, som dock är förlorat. Härmed slutar nämligen den bevarade delen av koncepttänkeboken.

Stockholms stads tänkeböcker

M. D. XXXVII

Stockholms stads tänkeböcker

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER

1576— $\frac{28}{5}$ 1578.

II

RENSKRIFT

Jacob Bagg till Rådhuset

1. Was många besvär och tvister, och vilka till
förhållanden till sig Kongen, och så äro sådana
och ha som wägen, att han och sin rådgifning
och så som släppta honom och den händelse
och så som släppta honom och den händelse
och så som släppta honom och den händelse

2. Inga skoll warer till för stadens tunga och rådgifning,
och dylika såsom handla och lagra sådant.

3. Sköter sig man bättre förhållanden, att de händelser,
och såsom såsom såsom såsom såsom såsom såsom
och såsom såsom såsom såsom såsom såsom såsom
och såsom såsom såsom såsom såsom såsom såsom
och såsom såsom såsom såsom såsom såsom såsom

4. De som ha till sig, till sig till sig, till sig till sig
och såsom såsom såsom såsom såsom såsom såsom

—

Stadsbibliothek

Alldenckande att följande böcker tillkommit Stadsbibliotheken under året 1876. De äro: 1. *Handboken för lärare* af H. K. M. 2. *Handboken för lärare* af H. K. M. 3. *Handboken för lärare* af H. K. M. 4. *Handboken för lärare* af H. K. M. 5. *Handboken för lärare* af H. K. M. 6. *Handboken för lärare* af H. K. M. 7. *Handboken för lärare* af H. K. M. 8. *Handboken för lärare* af H. K. M. 9. *Handboken för lärare* af H. K. M. 10. *Handboken för lärare* af H. K. M.

Stadsbibliothekens förskott

Stadsbibliothekens förskott för året 1876 utgör 1000 Riksdaler. Detta belopp är utbetald till Stadsbibliothekens förvaltare, H. K. M., den 15/12/76.

Stadsbibliothekens förvaltare, H. K. M., den 15/12/76.

STOCKHOLMS STADS FÄRRBÖCKER

1876-1878

Stockholmz stadz tänckebock pro anno

M. D. LXXXVI.¹

Stadthällere på Stockholmz slott

Jacob Bagge till Boo.

Befalningzman thersammestedz

Erich Biörson.

ii januarij.²

[1]

Jacob Bagge till Boo sampt borgmestere och rådmän.

1. War menige borgerskapet vp i rådstugen, och sades them alffuarligen till vpå Kong:e M:ttz o vår aller nådigiste konungz och herres wegne, att huar och en schall förware sin eldh, men then som släpper honom och ther händer skade af, huilket Gudh alzmechtig wärdes nådeligen affwände, schall miste lyffuet och brännes vthen alle nåder.

2. Ingen schall ware frj för stadzens tunge och rättigheet, som drjffuer någon handel och borgere näringh.

3. Effther thet man haffuer förnummit, att the laxtynner, som borgerne senest finge ifrå slottedt, när the köpte laxen, skole hålle $\frac{1}{4}$ mindre än rätte tynner, therföre sades huar och en till, som samme lax köpt haffue, att the schole haffue alle tynner tilstüdes oförwandlede och them eý förkomme lathe wýdh högzte straff.

¹ Med senare hand tillagt: '77. 78 till Maj' Titelbladet ingår ej i folieringen.

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 3.

[1 v.]

xxiiij januarij¹

såthe för rätte Jacob Bagge sampt borgmestere och råd[hmän].

Philpus Person vpbödh Pälle Persons hus — 1:o.

Jtem *hustrv* Karines, framlidne Knuth Pårshanckz eftherlefde änckies trähus i Gråmuncke grändh — 1:o.

Rasmus Skåning vpbödh någon hus, som schulle skiftes emillen honom och Pälle Person — 2:o.

Wehus.¹

Samme dag bekom Hans Wehus sin pant lös vthur rätten, meden han hade stådt vthöffuer föresagdh och bestämpdh tydh, och förnempde Wehus hade fåth beskedh vtaf Hans Michelson ifrå Ljöbeck. Doch rächte samme Wehus borgmesterne handh, att huar wýdere tiltal kommer vtaf Hans Scheuel, dhå will han sware ther till.

Sigfridh Clämetson.

Thenne efftherskriffne copye är lydendes ordh från ordh med sitt rätte förseglede original:

[2] Wý eftherskriffne Philpus Person sampt Per Matzson, borgere vthi Stockholm, bekennes med thette wårt öpne breff, att thenne efftherskriffne Måns Olson haffuer annammet och vpburit ett arf af Sigfridh Clämetson, huilket arf Sigfridh haffuer till sig löst ifrå Erich Person i Skäggenäs vthi Wärmdö sochn boendes. Och efther att förnempde Måns hade en fulmacht vtaf rätte erffuingerne samme arfzperzeler att vpbäre, så kunde man honom för:ne arf icke förwägre vthen honom fulkomligen tilsagdt vpå Stockholmz rådstuge thet arf ifrå Sigfridh igen löse. Så haffuer offtenempde Sigfridh Clämetson theße eftherskriffne perzeler redeligen och ärligen ifrån sig leffuereret, som är sölfstop ett om halfadertende lodh, fem sölfskeder, ett kårs, ett hänge, en förgyltt ring, ett par spanner, en thenkanne wogh $\frac{1}{2}$ [L] a , ett then stop wogh 5 marker, en blå engelsk kiortel, en röd kiortel, en macheýrs kiortel, en kåpe, skiorter två, en suartt kåpe halfslitin, en suartt lyffjacke, ett par byxer, wadmal 37 alner, blåth cläde 2 alner, laken $2\frac{1}{2}$ par, bolster ett

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 9.

stycke. Så wore theße efftherskriffne perzeler borthkompne vthi Sigfridz frånware, som och vthi thette förnempde arf tilhöre, som är $\frac{1}{2}$ [L] æ grythe, en then kanne, en skiorte, ett par hoser. Theße perzeler wärderedes vthi en summe till 100 ƒ , huilke penninger Sigfridh Mäns tilhande leffuereret haffuer vthi klippinger. Altt thette förskriffne är vthi en sittierende rätt beslutidt, så att ingen till Sigfridh vthi thenne handel vm thette arf mere eller ytterligere vthi någen måtte wydere ther kan tiltale eller therum befråge. Thette wy för:ne betyge oß oppenbarligen bekenne wile. Datum Stockholm 8 januarij anno 76.

xxviiij januarij¹

[2 v.]

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och råd[hmän].

Hinrich Färffuer, Hans Schulte.¹

Samme dag ransakedes ett ärende emillen Hinrich Färffuer och Hans Schulte, belangendes 600 daler, som samme Skulte war skyllig förnempde Färffuer efther sin handskriftz lydelse O . Och blef efther tiltaal, swar och genswar dömpdt och afsagdt, att förnempde Hans Schulte må betale Hinrich med sådene wahrer, som han vtaf Kong:e Mitt till Swerige O haffuer i betalning bekommit, nemligen en summe kugler, som han sade sig allrede haffue liggandes i Lybeck och Rostock, och war öffuerbödig att leffuerere them Hinrich Färffuer för thet wärde han hade annammet och vpburit them vtaf högtbemälte K. M. Så skulle och förnempde Färffuer bekomme 5 *tyenner* smör i Suderköping och 8 pundh maltt här i Stockholm, enär han therupå wille fordre. Men huadh restet war belangendes, förordnedes någre gode män, som skulle förlyke och förene bägge parther om terminen, när sådene räst skall betales.

Her Fridrich Knäffuel och Hinrich Färffuer.²

Samme dag ransakedes ett ärende emillen Jochim Hase såsom her Fridrich Knäffuelz, rådmanz i Lybeck, constituerede fulmächtige och Hinrich Färffuer, belangendes ett lyffte för en summe penninger, som han hade giort förnempde her Fridrich för framlidne

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 11. — ² Jfr *ibid.*, s. 12 f.

- [3] Wýchman Lastorp, effther såsom för:ne Färffuers förplichtelse och förskriffning therum förmälthe. Och althenstundh samme Färffuer hade ther ingen insage emoth vthen bestodh sitt lyfte och hade allrede betalt ther något vpå, therföre wardt effther Swerigis lag dömpdt och afsagdt, thet han schall ware förplichtedh att betale restet medh och göre sitt lyfte fyllest.

Marcus Hinrichson, borgere i Westerås.¹

Samme dag kom för rätten vår medborgere Sigfridh Nilson fulmändig och mechtig på Marcus Hinrichsons borgers i Westerås wegne och tiltalede vår medborgere Laße Matzson vm ett lyffte, som han sampt Oluf Larson, borgere i Strängnäs, hade giortt för 58 slagne daler och 4 prydzke gråber, efther såsom theris förplichtelse bref förmälthe. Och meden then föresagde betalningstermin war förlupen och för:ne Laße hade icke eftherkommit eller fulgiort sitt lyfte, war förnempde Sigfridh Nilson begärendes, thet förnempde Laße motte med rätten bliffue hällen ther till. Thette ärende wardt vthi betänchende vptagit. Och efther thet samme Laße Matzson kunne inge insager haffue emoth sitt lyfte vthen moste iw bestå thet, och lagen förmälte, att then som går i lyffte, han går i betalning, therföre blef dömpdt och afsagdt, att oftenempde Laße Matzson skall eftherkomme sin förskriffning och betale huadh på hans deel kan löpe.

[3 v.]

xxx januarij²

såthe för rätte Birge Jsakson till Epleho[l]m, Erich Biorson sampt borgmästere och råd[h]män].

Per Jönson vpbödh Pälle Persons hus — 2:o.

Philpus Person vpbödh hustrv Karins, framlidne Knuth Pärshanczk eftherleffde enckies trähus — 2:o.

Rasmus Skåning vpbödh någon hus, som skulle skiftes emillen honom och Pälle Person — 3:o.

Suen Elefson, Michel Person.²

Samme dag komme för rätten högborne furstes och herres, hertig Carlz till Sudermannelandh o, vår nådigiste furstes och

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 13. — ² Jfr ibid., s. 14.

herres troo man och secreterere Suen Elefson och Michil Person, borgmestere i Wadzstene, giffuendes tilkänne, att then twist och irring, som war them emillen vm en summe penningar, som samme Michel hade vpburit och förnempde Suen tilhörde, war egenom gode mänz wenlige och flytige vnderhandling them emillen aldels förlycht och fördragen till en fulkomlig ende, så att icke behoff giordes sökie rätten therum ytterligere. Men huadh then edh war belangendes, som förnempde Michel Person hade gåth i Wadzstene, befän man, att samme Michel giorde icke sådent i then mening, att han wille neke til Suen Elefsons vpburne penningar, vthen att Dirich Gyse eller någon annen i Lybeck war icke berättiget till att rostere något vthi Michel Persons namn, therum han och än achter sökie ther sin skade igen, huarföre och samme edh både Michel Person och them, som hans lagmän haffue warit, må i thette fall icke förwythligit bliffue i någon måtte. Och härmed schal thet ware och in till ewig tydth bliffue emillen oftenempde Suen Elefson, Michel Person och theris eftherkommende erffuinger en clar och platt aftaledh sak och aldrig efther thenne dag ytterligere yppes eller reppes i någon måtte. [4]

III februarij.

Gulsmeder.¹

Gaff Kong:re M:ttz troo man och stadthällere Jacob Bagge tilkänne vthi wårdskriffuere stugen, thet H. K. M. hade eftherlatidt gulsmederne för theris vnderånigiste och ödmiuke bön skuldh att sälie altt thet gamble sölf, som the ännw äge, och föret vthi marcknederne. Och skall thet ware så gott, att huar lödig marck håller i fynt 14 lodh 1 quintin mindre och ingelunde ringere.

III februarij¹

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh riddere, Jacob Bagge till Boo, Birge Jsakson till Äpleholm, Hinrich Arffuidson till Wällinge sampt borgmestere och rådmän.

Matz Jörenson.²

Kom för sitttende rätten Matz Jörenson sig beclagende, att

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 14. — ² Jfr *ibid.*, s. 15.

ändhå han war framlidne Anders Biörsons, fordom fougtes på Waxholmen, broders shon och samme Anders hade och thäsföruthen giffuit honom i testamente för hans troo tienst skuldh sine eftherlefde ägedeler, meden förnempde Anders hade inthet erfdt efther sine föräldrer eller någon af sin slächt, uthen huadh Gudh hade vndt honom war hans aflinge godz, så sade dogh förnempde Matz Jörenson sig theremoth ware skeedt myckit hinder och förfång, öffuer huilket han sig högeligen beswärede, ödmiukeligen begärendes, att wj wille förhielpe honom till then deel, han kunne ware berättiget; huilket ärende wj vthi ransaken och betänchende vptoge. Och althenstundh wj befunne, thet för:ne Anders Biörsons eftherlathne äger wore bytte och partede emoth Swerigis beskrifne lag emillen hans slächtinger och andre, therföre haffue wij dömpdt och affsagdt, att alle, som för:ne Anders Biörsons erffuinger haffue warit, schole igen tilbake bäre med sine sworne eder allt arf, såsom the haffue bekommit och vpburit thet vthi alle perzeler och leffuereret i rätten vpå Stockholmz rådhus innen S. Johannis Baptistæ dag nästkommendes. Sammeledis skole och alle offtenempde Anders Biörsons vtheständende gäldh leffuereres i rätten, och när samme arf är hytt tilstädes kommit, schall seden gå therum som lag för-mälle.

Suen Månsons erffuinger.¹

Samme dag stodh Jacob Bagge vp för rätten och läth läse framlidne Suen Månsons förpflichtelse breff, som han hade giffuit Kong:e M:ttz *o* salige her fader, höglöflig ihugkommelse, på 2 000 *z* ortiger och 100 vngerske gyllen, och försporde förnempde Jacob Bagge sig vpå H. K. M:ttz wegne, om H. K. M. schulle hålle sig vm betalningen widh lyfftesmännen eller Suen Månsons erffuinger.

[5] Och swaredes ther till vthur rätten, att althenstundh the gode män, som lyfftesmännen schulle haffue warit och så många nu af them tilstädes wore i rådstugen, sade sig aldrig haffue hördt thet bref, eij funnes heller theris signeter therföre, vthen Suen Månsons allene, therföre haffuer man inthet annet kunnet befinne, än att huar erffuingerne icke kunne bewyse, att för:ne summe penningar och guldh är betalet, dhå bör them swara ther till och icke lyftesmännen.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 15 f.

IX februarij¹

såthe för rätte her Gabriel Christerson, frýherre till Mörby, her Thure Bielcke till Salestadh riddere, her Jören Gere, frýherre till Bierckewyck, her Erich Gyllenstjerne till Nynäs och her Åche Bengtson till Eka, riddere, samt borgmästere och råd[h]män].

Oluff Anderson i Håstadh.¹

Samme dag komme för rätten Swärkel Nilson och Matz Nilson och tiltalede Oluff Anderson i Håstadh, ländzman vthi Erlingehundredz härede, vm en gårdh, som war theris rätte arf, liggendes vthi Gränby vthi Almunge sochn och war lagdh för 10 öris jordh, och förnempde Olufz fader Anders Jönson i Kumle skulle för 45 åhr seden olagligen haffue köpt vtaf Laße Erichson vnden theris moder ∞. Dhå lade samme Oluf Anderson fram i rätten ett köpebref vnder salige Karl Bengtsons signet vthgiffuit, förmällendes, thet hans fader hade lagligen köpt för:ne gårdh. Thette ärende togz i ransaken, och efther thet man förnam, att fem af the män skulle ännw i lyffuet ware, som wore med i nämpden then tydh förnempde Oluf Andersons gårdh war lagfarin vpå häredztinget, therfore schall therum ytterligere ransakes. Så kunde icke heller wäl skönes, om thet war salige Karl Bengtsons signet, som för breffuet satt, huilket hoos hans shöner skall förfares. Och stämpdes förthenskuldh bägge parther till Vpsale till Distingen nästkommendes. [5 v.]

Erich Jönson knechtehöffuidzman.¹

Samme dag kom för rätten Erich Jönson, höffuidzman för Konge M:ttz gårdzfäniche, och vpå sin framlidne hustrus faders, Jacobz i Lösta, och hans mederffuingers wegne tiltalede her Erich, kyrckeheerde i Thune i Olandz härede, att ändhå them emillen war för ett åhr seden dömpdt vtaf rykzens högwýse råd[h], att förnempde Jacob i Lösta och hans mederffuinger wore iw så när till thet arf, som war fallit efther salige hustru Karin Erich Erichsons, såsom för:ne her Erich och hans swäre ∞, efther såsom dombreffuet, huilket nu i rättan bleff vpläset, therum wýdere förmälthe, så hade dogh samme her Erich sådent oanseedt them här till förhållit theris arfzdeel, huarfore förnempde Erich Jönson flýteligen begärede, att

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 16 f.

the motte komme thermed till ende vthen wödere skätzmål eller vpskuf. Thet försporde och samme Erich Jönson sig för rätten om ett steenhus och ligiende grundh här i staden, som förnempde hustru Karin ätthe, om icke för:ne Jacob i Lösta och hans mederffuinger wore berättigede till halffparten i samme hus och grundh ∞ . Theße ärender bleffue i rätten öffuerwägede och efther ett nöge betänchende dömpdt och afsagdt, att thet skall bliffue widh wälbemälte [6] gode herres i rükzens råd h förre afsagde dom vm thette arff, såledis att her Erich i Thune schall vthen wödere förhalning lathe bekomme Jacob i Lösta och hans mederffuinger en halfparth vtaf allt arf, som bewyses kan, att samme her Erich haffuer annammet och vpburitt med sin swäre efther offtenempde hustrv Karin Erich Erichsons. Men huad för:ne steenhus och liggende grundh war belangen-des, blef för rättswyst achtedt, att efther thet war för mång årh seden lagfarit här vpå rådhuset och förnempde her Erich ätthe ther ingen deel vthi vthen war sampt med sin swäre affköpt och skildh både ifrå hus, tompter och lößörer med sådene perzeler, som the vpburitt hade, therfore skall thet bliffue widh then förlykning, som thå war skedh, så att offtebemälte Jacob i Lösta och hans mederffuinger måge inthet tiltaal haffue till samme hus och grundh.

x februarij

såthe för rätte her Gabriel Christerson, fryherre till Mörby, lagman i Sudermannelandh, her Thure Bielcke till Salestadh riddere, lagman i Vplandh, her Jören Gere, fryherre till Bierckewyck, lagman i Östergöthlandh, her Erich Gyllenstierne till Nynäs riddere, lagman i Smålandh, och her Åche Bengtson till Eka, riddere.

Bärtil Jörenson och Johan Boos.

Samme dag komme för oß i sittiende rätten wälbördige män Bärtil Jörenson till Strömsnäs och Johan Boos till Laxpoÿe och til-talede huarannen vm någet arf ∞ . Och haffue wÿ vm bägge parthers clagemål, swar, genswar och framlagde bewys och skäl ransaket. [6 v.] Och efther thet vm samme ärender war icke ther tilförende ransaket och doomfält, som förnempde Bärtil Jörenson och Johan Boos wore heeme, och war lagligen appelleret vnder oss, såsom Swerigis beskrifne lag therum förmälle, och wÿ icke heller fulleligen haffue kunnet rätte oß vthur theris inlagde acter, så att wÿ någon wiß

doom kunde affseje och åthskilie bægge parther, therföre haffue wý skuttidt saken till lagmannen och Kong:e M:ttz \oslash tilförordnade stadthällere samt flere gode män i Finlandh, som bättre wethe lägenheten i then landzenden än wý, att the wile först therum granneligen ransake och en doom affseje för:ne parther emillen. Och huar thå några af them förmene sig ware emoth rättwysen beswäredh vthi samme doom, skall honom frýtt och öpet stå att appellere sedan vnder oss. Men huadh belangendes war, thet förnempde Johan Boos sig beclagade och högeligen beswärede, att för:ne Bärtil Jörenson samt med Erich Torckilson i Quarneböle skulle haffue till sig tagit någon jordebref och andre framlidne Nilz Bärtilsons eftherlathne ägedeler, som förbemälte Johan Boos med rätte boorde haffue, efther han war samme Nilz Bärtilsons erfuing, och förnempde Bärtil Jörenson bestodh, dogh icke allt, som samme Johan Boos gaff perzelewýs tilkänne, haffue wý för rätt och rättwýst anseedt, thet för:ne Bärtil Jörenson och Erich Torckilson skole med en tollfmanne edh leffuerere ifrån sig och oftebemälte Johan Boos tilhande allt huadh the haffue vpburit och till sig annammet efther för:ne Nilz Bärtilson, så att the wethe sig icke haffue till fyre penning[er] inne med sig.

xviij februarij¹

[7]

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Birge Jsakson till Epleholm, stadthällere, Erich Biörson, befalningzman på Stockholmz slott, samt borgmestere och rådmän, thesliges theße eftherskrifne vtaf menigheten: Hinrich Oluffson, fordom borgmestere, Sigfridh Nilson och Marcus Bengtson, fordom rådmän, Hans Lehus, gamble Erich Nilson, Per Olson Torfast, Oluf Knuthson, Påffuel Saße, Jören Beniche och Hans Fogde.

Wolter Larentzson ifrå Andorpen.¹

Samme dag kom för rätten Kong:e M:ttz \oslash vår aller nådigiste konungz och herres trootienere och ryckz profos Jöran Sýlbeck och anclagade Wolter Larentzson ifrå Andorpen vthi så mätte, att H. K. M. hade anno 73 latidt sälie samme Wolter widh pas 50 lester smör och huar tynne för 8 slagne gille daler, och när han betalede smöret, hade mäste parten vtaf dalerne warit falske och

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 17.

sådene, som inthet mere gälle än en tysk köpmanz gyllen, så att H. K. M. fick föge mere för tynnen i samme betalning än 6 gille daler, theregenom H. K. M. blef fast beswyken och försnälledh, ändhå att alle både inländske och fremmende wore nogsamligen och almenneligen förwarnede vm sådene falske och ogille daler egenom H. K. M:tz höge förbudh. Till thet andre blef förnempde Wolter och anlagedh, att han anno 71 hade bekommit vtaf högtbemälte K. M. ett frýbreff för tollen, theremoth skulle han igen ware förplichtedh att förskaffe H. K. M. allehande nödtorftige och tienlige wharer till H. K. M:tz konglige hoff och elliest. Och ändhå att han hade niutidt sådene frýhet en godh týdh sig till

[7 v.] stoor profýt, haffuer han lýkwäl icke eftherkommit sådent, ey heller för then konglige gunst och nåde honom war betheed, wilet betroo H. K. M. vm något godz på en daler wärth eller två, med mindre han fick sin rede betalning eller och nogsam pant, huarföre H. K. M. hade most lathe vptage sådene nödtorfter med allsom störste beswaringh vtaf andre, både inländske och främmende, som ingen frýheet hade, huilket inthet hade warit behof, ther Wolter hade förskaffet sådent och hållit ordh, så att han haffuer sig i then måtten icke förhållit såsom en redelig man emoth H. K. M. Till thet tridie hade H. K. M. nådigist vndt för:ne Wolter Larentzson allene frýheet på tollen och ingen annen med honom, efther såsom breffuet sielft ther um förmåller. Doch hade samme Wolter H. K. M. owitterligen dragit sitt heele mattskapý ther inne med och theris godz här vnder sitt namn latidt beskrieffue och oförtollet förhandlet och i så måtte H. K. M:tz och cronenes ingäldh, som sig belop till en stoor summe, swýeckligen och tiufligen vndendölt. Till thet fierde hade förnempde Wolter och förskicket vtaf rýket en godh summe allehande suenst mynt emoth högtbemälte Kong:e M:ttz höge mandater och förbudh, huilke H. K. M. haffuer egenom sine konglige herholder och elliest vpå Stockholmz rådhus esomoftest almenneligen latidt förkunne widh straf lýf och godz. Theße för:ne artickler emoth offtebemälte Wolter Larentzson bleffue nödtorfteligen och nogsamligen ransakede, och befans, att the wore så bewýslige vthöffuer honom, att han icke kunde neke ther till. Huarföre wý samptligen efther ett nöge betänchende haffue afsagdt för en fulkomligh sentens och doom, thet samme Wolter Larentzson haffuer

[8] förwårcket lýf och godz för för:ne sin mishandel skuldh och är för-

fallen vnder thet straf, som Swerigis beskrifne landzlagh förmåller i thet 30 capittel vthi konungzbaleken om then, som vndendöl högtzemålte K. M:tz och cronenes ingäldh, thesliges then 7 och sidzte artickel vthi H. K. M:tz tolbref, så och H. K. M:ttz mandath om mynthet.

xx februarij¹

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm sampt borgmestere och rådhmän.

Peder Jönson vpbödh Pälle Persons hus — 3:o.

Oluff Gregerson vpbödh Hans Höyers tomt vthi M. Michelz grändh — 2:o.

Rasmus Skåning, Pälle Person.¹

Samme dag komme för rätten wåre medborgere Rasmus Skåning och Pälle Person och gåffue tilkänne, att them emillen war skeedt ett wenligit och lagligit husebythe och arfskifte anno 71 vthi gode mänz närware vthi så måtte, att Pälle Person behölt vthi sin framlidne hustrus fädernes lösörer thet hus wästen till han sitter vthi för 1 000 q ortiger, men huadh huset war bättre, haffuer förbemålte Rasmus vndt och giffuit Pälle Person af en godh wile sammelunde 18 *tyunner* saltt lösbaÿe, vpå thet att then parth, som Pelle Person åtthe i Rasmus Skåningz säthehus östen till och han haffuer tilfylllest betalet samme Pelle Person, schall aldelis bliffue oclandredt vtaf förnempde Pelle och hans eftherkommende erfvinger, och war hele huset skattedt för 4 000 q ortiger och Pelle Person theruthinnen tilräknet 1 450 q vthi hans hustrus fäderne och möderne. Men om klockere huset och thet lidzle hus wästen till hade the kastet lotten, och war klockere huset tilfallit Rasmus Skåning och thet lidzle Pälle Person, dogh till att löse huarannen vth, och kom Pelle Person till 315 q i samme klockere hus, som Rasmus fick och war skattedt för 1 400 q , och thett hus, som Pelle Person fick, skattedes för 750 q , och kom Rasmus Skåning och hans shon Peder Rasmuson sampt med framlidne Nilz Person till ther vthi 472½ q . Och blef thå Rasmus skyllig förnempde Pelle Person för hans deel i samme Rasmus Skåningz säthehus och i

[8 v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 19.

klockere huset penningar 1765 ƒ , på hvilket Rasmus med sins¹ shons för:ne Peder Rasmusöns och Nilz Persons deler betalede förnempde Pälle Person vthi thet lidzle huset 477½ ƒ , jtem Märthen bagere vpå samme Pelle Persons wegne 100 ƒ , som Rasmus och haffuer tilfyllest och godh nöye betalet Pelle Person. Vthi lyke måtte wore och alle lösörer, som på färde wore, bytthe vthi gode mänz närware emillen Rasmus Skåning och Pelle Person v . Huarföre giorde the nu för sittende rätten huarannen quitt, frý, ledig och lös för allt yttermere tiltaal och qual, så att thet skall ware och in till ewig tydh bliffue en clar och platt aftaledh sak emillen them och theris eftherkommende erffuinger vm för:ne hus, liggjende grundh och lösörer och aldrig efther thenne dag med något [9] clander eller wýdere anfordring ýppes eller reppes i någon måtte. Ther rächte the huarannen handh vpå inför rätten. Och wore för:ne hus lagbudne, lagståndne och aldels lagfarne, och vplades fridskillingen efther som lag förmälle. Och wore vthöffuer² samme husebythe, arfskifte och förlykning her Peder Ericj, predicant här i staden, Lasse Erichson borgmästere, Per Jönson, Jacob Larson och Jacob Jffuerson, rådmän, Sigfridh Nilson, Marcus Bengtson och Anders Erichson, wåre medborgere, som wore ther till nämpde och förordinerede vtaf rådstugen.

Samme dag kom för rätten Sander Smidt och tiltalede Rasmus Skåning vm 60 ƒ lybske, som förnempde Rasmus Skåningz stiuffshon, framlidne Nilz Person, war skýllig bliffuen förnempde Sander efther sin vthgifne handskrifftz innehåldh, ther till Rasmus swarede, att ther war wäl arf efther hans stiufshon, men han hade inthet inne med sig, uthen menthe, att när flere galdenärer komme och kräffuie, dhå motte förnempde Sander tale vm sin galdh med, thý förre kunne samme Sander icke bliffue betaledh.

Medh thette ärende giordes vpskuf till en annen rättegångz dagh.³

[9 v.]

xxij februarij³

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson till Äpleholm, Erich Björson sampt borgmestere och rådmän.

¹ I ms. står: sin sins.

² Ordet vthöffuer är i ms. upprepat.

³ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 19 f.

Hans v. Brunswyck och Dirich v. Bocklen.¹

Kom för rätten Hans v. Brunswyck och tiltalede Dirich v. Bocklen, att efther thet förnempde Hans sade sig miste något efther samme Dirichz framlidne systershon och Dirich hade erffdt honom, therföre wille förnempde Hans sig försee, att Dirich war plichtig till att betale honom; till hiulket Dirich swarede, att han inthet erfde efther sin systershon, vthen han hade Dirichz godz vnder händer och Hans v. Brunswyck lockede honom samme Dirich ifrån, och sade han sig mere miste än förnempde Hans.

Sententia.

Effther thet saken war tilförende förlächt vthi Hinrich Balckz, Jacob Jffuersons och flere gode mänz närware emillen förbemälte Dirich v. Bocklen och Hans v. Brunswyck, och samme Hans wille nu rygge och om inthet göre för:ne förläkning, therföre skall han sättie i rätten the 900 ƒ han vpburit haffuer vtaf Dirich och fulfölie seden sin käremål, men will han lathe bliffue widh för:ne förläkning, dhå kan rätten thet och wäl lyde.

Per Anderson, Lasse Bärtilson.¹

Samme dag tiltalede Peder Anderson Lasse Bärtilson vm 100 ƒ , som samme Pers fader hade länth hans hustrus förre man, huilket hon och bestodh, och wore ther 20 ƒ vpå betalede.

Sententia.

Laße skall betale Per restet, som är 80 ƒ , innen en månedh [10] här efther och sättie ther borgen före eller bliffue sielf borgen. Men Peder gaf honom frist med betalningen in till whåren, såframpt han giter sättie sådene borgen, som Peder nögz åth.

xxvij februarij²

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm, Erich Biörson sampt borgmestere och råd[h]män].

Oluff Gregerson vpbödh Hans Höyers tomt — 3:0.

Per Thordson vpbödh sitt pantehus — 2:0.

Kom för rätten Sander Smidt och tiltalede åther Rasmus

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 20.

² Jfr *ibid.*, s. 21.

Skåning vm 60 z lybske, som hans stiuvschon Nilz Person war skyllig bliffuen förnempde Sander. Men Rasmus bewyste med samme sin stiuvschons egen handskrifft, breff och segel, att han hade fåth sin fulle betalning för alle lösörer, jtem sin anparth i huset hade han pantsatt Rasmus. Thette ärende togz i betänckende, och blef bägge parter emillen afsagdt, att Rasmus skall lathe bekomme Sander 10 daler till wydere beskedh. Och alle creditorer, som någet haffue att mhane efther förnempde Nilz Person, skole förskriffues och stämpnes hytt till Larsmåße nästkommendes, och thäsförinnen skall Rasmus sälie allt arf, som efther samme Nilz Person kan ware förhanden i löst och fast och göre ther rägenskap före.

Samme dag kom för rätten Hans Fogde fulmändig på Hans Menckertz wegne och tiltalede Hans Willeman vm en krans, som han till trogen handh hade annammet vtaf samme Menckert; ther till Willeman swarede, att Menckerth war honom skyllig ett fath järn för sildh ∞ .

Sententia.

Meden kranßen war leffuerered Willeman till trogen handh, therfore skall han lathe bekomme honom för:ne Hans Fogde innen nästkommende lögerdag, och theremoth skall samme Hans Fogde betale honom ett fath osmundz järn, såsom han och öffuerbödig war. Thet skall och Willeman ware plichtig att leffuerere hytt i rätten 200 z huselön, som han hade pantsatt för:ne krans före.¹

Samme dag vpläth Daniel Fruchtenicht, vår medborgere, Hans Clauer en lägerstadh och steen, liggendes i store kyrckien näst widh framlidne Hans Gammelz steen, ther förnempde Daniels framlidne faders namn och märke står vpå. Och bekende samme Daniel sig haffue fåth sin fulle betalning vtaf Hans Clauer för förnempde lägerstadh och steen.

Samme dag kom för rätten Påffuel Saße och tiltalede Anders Larson vm ett lyffte, som han hade giort vpå her Benedictus Furstenows wegne för 27 daler, och samme her Benedictus war skyllig Påffuel för Hinrich Däckz kost. Och war samme Hinrich nu sielf tilstädes, seyndes sig therupå allrede haffue sendt för:ne Påffuel

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 21 f.

18 daler, tilbiudendes sig än nw wile betale honom 9 daler, men Påffuel swarede, att han annammede för:ne 16 daler på en annen rägenskap.

Sententia.

Efftther thet att Anders Larson bestodh sitt löffte, therföre skal han betale Påffuel, och sedan skall Anders förwyses i Hinrich Däckz gårdh, meden han bekende, att gården war pantsatt Anders för för:ne 27 daler, och skole gode män förordnes, som räkne emillen oftentempde Påffuel och Hinrich.

Erich Matzson, secreterere.¹

Samme dag kom för sittende rätten Kong:e Mitts *o* vår aller nådigiste konungz och herres troo man och secreterere erlig wäl-achtig Erich Matzson och gaf tilkänne, huruledis att salig och högloflig ihugkommelse konung Gustaf hade anno *o* 44 gunsteligen länth och vndsatt framlidne Jacob Hampe för hans ödmjuke bön och fattigdom schuldh 1 400 *z* ortiger på tw åhrs dagh, ett åhr frött och thet andre åhr skulle ther gå ränte aff, för huilken summe penningar samme Jacob Hampe hade pantsatt H. K. M. sitt steenus och liggende grundh här i staden vpå Wästrelång gaten, som war bygdth vthi två wåningar. Och hade förnempde Jacob Hampe icke löst thet igen vthen hade förstådt sig, och wardt [huset] förthenskuldh högtbemälte salige konungh Gustaf lagligen tilskattedt och vthi betalning vplatidt. Doch hade H. K. M. för salig och högloflig i åminnelse dröttning Margretes förbön schuldh och vtaf synnerlig gunst och nåde vndt och giffuit förnempde Jacob Hampes erffuinger halfparten igen vtaf förbemälte hus vthen någon [11 v.] betalning och behöltt allene then andre halffdeel för för:ne 1 400 *z*, och anno *o* 60 blef thet vtaf konung Erich skäncht och giffuit förnempde Erich Matzson till ewerdelige äger, huilket han och seden haffuer besittidt och thet förbygdt och förbättredt. Och anno *o* 69 haffuer högtbemälte Kong:e Mitt, vår aller nådigiste herre och nu regerende konungh, gunsteligen stadfast samme gåffue *o*. Så eftther thet förnempde Erich Matzson sade sig haffue förstådt, att Tyle Hampe och hans mederffuinger schulle sig haffue latidt förnimme, att the wäl med tyden wille få samme hus igen och mere

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 22.

medh, therföre war för:ne Erich Matzson begärendes vtaf samme Tyle Hampe, att huar han och hans mederffuinger förmenthe sig haffue någon rättigheet eller tiltaal till förbemälte hus emoth för:ne lagefång och häfdh, dhå wille förnempde Erich Matzson sökie sin fångemanz erffuinger, som honom wäl i thette fall kunde förträde för ohemelt. Thå läth förnempde Tyle Hampe forstå, att han icke allene kunde sware ther till vthen hade skåtzsmål till förnempde sine mederffuinger, såsom wore Anders Bengtson och Jacob Näff, men för:ne Erich Matzson wille sig ingelunde lathe nöye med sådene skåtzsmål eller någon wydere förhalning, meden the wore lagligen stämpde och wore nu här i staden tilstädes både två, vthen begärede nu fulkomlig swar vtaf Tyle, thÿ honom war olägligitt att fördröye ther längre medh och besittie sin ägendom vthi twiffuelachtigheet. Dogh althenstundh att Tyle stodh iw therupå, att han för:ne sine mederffuinger oåtspordh kunne icke nu strax resoluere sig, gaf förnempde Erich Matzson them frist [12] in till nästkommende odensdagh, men han protesterede therhoos solenniter och på thet kraftigiste, som han med lagen göre kunde och motte, att huar oftenempde Tyle och hans mederffuinger sig icke dhå här för rätten fulkomligen och ändeligen resoluere, thå will oftebemälte Erich Matzson eller hans käre hustru och erffuinger icke ware förplichtede att sware them seden huarken för lag eller rätte eller elliest i någon måtte.

I martij

såthe för rätte her Peder, greffue till Wýsingzborgh ∞ , her Jören Gere, fryherre till Bierckewýck, her Hogenschildt Bielcke, fryherre till Leckö, och her Erich Gýllenstierne till Nynäs, riddere, Swerigis rýkes råd, thesliges Anders Sigfridson till Broo, Birge Jsakson till Äpleholm sampt borgmestere och rådhmän.

Erich Matzson secretarius.

Samme dag kom för oss vthi sittende rätten Kong:e M:ttz ∞ troo man och secreterere erlig wälachtig Erich Matzson till Nora, och såsom han måndagen ther näst tilförende hade härsammstedz tiltalet Tile Hampe, att efther thett han icke nu allenest nýligen vthen och iämwal för ett åhr seden förnumit hade, att han och hans mederffuinger wore vthi then mening, att salig och högloflig

ihugkommelse konungh Gustaf icke hade theris fädernes hus, som för:ne Erich Matzson nu boor vthi, *med* så godh rätt och skäl ifrå them bekommit, att the iw *med* tyden *thet* wäl motte igen få, begärendes att samme Tile dhå anthen wille forthfare och samme hus *med* rätte clandre, om han täncke kunde sig och sine mederffuinger någon godh fogh eller rätt ther till haffue, heller och vppenbarligen [12 v.]
aldelis wedersake och renunciere sådene förmenthe rätt och rättigheet, therum han och hans mederffuinger hade latidt sig förlyde och höre, thÿ honom war allt ett, huilket the helst göre wille, förthenskuldh att om the för:ne sig haffue ther till någon godh skäl, hade han för sig sin fångemanz erffuinger, som honom vthi *thette* fall för ohemelt wäl kunde förträde, såsom han och samme mening hade latidt förstå honom och hans mederffuinger en månedh tilförende och *thet* samme begäret af them *med* wälbÿrdig man Anders Sigfridson till Broo, Nilz Hanson, stadzens borgmestere härsammetedz, och *med* högborne furstes och herres; hertig Carlz till Sudermanne landh o secreterere Suen Elefson, ther dhå både Tÿle och hans swåger Anders Bengtson vthloffuede, att the innen 8 dager [v. 21]
med theris mederffuinger wille wethe honom ett wist swar, huilket ännw in*thet* war skeedt, och kunde ändhå på samme tÿdh eller måndagh, såwäl som för, ingen wiß swar eller beskedh aff förbemälte Tÿle bekomme; therföre han dhå för en sittende rätt solenniter i then bådte forme, som han *thet* [med] lagen kraftigest göre kunde och motte, protesterede, att ther för:ne Tÿle Hampe och hans mederffuinger innen och på thenne dag sig icke för en sittende rätt resoluere och förclarede, widh huilket there the vtaf theße twenne welkor wille bliffue, thå wille han eller hans hustru, hans eller hennes erffuinger aldrigh ware skÿllige eller plichtige någon sin honom, hans mederffuinger eller theris eftherkommende i framtÿden therum att sware, thÿ han nu vppenbarligen och almenneligen bödh sig therföre till lag och rätt, så taleden han än nw widh samme sätt och mening för:ne Tile Hampe till, bewÿ- [13]
sendes för oß till *thet* förste skäligen och görligen *med* ett för:ne Tiles faders, salige Jacob Hampes vthgifne pantebref, huadh rätt och lagefång högtbemälte salige konung Gustaf på samme hus hade, nemligen att *thet* war H. M:tt för 1 400 z på tw års tÿdh anno 44 förpantet och wädsatt, och sedan *thet* mång åhr längre sig hade förståndit och H. K. M. icke annerlunde till sin betalning

komme kunde, blef thet H. M. lagligen tilskattedt, efther såsom Tile thet sielf frýwilligh för rätten bekende, och vthi rätt betalning vplattid, såsom man therum wýdere haffuer vtaf samme pante-bref att förnimme. Thernäst bewýste förbemälte Erich Matzson och sitt eget lagefång vpå för:ne hus med konung Erichz vnder-skrifne donationsbreff, så och medh högtbemälte Kong:æ M:ttz, vår allernådigiste herres och nu regerende konungz, konung Johans \circ confirmation och stadfästelse vpå samme donation med egen konglig handh vnderskriffuit, huilke bewýs alle han och för någon åhr seden vppenbarligen härsammestetz vpå Stockholmz rådhus haffuer almenneligen latidt vpläse och i stadzens tänckebock förtekne,¹ så att till en fast och wiss possessions och ägendoms bekräftelse inthet ytterligere göres kan än vthi thette fall skeedt är, och begärede förthenskuldh offtebemälte Erich Matzson på thet allerflytigitste och wenligiste, att sig Tile Hampe ännw wille resoluere och härum sin mening tilkänne giffue. Dogh haffuer man vdaf förnempde Tile Hampe härupå inthet wist swar eller någon egentlig beskedh kunnet bekomme, vthen han gaf före, att han icke allene kunde ther till sware eller göre, försåg sig och vnderdånigist till högtbemälte K. M., thet H. K. M. kunde så nådig falle framlidne Lucas apothekers barn, huilke öffuermager wore, att the medh tyden motte få löse samme hus igen för sådene summe, som thet war vthsatt, huilken Tiles swar och mening Erich Matzson icke war mögeligh till längre förhalning och vpskuf att vptage och an-namme, althenstundh bewýsligit war, att han med för:ne Anders Sigfridson, Nilz Hanson och Suen Elefson hade honom och hans mederffuinger, såsom föresagdt är, för en månedh tydh therum latidt tilseye, så och sielf personlig therum talet med them, föruthen thet att Erich Matzson lögerdagen tilförende åther igen med för:ne Anders Sigfridson och Nilz Hanson hade sendt honom och hans swå-ger Anders Bengtson budh och ändhå dagen ther näst efther honom, så och för:ne Anders Bengtson och Jacob Näff lagligen egenom stadzens kämmenere latidt stämpne till rätte, så att them icke kunde ware owitterligit, thet han wille lagsökie them på thenne tydh. Ther till med war thet honom och fast olägligit nu längre att byde och sin ägendom vthi twiffuelachtigheet besittie för för:ne Lucas apo-

¹ Se Tänkeboken 1569 (den tryckta editionen, s. 21 ff.) där de båda k. breven, dat. 1560 ¹²/₁₂ och 1569 ⁴/₃, äro in extenso införda.

thekers barns omyndigheet skuldh och till thäs the kunne till lage ålder komme. Thÿ thet, som nu kan ware warth för förnempde Jacob Hampes barn, bliffuer och wäl efther lagen warth för theris barn och barnebarn; protesterendes för then skuldh åther igen soleniter och på thet krafftigiste, i then bädzte forme han thet med [14] lagen någon tydh göre kunde, att han, hans hustru och theris erffuinger efther thenne tydh aldrig någensin wile plichtige eller skyllige ware offtebemälte Tile, honom, hans mederffuinger eller theris eftherkommende ytterligere att sware till något tiltaal om oftenempde hus, meden han så ofte och idkeligen haffuer therum budit sig till lag och rätt, begärendes att sådene hans protestation motte till åminnelse bliffue vthj stadzens tänckebok inskriffuen och honom vtaf rätten ther vpå ett skriffeligt bewÿs meddelet ∞. Thenne sak haffue wÿ vthi betänchende vptagit och efther sådene bref och skäl, som oftebemälte Erich Matzson haffuer här i rätten för oss betheedt och bewÿst, så och Tile Hampes eget tilståndh och frÿwillige bekännelse ingelunde therfore kunnet hälle eller achte, att sådene lagefång, som högtbemälte salige konung Gustaf [15] på för:ne hus haffuer haftt och Erich Matzson nu haffuer, någon sin må rygget, vmstödt eller drÿffuen bliffue, och förthenskuldh hans protestation för laglig, fulkomlig och aldelis kraftig vptagit, såsom wÿ och härmed henne vptage; dogh så att ther Tile Hampe förmodde sig vthi vnderdånigheet häremoth något kunne hoos högtbemälte K. M. beskafe, thet skulle han försökie och vthrätte innen then 4 dag vthi thenne martij månedh, elliest skulle honom efther thenne dag all hielp emoth sådene lagefång aldelis ware förtagen och härmed vthsluten. Och meden han ännw vthi så måtte inthet vthrättedt haffuer, tilseÿe wÿ oftebemälte Erich Matzson, hans hustru och theris rätte erffuinger för:ne hus med en lage doom, att the här efther måge och skole niuthe och behälle thet aldelis [14 v.] quitt, frÿtt och oclandredt för oftebemälte Tile Hampe, hans mederffuingers och eftherkommendes åthaal och qual ∞.

Samme dag kom för rätten Rasmus Skåningh och tiltalede Suen Hinrichson, borgere i Arboge, vthi så måtte att efther thet samme Suens framlidne fader, Hinrich schræddere, war skÿllig förnempde Rasmus 2½ läst osmundz järn och honom blef pantsatt för samme gäldh för:ne Hinrich schrædders gårdh och thet skrefz i

Arboge stadz tänckeboock, så hade Rasmus Skåning legdt förnempde Suen Hinrichson gården för 22 åhr seden, och skulle Suen giffue honom i lege huartt åhr ett fath osmundz järn. Doch hade Rasmus inthet mere fåth än ett fath järn för thet förste åhret, men för 21 åhr stodh Suen ännw tilbage med sådene gårdelege. Så war icke heller något betalet på huffuudsummen. Sammeledis gaf och stadzens borgmestere Matz Person tilkänne, thet han och gamble Hinrich Olufson wore och tilachters bleffne hoos förnempde Hinrich schräd-dere, begärendes, att efther thet Suen Hinrichson och her Påffuel, kyrckeheerde i Flode, som åger Suenz syster till hustru, hade erfdt Hinrich schräd-dere, att the motte och sware till galden och betale förnempde Matz Person och Hinrich Olufson ω . Theße ärender togz i ransaken och betänchende, och althenstundh att Suen Hinrichson bestodh för:ne $2\frac{1}{2}$ lest järn, som gården war pantsatt före, sammeledis att han stodh tilbage med 21 fath järn för gårdelegen, therföre blef dömpdt och afsagdt, thet samme Suen skall ware plichtig att betale Rasmus Skåning för:ne 21 fath järn, men huadh sielffue [15] huffuudsummen war belangendes, skall och må Rasmus lathe skatte gården och annamme och behålle honom i betalning, meden Rasmus sielf bekende, att gården war honom pantsatt, och samme förpantning var inskriffuen i Arboge stads tänckeboock. Och huadh samme gårdh och thäs tomt icke räcker till fulle betalningen, thet skole förnempde her Påffuel och Suen såsom Hinrich schräd-deres erffuinger vpffulle och betale oftenempde Rasmus Skåning. Och så myckit then galdh war anrörendes, som för:ne Matz Person och Hinrich Olson kräffuie, therum schole the tiltale förbemälte her Påffuel och Suen för rätten i Arboge, och huar them icke nögz åth then doom ther afsägz bägge parter emillen, dhå måge the seden appellere vnder ryzkens högwýse råd.

Samme dag meddeltes Willam Lumstel ett skriftligt bewýs vtaf rätten vnder stadzens jnsigle, att Thommas Mhar war efther samme Willams begären stämpdh för rätten i någre gånger. Men han comparerede icke ω .

III martij¹

såthe för rätte her Anders Keyth til Fårsholm, riddere, Birge Jsak-son till Äpleholm, Erich Biorson samt borgmester och råd[män].

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 23.

Samme dag komme för rätten Eskil Sigfridson och Jacob Sigfridson och gåffue tilkänne, att the wore wenligen och wäl förlöchte.¹

v martij²

[15 v.]

såthe för rätte Birge Jsakson, Erich Biörson sampt borgmestere och rådhmän.

Peder Thordson vpbödh sitt pantehus — 3:o.

Kom för rätten Herman Fräntorp, fulmyndig på Peter Bruwers wegne i Wjöborg, och betheedde ett witnesbref ifrå Dantzig vnder Jören Möllers, schipper Herman Drejers och Hinrich Mejners signeter, lydendes att framlidne Augustin Krýtzborgz eftherlefde encie hade bekendt och tilstådt, thet förnempde Peter köpte wyn vtaf Gregers Skulte för 126 gyllen, som förnempde Augustin blef borgen före och betalede Gregers Skulte tilfyllest med penningar och buldagel o.³

Samme dag satte Peder Rasmuson i rätten 346 daler 5 öre för ett steenhus, som Pälle Person achter sälie.³

Påffuel Rode.³

Samme dag witnede Påffuel Saße in för rätten, att Påffuel Rode och Lambrecht Proffuesting bleffue så förlöchte, att samme Lambrecht sade sig wile stå halffue skaden vm falckunerne, som the åtthe på schippet o.

vii martij⁴

[16]

såthe för rätte her Nilz Gyllenstierne, ryckz cantzeler och frøyherre till Lundholm, Erich Gyllenstierne till Nynäs, ridder, Lasse Jäsperson till Årbý, Anders Sigfridson till Broo, Knuth Bengtson till Mollunge, Anders Olßon till Vddetorp, Birge Jsakson till Äpleholm och Erich Nilson till Håberg sampt borgmestere och rådhmän.

Frw Ingeborgh till Påtorp.⁵

Samme dag stodh för rätten then edle och wälborne her Hogenschildt Bielcke, frøyherre till Leckö, ryckzens rådh och hofmästere,

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 23. — ² Jfr ibid., s. 24. — ³ Jfr ibid., s. 25. — ⁴ Jfr ibid., s. 26. — ⁵ Jfr ibid., s. 27.

och gaf tilkänne, huruledis att salig och högloflig ihugkommelse konung Gustaf hade för 25 år seden gunstelige skäncht framlidne M. Jören Norman ett steenhus och liggende grundh, som tilförende Dirich Rost tilhörde och här i staden norden för Köpmannegaten twärth emoth M. Olufz kyrckieheerdes hus thersammesteds är beläget, huilket hus för:ne M. Jören Norman vpå rätten hinderdag hade giffuit sin hustru, frw Anna Claesdotter, i morgongåffuer och hans erffuinger haffue seden lagligen såldt thet wälbemälte her Hogenschildtz swåger, salige her Bengt Gylte till Påtorp riddere, efther som the bref therupå vthgifne äre wýdere och vthtryckeligen för-mälle. Och efther thet man hade förnummit, att någre wore, som för:ne hus wille clandest, therföre begärede wälbemälte her Hogenschildt, att om någen tilstädes wore, som sig förmenthe haffue någen rättigheet till samme hus, att han motte komme fram, så wille h[ans] h[ärlighe]t vpå sin kära systers, then edle och wälbýrdige frw Jngeborg Jacobzdotters, wälbemälte salige her Bengt Gyltes efther-lathne husfrws och hennes omýndige barns wegne såsom theris för-mýndere gerne sware honom i rätten, på thet att wälbemälte h[ans] h[ärlighe]tz syster och hennes barn motte framdelis haffue, niuthe och behålle samme hus til ett fulkomligt lage fång. Thå steeg in för rätten M. Abram Andreae, professor och predicant här i staden, ful-mýndig och mechtig vtaf alle framlidne her Lars Beronis, fordom kyrckeprest i Årnäs sochn vthi Ångermannelandh, eftherlathne barn och erffuinger, såsom theris vthgifne skriftlige förseglede fulmacht för-mälthe, bewýsendes med stadzens tänckebock, thet för:ne hus war anno 1526 in vigilijs Nicolaj¹ samme her Lars, huilkens syster förnempde Dirich Rost hade till hustru, vpå Stockholmz rådhus quitt och frýtt tildömpdt, och att förnempde Dirich Rost eller hans hustru, hustrv Anna, átthe inthet i huset vthen bodde allenest ther vthi såsom jnhýses folck, och menthe förthenskuldh, att Diderich Rost och hans hustru icke kunne förwärecke eller afhände thet, som them i så måtte med rätte icke tilhörde. Theremoth bewýste wälbemälte her Hogenschildt Bielcke ware inskriffuit i stadzens tänckebock then 8 februarij anno 28,² thet emillen för:ne her Lars Beronis och Dirich Rost war anno 26 die Luciae skeedt en förlykning, allenest

¹ Se den tryckta tänkeboken s. å., ed. Sjöberg (1908 ff.), s. 121 f., och ed. Larsson (1929), s. 142 f., under 26 dec.

² Se *ibid.*, s. 170 (under 17 febr.), resp. s. 199 f.

någre få dager efther thet för:ne her Lars hade bekommit then doom, som förnempde M. Abram sig mäst vpå beropede vthi så måtte, att her Lars hade skäncht sin syster, *hustrv* Anna Dirich Rostes, halfparten vthi löst och fast af allt thet honom tildömpdt war, och för andre halfparten skulle Dirich Rost giffue honom 500 q o . Vthi lyke måtte bewystes af stadzens tänckebock, att anno 1531 odensdagen efther 11 000 jungfrw dagh¹ dhå wart Dirich Rost stält lag [17] och edh före, så att han icke hade inne med sig anthen i löst eller fast till 4 daler, som för:ne her Lars Beronis tilhörde, theraf nogh war till att märckie och förstå, att han icke hade latidt sådent vthi stadzens tänckebock inskriffue och antekne, huar han icke hade på then tydh förnögdt honom för för:ne 500 q , som the tilförende worde förenthe vm o . Thesliges bewystes och af stadzens tänckebock med copyer af två handskrifter, som lydde vpå en summe penninger, som salig och högloflig konung Gustaf hade länth oftebemälte Dirich Rost, theraf ändhå en stoor deel war obetalet o . Till thet ytterste befans och i stadzens tänckebock, att anno o 36 mändagen efther Simonis et Jude¹ thå *hustrv* Anna Dirich Rostes blef förloffuet och förpasbordet af landet till sin man, som på then tydh war i Lybke och icke thorde begiffue sig in i rykit igen, dhå hade hon här vpå rådstugen för en sittiende rätt pantsatt Laße Månson och Gunner Olson allt thet hon åtthe både löst och fast här i staden för 800 q ortiger, som the på hennes och hennes manz wegne till högtbemälte s[alig] konung Gustaf vthlägge och förnöye skulle, theraf wäl noghsampt bewyses kunne, att her Lars på then tydh icke kunne hafft något vthi för:ne hus inne med sin syster, vthen att H. K. M. efther lagen hade macht och wäldh samme hus efther sin kongelige wilie att afhände och hemle huem H. K. M:tt syntes, helst efther thet att för rätten bewystes, thet Dirich Rost hade en shon efther sig medh för:ne her [17 v.] Larses syster, huilken boodt haffuer i Lybke och nu först ifiordh war dödh bliffuen o . Härtill swarede M. Abram, att thet war wäl, att vthi tänckeböckerne sådene beskedh wore fundne, och hade gerne önsket, att therum så hade ransaket bliffuit, för än ther så myckit både omak och bekostning vpå spilt war, så hade han icke hafft behoff så idkelige therupå trängie och kunne nu wäl sielf förnimme, af the bewys, som nu förtalde äre, att han på oftenempde her Larses

¹ Dessa anteckningar äro icke uppmärksammade av Nils Östman i hans uppsats om de förlorade tänckböckerna i St Eriks årsbok 1931.

barns och erffuingers wegne föge ytterligere anfordring kunne haffue till förberörde hus *o*. Thette ärende bleff ransaket och i betänhende vptagit, och efther the skäl och bewys, som wälbemälte her Hogenskildt vthi rätten läth vpläse och bethee och förnempde M. Abram sielf icke wiste att ogille, kunne man icke tilseye oftenempde framlidne her Lars Beronis barn och erffuinger någon rätt eller rättigheet vthi för:ne hus, vthen att thet motte bliffue hoos wälbemälte salige her Bengt Gyltes eftherlathne husfrw och rätte erffuinger, althenstundh att samme hus lydde för:ne Dirich Rost till och war både för gäldh och annen högmälis sak förfallit vnder högtbemälte s[alig] konung Gustaf för then hemlige stämpling skuldh, som förnempde Dirich sampt någre flere vthfödde borgere här i staden sig på samme tydh hade företagit emoth H. K. M. och rýke[t], och efther H. K. M. hade för 25 åhr seden med sit kongelige donationsbref gunsteligen skäncht samme hus och grundh ifrå sig och chronen och till framlidne M. Jören Norman och han seden opå rätten hinderdagh gaf thett förbemälte sin husfrw i morgengåffuer och hennes erffuinger hade nu seden lagligen såldt thet wälbemälte s[alig] her Bengt Gylte och hans erffuinger till ewerdelig äge och war aldrig för än nw här på stadzens rådhus för rätten clandredt. Dogh haffuer ofte- och wälbemälte her Hogenskildt Bielcke för wår flytige förbön skuldh, meden för:ne her Larses erffuinger myckit hade kostedt på thenne handel i någre åhr, efther the inthet wiste vm någon annen beskedh i tänckeböckerne än förbemälte M. Abram på theris wegne betheedde, vtaf en godh wilie för samme erffuingers fattigdom skuldh (och icke för någon rätt) loffuet och tilsagdt them på h[ans] h[ärlighe]tz elskelige systers wälbemälte frw Jngeborgz wegne 1 000 ƒ , sådene som anno 74 wore gängxe, huilke penningar och strax här i rätten äre wordne tilfyllest M. Abram på alle förbemälte Larses barns wegne afrächnede, förnögdde och betalte. Therföre haffue wý nu dömpdt och fulkomligen tilsagdt wälbemälte frw Jngeborg och hennes barn och rätte erffuinger för:ne steenhus och liggende grundh med all sin tilbehörning, så att the thet niuthe, bruke och behålle skole och måge till ewerdelig äge oclandredt och obehindredt för alle födde och ofödde åthalere in till ewig tydh widh thet straf, som lag therum förmälle, och casseret och vm inthet giort alle the bref och rättelser, som oftenempde her Larses barn här till hafft haffue och thermed förmenth sig haffue någon rätt att tale vpå för:ne hus; på huilket allt

oftenempde M. Abram för sig och alle för:ne her Larses barn och erf-
fuinger wälbemälte her Hogenschildt handen rächte för sittende rät-
ten och loth sig härmed aldelis wäl äthnöye.

Borgmestere och rådhmän.

Samme dag stodh wälbemälte her Hogenskildt Bielcke för sit-
tende rätten oß vpå minnende, huruledis att h[ans] h[ärlighe]t för [18 v.]
någre åhr seden hade latidt här vpå Stockholmz rådhus förkunne,
att h[ans] h[ärlighe]t hade fåth vtaf Kong:re Mitt \oslash , vår aller nå-
digiste herre och nu regerendes konung, ett hus här i staden, beläget
widh Suartt muncke brincken twärth vthöffuer vår medborgeres
Jören Benichz hus, huilkett hus H. K. M. vtaf sin elskelige käre her
fader salig och högloflig ihugkommelse konung Gustaf vthi donation
hade bekommit anno 1561 [sic] och af konung Erich war confirmeret
och stadfäst,¹ huilket seden vthi samme konung Erichz regementz
tydh war H. K. M. wäldsamligen ifrå trängdt och H. K. M. anno \oslash
70 then 28 dag maij med lage doom här vpå Stockholmz rådhus hade
igen fåth,² efther såsom the bref wälbemälte her Hogenschildt haf-
fuer latidt transumere och vthj stadzens tänckebock inskriffue vthi
längden clarligen förmälle. Och ändhå att h[ans] h[ärlighe]t med
Blasius Olsson hade warit öffuerens och honom till godh nöye efther
12 gode mänz skattning, som här af rådhuset ther till wore förord-
nede, betalet huadh han vthi samme hus förbygdtd hade, efther som
the bref therupå vthgifne wödere förmälle och innehålle, war h[ans]
h[ärlighe]t lykwäl förekommit, att samme Blasius sampt hans
hustru och dotter skole sig lathe förlýde, att the förmenthe sig
ändhå haffue någon rätt till för:ne hus, efther thet the icke hade be-
kommit theris vthlagde penningar af them, som samme hus hade til-
förende olagligen såldt och thet icke hemle kunne, efther then sentens
och doom, som ther vpå tilförenne vthgiffuen war, såsom förbemält
är; huarföre h[ans] h[ärlighe]t för ett åhr seden war bliffuen förur-
sakedh att lathe samme hus åter igen lagligen här vpå rådstugen
på 3 måndager efther stadzlagen vpbiude, så att ther någon för-
handen wore, som sigh förmenthe ther till någon rätt eller rättigheet [19]
att haffue, motte dhå nu therum här för sittende rätten fordre och

¹ Konfirmationen 1561 $\frac{2}{4}$ kan läsas i den tryckta tänkeboken 1570, s. 72 f.

² Jfr *ibid.*, s. 71 ff.

h[ans] h[ärlighe]t tiltale. Men efther thet att nu war år och dag framliden, seden thet senest så blef lagbudit och ingen befunnen, som therum haffuer clandredt eller något tiltaal hafft, begärede h[ans] h[ärlighe]t att vthur tänckeboken motte almenneligen bliffue vpläset, huadh tydh h[ans] h[ärlighe]tz bref vm samme hus bleffue ther först inteknade och transumerede, så och när huset för ett år seden war vpbudit, vpå thet h[ans] h[ärlighe]t motte bekomme therupå vårtt lage fäste, meden thet vthi alle måtte fast öffuer then tydh, som i stadzlagen förmälles, war aldellis lagfarit och lagståndit. Dhå blef befunnet och vpläset, thet sådane h[ans] h[ärlighe]tz bref vpå samme hus wore anno . . . then . . . dagh vthj . . .¹ månedh ordh från ordh excopierede och vthi vår stadz tänckebock förteknede; jtem anno 75 vpå 3 måndager, nemligen then 28 februarij och then 7 och 14 martij war samme hus vtaf vår medborgere Nilz Larson vpå wälbemälte her Hogenschiltz wegne lagligen vpbudit och lagfarit.² Therföre wÿ h[ans] h[ärlighe]t vpå för:ne hus något lage fäste icke haffue neke kunnet, vthen efther thet att samme hus så lagligen war fånget, lagbudit, lagståndit och vthi alle måtte lagfarit, döme wÿ thet medh thäs liggijende grundh, källere, boder, stuffuer, kammere och tompter med sin längd och bräd och all annen tilbehörelse och rättigheet efther ofte- och wälbemälte her Hogenschiltz Bielckes köpebreffz innehåldh h[ans] h[ärlighe]t och h[ans] h[ärlighe]tz erfvinger och eftherkommende till ewerdelig lagfången och fast ägen-dom quitt, frÿtt, oclandredt och obehindredt nu och i framtÿden för alle åthalore, både födde och ofödde, till att niuthe, bruke och behålle, så och att bygge och förwandle efther sin egen wilie widh huars och ens åthaleres peen och straff, som lag förmälle.

[19 v.]

xvij martij

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Anders Sigfridson till Broo, Birge Jsakson till Äpleholm, Hinrich Arffuidson till Wällinge, Erich Björson sampt borgmester och rådhmän.

Kong:e M:tt o.

Samme dag stodh vp för rätten förnempde Jacob Bagge och gaf tilkänne, thet framlidne Suen Månson, fordom borgere här i staden,

¹ Luckor i ms.-texten för den ej utskrivna dateringen.

² Se Stockholms stads tänkeböcker 1568—1575 (1941), s. 554 och 558 f.

hade sig förplightedh att giffue salig och högloflig ihugkommelse konung Gustaf 2 000 ƒ och 100 vngerske gyllen för någon sak, som samme Suen hade förseedt sig vthi emoth H. K. M., såsom förnempde Suens obligation, dateredh anno 59, then i rätten blef framlagdh och vpläsen, therum förmälthe, för huilken summe penningar och guldh Suen Månson hade satt till borgen och lyfftesmän Jöns Anderson, Peder Jönson, Jacob Larson, Hinrich Balck och Peder Olßon, thesliges framlidne Hans Gammel, Erich Erichson, Laße Gammel och Torfast Olßon, försäkrendes them igen med try sin steenhus, nemligen thett, som Suen Månson sielf boodde vthi, och tw vpå Skomakere gaten belägne. Och försporde förnempde Jacob Bagge sig vpå Kong:e M:ttz v , vår aller nådigiste herres och nu regerende konungz wegne i rätten, att huar anthen med bref och segel eller godh leffuendes witne icke kunne bewyses, thet för:ne summe penningar och guldh war betaledh, om H. K. M. skulle hålle sig widh lyfftesmännen eller Suen Månßons erffuinger, såsom wore Måns Suenson, Hans Vlfson och Nilz Vlfson, som nu för rätten med tilstädes wore. Thette ärende bleff ransaket och vthi betänchende vptaget, och althenstundh att samme sak war then 4 dag februarij nästförliden och för rätten och thå war dömpdt och afsagdt,¹ att huar icke bewyses kunne, thet för:ne 2 000 ƒ och 100 vngerske gyllen [20] wore betalede, thå boorde Suen Månsons erffuinger sware ther till och icke lyfftesmännen, så haffuer man samme sentens och doom nu icke wist att förandre eller ogille, men huar förnempde erffuinger sig vthi sådene betalning vpå högtbemälte Kong:e M:ttz nådigiste anfordring warde förwegrendes, schall förnempde Jacob Bagge vpå H. K. M:tz wegne bliffue förwüst i för:ne try steenhus, såsom Suen Månsons vthsatte pant, så att H. K. M. må thermed handle lathe efther lagen och oftenempde Suen Månsons pantebreffz innehåldh. Dogh gaffz hans erffuinger för theris bön och begären skuldh vpå högtbemälte K. M:ttz gunstige behag ännw otte dager frist till att ransake, om offtebemälte summe penningar och guldh är betaledh, såsom the sig förmenthe.

Dirich v. Bocklen.²

Samme dag kom för rätten Hans v. Brunswyck och gaff tilkänne, att han icke kunne komme åstadh the 900 ƒ han skulle sättie i rät-

¹ Se ovan s. 15 f. och 118. — ² Jfr ovan s. 29 f.

ten, vthen tilbödth sig wile sättie borgen therföre till sakens vthdrächt, nemligen Herman v. Northus, drabantehöffuidzman, och Hans v. Bilefäldh \oslash .

Sententia.

Om Dirich v. Boklen will lathe sig nöye medh borgen, dhå kan rätten *thet* wäl lyde, men huar och icke, schall Hans v. Brunswyck eftherkomme then förre afsagde dom och sättie i rätten för:ne 900 ƒ .

Samme dag förordnedes efther her Olufz kyrckeheerdes i Thune begären någre män vpå ett arfskifte emillen honom sampt *hustrv* Margrete, framlidne Hareldz i Wällinge eftherlefde änckie, och wår stolbroder Peder Matzson.

[20 v.]

XIX martij¹

såthe för rätte Jacob Bagge . . .

Michel Olson vpbödth Jöns Finboos tomt — 1:o.

Peder Matzson, her Oluf Canutj.²

Stodh wår stolbroder Peder Matzson för rätten, giffuendes tilkänne, att her Oluff Canutj, kyrckeheerde i Thune, wille icke till något lagligt arfskifte *med* honom, såsom hann näste rådstugedagen tilförenne sielf här för rätten begärede, vthen hölt samme Peder Matzson vp *med* skätzmål och wille icke till någon ende *med* samme arfszak. Och ändhå att förnempde her Oluff war efther för:ne Peder Matzsons begären rosteret widh peen 40 ƒ , så att han icke skulle begiffue sig häden, förre än the wore åthskilde, hade dogh samme her Oluf icke wiledt sköthe sådent vthen war igen heem dragen. Therföre menthe *oftenempde* Peder Matzson sig icke ware plichtig att sware till någon huslön, så myckit på offtebemälte her Olufz deel löpe kan, vthen vpsade nu samme huslön in för rätten, begärendes att *thet* motte bliffue tilminnes skriffuit vthi tänckeboken, huilket man honom icke neke wille.

[21]

XXI martij²

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och råd[hmän].

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 30.

² Jfr *ibid.* s. 32 och 34 f.

Samme dag kom för rätten Hans Jönson, som war Richardus Wederborens fulmändig ifrå Helsingör, och tiltalede Gerd Jostson vm 500 daler efther samme Gerdz vthgifne handskriftz lydelse, men efther thet att vm för:ne ärende war igår ransaket vtaf någre gode män, som wore af rådet ther till förordnade, och förnempde Gerdh hade skåtmål, så att han icke war skyllig att betale för:ne handskrift, huarföre bägge parther emillen så war förhandlet och afsagdt, att Gerdh skulle bewyse sådent innen pingzdagen nästkommendes eller S. Johannis Baptistæ tydh allersenest, men huar han icke thå hade sådent bewys, skulle han förplichtedh ware att göre sin handskrift fyllest och vprätte förnempde Richardus Wederboren eller hans fulmändig all schade och vmkost, för huilket oftenempde Gerdh skulle i lyfte sättie två gode boofaste män, wiste man sådent icke att ogille i rätten.¹

Staden och Jacob Näff.

Copye vtaff ett bytesbreff, som borgmestere och rådhmän gåffue Jacob Näff.

Wy borgmestere och rådmän vthi Stockholmz stadh göre witterligit, att wälförständig man Jacob Näf åttthe en badstuge tomt vpå Söder malm näst widh staden, som han achtede bygge vpå, men efther samme bygning war stadzens jnwhånere och them, som thydtt til watnet sökie moste, till hinder och förfång, så att man ther hade bliffuit stängdh ifrå wattnet, therföre haffue wy vpå menige stadzens wegne förhandlet med förnempde Jacob Näf, att han med sin hustrus, Karin Jacobsdotters godh wilie och samptycke för skäligt wederlagh haffuer vplatidt och öffuergiffuit Stockholmz stadh för:ne tomt till ewerdelig äge, och håller hon i brädden vppe widh Almannegaten 22 alner och vth med siön 24 alner, och längden är ifrå Almannegaten nedh till siön och vth på wattnet, så långt man ther kan bygge vpå. Theremoth haffue wy igen giffuit och vplatidt förnempde Jacob Näf en stadzens tomt westen till liggienes nederst i Brede gränden vpå södre syden, som håller i längden 19 alner 2 quarter och i brädden 15 alner. Och afhände wy förthenskuldh staden och alle hans förmän samme tomt och tilegne henne förbemälte Jacob Näf och hans hustru och erffvinger quitt, frj, obehindredt och oclandredt till att niuthe, bruke och behålle till ewärdelig äge. Och

[21 v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 32 f.

wore för:ne tompter lagbudne, lagståndne och aldelis lagfarne \circ .
Datum 21 martij anno \circ 76.

Copÿe vtaf Jacob Näffz reuersal.

Allom, som *thette* åpne breff nu eller i framtyden händer förekomme, g r iagh Jacob N f witterligit och härmed bekenner och fulkomligen tilstår både för migh och mine eftherkommende erffuinger, *thet* iag wälbetäncht och med fr y wilie, så och min käre hustrus, [22] Karin Jacobzdotters, samptyeke, haffuer giortt ett lagligit tompteb ythe med erlige, w lw se och f rstandige m n, borgmestere och rådmän vthi Stockholmz stadh, vthi så m tte att the vp  menige stadzens wegne haffue vplatidt och öffuergiffuit mig och mine erffuinger till ewerdelig  ge en tomt i Stockholmz stadh wästen till liggendes nederst i Brede gränden vp  södre s den, som håller i längden 19 alner 2 quarter och i brädden 15 alner. Theremoth haffuer iag igen samme gode män vp  Stockholmz stadz wegne öffuergiffuit och vplatidt min badstugetompt vp  Södre malm näst widh staden liggendes, som iag med förnempde min hustru haffuer bekommit och henne war tilfallit i arf efther hennes föräldrer, hållendes i brädden vppe widh Almanne gaten 22 alner och vth med siön 24 alner, men längden  r ifrå Almanne gaten nedh till siön och vth på watnet, så långt man ther kan bygge vp . Huarföre affh nder iag mig, min hustrv och bägges w res erffuinger och efftherkommende f r:ne tomt och tilegner henne med all th s rätt och rättigheet Stockholmz stadh och th s f rm n, sampt med the segel och bref iag therupå hade, till att niuthe, bruke och beh lle och thermed efther theris behag, lägenheet och wilie handle, g re och lathe obehindredt och oclandredt s w l f r mig och min hustru och bägges w res erffuinger, slächt och eftherkommende, såsom alle andre åthalere, både födde och ofödde, til ewerdelige lagfångne äger. Och war förberörde tomt vp  Stockholmz rådhus lagbuden, lagstånden och aldelis lagfaren, såsom lag f rm lle. Thes till yttermere w  e och högre förwaring haffuer iag, förnempde Jacob N ff, *thette* bref med mitt signet förseglett och med egen handh vnderskriffuit. Giffuit vthi Stockholmz stadh then 21 dagh vthi martij månedh åhret efther Christj byrdh 1576.

[22 v.]

Then 24 martij¹

s the f r rätte the edle, wälborne och w lb rdige herrer, her Peder,

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 35.

greffue till Wýsingborgh och frýherre till Ridboholm, rýckzens drotzet, her Thure Bielcke till Salestadh, ridder, her Erich Gustafson, frýherre till Chronbeck och Öresteen, her Hogenschildt Bielcke, frýherre till Leckö, och her Erich Gýllenstierne till Nýnäs, ridder, rýckzens rádh, thesliges Jacob Bagge till Boo, Birge Jsakson till Ápleholm, Erich Biörson sampt borgmestere och rádhmån.

Suen Månsons erffuinger.¹

Samme dag stodh förnempde Jacob Bagge vp för rätten och vpå Kong:e M:tt[z] o wegne tilsporde Suen Månsons erffuinger, om the hade fåth någon beskeedh eller bewýs, att the 2 000 ƒ och 100 vngerske gýllen wore betalede, som the sig förmenthe vthj nästförgången lögerdag. Dhå lade samme erffuinger i rätten sin schriftelige berättelse och framförde theße efftherschrieffne witne:

Till thet förste M. Oluf Petrj, kyrckeheerde, och M. Abram Andreae, professorem och predicant härsammesteds, som witnede och bekende sig haffue hördt vtaf Jöns Anderson, när han lågh vpå sin sothesång och the wore förskickede af för:ne erffuinger till samme Jöns, att han tilstodh och bekende, thet 3 000 ƒ och 100 ungerske gýllen wore vthfäste, och therupå hade förnempde Jöns vthi sin kiortleärme buritt vp till salig konung Gustaf högloflig ihugkommelse 1 000 ƒ och 100 vngerske gýllen, och hade huar lyftesman lánth tye vngerske gýllen till samme hundrede gýllens betalning. Men Jöns swarede nu ther till, att för:ne 100 gýllen komme icke widh thenne booth, vthen thet war en annen sak. Dhå swarede förnempde M. Oluf och M. Abram igen, att the inthet taledede med Jöns vm någon annen sak vthen allenest vm thenne. Och tilsporde förnempde Jacob Bagge samme Jöns Anderson, huj han icke gaf högtbemälte K. M. heller och samme Jacob Bagge tilkånne, att 3 000 ƒ wore vthfäste. Thå berättede Jöns, thet för:ne 3 000 ƒ bleffue vthfäste, meden Suen Månson satt inne, och thå hade Jöns betalet 1 000 ƒ , och förpligtelse breffuet på 2 000 ƒ och 100 vngerske gýllen gaf Suen Månson vth, seden han war kommen i borgen händer. Så althenstundh Jöns sade sig haffue betalet 1 000 ƒ , therföre war förbemälte Jacob Bagge begärendes, att han skulle bethee quiteringen på samme 1 000 ƒ eller och giffue tilkånne, huem som annammede penningerne af honom, men Jöns sade sig ingen quitering haffue, ey heller drage tilminnes,

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 36.

huem han leffuererede penningerne. Och lade förthenskuldh förnempde Jacob Bagge samme Jöns till, att han hade ännw penningerne inne med sig.

Blasii Oluffsons witesbyrdh.

[23 v.] Hans Gammel begärede af samme Blasio, att han skulle ställe förpflichtelse breffuet, vpå thet förnempde Hans Gammel kunne twinge Suen Månson. Thå Suens hustru war dödh bliffuen, lästes all hus igen och skreffz vp allt huadh ther war inne, och Suen kom icke vthur fängelset, förre än han hade betalet högtbemälte salige konung Gustaf till ytterste penningen. Then tydh bythet stodh emillen erffuingerne, hade salige Hans Gammel och hustru Karin försporth sig, huem som skulle sware till then store booth, som Suen Månson hade vthgiffuit. Dhå swaredes them igen: Hade Suen förseedt sig, så hade han och therfore sielf böth af sitt eget.

Magistri Petri Michaelis witesbyrdh.

Sade sig någre reeser haffue hördt af Jöns Anderson widh hans bordh, thet samme Jöns sade sig haffue burit både penningar och guldh till högtbemälte salige konung Gustaf till then vthfäste summes betalning.

Hinrich Balck sade sig haffue länth till samme betalning 10 vngerske gyllen, och widh pas 50 vngerske gyllen hade Suen Månson hafft tilförenne, som han slogh vthur pungen på bordet för Hinrich, seyendes: Gudh skee loff, nu haffuer iag så mycket, att iag kan ställe min konung och herre tilfridz.

Jöns Anderson sade sig haffue bekommit förpflichtelse breffuet aff Hans Gammel, seden Suen böriede treskes widh samme Jöns.

[24] Suen Månsons erffuinger berättede nu för rätten, att högtbemälte salige konung Gustaf hade ett skrÿn hoos sig, som Måns Suensons möderne war vthj, huilket skrÿn H. K. M. loth honom igen bekomme, och menthe samme erffuinger, att huar förbemälte vthfäste penninge summe och guldh hade icke warit betaledh, dhå hade förnempde Måns Suenson icke fåth skrÿnet igen.

Och efther thet förnempde Jöns Anderson hade först sagdt förbemälte Jacob Bagge och seden giffuit högtbemälte K. M. sielf therum tilkänne, såsom och samme Jöns thet nu för rätten icke nekede vthen fulleligen tilstodh, att 2 000 ƒ och 100 vngerske gyllen wore obetalede, therfore tilsporde för:ne Jacob Bagge honom, huj han icke för gaf högtbemälte K. M. therum tilkänne, althenstundh

någre åhr wore förlidne, seden H. K. M. kom till regimentet, ey heller hade han någon af H. K. M:ttz trogne män och stadthällere här vpå slottedt latidt therum förstå, så och inthet heller taledt therum, när bythet hades förhänder vthen döldet, till thäs han kom i träte med erffuingerne, vthi huilket förnempde Jöns icke handlede såsom en trogen och rättrådig man.

Härtill swarede Jöns, att han läth see Oluff Gregerson borgmestere förpflichtelse breffuet, thå bythet stodh emillen förnempde Jöns och Hans Vlfsson och hans mederffuinger. Men Oluf nekede ther till, sammeledis Jacob Larson, Jacob Jffuerson och Philpus Person, som wore med vpå samme arfskifte.

Thet både sig och erffuingerne så Gudh tillhielp, som Jöns Anderson inthet taledde vm för:ne gäldh, när bythet stodh, vthen seden the komme i träte.

På thet sidzte, när bägge parther wore vthwyste vthur rådstugen, bleff Jöns Anderson allene igen inkalledh och till thet högzte förmanet, att han skulle bekenhet, såsom han seden med en tolf manne edh tröste bekräftiget, vm för:ne penninge summe och guldh war betaledh eller ey, thÿ the wiste ingen bättre än han. Dhå swarede Jöns, att han inthet wiste, om thet war betalet eller ey. [24 v.]

Måns Suenson och hans mederffuinger nögdas icke åth then dom, som then 17 martij nästförliden sades vdaf, och appellerede förthenskuldh ther ifrå vnder rÿkzens högwÿse råd.

Och wälbemälte gode herrer, som idagh såthe för rätte, giorde vpskuff med samme sak in till efther påske, när rÿkzens högwÿse råd kan komme allt tilstädes igen, och i midler tydth skole förnempde erffuinger förskaffe sig all the bewÿs, som the kunne komme åstadh.

Framlidne Anders Biörsons erffuinger.¹

Samme dag komme för rätten framlidne Anders Biörsons, fordom befalningzmanz vpå Waxholmen, broders schöner Lasse Jörenson och Matz Jörenson, giffuendes tilkänne, att the wore nu aldelis wenligen och wäl förlychte med Per Haraldson och hustru Agnes Torsten bältares och hade them här efther inthet mere att tiltale vm någon deel af thet arf the hade bekommit och vpburit efther förnempde Anders Biörson. Och skole förthenskuldh förbemälte Laße

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 35.

[25] och Matz Jörenböner eller theris mederffuinger icke ware plichtige att leffuerere för:ne arf i rätten, såsom tilförenne war dömpdt och affsagdt, vthen samme Laße och Matz Jörenböner skole och måge allt thet arf, som är fallit efther för:ne theris framlidne fader broder (vndentagendes thet som för:ne Per Haraldson och hustrv Agnete haffue bekommit) frýtt niuthe och behålle till ewerdelige äger för sig och sine erffuinger, såwål vthi then gäldh, som ännw kan ware att inkräffuie, såsom alle andre pertzeler.

Jacob Bagge, Birge Jsakson, Erich Björson sampt borgmestere och rådmän.

Hans Willeman och hans stiuffbarn.¹

Effther thet att Hans Willeman såsom framlidne Engelbrecht Larsons eftherlathne barns stiuffader sig förmenthe, så och någre reeser för rätten beswärede, att honom war skeedt förnär vthi then förlyckning, som giordes emillen honom och samme hans stiuffbarn anno 73, huarföre han och nu theris faderbroder och förmyndere, her Christoffer Larson, kyrckeheerde i Tjyerpen, hade latidt stämpne hytt till Stockholm, så haffue wý vtaf Stockholmz rådstuge förordnedt någre ärlige gode män then 20 dag martij nästförliden, nemligen Blasius Olson, fordom borgmestere, Laße Erichson och Oluf Gregerson, nu på thenne tydth stadzens borgmestere, Per Jönson, Jacob Larson och Anders Larson, rådmän, Nilz Larson, Jören Beniche och Herman Schilling, borgere härsammestadz, huilke efther en nöge [25 v.] ransaken vm alle lägenheter och vmständigheter icke haffue i någon måtte wethet att ogille then förre förlyckning, såsom icke heller förnempde Willeman sielf, vthen att thet skall bliffue therwidh, såsom thå war afhandlet, nemligen att barnen äge först en halfparth efther theris framlidne fader vthi thet steenus, som Hans Willeman med sin salige framlidne hustru besittidt och vthi boodt haffuer och beläget är här i staden widh Södre porth; till thet andre äge barnen haffue för lösöererne i sitt fäderne 4 000 q ortiger, sådene som anno 73 wore gängxe, och them stode tilbake på theris fäderne efther gode mänz räkning, som wore af rådet ther till förordinerede.

Wýdere huadh barnsens möderne war belangendes, fanz mere gäldh på färde ware, än samme theris möderne tilräckie kunne att betale med, och kunde förthenskuldh barnen i then måtten inthet til-

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 33 och 36.

falle. Huarföre war så förhandlet *med* theris stiuffader Hans Willeman, att han beuilget och samptycht haffuer ifrå anno 73, när förste förlykningen skeedde, såsom och här efther att sware till all gäldh, både inkräffue och vthgiffue, inländes och vthländes, ehuem som therupå kräffue och tale will, och therupå haffuer Hans Willeman behållit alle lösörer och innedömer, som förhanden wore, inthet vndentagendes,¹ och barnen eller theris förmyndere skole *thermed* slätt inthet haffue bestalle eller ware vthi någon måtte förplichtede att sware till någon gäldh, huarcken nu eller i framtäden. Och efther thet Hans Willeman behöltt alle sine gångeläder frj och obehindredh, haffue barnsens förmyndere fåth theris moders gångeläder igen, nemligen en rödh halfsliten engelsk kiortel vthen ermer och en gammel grön camlothz kiortel vthen ermer, en halfsliten swartt klockekåpe, en ny sindeldortz tröye och två andre gamble tröyer, en gammel krage af swartt dammask och någre länkläder *med* *o*. Doch meden förbemälte Hans Willeman wille icke nu bliffue widh then förste skattning på huset, som skeedde allrede anno 73, eftherläthz honom nu then andre och tridie skattning *med*, och blef huset wärderet vthi tridie skattning för fyrehundrede och halftrettende daler. Men att samme Willeman förmenthe sig haffue rätt att löse sin stiuftbarn vthur huset, som wore rätte brysterffuinger, och kom therum för rätten i dagh, när wälbemälte gode herrar i ryckzens råd sätthe för rätte sampt *med* *o*, blef samme ärende i ransaken och betänchende vptagit och efther Swerigis beskrifne lagh dömpdt och afsagdt, thet för:ne barnsens förmyndere, nemligen förnempde her Christoffer Larson och Erich Nilson, wår medborgere, haffue rätt samme barnen til gode att löse theris stiuffader vthur huset, såsom the och i thenne dagh satte i rätten 30 daler 3 orthiger 4 öre till the 4 000 q 73 års myntt, som han war them skyllig för lösörerne i theris fäderne, såsom förbemält är, huilke förnempde 30 daler 3 orth[ig]er 4 öre oftenempde Willeman vthur rätten till sig annammede, så att hele huset *med* all thäs rättigheet och tilbehörelse kommer nu barnen quitt och frjtt till, och samme theris stiuffader Hans Willeman må eller skall inthet wydere tiltaal haffue till för:ne hus, vthen barnsens förmyndere måge therföre råde och vthlege thet huem them synes, barnen till gagn och gode *o*, doch så att Hans Willeman må theruthinnen bliffue boendes in till Michelzmäße nästkommendes för sådene huslege, som han här till haffuer warit plichtig att giffue.

[26]

[26 v.]

xxviiij martij¹

såthe för rätte greffue Peder *o*, her Thure Bielcke, her Nilz Gyllenstierne, her Erich Gustafson, her Hogenschildt Bielcke, her Erich Gyllenstierne, her Gustaf Banner, Jacob Bagge, Birge Jsakson sampt borgmestere och råd[h]män].

Oluff Hanson.

[27] Samme dag kom för rätten hustru Biritte i Tosere by vthi Thune sochn och tiltalede Oluf Hanson vm en jordh thersammestdz liggendes, som hennes framlidne man Trulz Halffuardson schulle henne owitterligen haffue såldt, huilket ärende i ransaken och betänchende blef vptagit. Och efther thet man befän af ett doombref, som salige Jöns Person på Rysol, huilken på then tydh häredtzhöfding war öffuer bärgzlagen och Dalerne, hade vthgiffuit, att vpå satt och lage ting war witnet in för rätten af salige her Karl, fordom kyrckeheerde i för:ne Thune sochn, och Staffan i Årby, thet för:ne jordeköp war giortt i förnempde hustrv Birittes närware och med hennes godh wilie och samptycke och war lagfarit, efther såsom vthi förnempde Jöns Persons dombreff therum ytterligere förmälles, huarföre och framlidne her Bengt Gylte till Påtorp, riddere, fordom lagman vthj Wäsmannelandh och Dalerne, hade sampt med Lasse Jesperson till Årby, Peder Hanson till Holm och nämpden anno 74, thå lagmanzting stodh i för:ne Thune, dömpdt sådene lage köp wist och fast, therföre haffuer man nu efther the skäl, som förnempde hustrv Biritte theremot i rätten frambar, icke kunnet ogille samme köp eller förnempde Oluf Hanson jorden ifrån seye, althenstundh samme jordh hade stådt oclandredh i mång åhr. Thÿ ther sådene köp skulle rygges och göres vm inthet, dhå skulle icke månge kunne faste bliffue besittendes vthi then häfdh, ther till the fast lagligen wore kompne och längen tydh hade hafft. Vthen samme ärende blef vpsatt, till thes konungz räffzt kan framdelis hålles i för:ne Thune och räffztherrerne kunne therum wÿdere förhandle och ytterligere beskedh giffue.

Her Hogenschildt Bielcke.

[28] Samme dag stodh vp för sittende rätten then edle och wälborne her Hogenschildt Bielcke, frÿherre till Leckö, Swerigis rÿkes råd[h] och hoffmästere, giffuendes tilkänne, såsom och oß allom wäl witterligit war, huruledis att Kong:e M:tt, wår allernådigiste konung och

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 37.

herre, hade af sin elskelige käre her fader, salig och högloflig ihugkommelse, konung Gustaf bekommit vthi donation ett steenhus och liggiende grundh, som wälbemälte her Hogenschildt nu äger och här i staden widh Suarttmunckebrincken twärth vthöffuer Jören Benichz hus är beläget, huilken gåffue konung Erich hade anno 61 confirmeret och stadfäst. Doch war samme hus högtbemälte Kong:e M:tt vthi konungh Erichz regeringtjydh wäldsamligen ifrån trängdt och skäncht Jören byggemästere, huilkens eftherleffuerske thet seden hade såldt Blasius Olßon, fordom stadzskriffuere härsammestedz, huarföre H. K. M. hade latidt samme Blasius anno 70 therum tiltale [27 v.] vpå Stockholms rådhus. Och althenstundh för:ne hus war H. K. M. såledis som förskriffuit står, olagligen afhändt, blef thet H. K. M. igen med lage doom tilsagdt och förnempde Blasius skulle sine vthgifne penningar sökie hoos sin fångeman igen, som honom samme köp icke hemle kunne, efther såsom dombreffuet, thet wälbemälte her Hogenschildt Bielcke in originalj i rätten betheedde och läse läth, therum ytterligere förmälthe. Thernäst bewyste h[ans] h[ärlighe]t sitt lage fång på samme hus, vthi så måtte att högtbemälte K. M. hade anno 71 then 27 februarij gunsteligen såldt och vplatidt thet h[ans] h[ärlighe]t för tye twsendh q , och skulle halparten af samme summe kortas för 333 croner, som Jören Person efther konungh Erichz befalning hade afhändt h[ans] h[ärlighe]t, meden han war fången af ryckzens fyender i Danmarck, ändhå att h[ans] h[ärlighe]t wäl kunde bewyse med Christoffer och Jost gulsmeder, boendes här i Stockholm, att the på samme tjydh hade till att förarbete af h[ans] h[ärlighe]t öffuer 500 croner, som them wore ifrån tagne, [27 v.] och förnempde Jören Person hade icke quiteret them mere än för:ne tryhundrede trettje tree choner. Och för then andre halfparth af för:ne husbetalning skulle wälbemälte her Hogenschildt bliffue kortedt fem twsend q ortiger af then bestälning, som h[ans] h[ärlighe]t för hoffmästere ämbetet war eftherlathen af högtbemälte K. M:ttz ränte cammer årligen att vpbare till 4 000 q . Doch bewyste h[ans] h[ärlighe]t med Eskil Jönsons ränttemästers zedel och egen handskriff, att h[ans] h[ärlighe]t icke allene för:ne 5 000 q vthi 71, 72, 73 och 74 års myntt wore afkortede, uthen att aff för:ne h[ans] h[ärlighe]tz besäldning war ovpburit till halffioertende twsendh q . Ther [28] uthöffuer hade h[ans] h[ärlighe]t och efther 12 gode mänz, som af Stockholmz rådstuge wore förordinerede, skattning förnögd och be-

talet Blasius Olson 2 000 ƒ och ändhå af en godh wilie skäncht hans hustru 6 alner engelst clåde för thet, som samme Blasius och hans mågh, M. Märthen Helsing, vthi för:ne hus hade bygdit och bekostet, huarföre och förnempde Blasius hade renunciaret och afhändt sig all then rätt och rättigheet, som han och hans erffuinger till samme hus kunde hafft haffue, huilket wälbemälte her Hogenschildt med segel och bref, thet och samme Blasius med sitt eget signet hade bekräftiget, görligen bewyste. Så hade och h[ans] h[ärlighe]t vtaf oss förbemälte borgmestere och rådmän then 7 dag martij nästförliden bekommit vårt lage fästebref vpå för:ne hus, meden thet war för ett åhr seden lagbudt, lagståndit och aldelis lagfarit och ingen kom innen then tydth, som thet för rätten clandrede. Men efther thet h[ans] h[ärlighe]t hade lykwäl förnummit, att förnempde Blasius Olson och hans mågh Arnoldus Grothus hade latidt sig förlyde, att the och förmenthe sig wile bliffue hoos wälbemälte her Hogenschildt Bielcke vm the penninger, som förnempde Blasius hade giffuit Jören byggemästers eftherleffuerske för huset, ändhå att the icke med rätten wille h[ans] h[ärlighe]t therum tiltale, såsom h[ans] h[ärlighe]t någre reeser haffuer them tilbudit och synnerligen i går och nu idagh med rådzens secreterere Per Rasmusson haffuer latidt fordre them både för rätten, om the kunne förmenne sig med någon rätt haffue h[ans] h[ärlighe]t tiltale. Therföre war wälbemälte her Hogenschildt af oss samptligen begärendes, att wy thette ärende wille vthi ransaken och betänchende vptage, vm h[ans] h[ärlighe]t skulle ware plichtig att sware them till sådane penninger eller ey.

[28 v.]

Så efther thet h[ans] h[ärlighe]t sitt lagefång med twenne högtbemälte K. M:ttz ther vpå vthgifne konglig breff och segel och elliest nogsampt bewyste sin rätt till samme hus, såsom förbemält är, therföre haffue wy icke kunneth befinne, att h[ans] h[ärlighe]t skall ware skyllig eller plichtig att sware Blasius Olson eller hans erffuinger till the penninger, som han oftenempde Jören byggemesters eftherleffuerske haffuer giffuit för huset, vthen härmed aldelis gille och stadfäste then doom, som therum anno 70 är worden afsagdh, så att Blasius Olson må sökie sine vthgifne penninger hoos sin fångeman igen, såsom wy ock icke annet kunne afseye, än att the bref äre nogsampt laggille och faste, som wälbemälte her Hogenschildt therupå fåth och bekommit haffuer, och härmed caßere och vm inthet göre the förre bref och bewys, som förnempde Blasius Olson på samme hus

i så måtte, som förbemält är, bekommit haffuer, så att ofte och wäl-
bemälte her Hogenschildt Bielcke och h[ans] h[ärlighe]tz erffuinger
och eftherkommende skole och måge för:ne steenhus, liggende
grundh och tomt med all thäs tilbehörelse och rättigheet niuthe,
bruke och behälle till lagfångne ewerdelige äger obehindredt och
oclandredt såwäl för för:ne Blasius Olson och hans barn och erffuin-
ger, såsom alle andre åthalers, både födde och ofödde, efther thenne
dag och in till ewig tydh, widh huars och ens åthalers peen och straf,
som lag förmälle.

Per Rasmuβon, Pelle Person.¹

Samme dag stodh för rätten ryckzens högwýse rådz secreterere
Peder Rasmuβon och tiltalede Pelle Person vm ett hus, som han [29]
hade lagbudt och åtthet med sin dotter tilhope, hade och thet
latidt heembiude förnempde Per Rasmuβon och war tilsinnes att
vplatedt Oluf schræddere, huar borgmestere och rådmän hade
thet wiledt tilstädie. Och althenstundh förnempde Per Rasmuβon
war barnsens moderbroder, wille han sig försee, att han war näst
till att köpe för:ne hus framför någon annen, såsom han och then
5 dag vthi thenne månedh hade satt i rätten så många penningar,
som husedt war såldt före, nemligen 346 daler 5 öre, men Pelle
Person swared, att han icke sålde husett vthen pantsatt, seyen-
des sig wile löset igen.

Thette ärende togz i ransaken. Och efther thet befunnet wardt,
att Pälle Person åtthe inthet mere än en halfpart vthi för:ne hus,
och then andre halffdelen kom hans dotter till, så att han war
icke mechtig att sället vnden barnet, ej heller förpantet någon
annen än näste býrde mannen, therföre dömpdes thet aldeles craft-
löst och ogiltt, att Pälle vpbödh huset, så och then handel han therum
haftt hade med förnempde Oluf schræddere, och skall samme Pälle
ware förplightedh att löse huset igen med sine egne penningar
och icke någon annens innen nästkommende Walborgmeße. Och
förordnedes till barnsens förmyndere Jacob Jffuerson sampt med
förnempde Per Rasmuβon, huilke vpsyn haffue skole, att barnsens
möderne förfars icke i någon måtte eller bliffuer afhändt barnet.
Men huar för:ne Pelle Person icke löser huset igen med sine egne
penningar innen för:ne tydh, dhå skall och må offtenempde Per
Rasmuβon löset sig och barnet till gagn och gode.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 40.

[29 v.]

xiii] aprilis.

Borgmestere och råd[h[män].

Her Pontus.

Samme dag gaf then edle och wälborne her Pontus de la Gardij, frÿherre och riddere till Eckholm, oss tilkänne, huruledis h[ans] h[ärlighe]t hade här anno 70 länth och vndsatt en fransosk adelzman widh namn Louis du Beis en summe penninger, som sig belop till 250 gÿllene croner, och hade samme Louis skriffuit sin consort till vthi Paris, att han skulle vthi wälbemälte her Pontj namn förnöye och betale en köpman vthi Andorpen, benempdh Carolus de Lescluse förnempde 250 croner, såsom och skeedt är. Seden hade wälbemälte her Pontus länth och försträcht för:ne Louis du Beis anno 71 vthöfuer the 250 croner en annen summe penninger, widh pas 600 daler, att betale vthi Paris, när wälbemälte her Pontus worde thÿdt kommandes. Doch när h[ans] h[ärlighe]t war ther och wille sin betalning hafft haffue, dhå war samme Louis icke tilstädes vthi Paris, huarföre h[ans] h[ärlighe]t lefde fulmacht efther sig till att kräffuie och vpbäre för:ne 600 daler, huilke och h[ans] h[ärlighe]tz fulmächtige hade bekommit och vpburitt. Men efther thett wälbemälte her Pontus de la Gardij bleffue förhåldne för:ne 250 croner vtaf förnempde Carolo de Lescluse, och han giffuer före, att h[ans] h[ärlighe]t skulle therföre haffue bekommit betalningen, så produceredes och framfördes för oß Melcher Folger, Johan le Moyne, Lucas v. Quickelberger och Dominicus Cruset, wåre medborgere och inbyggere härsammestedz, huilke huar för sig synnerligen med sine sworne eder certificerede, witnede och bekende, att them samptligen war aldelis wäl witterligit, thet wälbemälte her Pontus hade vpå två åthskilielige tyder länth och försträcht penninger förnempde Louis du Beis, nemligen anno 70 och 71, såsom h[ans] h[ärlighe]t nu sielf berättede och här förbemält är, så att then förste summe, nemligen 250 croner, kommer släth inthet widh then sidzte summe, som war widh pas 600 daler o.

xxx aprilis¹

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson, Erich Biorson sampt borgmestere och råd[h[män].

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 41.

Hinrich Balck vpbödh Oluf Michelsons hus — 1:o.
 Michel Olson vpbödh Jöns Finbos tomt — 2:o.
 Jtem Rasmus Lodwichsons tomt — 1:o.

M. Philpus.¹

Samme dag kom Hans Höyer för sittende rätten wälbetäncht och med sin hustrus samtücke hemlede och vpläth M. Philippi Kärens constituerede fulmächtige Oluff Gregerson, stadzens borgmestere, vår käre medbroder, en tomt westen till vthi framlidne M. Michelz grändh, belägen vpå norre syden näst neden för samme M. Philippi eget hus, hållendes i längden 13½ alin och i brädden 11 alner, huilken tomt förnempde Hans Höyer och hans hustru [30 v.] vtaf en godh wilie haffue skäncht och giffuit samme Philippo Kärn. Huarföre afhände Hans Höyer sig, sin hustru och bägges theris erffuinger för:ne tomt och tilegnede henne med all thäs rätt och rättigheet förnempde M. Philippo och hans erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt och frý till ewerdelige äger thermed efther sin wilie, behag och lägenheet att handle, göre och lathe oclandredt och obehindredt såwål för förnempde Hans Höyer och hans hustrv samt bägges theris erffuinger, slächt och förwanter, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, in til ewig tydth. Och war samme tomt lagbuden och lagstånden, på huilket för:ne Oluf Gregerßon vpå oftenempde M. Philippi wegne vplade fridskillingen efther lagen.

Rådet.²

Samptychte rådet, att huar någon borgmestere eller rådman kommer förseent i rådstugen, när rådstugedag är, dhå skall han böthe förste reesen en ƒ, annen gången 12 öre och 3 reesen 3 ƒ, med mindre han haffuer lage förfall.

v maij²

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson samt borgmestere och råd[h]män].

Birge Olßon, Göstaff Biorsons tienere.²

Kom för rätten Sigfridh Nilson och på Marcus Hinrichsons i Westerås wegne tildalede Birge Olufson vm 20 daler, som schipper

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 41. — ² Jfr ibid., s. 43.

Oluf Erichson war skýllig förnempde Marcus och för:ne Birge blef godh före med sådene beskedh, att huar han icke leffuererede schipperen förnempde Sigfridh Nilson här tilstådes igen, thå wille han betale förnempde 20 daler.

[31]

Sententia.

Effther thet Birge Olufson war icke här tilstådes, när schipperen kom förste reesen tilbake ifrå Dantzic vthen war på sin husbondz Göstaf Björsons wärff och ärender, men annen gången hade samme Birge leffuereret schipperen för:ne Sigfridh Nilson med tw witne och vpsade sitt lyffte, efther såsom bewýsligit war med Birge Elefsons och Per Olsons witesbref, therfore kunne man icke befinne, att för:ne Birge Olson war plichtig att sware till förbemälte 20 daler, vthen förnempde Sigfridh Nilson må sökie them hoos schipperen.

vii majj¹

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm, Erich Björson sampt borgmestere och rådmän.

Michel Olson vpbödh Jöns Finboos tomt — 3:o.

Jtem Rasmus Lodwichsons tomt — 2:o.

Anders Larson vpbödh Oluf Michelsons hus 2:o.

Embeter.

Samme dagh sattes alle ämbeter i staden efther gamble sedwanen, efther såsom i embetzboken finnes.

Samptychte menigheten, att then som försumer dagzwärcken, skall böthe för huartt — 3 q .

[31 v.]

xiii majj²

såthe för rätte Jacob Bagge, borgmestere och råd[h]män.

Michel Olufson vpbödh Rasmus Lodwigsons tomt — 3:o.

Anders Larson vpbödh Oluff Michelsons hus — 3:o.

Färffuer.²

Samme dag blef dömpdt och affsagdt emillen Hans och Hinrich Färffuere, både brödere, vpå then ene syde, och Benedict Löper

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 45.

² Jfr *ibid.*, s. 46, där namnen i nedan skrivna stycke äro delvis olika formulerade: Benedictus Dep; Marcus Nedingh.

vpå Simon Bahrs wegne sampt schipper Marcus Näring ifrå Dantzig, på then annen syde, att efther thett förnempde Färffuere bewyste med ett certificatz vnder Räfte stadz insigle, att framlidne Vytt Rode hade ther vthi sitt ytterste vplatid och fulkomlig i betalning giffuit samme Färffuere framför alle andre creditorer, them förnempde Vytt och kunne haffue waritt gäldskyllig, en fierdeparth vthi ett schip, som förnempde schipper Marcus Näring hade nu här tilstädes, huilket förnempde Benedict Löper och Marcus Näring kunde icke förlägge, therfore måge förbemälte Hans och Hinrich Färffuere annamme och behålle samme schipz parth i betalning.

xv maj.

Borgmestere och råd[hmän].

[32]

Hans Skulte, Ambrosius Köpke.

Kom för oss Hans Skulte och berättade, huruledis att han anno 74 war Ambrosius Köpken, borgere i Stolpe, skyllig bliffuen för humble 132½ daler, och hade samme Köpke giffuit en borgere i Dantzig, benempdh Wolff Fritzhans, i befalning att kräffuie betalningen vtaf förnempde Hans Skulte, men efter samme Wolf hade och för sin person handlet med Hans Skulte och stodh i rägenskap med honom, therfore bewyste och sannede samme Hans Skulte med sin handlingzbock, att på then tydhan clarede och beslöth sin rägenskap med förnempde Fritzhans, thå bleffue och för:ne 132½ daler för Köpkens humble räknade och ther med vthi begrepne, och hade Hans Skulte betalet samme Fritzhans med allehande wahrer, så att Hans Skulte efther sin handlingsbockz innehåldh war honom inthet mere skyllig bliffuen än 34 pålske gyllen och 26½ gråße. Och efther thet förnempde Ambrosius begärede härum ett skriffitligt bewys vtaf oss, haffue wy honom thet vnder vårt stadz-insigle latid meddele.

xix maj

såthe för rätte Jacob Bagge och Birge Jsakson sampt borgmestere och råd[hmän].

Samme dag¹ kom Erich schriffuere för sittende rätten och krafde vtaf M. Johan Baptista conterfeyer tolfhundrede ƒ , som samme Baptistes hustrus förre man, framlidne M. Gilius Packeth, skulle i

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 45 f. (under 14 maj) och 49 f. (under 18 maj).

[32 v.] konung Erichz regeringztýdh ware skýllig bliffuen förnempde Erich
 schriffuere för någon boskap och andre pertzeler efther en hand-
 skrifftz innehåldh, som samme Erich ther vm i rätten betheedde, till
 huilket för:ne Baptista swaredde, att M. Gilius hade borget konung
 Erich en hoop clåde och andre pertzeler, huilket sig belop i pen-
 ninger till en stoor summe, efther såsom hans rägenscap förmälthe,
 för huilket han ingen betalning fåth hade. Så war och wäl witter-
 ligt, huruledis förnempde M. Gilius hade mist här i staden ett
 steenus, som her Pontus de la Gardij nu besitter, jtem 2 gårdar
 och en tomt vpå Norre malm, thesliges 2 gårdar vthi Broo häredt
 i Rydh sochn, en gårdh i Wäsbý, 2 gårdar i Österöre och en gårdh i
 Bruna, en gårdh i Finstade i Broo sochn, fyre gårdar i Store Eneby
 i Walby sochn på Östre Reekerne, två gårdar i Mälestade, en gårdh
 i Hammerby, en gårdh i Grunby, en gårdh i Bältesta vthi Kiule
 sochn och en gårdh, benempdh Sundby, liggendes i . . . sochn,
 med all theris rättigheter och tilbehörelser, efther såsom registret
 på samme godz ytterligere förmälthe, thet för:ne Baptista therum i
 rätten lade, så att Gilius hade inthet igen behållit af sine äger, när
 konung Erik blef af med regementet. Och war förnempde Baptista
 öffuerbödig, att när han kunne igen bekomme för:ne steenus,
 gårdar, tompter och godz (som han och nu vpå sin hustrus wegne
 icke wille förtýge och i framtýden wýdere achtede att tale vpå),
 så och betalning för then vtheståndende gäldh, althenstundh han
 förhoppedes, att sådent icke skulle ware förbrutidt och helst hans
 hustrus deel, dhå wille han gerne betale och förnöye för:ne Erich
 [33] schriffuere. Men i midler týdh wille han sig försee, thet han schulle
 icke plichtig ware att betale någon Gilius Packetz gäldh, som han
 hade giort i konung Erichz regeringztýdh, vthen wälbemälte her
 Pontus hade loffuet och tilsagdt förnempde Baptista och hans
 hustru, att h[ans] h[ärlighe]t wille sware allom, som någet kräffuie
 eller mhane efther offtenempde M. Gilius Packeth vm all then gäldh
 han hade giort, förre än K. M. war kommen till konglig regering,
 såsom samme Baptista sådent nu för rätten bewýste med M. Willam
 Boye och Lucas v. Quickelberger o. Thette ärende wardt i betän-
 chende vptagit, och efther thet förnempde Baptista hade skåtmål
 till ofte- och wälbemälte her Pontum, såledis som förbemält är,
 therföre giordes vpskuf med samme sak till wýdere beskedh ifrå
 h[ans] h[ärlighe]t.

xxi maij¹.Birge Jsakson, Johan Bagge sampt
borgmestere och råd[h]män].Tileman Abraham vpbödh Johannes Hinrichsons hus widh
kyrckegården.³ — 1:o.¹

Samme dag kom för sittende rätten Kong:e M:ttz troo tienere och cantzelij förwant, Johannes Kranck, begärendes vpå för:ne Johannis Hinricj wegne, att thette *eftherskriffne* förlykningzbref motte bliffue inskriffuett vthi stadzens tänckebock, huilket honom *eftherlatid*t blef, och war samme förlykningzbref lydendes ordh från ordh såsom här *efther fölier*:²

Wÿ *eftherskriffne* Erich Matzson secretarius och Nilz Hanson, borgmestere i Stockholm, härmed bekenne, att wÿ vtaf en godh wälmening och *efther* någre gode wenners råd[h] och begären oß haffue *inlatid*t och beflÿtedt till att *afhandle* och förlyke then *twist* och *oenigheet*, som emillen Kong:e M:ttz wälbetrodde *secret*erer, *erlig* och wälachtedt Johannes Hinricj och Hans Erichson jämpten för någre åhr seden kommen war för för:ne Hans Erichsons fäste quinnes skuldh. Och *efther* någre handlinger, them wÿ både sÿnnerligen och samptligen *med* them therum haffue förhandlet, är saken på *thet* sidzte ther till bracht, att han vpå S. Luciae virginis dagh *anno* 73 aldellis till en ändtlich och fulkomlig förlykning them emillen beslutet är på någre puncter, huilke en skriffthlig contract, som dhå strax therupå blef vprättedh och såwål vtaf oss som bægge parther *vnderskriffuen* och förseglet, i längden vthwÿser och för-måller. Och ändhå att vthi samme contract är bewilget och samptÿcht, *thet* för:ne Johannes Hinricj *in*thet skulle sig befatte *med* Hans Erichsons fästequinnes hus, som här i staden är widh S. Nicolaj kyrckegårdh beläget, vthen *thet* vpå en wiss tÿdh öffuerantwarde Hans Erichson, så är dogh egenom migh, Anders Sigfridson till Broo, och min wenlige *vnderhandling* seden *anno* 75 och sÿnnerligen förthenskuldh, att oftebemälte Johannes Hinricj hade vthlåndt vpå samme hus en summe *penningar*, then han eÿ wiste *annerlunde* igen att bekomme, med mindre han höllt sig widh sin

[33 v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 51. — ² Jfr *ibid.*, s. 52.³ I ms. står: kyrckeherden.

[34] vnderpant, så bliffuit förhandlet, att Hans Erichson vpläth och sålde Johan[nes] Hinricj samme hus och all then rättigheet, som han kunde haffue ther till, för halftridie hundra daler, såsom och oß samptligen wäl witterligit är och wý förnummit haffue både vtaf Hans Erichsons egne therupå vthgifne quitentier, så och vtaf någre handskrifter, them Johannes Hinricj vtaf andre till sig inlöst haffuer och oss betheedt, att iw samme 250 daler för förnempde hus, så och the 150 daler, som vthi för:ne förre contract äre vthloffuede, äre tilfýllest vtaf merenämpde Johan[nes] Hinricj vthgifne och betalte. Och efther thet att offtebemälte Johannes Hin[rici] haffuer warit här wm begärendes wårtt witnessbyrdh, haffue wý för:ne samptligen honom thet icke neke kunnet, vthen till wiße thette bewýs, som är med wåre jusigler bekräftiget, meddelet. Actum Stocholm xiiij januarij anno &c. M. D. LXXVI.

xxij maij¹

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Matzson secretarius, Johan Bagge, Erich Biörson sampt borgmester och råd[h]män].

Birge Eleffson, Nilz Gregerson.¹

[34 v.] Samme dag tiltalede Birge Eleffson, rådman, Nilz Gregerson vm en lest osmundz järn, som framlidne Knuth Raffueldson sende till Dantzig till Corth Olde och sålde och vpläth seden Birge betalningen för samme järn, men när han loth kräffuie ther, fick han inthet. Ther till Nilz Gregerson swarede, att thet war så förhandlet emillen Birge och förnempde Knuth, att samme Birge skulle lathe kräffuie betalningen på sitt effuentyr *o*. Thette ärende ransakedes, och efter thet Helie Nilson witnede in för rätten, att Birge gjorde honom fulmyndig till att inmhane för:ne gäldh, och dhå swarede förnempde Corth Olde och hans hustru samme Helie, att han leffuererede betalningen för för:ne järn förnempde Knuthz broder, benempdh Nilz Raffueldson, men Dirich Thýeson, som átthe samme Nilses eftherlefde enckie till hustru och war nu här för rätten tilstades, sade sig ingen beskedh wethe therum; therföre må Birge lathe therum ransake hoos Corth Oldes erffuinger, och huar the icke kunne bewýse, att Nilz Raffueldson annammede och vpbar betalning för förnempde lest osmundz järn, dhå bör samme erffuinger sware ther till.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 52.

Peter Franck, Matz Månson.¹

Samme dag kom Peter Franßon och krafde på Peter Franckz wegne betalning vtaf Matz Månson för then gäldh samme Matz Månsons hustrus förre man, framlidne Hinrich Olufson, war skyllig bliffuen förnempde Peter Franck, nemligen 164 pålske gyllen, för någre wharer, som han hade sendt hytt in i rýkit till Hinrich Olufson efther någre hans schriffuelser, huilke Hinrich Olufsons breff Peter Franßon nu i rätten betheedde, så och Peter Franckz och hans tieneres rägenscap therhoos. Huilket ärende här nu vthi ransaken blef vptagit, och wardt för rättwýst affsagdt, att Matz Månson skall skyllig ware till att frambäre all the siöbreff, som Peter Franck haffuer skriffuit Hinrich Olufson tilbake igen vm sådene wharer, som Hinrich vthi sine schriffuelser af Peter Franck haffuer begäret, eller med en sworn edh efther Swerigis lag neke, att han vtaf sådene breff inthet weth och att the äre icke till finnendes. Och ther nu sådene siöbref icke hýttes tilstädes, dhå skall Matz Månson ware plichtig anthen med salige Hinrich Olufsons gäldbock eller Stockholms tolbock, som hållen är på rýckzens införningar och vthförningar i the åhr, som Hinrich Olufsons bref äre skrifne, till att bewýse, thet Hinrich Olufson icke haffuer bekommit sådent godz, heller och förnöye och betale förnempde Peter Franßon eller then på oftebemälte Peter Franckz wegne kräffuer.

xxiiij maj

wore församlede vpå Stockholms rådhus her Hogenschildt Bielcke, frýherre till Leckö, och her Gustaf Banner till Diursholm, riddere, rýckzens råd, Jacob Bagge til Boo, stadthållere vpå Stockholms slott, samt sin shon Johan Bagge, thesliges Matz Person, Nilz Hanson, Laße Erichson och Oluf Gregerson, borgmestere.

Jöns Anderßon och hans framlidne hustrus,
hustrv Karins erffuinger.

Vpå samme týdh komme för oß Jöns Anderson, Hans Vlfson och Nilz Vlfson, borgere härsammestetz, giffuendes tilkänne, huruledis att emillen them war någet arf, om huilket the hade huarannen att tiltale. Och ändhå att någre gode man hade sigh ofte bemödet att förlyke them vthi wenligheet, så war dogh samme

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 53.

handel icke allenest ofruchtsamlig afgången, vthen *thet* hade sig och seden yttermere twist och twedrächt them emillen tildragit. Men althenstundh att the wore nu igen benägne till en wenligh handel och förlykning och hade förthenskuldh oß ther till på *thet* flätigiste och wenligiste bedit och begäret, så haffue wý oß vtaf en god wälmening till sådene handel latidt benägne och obeswäret befinne. Doch vpå *thet* han motte thäs bättre och *med* mere frucht

[35 v.] afgå, än tilförenne war skeedt, haffue wý oss icke wiledt vpå tage samme handel, med mindre att bägge parther wille först wäldgiffue oß saken, vthi huilket the ock wälwilleligen samptychte. Och haffue wý efther en nöge ransaken och betänchende vm alle lägenheter och vmständigheter, så och en flätig vnderhandling saken så wýdt bracht och till en fulkomlig ende afhandlet, att förnempde Jöns Anderson haffuer *med* sin shons, Laurentij Jönßons, så och sin mågz och swägers, Hans Andersons och Peder Matzsons samptycke bewilget, loffuet och tilsagdt för allt tiltaal, som förnempde Hans Vlfson och Nilz Vlfson och bägges theris hustrurs broder och mederffuing Peder Suenson haffue hafft till samme Jöns och hans erffuinger vm allt arf vthi lösörer, sammeledis för theris deel och anparth vthi all vtheständende gäldh, som efther thenne dag kan ware till att inkräffue såwäl här i rýkit såsom annerstedz, att giffue samme Hans Vlfson, Nilz Vlfson och Peder Suenson ett för allt 2 000 daler, anthen vthi nu gångbartt suenst myntt, af huilket 4 ¤ göre en daler, eller järn och andre wharer på theße terminer, nemligen halfparten af för:ne summe i *thette* åhr 76. och then andre halfue delen anno 77. Men om Jöns Anderson kan icke hele summen åstadhkomme och tilfýllest afbetale innen för:ne tydth, dhå schall honom eftherlatidt ware att betale resten anno 78. Doch måge för:ne Hans Vlfson, Nilz Vlfson och Peder Suenson quitt och frýtt behålle allt huadt the in till thenne dag haffue vtaff gälden inkräffdt och bekommit. Men *thet* som ännw är vtheständendes, ehwadh nampn *thet* helst haffuer, *thermed* skole the sig här efther slätt in*thet* befatte eller haffue ther någen rätt eller deel vthi, vthen Jöns Anderson må och skall samme gäldh allene obehindredt lathe vpkräffue

[36] och sig och sine erffuinger til gode behålle. *Thet* haffuer och Jöns Anderson för wår wenlige vnderhandling skuldh bewilget och tilsagdt att lathe för:ne Hans Vlfson och hans mederffuinger frýtt igen bekomme then guldthen, som ännw war obyth them emillen.

Theremot skole samme *erffuinger* afstå ifrå *thet* arrest the haffue giort på 3 schippundh kopperplåter hoos Daniel i Främmendebÿ, men om the haffue samme plåter allerede bekommit för thenne dag, dhå måge the och behålle them och skole icke räknes i för:ne 2 000 dalers betalningh. Men all hus, liggiende grunder och tompter, innen och vthen stadz, schole ware vthsluthne i thenne förlykning, vm huilke the sig serdelis skole förlyke och förene. Medh allt *thette* för:ne lothe bægge parther sig åthnöye, beplichtendes sig widh theris christelige troo och sanningh, att *thette* för:ne vthi alle sine puncter skall såwål af them, såsom theris hustrur och *efftherkommen* de *erffuinger* obrotzligen, fast och orÿggeligen hålles in till ewig tydh, och all twist, oenigheet, haat, affuundh, nÿth och ilwylie, som them emillen här till haffuer warit, härmed aldellis ware förlycht och aftaledh och aldrigh mere här efther till onde ihugkommes. Men om någen af them förbrÿther sig emoth thenne wenlige förlykning, anthen med ordh eller gärningar, och *thet* warder honom med witne nogsamligen öffuerbetÿget, dhå schall then samme haffue förbrutid 200 vngerske gÿllen, halfparten vnder Kong:e M:tt \oslash och then andre halfparth vnder oß, som haffue warit vthöffuer thenne handel och förlykningh. Ther rächte the huarannen, så och oß, handh vpå.

xxx maij

såthe för rätte Jacob Bagge och Johan Bagge sampt borgmestere och råd[h]män].

Hustrv Ingridh Per schriffueres
och Per Oluffson.¹

Samme dag blef efther tiltaal och swar affsagdt för rätte emillen Ingridh Per schriffueres ifrå Torsale [*sic*] och Per Olßon [36 v.] vpå Köpmannegaten om en gulringh, att althenstundh samme Per Olson tilstodh och bekende sig haffue bekommit och köpt gulringen vtaf Jören cantor, och förnempde hustrv Ingridh hade beslagit samme ringh hoos förnempde Per Olson, therföre skall han anthen lathe bekomme henne ringen igen eller och betale honom och sökie sin fångeman igen.

ii junij

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo och Erich Matzson secretarius sampt borgmestere och råd[h]män.

¹ Jfr konceptänkeboken, ovan s. 58.

Staden och Matz Person.

Samme dag stodh för rätten stadzens byggmästere Anders Olson, hemlede och vpläth stadzens borgmestere Matz Person en stadzens tomt, liggendes vpå Södre malm emillen samme Matz Persons eigett och Anders Hansons stall, hållendes i längden 9½ alner och i brädden 9 alner, för 8 [sic] Ɔ ortiger till ewerdelige äger; på huilket förnempde MatzPerson vplade sin fridskilling efther lagen.

Mårthen Person och hans hustru.¹

[37] Samme dag komme för rätten Mårthen Person, wår medborgere, och hans dannequinne, hustru Marieth, giffuendes tilkänne, att efther the wore tw ålderstigit och barnlöst folck, therfore gåffue the huarannen huar tridie penning i löst och fast vtaf alle sine äger, innen och vthen stadz, så att huilken there längst leffuer skall och må samme tridie penningz gåffue niuthe och behålle för sig och sine erffuinger till ewerdelige äger. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten.

vi junij.

Borgmestere och råd[h]män].

Jacob Bagge och staden.

Efther thet att Kong:e M:ttz Ɔ wälbetrodde man och tilförordnede stadthällere vpå Stockholmz slott, then edle och wälbördige Jacob Bagge till Boo, miste för någon åhr seden någre sine tompter vthen för Stockholmz stadh vpå Södre malm, ther stadzgraffuen är nu, för huilke wÿ honom igen vpå stadzens wegne haffue vplatidt och giffuit en stadzens tomt, som hans stall står nu vpå och är liggendes vth med stadzens schipgårdh, och wälbemälte Jacob Bagge haffuer sig hoos [oss] beswäredh, att then gathe, som ligger bak vm samme stall, vpfylles med dÿnge och oreenligheet, hans bygning till skade och förderf, therfore haffue wÿ vtaf Stockholmz rådstuge någre gode män thÿdt förordnedt och tilskicket vpå en sÿjn och ransaken, och althenstundh man haffuer befundet, att samme gathe war så vpfyllt med dÿnge och oreenligheet, att man henne huarken till wagh eller någet annet bruke kunde, thÿ haffue wÿ för sådene vrsaker, så och att wälbemälte Jacob Baggens tompter,

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 60.

som han miste, vore bättre än then tomt han fick igen vtaf staden, eftherlatidt och tilsagdt honom vpå Stockholmz stadz wegne, att han må och skall för:ne gatthe bak vm sitt stall låthe igen bygge allt in till bärget, och samme platz sampt medh sin stall tomt quitt och frý niuthe, bruke och behålle för sigh och sine erffuinger till ewerdelige äger.

xvj junij

[37 v.]

såthe för rätte Jacob Bagge til Boo, Birge Jsakson till Äpleholm, Erich Matzson secretarius och Johan Bagge, stadthällere och tilförordnade i slotzloffuen på Stockholm, sampt borg[mästere] och råd[hmän].

Arnoldus Grothus.

Samme dag kom för rätten Arnoldus Grothus, giffuendes tilkänne, att hustru Lisebeth Hans Krafftz hade för någon tydth seden fåth samme Arnolde en kiste till att göme, som en summe penningar, sölf och annat war vthi, och när rydzen bekom Wittenstens slott in vthi Lyflandh och förnempde hustrv Lisebeth blef fångedh till Rydzlandh, hade hennes broder, benempdh Jacob Krune, begäret för:ne kiste vtaf förnempde Arnolde Grothus, och när [han] sig theruthinnen förwegrede, hade samme Jacob sig företaget att tage honom kisten med waldh ifrån och förthenskuldh så vndsagdt och eftherstådt honom, att han wiste sig icke ware säker till sitt lyf, såsom och förnempde Arnoldus Grothus bewyste med capiten Larens, som på then tydth gäste när honom i Räfte, att förnempde Jacob Krune sampt med någre andre hofmän war kommen till Arnolde i huset, wiliendes haffue slagit honom ihjel för för:ne kiste skuldh, huar förnempde capiten Larens och hans tienere hade icke sådent företaget. Och ändhå att samme Arnoldus beclagade sig therum för borgmestere och råd i Räfte, wille the dogh inthet befatte sig ther med vthen swarede, att the rådde inthet med rytterne och wille ey heller något haffue beställe med en sådene ogudachtig menniskie, såsom Jacob Krune war med sitt parthý. Men för Kong:re M:ttz stadthällere och tilförordnade i slotzloffuen på Räfte thorde Arnoldus therum inthet tilkänne giffue eller sättie kisten thýdt, meden rychtet gick, att förnempde Hans Krafft skulle haffue vpgiffuit Wittenstens slott. Doch hade han sig vm förbemälte Jacob Kruns öffuerfall ofte sorgeligen beclaget hoos h[ögbemäl]te K. M:tz secreterere Johannes Bärendes och hans hust-

ru, såsom hon nu sådent personlig här för rätten bestodh. Men förnempde Johannes hade och skuttidt saken ifrå sig. På thet sidzte och när Arnoldus förnam inge vthwäger och man fick tydender till Räfle både ifrå någre rydzke bajärer och elliest och alle tydender komme öffuerens, så att förnempde hustrv Lisebeth och hennes man wore ynckeligen kompe vm halsen på förnempde Wittensten, och Hinrich Rute och Tönies Maÿdel till Wredenhagen rådde förthenskuldh Arnoldo troligen, att han skulle lathe bekomme Jacob Krune kisten, meden han war förnempde hustrv Lisebethz broder och hennes och [38] hennes manz erffuing, hade samme Arnoldus most giffue ther till sitt samptycke och efterfölie Jacob Kruns wile, vpå thet samme Arnoldus kunne bliffue säker och fhelig till sitt lyf, helst efther förnempde Jacob stälte för sig till lyfftesmän förnempde Hinrich Rute och Tönies Maÿdel, huilke sig hade förplichtedh att hålle Arnoldum Grothus och hans erffuinger aldelis frÿ och skadelös för allt efthertaal, clander och nhådeel vm för:ne kiste och the äger ther wore vthi, såsom Arnoldus sådent nogsampt här för rätten bewÿste med theris segel och bref. Och meden oftenempde Jacob Krune war kommen vm halsen och man hade nu fåth annen tydende om hans sÿster, så att hon än skulle ware i lyffuet, achtendes sig hÿtt till Swerige igen, therföre hade förbemälte Arnoldus latidt stämpne förnempde Hinrich Ruthe hÿtt för rätten och war begärendes att wethe af honom, om han wille hålle samme Arnoldum såledis frÿ och skadelös för allt yttermere tiltaal vm för:ne kiste, såsom hans förplichtelse och förskrifning förmälthe. Ther till swarede Hinrich Ruthe ia och gjorde ther Arnoldo handsträckning vpå, seÿendes sig heller wile dö än neke till sitt segel och breff. Så efther thet samme Hinrich Ruthe bestodh sitt lyfte stadigt och fast vthen alle insager, witnendes och fulkomligen tilståendes saken ware så aldelis tilgången, såsom hon blef vthi längden proponeret af Arnoldo Grothus och här förbemält är, therföre haffue wÿ och efther ett nöge betänchende vm alle lägenheter och vmständigheter icke kunneth befinne, att oftenempde Arnoldus Grothus eller hans erffuinger skulle i någon måtte ware skÿllige eller plichtige att sware för:ne hustrv Lisebeth Hans Krafftz vm kisten och the äger ther wore vthi, vthen sade honom therföre quitt, frÿ, ledig och lös, så att oftenempde Hinrich Ruthe och Tonies Maÿdel skole sware ther til, såsom theris förskrifning och förplichtelse innehåller och förmäller.

Klippingz myntt.

Samme dag lyste förnempde Jacob Bagge och Erich Matzson vpå h[ögmectigis]te K. M:tz wegne klippingz mynthet aldelis af, seyendes alffuarligen til, att huilken thermed beslagen bliffuer, att han bruker thet efther thenne dag vthi betalning eller någon handel, dhå skall han ware förfallen vthi h[ögbemäl]te K. M:tz straf både till lyf och godz. Widh samme straf förbödz och att handle efther klippingz marcketaal. Och om någon wärth icke warner sine gäster för thette förskrifne, dhå skall wärden bliffue straffedh ∞.

xx junij

[38 v.]

såthe för rätte Jacob Bagge sampt borgmestere och rådmän.

Matz Person, Gilius Saße och Dirich Harder.

Samme dag hade Matz Person, wår medbroder och stadzens borgmestere, sampt Gilius Saße latidt stämpne Dirich Harder hytt för rätten, som war Marcus Heßes, borgmesteres i Kiöpenhampn, factor och tienere, tilspörandes honom, om samme hans husbonde hade icke igen tillbaka fåth och wäl vthi sin haffuende wære bekommit allt thet godz förnempde Matz Person och Gilius Saße hade anno 68 vthi Köpenhampn köpt och på borgen tagit af honom och haft till siös, achtendes att förskicket hytt till Swerige. Ther till swarede förnempde Dirich Harder ia, seyendes, att the icke heller skulle bliffue therum krafde, uthen han gjorde them vpå sin husbondz, förnempde Marcus Heßes wegne quitt och frý för allt tiltaal, efthermaningh och clander vm samme godz och wharer, vndentagendes huadh vmkost ther gick vpå, när godzet blef inskippet och seden igen vpskippet i Kiöpenhampn.

xxv junij¹

såthe för rätte Birge Isakson, Johan Bagge sampt borgmestere och råd[h]män].

Tileman Abraham vpbödh Johannes Hinrichsons hus widh kyrckegården — 2:o.

Jtem Hans Jörensens gård vpå Södre malm — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh M. Philpußes hus widh finske kyrcken — 1:o.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 61.

Jtem Håkon Jönsons pantehus östen till — 1:o.
 Philpus Person vpbödh her Claes Åchesons hus westen til — 1:o.
 Jtem capiten Larens Cagniolz hus widh Store torgit — 1:o.

Hans v. Rântelen.¹

[39] Samme dag stodh för rätten Gregers Blyse ifrå Dantzic, berättede och gaf tilkänne eblandh andre saker, vm huilke han war kommen vthj rättegångh med Hans v. Rântelen, huruledis att han anno 64 kom till Rÿga, och ther toge borgmestere och rådth honom schip och godz ifrån, och han blef anhållen i 18 weker. Vthi lÿke måtte togh samme rådth förnempde Hans v. Rântelen sitt schip och godz ifrån, och han blef sielffuor med arresteret och anhållen i 42 weker, för ingen annen vrsak skuldh, än att förnempde Gregers och Hans v. Rântelen wore kompne ifrå Räfte. Och bekom samme Hans v. Rântelen sitt schip och godz icke igen vthen brachte efther lång förhalning så myckit tilwäge, att man förloffuede hans person thäden, men af alle sine äger fick han icke så myckit han kunde behöffue till sin förtäringh.

xxx junij

meddelte borgmestere och rådth schipper Erlandh Axelson ifrå Flänsborgh ett witesbref vnder stadzens jnsigle, att han war här och sporde efther två karer, benempde Claes Frise och Kersten Frise, och kunne icke vspane them ∞.

iii julij

stode för rätten Hans v. Rântelen och schipper Gregers Blyse och gaffue tilkänne, att the wore wenligen förlychte och fördragne med huarannen vm ett stycke cläde, som förnempde Hans för någre för lidne åhr fick Balsers Fägesack till trogen handh att sälie honom tilgode på Ösel, huilket samme Balsers hade ther förbyth i huete och skippede thet til Räfte med förnempde Gregers, vthi så måtte att samme Gregers hade nu giffuit förnempde Hans v. Rântelen therföre 45 daler.

ix julij¹

såthe för rätte her Åche Bengtson till Eka, riddere, Jacob Bagge till Boo, Birge Jsakson til Äpleholm, Erich Matzson secretarius sampt borgmester och rådth[män].

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 64.

Tileman Abraham vpbödh Johannis Hinricj hus widh kyrke-
gården — 3:o.

Jtem Hans Jörensons malmgårdh — 2:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Håkon Jönsons pantehus — 2:o.

Peder Matzson vpbödh her Claes Åkesons hus — 2:o.

Jacob Jffuerson vpbödh M. Philpußes hus — 2:o.

Philpus Person vpbödh capiten Larens Cagniols hus — 2:o.

Her Nilz Canutj¹ och Matz Månson.

[39 v.]

Samme dag kom för rätten her Nicolaus Canutj¹, domprost vthi Wexiö, sig beclagende, att ändhå han för ett åhr seden hade sin hustru hytt til Stockholm affärdiget att hålle ett arffskifte efther wår medborgeres Matz Månsons aflidne hustru, ther til samme her Nilses stiuftshon såsom en halfbroder war näste och rätte erfningen, vthi thet hop och mening, att för:ne Matz Månson wäl vthen hans eigen närware skulle haffue latidt sig wälwillig befinne samme arf rättwysligen ifrån sig att skilie, så haffuer dogh hans hustru på then tydh här inthet kunnet vthrätte, både för thet att Matz Månson dhå frambar ett witnesbref vm en öffuer lagh giffuen gåffue, som emillen honom och hans hustru någon åhr för hennes dödh schall skeedt ware, ther ifrån han inthet wille tråde, så och för thet att hon af andre förnam, theslikes och sielf befinne kunne, att han icke war benägen alle äger så wälwilleligen och troligen frambäre såsom wäl borde, vthen moste häden förrese och thet ringe af lösörerne, som han frambar och barnet tilegne wille, sättie i tage händer; therfore förnempde her Nilz nu sielf med samme sin hustru haffuer most begiffue sig hytt. Och ändhå han allrede twenne reeser hade vt af rådstugen bekommit gode män, som them emillen skifte och saken wenligen förlycke skulle, fan han dogh hoos honom inthet annet än obeskedeligheet och kunde förthenskuldh icke längre förlathe sig till sådene skifte eller förlykning vthen war käriligen begärendes, att man them åthskilie wille med lag och doom, förseendes sig till Gudh och rätten, att samme Matz Person [*sic*] war skyllig och plichtig med sworn lag och edh att frambäre till lagligit skifte all then deel han och hans hustru tillsammans åth hade, och att för:ne gåffue, ther sigh Matz Månson vpå beropede, skulle efther lagen haffue huarcken

¹ Torde vara felskrifning för Stephani. Den år 1576 avlidne biskopen i Växjö hette Nils Knutsson.

macht eller krafft, althenstundh hon för någon åhr war allenest vthi gode mänz åhöre giffuen, när hans hustru swåriligen siuck war, vthen rätte erffuingers wethskap och seden aldrig huarken *med* bref eller segel bekräftiget eller i rådstugen förkunneh och i stadzens bock inskriffuin, såsom *thet* pläger göres, som schall ware achtetd lagligen giort, ändhå att the seden tw eller trij åhr tilhope lefde och Gudh bättret fast anners än *thet* folck, som huarttannet gerne sådene gåffue efther theris lyftztydh vnne och eftherlathe wille.

[40] Häremoth haffuer Matz Månson swaret, *thet* han hade en gång vpläst all lås och dörer och hade sitt testamentz bref, ther han wille hälle sig widh. Så hade han och fåth her Nilz all hus, tompter och boder beskrifne, strax han kom hÿtt, och kunne ther in*thet* ytterligere tilgöre. *Thette* ärende är i ransaken vptagit och till *thet* förste befunnet, att then gåffue emillen offtebemälte Matz Månson och hans framlidne hustru vthi bägges theris lyffztydh giordh och giffuen war, war vthöffuer lage gåffue giffuen, nemligen ett steenhus, så och hennes bädzte bälte vthöffuer then tridie penning i löst och fast; thernäst att ändhå *thet* war allt afflinge godz, som för:ne Matz Månsons hustru åtthe och vthi sin siukdom vthen slächtens och erffuingers weth och wilie hade giffuit, så hade dogh huarken hon eller han sådene gåffue seden någon sin vthi någon måtte latid stadfäste anthen i rådstugen eller elliest, eÿ heller begäret af them, som theröffuer warit hade, att the skulle *thet* befastige, vthen seden hon war dödh, haffuer Matz Månson *thet* witnesbref af the gode män begäret och bekommit; till *thet* tridie att efther *thet* rätte erffuingen war ett barn och öffuermage och ingen war tilstädes på hans fädernes syde och offtebemälte her Nilz, såsom barnsens stiuffader, thorde icke fulkomligen vnderstå sigh nogerlunde vthi thenne sak *med* wendig vnderhandling att affträde vtaf barnsens rättigheet; therfore haffuer man för rättwÿst achtetd och affsagdt, att huadh som för:ne gåffue belanger, schulle först ogiltt och krafftlost ware allt huadh som öffuer lage geff (nemligen then tridie penning vthi löst och fast) kunne giffuit ware, och för:ne tridie penning schall sätties i tage händer, till thäs rätte erffuingen kommer till sin myndig åhr, men allt annet huadh Matz Månson och hans framlidne hustru til sammens åth haffue och efther hennes dödh är öffuerbliffuit, i huadh pertzeler *thet* och ware kan, schall han ware förplichtedh sampt *med* thett, som war giffuit öffuer then tridie penningen, lathe komme *med*

erffuigen til skiptes efther stadzlagen, såsom han wille thet hålle widh sin edh och sielf siette, om så behof görs.

Herman Schillingh.¹

Samme dag stodh vp för rätten wår medboder, Hinrich Balck, rådmån, fulmündig och mechtig på en wår medborgeres wegne, benempdh Oluf Michelson Kranck, och med hans godh wilie, så och hans hustrus samptücke hemlede och vpläth wår medborgere Herman Schillingh ett steenus och liggende grundh, som förnempde Oluff Michelson sielf här till haffuer besittidit och beläget är här i staden vthi S:ti Nicolaj porth och hörnhuset på norre syden, huilket hus och grundh samme Oluf Michelson lagligen såldt haffuer förnempde Herman Schilling för 1 643 q ortiger (räknendes 4 q vpå daleren) huilken summe penningar förbemälte Hinrich Balck här inför rätten bekende och tilstodh för:ne Oluf Michelson til godh och fulle nöje haffue bekommit och vpburit, then sidzte penning med then förste, såsom och vthi lücke måtte här för rätten skäligen och görligen bewyestes med samme Oluf Michelsons quitentie, som han hade skriffuit med eigen handh och war vthgiffuen vnder hans sampt med förnempde Hinrich Balckz och Nilz Larsons signeter. Huarföre affhände samme Hinrich Balck förnempde Oluf Michelson och hans hustru och erffuiger förnempde steenus och liggende grundh och tilegnede thet för:ne Herman Schilling och hans hustru och rätte erffuiger med thäs egne 3 frye mhurer, 3 källere, 3 boder och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, inthet vdentagendes, aldelis såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står och thet gamble husbref innehåller och förmåller, quitt, frytt och oclandret för alle födde och ofödde åthalere till att niuthe, bruke och behålle till lagfångne ewerdelige äger. Och war för:ne steenus och liggende grundh lagbudit, lagståndit och heembudit näste fränder, nemligen Anders Brun mynterswen och Jöns swärffuere med wåre medborgere Påffuel Saße och Laße Erichson Rodzkar, huilke thet inthet begärede att köpe. Och therupå lade offtebemälte Herman Schilling sin fridskilling vp efther lagen. Köpwitne haffue warit förnempde Hinrich Balck och Nilz Larson.

Vm her Erich Abramsons 6 stop.²

Samme dag kundgiorde förnempde Birge Jsakson i rätten, att

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 65. — ² Jfr *ibid.*, s. 66 f.

Johan Åcheson vpå her Erich Abramsons wegne hade eftherlatidt och war wäl tilfridz, att Jöns Anderson må annamme til sig igen the 6 sölf stop, som stå här i rätten och samme her Erich Abramson tilhöre *o*. Och therföre befaltes kämmenererne att lathe bekomme Jöns Anderson samme stop igen, men om något efthertaal kommer, anthen af wälbemälte Erich Abramson eller någon annen, dhå skal Jöns förplichtedh ware att leffuerere för:ne stoop hytt i rätten igen.

xxx julij.¹

Børgmester och rådh[män].

Jacob Larson vpbödh ett hus, som Jöns Anderson hade giffuit Anders Jönßons hustru — 1:o.

Tileman Abraham vpbödh Hans Jörensens malmgårdh — 3:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Håkon Jönsons pantehus — 3:o.

Philpus Person vpbödh capiten Larens Cagniolz hus widh Store torgit — 3:o.

[41]

Capiten Blanck.

Samme dag witnede Robert du Croz, Johan Bolet, Eghert v. Gras och Hinrich Wolff inför rätten med sine sworne eder, att the hörde vtaf capiten Johan de la Blanckz egen mundh, när han drogh häden, såsom them och eliest wäl witterligit war, att en kiste samt med tingestet ther war vthi, som framlidne Gouerth de Wårthz eftherlefde enckie och erffuinger i Lybeck hade latidt arrestere, kom ingen annen til än förnempde capiten Blanck, och then gode herre, her Pontus de la Gardij *o* hade ther ingen ägendom till.

xxxij julij

såthe för rätte her Peder, greffue til Wýsingzborgh *o*, her Hogenschildt Bielecke, frýherre till Leckö, her Claes Fläming, frýherre till Wýck, her Claes Åcheson till Býestadh och her Gustaf Banner till Diursholm, ridder, rýckzens rådh, her Claes Bielecke till Wýck, Jacob Bagge till Boo, Birge Jsakson till Äpleholm, Suen Lilie, Suante Erichson, Johan Bagge, Jören Månson, af adel, sampt borgmestere och rådmän.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 72.

Fytt Olde, Simon apothekere, Jost gulsmeth.

Samme dag komme för oss och vår sittende rätt Fytt Olde, rådmann i Wjborgh, och Simon Berchelt, apothekere här i Stockholm, och tiltalede Aren Rejer, borgere i Räfte, vm något godz, som han och hans medredere hade anno 59 vpå her mästerens bestalning i Lyfflandh tagit förnempde Fytt Olde och Simon apothekers hustrus förre man, framlidne Donatus Dutschman, ifrån vpå thet Narffueske farwattn. Thernäst tiltalede samme Fytt Olde och Jost Hasenwinckel, borgere och gulsmeth härsammestedz, förbemälte Aren Rejer vm något godz, som the anno 62 finge ifrå Narffuen och them sammeledis togz ifrån egenom förnempde Aren Rejer och hans societet och medredere till siös 2. Och haffue wj vm theße ärender vtaf bägge parthers clagemål, swar, genswar, witesbyrder, skäl och bewys nödtorfteligen ransaket, och till thet förste befunnet, att then tydh Räfte stadh gaf sig vnder Swerigis chrone, dhå war thet så affhandlet, att konung Erich hade bewilget, loffuet och tilsagdt, att allt huadh som the Räftefueske hade tagit vpå her mästerens bestalningh vpå thet Narffueske fharwattn, ther skulle samme Räftefueske icke sware till. Huarföre wj och nu haffue frj sagdt förnempde Aren Rejer och hans medreder för wydere tiltaal vm thet godz, som the haffue förnempde Fytt Olde och framlidne Donatus Dutschman ifrån tagit anno 59. Men huadh thet godz war belangendes, som förbemälte Fytt Olde och Jost gulsmeth miste anno 62, befan man, att konung Erich hade förnempde Aren Rejer och andre flere schipzvtredere i Räfte giffuit i befalning att förhindre thet Narffueske seglatz och tage på alle them, som thydte handlede och synnerligen the Lybske. Doch kunde icke ther under förstås, att konung Erich hade och thermed menth sine egne vnderståther, althenstundh att anno 62 och någre åhr ther efther war ingen feigde emillen Swerigis rjke och Rydzlandh. Och efther thet förnempde Fytt Olde blef theröffuer, så och emoth twenne konungh Erichz vthgifne paßeborder, tagit hans godz ifrån, såwål såsom förbemälte Jost gulsmeth sitt, therföre haffue wj efther ett nöge betänchende dömpdt och affsagdt, att offtebemälte Aren Rejer, såsom en capiten för theße andre sine medredere, nemligen Hans v. Cöllen och Dirich Røffuenkamp, huilke haffue warit endelis vthi hans tienst, och han haffuer mäst niutidt samme vptagne godz tilgode, schall ware skyllig och plichtig att restituere eller tilbörligen betale för:ne Fytt Olde och

[41 v.]

Jost gulsmeth theris godz igen, så myckit han och hans medredere tilbÿtes bekommit haffue och *oftenempde* Fÿtt Olde och Jost gulsmeth kunne *med* godh¹ skäl bewÿse, att them sielf och icke någon annen *fremmende* haffuer tilhÿrdt, thesliges och vprätte them theris tåring och skadegäldh, som the nu i lång tÿdth haffue most anwende (efther han them *med* skåtzmaal haffuer vppehållet, för än thet nu til en fulkomlig afsagdh sentens kommit är), efther som gode män på både sÿder emillen affhandle kunne. Och må Aren Reÿer sökie sin skade igen hoos *förnempde* sine medredere, althenstundh the vthi Råffle sampt *med* honom boendes äre. Men huadh offtebemälte Aren Reÿer kan bewÿse, att fÿende och *fremmende* godz haffuer warit, skall han och hans medredere efther konungh Erichz vthgifne bestålning niuthe och behålle.

III augusti

såthe för rätte Birge Jsakson, Erich Bÿorson sampt borgmester och rådh[män].

Her Claes Åcheson och M. Philpus.

Samme dag stodh vp för rätten stadzens borgmestere Nilz Hansson, fulmÿndig och mechtig på then edle wålbÿrdige herres, her Claes Åchesons till Bÿestadh ridderes wegne, giffuendes tilkänne, att h[ans] s[trånghe]t hade giortt ett ewärdeligt lagligt huseskiftt och bÿthe *med* M. Philpus Kärn, vthi så måtte som här efther fölier, att wålbemälte her Claes Åcheson haffuer bekommit af samme M. Philpus then deel, som war öffuerbliffuen och icke tagen til finske kyrcken, af ett steenhus och liggende grundh, som tilförende stadzens kyrckeheerde haffuer pläget boo vthi och beläget är näst neden för *förnempde* finske kyrkie och h[ögmechtigis]te K. M. hade aff gunst och nåde skäncht och giffuit *förnempde* M. Philpus till ewerdelig äge, efther såsom H. K. M:ttz donations bref, som i rätten blef vpläset, ther um förmälthe. Och håller för:ne hus och gårdzrum therin-

[42] nenföre i längden widh Watubrincken 33 alner och i brädden 40 alner, längden widh fru Brithes på Penningebÿ hus 10 alner och brädden ifrå finske kyrcken 18 alner. Och här emoth fick *förnempde* M. Philpus igen af wålbemälte her Claes Åcheson igen ett steenhus och liggende grundh, beläget här i staden westen till vthi Laße stål-

¹ Ordet 'godh' är i ms. upprepat.

boghsmedz grändh på norre syden näst nedan för vnge Matz Olsons hus, hållendes i längden $20\frac{1}{2}$ alin och i brädden 12 alner; och hade h[ans] h[ärlighe]t giffuit för:ne M. Philpus till halftridie hundrede gångbare slagne daler på förbemälte hus, som h[ans] s[tränghe]t bekom af honom. Then summa och samme M. Philippi fulmündig Oluf Gregerson, stadzens borgmestere, här in för rätten bekende och tilstodh förnempde M. Philpus haffue vpburit och annammet af h[ans] s[tränghe]t til godh och fulle nöye, then ytterste penning med then förste ω ., på huilket bägge parther vplade sine fridskillinger efther lagen.

VIII augusti¹

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Erich Biorson sampt borgmester och råd[h]män].

Rasmus Lodwichson, *hustrv* Margrete Märthen

Rasmußons.¹

Samme dag kom för rätten Kong:e M:ttz troo man och secreterere Rasmus Lodwichson wälbetäncht och med frý wille hemlede och vpläth hustru Margrete Märthen Rasmußons ett steenhus och liggende grundh, som beläget är här i staden på Suarttmuncke gaten emillen her Pontus de la Gardij och Hans Höyers steenhus, haffuendes i längden på gårdzrumet innen för steenhuset på östre syden halftiugunde alin och i brädden på både syder nör och söder 19 alner 1 quarter mindre, huilket steenhus, grundh och gårdzrum förnempde Rasmus Lodwichson lagligen såldt hade för:ne *hustrv* Margrete Märthen Rasmußons för 6 300 ƒ ortiger i högtbemälte K. M:tz klippingz myntt, sådent att 26 ƒ göre en daler, och war ther eblandh 155 ƒ ortiger salige och högloflige konungh Gustafz myntt, som förnempde *hustrv* Margretes shon Per Erichson war tilfallit och affwittredt till lösörer efther hans framlidne fader Erich Person. Så hade och förnempde Rasmus Lodwichsons salige moder taget tillåns 200 ƒ vthi h[ögmetigis]te salige konung Gustafz myntt för:ne Per Erichsons barnpenningar, som och bleffue quittede vthi förbemälte 6 300 ƒ :s betalningh. Then summe förnempde Rasmus Lodwigson här in för rätten bekende och tilstodh sig till godh och fulle nöye haffue bekommit och vpburit, then sidzte pening med then förste. Och är

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 72.

[42 v.] för:ne köp med sådene förordh och welkhor skeedt och giort, att om förnempde Per Erichson, förbemälte Rasmus Lodwichsons systers sone shon, kan haffue thäs förmögenheet, när han kommer til lage ålder, att löse till sig för:ne hus ifrån sin halvesysken, dhå skall thet stå honom frött och öpet. Så schall och allt tiltal, som för:ne Per Erichson eller hans eftherkommende erfvinger kunne nu eller i framtyden förmene sig haffue til förnempde Rasmus Lodwichson, ware förlÿcht och öffuetalet och all breff och scharfter, som emillen samme Rasmus och för:ne hustrv Margrete på hennes och för:ne hennes shons, Per Erichsons wegne haffue warit, efther thenne dag inthet mere gälle vthen platt ware caßerede och dödede. Huarföre afhände förnempde Rasmus Lodwichson sigh och sine eftherkommende erfvinger för:ne steenhus, grundh och gårdzrum och tilegnede thet förbemälte hustrv Margrete sampt hennes man, förnempde Märthen Rasmuon, och theris barn och erfvinger med husens egne 4 frÿe mhurer, 2 källere, 2 boder och all annen tilbehörelse och rättigheet, inthet vndentagendes, aldelis såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, till att niuthe, bruke och behålle til lagfångne ewerdelige äger oclandredt, quitt och frött för alle åthalere, både födde och ofödde, in till ewig tydh. Och war förberörde hus lagbudit och lagståndit, och therupå lade förnempde hustrv Margrete sin fridskilling efther lagen.

XI augusti

såthe för rätte her Peder, greffue til Wÿsingzborgh, her Gabriel Christerson, frÿherre til Mörbÿ, her Hogenschildt Bielcke, frÿherre till Leckö, her Claes Fläming, frÿherre til Wÿck, och her Claes Åcheson till Bÿestadh, ridder, rÿckzens rådh, her Åche Bengtson till Eka, ridder, her Claes Bielcke till Wÿck, Jacob Bagge till Boo, Anders Sigfridson till Broo, Birge Jsakson til Epleholm och Johan Bagge, wäpnere, sampt borgmestere och rådhmän.

S[alig] Karl Bengtsons barn till Seglinge och
s[alig] Erich Persons bar[n] til Malmö.

Samme dag komme för oß vthi sittende rätten salige Karl Bengtsons till Seglinge eftherlathne erfvinger och shöner, Johan Karson, Aren Karson och Christer Karson, giffuendes tilkänne, huruledis att theris framlidne fadersÿster[dotter], hustru Margrete Knuthz-dotter, som war salige Thord Pedersons hustru, hade skäncht och

giffuit theris halvesyster, salige hustru Anna Erich Persons till Malmö ett godz, benempdh Eke, som är 20 öris landh jordh, huilken gåffue the icke bestå wille, ändhå theris fader, för:ne Carl Bengtson, samme breff och gåffue med flere gode män sielf förseglet och bekräftet hade, som samme gåffuebreff vthwyste. Så skulle och förnempde Erich Person efther för:ne theris faders syster dotters dödelig afgång haffue latidt kännas widh någre godz och gårdar, nemligen Thune, Wigby och Tibbele, thesliges ett steenus, här i Stockholm beläget, föregiffuendes, att han köpte samme godz och steenus aff henne, therupå the och nu clandest wille, vthi lyke måtte vm en gårdh, benempdh Långlunda *o*. TheBe ärender haffue wý vthi ransaken vp-tagit och till thet förste befunnet, att ändhå salige Karl Bengtson [43] hade och clandest then gåffue, nemligen för:ne 20 öris landh jordh i Eke, och wore therum för rätten i Vpsale anno 62 in för konungz-doom, så war dogh thet emillen honom och förnempde Erich Person så förhandlet och fulkomligen affsagdt (meden bägge parther både therum, så och annen theris långlige trätthe och twist, wåldgåffue saken the gode herrar och män, som ther på samme tydh såthe för rätte), att för:ne Erich Person och hans erffuinger skulle the 20 öris landh jordh i Eke obehindredt och oclandredt behålle till ewerdelige äge, sammeledis för:ne Tibbele, som förnempde hustrv Margrethe skänchte Erich Person, therföre att han vthi hennes lyffztýdh hölth en kar för hennes frelse, thesliges Wigby och Thune, så och steenuset här i Stockholm, som för:ne Erich Person hade köpt af samme hustrv Margrete, för huilke gårdar, godz och hus hon sin fulle betalning hade vpburit och bekommit, efther såsom här för sittende rätten nogsamligen bewýstes, att Karl Bengtson sig på then tydh ther med hade åthnöye latidt. Vthi lyke måtte bewýstes med her Thure Bielckes til Salestadh, ridders och lagmanz i Vplandh vthgifne bref och segel, att efther thet förnempde Johan Karson wille rygge för:ne sins faders förlykning och war förthenskuldh för rätten anno 73, thå wålbemålte her Thure hölth lagmans tingh med almogen af Vplandh och Wåster nordlanden, att oftebemålte salige Erich Persons barn war lagligen tildömpdt för:ne 20 öris landh jordh i Eke, thesliges förnempde gårdar Wigby, Thune och Tibbele, så och steenuset här i Stockholm, medh then beskedh, såsom i samme doombref är förmålt, och althenstundh förnempde Johan Karson wille icke wädie theremoth vpå samme tydh, såsom honom i 3 gånger bödz af wål-

bemälte her Thure Bielcke, therföre haffue wj efther Swerigis beskrifne lag dömpdt och afsagdt, att samme doom, såsom och the förre vthgifne bref och domer vpå för:ne godz och steenhus, skole vthi alle sine puncter och mening^r kraftig och fast ware och bliffue efther thenne dag och in til ewig tydh widh thet straf, som lagen therum förmäller, och att oftenempde Erich Persons barn them aldelis obehindredt och oclandredt af för:ne Carl Bengtsons barn efther thenne dag niuthe, bruke och behålle skole til ewerdelige lagfångne äger. Men huadh förbemälte gårdh Långlunde belanger, swared^e offtebemälte Erich Persons barns tienere, Joen Jönson, att samme gårdh war icke i förnempde Johan Karsons och hans bröderss byrdh, såsom the inthet heller therum något bewys hade, vthen skulle ware förnempde hustrv Anna Larsdotters [*sic*] mödernes arf, ther till theße andre inthet skylde wore ∞ . Och ther the haffue huarannen något ytterligere till att tale, än som nu förbemält är, skal thet skee för häredtz och lagmanz ting och ingen sig emoth then annen i någon måtte emot lagen förgrype.

[43 v.]

xx augusti

såthe för rätte her Gabriel Christerson, fröhe til Mörbÿ, her Thure Bielcke till Salestadh, ridder, Birge Jsakson, Erich Biörson sampt borg[mestere] och rådh[män].

Jacob Jffuerson vpbödh Christoffer Olsons tomt — 1:o.

Jacob Larson vpbödh Anders Jönsons kårswerckz hus — 2:o.

M. Philpus.

Samme dag kom för rätten capiten Larens Cagniol, wälbetäncht hemlede och vpläth M. Philpus Kärn ett steenhus och liggiende grundh sampt en lithen träbygning innen för samme steenhus, som förnempde capiten Larens haffuer i betalningh bekommit vt af Kong:e M:tt ∞ och beläget är widh Store torgit vpå södre syden emillen Jacob Thursons och Marcus Bengtsons hus. Och håller för:ne steenhus i längden vth med torgit 24 alner, men i brädden håller thet med träbygningen tilhope 23 alner, huilket steenhus, träbygning och grundh förnempde capiten Larens lagligen såldt hade förnempde M. Philpus för 600 gångbare daler, then summe samme capiten Larens her in för rätten bekende och tilstodh sig till godh och fulle nöye

haffue bekommit, vpburit och vndfångit vtaf förnempde M. Philpus then sidzte penning med then förste. Huarföre affhende förnempde capiten Larens sig och sine erffuinger förnempde steenhus, träbygning och liggiede grundh och tilegnede thet med sine 4 frye mhurer, källere och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldelis såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde M. Philpus och hans erffuinger quitt, frött och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till att niuthe och behålle til ewerdelige äger. Och war lagbudit och lagståndit, på huilket oftenempde M. Philpus vplade sin fridskilling efther lagen.

xxij augusti.¹

Jacob Bagge, Birge Jsakson, Erich Biörson samt borgmester och råd[hmän].

Peder Joenson.¹

Samme dag kom för rätten Kong:e M:ttz troo tienere och rydze tolek, Peder Joenson, begärendes att wý wille ware obeswärede att förhöre theße wåre medbrödere, nemligen Michel Olson och Philpus Person, rådmän, huadh swar the hade bekommit af wår medborgersche hustru Wendele Hans Fogdes vm ett breff på the hus och lösörer, som samme Per Joensons hustrus förre man, s[alig] Peder Jacobson, wore i arf tilfalne efther hans salige fader, althenstundh framlidne Hinrich Snauel hade fåth för:ne Per Jacobsons moder igen till hustru och behölt för:ne breff hoos sig, och förnempde Peder Joenson förmenthe sig, meden för:ne hustrv Wendele war samme Hinrich Snauels dotter, att henne förnempde breff skulle efther hans [44] dödh ware kommit tilhande. Och berättede förnempde Michel Olson och Philpus Person, att the finge sådene swar af förnempde hustrv Wendele, att hon alzinthe wiste vtaf förbemälte breff och hade thet [45] aldrig bekommit eller haft vnder hender, huarföre förnempde Peder Joenson war och nu begärendes vtaff oss, efther thet att samme breff war så förkommit och funnes dogh godh beskedh vthi wår stadz tänckebock, huruledis att thet arfskifte war tilgångit emillen salige Peder Jacobson och hans stiuffader Hinrich Snauel, att wý wille thet vpå wårt kall och ämbetes wegne förnye och honom vnder wårtt stadzjnsigle meddele lathe. Så althenstundh att wý therum i tänckeboken haffue latidt ransake och befunne ware inskriffuit, att

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 80.

anno 1534 måndagen näst efther judica,¹ thå haffuer förnempde Hinrich Snauel för rätten förkunnet, att han i någre gode mänz närware hade skildt sin stiuftshons Peder Jacobsons fäderne ifrån sigh i löst och fast, vthi så måtte att samme Peder Jacobson skulle quitt och frýtt behålle med all sin tilbehörelse thet store steenhuset östen till, som war hans fädernes hus, och ther till thet lidzle trähuset, liggendes ther strax nedan före, och halfparten vt af lösörerne, som honom och i händer leffuereredes, men huadh deel Hinrich Snauel hade köpt, seden han kom ther till, hade han synnerligen vdentagit aff obytte. Och på samme bytte hade Peder Jacobson giffuit sin stiuftfader Hinrich Snauel till 25 q penninger i salig och höglofflig ihugkommelse konung Gustauj myntt, men trähuset in moth slottedt i Wambefierdingen (som nu ett kårswerckzhus är bygd vt på) war honom elliest tilfallit i arf. Och thermed hade the gjort huarannen med handh och mundh in för sittende rätten quitt, frý, ledig och lös för allt yttermere tiltal, qual och anfordring för sigh och sine eftherkommande erffuinger, vplaggiendes therupå sine fridskillinger efther lagen. Therföre haffue wy oftenempde Peder Joensons rättmätige begären icke wethet att affslå, vthen förnyede nu lagligen igen för:ne breff, så att han och hans hustru och rätte erffuinger förnempde hus och liggende grundh, och huadh vthi lösörer war kommit på offtebemälte salige Per Jacobsons deel och anparth, skole och måge med all sin tilbehörelse, rätt och rättigheet niuthe, bruke och behålle till lagfångne ewerdelige äger, aldellis oclandredt, obehindredt, quitt och frýtt såwål för offtebemälte salige Hinrich Snauels erffuinger, såsom alle andre åthalere, både födde och ofödde, efther thenne dagh och intill ewigh tydth.

[44 v.]

Richardus Wederboren, Gerdh Josting.²

Samme dag kom igen för rätten Richardus Wederborens tienere och fulmýndig ifrå Helsingör, Hans Jönson, och tiltalede Gerd Jos-

¹ Jfr det av F. U. WRANGEL i Stockholmiana, Saml. 3 (1904; 2a uppl. 1912), tryckta registret till den förlorade tänkeboken 1533—1538, s. 163: Päder Jacobson qvitterar sin stiuftmoder [sic] för sitt arf (med hänvisning till s. 10 i manuskriptet). — N. ÖSTMAN, som likvisst i sin uppsats om samma förlorade tänkeböcker (i S:t Eriks årsbok 1931) citerar en annan notis ur 1576 års tänkebok rörande ett mål, som skall hava ingått i de förra, har ej uppmärksammat denna redogörelse för Peder Jakobsons arv.

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 81.

ting vm 500 daler efther samme Gerdz egen vthgifne handskriftz lydelse, begärendes, att han motte eftherkomme then doom, som them emillen war affsagdh här vpå rådstugen then 21 dag martij,¹ huilken lydde, att samme Gerdh skulle innen nästförliden pingz dag eller S. Johannis Baptistæ tydth allersenest anthen bewyse, att han inthet war plichtig samme sin handskrift att betale heller och dhå ware skyllig att förnöye henne. Theremoth förbemälte Gerdh Josting många exceptiones förewende, nemligen till thet förste, att thenne hans handskrift hade sin vrsprung vtaf en annen handel, som han tilförende med för:ne Richardus Wederboren haftt hade; och meden han på then tydth, när thenne handel skeedde, hade icke hoos sig then skriffthlige contract om then annen handel, blef han ifrån the welkhor, som han theruthinnen hade, trängder till thenne handel; jtem att för:ne Richardus honom vthi thenne handel haffuer warit myckit fö[r]när och fast försnellet, så att ther samme Richardus skulle icke haffue till förtienst vpå huar tynne haffre mere än en skilling lybske, hade han anslagit förnempde Gerdh tynnen helftene dyrere, efther såsom samme Gerdh thet wille bewyse med thet köp, som han och på samme tydth gjorde med andre vm mere haffre. Thesliges skulle och Richardus fast owillig haffue warit med sin leffuerering på thenne handel, så och tilstادت, att vpå 300 tynner haffre blef lagdt ett onödigt arrest vtaf hans egen swåger, Hans Jörenson, theregenom förnempde Gerdh hade lidit stoor skade och nhådeel, efther som han thet med en lång skriffthlig proces och många probationes, så och twenne räkninger, them han hade i rätten öffuerantwardet, wille bewyse o. Thenne parthernes clage, swar, all gensägningh och inlagde schriffther haffuer man på thet flytigiste hördt, achtetd och ransaket och thervtaf dogh inthet annet kunnet befinne, (än att när alle exceptiones, skåtzsmål och andre jnterlocutoria vm skade och intreße vthsluthne äre), dhå är iw thet rätte huffudsaken, att ther Richardus Wederboren hade latidt sig wälwillig befinne till att leffuerere både maltet och haffren efther contractens innehåldh och för:ne arrest hade ther icke kommit vpå, dhå hade och ingen twist warit them emillen, vthen Gerdh Josting hade vthen all skåtzsmål warit plichtig aldelis till att fulkompne och betale sin handskrift, såsom han och vthi lyke måtte hade warit skyllig thet att göre, ther samme arrest hade warit lagligen giortt och med fullom skålom. Men efther thet

¹ Se ovan s. 141.

[45] man nu icke fulkomligen kan gille samme arrest widh wärde och macht för någre vrsaker skuldh, som theremoth införes, synes rättwÿst ware, att then först fulkompner sitt lyfte, som först vthloffuede. Och blef förthenskuldh affsagdt, att Richardus Wederboren skall först skÿllig ware att lathe obehindredt leffuerere Gerdh Josting tilfÿllest thet han honom såldt och tilsagdt haffuer, och seden skall och oftenempde Gerdh Josting ware plichtig att göre sin handskrift fÿllest heller och vthi samme Gerdh Jostingz handskrift skall så myÿckit afkortes, som hin annen i leffuereringen fattes, schade och intreße på bägge syder vdentagne, ther the nu och vpå fordre.

Thommas bÿssegüter, Jochim Krogh.¹

Samme dag kom Thommas bÿssegüter för rätten menendes sig wile rygge then handel och förlykningh, som war skedh emillen honom och Jochim Krogh anno 75 om ett arf, som bägges theris hustrur war tilfallet. Thette ärende blef i rätten öffuerwäget. Och althenstundh att förnempde Thommas appellerede icke ther ifrå innen nästföljende otte dager, therför gilledes förnempde förlykning, så att hon skall örÿggeligen bliffue widh macht.

Påffuel Saße.²

Samme dag blef efther tiltaal och swar afsagdt för rätte emillen wår medborgere Påffuel Saße och Hans v. Mönster vm 246 § 67 års myntt, som samme Hanses framlidne hustrus förre man, framlidne Wolff Slichting, war förnempde Påffuel skÿllig bliffuen för kost, att förnempde Hans skall anthen fulkompne then lag, som honom anno 70 war sielf siette förelagdh vpå Stockholmz slott, heller och förnöye och betale för:ne Påffuel Saße.

Jacob i Nora och Bärtil Hinrichson.³

Samme dag bekende Jacob Hinrichson i Nora haffue till sig tagit och anammet framlidne Jören Sigfridsons shon widh namn Jören Jörenson sampt ett sölf stop om 10½ lodh vt af samme drängsens stiuffader Bärtil Hinrichson, borgere vpå Södre malm, thÿ förnempde Jacob war för:ne drängz rätte mälzman sampt med hustru Marie i Hoffgården och Måns pungmakere. Huarför gjorde för-

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 80.

² Jfr ibid. s. 81 f. — ³ Jfr ibid., s. 82.

nempde Jacob samme Bärtil Hinrichson quitt och fry för allt yttermere tiltaal om förnempde Jören Jörensons arf.

xxviiij augusti.

[45 v.]

Jacob Bagge, Birge Jsakson sampt borgmestere och råd[h]män].

Jacob Jiffuerson vpbödh Christoffer Olßons tomt i Gråmunckegeren — 2:o.

Jacob Larson vpbödh Anders Jönsons hus — 3:o.

Matz Person och hans stiu[b]arn.

Samme dag blef emillen Matz Person, stadzens borgmestere, och hans måger, Arffuidh Larson och Waste Erichson, wåre medborgere, förhandlet och beslutidt för rätten, till thet förste att then affwitting, som war skeedh med förnempde Matz Persons stiu[b]arn, motte för mångehande vrsaker och beswåringar, som elliest af samme handel sig kunne förursake, bliffue stadig och fast achtedh och hållen, och therföre äge the huarken sökie eller sware till någon gäldh, vtheståndende eller inmhanende. Till thet andre skall och affwittingen ther tages, som modern och barnsens förmyndere haffue latidt och vthfåth sådene penningar Matz Person owitterligen, meden han war fången i Danmarck, så att samme Matz Person skall slätt inthet sware ther til och systerligen efther thet blef så bewilget och samptyct, förre än Matz Person fulkompede sitt giftermål med modren, och han vthi lyke måtte vpå sin hustrus anparth och deel i lösörer motte vptage gäldh och skuldh, theruthaf han och ännw in till thenne dagh inthet haffuer inmhanen kunneth. Thernäst schall Matz Person betale sin stiu[b]arn all then deel han haffuer vpburitt vthi Danmarck af Anders Heße och är honom skyllig bliffuen, vndentagendes bägges theris förtärde kost, som vpå huar syde affkortes skall, then ene emoth then annen. Och huadh Matz Persons kost kan ringere ware än Anders Heßes, schall i samme räkning och förlykes. Så skall och Matz Person förplichtedh ware vpå en wiss benempdh tydh att förhandle och clar göre, huadh sak och rægenskap han kan haffue med Marcus Heße, vpå thet att Anders Heße skall icke therföre kunne haffue något skåtmål till att förhålle för:ne barnpenningers betalning. Och ther så hände kan, att Anders Heße förmener sig wile quitte sin förtäring i the gåffuer han här kan vthgiffuit haffue, synes thet föge skäl kunne med sig haffue, vthen är rättwyst, ther han

[46] icke kan eller will miste samme gåffuer, att han dhå här, som gifftermälzcontracten är skedh, söker och winner them med en rätt igen. Till thet siette huadh belanger the twägge års huslege, som vpå barnsens wegne kräffz, skall quittes emoth then bygning Matz Person haffuer bekostet vpå the twå boder neden för sitt hus, sammeledis vpå boderne i Rasmus Skåningz grändh, som äre kompne på barnsens deel, och huilken part dhå mere will tilfalle i rägenskapen, schall then andre ware skyllig att vpfülle. Till thet siunde är om Ersta gårdh och så förhandlet såsom i then förre förlykning, att så länge Matz Person haffuer lust och wilie att behållen och bruken, schall thet ware honom frýtt eftherlatidt, och när honom thet icke längre täckes, schall han samme gårdh barnen igen leffuerere, doch hans rättigheet och then frýhet förbehållen, som han therupå haffuer vtat Kong:e M:tt *o*. Och när barnen såledis, som förskriffuit står, förbemälte gårdh igen bekommit haffue, dhå måge eller skole the till Matz Person och hans erffuinger vm samme gårdh inthet wýdere tital haffue eller någet ytterligere kräffuie af them i någen måtte, anthen vm arffuedt eller annet. Och till thet sidzte haffuer Matz Person wälwilleligen vplatidt förbemälte sin stiuftbarn sågequarnen vthi Grodinge med all tärffuebygning han therhoos haffuer latidt vp-sättie, dogh med sådene welkhor, som han them tilförenne eftherlatidt haffuer, nemligen att ther han behöfde och hade lust om åhret ther till att lathe såge till sitt behof en stock eller 50, dhå skall thet altýdh ware honom oneket. Sammeledis haffuer offtebemälte Matz Person af en godh wilie och benägenheet vndt, giffuit och vplatidt sine måger, för:ne Arffuidh Larson och Waste Erichson, then deel och rättigheet, som samme Matz Person átthe vthi en sielebodz tompst vpå Södre malm, liggendes emillen Jöns Andersons och Wittingh Månsons tompster, så att förnempde Arffuidh och Waste måge för:ne Matz Persons deel i tompsten behålle till ewerdelige äger för sig och sine erffuinger. Häremoth haffue oftenempde Arffuid Larson och Waste Erichson igen öffuergiffuit och vplatidt förnempde Matz Person och hans erffuinger ewärdeligen till att äge och behålle theris rätt och rättigheet i then träbygningh, som står på samme Matz Persons sielebodz tompst vpå Södre malm.

Samme dag stode för rätten vår medborgere Thommas Anderson och hans ächte make, hustru Gertrudh, och gåffue huarannen

huar tridie penning af alle sine ägedeler, både i löst och fast, innen och vthen Stockholmz stadh, till ewerdelige äger, meden the wore tw barnlöst folck ∞ .¹

Samme dag stodh för rätten vår stolbroder Philpus Person, rådmän, sampt med sin ächte make, hustru Anna, och gåffue huarannen wälbetäncht och med berädt modh huar tridie penning i löst och fast af alle sine äger innen och vthen stadz ∞ och till en förbättring ett förgyltt sölfbälte och ett sölf stop, wägendes tilhope 60 lodh, som war af theris afflinge godz, althenstundh the wore tw barnlöst folck ∞ .¹

[46 v.]

3 penning.

Jeronimus Buncke.²

Samme dag blef efther tiltaal, bewys och swar dömpdt och afsagdt emillen Jeronimus Buncke, borgere och gulsmedh i Lybeck, och Peder Jönson, rådmän här i Stockholm, vpå hans dotters, hustrv Brithes, framlidne Wychman Lastorpz eftherlefde enckies wegne, att althenstundh man befän förnempde Wychmanz vthgifne clare handskrift, lydendes, att han bekende sig anno 74 haffue annammet till trogen handh vt af för:ne Jeronimus sex förgylte credentzkar, som woge tilhope 44 lödig q :r 9 quintin mindre och huar lödig q till 30 q lybske, som förnempde Wychman honom till gode här i rýket skulle sälie, och belop summen sig för för:ne credentzkar och fodren 1321 q 6 *Skilling*er lybske, efther såsom samme handskrift wýdere therum förmäller, för huilket för:ne Wychman hade pantsatt förnempde Jeronimus alle sine ägedeler vthi löst och fast, therfore skall för:ne hustrv Brithe, meden hon haffuer erffdt sin framlidne man, ware plichtig att göre hans handskrift fyllest och betale förnempde Jeronimus huadh som ännw tilbage står. Doch efther hon war nu stad i sorg och stoor galdh, gafz henne med oftenempde Jeronimus Bunckes godh wílie och samptýcke ännw en åhrs dagh till samme betalning medh sådene beskedh, att hon skall ställe honom therfore wíße borgen.

III septembris.³

Jacob Jffuerson vpbödh Christoffer Olßons tomt i Gråmunckegeren — 3:o.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 84. — ² Jfr *ibid.*, s. 85. — ³ Jfr *ibid.*, s. 87.

[47]

v septembris¹

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Birge Jsakson till Äpleholm, Johan Bagge och Jören Månson, wäpnere, samt borgmestere och råd[h[män].

Wolmar Wýchman och hans swäre.¹

Samme dag kom för sittende rätten Wolmar Wýchman och tiltalede sin swäre, *hustrv* Anna, salige Jöns Nilsons eftherlathne änckie, vm sin hustrus, *hustrv* Margretes fäderne i lösörer, som han sade henne icke ännw bekommit haffue, vthen wille therföre tilegne sig ett lithet steenhus, som ligger i gården strax neden för thet hus, som förnempde Wolmar boor vthi, thÿ samme Wolmar menthe, att thet skulle ware köpt för hans hustrus fädernes arff ∞. Ther till förnempde *hustrv* Anna samt sin shons Erich Jönsons förmyndere, nemligen her Erich Petri, predicant, och Sigfridh Nilson, rådman härsammestedz, så swarede, att hon war stad vthi swår gäldh, när hennes förste man, Måns Jönson, blef dödh, som war förnempde *hustrv* Margretes fader. Doch icke thäs mindre leffuererede förbe-mälte *hustrv* Anna både sine döttrer 200 q i lösörer, seden hon blef trolloffuedh med salige Oluf Knuthson, oanseedt att hon ther till icke någon råd[h] hade vthen åtthe någett thän, kopper och säng-cläder, som ganske ringe war. Theraf gaf hon sin dotter, *hustrv* Margrete, halfparten, både hennes och hennes sÿsters deel med, thå förnempde *hustrv* Margrete blef gifft i hennes moders tridie manz, för:ne Jöns Nilsons tydh, och thertill haftannet hundrede q i penningar, föruthen thet som salige Oluf Knuthson och Jöns Nilson gäffue samme *hustrv* Margrete vthi sölffuer, nemligen ett förgylt bälte vm 70 lodh, ett lithet bälte vm 16 lodh, tree förgylte käder woge tilhope 18 lodh, förgylte ströninger vm 12 lodh, förgylte spenner till 2 kiortler woge 12 lodh, jtem 10 par förgylte malier till en kiortel woge 4 lodh, dopper till en pung woge 4 lodh, tw par pärleknöper kostede 100 q , thesliges rött engelst clåde till en kiortel, så att förnempde *hustrv* Margrete hade fast mere bekommit än henne med rätte boorde. Och huadh som för:ne lille steenhuset belanger, thet hade förnempde *hustrv* Anna fåth med sin salige man Oluf Knuthson, vthi så måtte att han åtthe tw jordegodz i Finlandh,

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 87.

för huilke han till sig bytthe vtaf salige her Nilz Boje ett steenhus här i Stockholm, östen till liggandes vthi Skomakeregränden, [47 v.] men seden Oluf Knuthson förnam, att framlidne Albrecht Tolck loth lagbiude förbemälte lille steenhuset i gården, achtendes att säliet, dhå sålde Oluf Knuthson för:ne sitt hus östen till Jöns Anderson, borgere härsammesteds, och köpte samme lille hus igen sampt en tomt ther strax neder före och en källere och gathebodh vnder store huset, så och en bodh inne i gården med windh och wåningar vnder samme lille hus, efther såsom köpebreffuet therum förmäller, althenstundh thet war Oluf Knuthson wäl beläget. Och hade salige Jöns Nilson seden latidt vpbygge både kårswerckz wåningerne i gården vthen sin stiuftotters, förnempde hustrv Margretes tilhielp eller bekostnedt, huarföre oftenempde hustrv Anna sampt sin shons Erich Jönsons förmyndere wille sig försee, thet Wolmar Wychman skulle icke med någon rätt kunne kräffuie af samme hustrv Anna något ytterligere för sin hustrus lösörer eller therföre tilegne sig thet lille steenhuset. Thet begärede och förnempde hustrv Anna, att hon motte bekomme thet store steenhus igen, som för:ne Wolmar nu inne haffuer, så att hon må ther boo vthi i sin lyfftztydh, tilbiudendes sig, att ther samme Wolmar wille vpå sin hustrus, så och hennes barns parth boo i kårswerckz huset, som för:ne hustrv Anna nu besitter, dhå skall förnempde Wolmar thet warde eftherlatidt, men huar han heller annerstedz boo wille, dhå wille hon lege vth kårswerckzhuset och giffue honom lege igen för hans parth i förbemälte store huset o.

Så efther thet offtebemälte hustrv Anna sade sig haffue giffuit sin dotter, hustrv Margrete, fast mere i lösörer än henne med rätte boorde, och att för:ne lille husett war icke köpt eller betalet med någon deel vtaf hennes lösörer, vthen att salige Oluf Knuthson bytthe borth tw sin jordegodz för ett hus östen till, huilket han seden igen sålde för för:ne lille hus skuldh och köpte thet såsom förbemält är, therföre kunde icke befinnes, att offtebemälte Wolmar Wychman må eller kan med någon rätt kräffuie något ytterligere af sin swäre i lösörer eller therföre tilegne sig oftenempde lille huset i gården. Dogh skall förnempde hustrv Anna plichtig ware att hållet med sin sielfz edh, att hon haffuer icke giortt sin dotter, hustrv Margrete, förkortt eller förnär. Så haffuer man och icke kunnet [48] ogille förbemälte hustrv Annes begären vm thet store huset, som

Wolmar nu boor vthi, vthen för rättwüst achtedt, att hon är näst till att besittiedt i sin lyftztydh.

Men förnempde Wolmar menthe sig ware beswäredh vthi förnempde doom och wille förthenskuldh icke städie sin swäre till någon edh, vthen appellerede ther ifrå vnder ryckzens högwüse råd.

Samme dag kom för rätten Påffuel Rode och gaf tilkänne, huruledis han war här först tiltalet *med* rätte vtaf sin broder Gerdh Rode, borgere i Strålsundh, vm theris framlidne broders Marcus Rodes eftherlefde äger för sådene vrsaker skuldh, att förnempde Påffuel wille icke lathe bekomme honom samme äger vthen begärede vpskuf *med* saken, till thäs testamentarierne komme tilstädes, af huilke han annammede kisten, som ägerne wore vthi. Men seden bägge parther förwüstes på en wenlig handel, och förnempde Gerdh wille inthet hålle vtaf sin framlidne broders testamente, eý heller inlathe sigh i någet vm thet godz Påffuel Rode hade fåth förnempde Marcus till trogen handh i förwaringh, efther såsom han thet för oß och wår sittiede rätt bewüste *med* ett witesbreff, och handelen gick icke fruchtsamlig af efther för:ne Gerdz wilie, togh han sig före att drage häden igen. Och ändhå förnempde Påffuel Rode (meden thet war honom beswärligit att lathe bliffue saken ther widh) hade besöcht och bedit stadthålleren, förnempde Jacob Bagge, att samme Gerdh motte bliffue arresteret till sakens vthdrächt, såsom och skeedde, drogh han dogh icke thäs mindre häden och lefde en fulmächtige efther sig, benempdh Balsar Wärneke, som begaf sigh seden hemligen häden, huarföre förnempde Påffuel Rode nu i rätten frambar förnempde Marcus Rodes testamente, flyteligen begärendes, att wý wille ransake och döme, vm thet kunne bliffue widh wärde och macht och han motte behålle alle äger, [48 v.] som ther wore förmälthe vthi, till thäs han kunne komme till förnempde sine äger igen, huilket wý vthi betänckende vptagit haffue. Och efther thet framlidne Marcus Rode hade giortt förnempde testamente vthi ärlige mänz närware och widh godh skäl och förnufft och theruthinnen icke bortgiffuit någet fast vthen sine lösörer vtaff en frý wilie, therföre haffue wý samme testamente icke kunneth achte eller hålle för okraftigt eller ogiltt vthen stadfäste och confirmere thett efther Swerigis beskriarne lagh vthi alle sine clausuler och puncter, dogh så att oftenempde Påffuel Rode

och schall och må alle andre äger, som äre förmälthe i samme testamente och äre här tilstädes och icke honom eller the fattige och kyrckienerne äre gifne härsammesteds, behålle quarre hoos sig, till thäs han kommer till sine äger igen, som han haffuer fåth framlidne Marcus Rode till trogen handh i förwaring.

x septembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson, Seue Ribbing och Jören Månson, wäpnere, sampt någre rådmän ∞.

Hertig Carlz räntemäster Knuth

Hinrichson.¹

Samme dag blef erlig man Knuth Hinrichson eftherlatidt, att thette eftherskriffne breff motte skriffues i tänckeboken, huilket lydendes war ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Wy Johan then tridie med Gudz nåde Swerigis, Göthes och Wendes ∞ konungh göre witterligit, att thenne brefwyserske, hustru Anna Andersdotter, Jören Persons eftherleffuerske, haffuer oss på thet allervnderdånigiste latidt besökie vm ett steenhus här i Stockholm, liggiendes in moth Södre porth widh Kornhampn, huilket hus haffuer warit förnempde Jören Persons fäderlige arf ∞, och ödmiukeligen bedit och begäret, att wy hennes och hennes barns lägenheter nådigist ansee wille och gunsteligen eftherlathe, att the samme hus motte igen bekomme ∞. Så ändogh förnempde Jören Person för sin mishandel skuldh haffuer förwercket vnder oss och chronen altt thet han haffuer åth i löst och fast, haffue wy dogh af gunst och nåde, så och för then högborne furstes, her Carlz, Swerigis rýkis arffurste och hertig till Sudermannelandh, Näricke och Wärme-landh, wår elskelige käre broders sampt wår elskelige käre systers, fröken Elisabethz flytige och kärilige förbön skuldh sådene hennes vnderdånige och ödmiuke begären anseedt och gunsteligen vndt och eftherlatidt, som wy och nu med thette wårt konglige åpne brefz krafft vnne och eftherlathe förnempde hustrv Anna förnempde steenhus igen, så att hon, hennes barn och rätte erffuinger måge samme hus till ewerdelig ägendom aldelis obehindredt niuthe, bruke och behålle, förbiudendes förthenskuldh härmed alle, vthi huadh standh the helst ware kunne, ingen vndentagendes, som

[49]

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 88.

för våre skuldh något plichtige äre att göre och lathe, att göre ofternempde hustrv Anna, hennes barn och rätte eftherkommende erfvinger här emoth något hinder eller förfång. Giffuit och skriffuit på vårt kong:re slott Stockholm then 4 septembris anno 1576, vthi vår regementz tydh på thet ottende.

R[egiae] M[ajestatis] S[ecret].

xv septembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson och Seue Ribbing, wäpnere, sampt borgmestere och rådhmän.

Anders Jönson.¹

[49 v.] Kom för rätten vår medborgere, Jöns Anderson, wälbetäncht hemlede och vpläth vår medborgere Anders Jönson ett kårswerckzhus och liggjende grundh wästen till beläget vthi Este Jönnes grändh vpå södre syden emillen hustrv Annes framlidne Nilz schriffueres eftherleffuerskes och Måns Heliesons tompter, hållendes i längden widh gaten 21 alner och i brädden 12 alner $\frac{1}{2}$ quarter, huilket hus och grundh förnempde Jöns Anderson för någon åhr seden med Hans Vlfsons och Nilz Vlfsons samptycke hade till ewerdelige äge giffuit och skäncht sin broders dotter, som förnempde Anders Jönson åger till hustru, på huilkett han och dhå hade bekommit theris bref och segel, som war inskriffuit vthi vår stadz tänckebock. Huarföre

afhände Jöns Anderson sigh och sine erfvinger förberörde steenhus och grundh och tilegnede thet medh all sin tilbehörelse, inthet vndentagendes, aldelis såsom thet är vpbbygdt och in för ögon står, förbemälte Anders Jönson och hans hustru och erfvinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frjtt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war samme hus lagbuditt, lagståndit och fridskilling på giffuen efther lagen.

xvij septembris.

Jacob Bagge, Birge Jsakson, Johan Bagge och Jören Månson, wäpnere, sampt borgmestere och rådhmän.

Nilz Hanson borgmestere vpbödh Anders Sigfridsons hus på Kinhestegaten — 1:o.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 94 (under 24 september).

Quickelberger, Gerdh Josting.¹

Samme dag satte Lucas v. Quickelberger i rätten efther rådzens befalning 11 små och 1 stor demant, som wore vthi en byße och Sebastianus Putauin hade fåth samme Quicikelberger til trogen handh i förwaring och skulle lyde Gerdh Josting till, efther såsom samme Gerdh här för rätten berättade, huilke stener han nu lös bekom och satte Arendt Hoffslag och Gilius mynttemästere til borgen för allt wýdere tiltaal, som sigh och vthi sådene borgskap wälwilleligen inlothe.

Hans schrädder, Per OlBon.¹

Samme dag stodh för rätten wåre medborgere Peder Olson, wälbetäncht hemlede och vploth wår medborgere Hans Thýneman schrädde ett trähus sampt med tompten, som samme hus står vpå, liggendes i Gråmuncke grändh vpå norre syden emillen Eskil wýntappers och Marcus köthmångers hus, för 212 daler till ewerdelige äger, på huilket samme Hans schrädder vplade sin fridskilling efther lagen.

xx septembris.

[50]

Borgmester och råd[h[män].

Samme dagh witnede och bekende wår medborgere Michel Person med en sworn edh in för rätten, att han annammede anno 61 vm sommeren här i Stockholm vtaf Michel Person, borgmestere i Wadzstene, 45 schippund stångiärn, som han såsom en schippere på then tydth förde till Lybeck och vpå förnempde Michel Persons wegne leffuererede en borgere thersammestedz, benempdh Dirich Gýse, huilken thet och annammede och gaf förnempde certificant frachten therföre, nemligen 15 q och 12 *Skilling*er lybske, efther såsom thet och samme certificantz schipzrulle innehöltk. Så lade och förnempde Michel Person, borgmestere i Wadzstene, vdj lyke måtte fram i rätten ett witnesbref, som wår framlidne medborgere Peder Clämetson hade vthgiffuit vnder sitt signet, förmällendes, att förnempde wår medborgere Michel Person hade vpå förnempde Michel Persons borgmesters wegne leffuereret Dirich Gýse i Lybeck för:ne 45 schippundh stångiärn.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 89.

xxij septembris.¹

Jacob Bagge, Birge Jsakson och Jören Månson samt borg-
mestere och rådmän.

[50 v.] Kom för rätten vår medborgere, store Suen Larson, och tiltalede Oluf Anderson Knäbåndh vthi så måtte, att efther thet samme Suen Larson och salige Suen Person sålde förnempde Oluf Anderson anno 63 ett schip för 550 gyllen, räknendes 20 brabandske stýffuer vpå huar gyllen, vtaf huilken summe han dhå strax betalede 250 gyllen, och resten, som war 300 gyllen, skulle han anno 64 haffue betaledt, efther såsom hans theruppå vthgifne handskrift förmälthe, så hade dogh samme Oluf inthet mere än för 150 gyllen förnögd^t förnempde Suen Larsons och Suen Persons fulmächtige, benempdh Biörn Erichson, huilket och samme Biörn, som på then tydh bodde i Amsterdam, hade latidt skriffue på handskriften, så och 13 gyllen, som han moste anwende i vmkost, förre än han kunde bekomme af Oluf Anderson för:ne 150 gyllen. Och begärede förthen-
skuldh förnempde Suen Larson på sine och salige Suen Persons erffuingers wegne, att the nu motte komme till sin betalning vthen längre förhalning, till huilkett Oluf Anderson swarede, att han i Andorpen blef krafth vtaf Biörn Erichsons hustru vm för:ne 300 gyllen, och meden han dhå hade såldt schippet igen en annen man thersammestedz, skulle samme Biörns hustrv haffue begäret af Oluf att annamme the 300 gyllen vtaf för:ne hans köpman, på huilket och Oluf leffuererede henne hans handskriff, then hon till sig togh för full betalningh, tilseyendes att wile lathe honom igen bekomme then handskrift, som förbemälte Oluf hade giffuit Suen Larson och Suen Person, huilket dogh icke skeedde, vthen huadh på then annen handskriff kunne ware betalet, skrefz på Olufz egen handskrift, som war caßeredh ∞. Thette ärende bleff ransaket och öffuerwäget i rätten. Och althenstundh oftenempde Oluf Anderson hade sådene skåtzsmål till Biörn Erichson och hans hustru, som nu äre boendes i Elfzborgh, gaffz honom respit till fastelagen anno 77, så att han thesförinnen skall bewyse, thet saken haffuer sig såledis, som han nu berättede och förbemält är, heller och förnöye offte-
bemälte Suen Larson och framlidne Suen Persons erffuinger thet som kan fattes i betalningen.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 93.

Samme dag stodh vp Erich Nilson för rätten och bespråkede thet trähus och tomt i Gråmuncke grändh, som Peder Olson sålde och vpläth Hans Dyneman schrädder ö , och lade förnempde Erich therupå i rätten 4 daler.¹

[51]

xxiiiij septembris.²

Jacob Bagge, Birge Jsakson och Seue Ribbing sampt borgmestere och rådmän.

Nilz Hanson vpbödh Anders Sigfridsons hus — 2:0.

xxv septembris.

Borgmestere och rådhmän.

Kom för rätten hustrv Brithe, framlidne Wýchman Lastorpz eftherlefde enckie, och gaf tilkänne, att en benempdh Hans Nyerhof hade tient samme Wýchman i någre åhr och blef förskickedh af honom anno 73 och 74 till Ljöbeck, att han ther vpå medhaffuende commission skulle till sig handle något godz på förnempde Wýchmanz credit, huilket förnempde Hans Nyerhof såsom en tienere hade troligen eftherkommit och honom en summe godz hütt in fördt och tilhande leffuereret, gjorde och godh beskedh vtaf huem han köptet, så och huru myckit förnempde Wýchman war therfore huar creditor skyllig bliffuen, nemligen Anders Ernst 80 z , Jacob Lång 278 z , Hans Männeman 464 z , Hinrich Färfuer 159 z , Hans Steffens 33 z , Staffen Mastorp 404 z och Herman Burmäster 50 z , att thet belop sig tilhope vthi en summe 1 468 z . Men efther thet förnempde Hans Nyerhof war bliffuen i förne hustrv Brithes tienst in till thenne tydth och blef nu förloffuedh vtaf henne, meddeltes honom härum ett skriftligitt bewys vnder stadzens jnsigle för förnempde hustrv Brithes wenlige begären skuldh ö .

vi octobris³

[51 v.]

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Birge Jsakson till Äpleholm, Erich Björson sampt borgmestere och rådhmän.

V[nge] Erich Nilson.⁴

Samme dag kom för rätten vår medborgere, vnge Erich Nilson, giffuendes tilkänne, huruledis vår medborgere Per Olson, som fick framlidne Knuth Pårshanekz eftherlefde enckie till hustru, hade

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 93. — ² Jfr *ibid.*, s. 94.

³ Jfr *ibid.*, s. 96. — ⁴ Jfr *ibid.*, s. 97.

för någon tydh seden såldt en annen vår medborgere widh namn Hans Thyneman schraddere ett trähus i Gråmuncke grändh, liggiendes emillen Eskil wyntappers och Marcus köthmångers hus, och meden förnempde Erich Nilson war rätte byrdemannen ther till, wille han sig försee, att han war nämmest att löset till sig framför någon oskyldh eller wildfrämmende *s.* Thette ärende togz i ransaken och betänckende. Och efther thet förbemälte Erich Nilson bewyste sin byrdzrätt till för:ne hus och wý befunne, att thet war honom icke heembudit, sammeledis att han hade thet vpå vår rådstuge bespråket innen lage tydh och lagdt i rätten 4 daler, efther såsom vår stadz tänckebock vthwýste, therföre haffue wý efther Swerigis lagh dömpdt och afsagdt, thet förnempde Erich Nilson haffuer rätt att löse för:ne hus och tomtt till sig och lathe förnempde Hans schraddere bekomme sine vthlagde penningar igen, såsom och samme Erich Nilson nu satte i rätten 212 daler, them Hans schraddere hade giffuit Per Olson för huset och tomten, och ther till 10 daler för oftenempde Hans schradderers bygning i samme hus. Och må förthenskuldh offtebemälte Erich Nilson och hans rätte erffuinger för:ne hus med thäs tomtt, källere, boder, wåningar, winder och all annan tilbehörelse och rättigheet niuthe, bruke och behålle quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt för alle födde och ofödde åthalere till ewerdelige äger. Längden på samme hus är 30 alner, 1 quarter mindre, och brädden 10 alner, 1 quarter mindre.

[52]

Niclaes bagere.

Kom för rätten vår medborgere Niclaes v. Franckenhusen bagere, præsenterendes ett witnessbref vnder M. Peder Aruidj, predicantz och pœnitentiarij, Simon Bercheltz apothekers, Matz Jacobsons och Christoffer gulsmetz, wåre medborgeres, och Bertil v. Erffurtz signeter vthgiffuit, lydendes att förnempde Niclaes bagere och hans hustru, Kirstin Jacobz dotter, hade vpå sin sothesäng, thå hon än war widh godh skäl och förnufft och annammede thet högwardige sacramento, giffuit huarannen then 3 penning vthi löst och fast af allt thet, som Gudh hade vndt them thå eller the seden kunne öffuerkomme och med lagen motte giffue, althenstundh thet war theris afflinge godz och the hade inge lyffzerffuinger. Och war förnempde Niclaes bagere begärendes af oß, att wý samme gåffue för rättwýsennes skuldh wille stadfäste och honom therupå skriffthligit

bewijs vnder wårtt stadz secret meddele lathe. Så efther thet förnempde gode män för rätten bekende och tilstode aldelis så ware tilgångit med för:ne 3 penningz gåffue emillen samme Niclaes och hans framlidne hustru, såsom samme gode mänz witesbref för mälthe, och oftenempde Niclaes bagere och hans hustru hade icke giffuit vthöffuer lage gäf, therfore wiste wý icke att affslå hans rättmätige begären vthen stadfäste samme gåffue, så att Niclaes bagere then 3 penning både vthi löst och fast efther sin framlidne hustru förvth för allt arf må niuthe och till ewerdelige äger behålle obehindredh och oclandredh af hennes erffuinger.

Samme dag eftherläthz förnempde Niclaes v. Franckenhuis, att thette eftherskrifne witesbref motte inskriffues i stadzens tänckbock, lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

Jag Petrus Aruidi, pœnetentiarius [*sic*] publicus Holmen[*sis*] bekennes och gör allom härmed witterligit, att anno 76 then 14 septembris [dhå] iag beden war och kalledh af thenne brefwysere, erlig och förständig man Niclaes v. Franckenhuisen till att besökie hans elskelige och käre hustru, Kirstin Jacobzdotter, på hennes sothesäng och att göre henne hennes ytterste rede, dhå giorde förnempde Niclaes och samme hans salige käre hustru sigh emillen ett sådent testamente, i huilke[t] the med godum wilie och wälbetäncht modh huarannen bewiliet haffue huar tridie penning vthi all then deel the äge, begärendes therfore af the ärlige och wördelige män, som Gudh lagsens regemente öffuerantwardet haffuer, att the med theris fulmacht samme testamente allt så bekräftige wile, att thet oryggeligit bliffue motte, löntagendes af Gudj *o*. Witnen till thette förbemälte testamente, som såwäl thå som och förre gången öffuer sådene testamentes vthwysning och lyfte tilstädes wore, när hon samme högwärdige sacramento af mig på samme sin sothesängh annammede, äre theße eftherskrifne gode män: Herman Frändorp, Matz Jacobson, Christoffer gulsmedh, Simon apotheker, Bartholomeus v. Erffurt, huilkes jsigler iag sampt med mitt eigett här under trycker. Datum åhr, dag och stadh [ut] supra.¹

Jacob Jffuerson.²

Samme dag komme för rätten två bönder ifrå Ålandh och wår medborgere Matz Månson sampt med them, huilke bönder sig

¹ Jfr concepttänkeboken, ovan s. 98. — ² Jfr *ibid.*, s. 97.

menthe hafft rätt att tale vår stolbroder Jacob Jffuerson till vm thet han kom i skade för framlidne v[nge] Hinrich Olßon och togh honom af dage. Men efther thet her Nilz, prost i Wexiö, war här för rätten och vpå sin stiuershons Peder Erichsons wegné, som war förnempde Matz Månsons framlidne hustrus, *hustrv* Karines, halfbroder och rätte erffuingh, gjorde förnempde Jacob Jffuerson quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltal och clander vm för:ne fall, althenstundh att saken war tilförende fulkomligen förlÿcht i samme *hustrv* Karines lyffztÿdh, spordes förthenskuldh förnempde Matz Månson till, huadh rätt han förmenthe sig haffue att tale för:ne Jacob Jffuerson något ytterligere till vm samme sak. Dhå swarede förnempde Matz Månson, att han för sin person hade ther ingen rätt till vthen folgde allenest förnempde bönder i rådstugen, som honom therum bedit hade.

[53]

viiij octobris¹

meddeltes Vÿtt Olde ett vidisse vnder stadzens jnsigle af en Casper Burmesters i Dantzic vthgifne skrifftelige bekenelse, lydendes, att förnempde Vÿtt skulle i sitt namn haffue bekommit halparten lös af thet godz, som Arendt Reÿer hade förnempde Burmestere ifrån tagit vthi her mästerens tÿdh i Lyfflandh ∞.

xviiij octobris²

såthe för rätte Birge Jsakson, Erich Biörson sampt borgmestere och råd[h]män].

3 penning.²

Komme för rätten Joen Person brookykere och hans hustru Margrete Olßdotter och gäffue huarannen then 3 penning vthi löst och fast af alle sine äger, och ändhå till förbättring theris gårdh vpå Södre malm, ständendes på stadzens tomt, meden thet war theris afflinge godz, så att huilken af them längst leffuer skall sådene gäffue efther thens andres dödelige afgang niuthe och behålle till ewerdelige äger.

Samme dag kom för rätten Hans v. Hildesheim och loth i rätten vpläse Hans Lohoffz skrifftelige bekenelse, förmällendes, huruledis att framlidne Frans v. der Horst hade anno 47 sendt

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 98. — ² Jfr *ibid.*, s. 99.

samme Hans Lohof någon rydzk hampe till Lybeck, som lades på Herman Frändorpz windh, huilken på then tydh war boendes i för:ne Lybeck. Och skulle förnempde Herman vthen Hans Lohoffz tilståndh haffue latidt wäge hampen på wägen och leffuereret henne Hans Loduig, nemligen 5 schippundh 9 [L]æ, schippundet 9 ꝛ lybske, på huilket samme Herman hade betalet 11 ꝛ 4 *ßkillinger*. Men om restet, som war 40 ꝛ 8 *ßkillinger* lybske, hade Hans Lohoff förwyst Hans v. Hildesheim till förnempde Herman Fräntorp, huarföre samme Hans v. Hildesheim honom nu tilsporde, om saken hade sig såledis begiffuit, som för:ne Lohoffz skrifftelige bekenelse förmälthe, ther till förnempde Herman Fräntorp swarede, att han alz inthet wiste vtaf för:ne gäldh, sejendes sig inthet ware skylligh offtenempde Hans v. Hildesheim.¹

xx octobris.

[53 v.]

Borgmestere och råd[h]män].

Her Joen Andreae, Lasse Buße.

Samme dag komme för rätten her Joen Andreae, kyrckeheerde i Westerås, och Lasse Buße, borgere thersammesteds, giffuendes tilkänne, att förnempde her Joen och hans elskelige dannequinne, hustru Agnete, och för:ne Laße Buße wore aldelis wenligen och wäl förlychte och förenthe vm samme Laße Bußes hustrus fäderne i fast, vthi så måtte som här efther fölier, att Laße Buße skall ewerdeligen äge och behålle ett steenhus och liggende grundh här i staden, vpå Westre lång gaten beläget emillen Nilz Hansons borgmesters och Melcher Folgers hus, med all sin tilbehörelse vppe och nidre, skattedt för 600 daler. Och skall Laße Buße giffue sin swäre, förnempde hustrv Agnete, 35 daler för thet hon hade bygd i thet store steenhus vpå Westre lång gaten nedan för Kåkebrincken, seden hennes förre man, salige M. Erich, war dödh bliffuen. Ther näst skall Laße Buße haffue och behålle then fierde penning vthj then obygde tompt, som ligger näst nedan för för:ne store steenhuset och är skattedh för 40 daler. Sammelunde äger han then fierde penning vthi bryggehuset i förnempde grändh, som skattedes för 70 daler, huilket bryggehus Laße Buße behöltt och löste för:ne hustrv Agnete och hennes shon Laße Erichson theruth efther

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 99 f.

then skattning, såsom förbemält är. Och huadh för:ne store steenhuset belanger, som skattedes för aderten hundra daler och Anthonius apothekere nu boor vthi, therum war så förhandlet och beslutidt, att förnempde Laße Erichson skulle ther bliffue vthi sampt med sin moder och äge en tridie parth, när han haffuer giffuit henne 35 daler för thet hon haffuer förbättradt samme hus, såsom förskriffuit står, thÿ hennes hele bygning war värderet för 140 daler. Så haffuer och förnempde Laße Erichson löst sin moder och syster vthur för:ne bare tomt och them therföre tilfyllest betalet. Och bekende Laße Buße sig nu i godh nöÿe haffue bekommit, annammet och vpburit sin hustrus fäderne både i löst och fast, såväl såsom förnempde Laße Erichson sitt. Huarföre gjorde oft[nempde Laße Buße förbemälte her Joen Andreae och hans hustru quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltal och qual, så att thet skall ware och in till ewig tydth bliffue them och theris erffuinger och eftherkommende emillen en platt aftalet och wälförlycht sak vm för:ne arf och aldrig efther thenne dag med någon ytterligere anfordring eller clander yppes eller reppes i någon måtte. Ther rächte the huarannen handh vpå, och Laße Buße vplade sin fridskilling efther lagen. Och wore vthöffuer förnempde arfskifte och förlykning Jacob Larson, Hinrich Balck, Anders Olson, Peder Matzson och Hans Anderson, rådmän, och Marcus Bengtson, fordom rådmän, som och för:ne steenhus, stegerhus och tomt skattede och wore ther till nämpde och förordinerede vt aff rådstugen.

xxij octobris

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm, Erich Biorson sampt borgmestere och radh[män].

Hinrich Olsson.

Samme dag komme för sittende rätten vår medbroder Matz Person, stadzens borgmestere, thesliges Jöns Olson Suartt, borgere i Arboge, giffuendes tilkänne, att Hinrich Olufson, fordom borgmester här i staden, som war förnempde Matz Persons hustrus och Jöns Suartes stiuffader, hade wäl tilfridz stält och betalt them för allt arf i lösörer, som the med rätte hade att kräffuie hoos honom efther hustrv Karin, framlidne Oluf Suartes, så att them aldelis wäl nögdess theråth, och war nu inthet mere them emillen obÿth än thet steenhus, som förnempde Hinrich Olufson besitter, vthi huilket

han en halfpart äger, sammeledis en halfparth vthi en träbodh och en halfffpart vthi then ene trāwāningen widh wāgen här i staden. Huarföre gjorde förnempde Matz Person vpå sin hustrus och Jöns Suartt på sine egne wegne samme theris stiuffader Hinrich Olufson quit, fr̄y, ledig och lös för allt yttermere tiltaal vm för:ne theris mödernes arf, så att therum efther thenne dagh ware och in till ewig tyd̄h bliffue en platt aftalet och wälförlÿcht sak, och aldrig medh någon wÿdere anfordring eller clander yppes eller reppes i någon måtte. Ther rechte oftenempde Matz Person och Jöns Suartt för:ne Hinrich Olufson handh vpå inför rätten. [54 v.]

Matz Person.

Samme dag gaf Jöns Suartt för rätten tilkänne, att han hade räknat med Matz Person, stadzens borgmestere, och war honom skÿllig bliffuen i rede penninger 430 $\frac{1}{2}$ ortiger 6 öre 4 penninger vthi nu gångbartt suenst myntt, sådent att 4 $\frac{1}{2}$ göre en daler, för huilken summe penninger samme Jöns Suartt här för sittende rätten satte förnempde Matz Person till en wiß och fast vnderpantt sin fierdeparth vthi ett steenhus och liggiede grundh här i staden vpå Suarttmunckegaten beläget, som gamble Hinrich Olufson nu boor vthi, och war samme hans fierde parth i huset ingom androm tilförenne förpantet, eÿ heller bliffue skall eller må, förre än förnempde Matz Person och hans erffuinger äre till godh och fulle nöÿe betalte.

Matz Person.

Samme dag hemlede och vpläth Jöns Suartt wälbetäncht och med en godh, fr̄y wille Matz Person, stadzens borgmestere, en fierde parth vthi en träbodh, liggiedes östen till i frw Gunnels grändh, ständendes vpå samme Jöns Olsons eigen tomt, och en fierde parth vthi ett trähus, liggiedes i Wāghus gränden, som står på stadzens tomt, huilke fierde parther i för:ne trähus och bodh Jöns Suartt lagligen såldt haffuer förnempde Matz Person, efther såsom the wore skattede, nemligen för 76 $\frac{1}{2}$ ortiger och 7 $\frac{1}{2}$ öre vthi nu gångbartt myntt, theraf 4 $\frac{1}{2}$ göre en daler, then summe Jöns Suartt här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue bekommit, vndfångit och vpburit af förnempde Matz Person till godh och fulle nöÿe, then sidzte penning med then förste. Huarföre affhende Jöns Suartt sig och sine erffuinger samme fierde parther i förnempde

trähus, träbodh sampt *med* tompten, som samme bodh står vpå, och tilegnede them *med* all sin tilbehörelse, rätt och rättighet förnempde Matz Person och hans *erffuinger* quitt och frött till att niuthe och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger, på huilket offtebemälte Matz Person vplade sin fridskilling efther lagen.

[55] Samme dag hemlede och vpläth Jöns Suartt vår medborgere Arffuidh Larson en fierde deel vthi en mälthebodh, stall och pörthe, beläget vpå Södre malm på westre syden vth *med* siön, och bekende förnempde Jöns sig therföre haffue bekommit och vpburit sin fulle betalningh vtaf förnempde Arffuidh ∞ .¹

Samme dag blef afsagdt för rätt[en] emillen Joen Örbo och gamble Matz schräddere, att then förlyckning och arffskiffte skall bliffue widh värde och macht, som war skeedt them emillen. Och huadh som ännw tilbage står på samme förlyckning, *thet* skall betales *med* 71 års myntt, efther penningerne bleffue thå vthfäste.²

xxvij octobris

såthe för rätte her Peder, greffue till Wýsingzburg och frýherre till Ridboholm, rýckzens drotzet, her Hogenschildt Bielcke, frýherre till Leckö, her Gustaf Banner till Diursholm, ridder, her Erich Sparre til Sundbý, vice cancellarius, Swerigis rýkes rådth, her Anders Keyth till Fårsholm, ridder, och Birge Jsakson till Epleholm.

Samme dag kom för oss Wolmar Wýchman och tiltalede sin swäre, hustru Anna, salige Jöns Nilsons eftherlathne enckie, vm sin hustrus, *hustrv* Margretes fäderne i lösörer, som han sade henne icke ännw bekommit haffue, vthen wille therföre tilegne sig ett lithet steenhus, som ligger i gården strax neden för *thet* hus, som förnempde Wolmar boor vthi, menendes att *thet* skulle köpt ware för hans hustrus fädernes arf i lösörer ∞ , vm huilket ärende han tilförenne *med* sin swäre, så och hennes shons Erich Jönsons förmyndere, nemligen her Erich Petrj, predicant, och Sigfridh Nilson, fordom rådman, här för rätten warit hade och fåth en doom vtav borgmestere och rådmän. Men efther *thet* förnempde Wolmar

[55 v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 102 (under 18 oktober).

² Jfr *ibid.* s. 100.

menthe sigh ware beswäredh i samme doom och hade förthenskuldh lagligen appelleret ther ifrå vnder ryzkens råd, så haffue wý samme ärende vthi ransaken taget. Och althenstundh förnempde hustrv Anna hade varit stad vthi swår gäldh, när hennes förste man, Måns Jönson, blef dödh, som war förbemälte hustrv Margretes fader, vthur huilken gäldh förnempde hustrv Anna war kommen egenom her Thure Bielckes till Salestadh ridders tilhielp, seden hon blef trooloffuedh med sin <man> annen man, salige Oluf Knuthson, huilket wälbemälte her Thure Bieleke och vpå för:ne tyd, thå han sampt med oss för rätte satt, tilstodh, witnede och bekende, och hade förnempde hustrv Margrete mere bekommit af hennes moder och förnempde Oluf Knuthson, thesliges samme hennes moders tridie man, salige Jöns Nilson, än henne någon tyd war tilfallit eller med rätte boorde haffue i lösörer efther hennes fader, förnempde Måns Jönson, efther såsom sådent wýdlöfftigere specificeret finnes vthi för:ne borgmestere och råd dom. Och huadh såsom för:ne lille steenhuset i gården tilkommer, bewýste förnempde hustrv Anna och med wälbemälte her Thure Bieleke, att hon thet fäth hade efther Måns Jönsons dödh med för:ne Oluf Knuthson vthi så måtte, att han åtthe tw jorde godz i Finlandh, för huilke han till sig bytte vtaf salige her Nilz Boýe ett steenhus här i staden östen till liggendes vthi Skomakeregränden, men seden Oluff Knuthson fick förnimme, att framlidne Albrecht Tolck loth lagbiude förbemälte lille steenhuset, achtendes att säliet, dhå hade samme Oluf Knuthson såldt Jöns Anderson, borgere härsammetstedz, för:ne sitt hus östen till och köpte förnempde lille steenhuset igen samt en tomt ther strax neden före och en källere och gathebodh vnder store huset, så och en bodh in i gården med windh och wåniger, som till förnempde lille steenhuset lydde, efther såsom köpbreffuet therum förmäller. Therföre haffue wý icke kunnet befinne, att förnempde Wolmar Wýchman må eller kan med någon rätt kräffuie något ytterligere vtaf sin swäre för sin hustrus lösörer eller haffue therum något tiltal till för:ne lille steenhuset, vthen härmed gille och stadfäste för:ne borgmestere och råd dom såledis, att oftenempde hustrv Anna må och skall samme lille steenhuset i gården med all thäs tilbehörelse quitt och frýtt niuthe och behålle efther för:ne köpbreffz innehåldh till ewerdelig ägenom.

[56]

xxix octobris¹

såthe för rätte Birge Jsakson, Erich Biorson sampt borgmestere och rådmän.

Samme dag komme för sittende rätten Bärtil Michelson och Halffuardh Jönson fulmändige och mechtige på framlidne Christoffer Olßons eftherlefde enckies wegne och gåffue på hennes, så och sine egne wegne tilkänne, att theris fader Michel Simonson hade them wäl förnögdt och tilfridz stält för all then deel them war arflig tilfallen i lösörer efther theris framlidne moder, giffuendes förthenskuldh förnempde theris fader quitt och frý för yttermere tital vm samme lösörer. Ther rächte the honom handh vpå in för rätten.

v nouembris.

Birge Jsakson sampt borgmestere och råd[h]män].

[56 v.] Samme dagh² kom för sittende rätten wälbyrdig man Mauris Jörenson till Diule och vpå sin swågers, wälbyrdig manz Thure Jacobsons wegne tiltalede wår medborgere Marcus Bengtson vm en half deel vthi ett steenhus, som samme Marcus boor vthj, huilken deel salige konung Gustaf högloflig i åminnelse war tilfallen i sakfall efther en benempdh Claes wýnman. Och hade H. K. M. seden gunsteligen skäncht och giffuit samme halffue huset framlidne her Peder Harde, efther såsom H. K. M:tz donationsbref therum förmälthe ∞. Och menthe förnempde Mauris Jörenson, att salige her Peder Hardz eftherlathne husfrw, then edle och wälbyrdige frw Kirstin till Týdön, skulle haffue såldt sin barn olagligen ifrån för:ne halffue huset, meden the wore öffuermager, sammeledis en tomt här i staden, som Hans Olson gulsmedh nu åger, begärendes förthenskuldh att löse igen thet halffue huset af Marcus Bengtson och tomtten af Hans Olson för thet wårde therföre war vthgiffuit. Theße ärender togz i ransaken och betänchende. Och efther thet framlidne Påffuel skinners barn wore rätte erffuinger till förnempde hus och åtthe ther en half deel vthi, och högtbemälte salige konung Gustaff hade för samme erffuingers margfallige ödmiuke bön och begären skuldh befalt, att wälbemälte frw Kirstin, såsom hon och sielf haffuer bekendt, skulle lathe bekomme them then andre half-

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 102. — ² Jfr *ibid.*, s. 105.

delen i huset igen till återlösn, såsom och Swerigis beskrifne lag eftherlathe och medgiffue, att *thet* som i så måtte kan förbrÿtes, må återlöses vtaf rätte erffuingerne, ther *thet* bliffuer clandredt innen lage tÿdh, therföre haffuer man inthet annet kunnet befinne, än att Marcus Bengtson haffuer iw rätt att bliffue widh husett, men om bewÿses kan *med* godh skäl något haffuer fattes vthi betalningen, som dhå är vthloffuedh, thett är Marcus plichtig att vp-fÿlle. Och ändhå att wälbemälte frw Kirstin neker sig haffue såldt för:ne tomtpt sin barn ifrån till ewerdeligh äge, befinnes dogh i stadzens tänckebock, att samme tomtpt är här vpå rådstugen aldelis lagfaren. Men om wälbemälte frw Kirstin haffuer warit mechtig sampt *med* sin deel i tomtpten att sälie och sin barns deel, kunne wÿ icke döme vm, althenstundh att samme tomtpt är lagfaren här i rätten, såsom förbemält är. Och ther förbemälte Thure Jacobson vpå sin husfrues wegne mener sig theruthinnen ware skeedt förnär, dhå skiuthe wÿ ödmukeligen samme ärende till rÿkzens högwÿse råd.

Jöns Hinrichson, Hinrich Hermanson.¹

[57]

Samme dag komme för sittende rätten Jöns Hinrichson, wår medbroder, och Hinrich Hermanson, borgere i Sudercöping, giffuendes tilkänne, att them emillen war skeedt ett lagligit arfskifte och bythe vm allt arff, som them war tilfallit både i löst och fast efther bägges theris hustrurs fader och moder, salige Michel Bengtson och hans hustru. Och belop *thet* sig i penningar, som förnempde Jöns Hinrichson kom till i fast för en siette parth i hans hustrus fäderne och en ottende parth i mödernet efther hennes framlidne halvesyster ottehundrede och tree ƒ ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt. Och hade samme Jöns fåth och behållit tw förfalne trähus och två gamble träboder *med* thäs tomtpter i Kokhus gränden östen till, skattede för 400 ƒ , och ett gammelt steenus widh Södre porth för 500 ƒ , en gårdh vpå Södre malm *med* tomtpten, som håller i längden vth *med* siön 26 alner och vp vth *med* Almenningz-gaten 9 alner, för 150 ƒ , jtem ett steenus och grundh, som förnempde Jöns Hinrichson boor vthi och är beläget westen till neden för Watubrincken, för trettenhundrede ƒ , en tomtpt ther näst neden före liggendes emillen både gränderne, hållendes i

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 105.

längden 54 $\frac{1}{2}$ alin och i brädden 11 alner 1 quarter, skattedh för 300 q , och en tomt nederst i samme grändh, hållendes i längden 17 alner och i brädden 11 alner 1 quarter, för 100 q . Men förnempde Hinrich Hermanson hade sin hustrus fäderne och moderne i för:ne hus, boder och tompter och kom honom förthenskuldh ther uti mere till 2 027 q än Jöns Hinrichson, för huilket samme Jöns Hinrichson vploth honom igen tw sin hustrus rätte mödernes hus, nemligen Peder Bälles steenhus östen till, liggendes vth med Lång gaten och i hörnet på norre syden, när man går nedh i Skultens grändh, skattedt för 800 q , och ett steenhus ther näst nedeföre med två wåningar för 900 q , en tomt i Skolstuge gränden, som håller i längden 12 alner och i brädden 17 $\frac{1}{2}$ alin, för 80 q , och ther till hade Jöns Hinrichson giffuit honom i rede penningar twhundredre fyretye siw q , them förnempde Hinrich Hermanson och här in för rätten bekende och tilstodh sig häffue vpburit och vndfångit [57 v.] aff Jöns Hinrichson till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste. Sammeledis wore alle lösörer både i guldh, sölf, kopper, then, cläder och annet husgerådth lagligen bytte emillen förnempde Jöns Hinrichson och Hinrich Hermanson, så och all rågenskap, som them emillen war både vm huslön och allt annat clar giordh och gälden tilfyllest och tacksamligen afbetalet. Och bekende the sig på både syder aldelis wenligen och wäl till en fulkomlig ende ware förnöge och åthskilde vm allt arf både i löst och fast, som them war tilfallit på bägges theris hustrurs wegne, såsom förbemält är, görendes förthenskuldh huarannen quitt, frý, ledig och lös för sig och sine erffuinger för allt yttermere tiltaal, så att thet efther thenne dagh och in till ewigh tydth skall ware och bliffue emillen them och theris hustrur, erffuinger och eftherkommende en platt aftaledh och wälförlycht sak vm samme arf och aldrig med någon wydere anfordring eller clander yppes eller reppes i någon måtte. Och huadh på huars deel är kommit vthi hus, liggende grunder och tompter vthi thette arfskifte, såsom förbemält är, skole och måge the och theris eftherkommende erffuinger med all thäs rätt, rättigheet och tilbehörelse sampt med lösörerne niuthe, bruke och behålle quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt för alle födde och ofödde åthalere till lagfångne ewerdelige äger. Ther rächte oftenempde Jöns Hinrichson och Hinrich Hermanson huarannen handh vpå in för rätten, vpläggendes sine fridskillinger efther lagen.

Och wore vthöffuer *thette* arfskifte och förlykning Oluff Gregerson, stadzens borgmestere, Peder Jönson, Jacob Jffuerson, Philpus Person, Michel Olson och Birge Eleffson, rådmän, och Påffuel Saße, borgere härsammestetz, thesliges Hinrich Prýdz, borgmestere i Sudercöpingh.

Wenceslaus Herholt.¹

Samme dag kom för sittende rätten hustru Anna Pedersdotter, framlidne Laße schrädderes eftherleffde enckie i Westerås, wälbetäncht och *med frý* wílie hemlede och vpläth wåre medborgere Påffuel Saße och Jören Beniche vpå hustru Kirstins Wenceslaj Herholtz wegne en gårdh, liggendes i Malme sochn i Skogz fierdingh, [58] på huilken gårdh förnempde *hustrv* Anna bekende sig tilförende haffue vpburit af förnempde Wenceslao sielf 50 konungz Gustafz $\frac{1}{2}$ och nu af hustru Kirstin saltt 1 *tynne*, ströming $\frac{1}{2}$ *tynne* och lärfft en bultt. Ther *med* bekende samme *hustrv* Anna sig wäl ware tilfridz stält och till godh och fulle nöye betaledh för för:ne gårdh, affhendendes förthenskuldh sig och sine erffuinger samme gårdh *med* jordh och all thäs tilbehörelse, inthet vndentagendes, som ther nu tilligger och af ålder tilläget haffuer eller här efther tilspöries kan, och tilegnede *thet* allt sammens förnempde Wenceslao och hans hustru och erffuinger till ewerdelige äger.

Eskil murmestere.²

Samme dag kom Halffuardh Jönson för sittende rätten fulmýndig och mechtig på salige Christoffer Olsons eftherlefde enckies, hustru Karines wegne, hemlede och vpläth wår medborgere Eskil Larson murmestere en tomt här i staden westen till i Gråmunckegeren på norre syden öffuerst i geren *med* två källere therunder, som haffuer i längden vth *med* gaten 15 alner och i brädden 14 alner, huilken tomt förnempde Christoffer Olsson lagligen såldt hade samme Eskil murmestere för sextye en daler, then summe förnempde Halffuardh Jönson här in för rätten bekende och tilstodh för:ne Christoffer Olson haffue annammet, vndfångit och vpburit aff Eskil murmester till godh och fulle nöye, then sidzte penning *med* then förste. Huarföre affhende Halffuardh Jönson förnempde *hustrv* Karin och hennes erffuinger och eftherkommende

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 103 (under 29 oktober).

² Jfr *ibid.*, s. 105.

förnempde tomt och två källere och tilegnede them förnempde Eskil murmestere och hans erffuinger quitt och frÿ till att niuthe, bruke och behålle och thermed efther theris behagh, wilie och lägenheet handle, göre och lathe oclandredh och obehindredh såwål för oftenempde hustrv Karin och hennes erffuinger, slächt och eftherkommende, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war förnempde tomt lagbudin, lagstånden och aldelis lagfaren, som lagh förmälle. Theruppå lade Eskil murmestere sin fridskilling vp efther lagen.

[58 v.]

VI nouembris.

Borgmestere och rådhmän.

Husman.

Kom för oss Herman Holtthus och gaf tilkänne, huruledis Gerdh och Hans Kerckman, brödere, hade anno 72 latidt leffuerere i Råfle till Kong:e M:ttz till Suerigis \circ , wår aller nådigiste herres krigzfolekz behoff clåde till 5 520 daler wårth, och att förnempde Gerdh och Hans Kerckman honom then fierde penning vtaf all förtienst och winning tilsagdt hade, efther såsom samme Holtthus sådent för oss bewÿste med förnempde Hans Kerckmans förseglede handskrifft, men efther samme Holtthus war skÿllig wår medborgere Hinrich Husman 216 daler, så hade han förwÿst honom vpå förnempde fierde penningz förtienst och honom samme winst fulkomligen vplatidt, såsom han och nu för oss på thet kraftigiste och stadigiste, som han sådent göre skulle kunne eller motte, haffuer både för sigh och sine erffuinger aldelis renunciaret och afhändt sigh allt tiltal och ägendom, som han till förnempde winst här till hafft haffuer och honom förnempde Husman vthi betalning vplatidt och tilegnet, haffuer och therhoos giffuit honom fulkomlig macht och wäldh förnempde 216 daler sampt med thett, som winsten sig mere belöpe kan vdaff förnempde fierde penningh, anthen sielf eller egenom sin fulmächtige i wenligheet eller med rätte efther sin lägenheet att kräffuie och fordre vtaf förnempde Gerdh Kerckman, som alle betalede summer skall haffue vpburit för för:ne clåde, huilkett förnempde Husman för sigh och sine erffuinger behålle må och skall obehindredt och omolesteret såwål för förnempde Herman¹ Holtthus och hans erffuinger såsom elliest huar man.

¹ Ursprungligen har i ms. stått Jeronimus, som ändrats till Herman.

Att sådent schall vthen argelist och oigenkalleligen bliffue hållit, haffuer samme Holtthus bedit och begäret vt af oss, att wj wille förnempde Husman therum meddele skriffthligt bewys vnder wårt stadz insigle, huilket wj honom icke haffue wiledt eller kunneth affslå.

x nouembris.

[59]

Birge Jsakson till Epleholm, Johan Bagge, Erich Biorson sampt borgmestere och råd[h]män].

Niclaes bagere.

Samme dag komme för sittende rätten wår medborgeres Niclaes v. Franckenhuses bageres framlidne hustrus, Kirstin Jacobzdotters rätte erffuinger, nemligen Matz Person, lensman i Borga vthi Borga sochn i Nýlandh, som war hennes broders shon, och Hans Erichson, i Jumeletorp i Jumele sochn i Ålandh boendes, giffuendes tilkänne, att the på sine egne, så och sine mederffuingers wegne wore wenlige och wäl förlychte med förnempde Niclaes v. Franckenhus vm allt arf, som them war tilfallit effther förnempde hustru Kirstin vthi löst och fast vthi så måtte, att efther thet förne Niclaes och hustru Kirstin hade giffuit huarannen then tridie penning, så att huilken there Gudh af them täckte[s] längst spare lyffuet, skulle sådene gåffue efther thens andres dödelige affgång obehindret niuthe och behålle; therföre hade samme Niclaes fåth then tridie peningh föruth för allt arf i löst och fast. Doch althenstundh att theris hus war kommit vnden hennes slächt och byrdh, löste förnempde Matz Person och hans mederffuinger then tridie penning i huset till sig igen och gåffue Niclaes bagere etthundrede q för then siette parth i huset, thÿ hele husett skattedes för sexhundrede q vthi nu gångbartt suenst myntt, och äger Matz Person med sine mederffuinger en halfdeel i husett quitt och frÿ och then andre halfpart Niclaes bagere. Och blef bägge parther emillen så förhandlet, att förnempde Matz Person och hans mederffuinger vndte Niclaes bagere hele huset vthi hans lyffztÿdh medh then beskedh, att han skall giffue them en skälig huselege för theris halfparth, nemligen otte q ortiger åhrligen. Men efther förnempde Niclaes bageres dödelige afgang schall och må Matz Person och hans mederffuinger löse then andre halffdelen i husett och till sig vt af Niclaes bageres erffuinger. Och huadh Niclaes i midler tÿdh på husett anwender och bekoster med nödtorftige byg-

[59 v.]

ninger, meden huset moste förbättras, skall hans erffuinger igen betales vtaf Matz Person och hans mederffuinger. Men vthur stallet vpå Södre malm, som skattedes för 80 q ortiger, löste Niclaes bagere sin framlidne hustrus erffuinger och behöltt thet quitt och frýtt, meden han thet sielf hade köpt och latidt vpbygge och står vpå stadzens tomt. Så wore och alle lösörer lagligen byttthe emillen samme Niclaes och hans salige hustrus erffuinger. Och härmed bekende förnempde Matz Person och Hans Erichson sig och sine mederffuinger adelis wäl ware förnögde och tilfridz stälte af förnempde Niclaes bagere för allt arf både i löst och fast, som them borde erffue efther förbemälte salige hustru Kirstin, görendes förthenskuldh för sig och sine mederffuinger, så och alle andre åthalere, både födde och ofödde, samme Niclaes bagere och hans erffuinger quitt, frý, ledig och lös för allt yttermere tiltaal, så att thet efther thenne dagh och in till ewig tydth skall ware och bliffue emillen them och theris erffuinger och efterkommende en platt aftalet och wälförlycht sak vm för:ne arf, både i löst och fast, och aldrig med någon wydere anfordring eller clander ýppes eller reppes i någon måtte. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten, vpläggandes sine fridskillinger efther lagen. Och wore vthöffuuer thet arfskifte och förlykning Hinrich Balck, Jacob Jffuerson, Anders Olson, Philpus Person och Michel OlBon, rådmän, Witting Månson, wår medborgere, och Simon Berchelt apothekere, som ther till wore nämpde och förordnade vtaf Stockholmz rådstuge.

[60]

xij nouembris.

Borgmester och råd[h]män].

Vpbödz en stadzens tomt, som såldes Anders Sigfridson till Broo — 1:o.

xiiij nouembris.

Borgmestere och råd[h]män].

Staffen köthmånger.¹

Samme dag komme för sittende rätten wår medborgares Staffan Michelsons köthmångeres framlidne hustrus, Anna Mårthensdotters rättte erffuinger, nemligen Thure Mårthenson i Foglesunde, Nilz Knuthson i Rostad och Peder Hanson i Frösunde sochn vthi

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 108.

Sämingehundretz häredt, giffuendes tilkänne, att emillen them och förnempde Staffan köthmångere war skeedt ett lagligt arfskifte och bytthe vm allt arf, som them war tilfallit efther förnempde hustrv Anna, både vthi löst och fast vthi så måtte, att the ett för allt hade bekommit och vpburit vtaf förnempde Staffan köthmångere i rede peninger 450 klippingz ꝛ, quinnekiortler två, kåpe en, gamble tröjer två, krager en, skinkrage en, kaproneke en, rödh luffue en och någre små kläder, medh huilke för:ne penningar och perzeler förnempde erffuinger sig bekende aldels wäl ware förnöjde och tilfridz stälte af Staffan köthmångere för allt arf, som them med rätte borde erffue både vthi löst och fast efther förnempde hans framlidne hustru, görendes förthenskuldh för sig och sine erffuinger, så och alle andre åthalere, både födde och ofödde, samme Staffan köthmångere och hans erffuinger quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltaal och qual, så att emillen them och theris eftherkommende [60 v.] erffuinger schall ware och in till ewig tydh bliffue en platt aftalet och wälförlÿcht sak vthen allt clander och ytterligere anfordring. Ther rächte the Staffan köthmångere handh vpå in för rätten, på huilket han sin fridskilling vplade efther lagen. Och wore vthöffuer thette arfskifte Hinrich Balck, Jacob Jffuerson och Peder Matzson, rådmän, Nilz Månson, Laße Joenson och Laße Thommeson köthmångere, wåre medborgere.

xvij nouembris

såthe för rätte Johan Bagge, Erich Biorson samt borgmestere och rådmän.

Caspar sämskemakers erffuinger.

Samme dagh komme för sittende rätten Simon apothekere, fulmyndig och mechtig på Hans Hertrichz, borgeres och semskemakers i Stettin, wegne, efther såsom samme Simon här för rätten bewÿste med fulmachtz breffuet vnder stadzens jnsigle i Stettin vthgiffuit 3 aprilis anno 76, Falentin Frost sämskemakere och Tönies schrädere, wåre medborgere, som wore hustru Karines framlidne Caspar Hertlichz sämskemakers eftherlefde enckies förmyndere, Lenert Stickelklensmedh och Michel Schultz stakemakere, som wore samme Caspars shons Anthonij Hertrichz målmän och förmyndere, giffuendes tilkänne, att the vthi gode mänz närware, nemligen Jacob Jffuersons och Philpus Persons rådmäns, som ther till nämpdes och förordnedes

vtaf Stockholmz rådstuge, wore wenligen och wäl förlÿchte vm allt arf, som war fallit efther förnempde Caspar semskemakere både i löst och fast vthi så måtte, att alle lösörer wore bytte och deelte i tw. Theraf behöltk förnempde *hustrv* Karin halffparten, och then andre halffdelen bekom hennes stufshon, för:ne Anthonius Hertrich, som hans salige fader hade giffuit honom i testamente, huilket förnempde [61] Hans Hertrich på sine egne, så och alle andre sine mederffuingers wegne hade samptÿcht och war ther wäl tilfridz medh, såsom förnempde Simon Berchelt thet med hans schriffuelse bewÿste, althenstundh thet war Caspar semskemakers afflinge godz, vndentagendes thet han hade giffuit förnempde sin broder Hans Hertrich och hans sÿskene i testamente, huilket förnempde Lenert klensmedh och Michel stakemakere till sig toge sampt med the lösörer, som komme vpå förnempde Anthonij deel och anparth efther jnuentarij innehåldh, huilket af the gode män är förseglet, som theröffuer warit haffue. Och skole Anthonij förmyndere ware förplichtede att göre rede och rägenskap för thet arf, som the vthi förwaring till sig annammet haffue. Och huadh som gården belanger vpå Norre malm, som Caspar semskemakere åtthe, skall för:ne *hustrv* Karin efther testamentzens innehåldh bliffue boendes vthi och honom vthi sin lyffztÿdh quitt och frÿ niuthe och behålle sampt med en stoor kättil, som inmuredh är. Men efther förnempde *hustrv* Karines dödh skole hennes barn och erffuinger bythe gården med förnempde Anthonio Hertrich och äge halffparten huardere. Och häruthöffuer haffuer oftenempde Anthonius af förnempde *hustrv* Karin eller hennes erffuinger inthet mere att fordre, kräffuie eller begäre, vthen skall härmed ware och in till ewig tÿdh bliffue emillen them och theris eftherkommende en platt aftaledh och wälförlÿcht sak vm allt arf både vthi löst och fast. Ther rächte förnempde Simon apothekere, Falentin sämskemakere, Tönies schrädere, Lenert klensmedh och Michel stakemakere huarannen handh vpå in för rätten.

[61 v.] Samme dag ransakedes vm ett arf, som war fallit efther Erich Jörensons fader, salige Jören Suensk, och sattes nedh hoos hans broder, framlidne Rasmus pansermakere, huilkens eftherlathne enckie, benempd *hustru* Margrete, en widh namn Joen Olson fänrich hade igen fåth till *hustru*, och thå hon blef dödh, erfde hennes moder, nemligen *hustrv* Karin Hinrich kätzlebyggieres eftherleffuerske,

som i Vpsale skall ware boendes, samme hustru Margrete, meden hon ätthe inge barn med Joen Olson, och han togh sig seden en annen hustru igen, benempdh Karin, huilken wår medborgere Erich Erichson nu haffuer till ächte. Och althenstundh att förnempde hustru Karin haffuer erffdt sin dotter Margrete, såsom förbemält är, och fans beskedh hoos för:ne Erich Erichson i förlyckningzbreffuet, theraf förnempde Erich Jörenson wardt meddelet en vidimeret copye, huru myckit och huadh pertzeler hon haffuer bekommit och vpburit i arf efther sin framlidne dotter vtaf förnempde salige Joen Olson, therföre blef dömpdt och affsagdt, thet samme hustru Karin skall ware plichtig att betale förnempde Erich Jörenson halfparten och Joen Olsons erffuinger then andre halfdelen af thet arf, som fallit är efther förnempde Jören Suensk och är vthi förwaring nedsatt hoos hans broder, framlidne Rasmus panßermakere.¹

Samme dag kom för rätten Erich Johanson och tiltalede Hans v. Wÿnbergh vm 200 q 68 års myntt, som Peder Erichson till Pojebÿ hade försträcht och länth samme Wÿnberg på hans halfårs bestälning anno vt s[upra].

Sententia.

Thet skall först ransakes i Kong:e M:ttz räkninge cammer, om Hans v. Wÿnberg haffuer bekommit sin fulle årslön, seden han anno 68 vpbar sin halfårs lön af Peder Erichson.¹

xxvj nouembris.²

[62]

Birge Jsakson, Jören Månson, wäpnere, samt borgmestere och rådh[män].

Vpbödz stadzens tomt, som såldes Anders Sigfridson — 2:o.

Matz Person vpbödh sitt pantehus — 2:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Peder Olsons Torfasts hus — 1:o.

i decembris

såthe för rätte Birge Jsakson till Epleholm, Erich Biörson samt borgmestere och rådhmän.

Samme dag kom för sitttiende rätten Matz Person, länsman i Barga vthi Barga sochn i Nÿlandh, wälbetäncht och med godh frÿ

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 108. — ² Jfr ibid., s. 109.

wilie hemlede och vpläth wår medborgere Niclaes v. Franckenhus bagere en halfdeel vthi ett trähus och thäs grundh, som beläget är östen till vthi frw Gunnelz grändh näst neden för Matz Jacobsons hus vpå norre syden och förnempde Matz Person och Hans Erichson i Jumeletorp i Jumele sochn i Ålandh sampt flere theris mederffuinger war tilfallen i arf efther förnempde Niclaes bageres framlidne hustru, som war samme Matz Persons fadersyster och Hans Erichsons modersyster, huilken halfdeel i huset, som förbemälte Matz Person allene quitt och frý átthe och hade löst förnempde Hans [62 v.] Erichsons och andre theris mederffuingers lotter och anparther theruth, samme Matz Person lagligen såldt haffuer förnempde Niclaes bagere för halftridie hundrede ꝛ ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, theraf 4 ꝛ göre en daler. Then summe för:ne Matz Person här in för rätten bekende och tilstodh sig till godh och fulle nöye haffue bekommit och vpburit, then sidzte penning med then förste, medh sådene beskedh och förordh, att om förbemälte trähus bliffuer beständendes i try åhr här efther och ryffz icke nedh, såsom nu påbudt war vm all trähus här i staden, thå skall för:ne Niclaes bagere ware förplichtedh att gifue Matz Person femptye ꝛ till the för:ne half tridie hundrede ꝛ men thesföruthen inthet mere än han nu haffuer fåth. Och härmed afhände samme Matz Person sig och sine eftherkommende erffuinger förbemälte halfue trähuset med thäs liggiende grundh, åwercken och all tilbehörelse, inthet vndentagendes, så och sin rätt i thet han efther Niclaes bageres dödellige afgång motte haffue löst hele husett till sigh, och tilegnede thet alttsammans förnempde Niclaes bagere och hans rätte erffuinger sampt med then andre halfparth, som han tilförenne átthe i huset, till att niuthe, bruke och behålle quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt såwål för oftenempde Matz Person och hans erffuinger, thesliges alle hans mederffuinger och theris eftherkommende, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. På huilket offtebemälte Niclaes bagere vplade sin fridskilling efther lagen. Och haffuer hele huset i längden 17 alner, 1 quarter mindre, och i brädden 14 alner 3 quarter.

Samme dag kom för rätten Erich Jörenson, framlidne Jören Suensksz shon, och bekende sig wål ware förnögdh och tilfridz stält vdaf wår medborgere Erich Erichson vm thet tiltaal samme Erich

Jörenson hade till honom, efther såsom then 17 nouembris finnes beskedh, vthi så måtte att Erich Erichson hade giffuit honom 80 klippingz 4. Och thermed gaf samme Erich Jörenson honom, hans hustru och erffuinger quitt och frÿ för allt yttermere tiltaal, clander och efthermaning.

IIII decembris.

[63]

Birge Jsakson till Epleholm sampt borgmestere
och råd[h[män]].

Vpböd̄z stadzens tomp̄t, som såldes Anders Sigfridson till Broo
— 3:o.

[64]

[70]

[68]

Tänckeboken pro anno Christi

M. D. LXXVII.

Stadthällere på Stockholms slott Birge Jsakson
till Epleholm.

Befalningzman thersammstedz Erich Biorson.

[70]

Then 26 dag martij anno 77

wore församlede vthi wårdskriffuerestugen Birge Jsakson till Äpleholm, stadthällere, och Erich Biorson, befalningzman på Stockholms slott, thesliges Matz Person, Oluff Gregerson och Laße Erichson, borgmestere, Jacob Jffuerson och Eskil Larson, rådmän, Nilz Larson, Påffuel Saße och Eskil murmestere, våre medborgere.

Och efther thet hustru Margit, framlidne Laße Gregersons eftherlefde enckie, och Nilz Erichson kunde icke förlykes vm skattningerne, som wore skeedde them emillen trenne reeser vm hus, grundher, boder och tompter, therfore ransakede förnempde gode män vm samme skattninger och beslutthe therum efther ett nöge betänckende såledis

att the till thet förste wärderede huset vpå Köpmanne-
gaten, som war med 3 mhurer, efther murmester-
nes syjn och witnessbyrdh för 700 daler.
Häraf kommer förnempde Nilz Erichson en halfpart
till, löper 350 daler.

Ther schall han få i wederlagh och betalning före hustru Margitz deel och anparth i theße efther- skriffne hus, bodh och tompter, nemligen	
steenhuset westen till, wärderet för	300 daler
kårswerckz husett i samme grändh för	180 daler
en träbodh och tomt östen till för	35 daler
och löper <i>hustrv</i> Margitz halfparth i penninger . .	257½ daler.
Ther till skall hon giffue förnempde Nilz Erichson i penninger	92½ daler.

Jöns Anderson och hans framlidne hustrus, *hustrv*
Karines erffuinger.

[70 v.]

Thette efftherskriffne arffskiftes register præsenterede Jöns Andersons salige hustrus, hustru Karines erffuinger i rätten then 8 maj vthi thette närwarendes år 77. Men huadh befunnet bleff, att i samme arffskifte war förseedt, nemligen att förnempde erffuinger war mere tilrächnet än them haffue boorde i fast på theris parth, thet iänckedes them emillen samme dagh, såsom tractaten vthwyser. Och såthe dhå för rätte her Thure Bielecke till Salestadh riddere, her Claes Fläming, frýherre till Wýck, her Erich Gýllenstierne till Nýnäs ridder, rýkzens rádh, her Claes Bielecke till Wýck, Anders Sigfridson till Broo, Birge Jsakson till Äpleholm samt borgmestere och rádh.

Theße efftherskriffne hus, tompter och boder átthe Jöns Anderson, förre än han blef gift till hustru Karin, wåre *hustrurs* moder:

Ett steenhus, som samme Jöns Anderson sielf hade boodt vthi och belägit är östen till näst widh Hans Andersons hus, wärderedt för	450 daler
en träbodh och tomt ther näst neder för	20 daler
ett steenhus, som kalles gamble Balckz hus, beläget östen till vthi en grändh neder för gamble Oluf Larsons hus	200 daler
en träbodh back för samme hus	18 daler
ett bygfalligt hus östen till i Skomakeregränden . .	180 daler
ett steenhus näst för her Gabriels hus widh Kåke- brincken beläget	300 daler

	en tomt nedan i gränden för samme hus	15 daler
	en steenbodh nedan för Nilz Hansons hus, som är be- lägit näst Jost v. Hattingz hus	162½ daler
[71]	siele bodz tompten vthen bygning	16 daler
	Hans Andersons gårdh vpå Södre malm	20 daler
	ett stall i Stadzgården på Södre malm	4 daler
	en träbodh på stadzens tomt vthi Hans Andersons grändh, som Hans Vlfson innehade	8 daler
		<hr/> Summa 1 393 daler 2 ƒ.

Theße eftherskriffne hus, tompter och boder haffuer Jöns Anderson bekommit med våre hustrurs s[alige] modermoder, hustrv Karin, som honom och nu äre tildeelte:

	Ett steenhus i Helge lekams grändh westen till, wär- deredt för	200 daler
	ett steenhus vpå Wester lång gaten näst widh thet hus, som Jöns Anderson fick med hustrv Ragnel och Oluff Michelson boor vthi	250 daler
	en kryddegårdz tomt, wedbodh och stall westen till nedan för Oluf Stakes hus	75 daler
	ett stoort stall vpå Södre malm	15 daler
	en tomt vpå Södre malm, som Jacob Jffuerson haf- fuer stall vpå	7½ daler

[71 v.] Theße efftherskriffne hus, tompter och boder behåller Hans Vlfson och hans mederffuinger theremoth igen, som them bleffue tildeelte:

	Ett steenhus och liggende grundh widh Watubrinc- ken, som Jöns Anderson boor vthi, wärderet för	1 300 daler
	en gammel träwåning och tomt gen moth Jöns An- derßons öfre porth	40 daler
	jtem vthi en grändh nedan för för:ne hus, som Jöns Anderson boor vthi, en steenkölne	75 daler
	än i samme grändh en tynnebindere bodh, thesliges ett stegerhus sampt med bryggepannen, som ther är vthi, wärderet för	50 daler
	en träbodh med tompten i Rasmus Bagges grändh	12½ daler.

Anno Christi M. D. LXXVIJ

[1]

vii januarij

sätthe för rätte Birie Jsakson och borgmestere och rådmän.

Samme dagh vpbödh Jacob Jffuerson Anders skinneres sätthehus — 1:o. vpb:t

Matz Person vpbödh sitt pantehus — 3:o.

Vpbödz en stadzens tomt, som såldes Erich Jönßon — 1:o.

Köpsuenner.

War menigheten vpkalled, och blef them tilsagdt, att the skole ingelunde före med sigh i marcneiderne någon köpsuen till att bedryffue någon olagligh handel; huilke thermed bliffue beslagne, dhå skall samme köpsuenners godz ware förbruttidt vnder K. M.

Förbudh på gatheboder vpå Norremalm.

Sades Joachim Krogh till, att han skall läthe igen sin gathebodh vpå Nörre malm, thÿ menige borgerskapet kan heller will icke tilstadie honom ther någon gathebodh, vthen will han handel och wandel dryffue, dhå må han haffue en gathebodh här i staden såsom andre köpmän.

Olage köpsuenne boder.

Sades vdaf, att alle olage köpsuenne boder i staden, som icke haffue varit af ålder både på Östre och Westre lång gater, thesliges i andre gränder, skole slås igen, och nämpdes ther till Hans Vlfson, Oluf Holm, Oluf Knuthson, Peder Siggeson, Peder Olson och Nilz gulsmedh.

Anders Jönson, Erich Thommeson.

Samme dagh blef Anders Jönson eftherlatidt, att thette eftherschriffne bref motte inschriffues i stadzens tänckebok, och war originalet lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Bekennes iagh Erich Thommeson, boendes vdj Nÿland i Inge sochn i Roddekÿlle by, migh annammet och vpburit haffue theße eftherschriffne perzeler af förständig Anders Jönson, borgere vdj Stockholm, huilket iagh erfdt haffuer efther min salige dotter, som är först penninger fyrehundrede 4, ozmundz järn ett fath, ett par engelske quinnecläder. Och äre wÿ wäl förenthe och förlÿchte vm för:ne arf, både i löst och fast, för allt eftherkommende taal för [1 v.]

födde och ofödde o. Att så aldelis vdj sanning är, låther iagh sättie mitt boomärke neder vnder thenne min bekenelse, thesliges och trycker iagh Hinrich Olufson, borgmestere i Stockholm, mitt signet här vnder, efther iagh vdöffuer samme arf waritt haffuer. Datum Stockholm then 17 nouembris anno 1574.

Matz Person, Hans Hille.

Anno 77 then 8 januarij vdj Nilz Hansons och Oluf Gregersons, stadzens borgmesteres, Eskil Larsons kämnenärens och fleres närware tiltalede Matz Person, stadzens borgmestere, Hans Hille vdj wårdschriffuere stugen vm femhundreda daler, som i Danmarck äre rosterede för samme Hans Hilles ransun och Matz Persons stufbarn tilkomme, begärendes, att efther thet Hans Hille hade icke eftherkommit then doom, som honom och Matz Person emillen blef afsagd anno 73 vm för:ne 500 daler, och hans stufbarn them till theris store skade och nhådel nu i otte åhr hade vmburitt, att honom motte wederfares rätt på Hans Hille, så att han motte komme i [2] fengzligh förwaring, till thes Matz Person bleffue förnögd med wiße borgen och lyftesmän, thÿ han kunde elliest inthet längre lithe eller förlathe sigh til Hans Hilles lyfte och tilsejelse, meden ther folgde ingen sanning med.

Så althenstundh att Hans Hille föregaf, thet någre gode herrer i rykzens rådth hade skriffuit för honom till rykzens rådth i Danmarck och honom war loffued godh beskedh, så att han skulle bliffue befryed för för:ne ransun, therföre gaf Matz Person sigh ännw tilfridz för hans flytuge bön skuldh på theße eftherföliende conditioner, att om Hans Hille får icke schriftligt bewÿs vdaf K. M:tt i Danmarck vm tilgiften på förbemälte ransun innen thette datum och att Arffuid Larson kommer tilbake igen ifrå Elfzborg, thÿdt han nu haffuer achtetd sigh, dhå will Hans Hille seden fölie Arffuid in i Danmarck och sielf förfordre hoos högtbemälte K. M. thersammetedz, att han må bliffue befryed för för:ne ransun och göre Matz Persons handskrift lös. Men huar sådent icke skeer innen nästtilkommande påske, dhå skall oftenempde Hans Hille ware förplichted vtthen all wÿdere skåtmål eller förhalning att göre sin handskrift och then doom fyllest, som Matz Person thervm fick anno 73, såsom förbemelt är.

Arnoldus Grothus och staden.

Anno 1577 then 12 dagh januarij haffue wÿ borgmestere och rådmän vdj Stockholmz stadh vpå Kong:e M:tz, wår allernådigiste konungz och herres elskelige käre shons och Swerigis vthwalde konungz, then högborne furstes och herres, hertig Sigismundj, wår nådigiste herres wegne skäncht och giffuit H. F. N. præceptorj, ärligh [2 v.] och wälförståndigh man Arnoldo Grothus vthi högtbemälte K. M:tz och H. F. N. närware, såsom wÿ och nu härmedh och vdj thette öpne brefz craft skäncke, giffue och vplathe samme Arnoldo vpå Stockholmz stadz wegne en stadzens tomt, som tilförene Suarttbrödere gillestuge stodh vpå och nu en ständelwerckz bygning är vpsatt, ligliendes här i staden vpå Tynnebindere gaten, och håller tomtten i längden fyretÿe och en half alin och i brädden fyretÿe och halfannen alin. Huarföre afhende wÿ staden och alle hans förmän samme tomt och tilegne henne sampt med för:ne ständelwerckz bygning och allthes rätt, rättigheet och tilbehörelse, inthet vndentagendes, förnempde Arnoldo Grothus och hans hustrv, barn och rätte erffuinger til att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿ, oclandredt och obehindredt såwål för oß och stadzens eftherkommende förmän, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger.

19 januarij

såthe för rätte Birie Jsakson och borgmestere och rådmän.

Om thet tiuffuerj, som skeedde på slottedt.

War menigheten vpkalled och gafz tilkänne vpå Kong:e M:tz wegne om thet store tiuffuerj, som i tysdagz om natten nu nästförliden skeedde vpå Stockholmz slott, så att H. K. M:tz sölfcammer war vpbrutin och theruth stulin widh pas 3 dusin sölfath och annat sölf. Och blef menigheeten förmaned, att ther the heller och någon fremmende kunne komme vnder wädredt med att någet aff för:ne sölf, anthen smält heller sönder brutidt, biudz falth, dhå skall sådent kungöres, och H. K. M. will giffue honom en godh förähring therföre, som sådent vpspaner och giffuer tilkänne.

Löst folck.

Sades och menigheten till, att man inthet löst folck skall hÿse eller herberge här i staden widh Kong:e M:tz högste straf. [3]

Håkon Jönsson, Märthen Matzson.

Samme dagh kom för rätten Kong:en M:tz fougte vpå ladegårderna widh Stockholm, Håkon Jönsson, begärendes, att Märthen Matzson wille hemble och vplathe honom thet steenus och liggende grundh, som han hade såldt förnempde Håkon och beläget är östen till widh gamle Oluf Larsons hus, och sade Håkon, att Märthen hade bekommit sin fulle betalningh therfore, nemligen i rede penningar 13 000 klippingz ƒ , sådane som 26 göre en daler, och 2 000 ƒ boorde Håkon haffue i ränte för 10 000 ƒ , som Märthen hade tilläns af honom i tw åhr ∞ . Men samme Märthen swared och sade sigh icke ännw haffue fåth sin fulle betalningh, wiliendes förthenskuldh icke hemble heller vplathe honom husett.

Thettē ärende togz i ransaken, och wardt för rättwüst anseedt, att Märthen skall efther sin panttförschrifningz innehåld giffue Håkon interesse vdaf för:ne 10 000 ƒ , in till thes att husköpet giordes, nemligen Michaelis tydh anno 76, huilket räknedes ifrå förnempde panttförschrifningz datum på halftannet åhr och löper interesebet 1 500 ƒ . Och ther till skall Håkon giffue förnempde Märthen 500 ƒ . Och när han them haffuer bekommit, skall han ware plichtig att vplathe och hemle oftenempde Håkon Jönsson husett heller och betale honom sine penningar igen, såwäll huffuud summen såsom rānten innen en månedh här efther. Men ther Märthen vplater Håkon huset, dhå må och skal han i sin lyfttydh frött behålle en bodh och källere vnder samme hus medh sådane förordh och beskedh, att han ingen macht haffue skal samme källere och bodh att förpante, vthen oftebemälte Håkon och hans erffuinger skole för:ne källere och bodh efther Märthens död frj och vthen all beswāring igen bekomme.

[3 v.]

Lucus [*sic*] Lamj, M. Patrich.

Samme dagh kom för rätten Lucas Lamj och tiltalede M. Patrich Crichtun, schotzske presten, vm 62 daler efther hans vthgifne handskriftz lydelse, som han war samme Lucas skyllig för kost och lānthe penningar, till huilket samme M. Patrich swared, att han war icke honom så många penningar skyllig, som handskriften för-måller vthen för 40 weker kost och 4 daler för något lereft, seyendes sigh ingen rāgenskap haffue giort heller beslutidt med Lucas om kosten, menn att han gaf honom en sådane handskrift, såsom för-bemelt är, war skeedt i then mening, efther honom stodh något til-

bake af hans besoldning hoos K. M., dherföre hade han handlet med Lucus, att han skulle inkräffuie sådent hoos her Anders Keyth, vpå thet han theste för motte komme till sin betalningh ω . Så efther thet att förnempde M. Patrich hade beswäring om rägenskapen; seydendes honom än nw ware oklar, therföre förordnedes någre män, både tyske och schottzke, som rägenskapen them emillen skole förhöre och beslute.

Jost gulsmeth.

Vidimus af Claes Hasenwinckelz handskrift på 600 daler, som han är s kylilig bliffuen sin broder Jost Hasenwinckel, nemligen anno 57 then 18 majj för clenodier och andre wharer 405½ daler och anno 62 then 10 octobris hundrede slagne daler och vdj suenst mynttt 94½ daler, reknendes 4 gamle $\&$ stycker på huar daler, som förnempde Claes Hasenwinckel vdj samme sin handskrift haffuer loffued och tilsagdt widh sin christelige troo att betale förnempde Jost. Datum [4] Wýborgh then 12 octobris anno 62.

Tideman Tidemanßon.

Vidisse för Tideman Tidemanson, borgere i Arboge, om thet godz, som han anno 76 then 26 septembris hade schippet till Strålsundh med schipper Erich Ålänning och war inschriffuit i K. M:tz tolbok här i Stockholm, nemligen osmundz järn 2 lester, stångejärn 16½ schippund och spýck j tynne.

Tonius bardskärere i Vpsale.

Samme dagh blef vndt och eftherlatidt Tonius bardskärere en the fattiges tomt vdj Danewýckz hospital, huilken tomt belägen är i <förnempde> Vpsale näst widh Suartebecken, och må för:ne Tonius bygge och boo vpå samme tomt (vndentagendes sex boderum), så länge att han och hans hustru och barn giffue theraf the fattige tomtöre, nemligen huartt åhr en $\&$ ortig vdj nu gångbartt suenst mynttt, af huilket 4 $\&$ göre en daler.

Framlidne D. Wilhelmj Lemnij barns fäderne.

Samme dagh wardt vndt och eftherlatidt af borgmestere och rådth, att thete eftherschriffne register motte inschriffues i stadzens tänckebok, och war originalet lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

Register vpå doctoris Lemnij barns fäderne, som äre Willam, Sophia, Staphan och Josias. Theße gode män wore theröffuer, som war Laße Erichson, borgmestere i Stockholm, Melchier Folger, Joen Anderson, kyrckeheerde i Westerås, Anthonius Busennius apothekere, Laße Buße, Lucas Quickelberger, åhren efther Christj byrdh 76 then 22 octobris.

[4 v.]

Guldh:

En gulkädie med dubbel eß wogh 6 lodh $\frac{1}{2}$ quintin mindre.
 Jtem kongh Gustafz och kongh Erichz controphei i ett stücke — 2 lod itt quintin.
 Jtem en roos med granater och chrisoliter — $2\frac{1}{2}$ lodh $\frac{1}{2}$ quintin.
 Jtem 6 spenner med perler — 1 lod 1 quintin.
 Jtem en gulkädie med panßeregärning — $3\frac{1}{2}$ quintin.
 Jtem 2 signetz ringer — 5 lod 1 quintin mindre.
 Jtem 2 gulringer med stener, en med grön torkos, then andre med en brun granat — 2 lod 1 quintin.
 Jtem ett gulhengie med en perlemoder och bottnen af sölfuer under perlemodren — 1 lod och 1 quintin.
 Jtem ett perleband med en lithen jndians knop — $3\frac{1}{2}$ quintin.
 Summa guld — 22 lodh.

Müntedt guld:

En heel och två halffue påwes ducater.
 Jtem en half Hinrichznobel.
 Jtem en kongh Johans chrone.
 Jtem en rens gyllen.
 Jtem en half engellott.
 Thette müntet guld är icke indragit i thenne här summen.
 Jtem en jacint i hierte wÿs med en perle författedt i guld.

Guldringer med edle stener:

Först 6 ringer med demante tafler.
 Jtem en gulringh med pÿntt demant.
 Jtem en ring med 4 demanter trekant.
 Jtem en ring med en osneden rubin.
 Jtem en ring med en liten kamhÿ.
 [5] Jtem en ring med en granat tafel.
 Jtem en ring med en förmelie rödh.

Sölffuer:

- Först en förgyltt flaske wog — 13 löd[ige] f. r och 5 lod.
 Jtem 4 sölf skåler och en skål med en foth, oförgyltt, weger 9 lödig
 f. r och 6 lodh.
 Jtem 2 små skåler med fötter — 2 löd[ige] f. r och 7 lod.
 Jtem ett salttkar, jtem en lithen kanne med pyäpe, jtem ett stop med
 en krans, jtem ett lithet rundt stop förgyltt vthen och innen, wäge
 — 4 löd[ige] f. r och 2 lod.
 Jtem sölfskeder 4 förgyltte och 8 oförgyltte, woge — 2 löd[ige] f. r
 och 12 lod.
 Jtem en desmeknop förgyltt och 7 par förgylte spenner med perler
 — 10 lodh.

Summa summarum sölffuer — 32 löd[ige] f. r 10 lod.

Så blef vthen allt bytte eftherlättidt Sophia Lemnij sölffuer itt
 lithet bälte och en slide och en kädh med en knop — 26 lod.

Messing:

- Mullöger — 2. Jtem en gammel påtte söndrig
 ett handfath söndrigh Jtem 2 små käsler
 en lithen kanne söndrig Jtem en stake med 4 pyäper
 en bordkrans söndrig Jtem 2 staker med en pyäpe huar-
 en foth til en stake förgyltt dere.
 Summa messing — 2 pund 12 f. r.

Jtem 4 kister.

[5 v.]

Gröte kopper:

- En gröte ny om — 2½ pund.
 Jtem 5 gröter, nye, woge 7 lispund och 8 f. r.
 Jtem en gröte — 1 [L]ä och 4 f. r.
 Summa grötekopper — 11 lispund 2 f. r.

Käsele kopper:

- Först en panne wäger 1 [L]ä 4 f. r.
 Jtem en kättil om 12 f. r.
 Jtem en kättil om ½ [L]ä.
 Summe käsele kopper — 2 [L]ä.

Thän.

Fath — 12 *stycker* Jtem en kanne med ett örnenäf.
 Talrecker — 14 *stycker* Jtem 3 salser små
 Jtem en lithen kanne med en Jtem 2 kannor.
 pyöpe
 Summa thän — 8 [L]æ.

Theße alle för:ne perseler äre tilstedis wäl förwaredede med Gudz nåde.

Men huad som doctoris Lemnij barn meer tilfallit är i arf efther theris salige fader, som är i gångekläder, lereft, sänger, stugekläder, oxer, köör, hester, nooth, båter och alt annet småt, som ett hushåld tilhörer, togh hederligh man Anthonius apothekere till en godh betalningh, och werderedes thet i rede daler, och löper summen så
 [6] myckit, som här efther står i alle perseler, som han tagit haffuer både i smått och stoort, ottehundrede tiugu siw daler och 3 orths daler, jtem två lester saltt för fyretjyette daler.

Jtem bleffue bökerne värderede, som barnen tilkomme, och löper summen 38 daler, huilke Anthonius schall och betale i rede daler.

Summa *summarum*, som Anthonius skal betale sine stiuftbarn, som han haffuer till sig tagit, löper i daler nyehundredetretten och 3 orthz daler, fyre ş för daleren heller 26 ş klippingz myntt. Datum vt supra. Och häröffuer haffue warit theße eftherschreffne gode män, som äre Laße Erichson, borgmestere i Stockholm, Melchier Folger, Joen Anderson, kyrckeheerde i Westerårs, Lucas Quickelberg, Laße Buß, rådman i Westerårs, Anthonius Busennius apothekere.

Jtem en gård, benempd Hundhammer med fyre gårder, komme och så barnen til halfparten, sålänge modren leffuer; och rente samme gårder en lest spannemål och frÿ för alle vthlager, huilke gårder Anthonius skall haffue frÿtt vthen allt tiltal, sålänge han haffuer barnen hoos sigh.

Jtem en gård vpå Södre malm hörer barnen och halfparten till.

Jtem ett steenhus, liggendes i Brÿnnils grändh, hör och så hustru Elin till en fierde parth; theruthaf kommer barnen en attende parth [till].

Jtem kommer barnen till en halfparth med theris sÿster Maria i ett steenhus, liggendes i Sirisett i Säländh.

Jtem om inkräffuendes och vthgiffuendes gäld bör barnen [haffue] halfparten vthi sampt med theris syster Maria.

Jtem skall Anthonius haffue the samme *penningar* frött vthen rente i try år efther thenne dagh, som *thette* är dateret *anno* 76 [6 v.] then 22 octobris, vpå thet han skall hälle barnen wäl med kläder och föde och christeligen lärdom. Thes til wiße vnder våre signeter, som förne stå.

xxj januarij

såthe för rätte Birie Jsakson . . .

Jacob Jffuerson vpbödh Anders skinneres säthehus — 2:o.

Michel stakemakere.

Samme dagh förordnedes vtaf rådstugen någre gode män, som skulle räkne emillen Michel stakemakere och Kersten Kruse och förlyke them vm theris twistige rägenskap.

xxiij januarij

såthe för rätte greffue Peder, her Erich Sparre, Birie Jsakson sampt borgmestere och rådmän.

Gilius Saße, Jöns Anderson.

Samme dagh kom för sittende rätten Gilius Saße och krafde vtaf Jöns Anderson efther Kong:e M:t, vår allernådigste herres öpne brefz innehåld, thet i rätten blef vpläsett, twätwsend 3 salig och högloflig konung Gustafz myntt och etthundrede vngerske gyllen, som framlidne Suen Månson för någon sin brott hade vthfäst salig och högloflig ihugkommelse konung Gustaff, såsom hans schriftlige förplichtelse förmäldte, som han hade giffuit sine borgen och lyftesmän, huilken förplichtelse nu i rätten och blef betheed och vpläsen. Och hade högtbemälte K. M:t, vår aller nådigste herre, giffuit Gilius Saße förne summa *penningar* och gull i betalning sampt med ränten ifrå anno 59, thå Suen Månsons förplichtelse war datered, huilken rente Gilius nu och vtaf förnempde Jöns Anderson krafde. Theremot krafde Jöns aff honom igen efther någre hans hand- [7] schrifters innehåld ränten för 14 år af en summa daler, som samme Gilius war honom skyllig. Så beswärede sigh och Jöns emoth Gilius, att han war anno 71 försnelled af honom widh pas till en 600 daler, när samme Gilius betalte honom huffuudsummen för en sin hand-

skrift, så att förnempde Jöns fick fast ringere värde för daleren än honom boorde. Ther till Gilius swarede, att han gerne wille giffue honom ränten ifrå sine handskrifters datum, in till thes att feigden böriedes emillen Swerigis rýke och Danmarek, nemligen anno 63. Thý förnempde Gilius sade sikh thå haffue fåth Jöns Anderson sine handskrifter på thet godz, som han sålde konung Erich och boorde haffue betalning före, huilke handskrifter Jöns Anderson till sikh annammede, så att han thermed sin betalningh wille kräffuie och innhane för then gäldh, som Gilius war honom skýllig, och hade haft samme handskrifter hoos sikh i otte áhr, och förhoppedes förthenskuldh Gilius Saße, althenstundh Jöns såg på samme betalning, att han icke skulle ware plichtig att sware Jöns till något interese ifrå then týdh att han togh handskrifterne till sikh, såsom och förnempde Gilius thesforuthen sikh förmenthe, att Jöns icke skulle, med någon rätt kunne kräffuie interese af honom för the áhren, innen huilke feigden stodh ∞ .

[7 v.] Thette árende togz i ransaken och betánckende, och efther thet att befunnet wardt, att oftenempde Jöns Anderson hade begáret en otilbörilig ránte vdaf Gilius Saße, och samme Gilius hade förseedt sikh therudinnen, att han samptychte therudj och gaf Jöns sin förplichtelse therupå, therföre war wálbemálte gode herrers och árlige mánz mening, att oftebemálte Jöns Anderson och Gilius Saße skulle lathe falle renten vpå både syder och therum af huarannen inthet haffue till att kräffuie, med huilket the sikh och lothe áthnöye. Menn att Jöns sade sikh icke haffue fåth för daleren thes rátte värde, therum skole någre gode män ransake, bágge partherne emillen rákne och förlyke them.

Gerd Jostingz och Hans Jönsons sak blef vpskuttin, till thes att flere gode herrers af rýkzens rádh komme hýtt tilstedz, althenstundh att vnder rýkzens rádh war appelleret.

xxvj januarij

sátthe för rátte Birie Jsakßon, Erich Biörson och borgmester och rádmán.

Menighetenes swar om knechterne.

War menigheten vpkalled och blef them förhållet Kong:e M:t:z, wár allernádigste herres gunstige tilbudh i så mátte, att althen-

stundh menige borgerskapet haffuer sigh fast och ofte beswäred om the *penningar*, som the här till haffue vthgiffuit huar månedh för knechternes kost, therföre wille H. K. M. nu nådigist vnne och eftherlathe, att borgerne må tage knechterne igen till kost, men om någre äre ibland borgerne, som heller wile giffue *penningar* än haffue them i kost, the måge förlyke sig thet bädzte the kunne med knechterne, som *penningar* begäre, doch med sådene beskedh att efther thet H. K. M. för thet store tiuffuerj skuldh, som nu nyligen här på slottedt skeedde, och att wachten här till haffuer waritt för swag, moste lathe förstärcke wachten, therföre war H. K. M:tz gunstige wilie, att borgerne skulle hålle widh pas en tiugu eller trettÿe knechter till the 164, som the tilförenne hade. Till huilket menigheten swarede, att the betackede h[ögmetigis]te K. M. på thet ödmiukeligiste för [8] all konglig gunst och nåde, vnderdånigen förhoppandes och bidendes, att H. K. M. så här efther som här till wärdes theris gagn och bädzte gunsteligen rame och wethe. Och efther thet att the på thenne tydh fast ringe näring och bärgning hade och hade icke rådth för theris fattige formögenheet skuldh att hålle flere knechter, therföre wore the ganske ödmiukeligen böfallendes och begärendes, att the motte bliffue widh thet taal, nemligen 164, som H. K. M. hade them gunsteligen eftherlatidt anno 73, såsom H. K. M:tz gunstige schriffuelse therum förmäldte.

xxviiij januarij

säthe för rätte Birie Jsakson, Erich Biörnson och borgmestere och rådmän.

Jacob Jffuerson vpbödh Anders skinneres säthehus — 3:o. *vpbudt*

Anders Suart.

Samme dagh kom för rätten Anders Suartt och taledede på thet steenhus, som Jöns Swartt hade såldt framlidne Hinrich Kamp och Laße Bredh anno 60 och samme Anders sigh förmener haffue rätt att börde igen. Och efther thet att befunnet wardt af the segel och bref, som borgmester och rådmän här i Stockholm haffue therupå latidt vthgiffue, att samme hus war aldelis lagfaritt, therföre swaredes Anders, att man samme bref icke kunde ogille, thÿ fast han haffuer waritt någre åhr i Lÿfland, hade han doch wäl kunnet schriffue eller haft sitt budh hÿtt och förre talet på sin rätt, men att han nu före-

giffuer, thet samme hus icke skall ware heembudit hans . . .,¹ therum skall hoos Hinrich Olufsson ransakes.

[8 v.]

Willam Lumstel.

Samme dagh producerede och framförde Willam Lumstel i rätten vpå Stockholms rådhus två schätzke köpsuenner, benempde Willam Daudson och Hinrich Elder, begärendes, att wj them wilde lagligen examinere vm thette eftherskrifne ärende, huilket wj honom på rättwysenes wegne icke kunde neke. Och haffue förnempde Willam Daudson och Hinrich Elder witnedt, tilstådt och bekendt, att the om jule afton anno 76 wore gångne till Thommas Mhar här i Stockholms stadh efther Kong:e M:tz, vår allernådigiste herres troo manz, ärlig och wälbjördigh her Anders Keythz till Fårsholm, ridderes, befallningh, tilspörändes samme Thommas Mhar på för:ne Willam Lumstels wegne, om han wille förlyke sikh med honom heller sware honom till rätte vm thet tiltal, som samme Willam sikh förmener att haffue till honom. Till huilket förnempde Thommas hade swaret them, att hans wilie war, thet på huar syde skulle tages fyre män, och huad the sade bägge partherne emillen, ther wille han läthe sikh nöye med. Dhå hade förnempde Willam Daudson och Henrik Elder swaret Thommas Mhar igen på Willam Lumstels wegne, att samme Willam begärede, thet Thommas Mhar skulle sielf komme och förlyke sikh med honom heller och sware honom till rätte, ther upå Thommas Mhar hade giffuit them igen thenne swar, att han wille komme i helgen till oftenempde Willam Lumstel och göre så myckit som ärligit och rätt ware kunde.

Dauid Schotte och hans hustru Elisabeth Godtgafzdotter.

xxx dagh januarij wardt Dauid Poll, schotte, meddelet ett witesbjördh vthur rätten, så lydendes som här efther följer:

[9]

Wj borgmestere och rådmän vdj Stockholms stadh göre witterligit, att anno 1576 then 8 dagh vdj augustj månedh, thå wj samt Kong:e M:tz, w[år] allernådigiste herres tilförordnade stadthållere och befallningzman på Stockholms slott, framlidne Jacob Bagge till Boo och Erich Björson såthe för rätte vpå vårt rådhus, kom för rätten högtbemälte K. M:tz troo tienere Dauid Poll och til-

¹ Lucka i ms.

talede en annen H. K. M:tz tienere widh namn Hans Strang, att han hade belägrad samme Daudiz laggifte hustru, benempdh Elisabeth Godtgafzdotter, och sade Daud, att han sielf kom till måtte och fan them både liggendes i sängen tilhope i sitt eigit hus, ther Hans Strang på then tydh gäste. Sammeledis war för:ne Elisabeth beröchtad för en engelsk ryttere widh namn Hans Wäbster, så att han och skulle haffue belägrad henne vj hustru Gertrudz, framlidne Matz Tröboos eftherleffuerskes hus, therum samme *hustrv* Gertrudt och en hennes dotter hade giffuit Daud Poll tilkänne och nu sådent för rätten bestode *o*. Huilke ärender vj ransaken och betänchende bleffue vptagne, och althenstundh att förbemälte Hans Strangh och Elisabeth til *thette* hoor aldels nekede och för:ne Daud hade icke någon witne, thermed han sådent kunde bewyse, eÿ heller hade han vm Hans Wäbster sådane witne, som i Swerigis lagh gilles och han fulkomligen kunde binde honom widh saken *med*, therföre wardt dömpdt och afsagdt, att förnempde Hans Strangh och Hans Wäbster skulle huardere frye och wärie sigh och förnempde Elisabeth efther Swerigis lagh sielf tolfte *med* boofaste gode män eller andre ärlige karer för *thet* hoor, som them war wärdt. Så efther *thet* att förnempde Hans Strangh icke haffuer kunnet komme åstadh för:ne lagh vthen haffuer therföre böth, såsom icke heller förbemälte Hans Wäbster haffuer än gånget then lagh, som honom war förelagd, bödz förthenskuldh förnempde Elisabeth Godtgafzdotter, om hon sielf wille lägge sigh ifrån sielf tolfte *med* ärlige dannequinner *thet* öarlige rächte, som henne vpå hengde; till huilket hon för rätten swarede, att hon tröste icke sådane lagh åstadh komme. Och meden att ofternempde Daud Poll härom ett schriftligt bewys vthur rätten begärede, huruledis att *thenne* sak war förlupin, kunde wÿ honom sådent icke neke och haffue till witnessbyrdh latidt trycke wårt stadz secret härneden före. Datum then 30 januarij anno 1577.

xij februarij

såthe för rätte Birie Jsakson till Äpelholm, Erich Biörson sampt borgmestere och råd[män].

Laße wachtmestere.

Samme dagh förordnedes någre gode män vthur rådstugen, som skulle förlÿke Laße wachtmestere och Jöns smed vm en schute, som

samme Jöns hade legdt af förnempde Laße och war sönder slagen vdj en storm, thå förnempde Jöns war efther wedh ∞ .

Vdh Jönsons eftherleffuersche i Wadzstene om
Jören Lowenkopz hus.

[10] Samme dagh kom för sittende rätten Kong:e M:ttz tilförordnade köpman i Stockholm, Anders Larson, oß vpå minnende, huruledis att Jören Lowenkop hade för någre åhr seden panttsatt sitt hus här i staden, liggendis widh Store torgit, framlidne Vd Jönson för tryhundra slagne daler, som förnempde Jören war honom skyllig, efther såsom pantbreffuett, som therupå här vthur rätten war vthgiffuit, wýdere vm theris contract och handel förmåldte. Och meden att Jören Lowenkop hade icke eftherkommit sitt lyfte och för:ne 300 daler wore ännw obetalte, therfore war Anders Larson begärendes vpå förnempde Vdh Jönsons eftherlathne hustrus wegne att bliffue förwýst i för:ne hus såsom hennes rätte lagfångne pantt, huilket samme Anders Larßon för rättwýsenes skuldh icke kunde nekes, vthen blef eftherlatidt, att han må vpbiude och lagfare panten såsom Swerigis lagh förmålle. Thet wardt och stadzens kättenäre Eskil Larson befalt att quarsättie huselönen till wýdere beskedh hoos Hans Rosenfeldt, som nu boor i samme hus, doch med sådane condition och förordh, att Frans Beyér och skall haffue och bekomme sin betalningh vthur oftebemålte hus, efther såsom pantbreffuett och stadzens tänckebok therum förmålle.

Frans Beyér.

Eskil Nilson, borgere i Eneköpingh.

Samme dagh war Eskil Nilson, borgere i Eneköping, här vpå rådstugen och bödh sigh till rätte, thý Jören Larson hade latidt stämpne honom och war här nu icke sielf tilstedz.

Jochim Krogh, Thommas byßegiutere,
Hans Fougte.

Samme dagh kom för sittende rätten Jochim Krogh giffuendes tilkänne, att Thommas byßegiutere icke wille bliffue widh then förlykningh, som them emillen war giordh i gode mäns närware anno 75, vthen clandrede thet husköp, som förnempde Jochim hade giort med Hans Fougte. Huilket ärende vdj ransaken blef vptaget, och althenstundh att the gode män, som öffuer arfskiftet och förlyk-

ningen wore, både sigh så Gudh till hielp som the hade efther lagen rätt skift och deelt arffuet emillen förnempde Thommas och Jochim, [10 v.] och breffuett, som therupå vthgafz af förnempde män, war ifiord här vpå rådstugen vdj sittende rätten gillet och stadfest, så och att efther thet Jochim Krogh, thå förlykningen skeedde, bödh Thommas byßegiutere huset til lösn vdj förnempde gode mänz närware och åhöre, och Thommas begärede thet inthet att köpe, såsom samme män sådent nu för rätten witnede och bekende; sammeledis hade Jochim Krogh latidt biude husett förnempde Thommas byßegiutere med två män, nemligen Marcus swerffuere och Michel stakemakere, huilket samme Thommas och här för rätten bestodh; therfore kunde för:ne förlykningh icke nu till inthet göres heller befinnes förnempde Thommas byßegiutere någon yttermere rätt eller rättigheet haffue till för:ne hus, vthen thet sades Hans Fougte till för sådane orsaker skuldh, som förbemelt är.

Jochim Hase, Hans Feruer.

Samme dagh kom för rätten Jochim Hase, betheendes framlidne Fytt Rodes panttförschfriningh, som han hade giffuitt Thommas Nymän i Dantzic på en fierde parth vdj thet schip, therum Hans Feruer och hans broder Hinrich här ginge till rätte med schipper Marcus Näringh, och förmenthe förnempde Joachim Hase sigh, att thet bewys, som war daterett anno 71, skulle gilles fram för Hans Feruers, som han hade bekommet fyre åhr ther efther, nemligen anno 75 o. Så efther thet att befunnet wardt, thet Hans Feruer och hans broder hade gåth ifrå then doom, som här blef afsagd ifiord och inlatidt sigh i förlykningh med förnempde Marcus Näringh, therfore kunde här icke nu någet ytterligere dömes vm samme ärende, med mindre att Thommas Nymän bekenner med en sworn edh för rätten i Dantzic och sender thet schriftligit författedt vnder stadzens insigle hÿtt till Stockholm, huru myckit han haffuer bekommit och vpburitt i betalningh på then gäldh, som saligh Fytt Rode war honom skyllig bliffuen efther hans handhschriftz innehåld, althenstundh Hans Feruer berättede, att the pålske frybÿtere hade icke fåth then sildh, om huilken i samme handskrift förmälles, vthen att förbemälte Thommas Nymän hade behållet henne. [11]

Melchier Gÿnter, Gerdh Frise.

Samme dagh blef Melchier Gÿnter och Gerd Frise meddelet ett

vidimus vnder stadzens insegle vdf Kong:e M:tz, vår allernådigiste herres förswarelse bref emoth the rýgeske, vdf huilket bref H. K. M:tt och hade begäret vtaf alle potentater, herrar och andre ständer, vnder huilkes jurisdiction förnempde Melchier och Gerd, så och andre köpmän, som haffue fåth någon skade af the rýgiske och H. K. M. haffuer taget i hegn och förswar, kunne vpspane och beslå the rýgeskes godz, att man wille vnne them therupå ett lagligt arrest till wýdere beskedh, och huar samme rýgeske warde therum protesterendes och förmene sigh ware orätt skedt, dhå motte handelen bliffue remitteret och förwýst till högztbemålte Kong:e M:t, ther huar och en skall wederfares huadh såsom skäl och rätt kan ware, och war samme bref med H. K. M:tz kongligh subscription och secrett bekreftiget och förseglet och dateret vpå Stockholmz slott then 8 dagh februarij anno 1577.

xv februarij

såthe för rätte vpå Stockholmz rådhus her Peder, greffue till Wýsingzborgh och frýherre till Ridboholm, Swerigis rýkes drotzet, her Thure Bielecke till Salestadh, riddere och lagman i Vplandh, her Erich Sparre till Sundbý, rýkzens vice cancellarius och lagman i Väsmanlandh, Swerigis rýkis rådh, och Birie Jsakson til Äpelholm ∞.

Gerd Josting och Hans Jönson.

[11 v.] Samme dagh kom för sittende rätten Gerd Josting, som hade appellered vnder rýkzens rådh ifrå then doom, som then 22 dagh augustj anno 76 vtaf borgmestere och rådmän i Stockholmz stadh war afsagd emillen förnempde Gerd och hans wederpartz, Richardj Wederborens tienere och fulmýndig Hans Jönson, belangendes femhundrede daler, som thenne Hans Jönson krafde vtaf samme Gerd Josting efther hans handskriftz lydelse. Och wardt vm bágge parthernes inlagde acter, skäl och bewýs nödtorfteligen ransaket, och kunde efther ett nøge betänchende icke ogilles then doom, som för:ne borgmestere och rådmän them emillen tilförenne hade afsagdt, så att förnempde Richardus skall först ware plichtig att leffuerere Gerdh Josting tilfýllest thet som han honom efther contractens innehåld haffuer såldt och tilsagdt, och seden skall Gerd Josting igen ware skýllig att eftherkomme och fulgöre sin handskrift. Men huad thet arrest tilkommer, som Richardus Wederborens swáger Hans Jören-

son haffuer lagdt i Malmö på 300 *tyenner* hafre, syntes wälbemälte gode herrer icke, att samme haffre kan ware rostered för Gerdh Josting vthen för Richardus Wederboren, althenstundh att arrestet skeedde förre än för:ne 300 *tyenner* haffre leffuereredes Hinrich Pýningh på Gerd Jostingz wegne, och vthi then contract förmälles, som oftenempde Richardus haffuer vprätted med Gerd Josting, att spannemålen skulle leffuereres honom vthen all hinder och skade. Och efther thet att förnempde Gerd sikh till thet högzte beswärede och beclagede vm then skade och nhådel, som honom war hendt och wederfarit, i thet att för:ne 300 *tyenner* haffre icke leffuereredes Hinrich Pýningh, när han them begärede, och war öffuerbödig att sättie nögactige borgen för allt tiltal, som förnempde Hans Jörenson sikh förmenthe att haffue till Gerd Josting, vthen blef theregenom förhindred till then fordel och prophytt, som honom thå förestodh, therföre blef för rättwýst achtetd och afsagdt, att huar icke bewýses kan, att arrestet på förnempde 300 *tyenner* haffre är skedt för witterlig gäld skuld, dhå skall Gerd Josting vprättes then skade, som han med godh skäl kan bewýse sikh theröffuer haffue lidit, heller och han må afkorte så myckit vdj förbemälte sin handskrift, som samme skade sikh kan belöpe. [12]

xvj februarij

gaf hustru Anna Willam Bruns schomakeres sin man fulmacht till att sälie, alienere och afhende sikh allt thet arf, som honom war tilfallit i Gäldren efther hans framlidne föräldrer, både vdj löst och fast, och huad förnempde Willam i så måtte warder handlendes, görendes och låthendes, ther wille hon sikh wäl lathe nöye medh.

Willam
schomakere.

Biörn Joenson och framlidne Hans Persons
målzägende.

Samme dagh komme för rätten hustru Karin Bengtzdotter, framlidne Hans Persons eftherleffuerske, samt med förnempde Hans Persons broder, benempdh Jacob Person, giffuendes tilkänne, huruledis att ifiord war hendt ett ynckeligit fall, vthi så måtte att en diekn widh nampn Biörn Joenson war här i staden öffuerfallen med hug och slag af en annen diekn, benempd Hans, och förnempde Hans Person achtede tage fridh emillen samme diekner och skilie them åth, och wardt i thet samme stungen vtaf förnempde Biörn Joenson, så att han blef dödh ther af. Och efther thet att sådent war skeedt med

[12 v.] wåde och icke med wilie, therföre hade för:ne hustrv Karin och Jacob Person inlatidt sigh i förlykning med Biörn Joensons fader, nemligen Joen Biörnson i Hassel sochn i Bergse prestegäldh vdj Helsingelandh, tagendes af honom vpå hans shons, förnempde Biörns wegne en christeligh manzboth för förbemelte Hans Persons lyf, och bekende och tilstode samme hustru Karin och Jacob Person sigh haffue vpburit, annammet och vndfångit af Joen Biörnson til godh och fulle nöye vthi sölf och rede penninger siwtenhundrede q , sådane som 26 göre en daler. Så hade och förnempde hustru Karin bekommit engelst clåde till en kåpe och två kiortler, nemligen 18 alner, och lothe sigh med samme manzboth adelis wäl åthnöye och gjorde förthenskuldh såwäl för sigh och salige Hans Persons eftherlathne omyndige dotter och alle theris slecht, förwanter och eftherkommende, såsom elliest alle andre åthalere, ehoo the helst ware kunne, förnempde Biörn Joenson quitt, frÿ, ledigh och lös för allt yttermere tiltal och qual vm thette dråp, så att samme sak skall efther thenne dagh aldrig huarken för rätte heller elliest i någon måtte yppes eller reppes, vthen skall allt troligen, fast, wäl och wenligen emillen Biörn Joenson och salige Hans Persons mälzägende och erffuinger ware fördragit och till ewigh tydh bliffue. Ther rechte oftenempde hustrv Karin och Jacob Person för:ne Joen Biörnson hand vpå in för rätten.

xviiij februarij

såthe för rätte Birie Jsakson, Erich Biörnson och borg[mestere] och råd[män].

Willam Lumstel.

Samme dagh eftherloth förnempde Birie Jsakson på K. M:tz wegne Willam Lumstel ett arrest på 200 daler, som her Anders Keyth till Fårsholm, riddere, skall hoos sigh haffue vdaf Thommas Mhars besåldningh.

VpbödZ Peder Olbons hus — 2:o.

Efther middagen såthe för rätte vpå rådhusett greffue Peder, her Thure Bielecke till Salestadh riddere, her Erich Sparre till Sundby, vice cancellarius, Laße Jespersion till Åhrsta och Anders Sigfridson till Broo.

Brun Bengtson och hustru E[l]in, Hans Falckz
 eftherleffuerske. [13]

Kom för sitttende rätten Brun Bengtson och på sine egne och sine medslechtingers wegne tiltalede hustru Elin, framlidne Hans Falckz eftherlathne änckie, vm en gård, *benempd* Kålmeskedh, liggiendes på Kållen vdj Laffue sochn, som förbemälte *hustrv* Elin nu besitter och för*nempde* Brun Bengtson sigh och sine medslechtinger förmenthe bättre ware berättiged till än samme *hustrv* Elin. Huilket ärende wý vdj rätten toge [i betänchende] och vm bägge parthernes skäl och bewýs nogsamligen ransakede och befunne, att Brun Bengtson hade äldre och bättre bref och segel therum, att för:ne Kålmeskedz gårdh hade lydte vnder hans slecht och býrdh än för*nempde* hustru Elin, men wý befunne och therhoos vdaf samme hans bref, att för*nempde* gårdh war lagligen giffuen vnder Skare doomkýrcke vdaf framlidne Joen Raumundson, huilken gáfue hans fader, Raumund Baße, hade stadfest *med* sådane beskedh, att om någon vdaf slechten efther theris dödellig afgång begärede gården igen till återlösn, dhå skulle han löses vnden kyrcken för ottetye $\frac{1}{2}$ ortiger. Så efther *thet* att förbemälte Kålmeskedz gårdh war alrede för mång årh seden kommen vnden Brun Bengtsons slecht vnder kyrcken egenom lage gáfue och att ingen vtaf förbemälte Brun Bengtsons slecht hade löst samme gård igen heller budit sigh till att lösen, och förthenskuldh nu kunde räknes en vhrminnes häfd therupå, meden *thet* war wýdth ottetye nye årh, och bewýstes icke af för*nempde* Brun Bengtson, att hans fader heller Suen Anderson hade någon sin besöcht saligh och höglofligh ihugkommelse konungh Gustaf, som war kyrckenes målzman och rätte ägende till för:ne gårdh, vthen hade latidt stämpne therum någre bönder till rätte, som ther in*thet* hade beställe *med*, hade och in*thet* heller taled på sin rätt, när konungh Erich war först kommen till kongligh regering och läth almenneligen förkunne, att om någon förmenthe sigh ware beswäred heller förnär skedt vdaf hans salige her fader, höglofligh i åminnelse [13 v.] konung Gustaf, vm sådane kyrckegodz eller annet, dhå skulle therum haffue bliffuit tilkänne giffuit innen nästföliende try årh, heller och man skulle seden in*thet* wýdere tiltal haffue; så och att ändhå för*nempde* hustru Elin föregaf, *thet* hennes salige fader, Håkon Olson, skulle haffue fåth gården igen vnden Skare doomkýrcke, kunde hon dock icke bewýse *med* huadh skäl heller att högztbemälte salige ko-

[13] nungh Gustaf hade eftherlatidt samme Håkon Olson gården till åtherlösn heller och ther war någet före giffuitt; therfore haffue wý efther ett nøge betänchende om alle lägenheter och omständigheter icke kunnet befinne, att antingen Brun Bengtson och hans med-slechtinger heller och förnempde hustrv Elin måge heller kunne haffue någon rätt heller lage tilgång till förbemälte Kålmskedz gårdh, vthen att han med rätte lydde och kom högtbemälte salige konungh Gustaf och Swerigis chrone till.

Men althenstundh att högtbemälte Kong:e M:tt, wår allernådigiste herre, såsom högtbemälte sin salige her faders rätte erffuing och Swerigis regerende konung haffuer af synnerligh gunst och nåde vndt och eftherlatidt oftenempde Kålmskedz gårdh saligh Hans Falck och hans rätte erffuinger till ewerdeligh äge, dömpde wý, att förnempde hustrv Elin och hennes erffuinger samme gårdh med all thes rätt, rättigheet och tilbehörelse efther H. K. M:tz therupå vth-gifne konglige brefz lydelse och innehåld bör niuthe, bruke och behålle obehindred och oclandred såwål för oftenempde Brun Bengtson och hans medslechtinger såsom elliest alle andre åthalere till ewerdelige lagfångne äger.

[14]

Hans Fougte, Thommas byßegiutere.

xv februarij, thå greffue Peder, her Thure Bielcke, her Erich Sparre och Birie Jsakson, thesliges borgmestere och rådmän såthe för rätte, kom för sittende rätten Hans Fougte och clagede till Thommas byßegiutere, att han hade hotedt och vndsagdt honom med hug och slagh för thett husköp skuldh, som samme Hans giorde med Jochim Krogh, efther såsom Hans Fougtz inlagde supplicatz wydere therum förmäldte. Och eblandh annet skulde och förnempde Thommas haffue sagdt thenne ordh, att the gode män, som wore öffuer arfskiftet och gåffue theris witnessbref Jochim Krogh, huruledis att thet war bydt, afhandlet och förlycht emillen honom och Thommas byßegiutere, hade förseglet samme bref ärelöst, och the, som såthe för rätte och gillede breffuet, dömpde falskeligen o. Vm huilket ärende wålbemälte gode herrer och ärlige män nog-samligen ransakede, och efther thet förnempde män, som wore öffuer arfskiftet, berättede och gåffue tilkänne, med huadh skäl att Jochim Krogh boorde haffue vpå sin hustrus wegne 3 deler och Thommas byßegiutere en fierde parth vdaf allt arf i fast, och både

sigh så Gud tilhielp, som the icke hade giort samme Thommas för kårtt, therföre sades vdaf, att *thet* arfskifte skall bliffue ständendes såsom *thet* är giort, så och att efther *thet* Thommas byßegiutere icke kunde neke thertill, att huset war honom budit *med* Marcus swerffuere och Michel stakemakere, och han begärede *thet* icke, kunde in*thet* annat befinnes, än att han sielf haffuer stängdt sig vthur samme hus och kan eller må förthenskuldh nu ingen ytterligere rätt ther till haffue. Men *thet* han sigh beswärede, att om någre Jören bokbinderes vthgifne handskrifter, som han nu i rätten betheedde och s[alig] M. Jören byßegiutere hade inlöst, skulle icke ware ransaket, thå by*thet* stodh, och för:ne män, som ther till wore förordnede, in*thet* heller wäl drogh til minnes, huru therum war, meden Hans Mogh war dödh bliffuen, som om samme handskrifter och all theris handel och rägenskap godh beskedh wiste; therom och huad tiltal Jochim Krogh kan igen haffue till Thommas byßegiutere om sin hustrus deel i the 3 000 ♀, som her Åche Bengtson gaf M. Jören byßegiutere till på *thet* hus, som h[ans] h[ärlighe]t bytte til sig och bekom af samme M. Jören, skole någre gode män ransake och räkne bägge partherne emillen. Och huad the försmädeligh och ährerörige ordh tilkommer, som Thommas byßegiutere sigh skal haffue latidt *med* förlyde både om the gode män, som wore öffuer arfskiftet, så och them, som dömpde samme arfskifte giltt och fast, blef afsagdt, att *oftenempde* Thommas byßegiutere skall therföre ware förfallen vnder *thet* straf, som therum förmälles i konungsbaleken vdj stadzlagen i *thet* 12 capittel, så frampt att han giter icke gå sigh ifrån *med* sex manne eedh, huad som honom är wydt och tillagdt, såsom *förschriffuit* står.

xxvij februarij

såthe för rätte her Thure Bielecke till Salestadh riddere, Anders Sigfridson till Broo, Birie Jsakson till Äpelholm, Erich Biörson, befalningzman på Stockholm, och borgmestere och rådmän.

Oluf Matzson i Smale och Oluf Anderson i Håsta.

Kom för sittiede rätten Oluf Matzson i Smale och tiltalede Oluf Anderson i Håsta vdj Odensala sochn om tye öris landh jordh och en ortig, liggiendes i Granby i westre ändenom vdj Almunge sochn, som samme Oluf Andersons framlidne fader, Anders Jönson i Kumble, hade köpt anno 1530 af Laße Erichson i Granby, föregif-

[15] fuendes, att samme jordh skulle ware olagligen såld och aldrig lagbudin vpå häredz tinget *o*. Huilket ärende vdj ransaken blef vptaget, och efther thet att förnempde Oluf Anderson för rätten framförde någre gamble beskedelige dannemän, som witnede, bekende och tilstode och giorde nu theris eedh på lagboken, nemligen till thet förste Oluf Larson i Eliestadh i Husbÿ sochn, att thet war widh fem och tiugu åhr, förre än han och hans hustrus fader, Rasmus i Håsta, giorde jordeskitet med förnempde Oluf Anderson och hans broder Erich Person vm samme Håsta och Granbÿ, och thet bytte stodh så i 3 åhr, förre än ther togz stadfästelse bref vpå å tinget, och sedan hade han åth för:ne Granbÿ oclandred wid pas 19 åhr. Till thet andre witnede Staffan Nilson i Ledinge, att förbemålte Granbÿ war lagligen vpbudin på häredztinget och penningerne wore vthgifne för samme jordh, så och att häredzhöfdingen, som war salig Carl Bengtson till Seglinge, gaf stadfästelsebref på köpet och skref thet med egen hand. Sammeledis witnede Laße Olufson i Wanesta, huilket bref och nu i rätten blef betheedt och vpläset, och till thet sidzte witnede Hans Lydkeson i Thune, att hans fader länthe Anders Jönson i Kumble 20 *q* i gamble ortiger till för:ne jordeköp. Therföre förbemålte Oluf Matzson nu afwÿstes ifrå rätten, och saken skulle ther widh bliffue, såsom hon tilförenne war af lagmannen wälbemålte her Thure Bielcke afsagd och dömpd.

Hustrv Helge Matz Sigfridsons.

Samme dagh giorde hustru Helge Matz Sigfridsons Simon Person fulmÿndig och mechtig till att kräffuie och annamme vdaf Kä-till . . .¹ hennes manz kläder och huad mere han ifiordh kan haffue lefdt i förwaring hoos samme Kätill.

Hinrich Arendes.

[15 v.] Samme dagh meddeltes Hinrich Arendes ett schriftligitt witnessbyrdh vthur rätten, innehållendes, att Laße Månson, borgere i Cöping, then 19 dagh januarij här vpå rådstugen för sittende rätten vppenbarligen bekende och tilstodh, att han beblendede the 4 fath järn med steen, som förnempde Henrich köpte af honom och sende ifiord om whåren till Lybeck med sin tienere, benempdh Fridrich Hinrichson, huilket järn Hans Milius thersammstedz hade fåth.

¹ Lucka i ms.

Och gjorde Laße Månson förthenskuldh förnempde Hinrich Arendes och hans tienere quitt och frÿ för för:ne flårdh och bedrägeligh handel.

II martij.

Birge Jsakson.

Blef Laße köthmångere eftherlåtadt, att han må bliffue boendes i salig Matz bardschäres hus fram för någon annen medh sådane beskedh, att han skall giffue så myckit i huselege, som en annen will giffue.

Rasmus Schåning, Sander Smidt.

Sander Smidt skall quitere Rasmus Skåning the 10 daler, som han haffuer vpburit af honom efther hans framlidne stiuftshon.

III martij.

Birge Isakson.

VpbödZ Peder Olßons hus — 3:o.

Jtem en tomt, som vpå stadzens wegne såldes Erich Jönßon, knechtehöffuidzmannen — 2:o.

Thommas Anderßon vpbödth sitt hus westen till — 1:o.

vi martij.

Birge Jsakson, Erich Biörßon.

Clemet Larßon tÿnnebindere gjorde sin borgere eedh.

Anders Vthenbÿ.

Kom för rätten Anders Vthenbÿ och krafde af hustru Sißilie Claes Fougzt 5 fath osmundz järn och framförde therum theße witne, nemligen Bengt Roos schomakere och Mårthen Chron, som bekende och witnede, att thett skeedde i Bengtz hus widh hans boordh, att Claes Fougte och Bengt Vthenbÿ bytte lereftet i tw, som the hade köpt tilhope, och hustrv Sißilie togh sin manz deel och baar thet heem. [16]

Hofslagh.

Samme dagh kom för rätten Arndt Hofslag, bekende och witnede, huruledis att han anno 73 hade antaget en benempd Sebastian Pittaun vdj sin dienst och honom til Tÿskland förshicket, att han honom ther någre wharer skulle beställe egenom Melchier v. Zürich,

såsom och nogerlunde skeedt war, efther såsom han af samme Pittauin förstådt hade, af huilke wharer till Räfle och hytt war för- schicket widh pas så myckit, som the *penninger* eller wharer sikh kunde belöpe, them förnempde Pittauin eller Melchier v. Zürich på Hofslagz wegne hade vnder hender, och huad the mere inköpte, thet hade the efther theris berättelse ständendes i Lybeck på Hofslagz fordeel och skade, till thes han kunde komme så myckit åstadh, som samme wharer wore wärde, och skulle thå förnempde wharer hytt in till honom bliffue bestälte. Men efther thet att han med en hast icke hade haft råd h så många *penninger* eller wharer thydtt vth fram före åth att sende [*sic*], hade för:ne Pittauin giffuitt tilkänne, huru honom lågh ther stoor macht vpå, att han sin reputation, gode namn och loffuen motte behålle hoos Melchier v. Zürich och för- thenskuldh alffuarligen begäret, thet Hofslag skulle giöre sitt bådzte, vpå thet att han hoos K. M. till Sverige ∞ , vår allernådigiste herre, motte bliffue betrod vm en summa kopper, för huilken förnempde Pittauin wille för winteren leffuerere H. K. M. af the wharer, som Melchier v. Zürich hade inköpt, så myckit som H. K. M. behof giordes, thÿ H. K. M. moste doch elliest här lathe inköpe wharer och dyrtt betale them ∞ . Och hade thenne Sebastian Pittauin begif- fuit sikh i förste åhrett vthur Hofslagz tienst, doch med thette lyfte, [16 v.] att han wille honom till gode giöre än en reese, sälie hans smör, räkne med Melchier v. Zürich och komme seden igen till Hofslag och giöre all oförlÿcht rägenskap clar, såsom tilbörlogit war. Så hade för- nempde Hofslag på för:ne Pittauins margfallelige begären hoos högztbemälte K. M., så och H. K. M:tz stadthållere och tilförordnade i slotzloffuen härsammestedz, bracht tilwäge, thet Sebastian Pittauin anno 74 vdj septembrj och octobrj måneder leffuereredes här vpå slottedt efther H. K. M:tz troomanz och secretereres Erich Matzsons [81] befalning 202 schippund 19 [L]æ och 15 r kopper, meden H. K. M. sielf på samme tydh war stad på Suartesiö, huilken kopper Pittauin på sådane condition annammet hade, att han wille förskaffe hytt in i rÿkit igen till H. K. M:tz behof af the wharer, som Melchier v. Zürich hade inköpt, för thet wärde, som the först betaltes, så myckit som betalningen sikh kunde belöpe för kopperen, doch på H. K. M:tz fhare till siös. Och ändhå att Pittauin hade annammet kopperen på för:ne condition och han therum blef betrod, så hade han icke theste mindre begäret af Hofslag, att efther thet en af samme Hofslagz

tienerne annammede åth Pittauin widh pas 50 schippund af för:ne kopper, att förnempde Hofslag wille giöre honom ett bref eller be-
kennelse och schriffuitt med sin egen hand, så lydendes, att han
hade såldt Pittauin thenne kopper och war therföre betaled till
fulle nöye, vpå thet att samme Pittauin motte theste bättre ware
försäkred och icke bliffue mistäncht, så att kopperen skulle komme
Hofslag till, och motte så tileffuentjrs haffue bliffuit molesteret af
them, som sig förmente haffue något tiltal till Hofslag, huilken [17]
schriftelig bekennele förnempde Hofslag (meden hans tienerne hade
vdj hans namn, doch åth Pittauin, såsom förbemelt är, anammet
thenne kopper) gjorde och öffuerantwardede för:ne Pittauin, oan-
seendes att kopperen thå icke kom oftenempde Hofslag till, såsom
icke heller nu.

XI martij.

Anders Sigfridson till Broo, Birge Jsakson till Äpelholm, Erich
Biörson slotzfougte o.

Thommas Anderson vpbödh sitt hus — 2:o.

Jtem vpbödz stadzens tomt, som Erich Jönson fick — 3:o.

Anders Sigfridson til Broo.

Anno 1577 then 11 martij kom för sittende rätten wår med-
borgere Hans Schulte, giffuendes tilkänne, att han anno 71 hade
köpt ett stenhaus och liggende grundh, som beläget är här i staden
vpå Kinhestegaten emillen Thommas Biörsons hus och then tomt,
som haffuer hördt salig Finwidt gulsmid till, vdaf salig Laße Olson
och hans stiuvsøn Hans Clemetson och Claes Bertilson schrädde, [17]
som åger förnempde Laße Olsons stiuvsdotter till hustru, för 9 000
ƒ ortiger för:ne 71 års myntt, vdi huilkett hus och grund samme
Laße Olson och hans hustru, hustru Margrete, åtthe en halfparth och
för:ne Hans Clemetson och Claes schrädde vpå sin hustrus wegne
then andre halfparten. Och hade Hans Schulte giffuitt och betalt
samme Laße Olsons stiuvsbarn för theris halfpart halffemte twsend
ƒ, och på then andre halfue delen i husett hade förbemälte hustru
Margrete vpburit af Hans Schulte, meden Laße Olson än lefde, 604
ƒ, och war husett här vpå rådhusett trenne reeser lagligen vpbudit.
Så eftther thett att förnempde Hans Schulte hade then halfdeel i hu-
sett, som han betalte Laße Olsons stiuvsbarn, af en godh wille igen [17 v.]

vndt och såldt högztbemälte K. Mitz troo man och hofrådh, ärlig och wälbördig Anders Sigfridson til Broo, och nu här för sittende rätten bekende och tilstodh sigh haffue vpburit, vndfångit och annammet till godh och fulle nöye af förnempde Anders Sigfridson så många penningar, som han gaf LaBe Olßons stiuftbarn, så och huad förnempde hustrv Margrete vpburit hade, huilket sig vdj en summa belop fem twsend etthundrede och fyre ♁, och ther till twtwsend ♁, som Hans Schulte hade förbygdit i husett, meden han boodde ther vdj, therföre hemblede och vplotth Hans Schultte förnempde Anders Sigfridson then ene halfparten i husett, som han hade betalt förnempde Hans Clemetson och Claes schræddere, och then andre halffue delen haffue salig LaBe Olßons barn sampt med theris moder, förnempde hustrv Margrete, såldt förbemälte Anders Sigfridson, såsom och hederlige och wälförståndige män, her Jacob i Delzboo, prost i norre prosterÿ i Helsingelandh, och Märthen Larßon i Suarttwÿck i Norala sochn, som then 18 dag februarij nästförliden här vpå rådhuset for rätten tilstedz wore, på sine egne, så och fulmÿndige och mechtige på theris medsÿskenes, thesliges förnempde hustrv Margretes wegne, hemblede och vplothe förbemälte Anders Sigfridson för:ne theris halfdeel i husett och bekende och tilstode sigh af honom therföre haffue vpburit, bekommit och vndfångit till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med then förste, 3 996 ♁ till the 604 ♁, som Hans Schulte hade giffuit hustrv Margrete på samme theris halfpart. Och belop sigh hele summen, som Anders Sigfridßon hade vthgiffuit för husett, elleffue twsend och etthundrede ♁ ortiger, för-
 [18] uthen the ähreskänckningar, som förnempde LaBe Olßons eftherlathne hustru och barn hade fåth af Anders Sigfridson. Och haffuer för:ne hus städt i vpbodh nu på tridie åhret, seden att han fick samme hus vdj possession. Huarföre afhende Hans Schulte sigh och sine erffuinger och förnempde her Jacob i Delzboo och Märthen Larßon sig och sine medsÿskene sampt theris moder, hustru Margrete, och theris eftherkommende erffuinger för:ne steenus och liggende grundh och tilegnede thet med sine egne fyre frÿe mhurer, källere, boder, stuffuer, kammere, winder och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldeles såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förbemälte Anders Sigfridson och hans elskelige husfrw, barn och rätte erffuinger quitt och frÿtt till att niuthe, bruke och behålle och thermed efther theris behagh, lägenheet och wilie till att handle,

giöre och lathe oclandredt och obehindredt såwäll för förnempde Hans Schulte och salig Laße Olßons eftherlathne hustru och erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war thette hus lagbudit, lagståndit och aldelis lagfaritt, på huilkett oftenempde Anders Sigfridßon vplade sin fridskilling efther lagen. Längden på samme hus är vth med gaten 19 alner 3 quarter och brädden 20 alner 3 quarter.

Thet loth och förbemälte Anders Sigfridßon oß förstå, att framlidne Suen Månsons erffuinger hade hoos sig thet gamble köpebref, som lyste på för:ne hans hus, och efther thet han widh pas för 2 åhr seden här vpå rådstugen hade tilbudit sigh för sittende rätten, att ther samme erffuinger förmenthe sigh haffue någon rätt att tale på förnempde hus, dhå wille han gerne sware them, så frampt att the sökte rätten innen lage tydh, och såsom han dhå protesterede, så wille han och ännw haffue vppenbarligen protesteret och förbetinget på thett bädzte sätt, form och mätth, som han med lagen kraftigest giöre kunde och motte, att huar förnempde Suen Månsons barn och erffuinger icke sökie rätten innen lage tydh emot förnempde Anders Sigfridson om för:ne sitt förmenthe tiltal, dhå will han eller hans erffuinger icke ware förplichted[e] att sware them seden huarcken för rätten heller elliest i någon måtte om samme sak ω .

[18 v.]

Anders Sigfridson til Broo och staden.

Samme dagh stodh vp för rätten wår medbroder Anders Olßon, stadzens byggiemestere, hembledde och vplot K. M:tz troo man och hofråd, ärlig och wälbyrdig Anders Sigfridson till Broo, en Stockholmz stadz tomt, som belägen är östen till sunnen för Carthusere gränden, nederst widh broen, haffuendes i längden 17 alner 3½ quarter och i brädden 14 alner 1½ quarter, huilken tomt samme Anders Olßon med wårt tilståndh och samptycke förbemälte Anders Sigfridßon lagligen såldt haffuer för 100 q ortiger vdi nu gångbartt suenst myntt, sådent att 4 q giöre en daler. Then summa Anders Olßon här in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue vpburit och vndfångit vdaf förnempde Anders Sigfridßon till godh och fulle nöje, then ytterste penning med then förste, och äre samme penningar leffuererede in vdi stadzens tresl, efther såsom med rägenskapen skall bewyses. Huarföre afhende för:ne Anders Olßon Stockholmz stadh och alle hans förmän förbemälte tomt och tilegnede henne för-

[19]

nempde Anders Sigfridson och hans erffuinger till ewerdelige äge *o*.
Och Anders vplade sin fridskilling.

xiiij martij.

Hustrv Anna, s[alig] Anders skinneres
eftherleffuerske.

Kom för rätten Joen Perßon skinnere, borgere här i staden, och gaf tilkänne, att efther thet Gudh hade för någon tydh seden kalled vdaf thenne värld gamble Anders skinnere, som haffuer varit förnempde Joen Persons fader broder, så hade hans eftherleffuerske, hustrv Anna, stält samme Joen Perßon och hans mederffuinger tilfridz för allt arf, som them war tilfallit och med rätte boorde erffue efther förnempde s[alig] Anders skinnere både i löst och fast, innen stadz och vthen, så att them aldelis wäl äthnögdes med then deel, som the therföre hade vpburit och bekommit. Och althenstundh att förnempde Joen Perßon war fulmyndig och mechtig giord vdaf alle hans mederffuinger till att quitere förnempde hustrv Anna vm samme arf, therföre gaf han nu här för sittende rätten på för:ne sine mederffuingers, så och sine egne wegne förnempde hustrv Anna och hennes rätte erffuinger quitt, frj, ledig och lös för allt yttermere tiltal och qual vm för:ne arf både vdj löst och fast, innen stadz och vthen, inthet vndentagendes. Ther rechte förnempde Joen skinnere Jacob Jffuerson, rådman, hand vpå in för rätten, meden för:ne hustrv Anna sielf för någett förfall skuldh icke för rätten tilstedz ware kunde.

xvj martij

såthe för rätte her Claes Bielcke till Wjäck, Anders Sigfridson till Broo, Birge Jsakson till Äpelholm, Christoffer Anderßon til Bootorp *o*.

[19 v.] Jacob Reyerßon och hans hustru.

Kom för rätten hustru Nilke Jacob Reyerßons och gaf samme sin man fulmacht till att sälie, alienere och sigh afhende allt arf, både vdj löst och fast, som honom war tilfallit vdj Land tho Gäldren efther hans framlidne föräldrer och elliest.

Knuth Håkonson secreterere och

Knuth Persson cammererere.

Samme dagh kom för rätten Kong:e Mitz troo tienere och secreterere Knuth Håkonßon, giffuendes tilkänne, huruledis att han vpå

sin hustrus wegne war arftagende vdj thet steenus och liggende grundh, som war fallit här i staden efther s[alig] hustru Britha Finwidt gulsmudz, så och att alle hans mederffuinger, som wore boendes i Pÿte sochn i Westrebottnen och erfde en fierde parth i förnempde hus, hade vplatidit honom samme theris deel lagligen här för rätten. Och efther thet att Jacob Nilßon i Bentzbÿn och Anders Anderßon i Härsöön i Lule sochn, som wore framlidne Oluf Anderßons archelÿmesteres skÿllemän, thesliges Oluf Hinßesson i Måthsund, huilke sampt med flere theris mederffuinger erfde tree fierde parther i för:ne hus, hade såldt samme theris lotter och deeler för:ne Oluf Anderßon och hans hustru, wilde förnempde Knuth Håkonßon sikh försee, althenstundh att köpet war icke lagfarit här vpå rådhusett, att thett icke skulle haffue någon kraft, vthen att han motte ware nämmest att löse husett till sikh. Till huilket högztbemälte K. M:tz troo tienere och cammererere Knuth Perßon, som nu åger förnempde Oluf Anderßon[s] eftherleffuerske, hustrv Kirstin, swarede, att förnempde Jacob Nilßon hade först af Peder Olßon, borgere här i staden, och åhret ther efther hade Oluf Hinßesson begäret af för:ne Knuth Håkonßon, att the wille löse theris arfzparter till sikh i för:ne hus, men the hade både två neket ther till; huarföre samme Jacob Nilßon och Oluf Hinßesson sampt med theris mederffuinger seden hade inlatidit sikh i handel med framlidne Oluf Anderßon såsom theris frände och rätte slecht och wore så öffuerens kompne, att samme Oluf och hans hustru gåffue them för för:ne theris tree fierde parther i husett bägges theris faste fädernes och mödernes jordh i för:ne Lule sochn belägen, skatted för 1 600 q , och ther till i rede penninger 680 q . Så bewÿste och förnempde Knuth Perßon ther hoos med Suen Pederßons, häredzhöfdingz vdj Westrebottnen breff vnder hans och Oluf Helsingz, K. M:tz befallningz manz ther samme stedz signeter vthgiffuit, att förnempde Jacob Nilßon, Anders Anderßon och Oluf Hinßesson hade then 22 dag julij anno 75 warit vpå häredztinget i för:ne Lule sochn för rätten och bekendt sikh wäl ware förnögde och tilfridz stälte med för:ne jordh och penninger för förnempde theris tree fierde parther i husett och therupå tilsagdt förnempde hustrv Kirstin och hennes barn en fulkomlig ägendom, såsom och hon ther emoth hade lagligen latidit hembles them igen för:ne jordh. Thette ärende blef i ransaken vptaget och befunnet, att ändhå Knuth Håkonßon med sine rätte mederffuinger är byrdig och be-

rättiged efther theris anparth att löse huset til sigh, som nu clandres, så äre dogh the andre framlidne Oluf Anderßons fränder i Lule (huilke slett inthet äre Knuth Håkonßon eller hans mederffuinger med någon skylskap åkompne) på theris anparth icke mindre ther til berättigede, och kunde man saken icke annerlunde besinne, än att the iw haffue warit efther lagen så när förplichtede att heembiude sådane theris arffuelott vdj theris egen rätte slecht och helst meden the kunde therföre igen bekomme theris föräldrers faste jordh och byrdh, som them aldelis wäl war beläget, än att the skulle plichtige ware samme arf att heembiude och vplathe vdj en fremmende slecht, allenest för thet att the hade med them therudinnen en byrdzrätt, och serdelis meden the så myckit och än mere wore ägende i förne arf än then annen parthen. Therföre man och inthet annet kunde wethe, än att oftebemälte Oluf Anderßon och hans erffuinger äre iw efther thet 12 ca[pitlets] innehåld i jordebalken vdj stadzlagen så när berättigede och så lagligen ther till kompne i theris anparth såsom Knuth Håkonßon och hans mederffuinger och sännerligen ther lagmannen icke ogiller thett jordeskitte, som i Lule är skeedt emillen s[alig] Oluf Anderßon och hans fränder och slecht, vdj huars betänckende man thette ärende will heemstält haffue, så att man icke nu meer kan förmene then ene parten än then annen att lagfare här bägges theris lotter och deeler efther stadzlagen. Och althenstundh man förnimmer, att ingen deel är benägen till att vplathe och öffuergiffue then annen sin loth och deel i husett, syntes [20 v.] bådzt ware, meden Knuth Perßon åger tree deler i samme hus och thet allrede innehaffuer och besitter, att Knuth Håkonßon dhå eftherlather honom thervdj att bliffue och tager af honom en skäligh huselege på sin anparth, till thes att Knuth Perßon kunde förskaffe honom fast igen för sådane sin deel heller och elliest bliffue sin emillen förlöchte.

Her Arffuid Gustafson, Dauid Schotte.

Samme dagh kom för rätten then ädle wälborne her Arffuid Gustafsons tienere, Gunner Jönßon, och tiltalede Dauid Schotte vm 110 daler för en pincke, som h[ans] h[ärlighe]t hade betrodtt honom om att han skulle sälie åth h[ans] h[ärlighe]t, huilken pincke Dauid seden hade lätidtt bortt för ringere wärde, h[ans] h[ärlighe]t oåthspordt. Thet hade och h[ans] h[ärlighe]t lefdt efther sigh vdj sitt hus på Gråmunckeholm, som förnempde Dauid dhå boodde vdj, någett

boohagztingest och husrådth widh pas en 40 daler wärdt, som seden och war förfaritt och h[ans] h[ärlighe]t nu icke kunde igen bekomme *o*. Så efther thett att Daud Schotte ther till icke nekede, therföre kunde hans enskyllen icke gilles, som han therom förwende wille, vthen blef dömpdt och afsagdt, att Daud Schotte skall skyllig och plichtig ware innen nästföljende fyre dager her efther att förnöye och betale wälbemälte her Arffuid Gustafsson för för:ne pincke och husrådth och ställe ther nu borgen före heller och sielf bliffue borgen.

Erich Jönsson, knechtehoffuidzman, och staden.

Samme dag stodh vp för rätten wår stolebroder Anders Olsson, rådman och på thenne tydh stadzens byggemestere, hemblede och vplot K. M:tz troo tienere och tilförordnade höffuidzman öffuer H. K. M:tz gårdzfänicke, Erich Jönsson, en Stockholmz stadz tomt, som samme Erich Jönssons hus står vpå, liggiendes westen till widh Norre porth emillen frw Jbbes, greffuinnes till Raßborg *o*, och Jacob Larssons hus, hållendes i längden 17½ alin och i brädden 13½ alin, huilken tomt förnempde Anders Olsson med wårt tilståndh och samptycke för:ne Erich Jönsson lagligen såldt haffuer för 40 *q* ortiger vdj nu gångbartt suenst myntt, sådent att 4 *q* giöre en daler. Then summa samme Anders Olsson her in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue annammet, vndfångit och vpburit af förnempde Erich Jönsson till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste *o*. Huarföre afhende Anders Olsson Stockholmz stadh och alle hans förmän för:ne tomt och tilegnede henne förnempde Erich Jönsson och hans erffuinger till ewerdelig äge. Och war samme tomt lagbudin och lagståndin, på huilket oftenempde Erich Jönsson vp-lade sin fridskilling efther lagen. [21]

Michel Olsson, M. Oluf Luth och Erich Bertilsson.

Samme dagh kom för rätten igen Erich Bertilsson, borgere här-sammesteds, och war på M. Oluf Luthz, så och sine egne wegne nu såsom ofte tilförenne på thet flätigiste begärendes, att man vm thet clander, som Michel Olsson, rådman här i Stockholm, på sine och sine stiuftbarns wegne sigh företagit hade vm en tomt, liggiendes östen till i Brundzgränden, ther ett ständelwerekzhus är bygd vpå, huilket Anders Erichson besittedt haffuer, wille en endtlig sententie och doom bägge partherne emillen afseye, vpå thet att huar motte

kunne rätte sin lägenheet ther efther. Huarföre samme ärende nu äther blef i ransaken och betänchende vptagit, och kunde man icke annat förnimme af then handel, som här vpå rådhuset är skeed anno 1531 och vdj stadzens tänckebok inschriffuin, än att för:ne tomtpt haffuer iw wißeligen på then tydh allrede warit Rasmus Perßon ifrå kommen, thet ware sig anthen med köp, skifte, arf, gåffuer heller huru thet elliest kan skeedt ware, och att förthenskuldh Rasmus Perßon i tydh, förre än fästere häfd heller någett kräftigere lage båndh måtte ther å komme, gärne wilde samme tomtpt haffue heembyrdet och kommit igen vnder sig och sine erffuinger, therföre han och bespråkede henne, vpläggandes en gyllen i rätten efther gammel sedwane, såsom man och thet vppenbarligen haffuer att förnimme, thet för:ne Rasmus Perßon ther till haffuer godh fogh och rätt haft, att han haffuer mått henne igenn winne, huar han för rådzens förbön skuldh icke hade vndt och eftherlatidt henne Laße Märthenßon, men i thet att han med en godh och frý wile afstodh ifrå henne för sådane rådzens förbön skuld och togh sin gyllen igen, som stadzens tänckebok förmäller, stegh han ifrå all then rätt och rättigheet, som han ther til hade eller haffue kunde, och tales förthenskuldh ther om inthet ytterligere lagefång eller någon wärdöre, vthen han läth Laße Märthenßon henne behålle med sådane fångh, såsom han hade bekommit henne och dhå allrede innehade, räckiendes honom ther upå sin hand för rätten; thermed iw aldelis bewyses, att the wore endeligen therum förlychte och att Rasmus theregenom afhende sigh och sine erffuinger samme tomtpt, tilegnendes henne Laße Märthenßon, efther såsom med sådane handslag skee pläger för rätte och wanligit är, huilket och med tänckeboken icke twiffuelachteligen bewyses, meden tomtpten och med sin alnetal vdj längd och bräd och huars hon är belägen, ständer therudinnen förnempde Laße Märthenson tilschriffuin föruthen all exception eller något welkhor och är vdj så måtte med wenskap och wälwilligheet bliffuen för Rasmus Perßon lagwardh. Så efther thet att man vdj stadzens tänckebok finner sådane handel inschriffuin, kan man saken icke annerlunde besinne, än att för:ne tomtpt må iw thermed nogsamligen ware lagfaren efther thet 6 capittel i jordebalkken i stadzlagen, som förmäller, att allt är laglige giort, som görs vppenbarligen vm jordh eller gårder i rådstugen för fougten och borgmestere, vdj huilket capittel och sägz, att sådane handel skall anthen med bref och segel

[21 v.]

stadfestes heller schriffues vdj stadzens tänckebok; om icke nu både wore giortt vthen ett there, så må iw thet widzordh giffues, som giortt är, althenstundh rättwüst och brukligt är, att vdj köp och flere sådane handlinger derogere alle senere contracter the förre, såsom man och inthet annet kan befinne, än att stadzens tänckebok i thette fall derogerer och om inthet gör thett gamble bref, med huilket förnempde Michel Olßon och hans stiußbarn sig wile tilegne för:ne tompt, meden samme bref är schriffuit mere än för 90 åhr seden, och för:ne contract, som vdj tänckeboken förmälles, är widh pas 50 åhr yngre, och serdelis efther thett att almenneligen många befinnes, som sådane gammel capitalbref hoos sig haffue behållet och wäl förwaret, ther the dogh ägerne sig haffue afhendt och lagligen såldt, somblige för försumelse skuldh, somme tileffuentyrs vdaf ilfundigheet och somblige att the iw vdj all fall måge skäligen bewyse, huruledis att the haffue thet bekommit, som the androm såldt haffue. Och kan man sigh förthenskuldh efther all sådane gammel bref i så måtte icke rätte, såsom frambares kunne, med mindre att icke många skole kunne bliffue faste besittende vdj then possession eller häfd, ther til the fast lagligen äre kompne och lången tydh åth haffue. Så kan man och wäll merkie och förnimme, att om någet hade varit förbemälte Rasmus Perßon och Laße Märthenßon emillen om oftebemälte tompt, anthen om wärdören heller annet, ändhå oförlycht, hade icke Rasmus Perßon så i all sin lyfzttydh seden thermed teget och then annen vdj rholog besittning latidt, och sännerligen meden i hans och hans moders lyfzttydh blef egenom gode män vpenbarligen å rätten rådstuge dagh then tridie penningz gåffue vdj löst och fast emillen oftenempde Laße Märthenßon och hans hustrv förkunned widh pas en otte åhr seden att för:ne handel skeedde. Sammeledis är skeedt vdj förnempde Rasmus Persons och hans moders lyfzttydh, att samme tompt är gången til arfz och framlidne Laße Märthensons eftherlathne hustrv tilfallen, thesliges är och tompten efther hennes dödh gången i arf och hennes dotter, hustru Gertrudt Erich Stutz tilfallen, och haffuer i midler tydh huarken Rasmus Perßon (som war en rådman härsammestetz) heller hans moder therupå någon bespråkning giortt efther lagen, såsom icke heller förnempde Michel Olßon, som åtthe för:ne Rasmus Persons eftherleffuerske til hustru, haffuer clandredt för:ne tompt, förre än någon åhr seden, dhå för:ne hustrv Gertrudt war dödh bliffuin. Och

[22]

[23 v.]

syntes förthenskuldh icke rättwyst ware, att *thet*, som så länge haffuer stådt oclandredt, må allenest för then orsak, att wärdören icke stå nämpde i tänckeboken och *thet* Michel Olßon föregiffuer, att Rasmus Perßons moder vdj sitt ytterste haffuer sagdt, *thet* tompen hörde henne till, och honom förmanet, att han icke skulle afstå henne, bliffue drýffuin och till in*thet* giortt, vthen att sådent är fast försent företagit och *med* lithen skäl emoth allt *thet* som nu *her* före förmält är. Och weth man förthenskuldh icke i någon måtte att stige ifrå stadzens tänckebok och then häfd, som salig Laße Märthensons erffuinger haffue på *oftenempde* tomp, vthen att the och theris *eftherkommende* erffuinger måge henne ewerdeligen äge, niuthe och behålle, såsom och the gode herrers i rýkzens råd mening härom warit haffuer, huilke ifiordh om *thette* ärende ransakede. Doch gafz för*nempde* Michel Olßon respit sigh samt sine måger och stiu**f**arn till att betänckie in till näste rådstuge dagen *efther* påske, om them syntes att appellere här ifrå vnder en högre rätt. Men nu äre seden förlupne många rådstuge dager, och för*nempde* Michel heller hans måger och stiu**f**arn haffue om thenne handel in*thet* yppet, ej heller wadt här ifrå, såsom lagen förmälle om sådane fall. Therföre haffuer man för*nempde* Erich Bertilßon thenne sententie och doom förseglet icke kunnet neke, vthen *efther* som rättwysen *thet* kräffuier, gärne meddelet. Datum xxiiij maij anno vt s[upra].

[23] Oluff Larsson vpå sin sýsters, hustrv Margitz salig Laße Gregersons wegne och Nilz Erichßon.

Samme dagh kom för rätten Oluf Larßon, ålänninge, giffuendes tilkänne, huruledis att hans framlidne fader med sine mederffuinger hade fåth en fast ringe förnögning för *thett* arf, som them *med* rätte boorde erffue *efther* salig hustru Anna Lambrecht Matzsons, och att samme hustrv Anna hade allt annet, som hon låth *efther* sigh både vdj löst och fast, vndt och giffuitt för*nempde* Oluf Larsons sýster, nemligen hustrv Margit, salig Laße Gregersons *eftherleffuerske*, görendes henne allene till sin rätte erffuingh, therföre att hon tiente för*nempde* hustrv Anna, medh huilket doch för*nempde* Oluf och hans mederffuinger sigh nu icke wille lathe åthnöye vthen försåge sigh, althenstundh att arffuett *efther* s[alig] Laße Gregerson föll nu i oskylle hender, nemligen till Nilz Erichson, som åtthe samme Laße Gregersons dotter till hustru, huilken för någon tydth seden war dö-

delig afgången och lefde efther sig ett lithet bägges theris barn, thet Gudh och kalled hade, så att Nilz Erichson nu begärede fulkomligen för:ne sin salig hustrus fäderne vdaframlidne Laße Gregersons äger i löst och fast, förmenendes sig wile haffue en halfpart vdj all hus och grundh, som Laße Gregerßon och hans hustru hade ätth tilsammans. Men Oluf Larson begärede, att förnempde Nilz Erichson skulle bliffue widh the hus och grundh, som haffue warit Laße Gregersons rätte arff och byrdh och therudaf bekomme sin framlidne hustrus fäderne, så fierren the kunne räckie, och förnempde hustrv Margit med sine erffuinger motte på sin deel och anparth behålle the hus och grundh, som framlidne hustrv Anna Lambrecht Matzßons äth hade, såsom och förnempde Oluf Larson på för:ne hustrv Margitz wegne war begärendes, att Nilz Erichson motte på nästkommende fhardag flöttie vthur husett på Köpmanne gaten, som han med för:ne hustrv Margit härtill haffuer boodt vdj, meden hon för sin lägenheet skuldh icke kan haffue honom längre inne med sikh. Thernäst beswäred och Oluf Larßon sikh vpå sin systers wegne om thet wederslagh, som Nilz Erichson war begärendes af henne för thet, som han hade anwendt på sin bröllopsz kost. Till thet 3 loth Oluf Larson förstå, att hans syster hade vdj sin swagheet myckit förseedt sikh i thet lösörebýtte, som skeedde emillen henne och Nilz Erichson, så att then fordeel henne boorde haffue war mere wendh Nilz Erichson till. Men huad hon kostede på sin dotter till brölloppet i guldh, söloff och annet, som borde räknas i hennes fäderne, hade Nilz Erichßon allt behållet af obyätten deel och icke theste mindre tagit en full halfpartt af alle andre lösörer. Till thet sidzte gaf Oluf Larßon och tillkänne, att salig Laße Gregerßon hade vpå sin sothesängh vdj gode mänz närware giffuitt sin hustrv till skopenningar vthen byte till att niuthe och behålle i sin lyfztjydh ett lithet kårswerckzhus här i staden, westen till liggendes, och efther thet att Nilz Erichßon hade ther någen insage vdj, therföre försporde samme Oluf Larßon sig för rätten, om sådane gåffue motte bliffue beständendes. Vm huilke ärender och huadh förnempde Nilz Erichson ther till swared man nogsamligen haffuer ransakett och them med sine vmständigheter öffuerwägett. Och huad then förste punct belanger, syntes rätt och rättwyst ware (såsom man och the bref, som therupå äre giorde och vprättede, ingelunde ogille kan), att huad såsom emillen salig hustrv Anna Lambrecht Matzßons och hennes mederffuinger är vdj

[23 v.]

hennes lyfztÿdh giortt, motte aldelis stadigt, fast och orÿggeligit bliffue hållit, så att Oluf Larßon heller någon hans mederffuing ingen fog haffuer något ytterligere therupå att tale. Men att han begärer, thet Nilz Erichsons framlidne hustrus faste fäderne motte tages vdaf the hus och grundh, som haffue warit hennes faders, s[alig] Laße Gregersons rätte arf och byrdh och att *hustrv* Margit må på sin deel behålle the hus och grundh, som hon efther sin fräncke, oftebemälte *hustrv* Anna Lambrecht Matzßons, haffuer bekommit, så wydt såsom huars anpartt i byttedt förslå kan, thet kan ingen man förmenne, såsom och thet Swerigis beskrifne lagh aldelis wile och clarligen för-mälle, och therföre skole all hus ännw en gångh efther en sworn eedh bliffue skattede och seden gode män ther till förordnade, som sådane bytte them emillen skole iänckie, och skall Nilz Erichson plichtig ware att booflyttie vthur thet hus vpå Köpmanne gaten på näste fhardagh, såsom honom therum är lagligen tilsagdt. Så myckitt brÿllopkosten tilkommer, syntes oß icke, thet *hustrv* Margit skall skÿllig ware att göre Nilz Erichson någett wederlag för then deel, som han kan haffue kostedt på samme brÿllop, thÿ haffuer han någett vthlagdt, så haffuer han och ther emoth fåth sändninger och gåffuer igen. Vthen ther han kan bewÿse, att han haffuer betalet någon gäldh heller vthlagdt thet henne allene är kommit till gode, thet skall hon ware skÿllig honom igen betale. Men om then fordel, som för:ne *hustrv* Margit bör efther lagen haffue efther sin salig man, heller huad hennes dotter mere haffuer bekommit än henne haffue boorde, skole the gode män, som tilförenne haffue warit öffuer thette arfskifte, ännu ytterligere ransake och bäge partherne emil-len iäncke, såsom lagh och rättwÿst ware kan. Och om then gåffue, som oftenempde salig Laße Gregerßon haffuer giffuit *hustrv* Margitt, är och wår meningh, att hon skall bliffue beständendes, såsom he-derligh manz M. Oluf Petrj witnesbyrdh förmäldte, nemligen att samme *hustrv* Margitt må vdj sin lyfztÿdh vpbäre legen vdaf kårswerckz husett westen till och sig till gode behålle vthen bytte, al-thenstundh att thet föge förslår, och efther hennes dödh skall för:ne hus gå tilbÿtes emillen rätte erffuingerne.

Peter de Crok och hans hustru.

Samme dagh komme för rätten Peter de Crok, gulsmedh, och hans hustru, Janneken Crokz, och gaf samme Peter tilkänne, att han

icke hade giffuitt förnempde sin hustru någett i morgengåffue, när theris bröllop stodh, althenstundh att han på then tydh af landzens lagh och sedwane . . .¹ Och meden att the wore tw barnlöst folck, therfore gaf han henne nu här för rätten i morgengåffue och testamente sexhundredre daler, efther thet att the hade alle theris ägedeler, som Gudh hade vndt them, sielf aflet och icke med arf fångit. Thernäst gåffue the huarttannet af en godh ächtenskapz kärlek halfparten af alle sine ägedeler, som the nu åttthe och än här efther förwerffue kunde både i löst och fast, så huilket there Gudh alzmechtig af them längst täckes spare lyffuett skall sådane gåffue, nemligen halfparten vdaff alle thens dödes eftherlathne ägedeler både i löst och fast obehindredt och oclandredt niuthe, bruke och till ewerdelige äger behålle föruth för allt arf och vthen alle theris erffuingers mothständh. Och ther Gudh thet så lager och schicker, att för:ne *hustrv* Janneke döör förre än för:ne Peter de Crok, dhå må och skall han the 600 daler, som han henne i morgengåffue och testamente giffuitt haffuer, i sin lyfttydh och niuthe och behålle, men efther hans dödh skole the falle till *hustrv* Jannekes erffuinger igen ∞ .

[24 v.]

Hustrv Margrete Peder Kockz och Daudid Schotte.

Daudid Schotte skall förnöje och betale *hustrv* Margrete Peder Kockz innen thette datum och nästkommende påske ∞ .

xx martij.

Birge Jsakson, Erich Biörßon, borgmestere och rådmän.

Träbygninger.

Samme dagh war menigheten vpkalled, och gafz them tilkänne vpå K. M:ttz wegne, att efther thet stadzens borgmestere, thesliges af then menige man Nilz Larßon och Påffuel Saße hade waritt hoos H. K. M. om all trähus här i staden, så och andre träbygninger, som H. K. M. ändeligen wille, att the strax efther nästkommende påske skulle allesammans haffue bliffuit afryfne, så hade H. K. M:tt nu för förnempde Birge Jsaksons och the andre gode mänz vnderdånigiste bön skuldh allernådigist vndt och eftherlatidt them, som sådane trähus äge, längre tydh, vdj så måtte att huart åhr skole afryffues 10 af samme trähus och bygges steenhus i staden igen heller och kårswerckzhus efther thet sätt, som H. K. M:tz gunstige wille är,

[25]

¹ Meningen är i ms. ej slutförd.

nemligen att vthen för kårswerckett skall mures en steen tiöckt, så att inthet trä synes. Så haffuer och h[ögmetigis]te K. M. gunsteligen vndt och eftherlatidt, att trähusen i Gråmuncke grändh vpå norre syden måge bliffue beständendes med sådane beskedh att så många, som ther äge trähus, skole i thenne tilkommende sommer bygge them frammen till med en heel steen, till thes the kunne få råd att bygge them allt af steen. Och vpå thet att the, som sådane bygningar för hender haffue, måge thes bättre tilfalle och lägenheet haffue att fullborde them, så skall them eftherlathes att köpe steen och kalck fram för någon annen.

Men allt huadh som är bygd in på stadzens mhur, både innen och vthen till, skall affröffues innen nästkommende påske widh samme bygningers förlust och ther till huars och ens 10 daler, som sig ohörsamligen låther befinne emoth thette konglige budh.

Thet haffuer och h[ögmetigis]te K. M. gunsteligen vndt, att skuren måge byggas vp igen, doch widh pas en tolf eller 13 alner högt, så att man kan ryde therunder och efther thet sätt, som Jacob Larßon rådman och Herman Schilling wethe, huilke förordnade bleffue att haffue ther vpsyn med.

Så gafz och tilkänne, thet H. K. M. nådigist haffuer samptycht och befaltt, att the fremmende köpmän, som här i staden handle, skall icke her efther tilstädies att liggie här längre i sänder än 6 weker, ej heller att haffue theris boder annerstedz än kring om Järntorgitt, vpå thet att menige borgerskapet icke må skee förfång i theris näringh och bärgning. Och vdaf alle borgere, som haffue legdt the fremmende olage boder östen eller westen till heller och annerstedz, som icke aff ålder haffuer warit brukligt, skole kämmenäre tage saköre heller och sielf böthe therfore.

[25 v.]

Laße swärffuere.

Samme dagh satte Laße swerffuere i rätten 55 klippingz $\frac{1}{2}$, af huilke 26 $\frac{1}{2}$ giöre 1 daler, som hoos hustrv Else i Linbotorp vdj Tälle sochn wore satte till rätte och förnempde Laße hade bekommit af henne. Och när then högborne furstes och herres, hertig Carlz till Sudermannelandh ω , vår nådigiste herres troo tienere och fougte vdj Dage, Öcknebo och Hölbo häreder will lathe tiltale förnempde Laße swärffuere här för rätten om samme penningar, dhå skall honom wederfares thet, som rätt och rättwyst ware kan.

xv aprilis.

Birge Jsakson, Erich Biörson, borg[mestere] och råd.

Hinrich Husman vpbödh sitt hus — 1:o.

Anders Anderson schippere läth vpbuide sitt trähus widh Slotzbacken — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh på *hustrv* Annes, s[alig] Jacob Bagges eftherlathne änckies wegne ett steenhus vpå Westre lång gaten, som förnempde Jacob haffuer såldt Birge Elefson för någre åhr seden — 1:o.

Erich Gregerson.

Samme dagh stodh vp för sittende rätten Jacob Jffuerson, rådmann, fulmyndig och mechtig på hustru Annes, framlidne gamle Anders skinneres eftherleffuerskes wegne, hembledde och vplot Konge M:ttz troo tienere och sylffuerknecht Erich Gregerson ett steenhus och liggende grundh, som belägett är här i staden vpå Westre lång gaten på östre syden emillen Willam Boyes och framlidne Anders Vthenbys hus, huilkett hus och grundh hon och hennes framlidne man samme Erich Gregerson lagligen såldt haffue för 6 000 q ortiger, sådane att 26 q göre en daler. Then summa förnempde Jacob Jffuerson här in för rätten bekende och tilstodh them haffue bekommitt, vpburit och annammet af för:ne Erich Gregerson till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med then förste. Så hade och förnempde Erich Gregerson förnögd Anders Olson och Nilz Larson skinnere, såsom wore på theris hustrurs wegne för:ne *hustrv* Annes näste erffuinger och rätte byrdemän till husett, och giffuitt them tilhope för samme theris hustrurs byrdzrätt två vngerske gyllen, tolf alner engelst cläde och två sölfskeder, och ändhå att för:ne hus icke war kommit vnden salig Anders skinneres slecht och byrdh vthen war fallit efther förnempde *hustrv* Annes framlidne föräldrer, så haffuer icke theste mindre förnempde Erich Gregerson och af en godh wilie giffuitt Joen Person skinnere (som war s[alig] Anders skinneres broders shon) och hans mederffuinger en sölf skedh om 5 lodh. Huarföre afhende Jacob Jffuerson förnempde *hustrv* Anna och för:ne Anders Olson och Nilz Larson, som nu för rätten sielf tilstedz wore, thesliges förnempde Joen Person sig och alle sine mederffuinger för:ne steenhus och liggende grundh och tilegnede thet med sine fyre frye mhurer och två porter, en widh

[26]

öffre och annen widh nidre gaten, så och källere, bodh, stuffuer, cammere, winder och all annen tilbehörelse och rättigheet, aldels såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står och thet gamble husbref innehåller och förmåller, förnempde Erich Gregerßon och hans rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt såwål för oftenempde hustrv Anna och förnempde hennes och hennes framlidne manz erffuinger och all theris slecht och eftherkommende, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war oftebemälte hus och liggende grundh lagbudit, lagståndit och aldels lagfarit, såsom stadzlagen innehålle och förmålle; på huilkett förnempde Erich Gregerßon vplade sin fridskilling efther lagen.

[26 v.]

Tileman Abraham.

Samme dagh hade Tileman Abraham latidt stämpne Jacob Lång för rätten och loth vdj hans närware och åhöre vplåse sine doombreff och acter, som han och hans mederffuinger haffue vm hus, liggende grundh och annett arf, som them war tilfallit efther s[alig] Suen Nilßon clädeschriffuere, huilke man icke i någon måtte ogille kunde heller befinne, att förnempde Jacob och hans framlidne hustrus moder haffue någon rätt att tale förnempde Tileman och hans mederffuinger till om the 2 sölftacker, som s[alig] konungh Erich loth tage hustrv Elin Suen clädeschriffuers ifrån.

Copýe vtaff ett reuersal, som gafz hustrv Ingridh s[alig] Hans Larsons eftherleffuerske vdj rådzens nampn.

Wý borgmestere och rådmän vdj Stockholmz stadh giöre witerligit, att efther thet wår medborgerske hustrv Ingridh, framlidne Hans Larsons eftherleffuerske, haffuer giffuitt och vplatidt oß för thet tital, som wý hade til henne om Willam de Wýck, halfparten af then summa penningar, som samme Willam är henne skýllig efther sin handskriftz innehåld, nemligen 1 000 tyske daler, på huilket förnempde hustrv Ingridh haffuer leffuereret oß förnempde Willam de Wýckz handskrift och förplichtelse, så haffue wý theremoth loffuett och tilsagdt henne, att wý wile winläggie oß till att inkræffuie hele summen, som är 2 000 daler, vdaf för:ne Willam och lathe henne bekomme halfparten af allt thet wý kunne få vdaf samme Willam.

Men om wÿ inthet bekomme, dhå wile wÿ leffuerere förnempde
 hustrv Ingridh oftebemälte Willam de Wÿckz handskrift igen *o*.
 Datum 16 aprilis.

xvij aprilis.

Birge Jsakson, Erich Biörßon, borg[mestere] och rådmän.

Hans Fougte.

Samme dagh kom för rätten Joachim Krogh, boendes vpå
 Norre malm, wälbetäncht hemblede och vploth Hans Fougte ett [27]
 steenhus och liggende grundh, belägett här i staden vpå Westre lång
 gaten på södre syden emillen hustrv Margretes salig Jacob Kockz
 eftherleffuerskes hus och thet hus, som Jacob Holtböter nu besitter,
 hållendes i längden 36 alner och i brädden 13 alner, huilkett hus och
 grundh förnempde Joachim Krogh med sin hustrus godh wilie och
 samptycke samme Hans Fougte lagligen såldt haffuer för 654 daler
 och 6 alner engelst clåde. Then summa förnempde Joachim Krogh
 här in för sittende rätten bekende och tilstodh sig haffue annammet,
 vpburitt och vndfångit vdaf Hans Fougte till godh och fulle nöye,
 then ytterste penningh med then förste, sampt med för:ne 6 alner
 clåde; huarföre afhende Joachim Krogh sig, sin hustru och bägges
 theris erffuinger för:ne steenhus och liggende grundh och tilegnede
 thet med sine fyre frÿe mhurer, källere, boder, stuffuer, cammere,
 windh och all annen tilbehörelse och rättigheet, aldelis såsom thet
 af grunden är vpmurett och nu för ögon står, förnempde Hans
 Fougte och hans erffuinger quitt och frÿtt till att niuthe, bruke och
 behålle oclandredt och obehindredt såwål för förnempde Joachim
 Krogh och hans hustrv och erffuinger såsom elliest alle andre åtha-
 lere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war
 för:ne hus och grund lagbuditt, lagstånditt och Thommas byßegiutere
 heembuditt, huilken thet inthet begärede att köpe. Och ändhå att
 han thet seden haffuer clandredt, så är han doch ifrå rätten afwÿst,
 såwål vdaf rÿkzens högwÿse råd, såsom borgmestere och rådmän,
 för sådane orsaker skuldh, som stadzens tänckebok förmäller. På
 huilkett oftebemälte Hans Fougte vplade sin fridskilling efther
 lagen.

xx aprilis.

Birge Jsakson, Erich Biörßon, borgmestere och rådmän.

[27 v.]

Anthonius de Palma.

Samme dagh kom för rätten K. M:tz tienere Matz Hanßon, polack, wälbetäncht hembledde och vploth wälbyrdig man Anthonio de Palma en gårdh sampt med tompften, ther samme gårdh är bygd vpå, som H. K. M. gunsteligen hade skäncht och giffuitt förnempde Matz Hanßon och hans erffuinger till ewerdelig äge, efther såsom H. K. M:tz donations bref therum förmäller. Och är för:ne gårdh liggjendes vpå Norre malm emillen framlidne Siffward Kruses och Gilius cardewanmakerses gårder, hållendes i längden 50 alner och i brädden 28 alner, huilken gårdh och tompft förnempde Matz Hanßon lagligen såldt haffuer för:ne Anthonio de Palma för 60 daler. Then summa samme Matz Hanßon här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue bekommit, annammet och vpburit af Anthonio de Palma till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre afhende Matz Hanßon sigh och sine erffuinger förnempde gårdh och tilegnede honom med hus, wåningar och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldels såsom han nu är vpbygd och för ögon står, förnempde Anthonio de Palma och hans elskelige husfrw och rätte erffuinger, sampt med tompften vnder sådane frÿheet och frelse, som oftenempde Matz Hanßon ther upå haffuer bekommit vdaf h[ög-mectigis]te K. M. efther H. K. M:tz brefz innehåld, till att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿ, oclandred och obehindred för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger; på huilkett fridskillingen vplades efther lagen.

[28]

Anders Rasmußon.

Samme dagh kom för rätten hustrv Margrete Oluffzdotter, framlidne Peder Doblere eftherleffuerske, giffuendes tilkänne, att i nästförliden winter war hendt ett ynckeligitt fall, så att en benempdh Anders Rasmußon, som haffuer waritt then edle wälborne her Erich Sparres til Sundby, Swerigis rykis vice cancellarij tienere, kom i skade för för:ne hennes man, som war en landzknecht vnder K. M:tz gårdzfäniche, och togh honom af dage. Men efther thett att thenne Anders Rasmußon blef icke fånged vthen flÿdde vnden, så hade wälbemälte her Erich Sparre för hans troo tieniste skuldh latid med henne förhandle om en wenlig förlykningh, till huilken hon och efther ett långlit och nogsampt betänckende hade giffuitt sitt samptÿcke och latid falle sin målzägende rätt emoth förnempde

Anders Rasmuson, och hade wälbemälte her Erich Sparre tilsagdt henne vdi manzboth 800 ƒ , sådane att 26 göre en daler, jtem 10 alner engelst cläde och 3 sölfskeder, nemligen en åth huartt hennes barn, och skulle hon nu bekomme af h[ans] h[ärlighe]t halfparten af för:ne summa penningar samt med för:ne 10 alner cläde och 3 sölf skeder och resten vdfat penningerne, som är 400 ƒ , om Michelzmeße tydh nästkommandes medh sådane beskedh och förordh, att hon icke skall heller will haffue therum att kräffuie eller tiltale förnempde Anders Rasmuson vthen wälbemälte her Erich Sparre, efther såsom thet försäkringsbref innehåller, som h[ans] h[ärlighe]t henne therupå giffuitt haffuer; medh huilkett hon sigh aldels wäl loth åthnöye och gjorde förthenskuldh såwäll för sig och sine barn och all theris slecht, förwandter och eftherkommende, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, för:ne Anders Rasmuson quitt, frö, ledig och lös för allt yttermere tiltal och qual om hennes framlidne manz, Peder Doblere, dödh, så att therum skall ware och till ewig tydh bliffue en platt aftalet och wälförlycht sak och aldrig efther thenne dag yppes eller reppes i någon mätte ∞ .

Manzboth.

Erich Erßon, Hans Giök.

[28 v.]

Samme dagh kom för rätten Erich Erichßon och tiltalede Hans Giöck om en dardt, som wogh 34 lodh, huilken samme Hans hade till sigh tagit samt med andre äger, som Erichz hustrv efther sig lefde, när hon doo, och han war sielf på then tydh fången i Danmarck. Ther till Hans swarede, att darten sattes i pantt för 80 ƒ och samme penningar kostedes på Erichz hustrus begrafningh ∞ . Och bleff efther tiltal och swar bägge partherne emillen afsagdt, thet Hans Giök skall ware plichtig att lathe komme darten hytt i rätten innen en månedh her efther, och dhå skall Erich Erichßon löse darten till sig igen för the 80 ƒ , som han är vthsatt före. Så skall och Hans Giök ware förplichted med en sworn eedh sielf tridie att lathe komme tilbake allt thet, som han sielf haffuer inne med sig vdfat arffuett heller och thet andre haffue becommitt, som icke wore rätte erffuinger. Men huadh som testamentet belanger, som s[alig] hustrv Philibe Erich Erichßons haffuer giffuitt i sitt ytterste, thet skall stå till samme Erich, om han will gillet eller ey.

Hans Feruer, Melchier Folger.

Samme dagh blef dömpdt och afsagdt emillen Hans Feruer och

Melchier Folger. Efther thet att samme Feruer hade lefdt Lydert Timmes handskrift hoos sin wårdh här i Stockholm, framlidne M. Hans bardskärere, begärendes, att när samme Timme betalte, dhå skulle han på Hans Feruers wegne annamme betalningen, och samme Hans Feruer nu här för rätten sig thermed loth åthnöye, när Melchier Folger kunne bewyse, att han hade betalt för förnempde Hans Feruers broder Hinrich hoos för:ne M. Hans bardskärere then summa [29] penninger, som förmälles vdj thet witesbyrd, som för:ne Melchier therum haffuer giffuitt, såsom och samme Melchier med sin framlidne tieneres Påffuel Möllers rägenskap och handskrift, så och sin egen handlingzbok bewyste, att han för förnempde Hinrich Feruer hade betalt anno 64 hustrv Agnete, framlidne M. Hans bardskärerens eftherleffuerske, 500 q , och 40 q hade Hinrich Feruer af Lydert Timme sielf annammet, och 60 q hade Melchier afkortedt för samme hustrv Agnete för något godz, som hon hade borget vthur hans bodh, och så vdaf henne inlöst Lydert Timmes handskrift och honom igen till hande förshickett; therföre haffuer man sådane Melchier Folgers bewys och declaration icke kunnet ogille.

xxij aprilis.

Birge Jsakson. Borg[mestere] och råd[män].

Jacob Jffuerßon vpbödh thet hus, som salig Jacob Bagge haffuer såldt Birie Elefson — 2:o.

Jtem Anders Anderßons trähus — 2:o.

Hinrich Husman vpbödh sitt hus — 2:o.

Anders Erßon, M. Oluf Luth, Erich Bertilßon.

Samme dagh kom för rätten wår medborgeres Anders Erichsons ächte make, hustrv Britha, huilken han thydte förshickett hade, meden han sielf lågh siuk, och läth almenneligen förkunne, att han hade giortt ett wenligit huseskifte med M. Oluf Luth och Erich Bertilßon, wår medborgere, vthi så måtte, att förnempde Anders Erichßon och hans erffuinger hade bekommit och annammet vdaf them ett kårswerckzhus och liggiede grundh här i staden, östen till beläget vdj Brundzgränden näst neden för Anders Larsons hus, hållendes i längden vth med gaten 27 alner, $\frac{1}{2}$ quarter mindre, men bak till i [29 v.] längden 28 $\frac{1}{2}$ alin och i brädden 15 alner, som the egenom lagligit arf fåth hade, med all sin tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldelis såsom

thet är vpbygdt och nu för ögon står, quitt och frýtt till att niuthe, bruke och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Theremot hemblede och vploth förnempde hustrv Britha förbemälte M. Oluf Luth och Erich Bertilßon igen ett steenus och liggende grundh, belägett här i staden widh kyrkiegården näst bakom Peder Helsingz hus, hållendes i längden 16 alner och i brädden 17 alner 1 quarter. Huarföre afhende förnempde hustrv Britha sin man och sikh samt bägges theris erffvinger för:ne steenus och liggende grundh och tilegnede thet med all sin tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldels såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står och the gamble köpebref innehålle och förmålle, förnempde M. Oluf Luth och Erich Bertilßon samt bäggies theris erffvinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och wore för:ne hus och liggende grundh lagbudne och lagståndne, på huilket bägge parther vplade theris fridskillinger efther lagen.

xxiij aprilis.

Jost gulsmedh.

Kom för rätten Jost gulsmedh, presenterendes en sin broders Claes Hasenwinckelz handskrift, lydendes på 600 daler, så och ther hoos någre missiuer, them samme hans broder hade schriffuitt honom till för någre åhr seden, och ändhå att man clarligen och nogsampt kunde see och förnimme, att handskriften och missiuerne wore lyke på schriften och signeterne, så haffuer doch Jost och produceret och framfördt för rätten två köpsuenner, nemligen Kersten Tanck [30] (som för någre åhr seden i Narffuen hade handlet och gäst med Claes Hasenwinckel vdj ett herberge) och Anders Wilde, huilke efther en nöge ransaken om för:ne handskrift bekende och witnede, att the inthet annet kunde befinne eller seye, än att oftenempde Claes Hasenwinckel henne sielf schriffuitt hade.

Jost gulsmedh.

Samme dagh constituerede Jost Hasenwinckel gulsmedh Simon Schröder i Lybeck till att kräffuie och på en betalning till sikh annamme för 600 daler, som Jostes broder Claes Hasenwinckel efther sin handskriftz lydelse honom war skýllig, ett arf, som samme Claes

hade ständendes i Lybeck och honom war tilfallit efther hans framlidne moder och sig skulle belöpe widh pas till 100 gyllen.

xxvij aprilis.

Birge Jsakson, Erich Biörßon, borg[mestere] och råd[hmän].

Erich kock och hans hustru.

Samme dagh komme för rätten K. M:tz tienere och kock, Erich Eskilßon, och hans hustru Anna Jacobzdotter och gåffue tilkänne, att efther thet the wore tw barnlöst och ålderstigit folck, therföre gåffue the nu huartannett af en godh ächtenskapz kärlek then tridie penningh vdaf alle theris ägedeler både i löst och fast, innen stadz och vthen, som the med lagen kunde och motte giffue, och ändhå till förbättring ett förgyltt sölfbälte om 40 lodh och en söflslide om 21 lodh, meden thet war theris aflinge godz, så att huilket there Gudh af them längst täckes spare lyffuett, skall sådane gaffue efther thens andres dödelig afgangh föruth för allt arf niuthe, bruke och til ewerdelige äger behålle obehindred och oclandred såwål för theris erffwinger såsom elliest alle andre åthalere.

Falentin lackey.

[30 v.] Samme dagh tiltalede Falentin lackey gamble Hinrich Olufßon vm halffierde hundrede ƒ, som salig Jöns Joenßon hade giffuit hustrv Anna, framlidne Oluf Mugz eftherleffuerske, i thet hus, som samme Hinrich Olßon nu besitter, för kost och att hon skulle sythe förnempde Jöns Joenßon i hans lyfztödh.

Sattes vp til en ransaken i tänckeboken.

xxix aprilis.

Birge Jsakson, Erich Biörßon, borg[mestere] och råd[hmän].

Jacob Jffuerßon vpbödh thet hus, som Jacob Bagge sålde Birge Elefson — 3:o.

Jtem Anders Andersons hus widh Slotzbacken — 3:o.

Hinrich Husman vpbödh sitt hus — 3:o.

Vpbödz M. Oluf Luthz och Erich Bertilßons steenhus widh kyrckegården — 1:o.

Dauid Schotte, Oluff Stake.

Samme dagh kom för rätten Dauid Schotte och tiltalede Oluf

Stake, vår medborgere, om 400 q , them samme Olufz hustrus förre man, framlidne Anders Månßon, anno 70 hade vpburit af Daudiz besöldningh vdaf Matz Bengtson räntemästere och skulle haffue loffuett förnempde Daud att flö honom ett heman therföre vdaf K. M:tt, huilket för:ne Anders Månßon inthet hållet hade, huarföre samme Daud inkrafde för:ne summa penningar igen af Oluf Stake. Menn Oluf swarede, att Anders hade icke bekommit penningerne unsus vthen giort ther skäl före, i thet han förfordrede och halp Daud till sin besoldning, som honom tilbake stodh r . Så efther thet att Daud Schotte bekende, thet han gaf förnempde Anders Månßon för:ne summa penningar och hade icke någon handskriff eller annen wiß beskedh, att han wille flö Daud ett heman för samme penningar, therföre kunde inthet dömes therum.

II maij.

[31]

Jost Gutzleff.

Samme dagh producerede och framförde Jost Gutzleff för rätten schipper Hans Westphal, huilken efther en tilbörliq förmaningh, att han härudinnen inthet annet än rätte sanningen bekenne skulle, witnede och certificerede, thet förnempde Jost Gutzleff hade anno 72 om hösten här i Stockholm frachtet hans schip och schippet ther någre hester vdj, som till Tyskland föres skulle, på huilken reese, som warede widh pas i tree weker, them egenom Gudz wederlek sådane nödh war vpå kommen, att the widh pas 10 eller 11 vdaf för:ne hester moste kaste öffuer bort. Men the andre, som bleffue behöldne, wore och ganske ille farne och förderffuede, så att när the komme thermed i landh, huilkett skeedde widh pas om Martinj tydh, hade somblige af samme hester icke kunnett gå eller stå, och hade för:ne Jost Gutzlef, huilken sielf med på schippet war, giffuitt förnempde Hans Westphal sin fulle fracht för hesterne, som inschippede wore.

VI maij.

Birge Jsakson, Erich Biörßon, borg[mestere] och råd[hmän].

Peder Jönßon vpbödh hustrv Karin Peder smedz hus — 1:o.
Vpbödz M. Oluf Luthz och Erich Bertilßons hus — 2:o.

Hans Olßon gulsmedh vpbödh sitt trähus östen till i Brede gränden — 1:o.

Oluf Bengtson schrädere.

[31 v.] Samme dagh kom för rätten K. M:tz tienere och schippere Thommas Perßon fulmyndig och mechtig på en annen H. K. M:tz tieneres och schipperes wegne widh namn Anders Anderßon, hembledede och vploth wår medborgere Oluf Bengtson schrädere ett gammelt trähus med thes tomt, ther samme trähus står vpå, liggendes här i staden östen till widh Slotzbacken i Lindwidz grändh näst nedden för then ädle wälborne frw Kirstines till Åminne o trähus, hållendes i längden 16 alner, $\frac{1}{2}$ quarter mindre, och i brädden 12 alner, $\frac{1}{2}$ quarter mindre, huilkett hus och tomt Anders Anderßon förnempde Oluf schrädere lagligen såldt hade för 300 ƒ i högtbemälte K. M:tz klippingz myntt, aff huilkett 26 ƒ göre en daler. Then summa förnempde Thommas Perßon här in för rätten bekende och tilstodh för:ne Anders Anderßon haffue bekommit, vpburit och vndfångitt af förbemälte Oluf schrädere till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre afhende Thommas Perßon samme Anders Anderßon för:ne trähus och tomt och tilegnede thet med all thes rätt, rättigheet och tilbehörelse förnempde Oluf schrädere och hans erffuinger quitt och frýtt till att niuthe, bruke och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war förbemälte trähus och tomt lagbudit och lagståndit, på huilkett oftenempde Oluf schrädere vplade sin fridskilling efther lagen.

Blasius Olaj, her Lars Torkillj.

[32] Samme dagh kom för rätten Blasius Olßon, hembledede och vploth her Lars Torkillj, kyrckeheerde i Estune sochn i Vpsale biscopzdöme, en broders deel vdj ett heman, benempd Toskia, liggendes i Moses sochn i Näricke, som samme Blasius med sin käre hustrv i arf haffuer bekommit efther hennes förre man s[alig] Oluf Suenßon, huilken deel i för:ne heman Blasius Olßon med förbemälte sin hustrus samttycke förnempde her Lars Torkillj och hans erffuinger skäncht och giffuitt haffuer af en godh wilie och för långlig wenskap skuldh, som the sigh emillen haft haffue. Huarföre affhende Blasius Olßon sigh, sin hustrv och bägges theris erffuinger för:ne broders deel i Toskia och tilegnede thet förnempde her Lars Torkillj med all thes tilbehörelse, rätt och rättigheet till ewerdelige äger och giffuer her med häredzhöfdingen och lagmannen i för:ne häredt fulmacht thenne gaffue efther lagen till att lagfare och fäste o.

Nilz Månßon båtzman.

Samme dagh komme för rätten Laße Joenßon, som war K. M:tz fougte i Westrebottnen, Nilz Olßon bokebindere och Oluf Märthenson wägere, huilke med en sworn eedh witnede och certificerede, att Nilz Månßons båtzmanz fader, benempd Måns Håkonson, och hans moder widh namn Karin Nilzdotter, som wore boendes i Måth-sundh vdj Lule sochn, wore efther then helige christelige kyrkiennes ordning lagligen wýgde och hade sigh ther förhållet, såsom danne-folck ägner, och att förnempde Nilz Månßon war theris ächte sohn.

viiij majj.

Her Thure Bielecke, her Claes Flämning, her Erich Gyllenstjerne, her Claes Bielecke, Anders Sigfridson, Birge Jsakson, borg-[mestere] och råd[hmän].

Hustrv Elin s[alig]¹ Oluff Pårshanckz eftherlef-fuersche.

Samme dagh kom för rätten hustrv Elin, s[alig] Oluf Pårshanckz eftherleffuersche, och vpsade sitt burskap, huilkett henne eftherlatidit blef medh sådane beskedh, att hon här efther ingen handel bruke skall. Doch vndtes henne för hennes flýtige böen skuldh och att hon länge hade dragitt stadzens tunge, thet hon frýtt må sälle lius, såsom här till är skeedt, för huilkett hon loffuede och tilsade staden i testamente 10 daler, om ther finnes så myckit efther henne, när Gudh kaller henne vdaf thenne wärldh.

Hinrich Simonsson gjorde sin kämmenäre eedh o.

[32 v.]

Nilz Erichßon.²

Witnede Eskil och Påffuel murmestere, att s[alig] Laße Gregersons hus vpå Köpmannegaten hade icke mere än 3 egne mhu rer.

xxj majj.

Eskil Sigfridson wyntappere.³

Laße wachtmestere.

Samme dagh sades vdaf, att Jöns smedh skall innen 14 da ger

¹ I ms. står ordet s[alig] mellan 'Oluff' och 'Pårshanckz'.

² Rubriken synes icke hava något samband med den bredvidstående texten, varför den får anses fristående.

³ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej införda texten.

betale Laße wachtmestere the 200 klip[pingz] ꝛ, som han honom vdj gode mänz närware i förlykning loffuet haffuer för schuten.

xxij maij.

Birge Jsakson, Erich Biörßon och borgmestere och rådh[män].

Oluff Stake, Lasse gulsmedh.

Samme dagh kom för rätten Oluf Stake och tiltalede Laße gulsmedh om 60 *tynner* maltt, och blef bägge partherne emillen afsagdt, *thet* Laße är plichtig att betale Oluff, meden han icke neker till gäldet. Men huadh *thet* gäldh belänger [*sic*], som Laße kräffuier igen efther framlidne Anders Månßon, *thet* skall stå till wydere ransaken, och i midler tydh må Laße behålle inne med sikh så myckit vdaff maltedt, som han förmener sikh haffue rätt till att kräffuie efther förnempde Anders.

[33]

Christoffer gulsmedh.

Samme dagh wardt Christoffer gulsmedh eftherlatidt, att *thette* eftherschriffne breff motte schriffues vdj stadzens tänckebok, och war originalett lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

Anno 77 then 1 maij bleffue wy eftherschriffne Peder Håkonßon cammererere, Jacob Jffuerßon och Hans Anderßon gulsmedh, rådmän, och Simon Berchelt apothekere bedne och kallede till *thet* testament, som Christoffer Olde gulsmedh gjorde med sin siuke och krancke hustru, *hustrv* Karin Mårthensdotter, vthi så måtte att the wälwiliendes med wälbetäncht modh, ia och samptycke, beiakning och handsträckning på både syder gåffue huarttannett (som längst leffuer) huar tridie penningh efther lagen vdj löst och fast både innen stadz och vthen stadz; jtem huar them och ännw någett arf vdj theris lyfzttydh kunne tilfalle eller tilfallit är, skall och obrotzligen hålles vnder samme testamente. Att *thette* testament och bewilning motte bekrefftigett och stadfest bliffue aff borgmestere och rådh, äre the ödmiukeligen begärendes, att *thet* och motte inschriffuit bliffue vdj stadzens tänckebok *o*. Thes till wiße vnder wåre signeter samt med hans eigitt. Datum vt s[upra].

Philpus Perßon, Matz Olßon.

Samme dagh komme för sittende rätten Philpus Perßon, rådtman, och Matz Olßon, borgere härsammestedz, som åger förnempde

Philpus Persons stiuftotter till hustru, giffuendes tilkänne, att them emillen war skeedt ett lagligt arfskifte vdj så måtte, att alle lösörer bytes i tw, theraf huar sin deel bekommit och annammet hade, och i fast ätthe the en tomt tilhope, som belägen är här i staden westen till vdj framlidne M. Michelz grändh vpå södre syden, hållendes i [33 v.] längden 16 alner, 1 quarter mindre, och i brädden 12 alner, huilken tomt förnempde Philpus Perßon och Matz Olßon emillen och war deelt i tw, och lop på huars halfparth 8 alner, $\frac{1}{2}$ quarter mindre. Thermed gaf förnempde Matz Olßon sin hustrus stiuftader Philpus Perßon quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltaal om samme sin hustrus fädernes arff både vdj löst och fast, så att han therum af för:ne Philpus Perßon inthet mere haffuer till att kräffue eller mhane, vthen skall nu och till ewigh tydth bliffue them och theris eftherkommende erffuinger emillen en plath aftaled och wälförlÿcht sak om oftenempde Matz Olßons hustrus fäderne, såledis såsom förbemält är. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten.

Thenn 8 maj¹

såte för rätte her Twre Bielcke till Salstad, ridder, Claes Flämning, frÿherre till Wÿck, her Erick Gÿllenstierne till Nÿnäs, ridder, rygzens råadh, her Claess Bielcke till Wÿck, Anders Siffridson till Broo, Birge Jsachson till Äppleholm samt borgmestare och råadh.

Jöns Anderson, Hans Vlfson, Nilz Vlfson.

Samma dag kom för rättenn Jöns Anderson, lettendes oss förståå, att salige Hans Erichson hade giffwitt sin stiuftdotters man, framlidne Swen Måenson, ett stenhuss och liggindes grund her j stadin på Köpmannegatun, som Hans Wlffson nu besitter, och effter thet samme Hans Erichson och Swen Måenson emillan sedan war oppkommen någon oenighet och trätte, och Swen Måenson hade icke fått husbreffwitt, eÿ heller² mente förnempda Jöns Anderson att om för:ne gåffuo skulle finnes någott ware inschiffuitt j stadzens tänckebook, therfföre besporde han sikh nu för rätten om sådana gåffwa war lagligen giffwin och motte bliffwe beständ[end]es eller eÿ. Ther nestt beswärade sikh förnempda Jöns Anderson emott sin

¹ Detta stycke jämte efterföljande mål är skrivet med annan hand än den eljes i tänkebooken vanliga, något som även framgår av stavning och åtskilliga ordformer.

² Framför ordet 'mente' står ett parentestecken, vilket dock ej har någon motsvarighet längre fram i texten och därför uteslutits vid tryckningen.

framlidne hustrus, hustru Karines erffwinger, såsom wore beskedelig man Hans Wlffson och Nilz Wlffson och hade hennes dotterdöttrar till hustrur, att the och bägges theres hustru[r]s broders Peder Swensons förmyndere, ärlige, wÿse och förståndige män Nilz Hansson och Oluff Gregerson, stadzens borgmestara, wille trängia honom och hans erffwinger iffrån thet hwss, som han boor wtÿ, så och ellieth alle lägligheter, boder och tompter. Och swarede förnempda [34] Jöns Andersons salige hustrus erffwinger till then förste punct, nempligen om husett wppå Köpmanna gatun, således att samme Jöns Anderson haffwer ther till slett ingen rätt, myckitt mindre någott tilltall eller anfordringh, tÿ thet war aldrih eller kunde komme j hans wold, meden thet war affhendtt eller borttskäncht iffrå förnempda hust[ru] Karin och Hans Erichson med bägges theres, så och theris neste erffwingers (som då wore rätte erffwinger) wilia, ia och samptÿckia wdÿ bägges theris lÿffz tidh, såå att både ägendomen och possessionen på samme hus war allrede och någor åhr, för än samme Hans Erichson doo, alieneret, affhendtt och åttskildtt iffrå the egodelar, som Jöns Anderson bleff sedan med förbemälte hustrv Karin giffter till, j thet att Hans Erichson sielff hade giffwitt, handffått och öffwerantwardatt Swen Måenson j sin lifz tidh och någren åhr, för än han doo, samme huss och aldrih tagitt thet igen, wtan Swen Månson hade thet inne, bar ther aff årligen all husa lego i sin lifz tidh, såsom och nu hans barn effter honum haffwe thet innehafftt och wtan allt clander roligen bisittitt in till thenne dagh. Jcke heller hade Hans Ericksons rätte erffwinger (hwilckom hade bordt her om tale) kunnett eller welett vmstöte sådana gåffua, som med så god skäll war aff samme Hans Erichson och hustrv Karin wtaff theris afflingz egor wdÿ så motte giffuin och borttskäncktt, så att hwarken hans eller hennes erffwinger skedde therigenom wpå någon syde för kortt, allthenstundh att förnempde Hans Erichson gaff sin stiuffdotter, Swen Månsons hustrw, och sin broders dotter, som nu äger förnempda Oluff Gregerson, ett huss hwardere, therfföre och för:ne gåffwe bleff för förnempde erffwinger wdj thet arffwe-skiffte, som skeedde effter Hans Erichsons dödellige affgångh aldels orÿgd och wardh, och försåge sikh förthenskuldh förnempda Jöns Andersons wederparter, att såsom för:ne tu huss då för så longan tidh sedan bliffwe warde och orÿgde wtaff rätte erffwinger, så bliffwe the wäll för Jöns Anderson her effter och alle andre åtalare ohind-

rade och oqwalda. Men *thet* han sigh försporde om sådant kunde ware lagligen giffwitt, ther till swarade hans wederparter och sporde honum igen till *thet* förste, om man icke wdaff sin affling godz och jord motte göre hwad honum syntes, giffwe eller sälie med lagen; ther nesth, om man och icke motte borttgiffwa j testamente eller eliesth wdaff sitt rätte arffwegodz och iordh med sine näste fränders wilia och samptäckia; till *thet* tredia, om man icke effter stadzlagen motte giffwa både wdj löstt och fasth hwar tredie penningh. Ther man nu så med lagen göre må, förhoppades Jöns Andersons wederparter, att thette iu måtte ware lagligitt, men hwar Jöns Anderson hade hafftt någon twiffwels måll, att *thet* hade icke waritt laglig giortt och kunde icke heller gilla hwad ther wm war inschriwwitt j tänckebocken, huj hade han då icke acttett then tidh, som lagen med giffwer sådane gåffwor att klandre och igen winne, wtan tegatt allt in till thenne dagh? Huj talade han icke strax ther wm innan natt och år, sedan han fick hustrw Karin? Hwj talade han icke her om till Swen Månson j sin lifz tidh, effter han elliesth hade clander nogh med honum her på rådstugun? Hwj talte han icke Lasse Gammall till j hans lifz tidh om *thet* andre husett, medan *thet* war allt en gåffwa? Hwj talte han icke ther om, medan hustrv Karin sielff leffde, then han dagligen i sin sängh och säte hade, eller Hans Gammell och andre flere, som hade waritt när och witnade, när samme gåffwo gaffz, wtan komber nu försth och clandrar ther wpå, sedan att wäll 30 år lag[a] häffd war ther wpå kommen? Om så skee skulle eller borde, att man wdj sådana longlig roligh häffd skulle bliffwe molesteret, och att Jöns Anderson hade ther till någon skäll, *thet* stälte hans wederparter till Gudh och rätten, förhoppandes dogh, att effter then skäll the nu hade före giffwitt och än yterligere föregiffwa kunde, worde samme Jöns Anderson them icke trängiendes iffrå then gåffwo, som offtebemelte Hans Erichson och theriss framlidne moder moder sampttligen hade giffwitt theris moder j bäggis theris lyffz tidh och longtt före än någon tidh täncktt war, att samma theris moder moder skulle komme j Jöns Andersons woldh med giptermåll, all then stundh att hennes man Hans Erichson då leffde och war wdöffwer henne så wäll som wtöffwer samme gåffwo then tidh rätter och sanner målzman ∞ . Thesligistt war och lagligen wndanskifftt effter Hans Erichsons dödh både wdj löstt och fasth, så att Jöns Anderson well wisth hade och wetth, ther han *thet* wetta wille, att han hwar-

[34 v.]

ken bleff giffter till *thet* husett heller och till *thet* Oluff Gregerson nu besitter, medan in*thet* there war då wdj theris mormoderss woldh, när han henne till hustrw bekom, wtan att både proprietet, possessionen, så och usu fructus aff samme huss hade wdj så monge år waritt j theris heffd, att the för hwartht och ett rätt lagefångz år

R. 2:0 effter lagen kunde nu rechne tye årss häffdh. Till *thet* andre belangendes *thet* huseskiffte förnempde Jöns Anderson om klager, skiute hans wederparter theris skääll till hwar ärligh och wprichtigh man, som hade waritt wtöffwer then handell, när the om sådane skiffte hade waritt tilsammans, om the icke hade effterlatitt allt *thet* christeligitt och mögeligitt hade ware kunnedtt, såsom till *thet* förste, om the icke hade samtäcktt och latitt sigh äthnöye, att Jöns Anderson hade wtaff obytt tagitt till sin barns moderne the bästa hus, som han haffwer welett och sielff keestt; till *thet* andre, om the icke *med* en god wilie hade effterlatitt, att Hans [*sic*] Anderson war rechnet på hans hustrus moderne *thet* huss han boor wdj, hwilckitt iu så gott är, såsom *thet* Jöns nu sielff sitter wdj, ändhå att *thet* war kiöptt, mädan theris mormoder och Jöns Anderson hade waritt samman j sängh och säte; till *thet* tredie, om the icke sedan hade effterlatitt, att Jöns Anderson motte beholle all huss och grundh, som han ätt haffwer, förre än han fick theris modermoder, wpå *thet* han icke skulle trängie them iffrå theris rätte arffzrätt j *thet* hus [*ther*] han nu sitter, hwilckitt theris mormoder ätte, för än hon nägen sin kom i gifftermäll till Jöns Anderson. Och kunde förnempda hans wederparter icke troo, att the therwtinnan skulle giortt honum någott förnär, wtan att the gode män, som ther öffwer waritt hade och hafftt ther omaak före, hade iu seedtt till lägenheten på både sider. Och ther the nu skulle bliffwe theriffrån trängde, hade the icke ett säte huss emott så mongh, som han på sin och sine barns deell hade affwaldtt och the gerne hade effterlatitt *med* så skääll, att han them icke iffrå för:ne huss trängie skulle. Men om *thet* så wore, att honum icke täcktis bliffwa widh *thet*, som war begyntt att göras aff gode män, försåge sigh hans wederparter, att them icke

[35] mindre än honom motthe bliffwe nekatt allt hwad j thette fall Swerigis beschrifne laag kunne kräffia och medgiffwa j theris nödtorfftt, så att allt bliffwe wpreppett, som begyntt war *med* samme husaskiffte och sättias så well huffwud huss aff hans anpartt som theris, them the begäre och emott hwarannan tienlige ware kunne o.

Hwilcke ärender wÿ wdj ransakan toge. Och hwad samme Jöns Andersons spörmåll war belangendes om för:ne gåffwo huss, syntes oss, att all then stundh then edle och wälborne herre, her Peder, greffwe till Wýsingzborgh och frÿherre till Ridboholm, Swerigis rÿkis drotzett, så och then edle och welbyrd[ig]e herr Erich Sparre till Sundbÿ, rÿkzens vice cancellarius, haffwe waritt ther *med wtöffuer*, thå Jöns Anderson thenne saach förste gången satte i rätten, att hon må bliffwe beständendes, till tess att welbemälte greffwe Peder kommer hÿdtt tilstådes igen. Men hwadh then andre punct tilkommer, haffwe wÿ för rättwÿstt acktett, medan Jöns Andersons salige hustrus *erffuinger* wore till thet huss, som samme Jöns Anderson boor wdj, rätte byrdemän, att the äre och nämpsth effter Swerigis lagh till att beholle för:ne huss på theris lott och deell. Och effter thet wÿ beffunne wdaff thet register, som lÿdde på all hus, grund, boder och tompter, som borde skifftis emillan Jöns Anderson och hans salig hustrus *erffuinger*, att ther war någott förseedtt wdj, så att samme *erffuinger* war mere tilrechnett än them haffwe borde j fasth på theris partt, hwilckitt sigh belop till 130 daler och 2 $\frac{1}{2}$ ortiger, så haffwe wÿ för:ne Jöns Anderson ther emott igen tilldeeltt wdj fasth en bodh östen till i Lasse skomakers grenth, wårderet för 50 daler, en gård på Södre malm för sextie och halff-tredie daler och en bodh j Kornhampn för 20 daler. Och ändhå att för:ne *erffuinger* sigh om tesse gode lägenheter och wilkoer fasth beswårede, så att the them ingalunda wäll wmbäre kunde, wdj så motte att the icke kunde täncke, thet bonden skulle gifftis effter Swerigis lagh i hustrunes odell iordh, hus eller watuwärkom, wtan wilde, att Jöns Anderson motte haffwe bliffwitt wederlagdtt för för:ne 130 daler wdj någre tompter och liggiede grundh, som them emillum än wore oskiffte, förmenendes och att them borde någerlunda bättre wilkor, lägenhett och rättighett wdj sådane faste grundh och tarffwehus, som aff ålder hade legatt wnder sätehusett, än Jöns Anderson, medan att han kom *med* them till arfz i fasth och the icke till en sten *med* honum, haffwe the dogh lÿkawäll latitt sigh her *med* åtnöyia, så att Jöns Anderson haffuer ther emot igen inrÿmpdt och giffwitt them och theris *effterkommende* *erffuinger* till ewerdelige egor sin anpartt wdj en korsswerckz bodh wästantill ständendes på siön, wdj lÿka motte sin deell wdj 1 stall på Södre malm j stadzgården, som står på stadzens tomptt och är skattatt för 4 daler. Och

[35 v.] skall Jöns Anderson plichtigh ware att betale för:ne erffwinger theris mormoders andeell wdj ett trähuss och tess tomppt, sammaledes theris halffpartt wdj siäleboden effter skattningen, wndantagendes tompften, som lyder Jöns Anderson allene till. Så skall och allt annat them emillen bytes, som än nu kan finnes ware oskifftt i fasth, både her i Stocholm och annorstedz. Men hwad belangendes är ett korsswerckz hus, som förbemälte Jöns Anderson haffwer giffwitt sin broders dotter, hwilckin Anders Jönson åger, ther till sade förnempde Hans Wlffson sigh på sine och sine medarffwingers wegne haffwe giffwitt sitt samtücke på sådane wilkor, att Jöns Anderson loffwede och tilsade, thet han wille ware them therfföre så myckitt till wille och wänskap igen, och effter thet att the sådant annorlunde beffunne och han them ther emott inthet effterlate wille, therfföre meenthe the sigh haffwe fogh och skääll att rygge theras halffpartt j för:ne gäffwo, ställendes thet till the gode herrar och ärlige män, som j rätthen sittia, om the skulle ware plicktige att holle samme gäffue eller icke, ty ändhå att om för:ne wilkor inthet förmällis j gäffwe breffwitt, så referere sigh dogh erffwingerne ther om till the gode män, som ther öffwer waritt haffwe. Men om allt annat arff wdj fasth, inthet wndantagendes, skall offtebemälte Jöns Anderson och hans salig hustrus erffwinger emillen ware och till ewigh tidh bliffwe en klar och platt afftalett sach således såsom förbemältt är.

[36]

xxv maij.

Hertig Magnus til Saxen ∞ , Christoffer
v. Bucken och Hinrich Rust.

Blef Barendt Hagen meddelet ett vidiße vnder stadzens jnsigle vdaf en contract, som högborne furste och herre, hertig Magnus till Saxen ∞ , vprätted och giort hade medh Christoffer v. Bucken och Hinrich Rost, och war originalet lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Zuwissen kundt vnd offenbar sey idermenniglichen, so kegenwertige certe sehen, hören oder lesen vorkompt, das vnd nachdem zwischen dem durchleuchtigen hochgebornen fürsten vnd hern, hern Magnus, hertzogen zu Sachsen, Engern vnd Westphalen, einßtheils, vnd zwischen den ersamen Christoffer von Bucken vnd Heinrich Rost anderstheils, gütliche handlung beredet, eingangen

vnd vestiglich vollenzogen folgender gestalt, das Christoffer von Bucken vnd Heinrich Rost hochgedachtem fursten abgekauft haben, erstlich 2 000 tonnen roggem, eine iede tonne mit 26 ƒ an guten angenehmen wharen, damit S. F. G. content sein soll reidt zubezalen, als man bahr in Stockholm kauffen kan, vnd diß soll Jorgen Völschaw geliefert werden. Des soll der rogge mit einer Stockholmischen tonnen aufgeheüft von Jorgen Völschaw vnd Thure Jorgenßon diesen itzigen winter forderlichst zu zwey vnd dreyhundert thonnen zugleich biß die 2 000 tonnen alda alle sein binnen Stockholm geliefert worden. Folgents ein ledig schif mit allerlei reidtschafft vnd zubehör, wie es vor Stockholm ligt, S. F. G. abgehandelt für 600 thaler, vnd soll wegen S. F. G. Jorgen Völschaw souiel an guten wharen vnterpfindtlich zugestellet werden, biß die 600 thaler vor *dat* schif mit bharem geld erlegt. Deß soll vnd will auch S. F. G. *dat* schif nach Teutschlandt zusiegeln mit volcke vnd ein frey pas den roggem nach Teutschlandt zufüren, verschaffen vnd versehen, vnd *dat* schif ein monathlang mit vittalie prouian diern. Vrkundtlichen seind dieser zetteln zwen gleichlautendt durch die buchstaben A. B. C. auseinander geschnitten vnd iedem theil ein dauon versiegelt vnd vnderschieden zugestellet. Datum Ekelsund den 28 decembris anno 1676 .

Magnus, hertzog zu Saßen, manu propria s[ub]s[cripsi]t.

1 junij

[36 v.]

giorde Anders Balfur, schotte, sin borgere eedh.

Märthen Larßon.

Samme dagh komme för rätten Påffuel Anderßon och Oluf Larßon i Sockele by i Lappi sochn vthi Finlandh, giffuendes tilkänne, att vår medborgare Märthen Larson hade wäl förnögd och tilfridz stält them på theris egne, så och alle theris mederffuingers wegne för allt arff, som them tilfallit war och *med* rätte boorde erffue efther salig hustru Elin Bengt Clämetsons, och hade the vpburit för theris halfpart i kårswerckz husett af förnempde Märthen Larson 400 ƒ i K. M:tz klippingz myntt, af huilket 26 ƒ giöre en daler, och alle lösörer byttes them emillen, efther som the wore skylde till, så att the wore nu aldelis wenligen och wäl til en fulkomlig ende förlychte *med* samme Märthen Larßon vm för:ne arff,

och gjorde förthenskuldh såwäl på sine och alle theris mederffuingers wegne förnempde Märthen Larson och hans erffuinger quitt, fry, ledig och lös för allt yttermere tiltal, efthermaning och clander o. Ther rechte förnempde Påffuel Anderson och Oluf Larson oftebemälte Märthen Larson hand vpå inför rätten, och samme Märthen vplade sin fridskilling efther lagen. Och wore vthöffuer samme förlykning och arfskifte Jacob Jffuerson, Michel Olßon och Philpus Person.

III junij.

Vp:t Peder Jönßon vpbödh thet hus, som her Erich Petrj köpt hade vdaf hustrv Karin Per smedz — 2:o.

Hans Anderson vpbödh M. Oluf Luthz och Erich Bertilsons hus widh kyrkegården — 3:o.

Laße gulsmedz swäre läth vpbiude sin tomt westen till — 1:o.
Thomas Anderson vpbödh sitt hus — 3:o.

[37]

Hustrv Kirstin, s[alig] Biörn Larsons
eftherleffuerske.

Samme dagh komme för sittende rätten wår framlidne medborgeres Biörn Larsons erffuinger, nemligen hans broder Jöns Larßon i Närpis sochn i Lapfierdby och Hinrich Person och Laße Person ther sammesteds, fulmündige och mechtige på förnempde Biörn Larsons systers wegne, giffuendes tilkänne, att förnempde Biörn Larsons eftherlathne änckie, hustru Kirstin, hade wäl tilfridz ställt them för allt arff, som them war tilfallit och med rätte boorde erffue både vdj löst och fast efther samme Biörn Larson, och hade the bekommit och vpburit för theris halffdeel i steenhuset 1 500 ƒ , sådane att 26 ƒ giöre j daler, och ther till med skal förnempde hustrv Kirstin förplighted ware att sware till all sin framlidne manz gäldh. Men alle lösörer byttes i tw emillen henne och för:ne erffuinger medh huilken förlykning och arfskifte samme erffuinger wäl nögdas, så att the therudöffuer vdaff henne efther thenne dagh inthet mere hade till att kräffuie huarken för löst eller fast. Huarföre afhende förnempde Jöns Larson sigh och Hinrich Person och Laße Person samme Jöns Larsons syster och theris erffuinger för:ne halfparth i husett och thes liggjende grundh, tilegnendes thett sampt all annen deel, som vdj lösörer på för:ne hustrv Kirstines deel kommit war, henne och hennes rätte erffuinger till att niuthe, bruke

och behålle quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt för alle åthalere, både fødde och ofödde, till ewerdelige äger. Ther rechte för:ne *erffuinger* oftebemälte *hustrv* Kirstin hand vpå in för rätten, och hon vplade sin fridskilling efther lagen. Och wore *vdöffuer* samme förlykning och arfskifte Laße Erichson borgmestere, Peder Jönson, Jacob Jffuerson, Anders Olßon, Eskil Larson, rådhmän, och Marcus Bengtson.

iiii junij.

Spettalen och Jöns Perßon i Vllebroo.

Samme dag gjorde the fattiges förmyndere vdj Danewyckz hospital, nemligen Matz Jacobson och Nils Erichson, med borgmestere och rådz tilståndh ett jordeskitte med Jöns Person i Vllebroo vdi så måtte, att the haffue bekommit och annammet vpå the fattiges wegne af samme Jöns Person ett skatte heman i Öffuertärby i Åsunde häredt, som är fem öris landh jordh och man åhrligen såår 3 pundh vpå, huilket aldrig ännw haffuer warit lagdt för affredh. Theremoth haffue för:ne förmyndere igen vplatidt och öffuergiffuit förnempde Jöns Person en the fattiges gård i Vllebroo vdj Tillinge sochn och Åsunde häredt, som man åhrligen såår vpå 14 spen, och går ther af åhrligen affredz *penninger* 5 öre, gingärdz *penninger* 4 öre, korn 2 pundh, dagzwercker 6, åhrlige hester 2, fougte hester 4 och konungz hester 2, huilken gårdh och jordh för:ne Jöns Person och hans *erffuinger* med hus, tompter, åker, angh, skogh och vthiorder, vthi wåthe och tårre, när by och fierren, inthet vndentagendes, som ther til liggier och af ålder tilläget haffuer, må niuthe, bruke och behålle till ewerdelige äger o. [37 v.]

v junij

såthe för rätte Birge Jsakßon, Erich Björson sampt borgmestere och rådth.

Framlidne Michel tunnebinderes

erffuinger.

Samme dagh komme för rätten wår framlidne medborgeres, Michel tunnebinderes *erffuinger*, nemligen Matz Person i Kusneby i Kales sochn, hustru Britha Peder Matzsons, Hinrich Matzson och Erich Nilson ibidem, giffuendes tilkänne, att förnempde Michel

tunnebinderes eftherleffuerske, hustru Gertrudt, hade wäl förnögdt och tilfridz stältt them på theris egne, så och alle theris mederffuingers wegne för allt arf, som them tilfallit war både vthi löst och fast efther samme Michel tunnebindere. Och hade the bekommit och vpburit för theris halfdeel i trähusett 550 q i K. M:tz klippingz myntt, af huilket 26 q giore en daler, thesliges alle Michelz gångcläder, men alle andre lösörer byttes i tw emillen them och förnempde hustrv Gertrudt, så att the wore nu aldeles wenligen och wäl til en fulkomlig ende förlychte med henne vm för:ne arff. Och efther thet att the wore fulmündige och mechtige giorde vdaf alle theris mederffuinger, therföre afhende the samme theris mederffuinger och sigh för:ne halffparth i husett och thes grundh, tilegnedes thet sampt med all annen deel, som vdi lösörer på förnempde hustrv Gertrudtz deel kommit war, henne och hennes rätte erffuinger [38] till att niuthe, bruke och behålle quitt, frött, oclandredt och obehindredt så wäll för alle framlidne Michel tunnebinderes erffuinger och slächt, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Ther rechte the oftebemälte hustrv Gertrudt hand vpå in för rätten, och hon vplade sin fridskilling efther lagen. Och wore vdöffuer samme arfskifte wåre medbrödere Hinrich Balck, Michel Olßon och Jacob Jffuerson, rådmän.

Wolmar Wýchman

contra

Jacob Reedh ifrå Elfzborg vm en lest järn ∞ .

Sententia.

Althenstundh att förnempde Jacob Reedh hade bewys vdaf Oluf Larßon i Elfzborg, att han rosterede med greffuinnens . . .¹ fougstens tillatelse $\frac{1}{2}$ lest järn, som Jacob Reedh skulle leffuerere Jacob Hansonn på Wolmar Wýchmans wegne, therföre sades vdaf, att Wolmar haffuer icke tiltale Jacob Reedh om för:ne $\frac{1}{2}$ lest ozmundz järn vthen förnempde Oluf Larson, och ther samme Oluf icke kan bewyse sigh haffue giort arrestet med nogsam skäl, dhå bör honom betale Wolmar för:ne $\frac{1}{2}$ lest järn, såsom thet galtt then tydh arrestet skeedde, så och all bewyslig skade och interese. Och huad then andre halff lest ozmundz järn belanger, som Wolmar krafde af Jacob Reedh, bewyste han med Måns Andersons schriff-

¹ Lucka i ms.

ueres i Östre sýslett wítnesbref, att Wolmar hade bekommit ther betalning före, som honom nögdas áth, thå han gjorde rágenskap med Jacob Reedh vm för:ne járn. Sammeledis bewýste han med Anders Hanßons, fougten i Östre sýslet, och Anders schradderer, borgeres i Nýlöse, wítnesbreff.

Vm framlidne Thommas Rakz
eftherlathne ágedeler.

Samme dagh kom för rätten Hinrich Matzson, borgere i Elfzborg, fulmýndig på framlidne Thommas Rakz sýsters wegne, nemligen Elisabeth Rakz, och krafde thet arf, som här war fallit efther förnempde hennes broder *s.* Huilkett árende vdj ransaken blef tagitt, och efther thet att befunnett wardt, att förnempde Thommas Rak [38 v.] haffuer vnder en publico notario latidt göre sitt testamente (thet man här i rätten icke haffuer kunnet ogille) och therudinnen giortt sin fadersýster Margrete Rak och hennes man Anders Býsett i Aberdýn till sine rätte erffuinger, vpå huilkes wegne än nw ingen haffuer solliciteret om för:ne Thommas Rakz eftherlathne ágedeler, therföre haffuer man them icke kunnet tildöme för:ne hans sýster, vthen att hans fadersýster och hennes man áre hans erffuinger efther testamentzens inneháldh. Men huar the sigh försume att kráffuie här på thette arff innen áhr och dagh, dhå ár thet efther Swerigis lagh fallit i danarf vnder Kong:e M:tt, wár allernádigiste herre.

Thommas Felor.

Och althenstundh att Thommas Rak hade giortt Thommas Felor, borgere här i Stockholm, till sin testamentarium och giffuit honom i testamente 20 daler, them samme Thommas och bekommit hade, therföre bleff affsagdt, att han skall plichtig ware till att innhane all Thommas Rakz gáldh, som efther testamentzens inneháldh vthestå, så myckit förnempde Thommas Felor mögeligit kan ware till att vpkráffuie och bekomme. Men huar han sigh therudinnen försumelig eller orátrádig befinne lather, dhå skall han icke heller niuthe eller behálle för:ne 20 daler.

Sigfridh cládeschriffuere och Oluff Stake.

Sigfrid Olßon cládeschriffuere *contra* Oluff Stake om 756 þ 71 árs myntt, som salig Anders Mánson war skýllig bliffuen fram-

lidne Hans Drumme efther samme Anders Månsons vthgifne handskriftz lydelse, huilken summa penningar Hans Drum hade giffuitt förnempde Sigfrid i betalning.

Sattes vp till en annan rådstuge dagh, och i midler tydh skall ransakes vm beskeedh vdj s[alig] Anders Månsons bok, så och hoos hans dräng, om ther är något vpå betaltt.

[39]

In *causa* Peter Franckz i Dantzig.

Matz Månson skall än en gång citeres till öffuerflödh. Kommer han icke dhå och swarer Peter Frantzson för rätten, dhå skall så myckit vthmätas af Matz Månsons och hans framlidne hustrus erffuingz ägedeler, som samme Peter Franckz med rätte kräffuier vpå förnempde Peter Frankz wegne.

viiij juniij.

Jöns Anderßon, Påffuel Saße.

Blef ransakett en twistig handel emillen Jöns Anderßon och Påffuel Saße vm en gårdh i Strängnäs, som haffuer [til]hördt framlidne Hans Capell, borgere thersammesteds, och wardt befundet efther tiltal, swar, skäl och bewys på både syder, att Påffuel Saße åger i samme gårdh 3 boder, och för the 50 q , som förnempde Jöns hade inne hoos sikh, skall Påffuel behålle stallet och stugen, som han här till haffuer innehaft; huilke 3 boder, stuge och stall förnempde Påffuel Saße nu hemblede och vploth Peder Olßon,¹ borgere i Strängnäs, affhendendes them sikh och sine erffuinger, och tilegnede them samme Peder Olßon och hans erffuinger till ewerdelig ägo.

Om framlidne Michel kannegiuterens
testamente.

Samme dagh gilledes framlidne Michel Jönsons kannegiuterens testamente, althenstundh att thet war hans afflinge godz och witten, nemligen Hinrich Förrådhs gulsmeth, Michel stakemakere, Oluff salttschriffuere och Peder Matzson, vnderfougte her vpå slottedt, gjorde theris eedh vpå lagboken, att testamenttbreffuett giordes och försegledes i förnempde Michelz lyfzttydh.

Michel stakemakere och hans hustru.

Samme dagh kom för rätten Michel Schultz stakemakere,

¹ I ms.-marginalen står upprepat: 'Peder Olßon i Strängnäs'.

boendes vpå Norre malm, och hans ächte make, hustru Margrete, och gaf samme *hustrv* Margrete tilkänne, att efther thet hon inge barn eller *lyfzerffuinger* åtthe med *förnempde* Michel, och the äger, som Gudh hade vndt och giffuitt them, hade the sielff afflett och icke med arf fångett, therfore wille hon wälbetäncht och af en godh, frÿ wile alle sine ägedeler både vdj löst och fast, som hon efther sigh leffuer, ther Gudh kaller henne förre aff thenne wärld [39 v.] än hennes man Michel Schultz, giffue hans barn, som han med sine förre framlidne hustrur åth haffuer, så att the för:ne theris stiuformoders eftherlathne ägedeler quitt och frÿ måge niuthe, bruke och behålle till ewerdelig ägendom. Theremot gaf Michel Schultz henne igen huar tjende penning af alle sine äger både vdj löst och fast vthi så måtte, att huar han dödelig affgår förre än hustru Margrete, dhå skall och må hon för:ne 10 penningz gåffue för vth för allt annett arff, som henne elliest med rätte bör haffue, frÿ och obehindredt i sin lyfztÿdh niuthe, bruke och behålle. Men efther hennes dödh skall sådane 10 penningz gåffue igen falle till Michel Schultzes barn. Och thër så hender, att samme hans barn och dödelig affgå förre än theris stiuformoder, *hustrv* Margrete, dhå skall hon både theris och theris faders, oftebemälte Michel Schultzes eftherleffde ägedeler i löst och fast i sin lyfztÿdh niuthe och frÿtt behålle. Men huar så skeer, att *förnempde* *hustrv* Margrete och Michelz barn döo förre än han, dhå må och skall han såsom theris rätte erfuing bægges theris eftherlathne ägedeler vdj löst och fast frÿtt och obehindredt niuthe och behålle till ewerdelig ägendom. Ther rechte samme Michel och hon huarannen hand vpå in för rätten.

xij junij.

Bengt Ribbing till Främiestad, Birge Jsakson till Äpelholm, Erich Biörßon, befalningzman på Stockholm ω .

Johan Skogård och s[alig] Suen Månsons
erffuinger.

Samme dagh kom för för rätten ärlig och wälbyrdig manz, Johan Skogårdz till Skogårdz tienere, Christer Nilßon, och tiltalede framlidne Suen Månßons erffuinger, såsom wore Måns Suenson, Hans Vlfson och Nilz Vlfson, vm $4\frac{1}{2}$ tynner smör, som woge öffuer 11 [40] $\text{q}:\text{r}$ [sic], huilket smör samme Suen Månson war efther sin hand-

skriftz lydelse anno 48 skyllig bliffuen salig Arffuid Trolle til Ängz-öön. Till thet andre hade förnempde Suen Månson anno 47 taget tilläns aff för:ne Arffuid Trolle 300 ƒ och satt honom för huffuudsummen, så och ränten, nemligen 10 ƒ vdaf huart hundredt vm åhret, i pantt ett sitt hus och liggiede grundh här i staden, belägett emillen mhurener genmoth salig Lars Thursons hus, huilken summa penninger förnempde Suen Månson hade igen betalet på 73 ƒ när, efther såsom thet fanz vthen på pantebreffuett schrifuitt. Thette ärende togz i betänchende, och althenstundh att förnempde Hans Vlfson på sine och sine mederffuingers wegne begärede vp-skuf med thenne sak på nägen tydth, till thes the kunde ransake i Suen Månsons eftherlathne rägenskaper och schrifter, förmenthe sigh och, att en benempdh Hans Person, i Westerås boendes, som på för:ne tydth hade tientt Suen, skulle witterligen ware, om för:ne gäldh icke war tilfyllest afbetalet, såsom samme Hans Vlfson och och hans mederffuinger tänckie wilde, therföre gafz them respit in till Olufzmeße nästkommendes, och dhå skole the anthen med quitentier eller godh leffuendes witne bewyße, att för:ne gäldh, som på wälbemälte Johan Skogårdz wegne kräffz, är betalet, heller och dhå strax förnöye honom för thet, som tilbake står efther oftebemälte Suen Månsons vthgiffne handskriftz och pantebreffz innehäldh.

Nilz Anderson, Nilz Larßon.

Samme dagh tiltalede Nilz Anderson wår medborgere Nilz Larson vm en pyge, som han för någre åhr seden i tienst satt hade hoos samme Nilz Larson, och skulle hans hustrv haffue slagitt pygen, så at hon rämpde sin koos. Och efther man nu icke wiste, huart samme pyge kommen war, therföre menthe Nilz Anderson sigh hafue rätt att kräffuie sitt barn igen vdaf Nilz Larßon v .

[40 v.]

xv junij.

Birge Jsakson v .

Påffuel Saße, Herman Schilling, Påffuel Rode.

Samme dagh komme för rätten Påffuel Saße och Herman Schillingh och tilsporde Påffuel Rode, om han hade alle framlidne Marcus Rodes eftherlathne ägedeler här i Stockholm annammet och bekommit efther testamentzens innehäldh. Ther till swarede förnempde Påffuel Rode ia, seëndes sigh sådent wile quitere them.

Peter Franßon, Matz Månson.

Samme dagh bleff affsagdt, att althenstundh Matz Månson icke wilde eftherkomme then doom, som blef affsagd emillen honom och Peter Franßon vpå Peter Franckz wegne, wilde icke heller sware honom til rätte vthen hade försittedt många lage stämpningar, therföre förwystes förnempde Peter Franßon vm then gäldh, som han kräffuier, vthi ett steenhus och liggende grundh, belägett i Fru Gunnele grändh östen till, som förnempde Matz Månßon och hans salige hustrus erfuing både tilhope tilkommer, huilkett hus samme Peter Franßon må i vnderpant behålle och vpbäre huslegen, till thes han bliffuer tilfyllest betalett.

Hans Wällingh

contra

Laße Olßon, borgere i Strängnäs, om en tynne saltt, som förnempde Hans Wälling sade sikh haffue såldt honom för 7 tynner maltt. Men althenstundh att samme Laße med en sworn eedh vpå lagboken nekede sikh haffue giortt något köp med Hans Wällingh om saltet, therföre sades vdaff, att förnempde Laße Olßon skal lathe för:ne Hans Wällingh sin saltt tynne igen bekomme.

Dirich Dirichson och Peter Durien.

[41]

Samme dagh sålde och vplotth Dirich Dyrichson v. Grothebroek ifrå Hollandt Peter Durien en stångekrejere widh pas vm 20 lester med anckere, takel, tugh och all annen schipzreedskap, såsom samme stångekrejere nu förhanden war, på alle strömer, hampner och fharwattn frýtt att bruke, för 92 daler, bekenndes sikh samme summa penningar till nöye haffue bekommit vdaf förnempde Peter Durien *s.* Men om aff andre något tiltaal skee kunde till för:ne stångekrejere, dhå haffuer Dirich Dirichson sikh förplighted att wile oftenempde Peter Durien och hans erfvinger ther um aldelis skadelös hålle.

Jöns Blantingh

contra

Hans Hille om 2 schippund stångejärn, som han efther sin handskriftz lydelse war skýllig bliffuen framlidne Hans Steenson i Calmere. Här till swarede Hans Hille, att han betalte Hans Steensons hustrv för:ne järn och gaf henne 3 tynner saltt therföre, refere-

rendes sigh therum till witne, nemligen Birge Räf, Nilz Person och Nilz Bengtson i Calmare.

Suen Larßon, Oluf Anderson.

[41 v.] Samme dagh tiltalede Suen Larson Oluff Anderson vm 150 gyllen, therum the tilförende här för rätten warit hade och fåth en doom. Och ändhå att förnempde Suen hade nu ett witesbref vdaf borgmestere och rådth i Elfzborg, lydendes att theris medborgere Biörn Erichson bekenner, thet på för:ne Oluff Andersons handskrift, then Suen Larson hade fåth samme Biörns *hustrv* till att kräffuie Oluf Anderßon med, war inthet mere betaletd än på samme handskrift anteknet war, så wilde doch Oluf Anderson sigh icke ther åth nöye lathe vthen berättede, att han gaff Biörns hustru i betalning en hudeköperes handskrift, then han och för fulle betalning anammedt hade, tilseyendes att wile leffuerere Oluf Anderson sin egen vthgiffne handskrift igen, som han nu bliffuer kraf d med. Och menthe samme Oluff sigh förthenskuldh icke plichtig ware att sware till för:ne 150 gyllenes betalningh, förre än han får hudeköperens handskrift igen. Therföre bleff affsagdt, att therum ytterligere ransakes skall hoos förnempde Biörn Erichson och hans hustru.

xvij junij.

Birge Jsakson *o*.

Peder Olßon vpbödh Laße gulsmedz swäres tomt westen till — 2:o.

Peder Jönßon vpbödh *hustrv* Karin Peder smedz hus — 3:o.

Erich Jörenson gulsmedh.

[42] Samme dagh kom för rätten wår medborgere Erich Bertilson och på hederlig wällårdh manz mäster Oluf Luthz, så och sine egne wegne hemblede och vploth wår medborgere Erich Jörenson gulsmedh ett steenhus och liggende grundh, beläget här i staden widh kyrckegården näst bak vm Peder Helsingz hus, hållendes i längden 16 alner och i brädden 17 alner 1 quarter, huilkett steenhus och liggende grundh förnempde M. Oluff Luth och Erich Bertilson samme Erich Jörenson lagligen såldt haffue för 5 956 q suenst myntt, theraf 26 q giöre en daler. Then summa förnempde Erich Bertilson här in för rätten bekende och tilstodh förnempde M. Oluff Luth och sigh

haffue bekommit och vpburit vdaf Erich Jörenson till godh och fulle nöje, then sidzte penningh *med* then förste. Huarföre afhende Erich Bertilson samme M. Oluff Luth och sigh, så och bägges theris hustrur och *erffuinger* för:ne steenus och liggende grundh och tilegnede thet medh sine frÿe mhurer, källere, boder, stuffuer, winder och all annen tilbehörelse, aldellis såsom thet af grunden vpmuret är och nu för ögon står, förnempde Erich Jörenson och hans *erffuinger* quitt och frÿtt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne steenus och grund lagbudit och lagståndit, på huilkett oftebemälte Erich Jörenson vplade sin fridskilling efther lagen.

Nilz Nilßon, Oluff Stake.

Nilz Nilßon *contra* Oluff Stake vm $\frac{1}{2}$ schippund wax och itt schippund talg ∞ .

Sententia.

Efther thet att Nilz Nilßon inthet bewÿs eller någre witne hade, att hans framlidne broder sålde framlidne Anders Månson för:ne wax och talgh, eÿ heller wiste, huru köpet them emillen giortt war, therföre kunde honom inthet tildömes, thÿ fast han hade någon wiß beskedh eller handskrift vm samme wax och talgh, så kunde doch Nilz Nilßon icke nu komme til sin betalningh, althenstundh ther finnes fast mere gäldh än Anders Månsons eftherlathne äger kunne tilräckie att betale *med* vthen moste fälles q om q såwål för then ene gäldenären såsom then annen, efther såsom lagen vm sådane fall förmälle ∞ .

Främmende köpmän.

[42 v.]

Samme dagh war menige borgerskapet kalledt vpå rådstugen, thesliges alle fremmende köpmän, som theris handel i Stockholm drÿffue, och wardt them tilkänne giffuitt och förehållet, att efther thet samme fremmende köpmän handle och liggie här vdöffuer lage tydh, nemligen 6 weker i sender, menige borgerskapet till förfångh och skade, i thet att the fremmende förtage them then näringh, som them haffue bör, theregenom the *med* tyden platt kunne bliffue förderffuede, huar sådent icke warder förekommit, vthöffuer huilket menigheten sigh någre reeser på thett ödmiukeligiste och vnderdånigiste haffuer beklaget hoos Kong:e M:tt, wår allernådigiste herre, therföre hade H. K. M. allrede ifiordh latidt tilseye och befale the

fremmende egenom framlidne Jacob Bagge, att the icke skulle liggie här *med* theris handel längre än 6 weker i sender; doch att man dhå icke hade fulfolgdt *thet* vthen *thermed* allt här till fördrögd, war orsaken, att the fremmende föregåffue och sigh beclagede, att the myckit vthborgedt hade, som the icke allt wiste brott till att inkræffue och få betalning före. Men althenstundh att the seden hade tydh nogh haft till att inmhane theris gäldh, så loth h[ögmetigis]te K. M. them nu tilseye, att H. K. M:tz wilie och befallning är, att the icke här efther skole liggie eller handle här vdöffuer lage tydh emoth stadzens priuilegier vthen drage häden igen, när 6 weker äre för- lidne. Doch vpå *thet* att the kunde haffue thäs bättre tydh och til- fälle att beställe om theris saker, hade H. K. M. vndt och efther- latidt them än en weke till the 6, så att the måge liggie och handle [43] här 7 weker i sender och icke längre; ther efther the sigh aldelis och fulkomligen rätte skulle.

xxij junij.

Bengt Ribbing, Johan Bagge, Erich Biörßon *o*.

Birge Elefson.

Stodh vp för rätten förnempde Johan Bagge och vpå sin käre moders och syskenes, så och sine egne wegne hembledde och vplotth wår medbroder Birge Elefson rådmann ett steenhus och liggiede grund, beläget här i staden vpå Westre lång gaten på östre syden emillen her Gabriel Christersons *o* och Joan Organistes hus, huilket steenhus och liggiede grundh framlidne Jacob Bagge för någre åhr seden lagligen såldt hade förnempde Birge Elefson för 1 000 *q* ortiger vdj salig och högloflig i åminnelse konung Gustafz myntt, huilken summa förnempde Johan Bagge här in för sittiede rätten tilstodh och bekende sin salig fader haffue bekommit och vpburit af förnempde Birge Elefson till godh och fulle nöye, then ytterste penningh *med* then förste. Huarföre afhende förne Johan Bagge sin moder, syskene och sig förnempde steenhus och liggiede grund och tilegnede *thet med* sine fyre frye mhurer, två porter, en på öffre och then annen på nidre gaten, så ock källere, boder, stuffuer, winder och all annen husens tilbehörelse, aldelis såsom *thet* aff grunden vpmuret är och nu för ögon står, förnempde Birge Elefson och hans erffwinger quitt, frött och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war förbemälte steenhus och

grundh lagbuditt, lagståndit och adelis lagfaritt, på huilket ofte-
nempde Birge vplade sin fridskilling efther lagen.

Om Birge Elefsons hampe.

[43 v.]

Laße Larson gjorde sin eedh therupå, att the 2 knipper hampe,
som Birge Elefson taler vpå, komme i vågen igen, och hade Oluff
Týreson draffuant och Nilz Olßon buritt hampen thýdt.

Saköre.

Samme dagh blef dömpdt och afsagdt, att Erich Person ifrå
Helsingeland haffuer förbruttid the bocker, som han här en bard-
skärere olagligen såldt hade, och ther till 40 ₣.

Erich Jörenßon ifrå Åboo.

Samme dagh förordnedes theße eftherskriffne män, Jacob Jf-
fuerson, Jöns Hinrichson och Eskil Larson till att räkne emillen
Erich Jörenson ifrå Åboo och hustru Britha, framlidne Christoffer
Pedersons eftherleffuerske. Men om the 7 alner clåde, som samme
hustrv Britha haffuer gifuit honom sin förplichtelse vpå, skall för-
nempde Erich Jörenson först hempte sigh bewÿs ifrå Åboo.

xxvj juniij.

Erich Biörson o.

Jören schriffuere, Ambrosius Bälingh.

Samme dagh kom för rätten Jören schriffuere, borgere i Dant-
zig, och tiltalede Ambrosius Bäling vm 48 pålske gyllen och 27 gråßer,
som förnempde Jören för thenne sin wederparthz flýtige bön skuldh
hade betalt hans husbonde, Thommas Betzel, efther såsom Jören
schriffuere thet bewÿste med en missiue, som Ambrosius honom ther
vm tilschriffuitt hade och nu här för rätten bekende, att thet war
hans eigen handskrift. Doch wilde Ambrosius honom samme gäldh
icke bestå vthen gaf före, thet Jören schriffuere war honom skÿllig [44]
länthe penningar 48 gyllen. Ther till med hade han aff samme Am-
brosius 2 handskrifter, lÿdendes på 52 pålske gyllen. Doch haffuer
förnempde Ambrosius sigh nu så tilbudit, att när Jören schriffuere
worde betheendes schriftligitt bewÿs vm för:ne 48 gyllen och 27
gråßer, som han kräffuier, dhå wille han contentere honom, oan-
seedt thet Ambrosius (efther såsom Jören berättede) hade nÿligen
bekendt här vthi sitt fängelse, när emillen honom och Jören rügen-
skap höltz vdi gode mänz närware, thet samme Ambrosius war ho-

nom skyllig. Thernäst haffuer förnempde Jören tiltaledt Ambrosius Bäling vdj så måtte, att Jören war godh bliffuen för honom för ett fath lijer, som kostede 117 gyllen och skulle haffue bliffuit betalede vm S:ti Johannis Baptiste tydth anno 76. Och meden betalningen icke skeedde på föresagdh tydth, rosteredes för Jören schriffuere 136 daler om Bartholomej tydth ther efther *o*. Så althenstundh att Ambrosius thette icke heller bestå wille, att Jören gick i lyfte för hans skuldh, vthen gaff före, att thet skeedde för hans husbonde, förnempde Thommas Betzel, huilken och lijerne til gode kompne wore, therföre blef om thenne, så och then förste punct efther bägge parthernes eget tilbudh och welkhor i rätten affsagdt, att Jören schriffuere skall vm then gäldh, som han kräffuier, hempte sig nogsampt bewys hytt innen thette datum och nästkommende jul, och ställe nu nögactige borgen, så att huar han icke kommer med samme bewys, dhå skall han förplichted ware att betale Ambrosio all bewyslig skade och vmkost och sware honom til thet tiltal, som han förmener sigh haffue till samme Jören. Theremoth skall Ambrosius ställe honom igen nögactige borgen, såledis att om Jören comparerer här med förnempde bewys vpå för:ne tydth, dhå skall Ambrosius plichtig ware att betale honom huffuudsummen och intereßet, så och vprätte honom all skade, expens och vmkost, som allrede ther vpå gåth haffuer och än här efther moste wendes.

Om Birge Eleßons hampe.

Samme dagh gjorde Nilz Olßon Helsing sin eedh vpå kårßet, att han bar en knippe hampe tilbake i wågen, som togz vp igen vthur Laße Larßons båth.

Hustrv Marieth, s[alig] Laße Hinrichsons efther-
lefde enckie.

Samme dagh kom för rätten hustru Marieth, framlidne Laße Hinrichsons eftherleffuerske, och tilsporde Jöns Nilßon Dyster, om hon war honom något skyllig vdaf hans faderbroders penninger. Ther till swarede samme Jöns ney, seyendes sigh ther vm inthet mere haffue till att kräffuie vdaf henne.

III julij.

Hans Clauer, Amand Dobrams.

Samme dag sålde och vploth wår medborgere, Hans Clauer, en

benempdh Amand Dobrams ifrå Flandern ett schip widh pas vm fyre eller fem och tiugu lester, som Märthen Bengtson i Åboo tilhörde, med anckere, segel, takel, tugh och annen redzskap, såsom thet nu här tilstedz lågh, på alle strömer, hampner och fharwattn frÿtt att bruke. Och bekende förnempde Hans Clauer, att för:ne Amandh hade wäl och till godh och fulle nöye betalt honom för samme schip ∞.

viiij julij.

[45]

Bengt Ribbing, Erich Biörßon ∞.

Matz Olßon vpbödh Laße gulsmedz swäres tomt — 3:o.

Jacob Iffuerson vpbödh Jacob Wärners hus vpå Westre lång gaten — 1:o.

Jören schriffuere.

Samme dagh kom för rätten Jören schriffuere, borgere i Dantzic, och efther såsom then 26 dagh junij nästförliden bleff affsagdt emillen honom och Ambrosius Bäling, att the huarannen med borgen och lyftesmän försäkre skulle, så satte förnempde Jören schriffuere nu för sikh i lyfte wår medborgere Hans Schulte, huilken med tilsejelse och handsträckning sig i samme borgskap wälwillig inloth såledis, att för:ne Jören schriffuere skall eftherkomme och fullgiöre, huadh såsom för:ne sentens och doom i then mätten innehåller och förmåller. Och efther thet att förnempde Ambrosius Bäling hade ännw inge borgen fåth, bleff förthenskuldh affsagdt, att han vpå sin egen vmkost skall bliffue vdj fengzlig förwaring, till thes han borgen och lyftesmän bekomme kan.

Frw Jbbe, Thommas Biörßon.

Samme dagh sades vdaf, att Thommas Biörson skall efther then doom, som tilförende war affsagdt, ställe then ädle wälborne frw, frw Jbbe, greffuinne til Rasborg ∞, tilfridz för thet tegell, som han hade vpburit h[ennes] n[ådes] penninger före anno 69.

Vm fremmende gäster.

Warnedes åther borgerskapet, att ingen skall tage fremmende gäster in till sikh, med mindre man giffuer stadthållerne vpå slottedt therum tilkänne.

[45 v.]

Godtschalck Jönsson.

Witnede Matz Person och Laße Erichson, stadzens borgmestere, thet framlidne Godtschalck Jönsson hade bekendt för them, thå han war insatt i gamble rådstugen, att han sin swäres husbreff hade heemligen och vthen hennes weth och samptücke tagit vthur hennes gömer och satt thet seden vth för en summe penningar.

xiiij julij.

Erich Biörsson o.

Peder Suenßon.

Samtychte och bewilgede borgmestere och rådh, att Peder Suenßon må bygge sitt hus med ett halft tak och haffue sitt droprum vth på stadzens tomt, som är bak om hans hus, medh sådane förordh och welkhor, att när man will på stadzens wegne byggie något på tomtten, dhå skall Peder Suenßon förplichted ware att affryffue sitt halffue tak och byggie seden sin mhur vp igen, såsom af ålder waritt haffuer, vthen genseyelse.

Claes cordewanmakere och Oluff Larßon i Elfzborgh.

[46] Samme dagh kom för rätten Claes Vormöl cordewanmakere, boendes här vpå Norremalm, hembledde och vploth wår medborgere Arffuid Larßon vpå hans broders Oluff Larßons wegne en gårdh med thes tomt, som samme gård nu står vpå, liggiendes <widh> i förnempde Elfzborg widh Buldewyñs gårdh och in till kyrckegården, huilken gårdh och tomt förnempde Claes cordewanmakere för:ne Oluf Larßon såldt hade för 30 daler, räknendes 26 $\frac{1}{2}$ vdaf K. M:tz gemene klippingz myntt på daleren. Then summa samme Claes cordewanmakere bekende och tilstodh sig haffue bekommit och vpburit vdaf förnempde Arffuid Larßon vpå hans broders Oluff Larßons wegne till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med then förste, affhendendes förthenskuldh sigh och sine erffuinger för:ne gårdh och tomt, och tilegnede honom med all sin tilbehörelse, såsom han nu är vpbyggt och för ögon står, förnempde Oluf Larßon och hans erffuinger till ewerdelig ägo. Och Arffuid vplade fridskillingen.

xv julij.

Bengt Ribbingh, Erich Biörßon ω .

Jacob Jffuerßon vpbödh Jacob Wärners hus — 2:o.

Rasmus Schåning

*contra*Thommas Biörßon vm 1 000 tegel, som han hade vpburit betalningh
före anno 70 ω .*Sententia.*

Efther thet att förnempde Thommas rådde inthet vm teglet,
vthen thet togz till högborne furstes och herres, hertig Carlz behoff,
therföre skall Rasmus få sine penningar igen i thet myntt han vth-
giffuitt haffuer eller thes wärde.

Peder Helsing och hans barn.

Theße eftherskriffne män förordnedes på ett arfskifte emillen
Peder Helsing och hans mågh Halffuar Jönßon och hans hustrus
syster ω : Michel Olßon, Eskil Larßon, Jöns Hinrichßon och Birge
Eleffßon, rådmän.

xix julij.

[46 v.]

Hustrv Anna Hans Gastz och Thommas Nilßon.

Samme dagh kom för rätten hustrv Anna, framlidne Hans
Gastz eftherlathne änckie, giffuendes tilkänne, att ifiord war händt
ett ynckeligit fall vdj Vpsale, så att en benempdh Thommas Nilßon
war kommen i skade för hennes shon widh nampn Hans Gast och
tagit honom af dage. Och efther thet att samme Thommas hade med
sin broder Helge Nilßon och andre sine wänner latidt besökie för-
nempde hustrv Anna, flyteligen begärendes, att saken motte komme
till en wenlig förlykning emillen henne och honom, så hade hon
efther ett nogsampt betänckende och med hennes målmänz och
wäppers råd och samptycke, nemligen her Joachim Olaj, kyrcke-
heerdes i Vpsale, Peder Larsons, K. M:tz befallningzmannz, Erich
Hinrichsons borgmesteres och Frans Märthensons ther sammestedz,
sådane wenlige handel inrympdt och latidt falle sin och sin barns
målzägende rätt emoth för:ne Thommas Nilßon. Och war hon vdj
för:ne gode mänz, theslikes wære medbröderes, ärlige mänz Oluf Gre-

gersons och LaBe Erichsons, borgmesteres, och Peder Jönsons, rådmanz härsammestetz, närware och egenom theris wenlige förhandling med förnempde Helge NilBon på hans broders Thommas NilBons wegne så förlÿcht och fördragen, att han skulle giffue förnempde hustrv Anna vdj manzboth för förnempde hennes framlidne shon 2 000 ƒ , sådane att 26 giöre en daler, och ther till 8 alner engelst clåde, huilket clåde sampt med för:ne summa penningar hustrv Anna

[47] Hans Gastz för oß bekende och tilstodh sigh haffue bekommit, annammet och vpburit vdaff hustru Anna förnempde Helge NilBons till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med then förste, medh huilken förlÿkning och manzboth samme hustrv Anna Hans Gastz aldelis wäl nögedes och giorde förthenskuldh så wäll för sigh, sin barn och all theris slächt, förwanter och eftherkommende, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, för:ne Thommas NilBon quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltal, clander och qual vm hennes framlidne shons Hans Gastz dödh, så att ther vm skall ware och till ewig tydh bliffue en platt aftalet och wälförlÿcht sak och aldrig efther thenne dag huarken med ordh eller gärningar yppes eller reppes i någon måtte widh thet straff, som Swerigis lagh therum förmälle. Ther rechte oftenempde hustrv Anna Hans Gastz förbemälte hustrv Anna Helge Nilsons på för:ne Thommas NilBons wegne hand vpå in för rätten.

xxvij julij.

Clämet timberman, Simon knÿfsmedh.

Sades vdaf emillen Clämet timberman och Simon knÿfsmedh vm en träbygning wästen till, att althenstundh thet rum, som samme bygning står vpå, war tilförenne dömpdt till en almenningz gate, therföre skall thet bliffue ther widh, och bygningen skall ryffues aff.

xxix julij

wore borgmestere och rådmän församlede vpå rådstugen.

Jacob JffuerBon vpbödh Jacob Wärners hus — 3:o.

[47 v.]

xxxj julij.

Joannes Baptista conterfejere.

Samme dagh meddeltes Johan Baptista conterfejere ett trans-

sumpt af ett K. M:ttz breff, lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Wÿ Johan then tridie med Gudz nåde Swerigis, Göthes och Wendes \oslash konungh, gøre witterligit, att thenne wår troo tienere, Baptista målere, haffuer i vnderdånigheet latidt giffue oß tilkänne, att efther thet han haffuer giffuit sigh vthi ächteskapz ståndh med framlidne Gilius Packetz byßegiuterer efftherleffuerske, bliffuer han nu på samme sin hustrus wegne af någre både jnländske och främ-mende myckit öffuerlupin och hårdeligen manth vm någon gäldh, som förnempde Gilius Packeth vthi wår broders konungh Erichz regementz tydh är skyllig bliffuen. Och althenstundh förnempde Gilius miste alle sine ägedelar både i löst och fast för någre åhr seden och hans eftherlathne hustru beclager sigh, att hon icke haffuer be-kommit then deel af förnempde ägedeler, som henne med rätte boorde efther Swerigis lagh, icke heller the morgengåffuer, som henne wore tilsagde \oslash , therföre haffuer förnempde Baptista ödmiukeligen begä-ret, att wÿ honom samt hans hustru för förnempde Gilij creditorer nådigist wille försware. Så haffue wÿ sådane hans ödmiuke begären icke wiledt honom afslå eller förwegre vthen härmed och vthi thette wårt kongelige öpne brefz craft tagit och annammet förnempde Baptista målere samt hans hustru vthi wårt kongelige hägn, wärn, fridh och förswar för allt öffuerwäldh och orätt, synnerligen till att försware them för then gäldh, som förnempde Gilius Packeth vthi konungh Erichz tydh är skylligh bliffuen, så att ingen skall efther thenne dagh haffue macht att fordre af them någon deel, såsom the och med Swe-rigis lagh icke haffue fogh eller rätt till, vthen lathe them therföre aldelis bliffue okrafde \oslash , förbiudendes förthenskuldh härmed alle, ehoo the ware kunne, som för wåre skuldh wile och skole gøre och lathe, att gøre förnempde Baptista eller hans hustru härmed någet hinder eller förfångh widh wår ogunst. Ther huar och en må wethe sigh effther rätte. Schriffuit på wårt kong:e slott Stockholm then 8 majj anno \oslash 76. Vthi wår regementz tydh på thet ottende.

v augusti.

Bengt Ribbingh.

[48]

Matz Larßon rittmästere och Hinrich Rost.

Kom för rätten Kong:e M:ttz, wår allernådigiste herres troo tienere och rittmästere, wälbyrdig Matz Larson, giffuendes tilkänne,

huruledis att högborne furste och herre, hertig Magnus till Saxen o hade köpt aff honom 2 hester för 60 daler och betalt then ene, men för then andre skulle han få betalning vdaff Jören Fölsche, som war H. F. N. köpman, huilken <och> med Hinrich Rost handlet hade, att han wille betale Matz Larßon the 30 daler, som tilbake stode och införe them högbemälte hertig Magnus till rägenskapz, meden han med sitt mattskapy war kommen i någon contract med H. F. N., huilkett förnempde Hinrich Rost och så samptycht och ingåth hade. Men när Matz Larßon krafde honom, gaf han före, att han icke än hade thet tilfyllest bekommit vdaff högbemälte hertig Magnus, som H. F. N. honom och hans mattskapy efther contractens innehåldh tilsagdt hade, och wille förthenskuldh icke betale för:ne Matz Larßon, och thå han krafde H. F. N. igen, bewyste H. F. N. med Hinrich Rostz rägenskap, att ther war med vdj fördt, thet han på H. F. N. wegne hade betalt Matz Larßon 30 daler för en hest, såsom och H. F. N. inthet annet wiste, än att sådent skulle allrede ware skeedt för ett halft åhr seden, och wille förthenskuldh honom ingen ytterligere betalning warde lathe vthen förwyste honom therum till Hinrich Rost igen, huarföre och för:ne Matz Larson sigh nu wilde försee, thet samme Hinrich Rost skulle plichtig ware att förnöye honom för för:ne 30 daler. Huilkett ärende vdj ransaken och betänchende togz. Och althenstundh Hinrich Rost loth sigh öffuertale aff för:ne Jören Fölsche till att vthloffue Matz Larßon sådane betalningh och seden förde högbemälte hertig Magnus en sådane summa penninger till rägenskapz, såsom hade han allrede betalt them, och theregenom företagett Matz Larßon, att han nu icke må hoos H. F. N. therum wýdere mhane eller någett förmode, therföre syntes rättwýst ware, thet Hinrich Rost är skýllig till att betale oftebemälte 30 daler och förnöye Matz Larßon therföre i thenne dag innen solsätter, meden han är wägfarende och moste på högztbemälte K. M:ttz och rýkzens togh och reese, och seden sökie sin betalningh hoos högbemälte hertig Magnus eller Jören Fölsche, som honom thette vpå kommit haffuer. Vthi huilken *sententia* och doom doch oftenempde Hinrich Rost sigh förmenthe beswäred ware och appellerede förthenskuldh ther ifrån vnder högztbemälte Kong:e M:tt, thet honom med sådane beskedh eftherlatidt bleff, att han sin appellation innen nästföliende otte dagar prosequere skulle.

[48 v.]

vij augusti.

Birge Jsakßon, Erich Biörßon o.

Om framlidne Gregers Heßes testamente.

Samme dagh gilledes framlidne Gregers Heßes testamente vdj alle sine puncter och meningar, så att hans eftherleffuerske, hustru Beke, skall inthet mere bekomme aff alle hans eftherlathne ägedeler än en halffpart, och then andre halffparten skall sätties i rätten förnempde Gregers Heßes barn til gode, som han med sin förre hustru åth haffuer.

xij augustj.

Hinrich Balek vpbödh Nilz Rýningz tomt westen till — 1:o.

xix augustj.

Birge Jsakßon.

Hinrich Balek vpbödh Nilz Rýningz tomt — 2:o.

Jacob Jffuerßon vpbödh s[alig] Hinrich fiskieres hus östen till — 1:o.

Märthen Matzson oc Håkon Jönßon.

[49]

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Märthen Matzßon wälbetäncht och med en godh frý wílie hembledde och vploth Kong:e Mittz, vår allernådigiste herres troo tienere och fougte på ladegårderne widh Stockholm, Håkon Jönßon, ett steenhus och liggende grundh här i staden östen till belägett på östre syden emillen salig Oluff Larsons och Oluff Engelbrechtsons hus, huilket hus och grundh förnempde Märthen Matzson för:ne Håkon Jönßon såsom sin frände och näste byrdeman till samme hus lagligen såldt haffuer för sexten twsendh och trýhundrede þ ortiger, sådane att 26 þ giöre j daler. Then summa för:ne Märthen här in för sittende rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit, vpburit och vndfångit vdaf förnempde Håken Jönßon till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med then förste. Huarföre affhende Märthen Matzson sigh och sine erffuinger för:ne steenhus och liggende grundh och tilgedede thet med sine egne fyre frýe mhurer, twå källere, tree boder, twå stuffuer, cammere, winder och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet aldellis såsom thet aff grunden är vpmuret och nu för

ögon står, förnempde Håkon Jönsson och hans rätte erfvinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt såwål för förnempde Märthen Matzson och hans erfvinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war för:ne steenhus och grund lagbuditt och lagstånditt, på huilkett oftebemälte Håkon Jönsson vplade sin fridskilling efther lagen.

Peter de Krock, Hinrich Brinckman.

[49 v.] Samme dagh producerede och framförde wår medborgere Peter de Crock för sittende rätten en gulsmedz suen, benempdh Hinrich Brinckman, then ther berättede och tilkänne gaff, att förnempde Peter de Krock hade betroodt honom vm en handskrift, som han i Brunswýck skulle haffue krafdt någon gäldh med, huilken handskrift han vdj nästförliden höst till siös mist hade. Men efther han hade en copýe vdaf förbemälte handskrift, therföre haffuer han nu widh Gudh alzmechtig sworitt, bekendt och witnedt, att samme copýe, som nu i rätten vpläsen bleff, kom aldellis öffuereens med hennes rätte förseglede original, som han till siös mist hade, och war hon lýdendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Jck Jorgen Schulte bekenne mit dieser myner egen handtschrift schuldich tho sýn dem ersamen vnnnd vornehmen Peter de Krock vor vorterde kost, beer vnnnd wýn gerechnet 683½ q swedisch, des 26 q vp einen daler gerechnet, welche 683½ q swedisch ich ehme vp des hebbern disses breues geloue mit dem ersten thobetalen nach sýnem eigen willen vnnnd begerde. Des thor orkundt disser handschrift hebbe ick myn pitzer hirvnder gedrucket. Gescheen hir binnen Stockholm den 29 januarij anno 1576.

Anders Larsson, Hans v. Rántelen.

Samme dagh gafz Hans v. Rántelen frist in till lögerdagen sikh till att betänckie, om han will bliffue widh Anders Larsson, K. Mitz köpman här i Stockholm, om thet tiltal, som han förmener sikh haffue till honom heller och giffue samme Anders Larsson och hans wårdh i Räfte, Michel Klýtingh, quitt och frý för allt tiltaal.

xxi augustj

sátthe för rätte Birge Jsaksson till Äpelholm och borgmestere och rådmän.

Hans Scheuel, hustru Margrete

Hans Wehuses ∞ .

Samme dagh blef efther tiltaal, swar, skäl och bewÿs dömpdt och affsagdt emillen Hans Scheuel, borgere vdj Räffle, och wår medborgerske, hustru Margrete, framlidne Hans Wehuses eftherlathne änckie, att efther thet förnempde Scheuel kraffde samme Wehus vm 1 033 q konungh Erichz myntt, som han war skÿllig bliffuen för:ne Hans Scheuelz hustrus förre man, framlidne Hans Kleÿ, theremoth förnempde Wehus bewÿst hade med wår framlidne medborgeres Herman Dÿningz rägenskap, som han med eigen hand schriffuitt hade, att han på Wehuses wegne hade 1 000 q betalt Hans Michelßon, som nu är borgere vdj Lÿbeck, huilken vm för:ne, så och andre Hans Kleÿes vtheståndende gäldh här i rÿkett fulmacht haft hade, huarföre förnempde Hans Wehus anno 76 then 3 dagh septembris här vdaff rätten war befalt och vpå lagdt, att han antingen så många penninger, som för:ne gäldh sigh belöper, heller och nogsam pantt therföre i rätten sättie skulle och flÿ sigh ytterligere beskeedh vdaff Hans Michelßon, såsom och skeedt war vdj så måtte, att samme Hans Wehus twenne hans schriffuelser tilbake fåth hade, therudinnen Hans Michelßon swarede och sigh förclarede, att han penninger vpburit och annammet hade vdaff Herman Dÿningh; therföre bleff förnempde hustrv Margrete frÿsagd för yttermere tiltaal och mhaningh vm the 1 000 q , som Herman Dÿningh vpå hennes framlidne manz wegne hade betalt för:ne Hans Michelßon. Men huad belangendes war the 33 q , som wore vdöffuer samme 1 000 q och hon icke bewÿse kunne, att the wore betalte, skall hon plichtig ware att förnöye oftenempde Hans Scheuel före.

Hustrv Margrete Hans Wehuses.

Samme dagh bekom hustru Margrete, framlidne Hans Wehuses eftherlathne änckie, ett vidiße vnder stadzens jnsigle aff ett certificatz, som hennes man war meddelet vdj Calmare vnder stadzens signett then 19 aprilis anno 72., jnehållendes och förmällendes, att Hans Rÿße och Matz Feling, gulsmeder och borgere vdj Calmare, hade anno 70 then 3 dagh aprilis ther för rätten witnedt och bekendt, att Hans Wehus war siuk bliffuen vdaf pestilentien i förnempde Calmare och hade giortt sin sak clar med Corth Rothsen och war platt skild ifrå samme Corth om then mattskapÿhandel,

som the tilhope haft hade in till samme tyd; så hade och Hans Wehus thå giortt sitt testamente, befaledes alle sine ägedeler förnempde Corth Rothsen, så att om Gudh hade kalled honom aff thenne världh, thå skulle samme Corth Rothsen haffue öffuerantwardet hans erffuinger för:ne ägedeler. Thermed war Corth ifrå Calmare dragen, lathendes Hans Wehus siuk efther sigh liggie o.

Capitein Larens Caingniol.

Samme dagh producerede capitein Larens Caingniol för rätten Arendt Hoffslag, som witnede och certificerede, att han war skyllig förnempde capitein 200 daler. Och efther thet att samme capitein hade såldt för:ne gäldh en benempdh Hans de Wärth och thenne Hans af honom begärede, att han för:ne 200 daler vpå Hoffslagz wegne motte bekomme och annamme vdaf Gilius Merthens, så hade förnempde Hoffslag betalt samme Gilius för:ne 200 daler, meden Hans de Wärth på honom see wille och med honom wäl tilfridz war.

[51] Thernäst witnede wår medborgere Cornelius v. Buske, att han anno 75 vdj julij måned war efther Hans de Wärthz begären vpå en wenlig handel emillen honom och capitein Larens Caingniol vdj samme capiteins losement här i Stockholm, och bleffue bägge parther wenligen förlychte och fördragne vdj så måtte, att capiteinen skulle haffue respit och tolemodh in till julen ther näst efther vm the 400 daler, som Hans de Wärth honom skyllig war och vdj Lybeck skulle haffue bliffuit betal[t]e, för huilket, så och att capitein Larens icke bekommit hade the 170 daler, therum Hans de Wärth hade förwüst honom på her Pontus de la Gardij o och samme Hans skulle giffue capitein Larens för the 200 daler, som Hoffslag honom skyllig war och förnempde Hans till sig köpt hade, skulle samme Hans giffue för:ne capitein Larens för skade och interese fulle 200 daler, till huilket han sig och wälwilleligen widh sin eedh och med handsträckning förplighted hade. Men någre dager ther efther hade capitein Larens förnempde sin gäldenär Hans de Wärth latidt arrestere egenom Jören Sülbeck, räckzens profos, såledis att han icke häden drage skulle, förre än han war aldelis skildh från capiteinen. Doch war samme Hans de Wärth vdj capiteinens frånware häden dragen vthur rosteringen, så santt förnempde Hoffslag och Cornelius v. Buske Gud hielpe skulle. Till thet

sidzte haffuer förnempde Jören Sjlbeck witnedt och bekendt widh then eedh, som han sworet haffuer Kong:e M:tt, wår allernådigiste herre, att han såsom en tilförordned ryckz profos hade efther oftenempde capitein Larens Caingniols begären arresteret Hans de Wårth här i Stockholm vthi så måtte, att han widh peen två gånger så myckit, som capiteinen hoos honom hade till att kräffuie, icke wyke eller sigh häden begiffue skulle, förre än han war skildh ifrån capiteinen anthen i wenligheet heller med lagh och rätte, huilkett och Hans de Wårth wid sin eedh och ähre hade med handsträckning loffuett och tilsagdt profosen ρ .

xxvj augustj.

Jacob Jffuerson vpbödh Hinrich fiskieres hus — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh Nilz Rýningz tomt — 3:o.

Joachim Tramme, borgere i Ljbeck ρ .

[51 v.]

Samme dagh constituerede Joachim Tramme, borgere i Ljbeck, Johan Menneman till att igen kräffuie och annamme 400 tynner rågh, som samme Tramme köpt hade vdaff högborne furste och herre, hertig Magnus till Saxen ρ , och med en benempd Corth Cloth åth Ljbeck sendt, huilken rågh vdaff Kong:e M:ttz till Danmarck krigzfolk till siös vptagen war. Och althenstundh att thet therföre skeedt war, att man menthe, thet samme rågh skulle haffue hördt högbenälte hertig Magnus till, så haffuer förnempde Joachim Tramme nu här för rätten widh Gudh alzmechtigiste sworet och bekendt, att H. F. N. ingen deel eller parth hade i för:ne 400 tynner rågh, vthen att han kom samme Joachim Tramme allene till, och han hade betalt rågen H. F. N. till godh och fulle nöye, förre än han häden skippedes, huilkett och Melchier Gýnter, borgere i Ljbeck, och Jacob Lång, wår medborgere, och Hans Kerckman wittnede. Så bewýste och Hans Hille, tollschriffuere härsammstedz, med tolboken, att rågen war Joachim Tramme tillschriffuin och vdj hans nampn vthskippedh, men huadh förnempde Corth Cloth hade innehaft vdöffuer¹ 400 tynner rågh, thet hade förnempde Jacob Lång och Hans Kerckman tilhörtdt, huilke förnempde Menneman och fulmacht gåffue att kräffuie samme theris rågh igen ρ .

¹ Ordet 'vdöffuer' är i ms. upprepat.

xxviij augustj
 såthe för rätte greffue Peder ω , Anders Sigfridson till Broo, Bengt Ribbing till Främiestad, Birge Jsakson till Äpelholm och borgmestere och rådmän.

[52] Hustrv Ingridh i Salo, her Jöns Grindh,
 Erich MärthenBon.

Samme dagh kom för rätten hustru Ingridh i Salo vdj Rymmetelete sochn och tiltalede her Jöns Grindh, kyrkeheerde i Bierne, och Erich Märthenson i Böle vdj Kymmete sochn i Finlandh vdj så måtte, att anno 1534 war skeedt en wenlig förlökning emillen förnempde hustrv Ingridz moderbroder Steen Hinrichson och Knuth Kappe och Simon NilBon, borgere i Åboo, så att förnempde Steen HinrichBon hade för 1 500 q ortiger, som honom thå efther skäl och bewys wore tilräknede, bekommit tw jordegodz, benempde Tiuffuas och Wyrula, och efther thet att samme förlökning icke hållen war, vten att för:ne Wyrula war seden giffuitt salig och höglofflig i åminnelse konungh Gustaf och chronen och Tiuffuas hade förnempde her Jöns Grindh satt i vnderpantt her Hinrich ClaeBon till Kanckas, riddere, therfore begärede hustru Ingrid att bliffue wederlagd för Wyrula med half Pojke och för Tiuffuas med halffparten vdaff för:ne summa penningar, såsom är halffottende hundrede q ortiger. Thernäst tiltalede hustrv Ingrid förnempde her Jöns Grindh och Erich Märthenson, att the emoth then wenlig förlökning, som Erich Håkanson till Wyrula, Torsten HinrichBon till Autis, Laße Larson, befalningzman på Åboo, och Hans Erichson till Brinckala hade giortt emillen honom och samme her Jöns then 3 junij anno 74, hade lagdt i quarstade ett godz, benempd Autis, liggendes i Rymmetelete sochn, som förnempde her Jöns vpå för:ne tydh hade giffuitt och vplatidt henne till ewerdelig äge för thet tiltal, som hon hade till honom och Erich Märthenson vm then fierde penning i förbemälte Pojke och elliest. Huilke ärender wj vdj rätten toge och om bägge parthernes skäl och bewys nogsamligen ransakede. Så althenstund att hustrv Ingrid med salig her Erich Flämingz och Anders Wäsgöthes breff vnder theris och Åboo stadz signeter vthgiffuitt, görligen och skäligen bewyste, thet förnempde Knuth Kappe och Simon NilBon thå wore skyllige för:ne Steen Hinrichson 1 500 q och att the therfore vndte och vplothe honom förbemälte Tiuffuas och Wyrula,

[52 v.]

syntes oß rättwyst ware, att om *hustrv* Jngridz wederparther, *förnempde* her Jöns och Erich Märthenson, icke kunne leffuerere henne samme tw jordegodtz, meden *thet* ene är giffuitt vnder chronen och *thet* andre haffuer wälbemälte her Hinrich Claeßon i vnderpant, att the dhå förnöye henne i then stadh *med* annett godtz heller och betale henne för:ne 1 500 q . Så haffue wý och then wenlige förlykning, som anno 74 är sked emillen *förnempde* *hustrv* Jngrid och her Jöns, icke kunnett ogille, och hade *förnempde* her Jöns och Erich Märthenson icke boordt emoth samme förlykning och serdelis emoth Konge M:ttz, wår allernådigiste herres förswarelsbreff att läggie för:ne Autis vñ quarstade vthen lagh och doom, och haffue wý förthenskuldh bægge partherne emillen affsagdt, att oftebemülte *hustrv* Jngrid i Salo skall och må niuthe och behålle för:ne Autis, efther såsom förlykningzbreffuett innehåller, till thes att *oftenempde* hennes wederparther *med* annet bewýs framkomme, som bättre och mere wídzord gíffues kan än för:ne förlykningzbreff, huilkett wý till lagmanz tingett i Finland skiuthe, ther som om amme ärende bättre ransakes kan, än wý här haffue kunnett göre.

Påffuel Saße.

Samme dagh tiltalede wälbemülte Bengt Ribbing wår medborgera Påffuel Saße vpå högborne furstinnes och frwes, frw Sophia, [53] hertiginne til Saxen, wegne vm ett gulbälte, som H. F. N. sade sigh haffue fåth Påffuelz hustru then tydh hon war brudframme åth en pyge, som hade fåth en H. F. N. lackey, benempdh Balsar. Men *förnempde* Påffuel nekede ther till, seýendes sin hustru icke haffue waritt brudframme åth *förnempde* lackeyens brudh vthen åth en bonde pyge, som än nw i lyffuett ware skall, haffuendes sitt skåtzsmål therum till någre gode hustrur, som therum wäll witterligit ware skall. Huarföre och *med* thette ärende vpskuf giordes till wýdere ransaken.

Anders Larßon, Hans v. Rántelen.

Samme dagh kom för rätten K. M:tz köpman här i Stockholm Anders Larßon, tilspöríendes Hans v. Rántelen, huad tiltaal han förmente sig att haffue till honom, efther han hade molesteret hans wårdh i Räfte, Michel Klýting, för hans skuldh. Dhå swarede Hans v. Rántelen, att *förnempde* Anders skulle haffue giortt köp vm

50 lester osmundz järn med framlidne Jören Derfeldt, som för:ne Hans v. Räntelens mattskap waritt hade, tilsejendes att wile leffuerere förbemälte järn här i Stockholm, och efther handelen war i Räfte begyntt, begärede Hans v. Räntelen, att thette ärende motte thýdt igen remitteret bliffue, förthý att ther wore witne förhörde och allrede noyerlunde dömpdt om saken, medh huilkett Anders Larßon sig och nöye loth vdj så måtte, att Hans v. Räntelen skulle ställe honom nögactige borgen för all vmkost, som han plichtig ware skulle till att vprätte och betale Anders Larßon, om han tapede saken. Sammeledis wille Anders Larßon honom igen försäkre o. Huilkett ärende vdj betänckende vptogz, och kunde Anders Larßons begären och tilbudh icke ogilles, vthen bleff affsagdt, att Hans v. Räntelen skall ställe honom nögactige borgen heller och sielff bliffue [53 v.] borgen, så frampt att han icke wille bliffue widh oftenempde Anders Larßon om sitt ti[]tal vthen quälie för:ne Michel Klýting för hans skuldh, såsom tilförenne skeedt war, huilkett för:ne Anders Larßon ingelunde wilde, vthen att oftebemälte Hans v. Räntelen skulle tale honom till, som saken angulle.

xxxj augustj.

Bengt Ribbing, Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörson o.

Hustru Margrete, framlidne Hans Wehuses
eftherleffuerske, och hennes shon, Caspar
Ylenfäldt om sitt fäderne.

Same dagh kom för sittende rätten wår medborgerske, hustru Margrete, framlidne Hans Wehuses eftherlathne änckie, giffuendes tilkänne, att hennes shon Caspar Ylenfäldt war affwittredt efther hans salige fader Caspar Ylenfäldt byßegiutere, then hon átthe, förre än hon fick salig Jost mynttmästere till man, 1 000 daler för lösörerne, them förnempde Jost, seden han fick för:ne hustru Margrete, hade länth Gilius Saße och Anders Ernst, huilke them och igen betalte samme hustrv Margrete och förnempde Hans Wehus anno 71. vdj så måtte, att the gäffue them 10 000 q ortiger aff samme 71 års myntt för för:ne 1 000 daler, meden daleren på then tydh galtt 10 q , huilken summa penninger förnempde hustrv Margrete och Hans Wehus hoos sigh behället hade och sig till gagn och gode brukett. Men anno 74, när the köpte husett vpå Westre lång

gaten vdaff framlidne Herman Dýningz creditorer, wore the nödstälte på rede *penningar* och toge förthenskuldh förnempde Caspar Ylenfältz fädernes *penningar* och betalte ther med förbemälte hus och grundh. Så efther thet att samme Caspar nu här för rätten war och wille wethe sitt fäderne, och modren sade sig icke haffue råd [54] till att betale honom sine *penningar*, therföre gaf och vploth hon honom vdj betalning för:ne steenhus och liggende grundh med all sin tilbehörelse, meden thet för hans *penningar* köpt war. Och för thet att Hans Wehus hade brukett hans *penningar*, skulle han haffue och behålle thet, som i husett war bygd och förbättredt, huilkett hus och grundh förnempde Caspar och vdj betalning annammede och lade therupå sin fridskilling vp efther lagen. Doch efther honom war affwittredt 1000 daler, såsom och hans moder och Hans Wehus hade fått 1 000 dalers värde igen aff förnempde Gilius Saße och Anders Ernst, therföre wilde samme Caspar sig förese, att modren skulle pliktig ware till att förnöye honom och för thet, som vdj betalningen fattes kunde, althenstundh att modren och Hans Wehus (efther såsom hon nu sielf bekende) hade giortt theris gagn och bädzte med *penningerne* och nu 26 $\frac{1}{2}$ aff för:ne klippingz myntt gå på daleren. Thet krafde och oftenempde Caspar Ylenfäldt ränte aff sin moder vdaff för:ne 1 000 daler ifrå then tydh att hans fader Caspar byßegiutere war dödh bliffuen och in till anno 71, när han och Hans Wehus bleffue igen betalte aff för:ne Gilius Saße och Anders Ernst, huilkett war widh pas 21 åhr. Så sade och för:ne Caspar Ylenfäldt modren haffue inne med sikh huad honom för:ne 1 000 daler föruthen boorde haffue i husrådth efther samme hans salige fader ∞ .
 Thette för:ne arf bespråkede rýkzens profos Jören Sýlbeck på framlidne Hans Wehuses sýsters, hustru Elses wegne ∞ .

Anders Larßon, Hans v. Rántelen.

[54 v.]

Samme dagh kom för rätten K. M:tz köpman i Stockholm, Anders Larßon, tilspörandes Hans v. Rántelen, huruledis att han hade betäncht sig om thet tiltaal, som han förmenthe sikh att haffue till honom om ett köp, som samme Anders med förnempde Hans v. Rántelens framlidne mattskap, Jören Därfäldt, skulle giortt haffue om 50 lester osmundz järn ∞ , althenstundh att samme Hans v. Rántelen therum på twenne rådstuge dager respith fåth hade, thý Anders Larson war än nw såsom tilförende öffuerbödig,

att ther förnempde Hans v. Räntelen kunde tänckie sig haffue någett rättmätigt tiltaal till honom och icke här med honom till rätte gå wille, meden samme Hans v. Räntelen skåtzsmål hade, att saken war i Räfte begyntt, dhå wille Anders Larßon anthen sielf heller och egenom sin fulmyndig sware honom ther i Räfte för rätten, doch med sådane förordh och beskedh, att samme Hans v. Räntelen skulle förste cauere honom här med nögactige borgen, såledis att huar han tappede saken, dhå skulle han plichtig ware till att vprätte och betale honom all vmkost, expens och skade, såsom och samme Anders Larßon vdj lyke måtte wille försäkre honom med borgen och lyftsmän; men huar Hans v. Räntelen thette icke ingå wille, dhå begärede Anders Larßon, thet han skulle giöre handsträckning, att han här wille gå till rätte och före saken vth med Anders Larßon heller och giffue honom och hans wärdh i [55] Räfte, Michel Klýting, quitt och frý för allt yttermere tiltal och qual. På huilkett för:ne Hans v. Räntelen sig såledis declarererde, att han med en frý wile och vthen all wýdere skåtzsmål gaff förnempde Anders Larßon quitt, frý, ledig och lös för allt yttermere tiltal och clander både för sig och alle them, som samme sak med belange kunde. Dhå tilsporde oftebemälte Anders Larßon förnempde Hans v. Räntelen, om han och wiste af honom och Michel Klýting någett annet än thet ärligitt och gott war. Ther till swarede samme Hans v. Räntelen ney.

Weýdenstrauch.

Samme dagh meddeeltes Hans v. Spångell ett widise vnder stadzens jnsigle vdaff Otte Weýdenstrauchs rättegångzhandel i Räfte o.

Birge Jsakson till Äpelholm, Gustaff Nilsson.

Samme dagh tiltalede ärligh och wälbýrdig Birge Jsakson till Äpelholm salig Nilz Persons shon på Holma, ärligh och wälbýrdig Gustaf Nilßon, vm tw godz, benempde Muntatorp och Ormarýdh o. Men efther thet att förnempde Gustaff sade sikh ingen fulmacht therum haffue aff sine sýskene, therfore blef afsagdt, att förnempde Gustaff Nilßon skall tage sig fulmacht af them och sware för:ne Birge Jsakßon in för rýkzens högwýse rádh.

[55 v.]

ii septembris.

Jacob Jffuerson vpbödh Hinrich fiskieres hus — 2:o.

Tileman Abraham vpbödh et steenhus östen till liggiendes, som Simon Nilson haffuer såldt her Anders Keyth — 1:o.

Än vpbödh samme Tileman Baptista mhåleres hus — 1:o.

III dagh septembris.

Skattningh på S. Oluffz gillestuge.

Bleffue theße eftherskriffne män förordinerede till att skatte S[anct] Olufz gillestuge vpå Schomakere gaten: Jacob Larßon, Jacob Jffuerson, Michel Olßon, Hinrich Balck, Marcus Bengtson, Jöns Anderßon, Jöns Hinrichson, Nilz Larson, Påffuel Saße, Hinrich Simonson och Hans Olßon gulsmedh. Och haffue samme gode män skatted för:ne gillestuge med grundh och altt, som ther tillyder, för — 600 daler.

xvj septembris.

Bengt Ribbing, Birge Jsakson, Erich Biörson.

Tileman Abraham vpbödh Simon Nilßons hus — 2:o.

Jtem Baptista mhåleres hus — 2:o.

Knuth Nilßon sydentygzschriffuere.

[56]

Samme dagh stodh vp vår medbroder, Peder Matzson, rådmann och nu på thenne tydh stadzens byggemästere, hembled och vploth K. M:tz troo tienere och sydentygzschriffuere Knuth Nilßon en Stockholmz stadz tomt, som en kårswerckz bodh är bygdh vpå, liggiendes östan till i Brundzgränden vpå norre syden näst offuen för vår käre medbroders Laße Erichsons, stadzens borgmesteres hus, hållendes i längden vp ifrå samme Laße Erichsons hus 10 alner och i brädden 13 alner $\frac{1}{2}$ quarter. Huilken tomt förnempde Peder Matzson med vårtt samptycke och tillståndh samme Knuth Nilßon lagligen såldt haffuer för 100 q ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, aff huilkett 4 q giöre en daler. Then summa för:ne Peder Matzson här in för sittende rätten bekende och tilstodh sigh haffue vpburitt och vndfångit vdaff förnempde Knuth Nilßon till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med then förste, och in vdj stadzens träsl leffuereret, efther såsom räkenskapen therum förmälle skall. Huarföre affhende förnempde Peder Matzson staden och alle hans förmän och theris eftherkommende för:ne tomt och tilegnede henne förbemälte Knuth

Nilsson och hans erffuinger till ewerdelige äger; på huilkett samme Knuth vplade sin fridskilling efther lagen.

Engelbrecht Nilsson rydzetolck¹

contra

Thommas byßegiutere och Joachim Krogh vm 3 schippund stångeiärn, som salig Jören byßegiutere war skyllig bliffuen s[alig] M. Arne ρ , på huilket 30 ƒ betalt war.

Sententia.

Thommas skall betale $\frac{1}{4}$ parth och Joachim 3 deler, efther såsom the haffue erfdt till.

[56 v.]

Främmande köpmän.

Samme dag wore alle främmande köpmän vp i rådstugen kallede och bleffue vpå Kong:e M:ttz wegne tiltaledede vdaff H. K. M:tz troo tienere Wolmar Wýchman, att efther thet them war vpå K. M:tz wegne buditt och befalt, att the icke skulle liggie här längre med theris handel än 7 weker i sender, huilkett the inthet achtedt hade, therfore begärede förnempde Wolmar, att huar af förnempde köpmän, som emoth högtbemälte Kong:e M:tz förbudh och vdöffuer lage tydh här läggett haffuer, motte böthe therfore ρ . Och bleff efther ett nöge betänchende vm samme ärende dömpdt och affsagdt, att huar köpman, som emoth högtbemälte Kong:e M:ttz förbudh och stadzens priuilegier här i Stockholm läggett haffuer, skall böthe therfore 10 daler.

xix septembris.

Birge Isakson.

Hinrich Balck vpbödh Nilz Rýningz tomt — 2:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Hinrich fiskieres hus östen till — 3:o.

[57]

xxiiij septembris.

Birge Jsakson.

Tileman Abraham vpbödh Simon Nilßons hus — 3:o.

Jtem Baptista måleres hus — 3:o.

Jacob Jffuerson vpbödh hustru Dordj, framlidne Clämet wårdskriffueres eftherleffuerskes hus — 1:o.

¹ Orden 'Engelbrecht Nilson rydzetolck' äro i ms.-marginalen upprepade.

Jacob Larßon vpbödh ett sitt steenhus westen till nedan för Erich Jönßons hus och 1 sielebodh — 1:o.

Birge Elefson vpbödh *hustrv* Karin Peder Andersons hus widh Södre porth — 1:o.

Willam schippere ifrå Räfte.

Samme dagh sades vdaf emillen Wolmar Wjehman på K. M:tz wegne och Willam scheppere ifrå Räfte, att althenstundh samme Willam skåtzsmål hade till Suerkil Simonson, så att han skulle haffue giffuitt honom förloff till att förhandle sitt saltt vdj Elkereby, tilsejendes att wile honom i så måtte skadelös hålle, på huilkett och förne Willam sitt saltt ther iblandh fougter och pres-ter hade föryttredt, thesliges och med någre bönder $\frac{1}{2}$ lest saltt vdj rågh förbyth, meden ther på then tydh en frj mareknad warit hade, therfore skall samme Willam flj sigh therum schriftligitt bewys och witnesbyrdh vdaf förbemälte Suerkil Simonson, och när han thet bekommit haffuer, dhå skall seden therom gånge, huad som Swerigis lagh medgiffue.

Saköre.

[57 v.]

Samme dagh tiltaledede Nilz Hanßon en brabändere, *benempd* Hans v. Gröningen, att han emoth Kong:re M:ttz förbudh, som ofte förkunnedt och vthropet war vpå rådstugen, så och elliest vppenbarligen, hade hyst en brefdragere, som nyligen war kommen ifrå greffuen af Frislandh och genest ifrå Lybeck, [ther] som pestilentien wancker, och hade förnempde Hans v. Gröningen inthet giffuitt therum tilkänne vpå slottedt vthen loth förnempde breffdragere heemligen häden drage till högtbemälte K. M:tt.

Sententia.

Efter thet att han icke gaf tilkänne vpå slottedt om sin gäst, ther skall han efter statuternes innehåld böthe 12 ƒ före, och för thet att han icke achtede h[ögmetigis]te K. M:tz förbudh, skall han böthe 40 ƒ .

Fru Anna på Siöholm och Anders
schaffere.

Samme dagh kom för sittende rätten Anders schaffere och pantsatte then ädle wälbyrdige frw, frw Anna på Siöholm, sitt steenhus och liggende grundh här i staden för 20 fath 5 [L] os-

mundz järn och 3 schippund 5 [L]æ stångjärn, och sade förnempde Anders, att samme hans hus war tilförenne icke högre förpantet än för 400 ₣, sådane att 26 ₣ giöre en daler. Doch berättade han och therhoos och gaff clagligen tilkänne, thet en vdaf wälbemälte frw Annes tienere, benempd Erich Anderson, skulle vpå hennes wegne haffue krafdt järnet igen af förnempde Anders schaffere, hade och thet bekommit och märcht om pingsdage afton anno 76 och loth så järnet liggie. Seden war en annen kommen vdaf wälbemälte frw Annes tienere widh namn Nilz Person, som förne järn hade annammet och leffuereret Cornelius v. Bu ske för en säck humble och annet godz. Och begärede förthenskuldh oftenempde Anders schaffere, att thenne Nilz Person motte komme hytt til swars, huilket man och i rätten icke ogille kunde.

[58]

Matz Perßon schriffuere, h[ustru]

Britha Simon Raffualdßons.

Samme dagh kom för rätten Matz Perßon schriffuere och krafde ränte vdaf hustru Britha Simon Raffualdsons af then summe penningar, som hon vpå sitt hus vpburitt hade af samme Matz Person. Till huilket förnempde hustrv Britha swarede, att hon war honom ingen ränte plichtig, thý hon hade icke tagit någett vdaf honom på ränte vthen hade såldt honom sitt hus, huilket han vthlegdt hade och vpburitt huslegen ∞. Thette ärende togz i ransaken och betänhende, och althenstundh att förnempde Matz Person hade haft husett i sin wärie och legdt thet vth, såsom förbemält är, therfore kunde icke befinnes, att han rätt eller skäl hade till att kräffuie någon ränte vdaff förnempde hustru Britha. Men ifrå then tydh att hon nekede sigh wile vnne och vplathe honom husett för thet wärde, som thet skattedt war, efther såsom Hinrich Balck och Michel Olßon therum witnede, skall hon plichtig ware till att giffue förnempde Matz Person fulle rätten, nemligen för ett halft år.

Tideman Tidemanßon.

Samme dagh bleff Tideman Tidemanßon, borgere i Arboge, eftherlatidt ett arrest på 30 daler hoos Jacob Clärichz tienere här i Stockholm, benempdh Hinrich Elder.

Hans Michelson, Hinrich Strenen

och Jost v. Landbrock.

Samme dagh sålde och vploth Wolter Larentzson Hans Michelson, Hinrich Strenen och Jost v. Landbrock ett schip med all thes tilbehörelse och reedskap o, bekenndes sigh therfore haffue bekommit och vpburitt af them sin fulle betalningh.

xxv septembris.

[58 v.]

Bengt Ribbingh, Birge Jsakson sampt borgmestere och råd. h.

Tideman Tidemanson.

Samme dagh ginge Philpus Perßon och Birge Eleffson, rådmän, i lyfte för 30 daler, som Jacob Clärichz tienere Hinrich Elder skall sättie hytt i rätten innen nästkommende pingesdag för Tideman Tidemansons penningar skuld, som i Strålsund äre rosterede, men huar samme Hinrich Elder thette icke eftherkommer, dhå wile lyftesmännen ware förplichtede att sware till peningerne.

Hustrv Abelune, Jöns Person.

Samme dag bleff afsagdt emillen hustru Abelune ifrå ...¹ och Jöns Person, att efther thet han hade icke förshaffet hennes broder hytt nu om Mårmeße tydh, som han hennes deel vdaf erfuettt fåth hade, therfore skall Jöns Perßon förplichted ware till att förnöye henne för så myckit, som hennes deel war, then hennes broder fick, och seden må han sökie sin skade igien hoos samme hennes broder.

vij octobris.

Erich Biörßon sampt borgmestere och råd. h.

Jacob Jffuerson vpbödh hustru Dordis, framlidne Clämet wårdskriffueres eftherleffuerskes hus — 2:o.

Jacob Larßon vpbödh sitt hus wid Norre porth och sin sielebodh — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh hustrv Karin, s[alig] Peder Anderßons hus — 2:o.

Johan Baptista, Sigfrid Olßon clädeschriffuere.

[59]

Samme dag kom för sittende rätten K. M:tz trootienere och

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta ortsnamnet.

conterfeyere, Johan Baptista, wälbetäncht hemblede och vploth H. K. Matz troo tienere och clädeschriffuere Sigfrid Olßon ett steenhus och liggende grund, beläget här i staden östen till vdj geren näst neden för then ädle wälborne her Gustaf Banners hus, huilkett hus och grund förnempde Johan Baptista med sin hustrus godh wilie och samptycke samme Sigfrid Olßon lagligen såldt haffuer för 325 daler och en sölffskedh om 4 lodh, huilken skedh och summa penningar för:ne Johan Baptista här in för sitttende rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit, annammet och vpburit udaf förnempde Sigfrid Olßon till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med den förste. Huarföre affhende förnempde Johan Baptista sigh, sin hustru och bäggies theris erffuinger för:ne steenhus och liggende grund och tilegnede thet med sine egne 3 frye mhurer, källere, boder, stuffuer, cammere, windh och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, inthet vndentagendes, aldeis såsom thet aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Sigfridh Olßon och hans hustru, barn och rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle, quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt såwål för för:ne Johan Baptista och hans hustru och erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war samme steenhus och grund lagbudit och lagståndit, på huilkett oftebemälte Sigfrid Olßon vplade sin fridskilling efther lagen.

[59 v.]

Matz Persson borgmestere.

Samme dag bespråkede stadzens borgmestere Matz Perßon vthi salig Gilius Saßes eftherlathne ägedeler så myckit, som på samme Gilius Saßes anparth kan löpe i vmkost af thet godz, som han och förnempde Matz Perßon åtthe tilhope med Marcus Heße, borgmestere i Kiöpenhampn, och samme Marcus seden igen tilbake bekom.

Wedemhoff.

Samme dagh bespråkede Hans Fogte i Gilius Saßes eftherlathne ägedeler på Hinrich Wedemhofz wegne otte hundrede daler.

ix octobris.

Kom för rätten Jffuer Clämetson och vpå sin moders och broders, Måns Clämetsons, så och sine egne wegne taledede på thet arf,

som them skulle ware tilfallit efther framlidne hustru Kirstin Michel tunnebinderes.

Sententia.

Thet skole gode män förordnes, som them samme arff öffuerantwarde och leffuerere medh sådane beskedh, att huar andre komme, som med godh skäl kunne bewyse sikh ware nämmere skyldh till för:ne arff än salig Clämet Hanssons erffuinger, dhå skole the ware förplichtede att leffuerere samme arf tilbake, såframpt att the andre therupå tale innen lage tydh.

Nilz Larßon.

[60]

Samme dagh bespråkede vår medborgere Nilz Larßon en tomt här i staden westen till liggiendes, som K. M:tz köpman, Anders Larßon, vdaff Nilz Rýning till Tÿreßö fåth och köpt haffuer.

xij octobris.

Menigheten

förbödz vpå Kong:e M:ttz wegne att handle efther klippingz marcketaal widh tilbörigitt straf.

xiiij octobris.

Birge Jsakßon.

Jacob Jffuerson vpbödh hustrv Dordis, salig Cläment wård-schriffueres eftherleffuerskes hus — 3:o.

Hinrich Balck vpbödh hustrv Karin Peder Andersons hus widh Södre porth — 3:o.

Jacob Larßon vpbödh sitt hus och sielebodh — 3:o.

Herman Schilling.

Sades Hans Kranck till, att han skall rýme Herman Schilling husett in, som samme Kranck honom såldt haffuer innen thette och morgen afton, efther förnempde Herman med segell och breff bewýste, att Hans Kranck hade vpburit betalningen tilfýllest för husett. Men the 6 alner clåde, som Joachim Bårg hade rosteret hoos Herman, them skall han sättie hýtt i rätten, huilkett och samme Herman strax gjorde och gaff förnempde Oluff [*sic*] Kranck 7 alner engelst clåde för the 6 alner, som Herman honom loffuet hade. Och efther thet att för:ne Oluff Kranck emoth all skäl ho-

tede och vndsade Herman Schilling nu här för rätten, seyndes sigh wile skiuthe honom ihiel, therfore bleff befalt, att han skulle sätties i fengzlig förwaring.

[60 v.] Hans Anderson vpbödh på Jöns Andersons wegne en sölf pantt, som Hans Clauer tilkom — 1:o.

xxj octobris.

Birge Jsakson, borg[mestere] och råd[hmän].

Hans Anderson vpbödh Jöns Andersons sölfpantt — 2:o.

Joachim Bärg[h]

contra

Oluf Michelson Kranck vm ränte vdaf 1 400 klip[pingz] q , som samme Oluf honom skyllig warit hade efther sin handskriftz lydelse och på 7 q när igen betalet.

Sententia.

Althenstundh att förnempde Joachim Bärg[h] hade haft i pantt för för:ne 1 400 q 2 källere och 2 boder, syntes oß, att han ränte nogh haft hade vdaf samme sine *penninger*, såsom wj och befunne, att Oluf Kranck inge rede *penninger* fåth hade vdaf honom vthen godz, som han honom dyrtt i hender satt hade, theraf förnempde Oluff ingen ränte hade loffued honom. Är förthenskuldh rättwyst, att samme Oluf må bekomme sin handskrift igen, när han för:ne 7 q betalet haffuer.

Her Michel Ericj, Märthen skinnere
ifrå Vpsale och Jacob Jönßon.

[61] Samme dagh kom för rätten her Michel Ericj och hans swåger Märthen skinnere ifrå Vpsale, begärendes att löse wår medborgere Jacob Jönßon vthur thet hus och grundh, som förnempde her Michelz moderbroder Laße Nilßon hade såldt honom sin loth och anparth vdj, althenstundh att samme her Michel och Märthen skinnere vpå sin hustrus wegne icke allenest wore näste byrde-män till för:ne hus vthen ätthe ther och en arfdeel vdj. Huilkett ärende vdj ransaken vptogz. Och efther thet att förnempde Laße Nilßon war nu icke här tilstedz, therfore giordes vpskuf med thette ärende in till hans ankumpst. Men smidien skall förnempde her Michel behålle och lege henne vth, och then lege, som Jacob Jönsson här till vpburitt haffuer vdaf samme smidie, skall han behålle

till wödere beskedh och att för:ne Laße Nilßon hÿtt till Stockholm igen kommer.

Caspar Ylenfäldt.

Samme dag kom för sitttende rätten Caspar Ylenfäldt sigh förspörandes, om han icke war berättigedt till att haffue och bekomme sitt fäderne, som honom afwittredt war, nemligen ett twsend daler, vthur hans framlidne stiuiffaders Hans Wehuses eftherlathne ägedeler föruth och fram för hans *erffuinger* och gäldenärer, sammeledes ränten wdaf för:ne 1 000 daler sampt med then deel, som han förmenthe att honom thes föruthen i husråd haffue boorde. Huilkett ärende wdj ransaken vptogz, och bleff efther ett nöge betänchende vm samme sak för rättwÿst achtedt och afsagdt, att förnempde Caspar Ylenfäldt boorde haffue för:ne 1 000 daler, som honom afwittrede wore, föruth och framför Wehuses *erffuinger* och gäldenärer, så att han må behålle husett i betalningh för thet wärde, som modren honom thet giffuitt och vplattid haffuer. Och huad som ändhå wdj huffuudsummens betalning fattes, thet är hon plictig honom med annet att förnöije och betale. Och bygningen i husett skall han behålle för try års ränte, meden modren och Hans Wehus haffue brukett hans *penninger*, [61 v.] efther såsom hennes mening therum waritt haffuer, theslikes Jacob Larsons och flere gode mänz, som öffuer förlykningen och betalningen wore emillen henne och förnempde hennes shon. Men huad belanger then gamble ränten, som samme Caspar krafde, theslikes husrådett wdöffuer för:ne 1 000 daler, thermed giordes vpskuff, till thes att förnempde Wehuses *erffuing* och gäldenärer komme för rätten.

Nilz Gammelz hus.

Samme dagh förordnedes theße eftherskriffne män, Jacob Larßon, Hinrich Balck, Anders Olßon, Michel Olßon, Eskil Larßon, Jöns Hinrichson, Birge Eleffson och Hinrich Simonson, till att skatte framlidne Nilz Gammelz hus.

xxv octobris.

Påffuel Saße.

Samme dagh producerede och framförde wår medborgere Påffuel Saße för rätten Erich Joenson i Bÿle wdj Frösunde sochn

i Sämingehundretz häredt samt hans hustru Margrete Jönsdotter, begärendes, att man hoos them wille förhöre huad them witterligt war om *thet* gulbälte, om huilkett högborne furstinne och frw, frw Sophye, hertiginne till Saxen *o*, haffuer latidt tiltale förnempde Påffuel Saße egenom ärligh och wälbyrdig man Bengt Ribbing till Främiestadh, *thet* man samme Påffuel Saße för rättwysenes [62] skuldh icke wiste till att neke. Och bleffue förnempde Erich Joenson och hans hustru förmanthe, att the i then sak inthet annat skulle witne, än *thet* som santt ware kunde, såsom the tröste answarett för Gudh och hållet *med* theris eedh, på huilkett samme Erich Joenson och hustru Margrete witnede och bekende, att han hade waritt högbemälte furstinnens småsuen, och om winteren til förenne, thå Kong:e M:tt, wår allernådigiste herre, kom til konglig regering, wygdes förnempde Erich och hustru Margrete på Ekelsundh, och hustru Anna för:ne Påffuel Saßes war hennes brudframme och hustru Anna Nilz gulwäffueres war brudframme åth then pyge, som fick högbemälte furstinnens lackey, Balsar, och wiste samme Erich Joenson och *hustrv* Margrete af inthet gulbälte, som H. F. N. skulle tilhördt haffue, ey heller att ther saknedes någett bälte, vthen *thet* smyde, som för:ne hustru Margrete war *med* bepryd, sade hon sikh inthet annat haffue wist, än att för:ne *hustrv* Anna Påffuel Saßes hade fördt *thet* thydtt ifrå Stockholm. Så hade och för:ne Erich Joenson, seden att han bleff gift, tient högbemälte furstinne i fem åhr och aldrig i någon måtte förstådt eller förnummit, att ther clagedes efther någett gulbälte, som H. F. N. vpå för:ne tydh skulle mist haffue, vthen en gulltampe war borttkommen på Ekelsundh, när elden war lös, huilken tampe ther igen fanz vdi wår allernådigiste frws och nu regerende dröttningz mak, och seden för:ne tampe war igen funnen, hördes ther inthet mere klages efther någett bälte, som skulle ware tappet eller borthkommit, så santt *oftenempde* Erich Joenson Gudh skulle hielpe.

[62 v.]

xxvi octobris

såthe för rätte Bengt Ribbing, Birge Jsakson samt borgmester och rådmän.

Hustrv Margrete Wehuses och

hustrv Else Hans Schärnbeckz.

Samme dag kom för sittende rätten hustru Else, framlidne

Hans Schärnbeckz eftherlathne änckie ifrå Brämen, och tiltalede sin framlidne broders Hans Wehuses eftherlefde änckie, hustru Margrete, om thet arff, som henne skulle ware tilfallit efther samme hennes broder. Ther till förnempde hustru Margrete swarede, att här war skeedt en wenlig förlykning emillen Hans Wehus och Hans Schärnbeck vdj så måtte, att samme Wehus hade efther Hans Schärnbeckz eigett begären vplatidit honom och hans hustru till ewerdelig ägendom ett arf i Brämen, som Hans Wehus ther tilfallit war efther hans framlidne broder Corth Wehus, med sådane skäl och förordh, att förnempde Schärnbeck och hustru Else här inthet erfue skulle efther Hans Wehuses dödh. Så hade och förnempde hustru Else och hennes man fåth här tilskänckz till en godh summa vdaff för:ne hennes broder och hustru Margrete, huarföre samme hustrv Margrete sig försee wilde, att för:ne hustrv Else skulle icke med någon rätt eller lagh kunne kräffuie någett ytterligere af henne. Huilkett ärende vdj ransaken och betänchende vptogz, och althenstundh med Stockholmz stadz tänckebock bewysligit war, thet Hans Wehus hade anno 72¹ här för rätten vplatidit Hans Schärnbeck för:ne arf i Brämen till ewärdelige äger med sådane beskedh och welkhor, att han och hans hustru här inthet skulle erfue efther samme Hans Wehuses dödh, såsom och conceptet af thet fulmactzbref, som Hans Schärnbeck här vthur [63] rätten bekommit hade vnder stadzens jnsigle, therum vdj lyke måtte förmäldte, therföre kunde icke befinnes, att förnempde hustru Else skäl eller rätt hade att kräffuie här något arff efther hennes framlidne broder, vthen thet gilledes för:ne förlykning, som emillen oftenempde Hans Wehus och Hans Schärnbeck war skedh. Thÿ ändogh att oftebemälte hustru Else nu föregaf, att för:ne förlykning skulle giordh ware vthen hennes weth och samptycke, så wiste man doch för sådane orsaker skuldh samme förlykning icke till att ogille, meden Hans Schärnbeck war hennes huffuudh och målzman.

Arffuid Hinrichson, Dirich Harder.

Samme dagh kom för rätten Arffuid Hinrichson och vpå sin faders, her Hinrich Claesons till Kanckas ridderses wegne tiltalede Marcus Heßes tienere ifrå Kiöpenhampn, Dirich Harder, vthi så

¹ Se den tryckta editionen, s. 204 f.

mätte att förnempde Marcus Heße hade för någon tydh seden egenom sin schriffuelse till wälbemälte her Hinrich Claeßon begäret en ny crauel tilköpz, som h[ans] h[ärlighe]t dhå hade vm 106 lester, för huilken crauel samme Marcus Heße hade loffued och tilsagdt h[ans] h[ärlighe]t 2 800 daler och sendt h[ans] h[ärlighe]t på hande i godz widh pas till 200 daler wärth, efther såsom thet med hans schriffuelse här i rätten bewystes. Och hade han affärdigett en schippere, benempdh Barteldt Pöyth, och 17 båtmän med honom, som schippet annamme skulle (såsom och nu samme Barteldt Pöyth nu sielf här för rätten bekende och tilstodh, att han för:ne crauel med all thes tilbehörelse och fulle ladning vdj master, bräder och mere annet träwercke hade annammet af wälbemälte her Hinrich Claeßon och haft thet i fyre weker i sin antwardning). Men huad vthi för:ne 2 800 daleres betalning felthe, skulle förnempde Dirich Harder betale h[ans] h[ärlighe]t. Så efther thet att samme Dirich Harder hade swarett h[ans] h[ärlighe]t vdj sin schriffuelse, att han ingen råd h[ans] h[ärlighe]t wiste till penninger, vthan sade sigh haffue saltt, clåde och andre wharer, som h[ans] h[ärlighe]t icke hade wiledt annamme i betalning, meden h[ans] h[ärlighe]t war ingen köpman, therföre hade för:ne schipper Barteldt Pöyth sielf begiffuitt sigh thäden och hytt till Stockholm achtendes ytterligere fordre på betalningen hoos Dirich Harder. Men samme dagh för:ne Bartholdt Pöyth drogh ifrå schippet och lefde thet sine båtmän händer emillen, att the skulle achtet och förwarett i hans fråware, hade samme båtmän tändt elden på schippet vm natten och brändt thet allt vp med takel, tugh och thes fulle ladningh. Och althenstund att för:ne Marcus Heße hade giortt fullt och fast köp med wälbemälte her Hinrich Claeßon vm schippet och sendt h[ans] h[ärlighet] 200 daler på hande och för:ne Barteldt Pöyth hade annammet schippet till sigh och haft thet i sin antwardning i fyre weker, såsom förbemält är, wille h[ans] h[ärlighe]t sigh förthenskuldh försee, att h[ans] h[ärlighe]t icke boorde lyde then skade, som med schippet hendt war, vthen att Dirich Harder skulle plichtig ware till att förnöye h[ans] h[ärlighe]t thet som ännw tilbake stodh vdaf then vthloffuede betalningh, nemligen 2 600 daler ω . Huilkett ärende vdj ransaken och betänchende vptogz, och efther thet att oftenempde Dirich Harder sade sigh ware en tienere i saken och wiste sigh icke i någett att inlathe, förre än han hade budh till sin husbonde Marcus

Heße och finge swar tilbake igen, therföre bleff honom sådent eftherlatidt. Doch althenstundh att Dirich hade fåth schriffuelse och befalningh aff samme sin husbonde, så att han skulle betale [64] ofte och wälbemälte her Hinrich Claeßon, sades förthenskuldh förbemälte Dirich Harder till, att han skulle behålle här tilstedz så myckit i wharer, som samme summa sigh belöper, och them icke vdaf rykett förschieke vthen tilständh eller wýdere beskedh här vdaf rätten. Men om han i midler tydth kan göre sin husbondz gagn med samme godz, dhå skall thet honom icke ware förwegret medh then beskedh, att här altýdth finnes hoos honom till 2 600 daler anthen i godz eller penningar, enär som therupå kräfz.

Hinrich Hermanßon, Nilz Bagge.

Sades vdaf emillen Nilz Bagge och Hinrich Hermanson, thet samme Bagge är näst att löse gården till sigh vpå Södre malm, som han här till besittedt haffuer. Och satte förnempde Bagge nu i rätten 800 q , sådane att 26 q giöre en daler, men huar han samme gårdh anthen för trångmål skuldh heller elliest sälie will, dhå skall för:ne Hinrich Hermanson ware nämmest till att köpe honom.

xxx octobris.

Birge Jsakson, Erich Biörßon v .

Thommas Björßon.

Samme dagh satte Thommas Biörßon i rätten 24 $\frac{1}{2}$ daler i payement för thet tegel, som frw Jbbe, greffuinne till Raßborg v kräffuier.

Erich Matzson secretarius och staden.

Samme dagh stodh vp för rätten vår medbroder Peder Matzson rådman och nu på thenne tydth stadzens byggemäster, hemblede och vplotth Kong:re M:tz, vår allernådigiste herres wälbetrodde man och secreterere, ärligh och wälachtedt Erich Matzson, en [64 v.] Stockholmz stadz tomt, liggendes westen till vdj Nilz fodermarschz grändh vpå södre syden, hållendes i längden vth med Almenningz-gaten 14 alner och i brädden 14 alner j quarter, huilken tomt samme Peder Matzson med wårtt tilständh och samptýcke lagligen såldt haffuer förnempde Erich Matzson för 64 q ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, af huilkett 4 q giöre en daler. Then summa för:ne Peder Matzßon här in för sittende rätten bekende och tilstodh sigh

haffue bekommit, vpburit och vndfångit vdaf förbemälte Erich Matzson till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med then förste och vdj stadzens tresl leffuereret, efther såsom med rägen- skapen skall bewyses. Huarföre affhende Peder Matzson staden och alle hans förmän för:ne tomt med all thes rätt och rättigheet och tilegnede henne förnempde Erich Matzson och hans käre hustru och rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿ, oclandred och obehindred för alle åthalere, både fødde och ofödde, till lagfångne ewärdelige äger, på huilkett oftebemälte Erich Matzson vplade sin fridskillingh efther lagen.

Oluff Holm, Sigfrid Jacobson.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Oluf Holm, begärendes på sine egne, så och Sigfrid Jacobsons wegne att löse thet steenhus igen aff Michel ysernsydere, som hustru Karin Peder Andersons honom såldt hade och liggendes är widh Södre porth, huilkett them och icke nekes kunde, althenstund att the såsom näste byrdemän hade efther lagen rätt och skäl ther till och hade bespråkett thet innen lage tydh, tilbiudendes sigh och nu att wile strax betale förnempde Michel then deel, som han i penninger och annet therföre vthgiffuitt hade.

[65]

Schipper Barteldt Poÿth om crauelen,
som i Finland vpbrände.

Samme dagh kom för rätten schipper Bartheldt Poÿth, flÿteligen begärendes, att efther thet Gudh bättre then olycke war hendt med crauelen i Finlandh, som ärlig man Marcus Heße, borgmestere i Kiöpenhampn, hade köpt vdaf then ädle och wälbÿrdige her Hinrich Claeßon till Kanckas, riddere, så att schippet war vpbrändt om natten ther efther, när för:ne Bartheldt Poÿth war ther ifrå dragen, att wÿ wille förhöre 3 personer af thet folck, som han på schippet lefdt hade, huad theris bekenelse ware kunde om för:ne olycke och huru elden war lös kommen, huilkett man honom för rättwÿsenes skuldh icke wiste att neke.

Till thet förste tilsporde schipper Barteldt Poÿth en båtzman widh namn Caspar Reÿeman, om han war truged att bliffue ther vpå schippet eller om honom eller thet andre schipzfolck feelte någon deel. Ther till swarede samme Caspar Reÿeman neÿ. Men huad

skaden belangende, sade han sigh alzinthet wethe theraff, huru elden war lös kommen, vthen menthe, att kocken motte wethet, huru han eelden förwaret hade. Thÿ förnempde Caspar wiste icke förr vdaf elden, än thå han waknade om morgonen bytthÿde, kände rökluchten och sågh elden vnder kabbösen. Och ändhå att han, så mjekit som honom mögeligit hade varit, wilde haffue holpet till att släckie elden, så hade doch timbermannen och thet andre schipz-folcket begiffuitt sigh ther ifrån, och han kunde ensam inthet vth-rätte, meden elden togh öffuer handen.

Kocken, benempd Augustin Winckelman, tilsporde för:ne Barteldt Poÿth och, om han emoth sin wilie war bliffuen vpå schip-pet eller om honom felte någon deel, som honom haffue boorde, till huilkett samme Augustin swared neÿ. Seden begärede schipperen, thet han wille berätte och tilkänne giffue, huru elden war lös kom-men. Ther till swared förnempde Augustin, att elden förwaredes wäl om afton, men huru han slap lös, therum sade han sigh inthet witterligitt ware, vthen om morgonen, thå han lågh, drömde han om eldh, och när han waknade, kändes rökluchten och elden war vnder kabbösen. [65 v.]

En drängh, benempdh Hans Willems, sade sigh inthet heller wethe ther af, huru elden slap lös, vthen om morgonen bytthÿde kändes rökluchten och elden war vnder kabbösen, och thå begaf timbermannen och the andre sigh ifrå schippet, och förnempde Hans Willems och Caspar Reÿman bleffue ther allene. Thet til-spordes och för:ne drängh, om the hade varit druckne eller om ther war något fremmende salskap inne med them. Ther till swared han neÿ.

Nilz Gammels hus.

Samme dagh gåffue Jacob Larßon och Hinrich Balck tilkänne för rätten, att salig Nilz Gammelz hus war skattedt för — 200 daler.

III nouembris.

Birge Jsakson, Erich Biörson.

Philpus Person vpbödh ett steenhus widh Store torgitt, som Philpus Kärn haffuer såldt Anthonius apothekere — 1:o.

Hinrich Balck vpbödh en tomt och bodh, som Matz Kröger [66] schraddere haffuer såldt Laße Buße — 1:o.

Hans Anderßon vpbödh Jöns Andersons sölpantt — 3:o.

Thommas Biörson och Anders Erßon.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Thommas Biörson och tiltalede vår medborgere Anders Erichson vm halffparten aff the penninger, som förnempde Thommas moste betale frw Jbbe, greffuinne til Raßborgh, för 172 $\frac{1}{2}$ 69 års myntt, som han aff h[ennes] n[åde] för tegel vpburitt hade, huilkett tegel seden vpå Stockholmz slott tagitt war. Men förnempde Anders Erichson nekede sigh haffue waritt kyrckiewärende anno 69 vthen bleff först anno 70, såsom och med ämbetzboken bewystes. Thette ärende wardt i ransaken vptagitt, och efther thet att befunnet blef, thet för:ne Anders Erichson war icke kyrckewärende anno 69 och höltt thet nu med sin eedh, att han leffuererede icke till slottedt någett tegel, therfore sades samme Anders Erichson frj för wýdere tital, så att förnempde Thommas Biörson skall plichtig ware allene till att förnöje wälbemälte frw Jbbe \circ .

Arter Maude

contra

Jacob Larßon rådman vm betalningh för 8 tynner saltt, som samme Arter honom borget hade, huilket Jacob icke wille betale vthen gaff före, thet framlidne Willam Brun hade anno 70 såldt honom 3 stycker clåde för 500 $\frac{1}{2}$ stycket, theraf förnempde Jacob hade buritt ett stycke tilbake igen i boden, som förnempde Arter war hoos och sågh vpå. Men Willam hade dhå icke haft sådent clåde, som honom behagede, och seden fick Jacob inthet clåde af honom. Och hade han betalt samme Willam alle 3 stycker. Så sade och för:ne Jacob sigh haffue länth honom ett ancker, som han icke igen fick, ey heller någon betalningh therfore \circ . Så efther thet att förnempde Arter Maude gjorde sin eedh therupå, att han inthet wiste af thet stycke clåde, som Jacob Larson sade sigh haffue buritt tilbake i boden, therfore sades för:ne Arter frj för samme clåde, men huad belanger förbemälte 8 tynner saltt, them skall förnempde Jacob Larßon plichtig ware till att betale Arter. Haffuer Jacob Larson seden att tiltale honom någett om anckerett (som samme Arter icke nekede till vthen sade sigh therum witterligitt ware), dhå skall oftenempde Arter sware honom \circ .

Nilz Bagges stiußbarn.

Samme dagh ginge theße män, nemligen Hinrich Hermanson,

Matz Anderson, K. M:tz mölnere widh Danwÿken, och Sigfridh Hinrichson, fordom redesuen, i lÿfte för 800 klippingz ƒ (26 ƒ på daleren), som Nilz Bagge satte i rätten för gården vpå Södre malm och hans stiu**f**barn tilkomme, så att samme *penningar* icke skole bliffue förskingrede, vthen att theris modersÿster, hustru Marie, skall anläggie them barnen tilgode.

Witnede förnempde män, att Nilz Bagge skall haffue panttsatt ett sölfbälte om 33 lodh en landzknecht, benempdh Nilz Joen**ß**on, för 220 ƒ , sådane ƒ som 26 giöre en daler, huilkett bälte samme Nilz Bagg**e**s stiu**f**barn tilkommer, och när knechten får för:ne 220 ƒ igen eller thäs wärde, dhå är han plichtig att lathe bekomme them bältet igen.

Än skall Nilz Bagge haffue en kiste inne med sikh, som barnen är tilsagd.

Marquart smältere.

Samme dagh kom för rätten Marquartt smältere och clandrede ett hus, som salig Erich Simonson haffuer köpt af samme Marquardz sÿster, hustru Vrsilie, och Hans Kranck nu åger, liggendes i Scholstuge gränden.

Zacheus Lehus och Rottgertt Gÿsebrecht.

[67]

Samme dagh kom för rätten Rottgert Gÿsebrecht ifrå Wadzstene och panttsatte Zacheus Lehus och hans *erffuinger* för 165 rÿckz-daler, som han efther sin vthgifne handskriftz lÿdelse bekende sikh skÿllig ware samme Zacheus, all sine landgodz, som förnempde Gÿsebrecht tilfalne wore efther hans salige moder, broder och sÿstrer auff der Dünge vnter der Meÿereÿ zum Hertzogenbusch heller och än nw här efther tilfalle kunde, såledis att förnempde Lehus samme landgodz och ränte med all thes tilbehörelse, rätt och rättigheet må i vnderpant behålle 3 åhr ifrå thette datum och theraf åhrlig intereße (nemligen vdaf huartt hundredt 6 daler) annamme och vpbare, anthen sielff heller och genom honom, som pantebreffuet betheendes warder, thet förnempde Lehus här vthur rätten fick vnder stadzens jnsigle, och skall sådane intereße sin begÿnelse haffue vdj augustj månedh anno 76 nästförliden, när som förnempde Gÿsebrecht huffuudsumen först skÿllig bleff. Men om han vpå för:ne tÿdh icke betaler Zacheus Lehus förbemälte 165 daler, dhå skall samme Lehus eller hans *erffuinger* haffue macht att sälie

för:ne Rottgert Gysebrechtz landgodz och ränte och tage sin betaling theraff heller och (om theris lägenheet så tilseyer) att förpante samme godz och ränte androm igen för för:ne 165 daler huffuudsumma och så myckin ränte, som efther för:ne 3 åhrs tydh kan obetaled ware, vthen all argelist, skåtzsmål eller vtflycht.

Rottgertt Gysebrecht och Jost v. Landbrock.

Widh samme sätt och meningh panttsatte Rottgert Gysebrecht i thenne dagh för:ne sine landgodz och ränte, inge vnden-tagne, Jost v. Landbrock och hans erffuinger för 37 räckzdaler, och war pantebreffuet lydendes lyke såsom Zachej Lehuses, thet han vnder stadzens jnsigle fick, och huffuudsummen war Gysebrecht skyllig bliffuen vdj augustj månedh anno 76 nästförliden, och thå skall intereßet sin begynnelse haffue.

[67 v.]

vi nouembris.

Borgmester och råd[hmän].

Matz Person borgmestere, Arffuid

Larßon, Waste Erichson.

Samme dagh bleff almenneligen vpläsett ett förlykningzbreff, som war giortt emillen Matz Person och hans måger, Arffuid Larson och Waste Erichson, medh huilken förlykning bägge parther sigh aldellis wäl nöye lothe, och rechte ther huarannen hand vpå in för rätten, och war samme förlykningzbreff lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

Anno Christi 1577 then 4 dagh vdj nouembrj månedh bleff ärlig man Matz Person, Stockholmz stadz borgmestere, aldellis wenligen och wälförlycht med sine måger, förståndige män Arffuid Larson och Waste Erichson, vthi så måtte att förnempde Arffuid och Waste med bägges theris hustrurs godh wilie och samptycke både för sigh och sine erffuinger hade öffuergiffuitt och vplatidit för:ne Matz Person och hans rätte erffuinger theris arfzparth, rätt och rättigheet, som the här till haft haffue eller efther för:ne Matz Persons och hans elskelige hustrus dödh sigh kunne förwente i thet steenhus och liggende grundh näst widh Matz Persons säthehus widh Södre porth, som vthur slächten war såldt och han igen löste vdaff Claes Hanßon till Åhrstadh, såledis att Arffuid Larson, Waste Erichson och theris erffuinger efther thenne dagh icke någett

tiltaal skole eller wile haffue till för:ne hus och liggende grundh i någon måtte, vthen att Matz Person och hans erffuinger thet med all thes tilbehörelse, rätt och rättigheet, inthet vndentagendes och aldels såsom thet aff grunden är vpmurett och nu för ögon står, quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt för för:ne hans måger, stiuftbarn och theris eftherkommende erffuinger må niuthe, bruke och behålle till ewärdelige äger. Theremoth haffuer Matz PerBon igen giffuitt och vplatidt för:ne Arffuid LarBon och Waste Erichson ett steenhus och liggende grundh, belägett östen till vdj frw Gunnilz grändh twärtt vthöffuer Jören Benichz wýnkällere med både wåningerne, huilkett hus på Matz Persons och hans erffuingers anparth war kommit, thå arfskiftet skeedde emillen honom och hans stiuftbarn, sammeledis en halpartt vdj ett trähus och thes grund, liggendes i Gråmuncke grändh, som han för någre åhr seden Marcus köthmångere såldt hade och nu af honom igen köpt haffuer, therudinen hans stiuftbarn en halpartt åtthe, så att förnempde Arffuid Larson och Waste Erichson måge för:ne steenhus sampt med Matz Persons halpartt i förnempde trähusett nu strax i sine wärie annamme och med all thes tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldels såsom the nu för ögon stå, quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt niuthe, bruke och behålle för sigh och sine erffuinger till ewerdelig äge. Och skole the ingen huslön haffue till att kräffuie för theris halffpartt i trähusett vdaff förbemälte Matz Person för the åhr, som för:ne Marcus köthmångere samme hus åth och besittedt haffuer, såsom inthet heller Arffuid Larson skall sware till någon huslön för the 3 åhr, som han i för:ne hus widh Södre porth haffuer boodt. Så är och aff bægge parther bewilget och samptýcht, att thet köp skall oclandredt och orýggeligen bliffue beständendes såwål för Arffuid Larson och Waste Erichson, såsom theris erffuinger om en tomt westen till liggendes, som Matz Person för någon tydth seden såldt haffuer och hans stiuftbarn åtthe 200 q vdj. På huilkett allt oftebemälte Matz PerBon, Arffuid Larson och Waste ErBon huarannen handen rechte. Och skeedde thenne handel och wenlige förlykning i theße ärlige och förståndige mänz Laße Erichsons och Oluf Gregersons, borgmesteres, Tileman Abrahams stadzschriffueres och Eskil Sigfridsons, rådzens wýntapperses närware. Till yttermere wiße och högre förwaring haffue för:ne Arffuid Larson och Waste Erichson för sig och sine erffuinger, så och för:ne witesmän thette

bref med egne hender vnderschriffuit och med theris signeter förseglett och bekreftigett. Actum Stockholm tempore vt supra.

[68 v.]

Hustrv Margrete Hans Wehuses
och Hans Höyer.

Samme dag kom för oß och vår sittende rätt Hans Höyer, oß vpå minnende, huruledis att han anno 75 hade gåth här till rätte med framlidne Hans Wehus om 4 000 ƒ ortiger, som förnempde Hans Höyers fader, framlidne Jost Höyer, war skyllig bliffuin Swerigis chrone och för:ne Hans Höyer menthe, att Hans Wehus skulle plichtig ware att hielpe betale, meden hans hustru, hustru Margrete, såsom war Hans Höyers stiuvmoder, och hade erfdt efther för:ne Jost Höyer. Och ändhå att Hans Wehus hade wunnet rätten emoth Hans Höyer, så att samme Höyer skulle skyllig ware att sware allene till sin faders gäldh, som på cronenes wegne krafdes, så hade doch för:ne hans stiuvmoder nu efther hennes manz, Hans Wehuses dödelig affgång för någre gode wänners bön och vnderhandling af en moderlig kärlig benägenheet och synnerligen och serdelis för samme sin stiuvs shons store mothgång skuldh, som han för någon tydh seden haft hade, kommit honom till hielp till för:ne 4 000 ƒ :s betalning med en summa sölf och guldh, nemligen en gulskäde om 44 croner, ett förgyltt sölfbältte om 60 lodh, thesliges någett annet giort sölf, som wogh 9 lödig marker, huilkett allt för:ne Hans Höyer här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue bekommit, annammet och vpburitt af sin stiuvmoder och henne therföre shonligen och på thet kärligiste betackede. Doch meden han sig anno 75 beswäredede om för:ne doom, som här vpå rådstugen sades vdaff emillen honom och Hans Wehus om förbemälte 4 000 ƒ :s betalning och förthenskuldh ther ifrå lagligen appellerede vnder en högre rätt, så loth han nu samme sin förmenthe rätt aldelis falle och gaf för:ne sin stiuvmoder quitt, frý, ledig och lös för allt yttermere tiltal, anfordring och clander, beplichtendes sig wälbetäncht och frýwilleligen här för sittende rätten både för sigh, sin hustru, så och theris erffuinger, att han efther thenne dag will sware till all sin framlidne faders gäldh, såwäl owitterlige såsom witterlige, som han cronene är skyllig bliffuen heller och androm, inge vnden-tagne, så att hans stiuvmoder eller hennes shon Caspar Ylenfäldt eller hans eftherkommende erffuinger med sådane gäldh eller någett

[69]

annett clander, ehuru thet helst hende kan, alzinthet skole haffue beställe vthen ware nu platt ther ifrån skilde. Och ther som för thette brefz datum emillen förnempde hustru Margrete, hennes stiuifshon Hans Höyer och hans hustru och slächt någon träte, owilie, haat och affuund kan ware vpkommen för för:ne rättegång skuldh heller elliest, dhå skall nu allt sådent ware tilgiffuitt, öffuertalet och wälförlycht och i then stadh emillen them alle, så och theris erffuinger och eftherkommende, godh tilförlåthelig wänskap, sämie och kärleck vprätted och fast, oryggeligen och obrotzligen hållen bliffue till ewig tydh vthen all argelist. Ther rechte oftenempde Hans Höyer sin stiuifmoder hustrv Margrete hand vpå in för rätten.

Thomas Person och Erich Manck.

Samme dag kom för rätten Erich Manck, bekende och tilstodh, att han i gode mänz, Anders Olsons, Eskil Larsons, Birge Elefsons, rådmäns, och Peder Matzsons, fougten vpå Norre malm, närware wäl war förlycht och fördragen vm allt arf, som hans stiuifshöner tilfallit war efther Thommas Persons böfbeskytters framlidne hustru, hustrv Karin, vdj så måtte att förnempde Thommas Person hade giffuit honom för theris 3 parth i gården vpå Norre malm 200 ƒ , sådane att 26 ƒ giöre 1 daler, och för lösörerne sölf — 8 lodh 1 quintin, röd engelsk quinnekiortel — 1, kopper — 1 [L] 6 marker, thän stänicke 1 *stycke*, sängekläder till en säng, jtem 1 vngt swyn. Och thermed gaff förnempde Erich Manck vpå sine stiuifshöners wegne förnempde Thommas Person och hans erffuinger quitt, frö, ledig och lös för allt yttermere tiltal. Ther rechte the huarannen hand vpå in för rätten, och Thommas Person vplade sin fridskilling efther lagen.

[69 v.]

S[alig] hustrv Kirstin Michel tynnebinderes
erffuinger.

Samme dag komme för rätten Jacob Olßon och Hans Erßon, framlidne hustru Kirstin Michel tynnebinderes erffuinger, och taledede på thet arf, som tilförenne Clämet Hansons erffuinger war tildömpdt, medh then beskedh, att huar andre komme, som med godh skäl kunde bewyse sikh ware nämmere sköldh till för:ne arff än Clämet Hansons erffuinger, dhå skulle the affstå samme arff ∞ . Så efther thet att förnempde Jacob Olßon och Hans Erichson bewyste sig ware rätte brystererffuinger och wore skölde för:ne hustrv Kirstin till fierde

man, och war en theris mederffuing heeme, som henne war sköldh till annen man, och förnempde Clämet Hansons erffuinger kunde inthet bewyse någon sköldskap vthen hade allenest en gammel quinne til witne, som sade sig haffue hördt af förnempde s[alig] hustrv Kirstines mundh, att hon hade ingen nämmere ärffuing än förnempde Clämet Hanßon, therföre dömpdes thet arf tilbake ifrå them och sades förnempde Jacob Olßon och hans mederffuinger till.

XI nouembris.

Johan Bagge, Erich Biörson o.

Jacob Jffuerson vpbödh Philpus Kärns hus widh Store torgett — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh en tomt och bodh, som Laße Buße köpt haffuer aff Matz schraddere — 2:o.

[70]

Hustru Elisabeth Hans Kraftz

contra

Bärendt v. Gröningen vm 40 daler för en hest och 40 daler i denning länthe penninger, som han war sköllig bliffuen hennes framlidne broder Jacob Pommereningh.

Sententia.

Efther thet att Bärendt v. Gröningen skåtzsmål hade till någon witne i Räfte, så att han förnempde Jacob Pommerening betalt hade och war honom inthet sköllig bliffuen, therföre fick samme Bärendt respit in till nästkommende whår, meden han war nu vpå K. M:tz togh och reese, så att han dhå anthen med nogsam witne och skäl skall bewyse sig haffue betalt för:ne summa penninger heller och plichtig ware till att förnöje och betale förnempde hustru Elisabeth vpå samme tydth vthen ydtere skåtzsmål, för huilkett han henne nu nögactige borgen ställe skall.

xviij nouembris.

Hinrich Balck vpbödh then tomt och bodh, som Laße Buße köpt haffuer aff Matz schraddere — 3:o.

Philpus Person vpbödh Philpus Kärns hus widh Store torgitt — 3:o.

Jacob Theÿdt och hustru Elin.

[70 v.]

Samme dagh kom för rätten hustru Elin, fordom Jacob Theÿdtz ächte make, presenterende ett förlykningz breff, som emillen henne och förnempde Jacob Theÿdt giortt och vprättedt war, flÿteligen begärendes, att samme breff motte till en åminnelse och högre förwaring bliffue inschriffuitt vthj stadzens tänckebock, huilkett man henne för rättwÿsenes skuldh icke neke kunde, althenstundh att brefuett war af förnempde Jacob Theÿdt förseglett och med egen hand vnderschriffuitt, sammeledis hade the gode män thet bekreftigett med theris signeter, som vdöffuer förlykningen och arffskiftet waritt hade, och war samme breff lydendes ord från ordh, såsom här efther följer:

Kong:e M:ttz till Swerigis etc., wår allernådigiste herres trooplichtige vndersåter, wÿ eftherschriffne Nilz Hanson, H. K. M:tz tilförordned i slotzloffuen på Stockholm, Erich Biörson, befallningzman thersammstedz, Oluf Gregerson, borgmestere, Peder Jönson, Jacob Larson och Jacob Jffuerson, rådmän, Nilz Larson och Hans Olßon gulsmeth, borgere i Stockholmz stadh, giöre witterligit och härmed bekenne och tilstå, att anno Christj 1577 then 7 dagh vdj nouembrj månedh wore wÿ vdöffuer ett arfskifte och en wenlig förlykning emillen wälförståndig man Jacob Theÿdt och ärlig quinne, hustru Elin, som hans ächte make warit haffuer, och bleff samme Jacob Theÿdt för sin halfpartt, som honom med rätte boorde haffue i arf både vdj löst och fast emoth förnempde hustru Elin, såledis tilfridz stältt af henne, att honom theråth wäl nögdas och han eller hans erffuinger efther thenne dagh icke wile eller skole haffue någon rätt, fogh eller skäl att tale eller clandre någett ytterligere på för:ne arf, vthen förnempde Jacob Theÿdt gaf i alles wåres närware och åhöre såwäl för sigh och sine erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, för:ne hustru Elin och hennes erffuinger quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltaal och qual vm för:ne arf både i löst och fast, alzinthet vndentagendes, så att therum skall ware och till ewig tydth bliffue emillen förbemälte Jacob Theÿdt och hustru Elin, så och bægges theris erffuinger, slächt och förwandter en clar, aftaled och wälförlÿcht sak och aldrig här efther med någon wÿdere anfordring eller clander yppes eller reppes i någon måtte. Ther rechte oftenempde Jacob Theÿdt och hustru Elin huarannen, så och oß förnempde män, handh vpå. Thes till ytter-

[71]

mere wiße och högre förwaring är *thette* bref af samme Jacob Theydt med egen hand vnderschriffuitt, så och medh hans och wåre signeter förseglett och bekreftigett. Datum Stockholm then 16 nouembris anno vt s[upra].

Jtem bleff och förhandlett på för:ne tydh vm then summa daler, som i Lypzig är vtheståndendes, att Jacob Theydt och salig doctor Anders Olaj erffuinger skole therum medh en rätt bliffue äthskilde.

[71 v.]

Jacob Theydt och hustru Elin.

Thette eftherschriffne kom på Jacob Theydtz loth och anparth, när som arfskiftet skeedde emillen honom och hustru Elin, fordom hans ächte make:

Guldh.

Portugalyser — 3	} stycker	Dubbel her mester gyllen — 1	} stycker
Rosenobler — 2		Konungh Philippi real — 1	
Dubluner — 4		Vngerske gyllen — 34	
Engellotter — 5		Renske gyllen — 8	
Kårsgyllen — 1			

8 gulringer och 2 små gulkäder woge tilhope 7 lodh 1 quintin.
Än en gulkåde om 19 gyllen.

Sölff.

Ett förgyltt bälte, en förgyltt kåde och två förgylte skeder woge tilhope 3 löd[ige] marker, 1 lodh mindre.

1 förgyltt skåle med foth wogh — 43½ lodh.

1 sölfkanne wog — 4 löd[ige] marker 2½ lodh.

1 sölffdartt — 31 lodh.

[72] 2 sölfstop (ett med foth) — 27 lodh.

14 sölffskeder — 2 löd[ige] marker 12 lod.

2 sölffskåler — 24½ lodh.

En dantt och ett sölfstop om — 26 lodh.

Giortt thän i kannor, stänicher, fath och talrecker — 12 [L]ū.

Giordh mässingh — 3 [L]ū.

Än en mässingz kättil med kopperbottn — 5 marker.

Watusprute — 1.

Kopper.

2 grüter woge — 1 [L]ū. En lithen grüte om — 5 marker.

Lynkläder.

Lakan — 6 par	Örnegotz whar — 2	} stycker	[72 v.]
Twebreth lakan — 1	Gulskinz dýne med blåth whår — 1		
Borrduker — 2	Gulskinz hýender — 3		
Handkläder — 4			
Gulskinz dýne med swartt whar — 1		} stycke	
Takdrächt vdaf rýdze dwelek med whåder — 1			
Förlåth med öffuersprångning — 1			
Rödh osömed boned — 1			
Blå gulskinz bonedh — 1			
Suartt gulskinz bonedh — 1			
Långt båncke clåde — 1			
Läder båncke dýne — 1			
Gammelt sileke — 1			
Jtem ett lithet bånckeclåde.			

Biörnskinz fäller — 2		} stycker
Fårskinz fäll med grönt clåde — 1		
Räcke bolster — 4	Rýe — 1	
Huffde bolster — 4	Filtt — 1	
Örnegotter — 3	Biörnskin — 1	
Åclåde — 2	Weper — 2 par.	

Jtem alle Jacob Theýdtz egne böker.

Än båncke dýner — 2 stycker. Täpn — 2 stycker.

Actum vij nouembris anno Lxxvij.

Frans Beýer

contra

Hinrich Husman om etthundrede och siwten daler. Och beplichtede samme Husman sigh här för rätten, att han will betale förnempde Frans innen nästkommande jul heller och vprätte honom all then skade, som honom theröffuer hende kan.

Suen Stenßon, Laße stålbogesmedh.

Samme dagh kom för rätten K. M:tz troo tienere och cantzely förwant Suen Steenson, giffuendes tilkänne, att emillen honom och hans hustrus Elisabethz fader Laße stålbogsmed war sked en wenlig förlykning vthi Hinrich Balckz, Anders Olßons, Jöns Hinrichsons

och Hinrich Simonsons rådmäns närware vm för:ne hustrv Elisabethz mödernes arff, efther såsom thet förlykningzbreff förmäldte, som therupå giortt war och nu här i rätten vpläsett bleff. Och meden samme Laße stålboogsmedh icke wille besegle breffuett, nödgedes förnempde Suen Steenson begiffue sig therum för rätten. Dhå tilspordes Laße stålboogsmed, om thet war icke så förlycht och afhandlett emillen honom och för:ne hans mågh, såsom breffuett innehöltt. Ther till swarede samme Laße ia, men hans hustru förmenthe sigh haffue ther någon insage vdj. Therupå swaredes förnempde Laße igen, att han war plichtig giöre sin dotter skäl och rätt för hennes mödernes arf, och syntes förthenskuldh bädzt ware, att han bleffue widh then förlykning, som han therum giortt hade vdj förnempde gode mänz närware. Dhå swarede Laße, att han icke nu någett signett åtthe vthen loth giöre sig ett, och när thet bleffue tilrede, wille han besegle breffuett, på huilkett han borgmesterne handen rächte.

[73 v.]

xx nouembris.

Birge Jsakson, Johan Bagge *o*.

Menigheten.

Samme dag war menigheten vpkalled och gafz tilkänne, att Konge M:ttz alffuarlige wille och befallning war, att then nye tegel-laden widh Grindh skall ändeligen bygges tilrede. Och efther thet man icke hade rådth att lägge så många penninger vthur stadzens dräsl, som ther till behöffues will, dherföre begäredes vdaff menigheten hielp eller och försträckning på tegel, som ther brännes kan. Thÿ the skole anthen få tegel för the penninger, som huar och en försträcker ther till, heller och sine penninger igen, huilkett menigheten samptÿchte medh sådane beskedh, att alle, som här i staden boo, skole hielpe ther till. Och förordnedes theße eftherschrijfne män, som samme penninger vptage skole:

i östre quarteret:

Anders Erichson

Herman Schilling

i westre q[uarteret]:

Nilz Gregerson

Helie Nilson.

i södre q[uarteret]:

Peder Jönson

Rasmus Schåning

i jndre quarterett:

Thomas Biörson

Peder Olßon.

Herman och Hans snickere.

Samme dagh lystes konungzfridh emillen Herman snickere och Hans snickere widh peen — 40 daler.

Blasius Olßon.

Samme dagh witnede och bekende Påffuel Saße för rätten, att han baar heem till Blasius Olson 400 ƒ anno 65, som samme Påffuel hade giffuitt och leffuereret honom för salig Hans Prötkens begrafning.

Blasij Olsons swar och berättelse om för:ne ärende.

Att en *cammerschriffuere*, benempdh Oluf Joenson, hade schriffuitt och hållit rägenskapen på begrafninge peningerne anno 65, [74] medan Blasius war ensam och förmätte icke sielff allt bestället. Men huru *thet* war förseedt i rägenskapen, *thet* kunde han icke wethe vthen menthe, *efther* ther funnes feel i rägenskapen om för:ne 400 ƒ , så att icke mere än halfparten war infördt, dhå moste sådent finnes igen vthi then summa, som till *jnuentarium* bliffuen war, när han bleff aff *med* stadzschriffuere ämbete, thÿ Blasius badh sikh så Gudh tilhielp, som han hade icke kyrkien i sådane måtte heller elliest någett ifrån, och wore alle begrafninge *penningar* altÿdh leffuererede in i stadzens dräsl och ther igen vttagne.

xxvij nouembris.

Oluff Gregerßon Rodzkar och staden.

Samme dagh stodh vp för sittiende rätten vår medbroder Peder Matzson rådman och nu på thenne tÿdh stadzens byggemästere, hembledede och vploth vår medborgere Oluf Gregerson Rodzkar en Stockholms stadz tomt, som samme Oluff Gregerson haffuer bygdtt sitt hus vpå, liggandes östen till vdj Oluff Knuthsons grändh vpå norre syden emillen Märthen schafferes och Tonius byßeskÿtteres hus, hållendes i längden 15 alner 1 quarteer och i brädden 14 alner, huilken tomt förnempde Peder Matzson *med* vårt samptÿcke och tilståndh lagligen såldt haffuer förnempde Oluff Gregerson för 56 ƒ ortiger vthi nu gångbartt *suenst* myntt, af huilkett 4 ƒ giöre en daler, huilke *penningar* till godh och fulle nöÿe vpburne äre och in i stadzens dräsl leffuererede, *efther* såsom rägenskapen therum för-mäller. Huarföre affhende Peder Matzson staden och thess förmän [74 v.] för:ne tomt och tilegnede henne förnempde Oluff Gregerson och

hans rätte *erffuinger* quitt och frj till att niuthe och behålle till ewerdelige äger, på huilkett oftebemålte Oluff Gregerson vplade sin fridskilling efther lagen.

II decembris.

Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biorson.

Blasius Olsson vm husett vpå Gråmunckeholm.¹

[75]

III decembris.

Matz Persson och staden.

Samme dagh stodh vp för rätten vår medbroder Peder Matzson, rådman och nu på thenne tydh stadzens byggemestere, hembled och vploth vår medbroder, ärligh och wälwys man Matz Persson, stadzens borgmestere, tree alner vdaf Stockholms stadz tomt, som samme Matz Person haffuer vnder sitt bryggehus, liggjendes här i staden widh Järntorgett näst Hans Lehusen steenus, huilke 3 alner tomt Peder Matzson med wårtt tilståndh och samttycke förnempde Matz Person lagligen såldt haffuer för 12 q ortiger vdj nu gångbartt suenst myntt, ther aff 4 q giöre en daler. Then summa till godh och fulle nöye vpburin är vdaf förnempde Matz Person och vdj stadzens dräsl leffuererett, efther såsom med rakenskapen bewyses skall, huilke 3 alner tomt för:ne Matz Person åth sin dotter Kirstin köpt haffuer och med hennes egne penningar betalt. Huarföre affhende Peder Matzson Stockholms stadh och thes förmän samme 3 alner tomt och tilegnede them förnempde Kirstin Matzdotter och hennes rätte *erffuinger* till att niuthe, bruke och behålle quitt, frj, oclandred och obehindred för alle åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger, på huilket oftenempde Matz Person vplade fridskillingen efther lagen.

xiiij decembris.

Blasius Dondelj, Hans Andersson.

[75 v.] Komme för rätten Blasius Dondelj och Hans Anderson, schotter, och gåffue tilkänne, huruledis att the vdj thenne nästförlidne höst hade i Norrcöping handlet med en schippere ifrå Rostock, benempdh Hans Westphal, frachtedt hans schip och schippet ther vdj någre hundrede tynner spannemål, så och andre wharer, som han skulle haffue fördt till Kiöpenhamn. Och hade sigh tildragit vpå samme

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den icke inskrivna texten.

reese, att en hollendere lop *med* sitt schip mothwilleligen i sanck förnempde Hans Westphals schip widh Falsterboo räff och brachte them vm theris spannemål och godz, såwål såsom schipperen vm sitt schip, förendes them såledis vdj en dråpelig skade. Och althenstundh att förnempde Blasius Dondej och Hans Anderson wilde sökie samme theris skades vprättelse hoos förnempde hollendere igen, och doch för:ne Hans Andersons lägenheet icke war, att han sampt *med* Blasius Dondej kunde begiffue sigh till the orther, som för:ne hollendere war stad, therfore wore the *med* huarannen så öffuerens kompne, att förbemälte Hans Anderson hade öffuergiffuitt och vplattidit förnempde Blasius Dondej thet tiltaal, som han hade till förnempde hollendere vm sin deel och anparth i för:ne spannemål och wharer vthi så måtte, att för:ne Hans Anderson eller hans erffuinger icke wile eller skole haffue efther thenne dag någett tiltaal till samme spannemål och wharer, såsom han och nu här för rätten bekende och tilstodh, att han war therfore förnögdh och tilfridz stältt vtaff Blasius Dondej efther sin egen wilie, giffuendes förthenskuldh samme Blasius fulmacht att tiltale förnempde hollendere *med* lagh och rätte vm för:ne Hans Andersons spannemåle och godz och sökie hans skades vprättelse hoos samme hollendere, så att oftebemälte Blasius må i thenne sak handle, giöre och låthe huadh som nödtorften kräfuiet, lyke som Hans Anderson ther sielff tilstedz wore.

Suen Stenson.

[76]

Copje vdaf thet förlykningzbreff, som emillen Laße stålboogsmedh och K. M:tz troo tienere och cantzelyförwant Suen Steenson war giortt vm hans hustrus mödernes arf och förseglett vdaff förnempde Laße stålboogsmedh, efther såsom han then 18 dagh nouembris här för rätten vthloffuede och borgmester <ne och rådth> therupå handen rächte; sammeledis hade the gode män thet förseglett, som öffuer förlykningen wore emillen förnempde Laße stålboogsmedh och Suen Steenson, och war samme bref lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Allom, som thette bref hender förekomme, gör iagh Laße stålboogsmedh, borgere i Stockholm, witterligit och härmed bekenner och fulkomligen tilstår både nu och i tilkommende tyder, att efther thet iag nu på tolfte åhr, seden min salige hustru afsompnede ifrå thenne wärldh, haffuer haft inne *med* migh och brukett min dotters Elisabethz mödernes arf både i löst och fast och theraff henne icke någet

tilgode afflagdt eller och sielf för mine lägenheeter skuldh thet förbättre kunnet, såsom migh hade boordt och Swerigis lagh förmäller ∞ , så och althenstundh huad lösörerne belange vdj kopper, thän, mässing, allehande cläder och annett, som henne boorde halffparten aff efther sin moder (vndentagendes sölfret, therum wij tilförenne allrede wäl förlÿchte äre) äre nu icke så gode heller och alle tilstedes, som the wore först, när förnempde min dotter arffuet tilföll, therfore haffuer iagh min mågh, ehrlig och wälachtig Suen Steenson sampt min dotter Elisabeth i så måtte förnögdtd och tilfridz stältt för för:ne lösörer, som the i så mång åhr mist haffue, att iagh vdaf en faderlig [76 v.] kärleck tilsagdt och vplatidtd, såsom iagh och nu vthi thette breff craft tilseyer och vplather them och theris erffuinger till fyretÿe daler i mitt hus och liggende grundh här i staden, så att them efther min dödh aldellis obehindredt, för huem thet helst ware kan, skall ware frÿth förnempde 40 dalers wärde till then halffparth, som förnempde min dotter tilförenne på sin mödernes parth tilfallen är vthi samme hus och grundh att intage, besittie och thet sampt förnempde sölffuer och annet, som wÿ förr äre förlÿchte om, till ewerdelig ägendom niuthe, bruke och behålle ∞ . Therupå haffuer iagh och vthloffuedh strax efther thette breff datum vthen någon skåtzsmål att wile tilställe förnempde min mågh the breff och segell, som iagh haffuer på samme mitt hus och grundh. Theremoth haffuer förnempde Suen Steenßon och min dotter migh och min hustru igen loffuedh och tilsagdt, att wÿ både (så länge Gudh täckes vnne migh Laße stålbogsmedh lyffuett) schole behålle, niuthe, bruke och ob till gode anwende the lösörer, vthi huad perzeler thet helst ware kan, med thes ränte och interese, som iagh ännw hade boordt leffuerere förnempde min dotter på sitt möderne. Men efther min dödh så gånge vm hennes fäderne, som lagh förmäle ∞ . Och skeedde thenne wenlige affhandling och förlÿkning i ärlige och förståndige mänz, nämligen Hinrich Balckz, Anders Olsons, Jöns Hinrichsons och Hinrich Simonsons, rådmäns, närware, huilke vdaff Stockholmz rådstuge wore nämpde och förordnade att förlÿke och affhandle samme sak emillen migh och oftenempde Suen Steenßon. Thes till yttermere [77] wiße och högre förwaring är thette breff med mitt och samme gode mänz signeter bekreftigett och stadfast. Giffuitt och schriffuitt vdj Stockholm then 12 dagh nouembris anno ∞ 1577.

Anno Christi 1578.

[78]

Then fierde dagh januarij

såthe för rätte vpå Stockholms rådhus Kong:re Mittz vår allernådigiste herres befalningzman på Stockholms slott Erich Björson samt borgmestere och rådmän.

Nilz Rýning til Týresö och Anders Larßon.

Samme dagh hade ärligh och wälbyrdig man Nilz Rýning till Týreßö sin cappellan her Bengt vp i rådstugen förschickedt, huilken efther samme sin junckeres befalning ther för sittende rätten hembede och vploth högtbemälte K. M:tz köpman här i Stockholm, Anders Larson, en tomt här i staden westen till liggendes nedan för Jost v. Hattingz hus widh siön twärrt ifrån salig Hans Gammelz stegerhus, hållendes i längden vp åth gaten 47 alner och i brädden offuen till halffelleffte alin, men nedan till widh mhuren 23½ alin, med allthes rätt och rättigheet, som förnempde Nilz Rýning ther till hade, på huilken tomt tilförende ett trähus städt hade, som affbränt war. Och hade framlidne hustru Dordj Barendt thor Geýstes, fordom borgerske i Stockholm, sin deel och anparth i samme hus och tomt anno 46 then 29 dagh augustj förpantet salig frw Karin Erich Trolles, som war förnempde Nilz Rýningz swäre, för 658 ƒ ortiger. Så war och förnempde hustru Dordj henne skýllig bliffuen anno 51 Sanctj Petrj afton, när hon rägenskap höltt med samme frw Karin, 200 ƒ, såsom thenne hustru Dordis vthgiffne bekenelse och handskrift, som nu i rätten betheed och vpläsen bleff, therum förmäldte och innehöltt. Och bekende och tilstodh förnempde her Bengt här för rätten, att för:ne Anders Larson hade till godh och fulle nöye betalt förnempde Nilz Rýningh för hans rätt och rättigheet, som han till förnempde tomt här till haft hade. Huarföre affhende her Bengt

[78 v.]

sin junkkere Nilz Rýning och hans erffuinger samme theris rätt och rättigheet till förbemälte tomt och tilegnede thet samt med förberörde salig hustru Dordis pantebreff för:ne Anders Larson och hans rätte erffuinger quitt och frýtt till att niuthe, bruke och behålle till ewerdelig ägendom. Men ther någon wore, som förmenthe sigh haffue tiltaal till henne och förnempde Anders Larson therum lagsökie wille, dhå skall och wil samme Anders Larson sware honom. Doch haffuer oftenempde her Bengt vpå sin junckeres Nilz Rýningz wegne protesterett och sigh förebehållit, att huar thenne tomt kan bliffue förbemälte Anders Larßon med någon rätt ifrån wunnen, dhå will förnempde Nilz Rýning haffue henne vnder sigh och sine erffuinger igen för sådent wärde, som oftenempde Anders Larson therföre vthgiffuitt haffuer.

Copÿe vtaff s[alig] hustru Dordj Bärenndt thor
Geÿstes handskrift.

Jtem so bekenne ick hustru Dordj Berndt thor Geÿstes mit disser mÿner egen wondtlichen handtschrift, dat ick sÿ rechtferdiger schuldt schuldich der dogentsamen frowen Karin Erich Trolles vij^eviiij ꝛ ortich. De gelaue ick vnde will se betalen mit dem allerersten else ick kan. Daruor hebbe ick hustrv Dordj Berendt thor Geÿstes mÿnes partes hus, dat mÿ tho kumpt, der dögentsamen frowen Karin Erich Trolles tho pande gesettedt vor de bauen benömede vij^eviiij ꝛ ortig 2. Hirunder angedrucktett min wontliche signett. Datum Stockholm vp den 29 dach augustj anno 46.

Locus sigillj.

Thesliges blef iagh och förnempde frw Karin 200 ꝛ skÿllig, när wÿ hölle rågenskap anno 1551 Sanctj Petrj afton.

[79] Philippus Kärn och Anthonius apothekere.

Samme dagh kom för sittende rätten K. M:tz troo cammer-tienere Philpus Kärn wälbetäncht, hemblede och vplot H. K. M:tz troo tienere och apothekere Anthonio Busenio ett steenhus och liggende grundh samt en lithen träbygning innen för steenhuset, och håller samme steenhus i längden vth med torgit 24 alner, men i brädden håller thet med träbygningen tilhope 23 alner, huilket steenhus, träbygningh och liggende grundh förnempde Philpus Kärn med sin hustrus godh wilie och samptÿeke lagligen såldt haffuer förbe-

mälte Anthonio Busenio för 650 slagne daler. Men althenstundh att förnempde Philpus Kärn hade och therhoos tilsagdt och såldt Anthonio Busenio ett stycke tomt, som salige Clämet Hansons eftherlathne änckie, hustru Karin, och hennes shöner Jffuer och Måns Clämetson tilkom, och kunde icke hembles thet för:ne Anthonio, vthen samme Anthonius moste sielf handle med förbemälte hustru Karin och hennes shöner vm för:ne stycke tomt, som liggier bak vm theris hus vpå Suarttmunckegaten och enden theraff skiuter in till förnempde Anthonij hus och är vpå norre syden fram vm hans källeredör och then boddör ther strax hoos, som ther fordom varit haffuer och nu igen murad är vpå hans egen husvägg, hållendes i längden ifrå halffue ingången, som till samme rum i förtäden haffuer varit och kalledes bälteregångh, halfftyende alin, ther ifrån och twärth vdöffuer then östre syden haffuer thet i brädden emillen både mhurerne tolf alner, seden ifrån thet hörn och mhur vpå södre syden halfftyende alin, och haffue förnempde hustru Karin och hennes shöner såldt och vplatidt för:ne Anthonio Busenio och hans erfvinger för:ne tomtstycke till ewerdelige äger för siwtjefem daler och samme summe vdj rede penningar vpburitt sampt en sölskedh [79 v.] och två små gullringer, efther såsom theris segel och breff, som the förnempde Anthonio therupå giffuit haffue och nu i rätten betheedt och vpläsitt bleff, vthwyste och förmäldte; therföre haffuer Anthonius Busenius förnempde 75 daler igen afkortedt för förbemälte Philpus Kärn vdj för:ne halffsiunde hundrede dalers betalning, och resten, som war femhundrede och siwtje fem daler bekende och tilstodh samme Philpus Kärn här in för sittende rätten sigh haffue bekommit, vpburit och vndfångit vdaf för:ne Anthonio till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med then förste, sampt ett arm-bandh vdaf guldh, som samme Anthonius hade förähret förnempde Philpus Kärns hustru medh vdöffuer förnempde summa penningar. Och affhende förthenskuldh förnempde Philpus Kärn sigh, sin hustru och bägges theris erfvinger förberörde steenhus, träbygning och liggiende grundh och tilegnede thet med sine 4 frje mhurer, källere, boder, stuffuer, windh och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldels såsom thet aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Anthonio Busenio och hans elskelige hustru och rätte erfvinger till att niuthe och behålle quitt, frytt, obehindredt och oclandredt såwäl för oftebemälte Philpus Kärn och hans hustru och erf-

vinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war förbemälte steenhus, träbygning och grundh lagbuditt och lagståndit, på huilkett oftenempde Anthonius Busenius vplade sin fridskillingh efther lagen.

[80]

viiij januarij.

Högborne furstinne och frw, frw Cecilia,
marggreffuinne til Baden ⁊ belangendes.

Kom för rätten högborne furstinnens och frws, frw Cecilies, marggreffuinnes till Baden ⁊, hoftienere Jeronimus Kluntz, giffuendes tilkänne, huruledes att H. F. N. hade *anno* 64 betalt vår framlidne medborgere Hans Beÿer gulsmedh vdj sölff och *penningar* till 3 233 daler värde vpå framlidne Anthonj Behagelz wegne, som war Franz Mässingz, Peter v. Quickelbergers och hans bröderes factor och tienere och handlede här i Stockholm, efther såsom förnempde Beÿers quitentie, som han högbemälte furstinne therum giffuit hade och oß i thette datum in originalj betheed bleff, innehölt och vthwÿste. Och altenstundh att H. F. N. bleff ännw vm samme betalning krafd och molesteret vdaf förnempde Franz Mässing och hans mattskapÿ, therfore haffuer förnempde Jeronimus Kluntz latidt för rätten stämp[n]e Matthiam Schubert och hans hustru, som war förnempde Hans Beÿers eftherlathne änckie, huilke efther vår tilbörliche förmaning, att the härvthinnen inthet annet än sanningen bekenne skulle, haffue witnet och certificeret, att förnempde Hans Beÿer hade schriffuit quitentien med egen hand och med sitt signet förseglet. Sammeledis fanz och beskedh vthi hans eftherlathne handlingzbock vm samme betalningh. Thesliges är och vår medborgere Lucas v. Quickelberger för oß kommen och haffuer witnet och bekendt, huru att honom och witterligit war, the högbemälte furstinne hade *anno* 64 betalt Hans Beÿer för:ne 3 233 daler, efther såsom hans quitentie therum förmäldte, så och att samme Beÿer hade förnempde Anthonij Behagels husbönder therfore igen contenteret, så att the icke rätt eller skäl hade therum någett ytterligere att mhane eller kräffuie vdaf högbemälte furstinne.

[80 v.]

xviiij januarij.

Johan Bagge till Boo, Erich Biörson, befalningzman på Stockh[olm], och borgmester och råd.

Her Anders Keyth till Fårsholm riddere
och Simon Nilson *o*.

Samme dagh stodh vp för sittende rätten förnempde Erich Biörson fulmächtig och mechtig på Simon Nilsons wegne, efther såsom förnempde Erich Biörson sådent med samme Simon Nilsons fulmactzbref här i rätten bewyste, hembledde och vploth Kong:e M:ttz, wår allernådigiste herres troo man, hoffrådh och commissario, then ädle och wälbyrdige her Anders Keyth till Fårsholm, riddere, ett steenhus och liggende grund, belägett här i staden östen till vpå westre syden emillen Johan Bärendes och hustru Marines, framlidne Hinrich Schutes eftherleffuerskes hus, huilkett hus och grundh förnempde Simon Nilson lagligen såldt haffuer wälbemälte her Anders Keyth för sexhunderede daler vdj nu gångbartt suenst mynt, räknendes 4 *q* ortiger på daleren, för huilken summa penningar för:ne Erich Biörson här in för sittende rätten bekende och tilstodh samme Simon Nilson efther hans egen wilie och begären wäl ware förnögdh och betaled vdaff wälbemälte her Anders Keyth, efther såsom för:ne Simon Nilsons eigett ther vpå vthgifne köpebref therum och innehölt och förmäldte. Men huad frw Kirstines Christer Larsons och hennes barns och erffuingers anparth belanger i samme hus, haffuer Simon Nilson vthi för:ne sitt köpebref sikh förplichted att wile them therföre förnöye och betale vdaff för:ne 600 daler så myckit them med rätte will tilfalle, när han med them therum till rätte warit haffuer. Huarföre affhende förbemälte Erich Biörson för:ne Simon Nilson och hans erffuinger förberörde steenhus och liggende grundh och tilegnede thet med sine egne 3 frye mhurer, [81] källere, boder, stuffuer, winder och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, inthet vndentagendes, aldelis såsom thet aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, wälbemälte her Anders Keyth och h[ans] h[ärlighe]tz elskelige husfrw och rätte erffuinger quitt och frött till att niuthe, bruke och behålle och thermed efther theris wilie, behagh och lägenheet till att handle, giöre och lathe oclandredt och obehindredt såwål för oftenempde Simon Nilson och hans mederffuinger efther salig Oluff Trotteson, såsom theris barn och erffuinger och elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war för:ne steenhus och grundh lagbuditt och lagståndit, så och heembuditt Willem Rudwens husfrw, frw Beatha Oluffdotter, vdj Hinrich Balckz och Jacob

Jffuersons rådmänz närware, sammeledis Trotte Olufson vthi Tileman Abrahams stadzschriffueres och gamble M. Hans bardskärerres, borgeres härsammestedz, närware och åhöre, och begärede samme fru Beatha och Trotte icke att köpe *thet* vthen vndte *thet* ofte och wälbemälte her Anders Keyth gärne; på huilkett h[ans] h[ärlighe]t vplade sin fridskilling efther lagen.

Att husest haffuer sine egne 3 frye mhurer, therum haffue Påffuel, Eskil och Thommas mhurmestere ransakett 30 januarij anno 78, och thå gafz och husbreffuet vth.

Hoffslagh.

xviiij januarij gjorde Arendt Hofslag Simon v. Salingen fulmündig och mechtig till att räkne och all hans saker clar giöre med Adrian Mhurbeck och hans companj. Sammeledis skall förnempde [81 v.] Simon fulmacht haffue i Tysklandh och annerstedz, som Hofslag någett kan haffue att beställe och vthräte, sigh samme saker att företage, thervdj handle och beslute, så och quitentier giffue, och huar han af någon emot skäl och rättwysen sigh beswäredh befinner och till någon rättgång förorsaked och trängdh bliffuer, dhå skall och må han emoth honom med lagh och rätte procedere. Och skole hermed alle förre therum vthgifne fulmacher ware reuocerade, caßerade och efther thette datum inthet mere gälle.

xxvij januarij.

Vpbödh Tileman Abraham Oluf Gammelz hus westen til, som Frans Beyer boor vdj — 1:o.

Jtem 2 tompter ther strax neden före — 1:o.

Michel Olufson vpbödh Jören Löwenkopz hus widh Store torgitt — 1:o.

xxix januarij.

Bengt Ribbingh, borg[mestere] och råd[hmän].

Willam de Wjck, Tileman Corneliu^{son}.

Samme dagh producerede och framförde Willam de Wjck för rätten en benempdh Tileman Corneliu^{son}, begärendes, att man honom lagligen examinere wille vm ett schip, benempdh Greke, som högborne furste och herre, hertig Carl till Sudermannelandh, wår

nådige furste och herre, tilkom och stenderne i Norre Hollandh, anno 74 arresteret och anhållet hade, så och att man samme Willam de Wÿck therupå ett schriftligt bewÿs vnder stadzens jnsigle meddele wille, huilkett honom för rättwÿsenes skuldh icke nekes kunde, och war samme bewÿs eller certification lydendes, såsom här efther fölier vpå tÿske: [82]

Tileman Corneliußon hat heut dato für sitzendem gerichte beÿ seinem leiblichen eÿde, so ehr zu Godt dem almechtigen geschworn, certificiert, gezeugt vnd bekandt, das er mit einem schif, der Griech genant, von Eltzburg abgesiegelt vnd gehabtem beuelich nach seine reise nach Hispanien gerichtet. Wie er aber damit vngefehr für Tessel kommen vnd vernommen, dat die spanische armada sehr starck in der see sein solt, hette der certificant vnd sein mitgehabtes schifsvolck sich gescheuet vnter sie in gefhar zubegeben, sintemhal dat obgenante schif mit geschutz vnd munitio[n] neben anderer zubehör wol versehen war, vnd derwegen zu rath worden, dat sie wider zurüch in obgenante haf[n] Tessel lauffen vnd sich ferner bedencken wolten, wie sie die sachen anschlagen solten. Sobalt sie aber in die haf[n] kommen, welchs den 18 julij des 74 jars gewesen, hetten die erbare stende von Northollandt das schif strachs in ihren dienst zum orlig begert vnd mit ihnen darumb durch ihre zwen capiteine als Johan Garbrandßon vnd Peter Simeins, beide burgern von Enckhausen, handlen lassen. Alls sich aber der certificant dessen beschwert, hetten itztgemelte capiteine sich verlauten lassen, wie sie beuelich hetten, imfall sie dat schif in der güte nicht bekommen kondten, dat sie eß mit gewalt nhemen solten, wie dan auch geschehen, vnd hetten den schiffer Peter Willams von Edam zum capitein darauf verordnet. Alls solchs die bestellung, so ihm damals gegeben wurde, vermelden thedt, so hetten sie auch durch ihren pfenningmeister Bartholdt Lucaßon ein gut theil der last außlossen lassen, wie dat mit seiner eignen handt zubeweisen war. Do nun dat schifs vnd bothsvolck gesehen, das dat schif angehalten vnd vielleicht sobalt nicht wider loß kommen würde, hetten sie ihre volle heüre begert vnd den certificanten zu vielmhalen vor recht gefordert, sich auch nicht ehe zufrieden geben, biß eß durch gute leüth dermassen verglichen worden, dat sie mit der halben heüre, die sie in Schweden empfangen, zufrieden sein solten, darzu sie noch ieder von den stenden 35 stüber bekommen. [82 v.]

Vnnd belief sich die halbe heüre, so in Schweden außgeben — 761 f[loriner] 16 stüber 8 d[enninger]. Domals alls die beide capiteins der last ein theil, wie oben vermeldt, außnehmen liessen, seind 40 stücke mastholtz verkommen vnnd verlorn, das stück durch die banck auf 6 f[lorinern] gerechnet. So hett auch ein capitein, Calis Jacob genant, auf sein wasserschif bei einem eyland ein mast zu einem spredt genommen, wer so guth gewesen, das dergleichen ein zu Enckhausen für 12 f[loriner] war verkauft worden. Ehe man die masten, so vmbher in der see verschlagen gewesen, widerumb zusammen gesucht vnnd geborgen hett, war vncosten darauf gelauffen — 23 f[loriner]. Das außlossen hett gedaurt 32 tag vnnd weren darzu gebraucht worden 48 man, deren iedem sie wol des tags $4\frac{1}{2}$ stüber gelobt, doch nicht bezalt hetten, aber die kost, so diese 48 man in den 32 tagen verzert hetten, belief sich 28 f[loriner]. Vnd nachdem *dat* erste bothsvolck verlauffen, hett man aufs new ander volck, nemblich 28 man, die *dat* schif verwareten, annhemen müssen. Dieselbe 28 man weren darauf gewesen 36 tage, deren iedem hett man ohne ihre monats cost oder verzerung geben müssen 4 f[loriner], *jtem* iedem des tags zuuerzeren $4\frac{1}{2}$ stüber, dem lodzman für *dat* schif fürs Vlack zubringen 1 f[lorin] 10 stüber. Mittlerzeit wer auch der winter mit eingefallen, vnd wein zu dem die victualien meistentheils mit verzert weren, hett man *dat* schif vom Vlack ghen Enckhausen müssen holen lassen. Dieweil aber die 28 man darzu nicht starck genug weren, hett man darzu noch 11 man vnnd einen [83] pilothn heüren müssen, dieselben aus schif zuschicken, hetten mit ihrem lhon gekostet 16 f[loriner] 10 stüber, jre verzerung auf 4 tag hett sich belauffen — 10 f[loriner] 16 stüber. Die eychenladung aus dem schif zulossen, hett 104 f[loriner] 12 stüber gekostet. Das schif hett man mit lauter gewalt in die hafn winden müssen, wein da klein wasser war, welchs gecostet 59 f[loriner]. Von dem ersten october biß in maium des 75 jars weren stets 2 liger auf dem schif gehalten worden, welchs 208 tag gewesen, iedem des tags $4\frac{1}{2}$ stüber, thett 91 f[loriner] 16 stüber. Auf rechtgehen, supplicieren, schreibgelt vnnd dergleichen wer dem certificanten an vncosten aufgangen, ehe *dat* schif aus dem arrest loß bracht, 31 f[loriner] 1 stüber. Vom andern tag julij des 74 jars biß auf den 1 maij des 75 jars, welchs 254 tag weren (iedem tag 15 stüber) wer des certificanten verzerung gewesen 190 f[loriner] 10 stüber. Vnnd wein man darnach *dat* schif mit gewalt widerumb aus der hafn hett

winden müssen, so wer darauf an vngelt gangen — 44 f[loriner] 3 stüber. Wiewol nun der certificant diesen einen volgenden punct mit seinem eide nicht bekreftigen können noch wollen, alls nemblich *dat dat* schif durchs aus vnd einwinden dermassen solt vertorben worden sein, *dat* man eß darnach für ein wrack hett verkauffen müssen, so wer doch seines erachtens zuermuthen, *dat* eß durch dasselb aus vnd einwinden kondt beschedigt vnd vertorben worden sein. Aber dieweil man, so lange eß in der hafen lag, nicht vermercken kondt, *dat* eß so gar vbel gefaren war, hett man aufs new widerumb volck darauf geheüret, victualia vnd andere nottorft verschafft (welchs doch alles vergebens vnd vmbsonst gewesen), so hett diese ander außbreitung gecostet — 900 f[loriner]. Vnd weren [83 v.] auf dem schif gewesen 9 kúpfferne stuck, 22 eisene eins theils geschmidt vnd etzliche gegossene stücke mit etzlichen kúpffern cammern, *jtem* krauth, loth vnd was sonsten darzu gehört, jn-massen aller vorgeschriebenen pertzelen halben in des certificanten hieneben fürgebrachten vnd gezeigten rechenschaft vnd memorial bescheidt zubefinden war.

Tileman Corneliu^{son}.

Samme dagh witnede och bekende Tileman Corneliu^{son} för sittiede rätten, att framlidne Peder Anderson ifrå Jöneköping hade anno 64 vdj Strålsund leffuereret och medfåth samme Tileman någett saltt, som han till Räftele före skulle, huilket han och ther såldt hade åth förnempde Peder Anderson och lefdt penningerne hoos Wetterman Holling. Åhret ther efther hade Tileman giffuitt Peder Anderson ett schriftligitt bewys, så att han vdaff Wetterman samme penningar annamme skulle, men althenstundh att thenne Wetterman icke mere betalede än 1 000 ƒ , så hade Anders Larson, som nu är K. M:tz köpman här i Stockholm, fulmacht bekommit och saken så wydt drýffuitt, att Wetterman Holling moste sättie i rätten vdj Räftele 2 400 ƒ salig konung Erichz myntt, och badh förnempde Tileman Corneliu^{son} sig nu så Gudh och hans helige euan-gelium tilhielp, som honom alzinthet tilkommer vdaf samme 2 400 ƒ , vthen att the lydde förnempde Peder Anderson till och ingen annen.

III februarij.¹

Tileman Abraham vpbödh Oluf Gammelz hus — 2:o.

Än 2 tompter ther strax neden före — 2:o.

¹ I ms.-marginalen står utan skönjbart samband med texten: Cornel[ius].

[84]

x februarij.

Erich Biörßon, borg[mestere] och råd h. o.

Peder Jönßon vpbödh *hustrv* Anna Erich Jacobsons hus
westen till i Jören Persons grändh — 1:o.

Michel Olßon vpbödh Lowenkopz hus — 2:o.

Jtem Michel Märthensons trähus i Gråmuncke grändh — 1:o.

Tileman Abraham vpbödh Oluf Gammelz hus — 3:o.

Än 2 tompter ther strax nedan före — 3:o.

xix februarij.

Bengt Ribbingh, Erich Biörßon.

Lehus.

Sades vdaf emillen *hustrv* Britha Sällentrückz och Renholt
Lehus, att han skall giffue henne årligen för huslegen 14 daler
heller flý henne ett annat hus igen, som han kan boo vdj i hennes
lyftzydh.

xxvi februarij.

Cornelius v. Busche och Euert Fyendh.

[84 v.] Samme dagh producerede och framförde Renholt Lehus vpå
Cornelius v. Buschz *hustrus* wegne för rätten Hans Kerckman och
Hinrich Affhup, huilke witede och bekende, att efther *thet* Euert
Fyend ifrå Räfle war fulmýndig och mechtig giordh vdaf Barendt
Busch, borgere i Lybeck, till att kräffuie en summa *penninger*
vdaf förnempde Cornelius v. Buske, så hade Hans Lehus och Arter
Maude i höstes warit vpå samme Cornelius v. Buschz syde och för-
nempde Hans Kerckman och Hinrich Affhup på Euert Fyendz syde
vpå en wenlig vnderhandling och förlýkning, meden emillen för-
nempde Cornelius och Euert war någen twist och twedrækt vpkom-
men om för:ne betalning. Och war thå samme Euert för then
summe *penninger*, som han efther Cornelius v. Buschz handskriftz
innehåldh hade till att mhane och kräffuie vdaf honom vpå Berndt
Buschz wegne, contenteret och betalt bliffuen. Men att samme
betalning war icke vpå föresagdh och bestämpdh tydhd vthkommen,
therum bleffue bægge parther så fördragne, att förnempde Cornelius
skulle giffue Euertt Fyend för skade och interese $\frac{1}{2}$ tynne lax och
 $\frac{1}{2}$ tynne smör, såsom och all twist, som elliest emillen Cornelius v.

Buske och Euert Fyend warit hade, war wenligen och wäl förlýcht bliffuen, så att oftenempde Fyend inthet mere hade till att kräfuie hoos Cornelius v. Busche vthen gaf och öffuerantwardede samme Cornelius förbemälte hans handskrift igen med en godh wilie, så santt oftenempde witnen Gudh skulle hielpe.

III martij.

Michel Olßon vpbödh Lowenkopz hus — 3:o.

Än Michel Märthensons trähus — 2:o.

V martij.

Her Erich Gustafson, frýherre til Chronbeck \mathcal{O} , her Hogenschildt Bieleke, frýherre til Leckö, Anders Sigfridson til Broo, Johan Bagge til Boo, Erich Björson, befalningzman på Stockholm, och borg[mestere] och råd \mathcal{H} \mathcal{O} .

Her Anders Keyth.

Samme dagh kom för rätten K. M:tz troo man och hoffcommissarius, then ädle och wälbyrdige her Anders Keyth till Fårsholm, riddere, giffuendes tillkänne, såsom han och med segel och breff bewýste, att Simon Nilson på sine och sin barns, thesliges flere thäs mederffuingers wegne hade för någon týdh seden såldt och vplatidt honom och hans erffuinger till ewerdelig ägendom ett steenhus och liggiede grundh, beläget her i staden östen til emillen Johan Bärendes och hustru Marines, framlidne Hinrich Schutes eftherleffuerskes hus, som hans framlidne hustrus fader, salig Oluff Trotteson tilhördt haffuer. Och efther thet emillen hans erffuinger, såsom war förnempde Simon Nilson vpå sin hustrus wegne, Trotte Olufson och hans sýster Elian vpå then ene sýden och theris stiufer, fru Kirstin Christer Larsons till Åby och hennes barn, som hon med salig Oluf Trotteson átthe, vpå then annen sýde, war någon twist och oenigheet vm thet arf, som them samptligen tilfallit war vdj löst och fast efther förnempde Oluf Trotteson, så att bägge parther sigh therum nu vdj en rättegång begiffuit hade, therföre försporde wälbemälte her Anders Keyth sigh för rätten, om för:ne hans husköp motte bliffue beständendes heller om man kunne eller wille haffue ther någon insage vdj. Så

althenstundh emillen förnempde frw Kirstin och hennes stiuftbarn egenom någre gode mänz vnderhandling nu war affrächnet och så iäncket, att för:ne steenus och grundh östen till war kommit på Simon Nilsons, Trotte Olufsons och hustru Elians loth och deel i fast, huilke icke råd eller förmögenheet hade thet till att bygge och förbättre, såsom thet storligen behöfdes, efther thet är ett fast förfallit hus, vthen förnempde Simon Nilson sade sigh annerstedz här i staden wile efther lägenheten anlägge sin barns deel vdf för:ne penninge summa, som han för huset nu fåth haffuer, och köpe them therfore fast igen, men förnempde hustrv Elian hade föge eller ingen deel förwente sigh i för:ne steenus och grundh, meden nu (när som emillen förbemälte erffuinger rägenskap höltz) befunnedt wardt, att hon tilförenne meer vpburit och ännw med sigh inne haffuer vdf lösöererne än på hennes deel löpe kan emoth hennes 2 süskene, therfore bestodh förnempde Simon Nilson thet köp fast och oryggeligen, som han med wälbemälte her Anders [85 v.] Keyth tilförenne vm huset giortt hade, såsom och förnempde Trotte Olufson nu här för rätten vdj lyke måtte giorde och sade sigh ther inge insager haffue vdi vthen hembledde och vploth sin deel och rättigheet i samme hus wälbemälte her Anders Keyth till ewerdelige äger. Och efther thet att förnempde frw Kirstin hade med sin barn igen bekommit ett steenus och grundh, och här i staden beläget widh kyrckegården, emoth förbemälte steenus östen till, efther som therum them emillen här in för rätten haffuer warit affsagdt och med bägges theris samptycke bewilget och breff och segel therum them emillen vprättede, therfore sade hon och hennes dotter, fru Beatha Willam Rudwens, sigh icke heller wile haffue någon insage vdj wälbemälte her Anders Keyths husköp, vthen vndte och vplothe honom thet med en godh wylie, så wäl för sigh, såsom theris shon och broder Oluf Olson, then nu vthrykes är, huilkett the och med lagen wäl giöre kunde, althenstundh att the hade fåth fast emoth fast och wore therméd, såsom förbemält är, wäl förnöjde och tilfridz stälte, så att wälbemälte her Anders Keyth samt hans elskelige husfrw och rätte erffuinger må och skole oftebemälte steenus och liggende grundh östen til med all thes tilbehörelse, inthet vndentagendes, quitt och frýtt niuthe och behålle, så och byggie, förbättre, sälie och elliest efther theris lägenheet, wylie och behagh ther med handle, giöre och lathe obehind-

redt och oclandredt, såwål för alle salig Oluf Trottesons erffuinger och theris slächt, förwanter och eftherkommende, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Så haffue och för:ne erffuinger nu alle samptligen här för rätten samptycht och bewilget, att samme hus och grundh icke skal högre skattedt eller wärderet bliffue, än som förnempde Simon Nilßon haffuer såldt thet ofte och wälbemälte her Anders Keyth, nemligen för sexhundrede daler. Och haffuer samme hus warit lagligen vpbudit vpå tree rådstugedager, och ingen haffuer clandredt ther någet vpå. Therföre dömdes nu samme husköp fast och oryggeligit att ware och bliffue till ewerdelige äger.

Jöns Matzson cantzelyförwant
och gamble Matz schrädere.

[86]

Samme dagh kom för räten Kong:e Mittz ρ troo tienere och cantzelyschriffuere Jöns Matzson och tiltalede gamble Matz schrädere, borgere här i Stockholm, vm en summa penningar, som han honom skyllig war både för thet, som han sielf tilläns tagit hade, såsom och thet som Jöns Matzson efther samme Matz schrädere begären hade försträcht och länth hans dotter, hustrv Anna, efther såsom förnempde Jöns Matzson sådent med sin rögenskap för rätten bewyste och förnempde Matz schrädere tilstodh. Sammedis hade förnempde Jöns Matzson länth och försträcht Jören Sandelandh och hans hustru, som war förbemälte Matz schrädere dotter, en summa penningar och andre perzeler, som hon vdj samme sin manz fråware till sitt hushåld nödtorfteligen behöfde, för huilket, så och huad förbemälte Jöns Matzson förbygdth hade vdj thet steenhus, som han nu boor vdj och vpå Westrelånggaten beläget är, förnempde Sandelandh med förbemälte sin hustru i arf tilfallen war. Och althenstundh att förnempde Jöns Matzson ingen betalning bekomme kunde vdaf för:ne Matz schrädere, såsom och samme Matz wille neke Jöns Matzson sin betalning, som Jören Sandelandh och hans framlidne hustru honom wore skyllig bliffne, meden Jören Sandelandh nu vthrykis war, therföre war Jöns Matzson begärendes, att han motte behålle för:ne steenhus och grundh i vnderpant såwål för then summa penningar, som han af Matz schrädere haffue skulle, såsom af Jören Sandelandh och hans erffuinger, till thes han finge samme sin betalning tilfyllest ρ . Och efther thet att Matz

schräddere till för:ne gäldh icke nekede, så och att förbemälte Jöns Matzson med Jören Sandelandz pantebreff vnder hans och flere gode mänz signeter nu här i rätten bewyste, att han hade pantsatt honom sin och sine erffuingers tridie deel i för:ne hus, huilkett han och med lagen wäl giöre kunde, meden han thet i arf bekommit hade med förbemälte Matz schrädderes dotter, som war hans laggifte hustru, therfore haffue wj dömpdt och afsagdt, att oftebemälte Jöns Matzson må och skall för:ne steenus och liggende grund i vnderpant behålle, till thes han sin fulle betalning får. Men seden att oftenempde Jöns Matzson är bliffuen betaledh af Matz schräddere för then gäldh, som han af honom haffuer till att kräffuie, dhå böör honom icke meer haffue i vnderpantt än Jören Sandelandz och hans erffuingers parth i husett, till thes han aff samme Sandelandh eller hans erffuinger efther hans vthgifne pantebrefz innehåldh och betaled bliffuer.

Salig Oluf Trottesons erffuinger.

Then 1 martij kom för rätten salig Oluf Trottesons eftherlathne änckie, wälbyrdig fru Kirstin Christer Larsons till Åby sampt hennes dotter, frw Beatha Willem Rudwens på theris egne, så och theris shons och broders Oluf Olsons wegne, som nu vthrykis är, och gaf förnempde frw Kirstin tilkänne, huruledis att emillen henne och samme hennes barn vpå then ene syden och wälförståndig man Simon Nilson vpå hans framlidne hustrus Wendele Olufzdotters och bægges theris barns wegne, theslikes Trotte Olufson och hans syster hustru Elian, salig Hans v. Cöllens eftherlathne änckie, såsom förnempde frw Kirstines stiufbarn, vpå then annen syde hade i någre åhr warit träte, twist och oenigheet vm thet arff, som them samptligen tilfallit war vdj löst och fast efther förnempde salig Oluf Trotteson. Och efther thet att förnempde erffuinger sin emillen icke förlykes kunne vm samme arf vthen hade sigh nu vdj en rättegång med huarannen begiffuit, så haffue the ädle wälborne herrer, her Erich Gustafson, fryherr till Chronbeck och Öresteen, her Hogenschildt Bielecke, fryherr till Leckö, Swerigis rýkis råd, theslikes ärlige, wälbyrdige och wälförståndige gode män, Anders Sigfridson till Broo, Johan Bagge till Boo och Erich Biörson, befalningzman på Stockholm, sampt borgmestere och rådmän i Stockholms stad, förordned och tilskicked någre gode

män, som emillen förbemälte bägge twistige parther så haffue aff-
 rächnet och iäncket, att ett steenhus och liggende grundh här i [87]
 staden östen till, beläget emillen Johan Bärendes och hustru Ma-
 rines, framlidne Hinrich Schutes eftherleffuerskes hus, war kommit
 vpå förnempde Simon Nilsons, Trotte Olufsons och hustru Elians
 loth och deel i fast, skattedt för 600 daler. Theremoth skulle för-
 nempde frw Kirstin med sin barn och erffuinger efther salig Oluf
 Trotteson igen haffue och behålle ett steenhus och liggende grundh
 och här i staden belägett widh kyrckegården, wärderedt för half-
 fempte hundrede daler, medh sådane beskedh att efther thet samme
 hus widh kyrckegården war vdaf förnempde hustrv Elian panttsatt
 Willam schomakere, som ther nu boor vdj, för en summa penninger,
 så will för:ne Simon Nilson, såsom och förnempde Trotte Olufson
 och hustrv Elian samt med honom, förplichtedt ware skole att löse
 för:ne hus och grundh in igen och leffuerere thet förbemälte frw
 Kirstin och hennes barn quitt och frött fiorten dager efther näst-
 kommende påske; huilkett arfskifte och byte wälbemälte herrer
 samt för:ne gode män seden then 5 dagh martij vthi sittende rätten
 här vpå rådhusett med bägge parthernes godh wilie och samptyecke
 gilledt och stadfast haffue, så att thet i så måtte, som förbemält är,
 fast och oryggeligit skall bliffe beständendes emillen them och alle
 theris erffuinger och eftherkommende vthen allt hinder och clander
 in till ewig tydh. Men huad lösöererne belange, therum kunde emillen
 för:ne parther nu icke något beslutes eller dömes, althenstundh att
 förnempde hustrv Elian war här icke tilstedz, och man befand, thet
 hon vdaf arffuet meer vpburit och ännw med sigh innehaffuer än
 henne med rätte haffue böör och på hennes loth och deel löpe kan,
 vthen thet ärende skötz vp för sådane vrsaker skuldh in till näst-
 kommende Batholomej tydh, och dhå skall förnempde hustrv Elian i
 Stockholm tilstedz ware, såsom och the andre hennes mederffuinger
 och samme ärende till en ende komme lathe.

v martij.

[87 v.]

Om Else Wehus.

Samme dagh kom för sittende rätten Else Wehus, framlidne
 Hans Schärnbeckz eftherlefde änckie ifrå Brämen, och tiltalede
 sin framlidne broders Hans Wehuses eftherlefde änckie, hustru
 Margrete, vm ett arf, som henne skulle ware tilfallit efther sam-

me hennes broder, therum hon och tilförenne, nemligen then 26 dagh octobris anno 77 här till rätte warit hade med förnempde hustru Margrete. Och ändhå att medh stadzens tänckebock bewystes, thet förnempde Schärnbeck hade anno 72 vdj julij månedh personligh här för rätten waritt och afhendt sigh allt thet arf både vdj löst och fast, som hans hustru, förnempde Else Wehus, här skulle tilfalle efther för:ne hennes broder Hans Wehus för thet arf skuldh, som samme Hans war tilfallit i Brämen efther hans salige broder Corth Wehus och han hade vplatidit sin syster och hennes man til ewerdelig ägendom, såsom och conceptet af thet förlykningz och fulmactz breff, som förnempde Hans Schärnbeck här vdaf rätten begärett och bekommit hade vnder stadzens jnsigle, thermed han för:ne arf i Brämen kräffuie wille, vdj lyke måtte förmälde, och thesföruthen hade han och hans hustru fåth här myckit tilskänckz af Hans Wehus och hustru Margrete, efther thet registers innehåldh, som förnempde hustrv Else vpläsitt blef, ther till hon icke neke kunde, huarföre och the ädle wälbyrdige Bengt Ribbingh till Främiestadh och Birge Jsakson till Äpleholm, Konge M:ttz, wår aller nådigiste herres tilförordnade stadthällere på Stockholms slott, sampt borgmestere och rådhmän hade dömpdt och sagdt, thet för:ne hustrv Else icke rätt hade att kräffuie här någett arf efther hennes framlidne broder, så wilde doch samme hustru Else sigh theråth icke nöye lathe, föregiffuendes, att för:ne förlykning, som hennes man anno 72 här för rätten med Hans Wehus giorth hade, skulle ware skedh vthen hennes wethskap, sejendes sigh icke heller kunne troo, att borgmestere och rådhs skulle vn samme handel någett witterligit ware eller att thet förlykningz och fulmactzbreff, som hennes man här vdaf rätten fick, skulle [88] af theris befallningh ware vthgiffuitt. Thet framförde och förbemälte hustrv Else in för rätten Hinrich Carstens hofskräddere sampt Jacob Jute v. Elten, som witnede och sade sigh hördt haffue vdaf Hans Wehus, thet hans hustru skulle efther hans dödeligh afgangh skifte och deele med samme hans syster alle äger o. Om huilkett arf förnempde hustrv Else och till wår allernådigiste drötningh och frw hade suppliceret och sigh öffuer stadzschriffueren Tileman Abraham högeligen beswäredh o. Thette ärende blef granneligen ransakett och öffuerwägett, och wardt till thet förste borgmestere och rådhmän widh theris eedh och sanningh tilspordt

vdaf wälbemälte gode herrer, om them witterligit war vm för:ne förlykningh emillen framlidne Hans Schärnbeck och Hans Wehus, så och vm förbemälte bref war med theris tilståndh och efther theris befallning vthgiffuitt vnder stadzens jnsigle. Dhå stege the gode män allesammens vp och bekende och tilstode, att förlykningen war skedh in för rätten emillen förnempde Wehus och Schärnbeck såledis, som stadzens tänckebock förmäller, och thet bref, som förnempde Schärnbeck vthur rätten bekommit hade, war vdaf theris befallningh vthgiffuitt, och ther så icke warit hade, dhå hade the icke sagdt förnempde hustrv Else ifrå thet arf, som hon nu efther Hans Wehus krafde, begärede förthenskuldh ödmuikeligen vdaf wälbemälte gode herrer, att samme hustrv Else, then sigh för högztbemälte vår allernådigiste dröttningh och frw, thesliges wälbemälte gode herrer så högeligen beclaget och beswäredh hade öffuer stadzschriffueren emoth all skäl, motte therföre bliffue straffedh och näpst androm till exempell, thÿ thet som hon stadzschriffueren tilmäte wille, såsom skulle hennes man icke haffue waritt här för rätten med Hans Wehus och såledis förlyecht sigh med huarannen, såsom tänckeboken förmäller, jtem hon kunde icke troo, att breffuett war vdaf the gode mänz befallningh vthgiffuitt, thet galt them mere till än stadzschriffueren för sådane vrsaker skuldh, att han vpå samme tydh icke war i thette kall och ämbete vthen war allenest tilbiden vdaf Nilz Hanßon att bliffue therhoos på någon tydh och till thes att samme Nilz kom igen tilbake ifrå Östergöthlandh; så war icke heller stadzens jnsigle och secrett vthi förnempde Tilemannj vthen i rådzens eigen förwaringh. Och althenstundh att saken sigh såledis hade, kunde wälbemälte gode herrer icke ogille then förre afsagde doom eller befinne, thet förnempde hustrv Else rätth eller skäl hade att kräffuie här något arf efther hennes framlidne broder heller sig emoth stadzschriffueren i någon måtte till att beswäre. Men thet hon menthe, att huar än hennes man hade giortt förlykningen med Hans Wehus och hade waritt med honom för rätten, skulle doch sådent ingen kraft haffue, meden thet war skeedt henne owitterligen, så kunde hon doch icke ther till neke, att hon sampt sin man hade pantsatt thet förlykningsz och fulmachtzbref i Lybeck, som här vdaf rätten vthgafz, ther thet och ännw ware skall. Och fast hon inthet wist hade vdaf förlykningen och breffuet, kunde

[88 v.]

man doch therföre icke ogille samme förlykningh, som hennes man giorth hade, althenstundh att han war hennes huffuudh och målzman, och ther till *med* war thet Hans Wehuses aflinge godz, som han åttthe och hade inthet erfdt efther sine föräldrer, thet och *hustrv* Else sielf här in för rätten bekende, och stodh honom förthenskuldh frött att handle och giöre ther *med* såsom honom syntes, efther såsom och bewysligt war, thet han hade latidt schriffue vnder copyen, som fanz efther honom eblandh hans handlinger och schrifter och war lydendes ordh från ordh, såsom conceptet af för:ne förlykningz och fulmachtz breff, nemligen thet hans alffuarlige och fulkomlige meningh war, att hans syster, hustru Else, skulle här inthet erffue efther hans död, vthen huad honom syntes att giffue henne i testamente, thet doch icke heller skeedt war, althenstundh att han fick en bråd död och blef mållös, huilkett icke förnempde Tileman vthen Daud Schumen vnder förbemälte copye schriffuitt hade, then nu vdj högborne furstinnes [89] och frws, frw Cecilies, marggreffuinnes til Baden *s*, tienst är. Ey heller hade förnempde Tileman schriffuitt sielffue copyen, vthen samme Daud och. Men thet förnempde *hustrv* Else bewyse wille *med* förbemälte Hinrich schrädere och Jacob Jute, thet hennes broder sagdt hade, att hans hustru skulle skifte och deele erffuett *med* henne efther hans död, sådent war skeedt i ölmål, och kunde ther*med* icke dryffues eller till inthet giöres huad såsom här för rätten skeedt och förhandlet war emillen Hans Wehus och Hans Schärnbeck. Thÿ huar samme Wehus hade seden wiledt retractere för:ne förlykningh, dhå hade thet boordt skee för rätten, ther som samme förlykning lagligen giordh war och war inschriffuitt i tänckeboken, så och breff och segell therupå vthgiffuitt. Och ändhå att man rätt och godh skäl haft hade att straffe och näpse oftenempde *hustrv* Else therföre, att hon förnempde Tileman Abraham för högtbemälte wår allernådigiste dröttingh och frw, thesliges wälbemälte gode herrar och elliest mångestedz förfördt och beclaget hade, såsom skulle han haffue skriffuitt then handel i tänckeboken, som aldrig för rätten tracteredh war, theraf dhå fölie wille, att the gode män, borgmestere och råd, hade emoth all rätt och rättwysse sagdt henne arffuet ifrån, haffuer man doch förskonedh henne ther*med*, meden hon war en fattig quines person och hade icke bättre weth vthen war af androm ther tillskyndet. Men

huar hon någon manz person warit hade, wilde man haffue lagdt henne thet straf vpå, som hon skulle haft föge häder före, vpå thet att andre slyke motte see therwidh. Och ändhå att hennes framlidne broders eftherlefde änckie, hustru Margrete, war inthet plichtig att giffue samme hustrv Else någett arf, både doch ofte och wälbemälte gode herrer för henne, så att förnempde hustrv Margrete wilde för sin framlidne manz skuldh förähre henne med 20 daler, huar oftenempde hustrv Else worde henne therum ödmiukeligen besökendes, meden hon war en fattig quinne och hade en längh wägh dragitt hytt in. Men thet stältes till oftebemälte hustrv Margrete, huadh som henne therudinnen giöre sýntes.

Anders Sigfridson till Broo begärede, thet Claes Bertilsson [89 v.] schrädere motte stämpnes til nästkommende lögerdagh. Dhå wille för:ne Anders sware honom om thet hus, som han köpt haffuer vpå Kinheste gaten och förnempde Claes achter clandestre, huilket samme Anders Sigfridson efftherlatidt blef, och befaltes, att för:ne Claes skulle stämpnes till rätte.

Anders Sigfridson till Broo och
Erich Biörnson.

Samme dagh kungiorde förnempde Anders Sigfridson, att han hade giortt ett wenligt byte och skifte med Erich Biörson, befallningzman på Stockholms slott, vdj så måtte att samme Erich hade vplatidt förnempde Anders och hans erfvinger till ewerdelig äge ett stýcke tomt, som för:ne Erich köpte vdaf Stockholms stadh och salig Finwidt gulsmeth tilförende átth hade, liggendes brede widh förbemälte Anders Sigfridsons hus vpå Kinheste gaten. Theremoth hade Anders Sigfridson igen vplatidt Erich Biörson och hans erfvinger till ewerdelig ägendom en tomt östen till, liggendes sunnen för Carthusere gränden nederst widh broen. Ther rechte oftebemälte Anders Sigfridson och Erich Biörson huarannen handh vpå in för rätten.

x martij

sátte för rätte Johan Bagge, Erich Biörson, borg[mestere] och råd h.

Michel Olsson vpbödh Michel Märthensons trähus i Gråmuncke grändh — 3:o.

Peder Jönßon vpbödh *hustrv* Anna Erich Jacobßons hus vdj Jören Perßons grändh — 2:o.

[90] Gaff Johan Bagge tilkänne, att Claes Bertilßon schrädde war stämpd till rätte vpå Anders Sigfridsons wegne — 2:o.

[Sententia]

emillen her Sigfridh Canutj och *hustrv* Britha, framlidne Michel gryttgiuterer eftherlefde änckie vm 80 ƒ , som förnempde her Sigfridh hade fåth samme Michel till att göme ö .

Althenstundh att förnempde *hustrv* Britha loth sigh thermed nöye här för rätten, att ther her Sigfridh wille hållet widh sin eedh, thet han fich hennes framlidne man förnempde 80 ƒ till att göme, dhå wille hon betale honom, och samme her Sigfridh badh sigh nu så Gudh tilhielp in för rätten, som han fick förnempde Michel till att göme 80 ƒ i salig konungh Gustafz myntt på 5 dubbel s[alig] konungh Erichz marekstycker när, på huilkett han inthet i betalning bekommit hade, therfore sades vdaff, thet förnempde *hustrv* Britha är plichtig till att förnöye och betale her Sigfridum framför alle andre gäldenärer, meden thet wore insatte penninger.

xij martij

såthe för rätte Johan Bagge, Erich Biörßon, borgmester och råd.

[90 v.]

vij aprilis

såthe för rätte borg[mestere] och råd.

Hinrich Balck vpbödh *hustrv* Sißilie Claes Fogtz hus — 1:o.

Matz Person borgmester vpbödh ett steenhus vpå Slotzbacken, som Oluf Jönßon archelýmestere haffuer såldt her Erich i Skäftune — 1:o.

ix aprilis

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm, Johan Bagge till Boo, Mauris Ribbingh, Erich Biörson, borg[mestere] och råd, jtem Philippus Kärn.

Oluff Gammel, Frans Bejer.

Samme dagh kom för rätten Oluf Gammel wälbetäncht, hemlede och vploth sin swåger Frans Bejer gulsmedh ett steenhus

och liggende grundh, beläget här i staden westen till öffuerst vdj Brede grenden vpå norre syden, thesliges två tompter, som belägne äre strax neden för samme hus och vdj för:ne grändh, hållendes både tilhope i längden 34 alner och i brädden 14 alner 1 quarter, som förnempde Oluff Gammel i arf fåth hade efther sin fader, salig Hans Gammel, huilket steenhus, liggende grundh och 2 tompter samme Oluf Gammel med sin stiuffaders Nilz Hansons, så och sin moders, hustru Margretes wetskap lagligen såldt haffuer förbemälte Frans Bejer för otte hundrede och nje slagne daler. Then summa förnempde Oluff Gammel här in för sittende rätten [91] bekende och tilstodh sigh haffue bekommit, vpburitt och vndfångit vdaf samme Frans Bejer till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende för:ne Oluff Gammel sigh och sine erffuinger förberörde steenhus och liggende grundh och tilegnede thet med sine fyre frje mhurer, källere, boder, stuffer, kammere, winder och all annen tilbehörelse, inthet vndentagendes, aldellis såsom thet af grunden vpmuret är och nu för ögon står, förnempde Frans Bejer och hans hustru, barn och rätte erffuinger sampt med förbemälte 2 tompter och thes rätt och rättigheter quitt och frjytt till att niuthe, behålle och effther theris wille, behagh och lägenheet thermed att handle, göre och lathe obehindredt och oclandredt, såwäl för förnempde Oluff Gammel och hans stiuffader och moder, såsom theris erffuinger och elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till full lagfångne ewerdelige äger, doch så, att ther samme hus ifrå Frans Bejer, hans barn och rätte brjstarffuinger skulle någon tydh bliffue faalth, schall thet heembiudes i then rätte slächt, thäden thet är nu vthsåldt. Och war för:ne hus och grundh, så och förnempde 2 tompter lagbudne och lagståndne, på huilket oftenempde Frans Bejer vplade sin fridskilling effther lagen.

Oluff Gregerson borgmester.

Samme dagh stode vp för rätten förnempde Mauris Ribbingh och Philippus Kärn, Kong:e M:ttz wår allernådigiste herres camerjunckere och tienere, och leffuererede förnempde Philippus i rätten ett bismar, som Oluff Gregersons, borgmesteres härsammetedz, drängh war i Vpsale vdj Dystingz marccknan anno 77 wåldsamlingen ifråntagit af någre böndere och för:ne Philippus Kärn [91 v.]

thersammstedz igen bekommit och till sigh annammedt hade then 21 dagh martij nästförgången. Och war för:ne Oluff Greger-
 ßon nu flýtelligen begärendes, att samme hans bismar motte pröf-
 fues med Stockholms stadz bismars wicht här in för sitttende rät-
 ten och honom seden therum schriftligt bewys och witnessbyrdh
 meddeles, huilket man honom för rättwysenes skuldh icke haffuer
 wiledt eller kunneth neke. Och hades förthenskuldh budh effther
 stadzens rättere till span och wicht, benempdh Clämet tynnebin-
 dere, huilken förnempde Oluff Gregersons bismar här in för rätten
 i alles närware och åsyyen pröffuede, och wardt befunnet effther en
 nöge ransaken, att thet hölth rätt, först effther halff pundet och
 seden effther hele pundet, så att man thet icke straffe eller ogille
 kunde i någon måtte.

Lowenkopz hus.

Samme dagh nämpdes Hinrich Balck och Eskil Larson, råd-
 män, till att heembiude hustru Margrete Wehuses Jören Lowen-
 kopz hus widh Store torgitt.

Samme dagh tiltalede Laße Michelson, klockegiutere i Arbo-
 ge, wår medborgere Nilz Anderßon vm 400 q gäldh effther salig
 Oluff Erichsons gäldbock, huilken samme Laße nu här i rätten
 hade. Ther till Nilz Anderßon swarede, att han gaff förnempde
 [92] Oluff Erichson en handskrift på förbemälte 400 q och hade betalt
 samme penningar Gisle Nilßon, then honom hans handskrift igen
 fick.

xiiij aprilis

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge, borg[mestere] och råd.

Hinrich Balck vpbödh Suen Larsons hus östen till i Hopers
 grändh — 1:o.

Än hustrv Sißilia Claes Fogtz hus — 2:o.

Peder Jönßon vpbödh hustrv Anne Erich Jacobsons hus — 3:o.

Jöns Matzson vpbödh sitt pantehus — 1:o.

Hinrich Husman, Hans Suckath.

Samme dagh kom för rätten wår medborgere Hinrich Husman
 wälbetäncht, hemlede och vploth wår medborgere Hans Suckath

ett kårswerckz hus och liggende grundh, beläget här i staden [98] westen till vdj Biörn Persons grändh nedan för Kåkebrincken vpå norre syden om gaten emillen Peder Andersons kårswerckzhus och Birge Elefsons tomt, huilkett hus och liggende grundh förnempde Hinrich Husmanz hustrus förre man, framlidne Melchier v. Zwickaw, köpt hade aff framlidne Corth schomakere och förbemälte Husman nu med samme sin hustrus wethskap, godh wilie och samptycke lagligen igen såldt haffuer förnempde Hans Suckath för tryhundrede slagne daler. Så hade han och förähret Hinrich [92 v.] Husmanz hustru med otte alner gott engelst clåde och giffuit them 4 daler för bäncker, som han quar behöltt i stugen, huilket clåde sampt med för:ne summa penningar förnempde Hinrich Husman här in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit af Hans Suckath till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med then förste. Och efther thet att Hinrich Husmanz stiuftbarn åtthe en halffparth vdj för:ne kårswerckzhus och grundh effther förnempde theris framlidne fader Melchier v. Zwickaw, så haffuer han tilsagdt och sigh nu för sittende rätten beplichtedh att giöre samme sin stiuftbarn wederlagh therföre vdj thet steenus och liggende grundh, som förnempde Hinrich sielf boor vdj och han af Joachim Wärner köpt haffuer och beläget är vpå Westre lång gaten. Huarföre affhende Hinrich Husman sigh, sin hustrv och bägges theris erffuinger förbemälte kårswerckzhus och liggende grundh och tilegnede thet med sine 4 egne wägger och all annen tilbehörelse, inthet vndentagendes, aldelis såsom samme hus aff grunden är vpbügd och nu för ögon står, förnempde Hans Suckath och hans rätte erffuinger quitt och frött till att niuthe och behålle, så och androm igen sälie och elliest effther theris lägenheet och wilie thermed handle, göre och lathe obehindredt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne kårswerckzhus och grundh lagbudit och lagståndit, och therupå lade offtebemälte Hans Suckath sin fridskillingh vp effther lagen. [v 82]

Laße klokkegiutere.

Samme dagh vpbödh Laße Michelßon, klokkegiutere i Arboge, ett trähus i Bredegränden östen till näst nedan för Hans Olßons hus vpå södre syden — 1:o.

[93] Och effther thet att vår medborgere Nilz Anderßon hade clandredt förbemälte trähus, tilsporde Laße klockegiutere honom nu här in för rätten, om han hade någon insage emoth thette vpbudh, thÿ samme Laße achtede sälie husett. Ther till swared förnempde Nilz Anderson neÿ, seÿendes att Laße klockegiutere motte göre med för:ne hus och grundh huadh såsom honom sÿntes.

xvi aprilis

[v 80] såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm, Erich Biörson sampt borg[mestere] och råd[hmän].

Joachim Wärner, Hinrich Husman.

[93 v.] Samme dagh kom för sitttende rätten Joachim Wärner, borgere i Tälle, wälbetäncht hemlede och vploth vår medborgere Hinrich Husman ett steenhus och liggende grundh här i staden, vpå Westre lång gaten beläget vpå södre syden emillen Anders Olßons och Oluf Olßons hus, sampt en tomt ther näst neden före, som till samme hus lyder, effther såsom the gamble köpebreff innehälle och förmälle. Och är längden vpå tomtten 21½ alin och brädden 11 alner 1½ quarter, huilkett steenhus, grundh och tomt förnempde Joachim Wärner med sin hustrus wethskap, godh wile och samptÿcke lagligen såldt haffuer samme Hinrich Husman för 400 daler. Then summa sampt half elffte daler för 7 alner engelst till ett kåpeclåde förnempde Joachim här in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit, vpburitt och vndfångit vdaf förnempde Hinrich Husman till godh och fulle nöÿe, then ytterste penningh med then förste. Huarföre affhende samme Joachim sigh, sin hustrv och bägges theris erffuinger förberörde steenhus och liggende grundh sampt med tomtten och tilegnede thet med sine egne 4 frÿe mhurer och all annen tilbehörelse, inthet vndentagendes, förbemälte Hinrich Husman och hans hustrv och rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behälle quitt, frÿtt, obehindredt och oclandredt såwäl för oftenempde Joachim Wärner och hans hustrv, erffuinger och slächt, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war för:ne hus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilkett samme Hinrich Husman vplade sin fridskilling efther lagen.

Simon archelýmestere och Oluf Larson

om målzmandömet för salig

hustrv Elin kokerskes dotter o.

Samme dagh kom för rätten Simon archelýmestere sikh förspöriendes, om icke han motte ware nämmest till att behålle framlidne hustrv Elin kokerskes gårdh vpå Norremalm och ware målzman för hennes dotter, meden han loth jorde samme hustrv Elin, huilket ärende vdj ransaken vptogz. Och effther thet att bewysligit war, thet förnempde hustrv Elin hade förordnedh och keest till sin eftherlathne dotters förmyndere Oluf Larson Ålänninge, huilken sikh nu här för rätten tilbödh att ware henne så för målzman, att för:ne gårdh skulle bliffue osäldh, thÿ han wille lege honom vth en man, som nu här för rätten tilstedz war, och sade sikh wile föde förnempde hustrv Elins dotter och icke räkne thet i gårdelegen, therfore kunde inthet annet befinnes, än att Oluf Larson war nämmest till att bliffue målzman för s[alig] hustrv Elinz dotter. Men om samme gårdh i framtyden sälies skall, dhå skall oftenempde Simon archelýmestere ware nämmest till att köpe honom, meden han loth jorde förbemälte hustrv Elin o.

Copÿe utaff rÿkzens högwÿse rådz

[94]

doombref emillen store Suen Larßon

och Oluff Knäbandh.

Wÿ Peder, greffue till Wÿsingzborgh och fryherre till Ridboholm, Swerigis rÿkis drotzet, Erich Gustafßon, fryherre till Chronnebech och Öresteen, och Hogenschildt Bielecke, fryherre till Leckö och lagman i Vplandh, Swerigis rÿkis råd, göre witterligit, att wÿ i thette brefz datum haffue ransaket en twistig sak emillen Suen Larßon, borgere i Stockholm, och Oluf Anderson Knäbandh om halfft annet hundrede gÿllen, räknendes 20 brabandske stÿffuer vpå huar gÿllen, som förnempde Suen Larson tilbake stode på ett schip, thet samme Oluf Knäbandh af honom och framlidne Suen Person köpt hade anno o 63, efther såsom hans handskrift förmälde, then förnempde Suen Larson nu framlade och wÿ för oß läse lothe; om huilket ärende the tilförende för rätten warit hade vpå Stockholmz rådhus för borgmestere och rådmän här sammesteds och sikh seden therum till oß förskuttidt. Och haffue wÿ efther tital, swar, skäl och bewÿs inthet annet kunneth befin-

ne, än att Oluf Knäbandh är förnempde Suen Larßon i rätt gäldh skyllig förbemälte halftannet hundrede gyllen och bör sware ther till efther sin vtgifne handskriftz innehäldh. Men althenstundh att för:ne Oluf Knäbandh skåtzsmål hade och föregaf, att Biörn Erichsons *hustrv* vdj Elfzborgh skulle för någre åhr seden ware betaledh vpå för:ne Suen Larßons wegne såwål för thenne summe *penninger*, såsom the halftannet hundrede gyllen, them hon bekenner sigh vpburit haffue och haffuer latidt förtekne på förbemälte Oluf Knäbandz handskrift, och samme Oluf bleffue nu annen gången kraf, therföre haffue wj giffuit honom respýt in till Michelzmeße nästkommendes, så att han thesförinnen bewyße skall, thet Biörn Erichsons *hustrv* haffuer på Suen Larßons wegne vpburit fulle betalningen och oftenempde Oluf Knäbandh är inthet skylligh bliffuen på förbemälte sin handskrift. Men huar han sådent bewys här icke tilstedz haffuer om för:ne Michelzmeße tydh, dhå skall han plichtig ware vthen någon wýdere skåtzsmål eller förhalningh till att förnöye och betale offtebemälte Suen Larson för the halftannet hundrede gyllen, som honom ännw tilbage stå. Thes till wiße vnder wåre jnsigler och signeter. Actum Stockholm xviiij aprilis anno Christi M. D. Lxxviiij.

xxi aprilis

såthe för rätte Birge Jsakson, borg[mestere] och råd[hmän].

Rasmus Lodwigson secretarius vpbödh ett sitt steenus, liggendes widh Store torgit i hörnet näst förnempde Rasmus Lodwigsons säthehus — 1:o.

Hinrich Balck vpbödh *hustrv* SiBilie Claes Fogtz hus — 3:o.

Laße klockegiutare vpbödh sitt trähus östen til — 2:o.

Än vpbödh Hinrich Balck Suen Larßons hus — 2:o.

Jöns Matzson vpbödh sitt pantehus — 2:o.

[95]

Peder Thordson

contra

gamble Matz schræddere vm 2 000 ƒ länthe *penninger* vdaf Konge M:ttz c gemene klippingz myntt (26 ƒ vpå daleren), för huilke samme Matz hade pantsatt Peder Thordson ett trähus och grundh östen till liggendes.

Sententia.

Effther Peder Thordson haffuer tagit husett i vnderpantt och vpbudit thet här vpå rådstugen, therföre må han och behället i betalningh, så långt thet tilräcker. Är thet bättre än för:ne 2 000 ƒ , dhå skall Matz schräddere bekomme thet som vdöffuer är.

Förbudh.

War menigheten vpkalledh och blef them förkunnedh och tillsagdt vpå högtbemälte Kong:e M:ttz wegne, att theße efftherschriffne wharer skole icke i åhr föres vdaf rýkit:

Plåtekopper, råkopper, stångiärn, osmundziärn, spannemål; jtem the wilwharer, som H. K. M. till sin egen konglig person bruke pläger, men huadh the wilwharer belanger, som H. K. M:tz köpman giffuer köpmännerne i betalningh, måge samme köpmän frýtt vthföre.

Thet skole och inge fremmende hyre suenske båtmän af landet widh 50 dalers förlýst.

Bespråkningh.

Samme dagh bespråkede her Peder Matthei ett steenhus och liggierende grundh, som hans moder haffuer såldt Matz Anderson mynttschriffuere, vpläggiedes therupå 1 daler i rätten.

Michel Person, hustrv Britha

[95 v.]

Simon Raffualdsons.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Michel Person och tiltalede hustrv Britha Simon Raffualdsons om 400 ƒ 73 års klippingz myntt, som han sade sikh haffue länth henne vpå en träbodh östen till vdj Marcus båtmans grändh, ständendes vpå stadzens tomt. Men förnempde hustrv Britha swarede, att hon sålde honom boden, och effther thet att nu alffuarligen påbudit war, thet alle träbygninger skulle affrýffues, therföre wille han icke bestå köpet ∞ . Huilket ärende vdj ransaken vptogz, och althenstundh att Michel Person hade giffuitt staden tomtöre, allt seden han fich boden aff förbemälte hustrv Britha, nemligen i 5 åhr, så kunde man inthet annet befinne, än att han haffuer iwgiort köp med henne, och blef förthenskuldh affsagdt, att han boden behålle skall för för:ne 400 ƒ .

Nilz Hanson borgmestere och staden.¹

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej införda texten.

[96]

xxvi aprilis

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörson sampt borg[mestere] och råd[hmän].

Bertil Bengtson, Peder Lyderson.

Samme dagh kom för rätten Bertil Bengtson och tiltalede Peder Lyderson, K. M:tz trootienere och cantzelyförwandt, vm ett steenhus och liggende grundh her i staden westen till öffuerst vthi Bredegränden vpå norre syden vthi så måtte, att samme Bertil Bengtsons framlidne faders broder, salig Carl Nilson, skulle haffue pantsatt thet salig Hans Erichson Rudz för halffempte hundrede ƒ ortiger vthi sin nød och trångmål, såsom och förnempde Bertil Bengtson therum ett witnessbyrdh i rätten lade, förmälendes, att thenne Carl Nilson hade bekendt sådent vthi sitt ytterste. Och effther thet att samme förpantningh war icke lagligen giordh, therfore wille Bertil Bengtson sigh försee, att han ey heller någon krafft haffue skulle, vthen att han hade rätt att löse huset till sigh igen för så många penninger, som Carl Nilson ther vpå tilläns tagit hade *o*. Men althenstundh att förnempde Peder Lyder-son bewyste med stadzens tänckebock, thet Carl Nilson hade icke pantsatt huset förnempde Hans Rudz vthen lagligen såldt honom thet och anno 1528 vigilia patronorum här vpå rådhuset in för sittende rätten hemledt och vplatidt, huilket steenhus förnempde Hans Rudz vthi sin lyfztjdth åtthe, sammeledis hans etherlefde änckie, och effther hennes dödelig afgang hade hennes erffuinger lagligen såldt och vplatidt thet Peder Lydersons hustrus framlidne fader Nilz Olson för 870 ƒ, huilket samme Peder Lyder-son med bref och segel bewyste, som här vdaf rätten vthgiffuit war anno 52 then 27 dagh julij,¹ therfore blef dömpdt och afsagdt, thet Bertil Bengtson haffuer ingen rätt att tale på för:ne hus och grundh, vthen att offtenempde Peder Lyder-son och hans erffuinger thet quitt och frött niuthe och behålle måge til ewerdelige äger.

[96 v.]

Christian schomakere och Christoffer
sadelmakere.

Samme dagh tiltalede Christian Nabelz schomakere Christoffer sadelmakere, att han hade såldt honom en gårdh vpå Norre malm

¹ Jfr den tryckta tänkeboken 1549—1553, s. 181.

med then beskedh, att han icke skulle bliffue trängdh ifrå tompten vthen niuthe och behålle henne, så länge han och hans erffuinger gåffue ther tomtöre af. Och efther thet att samme Christian skeedde theremoth hinder och förfångh, therföre wille han icke hålle köpet vthen begärede sine penningar igen af Christoffer sadelmakere. Men althenstundh att vdj köpebreffuet fanz, thet samme Christoffer sadelmakere hade allenest såldt honom gården och war icke skeedt med sådane welkhor och förordh, som Christian nu berättede och föregaf, therföre gilledes köpet, såsom thet war giort them emillen efther köpebreffzens innehåldh. Men om tomtägenden, såsom war förbemälte Birge Jsakson till Äpleholm, will vnne och efftherlathe tompten oftenempde Christian, thet står till honom o.

xxviiij aprilis

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörson samt borg[mestere] och råd[hmän].

Tileman Abraham vpbödh Rasmus Lodwigsons hus — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh Suen Larsons hus — 3:o.

Jöns Matzson vpbödh sitt pantehus — 3:o.

Laße klockegiutere vpbödh sitt trähus — 3:o.

Laße gulsmeth och spettalen.¹

[97]

Jöns Matzson cantzelyschriffuere.

[97 v.]

Samme dagh kom för rätten vår medborgerske, hustrv Sibilie Claes Fogts, wälbetäncht hemlede och vpläth K. M:tz troo tienere och cantzelyförwant Jöns Matzson ett steenhus och liggiende grundh här i staden *westen* til beläget emillen Joen Örboos och gamle Matz schrädderes säthehus, huilket hus och grundh samme hustrv Sibilie lagligen såldt haffuer förnempde Jöns Matzson för 4 000 ƒ i sådent myntt, att 26 ƒ giöre en daler, then summa förnempde hustrv Sibilie her in för sitttiede rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit vdaf förnempde Jöns Matzson, then sidzte penningh med then förste, thesliges 13 alner engelst clåde, öl 2 *tyunner*, skrätt miöl 1 *tyinne*, jtem lärft

¹ Endast rubrik. Plats är lämnad på den eljes blanka ms.-sidan för den icke inskrivna texten.

och annat til 40 q , som förnempde Jöns Matzson hade förähret henne med vdöffuer för:ne 4 000 q ortiger. Huarföre affhende förnempde hustrv Sißilie sigh och sine erffuinger förnempde steenhus och liggende grundh och tilegnede thet förnempde Jöns Matzson och hans erffuinger med all thes tilbehörelse, rätt och rättigheet, inthet vndentagendes, ehudh thet helst ware kan, quitt, frÿtt, obehindredt och oclandredt till att niuthe och behålle till ewerdelige äger. Och war förnempde steenhus och liggende grundh lagbudit och lagståndit, på huilkett oftebemälte Jöns Matzson vplade sin fridskillingh efther lagen.

Hans Spÿkernagel, Hinrich Affhup.

Samme dagh kom för rätten Hans Spÿkernagel ifrå Räfle och tiltalede Hinrich Affhup vthi så måtte, att samme Spÿkernagelz fader, framlidne Dirich Spÿkernagel, och förnempde Hinrich Affhup hade anno 65 köpt tilhope här i Stockholm ett heelt stycke skarlaken, alnen för 36 q vdj dhå gångbartt suenst myntt, theraf the huardere sin halfparth betalt hade, huilkett clåde förnempde Hinrich Affhup med sigh til Räfle förde med then beskedh, att han thet <ther> förhandle skulle anthen ther heller vdj Narffuen på bägges theris effuentÿr, effther såsom samme Hinrich Affhupz schriftelig bekännelse therum förwälde, then i rätten vpläsen bleff.

[98] Men för:ne Dirich Spÿkernagel hade seden inthet fåth aff honom för sin deel, huarföre förbemälte Hans Spÿkernagel nu betalningen af honom krafde. Ther till Hinrich Affhup swared, att han sin handskrift wäl bestodh, men Dirich Spÿkernagel förskref sin deel vdaf clädet til Hinrichz stiuffader, benempdh Christoffer Cappel, samme Hinrich owitterligen, och när han war kommen thermed till Räfle, wÿste hans stiuffader honom breffuet, och ther moste han lathe deele clädet i tw och tage sin halfparth till sigh och såledis tråde ifrå contracten, som han tilförende med Spÿkernagel giort hade. Men then andre halfparth behölt hans stiuffader, som i handel och rägenskap stodh med Spÿkernagel och war tilachters hoos honom. Och ther så icke warit hade, dhå hade Hinrich Affhup icke bliffuit okrafd i så mångh åhr. Så gaf och samme Hinrich tilkänne, att ändhå han hade köpt och betalt thette clåde för skarlaken och giffuit fördenskuldh så myckit therföre, såsom förbemelt är, befän han doch i Räfle, när som thet byttes i tw, att

thet war icke skarlaken vthen hade skarlaken färge, och alnen war föge mere wärth än widh pas 2 daler, så att han i then måtten war fast försnälledh och beswyken vdf Dirich Spykernagel o.

Huilket ärende vdj betänckende vptagit blef, och althenstundh att oftenempde Hinrich Affhup skåtzsmål hade, att man therum missiuer, bewys, så och leffuendes witne hade i Räfle och war öffuerbödigh att sware Hans Spykernagel ther personlig heller och egenom sin fulmündig, therföre skötz samme sak thýdt, så att hon ther med rätte må vthdragen och sliten bliffue. Men efther Hans Spykernagel beswäring hade emoth thenne sentens, gaffz honom respit in till näste rådstuge dagh, att han sigh thesförinnen betänckie motte, om honom syntes wädie theremoth vnder rýkzens högwýse råd.

Hinrich målere.

[98 v.]

Samme dagh kom för rätten Michel Mårthenson wälbetäncht, hemlede och vplotH Hinrich målere ett trähus och grundh, liggendes i Gråmuncke grändh vpå norre syden, som förnempde Michel lagligen såldt hade samme Hinrich målere för halffottende hundrede ♀, sådane att 26 ♀ gjorde en daler. Och bekende och tilstodh förnempde Michel här in för rätten sigh haffue bekommit och vpburit samme summe vdf Hinrich målere till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende oftenempde Michel Mårthenson sigh och sine erffuinger förbemälte trähus och grundh med all thes tilbehörelse, inthet vndentagendes, och tilagnede thet förnempde Hinrich målere och hans rätte erffuinger quitt, frýtt och oclandredt för alle áthelere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Therupå vplade oftenempde Hinrich sin fridskilling efther lagen.

v maj

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörßon samt borg[mestere] och råd[h]män].

Oluff Gregerson,

Hinrich Michelson ifrå Amsterdam.¹

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej inskrivna texten.

[99]

Menigheten.

Om rätt måth och wicht.

Samme dagh war menigheten vpkalledh och blef them allfvarligen tilsagdt och befalt vpå Kong:re M:ttz, vår allernådigiste herres wegne, att the, sammeledis alle fremmende, som här handel och wandel bedryffue, skole bruke rätt måth och wicht. Huilken thet icke gör och bliffuer thermed beslagen, skall efther lagen straffed bliffue.

Lýstes 1 klip[pingz] twäggeöris stycke vdj en fyrich, till thes högmectigiste K. M. läther them vpwächsle.

xij maij

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge, borg[mestere] och råd[hmän].

Philpus Perßon vpbödh salig Måns Olßons erffuingers hus i Gråmuncke grändh — 1:o.

Tileman Abraham vpbödh Rasmus Lodwigsons hus — 3:o.

Her Erich i Skäftune.

[99 v.] Samme dagh stodh vp för sittende rätten vår medbroder Matz Perßon, stadzens borgmestere, betheendes ther ett öpet köpebref, beseglet med K. M:tz troo tieneres och archelymesteres på Stockholms slott, Oluf Jönßons signett, vthi huilket bref samme Oluf Jönßon bekenner och fulkomligen tilstår, att han med [sin] hustrus godh wilie och samtücke haffuer såldt och vplatidt her Erich Matthiæ, kyrckeheerde i Skäftune, ett steenus och liggende grundh, beläget här i staden offuen för S. Nicolaj porth på Slotzbacken emillen förnempde her Erichz och Måns Stränges hus, för 105 daler, huilken summa penningar förnempde Oluf Jönßon och vdj för:ne sitt köpebref bekenner och tilstår sigh haffue bekommit och vpburit vdaf förbemälte her Erich till godh och fulle nöye then ytterste penningh med then förste, affhendendes förthenskuldh sigh, sin hustru och bägges theris eftherkommende erffuinger för:ne steenus och liggende grundh och tilegner thet med all thes tilbehörelse, rätt och rättigheet, alzinthe vndentagendes, förnempde her Erich och hans hustrv och rätte erffuinger quitt, frýtt, obehindredt och

oclandredt till att niuthe och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och begärede för:ne Matz Perßon vpå förbemälte her Erichz wegne, att wÿ sådane köp och vplathning med wårtt öpne bref stadfäste och bekreftige wille, så och thet till en åminnelse vdj wår stadz tänckebock inschriffue lathe, huilkett wÿ honom för rättwÿsenes skuldh icke haffue wethet att neke, althenstundh att förberörde steenus och liggiende grundh war vpå wår rådstuge lagbuditt och lagstånditt, på huilkett förnempde Matz Perßon på her Erichz wegne vplade fridskillingen efther lagen.

Jöns Anderßon, Hans Hane.

Samme dagh kom för rätten Jöns Anderßon och lade fram i rätten en handskrift, lydendes, thet han anno 1554 hade länth framlidne Erich Olßon i Åboo 50 vngerske gyllen, theraf samme Erich hade förplichtedh sigh att giffue honom till interese vm åhret 3 *tyenner* smör, och satt honom therföre i vnderpantt sin gårdh och grundh i Åboo. Och effther Hans Hane, stadzschriffuere thesamstedz, åger en vdaf Erich Olßons döttrer till hustru och besitter samme gårdh, så och att Hans Erichson till Brinckala för Jöns Anderßon berättedh hade, thet samme Hans skulle haffue alle Erich Olßons eftherlefde ägedeler inne med sigh och förnempde Hans Erichson hade inthet beställe med för:ne gårdh, therföre hade Jöns Anderßon latidt stämpne Hans Hane hytt till rätte, begärendes, att han anthen motte sware till för:ne gäldh heller och att förnempde Jöns motte niuthe och bekomme gården såsom sin vnderpant, såsom han och endelis bewÿse wille med s[alig] konungh Erichz nämpdz doombref, att honom samme gårdh skulle tildömpdh ware. Huilket ärende vthi ransaken vptagit blef, och althenstundh att förnempde Hans Hane bewÿste med K. M:tz, wår allernådigiste herres schriffuelse till hustru Kirstin, Erich Olßons eftherlathne änckie, och hennes shon, förnempde Hans Erichson, thet för:ne gårdh haffuer warit förbruten och vnder chronen förfallen vthi H. K. M:tz her faders, salig och höglöflig i åminnelse konungh Gustafz tydth, och ändhå att the samme gårdh igen bekomme, haffuer doch framlidne Oluff Erichßon, then för:ne hustru Kirstin åtthe till man efther Erich Olßons dödth, såldt gården framlidne Nilz Birgeßon för 200 vngerske gyllen och 700 *q* vdj högztbemälte salig konung Gustafz myntt, jtem 7 alner engelst clåde, och

meden gården efther Nilz Birgeßons dödh blef förhållen hans eftherleffuerske, hustru Karin, vdaf förnempde *hustrv* Kirstin och Hans Erichson, så hade högztbemälte Kong:e Mitt vthi förberörde sin konglig schriffuelse alffuarligen buditt och befalt them, att the skulle lathe förnempde *hustrv* Karin bekomme gården heller och leffuerere henne sine vthlagde *penningar* tilbage, så att samme gårdh war aldellis lagligen kommen ifrå Erich Olßons erffuinger och till Nilz Birgeßon. Och haffuer nu seden förnempde *hustrv* Karin Nilz Birgeßons sampt hennes shon, her Joachim Olaj, kyrckheerde i Vpsale, lagligen såldt och anno 75 här vpå rådhuset för rätten vppenbarligen hemledt och vplatidt Hans Hane förbemälte gårdh och grundh till ewerdelig ägendom, theremoth vpå för:ne tydh inge insager eller något clander här för rätten warit haffuer, så att nu bewysligit är, thet samme Hans Hane icke haffuer erfdt gården vthen köpt honom, såsom och oftebemälte Hans Hane nekede sigh haffue Erich Olßons eftherlefde äger inne med sigh. Therfore kunde Jöns Anderßon icke hålle sigh widh samme gårdh såsom sin rätte pantt eller haffue ther till någett tiltaal, vthen om han kan winne Hans Hane lagligen ther till, att han till fyre penningh erfdt haffuer med sin hustru effther hennes fader, salige Erich Olßon, dhå bör honom såwäl som hans swär, förnempde *hustrv* Kirstin, sampt flere hennes barn sware oftebemälte Jöns Anderson till för:ne 50 vngerske gyllens betalningh, huar efther sin andeel såsom the haffue erfdt till.

xiiij maij

såthe för rätte Birge Jsakßon, Johan Bagge, Erich Biörßon sampt borg[mestere] och rådth.

Melchier trometer.

Gafz *hustrv* Dordj, Michel Olsons stiuftotter, respit på 14 dager om thet hus, som samme Michel på hennes wegne clandrede och Melchier trometer köpt hade af Suen Larßon, medh sådane beskedh att huar hon icke löser thet igen innen för:ne tydh, dhå må hon inthet tital haffue till samme hus. Och sades Michel nu här i rätten till, att han henne herum budh göre skulle.

Erich Matzson.

Samme dagh kom för rätten hustru Brithe i Jngebÿ i Jomal

sochn i Ålandh, som war wår medborgeres, Erich Matzßons fram-
lidne hustrus, *hustrv* Elses syster och rätte erffuingh, bekende och
tilstodh, att samme Erich Matzson hade aldelis wäl förnögdt och [101]
betalt henne för allt arf, som henne erffue boorde efther förnempde
hennes syster, giffuendes fördenskuldh¹ förnempde Erich Matzson
och hans erffuinger quitt och frÿ för allt yttermere tiltal och clander
vm samme arf. Ther rechte hon honom handh vpå in för rätten.
Öffuermän: Hinrich Balek, Peder Olßon Torfast och Hans glas-
mestere.

Laße stålboogsmed vpsade sitt borgerskap *o*.

Matz Perßon, Nilz Anderßon.

Samme dagh giorde Nilz Anderßon sin eedh vpå lagboken, att
han war Matz Perßon schriffuere inthet järn skÿllig. Thermed loth
sigh dhå samme Matz nöye.

xxvj maij.

Philpus Perßon vpbödh framlidne Måns Olßons erffuingers hus
i Gråmuncke grändh — 2:o.

Thommas murmestere.

Samme dagh stodh vp för sittiede rätten wår stolbroder Peder
Jönßon rådman fulmÿndig och mechtig på hustru Annes, salig [101]
Erich Jacobsons efftherlathne änckies wegne, hemlede och vploth
wår medborgere Thommas Erichson murmestere ett kårswerckzhus
och liggiede grundh, beläget här i staden westen till vdj Jören
Perßons grändh vpå norre syden näst nedan för Erich murmesteres
hus, hållendes i längden 16 alner och i brädden 9½ alin, huilkett hus
och grundh förbemälte *hustrv* Anna lagligen såldt hade för:ne [101 v.]
Thommas murmestere för 400 *q* ortiger vthi nu gångbartt suenst
mÿntt, af huilkett 4 *q* göre 1 daler. Then summa förnempde Peder
Jönßon här in för sittiede rätten bekende och tilstodh samme
hustrv Anna haffue bekommit och annammet vdaf förnempde Thom-
mas murmestere till godh och fulle nöye, then ytterste penningh
med then förste. Huarföre affhende Peder Jönßon förnempde *hustrv*
Anna och hennes erffuinger för:ne kårswerckz hus och grundh och

¹ Ordet fördenskuldh är i ms upprepat.

tilegnede thet med all sin tilbehörelse, rätt och rättigheet, alzinthet vndentagandes, aldels såsom samme hus af grunden är vpbygdt och nu för ögon står, förnempde Thommas murmester och hans erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frött, obehindredt och oclandredt såwål för för:ne *hustrv* Anna och hennes erffuinger, slächt och eftherkommende, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war samme hus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilket oftenempde Thommas murmester vplade sin fridskilling efther lagen.

Melchier trometer.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Suen Larßon wälbetäncht, hemlede och vplot Kong:e M:tz \oslash troo tienere och trometere Melchier Kistner ett steenus och liggende grundh här i staden östen till beläget nederst vthi Hopers grändh vpå norre syden, huilket steenus och grundh förnempde Suen Larßon lagligen såldt hade samme Melchier trumeter för etthundrede och femptye fyre daler. Then summa för:ne Suen Larßon her in för sittende rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit vdaf Melchier trometer till godh och fulle nöye then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende Suen Larßon sigh och sine erffuinger förnempde steenus och liggende grundh och tilegnede thet med sine [102] halffierde frye mhurer, källere, boder, stuffuer och all annen tilbehörelse, aldels såsom samme hus af grunden vpmuret är och nu för ögon står, förnempde Melchier trometer och hans erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frött och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne steenus och grundh lagbudit och lagståndit, och ändhå att vår medbroder Michel Olßon haffuer clandredt thet vpå sin stiuftotters *hustrv* Dordis wegne, så haffuer hon doch icke igen byrdet eller löst thet innen then tydh, som henne här vdaf rätten eftherlathen blef; på huilkett oftebemälte Melchier trumeter vplade sin fridskilling efther lagen.

Rasmus Lodwigson, Hans Kranck.

Samme dagh kom för rätten Kong:e M:ttz \oslash troo man och secreterere, Rasmus Lodwigson, wälbetäncht hemlede och vplot H. Kong:e M:ttz troo tienere och cantzelyförwant Johan[nes] Kranck

ett steenhus och liggende grundh, beläget widh Store torgit emillen förnempde Rasmus Lodwigsons säthehus och thet hus, som Jören Lowenkop ätthe.

xxviii maj

[102 v.]

säthe för rätte Birge Jsakßon, Erich Biörßon sampt borg[mestere] och råd[hmän].

S[alig] Peder Olßons erffuinger.

Samme dagh komme för rätten framlidne Peder Olßons [i] Närpis rätte erffuinger, nemligen hans broder, Anders Olßon i Lapfierdh i Närpis sochn vthi Östrebottn, och hans syster, hustru Elin, thesliges Oluff Hinrichson i Sjöby vdj för:ne sochn, och gåffue tilkänne, att the wore wenligen och wäl förlÿchte och förenthe med förnempde theris salige broders efftherlathne änckie, hustru Marieth, vm allt arf, som them tilfallit war och med rätte boorde erffue efther samme theris broder vdj så måtte, att förnempde hustrv Marieth hade giffuit them ett för allt 8 daler i rede penninger, korn 3 tynner, grÿte koppar 2 [L]æ, jtem alle Peder Olßons gångeläder, öl 1 tynne, fläsk 2 [L]æ och köth 1 [L]æ, som the här in för rätten bekende och tilstode sigh haffue annammet, bekommit och vpburit af henne för för:ne theris arffueloth och anparth vdj löst och fast och lothe sigh med samme förlÿkning aldelis wäl nöye. Huarföre giorde the samptligen både för sigh och sine erffuinger förnempde hustrv Marieth och hennes erffuinger quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltal, så att hon effther thenne dagh må och skal obehindredt och oclandredt för sigh och sine erffuinger til ewerdelig ägandom niuthe, bruke och behålle hele steenhuset medh thes liggende grundh, så och alle lösörer, som hon än nw åger och igen haffuer. Ther rechte the offtebemälte hustrv Marieth handh vpå in för rätten och hon vplade sin fridskilling effther lagen. Och haffue vdöffuer samme förlÿkningh warit wåre medbrödere Hinrich Balck, Jacob Jffuerßon, Michel Olßon och Anders Olßon, råd[hmän].

S[alig] Hinrich Dÿckz creditorer.

Samme dagh kom för rätten her Benedictj Furstenaws, rådmans i Strålsundh, sÿstershon, benempdh Albrecht Mader, och bespråkede vpå en rätt alle framlidne Hinrich Dÿckz efftherlathne

ägedeler både vthi löst och fast, föregiffuendes, att med förnempde Hinrich Däckz handskrift bewyses skulle, att han samme sine ägedeler panttsatt hade förnempde her Benedicto Furstenaw för någre hundrede daler gäldh. Men förnempde Hinrich Däckz eftherlathne änckie, hustru Hedewig, then nu för rätten med tilstedz war, sade sikh aff sådane gäldh eller förpantningh alzinthet wethe, menendes sikh therföre icke heller plichtig ware att sware ther till. Så protesterede och Staffan Saße och Tileman Abraham för någon gäldh skuldh emoth förnempde Albrecht Maders bespråkning, althenstundh att förpantningen war icke lagligen giordh, och wille förthenskuldh sikh försee, att hon ey heller någon kraft haffue skulle. Ther till medh hade förnempde Staffan Saße och Tileman Abraham lagligen bespråkett i Hinrich Däckz äger så myckit som the rätt hade till att kräffuie, förre än förnempde Albrecht Mader vpå sin husbondz wegne loth lägge ther något arrest vpå.

Marquart smältere, Johannes Kranck.

Samme dagh tiltalede Marquart smältere K. M:tz troo tienere och cantzelyförwandt, Hans Kranck, vm ett hus i S[anct] Larße grändh, som salig Erich Simonßon hade köpt anno 71 af förnempde Marquartz syster, hustru Vrsilie, och samme Marquart nu igen byrde wille o. Så efther thet att man inthet annet befinne kunde, än att Marquart hade iw rätt till att byrdet igen, therföre tilsades honom thet til åtherlösn effther thet wärde, såsom mynthe gick och galtt på then tydh, när framlidne Erich Simonßon köpte samme hus. Och schall förnempde Marquart löset igen innen en månedh her effther med sine egne penningar och icke med någon anners.

...

REGISTER

...

Personregister.

A.

- Abeluna (-ne), hustru 305.
 Abraham (Abram).
 — Andreæ, Mr., professor och predikant, rättegångsfullmäktig 27, 134—137; närvarande i rätten 30, 35, 61, 67; lyfter penningar för annans räkning 37; avger vittnesmål 143.
 — se även Tileman.
 Adam [Budzern] krukmakare 27 f.
 Adrian Murbeck (Mhur-) 336.
 Affhup, se Henrik.
 Agnes (Agneta, -e).
 — Hans bårdsikärares änka 258.
 — remsnidares hustru 11, 15.
 — [Staffansdotter (Sasse)], änka efter Mr Erik Laurentii, omgift med herr Joen Andreæ 195.
 — tjuvkona 47, 83 f.
 — Torsten bältares hustru 35, 145 f.
 Albrekt (-cht), tysk borgare 101.
 — Albrektsson i Köpenhamn 65; hans tjänare, se Henrik Thure.
 — Mader 367 f. Hans morbroder, se herr Benedictus Furstenow.
 — Tolk (-ck), avl. 185, 199.
 — Wadsson 35.
 Alert (Å-) Claesson 65.
 Aletta (Ålette).
 — Hans v. Berlins änka 72.
 — [Påvelsdotter], Anders Larssons hustru 38.
 Amand Dobrams från Flandern 284 f.
 Ambrosius Bäling 283 ff.
 — Köpke, borgare i Stolp 155.
 Anandh, se Henrik.
 Anders Andersson i Hertsön 243.
 — — K. Maj:ts skeppare uppjuder sitt hus 253, 258, 260; säljer d:o 262.
 — Balfour (-ur), skotte avlägger borgared 271.
 — Bengtsson 22, 128 ff. Hans svåger, se Tile Hampe.
 — Björnsson, fd. fogde på Vaxholm, avl., ang. arvet efter honom 15, 28, 35, 118, 145. Hans brorssöner, se Lars Jöransson; Mats Jöransson.
 — Brun, myntsven 65, 169.
 — Bysett i Aberdeen 275. Hans hustru, se Margareta Rak.
 — Eriksson (Ersson), borgare i Stockholm, skall giva tegel åt grevinnan Ebba 101; vittne vid arvsaftesförlikning 124; hans hus 245; gör husbyte 258; förutvarande kyrkvärd 316; uppborädsman för tegelpenningarne i östra kvarteret 326. Hans hustru, se Brita.
 — — landsknekt 55 f.
 — Eriksson i Rilanda, bonde 24.
 — Ernst 79, 191, 298 f.
 — Hansson, fogde i Östersysslet 275.
 — — på Södermalm 162.
 — Henrik Arvidssons [Gyllenanckar] tjänare vid Vällinge 68.
 — Hesse 181.
 — Jönsson, borgare i Sthlm, hans hus 72, 79, 84, 170, 176, 181; förvärvar fastighet 94, 188; låter inskriva brev i tänkeboken 215 f. Hans hustru (brorsdotter till Jöns Andersson) omn. 170, 188, 270.

- Anders Jönsson i Kumla 16, 119, 235.
 Hans son, se Olof Andersson i Håsta.
- Anders Keith till Forsholm, riddare, hovkommissarie, närvarande i rätten 23, 132, 198; hans landbo utsatt för överväld 24; skall svara för betalning 219; har besoldning innestående 232; köpt hus 301, 335 f., 341 ff.; omnämnd i övrigt 226.
- Larsson, rådman, K. Maj:ts köpman, förlikningsman 33, 146; kärar i fastighetstvist 38; uppjuder annans hus 45, 154; ingriper i rättsförhandlingarne 46; gått i borgen 126 f.; fullmäktig inför rätta 228, 339; hans hus 258; hans mellanhavande med Hans v. Rentlen 292, 297—300; köpt tomt 307, 331 f. Hans hustru, se Aletta [Päveldotter].
- Manning, borgare i Danzig 64.
- Matsson brutit edsöret 71.
- Månsson, avl. 261, 264, 275 f., 281. Hans successor matrimonii, se Olof Stake.
- Olai, doktor, avl. 324.
- Olsson i tjänst hos Bengt Jöransson 15.
- — brevdragare 4 f., 17 f., 24.
- — i Lappfjärd 367. Hans broder, se Per Olsson i Närpes.
- — [Oxehufvud] till Uddetorp, närvarande i rätten 26, 133.
- — rådman, stadens byggmästare, säljer stadens fastigheter 162, 241, 245; vittne vid arvskiten 196, 206, 273, 321, 325, 330, 367; hans hustru berättigad att inbörda hus 253; värderingsman 309; hans hus vid Västerlånggatan 354.
- Persson i Tyllsnäs 101.
- Rasmusson, i tjänst hos herr Erik Sparre, dråpare 256 f.
- Sigfridsson [Rålamb] till Bro, vapnare, hovråd, närvarande i rätten 26 f., 30, 90, 128, 133, 138, 174, 213, 232, 235, 239, 242, 263, 265, 296, 341, 344; hans hus uppjudes 88, 94, 107, 188, 191; fullmäktig för Erik Matsson [Körning] 129 f.; underhandlat om förlikning 157; köpt en stadens tomt 206, 209, 211, 349; d:o stenhus 239—242, 349; låtit utfärda stämning 349 f.
- Anders skaffare (schaffere) hyst tattare 79; pantsätter hus 303 f.
- skinnare (gamle), hans hus uppjudes 215, 223, 225, omnämnd som död 242, 253. Hans änka, se Anna; hans brorsson, se Joen Persson skinnare.
- skraddare, borgare i Nylödöse 275.
- Svart (-tt) 102 f., 225.
- Utanby (Vthen-) 237, 253.
- Wilde 259.
- Västgöte 296.
- åkare-ålderman 51.
- Anna Andersdotter, Jöran Perssons [Tegel] änka 187 f.
- Anders skinnares änka 242, 253.
- Blasiidotter, Arnold Grothusens hustru (150). Hennes fader, se Blasius Olsson.
- Didrik Rosts hustru 134 f. Hennes broder, se herr Lars Beronis.
- Erik Jakobssons hustru (änka) 340, 349, 352, 365 f.
- Filip Perssons hustru 84, 183.
- Hans Gasts änka 287 f. Hennes son, se Hans Gast d. y.
- Hans Hilles änka 38, 46, 60 f.
- Helge Nilssons hustru 288.
- Jakobsdotter, Erik Eskilssons hustru 260.
- Jönsdotter, Didrik vantmakares fäst-mö, lockad av herr Märten Johannis 7 f.
- [Jönsdotter (Svinhufvud)] Jakob Bagge d. ä:s änka 253.
- Jöns Jutes hustru (änka) 98. Hennes dotter i ett tidigare gifte, se Margareta.
- Jöns Nilssons änka 87, 184 f., 198 f. Hennes två män i tidigare äkten-skap, se Måns Jönsson; Olof Knutsson; hennes måg, se Wolmar Wikman.
- [Karlsdotter (Månesköld)] 175, 176 (Larsdotter!). Hennes man, se Erik Persson [Sooop] till Malmö.
- Klausdotter (Claes-), Mr Jöran Normans änka 134, 136.

- Anna Lambrekt Matssons hustru, avl. 248 ff.
- [Matsdotter], hustru 343. Hennes fader, se gamle Mats skräddare.
- Måns Olssons hustru, avl., 90 f.
- Mårten Faxes änka 76.
- Mårtensdotter, Staffan Mikelsson köttmångares avl. hustru 108, 206 f. Hennes broder, se Ture Mårtensson i Fågelsunda.
- [Nilsson (Bese)] till Sjöholm, fru 303 f. Hennes tjänare, se Erik Andersson; Nils Persson.
- Nils guldväwares hustru 310.
- Nils skrivares änka 188.
- Olof Mugs änka 260.
- Per Joenssons hustru 39.
- Persdotter, Lars skräddares änka i Västerås 103, 203.
- Påvel Sasses hustru 310.
- Sleemand (Sleymans), hustru 51.
- Sven Perssons hustru, avl. 59.
- Willem Bruns hustru 231.
- Anton (Anthony, Antonius).
- Behagel, faktor 334.
- Bussenius (Busennius), apotekare, närvarande i rätten 67; hans hus 196, 315; köper d:o 332 f.; vittne vid arvskifte 220, 222 f. Hans antecessor matrimonii, se Vilhelm Lemnius.
- Hertrich 207 f. Hans avl. fader, se Kasper Hertrich.
- de Palma, välboren man 256.
- Arendes, se Henrik Arentz.
- Arent (Aren, Arendt).
- Bengt, en tysk 83.
- Arent Hoffslag, borgensman 89, 189; hans affärer på Tyskland 237 ff., 336; hans mellanhavande med Larens Cagniol och Hans de Werth 294 f. Hans tjänare, se Sebastian Putauin; Simon v. Salingen.
- Karlsson [Månesköld] 174 ff.
- Reyer, borgare i Reval 83, 98, 171, 194.
- Arndes, se Henrik Arentz.
- Arne, M.r, avl. 302.
- Arnold (-dus) Grothusen (Grothus), hertig Sigismunds lärare (preceptor) 151, 163 f., 217. Hans hustru, se Anna Blasiidotter.
- Artur (-ter) Maude (ej Mand), engelsk köpman 316, 340.
- Arvid (Arffuid).
- Gustafsson [Stenbock], friherre [till Torpa] 244 f. Hans tjänare, se Gunnar Jönsson.
- Henriksson [Horn] 311. Hans fader, se Henrik Klausson.
- [Knutsson] Drake 9.
- Larsson, borgare i Sthlm, hans mellanhavande med Jöns Olsson i Arboga 102; d:o med sin svärfader Mats Persson 181 f., 318 f.; köper stall m. m. på Södermalm 198; avrest till Älvsborg 216; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 286. Hans broder, se Olof Larsson i Älvsborg.
- Trolle till Ängsö, avl. 278.
- August (-tin) Krytzberg (-borg) i Danzig, avl. 25, 133.
- Winckelman, skeppskock 315.

B.

- Bafu N., se Gilbert Balfour.
- Bagge, se Gunnar; Jakob; Johan; Nils.
- Balck, se Henrik Balck.
- Baldwin (Buldewyn) i Älvsborg 286.
- Balfour, se Anders; Gilbert.
- Baltzar (Balsar), lakej hos hertiginnan av Sachsen 297, 310.
- sadelmakare 82, 85.
- Vegesack (Fä-) 166.
- Wärneke 186.
- Baner (-eer, Banner), se Gustaf Axelsson.
- Baptista målare, se Johan Baptista.
- Bar, se Simon Bahr.
- Barbro, Blasius Olssons hustru (262).
- Barndt, se Jöran.
- Bartold (-teldt, -tholdt).
- Lukasson 337.
- Poÿth, skeppare 312, 314 f.
- se även Bertil.
- Bartolomeus, se Bertil.

- Basse, se Raumund.
 Beata Olofsdotter [Oäkta Eka-släkten],
 Willem Ruthwens fru 335 f., 342, 344.
 Behagel, se Anton.
 Beijer, se Frans; Hans.
 Beke, Gregers Hesses änka 291.
 Bene-Jöns, invånare i Öregrund 83.
 Benedictus [Bonuisi?], köpman i Antwerpen 71.
 — Dep l. Löper i Danzig 46, 154 f.
 — Fürstenow (-aw), herr, rådman i Stralsund 126, 367 f. Hans systerson, se Albrekt Mader.
 Bengt (-tt).
 — Gylta till Pätorp, riddare, riksråd, lagman i Västmanland och Dalarne, avl. 134, 136, 148. Hans änka, se Ingeborg [Jakobsdotter (Krumme)].
 — herr, kaplan hos Nils Ryning 331 f.
 — —, fd. skeppspräst 67 f.
 — Johansson [Görtzhagen till Hartikkala] närvarande i rätten 47.
 — Jöransson 15. Hans tjänare, se Anders Olsson; hans dräng, se Per (Pelle).
 — Klemetsson (Clä-) 271.
 — Ribbing till Främmostad, ståthållare på Stockholms slott, närvarande i rätten 277, 282, 285, 287, 289, 296, 298, 301, 305, 310, 336, 340; hertiginans av Sachsen fullmäktig 297, 310; hans m. fls avsagda dom åberopad 346.
 — Roos 237.
 — se även Arent Bengt.
 Benicke, se Jöran Beneke.
 Berchtold (Berchelt), se Simon.
 Berendes, se Johan Jakobsson.
 Bergen, se Kornelius v. Bergen.
 Bergh, se Joakim Berg.
 Berlin, se Hans v. Berlin.
 Bernhard (Bernardus) Bonuisi, köpman i Antwerpen 71.
 Bernt (-dt, Bärend, -dt).
 — Busch, borgare i Lybeck 340.
 — thor Geiste 331 f. Hans hustru, se Dordi.
 — v. Gröningen 322.
 — Jönsson, unge, borgare i Sthlm 107.
 Bertil (Bär-, Bartholomeus).
 Bertil Bengtsson 358. Hans avl. farbroder, se Karl Nilsson.
 — v. Erfurt 192 f.
 — Henriksson, borgare på Södermalm 82, 180 f. Hans styvson, se Jöran Jöransson.
 — Holst 35.
 — Jöransson [Mjöhund] till Strömsnäs, rysstolk 120 f.
 — Matsson, bonde i Vallentuna sn 77.
 — Mikelsson 102, 200. Hans fader, se Mikel Simonsson.
 Bese, se Anna Nilsdotter.
 Betzel, se Tomas.
 Beyer, se Frans och Hans Beijer.
 Bielke (-cke), se Hogenskild Nilsson; Klaus Nilsson; Ture Pedersson.
 Bielkenstierna, se Klaus Hansson.
 Bilefelt (-fäld), se Hans.
 Birge (Biriell).
 — Elefsson, rådman, hans vittnesbrev 44, 154; kärande i kravmål 50 ff., 158, 283; bestulen 95, vittne vid arvs-kifte 203, 287, 321; köpt hus 253, 258, 260, 282 f.; hans hampa 283 f.; uppbjuder fastighet 303; borgensman 305; värderingsman 309; hans tomt 353.
 — Isaksson [halvhjort] till Äplaholm, väpnare, ståthållare på Sthms slott 212; närvarande i rätten 14, 17, 19—21, 23 f., 27, 30, 35, 37 f., 41, 43, 45, 47, 50, 61, 64 f., 66 ff., 72, 74 f., 79 f., 82, 84, 87, 90, 92, 94 ff., 99, 101 ff., 105 f., 109, 116 f., 121, 123 ff., 128, 132 f., 138, 143, 146, 148, 152—155, 157, 163, 165 f., 169 f., 172, 174, 176, 181, 184, 187 f., 190 f., 194, 196, 198, 200, 205, 209, 211 ff., 215, 217, 223 ff., 227, 230, 232, 234 f., 237, 239, 242, 251, 253, 255, 258, 260 f., 264 f., 273, 277 f., 280, 291 f., 296, 298, 301 f., 305, 307 f., 310, 313, 315, 326, 328, 350, 352, 354, 356, 358 f., 361 f., 364, 367; lagt sig ut för menigheten hos konungen 251; hans mellanhavande med Gustaf Nilsson [Silversparre] 300; hans dom åberopad 346; äger tomt 359.

- Birge Olsson i tjänst hos Gustaf Björnsson [Bååt] 43 f., 153 f.
 — Räf i Kalmar 280.
 Björn Eriksson, borgare i Älvsborg, kallad Vita Björn, 97, 190, 280, 356 (hans hustru).
 — herr 67.
 — Joensson, djäkne 23 f. Hans fader, se Joen Björnsson i Hassela.
 — Larsson, borgare i Sthm, avl. 272. Hans broder, se Jöns Larsson i Lappfjärd.
 — — syssloman (förmyndare) vid Danviks hospital, sannolikt densamme som föreg. 58.
 — Västgöte (Wäsgöthe), skeppsprofoss 70.
 Björnram, se Lars Olsson.
 Blantingh, se Jöns.
 Blasius Dundee (Dondey), skotte 328.
 — Olsson (Olaj), fd. stadsskrivare, förlikningsman 33, 146 (fordom borgmästare!); hans mellanhavande med Hogenskild Bielke 137, 149 ff.; avger vittnesmål 144; säljer lantegendom 262; hans befattning med begravningspenningar 327; omnämnd 328 (rubr.). Hans hustru, se Barbro; hans antecessor matrimonii, se Olof Svensson; hans mågar, se Arnold Grothusen; Märten Olai Helsing.
 Bljse, se Gregers.
 Blöth, se Joen.
 Bo (-oo) från Växjö 74. Hans avl. son, se Joen Bosson.
 Bocken (-kelen), se Didrik.
 Boije, se Brita Eriksdotter; Märten Nilsson; Nils Andersson. Jfr Boye.
 Bolet, se Johan.
 Bonuisi, se Bernhard. Jfr Benedictus.
 Boos, se Johan Boose.
 Boosman, se Hans.
 Boye, se Willem Boy. Jfr Boije.
 Brahe, se Per.
 Brask, se Nils Hansson.
 Bredh, se Lars.
 Brinckman, se Henrik.
 Brinkkala-släkten, se Erik Olsson; Hans Eriksson.
 Brita (-tha).
 — Anders Erikssons hustru 258 f.
 — Eriksdotter Boije, Johan Knutssons till Monikkala hustru (48).
 — Finvid guldsmeds hustru, avl. 243.
 — i Ingby, hustru 364 f. Hennes syster, se Elsa Erik Matssons hustru.
 — [Kristersdotter (Horn)], änka efter Nils Andersson Boije (48).
 — Kristoffer Pederssöns änka 283.
 — [Larsdotter (Tre rosor)] fru till Penningby 62, 172.
 — Mats Jakobssöns änka 21.
 — Mikel grytgjutares änka 350.
 — Måns Jönssöns änka 106 f.
 — Peder Matssöns hustru i Kusneby 273.
 — [Pedersdotter], Wikman Lastorp. änka 84 f., 183, 191. Hennes fader, se Peder Jönsson.
 — Simon Ragvaldssöns hustru 104, 304, 357.
 — Sällenriks hustru 340.
 — i Tosarby, hustru 39. Hennes avl. man, se Truls Halvardsson.
 Brügge, se Seger thor Brüggen.
 Brun, se Anders; Willem.
 — Bengtsson [Svenske] 233 f.
 Brunswjock, se Hans v. Braunschweig.
 Bruwer, se Per.
 Bröms, se Joakim Olai.
 Buck, se Kristoffer v. Bucken.
 Budzern, se Adam.
 Buldewjyn, se Baldwin.
 Buncke, se Jeronimus.
 Burmester, se Herman; Kasper.
 Busch, se Bernt.
 Busche, se Kornelius v. Busche.
 Busk, se Hans v. Busk.
 Busse, se Lars.
 Bussenius, se Anton.
 Bysett (By-), se Anders.
 Bååt, se Gustaf Björnsson; Per Johansson.
 Bäckere, se Per (Peter).
 Båling, se Ambrosius.
 Bålle, se Per.
 Bårend (-dt), se Bernt.
 Bårendes, se Johan Jakobsson Berendes.
 Bårg, se Joakim Berg.
 Bäär, se Kristina.

C.

- Cagniol (Caigniol), se Laurentz.
 Calis Jakob, skeppskapten 338.
 Caniol, se Laurentz Cagniol.
 Capell (-ppel), se Hans; Kristoffer.
 Carl (Carolus), se Karl.
 Casper, se Kasper.
 Casten, se Karsten.
 Cecilia (Sissilie).
 — markgrevinnan av Baden, född prinsessa av Sverige 334, 348. Hennes hovtjänare, se Jeronimus Kluntz. Jfr David Schumen.
 — Klaus Vogts hustru 237, 350, 352, 356, 359 f.
 Charles (Carolus) de Lescluse, köpman i Antwerpen 152.
- Christer (-tian, tiern), se Kristiern.
 Christina, se Kristina.
 Christoffer, se Kristoffer.
 Chron, se Märten Kron.
 Ciriacus Hoppe 24 f., 69.
 Claes, se Klaus.
 Clemet, se Klemet.
 Clärich, se Jakob Klärich.
 Cornelius, se Kornelius.
 Cort, se Kort.
 Creutziger (Crÿt-), se Staffan.
 Crichtun, se Patrik Crichton.
 Cruset, se Dominicus.
 Cruus, se Erik Nilsson; Lars Jespersson; Mats Larsson; Nils Jespersson.
 Cöllen, se Hans v. Köln.

D.

- Dan, se Joakim; Staffan.
 Daniel Fruchtenicht, borgare och bårdskärare i Rostock 126.
 — i Främby (Främmendeby) 161.
 — Ransow, tysk, dråpare 66.
 — Smydel 86. Hans avl. broder, se Hans Smydel.
 David Poll, skotte, hans mellanhavande med Hans kantor 65; d:o med hustru Margareta Per Kocks 70, 251; d:o med Hans Strang 73 f., 226 f.; d:o med Arvid Gustafsson [Stenbock] 244 f.; d:o med Olof Stake 260 f. Hans hustru, se Elisabet Godtgafsdotter.
 — Schumen i tjänst hos hertiginnan av Baden 348.
 — skotte, se David Poll.
 DelaBlanck, se Johan de la Blaque.
 DelaGardie, se Pontus.
 Dep, se Benedictus.
 Derfelt (-dt), se Jöran.
 Didrik (Dirich, Dÿ-).
 — v. Bocken (-cklen, Böcklen), svarande i kravmål 20 f., 125, 139 f.; erbjudes borgen 29.
 — Didriksson (Dÿrichson) v. Groot Broek 279.
- Didrik Gyse, borgare i Lybeck 11, 117, 189.
 — Harder, Markus Hesses faktor 165, 311 ff.
 — Rost (-te), avl. 27, 134 ff. Hans hustru, se Anna.
 — Rouenkamp (Röffuen-) 171.
 — Spikernagel, borgare i Reval, avl. 360 f. Hans son, se Hans Spikernagel.
 — Teusen (Thyesson), borgare i Danzig 52 f., 158. Hans antecessor matrimonii, se Nils Ragvaldsson.
 — vantmakare 7 f., 14. Hans styvmoder omnämnd 7; hans laggifta fästmö, se Anna Jönsdotter.
 Dobblare, se Per.
 Dobrams, se Amand.
 Dominicus Cruset, borgare i Sthm, 152.
 Donatus Dutschman 171. Hans successor matrimonii, se Simon Berchtold.
 Dondeÿ, se Blasius Dundee.
 Dordi, hustru 364, 366. Hennes styvfader, se Mikel Olsson.
 — Berndt thor Geiste's hustru, avl. 331 f.
 — Klemet vårdskrivares änka 302, 305, 307.
 — Olof svärdslipares hustru 70.
 Drake, se Arvid Knutsson.

Dreyer, se Herman.
 Druffuenagel, se Kort Drugenagel.
 Drumme (Drum), se Hans Drumben.
 Du Beis, se Louis.
 Du Croz, se Robert.
 Dundee, se Blasius.

Durien, se Per (Peter).
 Dutschman, se Donatus.
 Dyk (Dyck), se Henrik.
 Dyneman, se Hans Thyneman.
 Dyrning, se Herman.
 Dyster, se Jöns Nilsson.

E.

Ebba (Jbbe) [Mänsdotter (Lilliehöök)], fru till Gräfsnäs och Kaggeholm, grevinna till Raseborg, änka efter Sten Eriksson [Leijonhufvud], hennes mellanhavande med Tomas Björnsson 89, 101, 285, 313, 316; hennes hus 245.
 Eggert (Egh-) v. Graz 170.
 Eka-släkten, Oäkta, se Beata Olofsdotter; Iliana Olofsdotter; Olof Olsson; Olof Trotteson; Trotte Olsson; Vendla Olofsdotter.
 Ekeblad, se Erik Andersson.
 Elder, se Henrik.
 Elffuers, se Laurentz (Larens).
 Elian, se Iliana.
 Elias krukmakare 27 f.
 Elin, Bengt Klemetssons hustru, avl., 271.
 — hustru [obestämt vilken] 222.
 — Håkansdotter, Hans Falks änka 223 f.
 Hennes fader, se Håkan Olsson.
 — kokerska, hustru, avl. 355.
 — [Larsdotter], Jakob Teitts fränskilda hustru 323 f.
 — Olof Porshanks änka 263.
 — [Olsdotter] hustru 367. Hennes bröder, se Anders Olsson i Lappfjärd; Per Olsson i Närpes.
 — — Hans Höjers hustru 41.
 — Sven klädskrivares hustru 254.
 Elisabet (-th, Lisebethe).
 — prinsessa (fröken) av Sverige 54, 187.
 — Godtgafsdotter, David Polls hustru 73 f., 227.
 — Hans Kraffts hustru 163 f., 322. Hennes bröder, se Jakob Krune.
 — [Larsdotter], Sven Stenssons hustru 325 f., 329 f. Hennes fader, se Lars stålbågssmed.
 — Rak 275. Hennes avl. bröder, se Tomas Rak.

Elsa (-se).
 — Erik Matssons avl. hustru 365.
 Hennes syster, se Brita i Ingby.
 — i Linatorp, hustru 252.
 — Wehus, Hans Scharnebecks hustru i Bremen 299, 310 f., 345—349. Hennes bröder, se Hans Wehus.
 Elseby, Kort Drugenagels änka 12.
 Elten, se Jakob Jute v. Elten.
 Emerentia, hustru, i badstugan på Södermalm 25.
 Engelbrekt Larsson, avl. 146. Hans bröder, se herr Kristoffer Larsson; hans successor matronii, se Hans Willeman.
 — Nilsson, rysstolk 302.
 Erfurt, se Bertil v. Erfurt.
 Erik (-ch), dräpt 53. Hans bröder, se Lars Persson.
 — XIV, konung, bortskänkt fastighet 22, 127; hans donations- (resp. konfirmations-) brev återopade 32, 90 f., 130, 137, 149; förhållandena under hans tid omtalade 48, 50, 156, 171 f., 289; hans mellanhavande med Gilius Packet 156; hans konterfej 220; förkunnat adelns rätt till restitution av gods, som med orätt kommit i kronans händer 233; berövat en hustru två silvertackor 254; hans mynt, se nedan, s. 431 (under Mynt); omnämnd i övrigt 101, 224.
 — Abrahamsson [Leijonhufvud] till Ekeberg, herr, hans tjänare 37; hans hus omnämnd 47; hans silverstop 66 f., 169 f.
 — Andersson i tjänst hos fru Anna [Nilsdotter (Bese)] till Sjöholm 304.
 — — [Ekeblad] till Magerö, närvarande i rätten 9, 106.

- Erik Andersson, k. köksmästare 74.
- Bertilsson, borgare (guldsmed) i Sthm, part i tomttvist 43, 245—248; gör husbyte 258 f.; hans hus uppjudes 260 f., 272; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 280 f.
- Björnsson [Katt], befallningsman (slottsfogde) på Sthms slott, [härads-hövding i Sollentuna hd] närvarande i rätten 4, 11, 14, 17, 20 f., 23 f., 27, 30, 32, 35, 38, 41, 45, 52, 64, 68, 72, 79 f., 96, 99, 102, 106, 108, 115 f., 121, 124 f., 132 f., 138, 140, 143, 146, 152, 154, 158, 172 f., 176 f., 191, 194, 196, 200, 205, 207, 209, 212, 224 f., 227, 232, 235, 237, 239, 251, 253, 255, 260 f., 264, 273, 277, 282, 285 ff., 291, 298, 301, 305, 313, 315, 322, 328, 331, 334, 340 f., 344, 349 f., 354, 358 f., 361, 364, 367; mottager anmälan om mord 18; hans dombrev 35 (kallas häradshövding); anklagad för tullsväk 54; köpt en stadens tomt 68 f., 349; fullmäktig för grevinnan Ebba 89; d:o vid fastighetsöverlåtelse 335; utfärdar förlikningsbrev 323; omnämnd i övrigt 113.
- Eriksson (Ersson), avl. 16, 108, 119 f., 209 ff. Hans avl. hustru, se Karin Joen Olssons änka.
- — borgare i Sthm (en eller flera) löftesman för Sven Månsson 14, 139; svarande 108; fången i Danmark 257. Hans hustru, se Felicia.
- Eskilsson, kock (K. Maj:ts) 260. Hans hustru, se Anna Jakobsdotter.
- Fleming, herr, riksråd, avl. 296.
- Fransson 9, 35, 103. Hans hustru, se Gertrud.
- Gregersson, k. silverknekt 253 f.
- Gustafsson [Stenbock], friherre till Kronobäck och Öresten, riddare och riksråd, närvarande i rätten 30, 35, 37, 143, 148, 341, 344, 355.
- Henriksson, borgmästare i Uppsala 287.
- Håkansson [Slang] till Viurila 296.
- Jakobsson, avl., hans hus uppjudes 340, 350, 352; omnämnd 365. Hans änka, se Anna.
- Erik Joensson i Byle 309 f. Hans hustru, se Margareta Jönsdotter.
- Johansson 108, 209.
- Jönsson (släkting till Per Hård) 9.
- — 184 f., 198. Hans fader, se Jöns Nilsson.
- — hövitsman för gårdsfänikan, närvarande i rätten 3, (9), 55, 87, 95; rättegångsfullmäktig 16 f., 119 f.; förvärvat en stadens tomt 215, 237, 239, 245; hans hus 303. Hans hustrus fader, se Jakob [Eriksson] i Lövsta.
- — länsman i Vichtis 107 f.
- Jöransson 108, 208—211. Hans fader, se Jöran Svenske.
- — guldsmed, borgare i Sthm 280 f.
- — från Åbo 283.
- kaplan, se Erik Petri.
- [Karlsson] Gyllenstierna till Nynäs, riddare och riksråd, lagman i Småland, närvarande i rätten 16, 26, 35, 37, 119 f., 128, 133, 143, 148, 213, 263, 265.
- Larsson på Södermalm, anklagad för mord 4—7, 17 f., 24. Hans hustru, se Karin.
- [—] Sparre till Sundby, riddare och riksråd, vice kansler, lagman i Västmanland, närvarande i rätten 198, 223, 230, 232, 234; utlovat mansbot 256 f.; hans dom åberopas 269. Hans tjänare, se Anders Rasmusson.
- [Laurentii] M:r, ordinarius i [Stora] Tuna, avl. 195. Hans änka, se Agneta [Staffansdotter (Sasse)]; hans son, se Lars Eriksson; hans måg, se Lars Busse.
- Manck 321.
- Matsson, borgare i Sthm 364 f. Hans avl. hustru, se Elsa; hans svägerska, se Brita i Ingby.
- — i Kusneby 273.
- — [Körning] till Nora, k. sekreterare, närvarande i rätten 30, 47, 49, 52, 60, 65, 67 f., 106, 158, 161, 163, 166; utfärdar förlikningsbrev 52, 157; kungör klippingsmyntets avlysande 165; anbefallt utlämnandet av koppar 238; köper en stadens tomt 313 f.

- Erik Matthiæ, herr, kyrkoherde i Skepp-
tuna 350, 362 f.
— murare 365.
— Månsson från Hälsingland 54.
— Mårtensson i Böle 296 f.
— — i Tuna 26 f.
— Nilsson, borgare i Sthm, förmyndare
29, 32, 36, 147.
— — gamle, närvarande i rätten 17, 121.
— — unge 93, 97, 191 f. Hans hustru,
se Karin Knut Porshanks änka.
— — [Cruus] till Håberg, närvarande i
rätten 26, 133; part i fastighetsmål
26 f.; en hans tjänare dräpt 70 ff.
Hans avl. fader, se Nils Jespersson.
— [Olai Kaxe], herr, kyrkoherde i
[Olands-] Tuna 17, 119 f.
— Olsson [Brinkkala-släkten] i Åbo, avl.
363 f. Hans änka, se Kristina Olofs-
dotter; hans successor matrimonii,
se Olof Eriksson; hans son, se Hans
Eriksson; hans måg, se Hans Hane.
— Persson, avl. 173. Hans hustru, se
Margareta Mårten Rasmussons; hans
son, se Per Eriksson; hans morbroder,
se Rasmus Ludvigsson.
— [—] dräpt 53. Hans broder, se Lars
Persson.
— — 236. Hans [halv-]broder, se Olof
Andersson i Håsta.
— — från Hälsingland 283.
— — i Skäggenäs 6, 114.
— — [Soop] till Malmö, avl. 174 ff.
Hans hustru, se Anna [Karlsdotter
(Månesköld)].
— Petri, herr, kaplan, närvarande i
rätten 67; fullmäktig 98; förmyndare
184, 198; köpt hus 272.
- Erik i Risby, bonde 24.
— Simonsson, avl., 317, 368.
— skrivare 45, 49, 155 f.
— Stuth, avl. 247. Hans hustru, se
Gertrud.
— Tomasson i Rådkila 215.
— Torkelsson i Kvarnböle 121.
— Trolle, avl. 331 f. Hans fru, se Karin
[Eriksdotter (Gyllenstierna)].
— Ålänning, skeppare 219.
Erland (Är-).
— Axelsson, skeppare från Flensburg
166.
— Johansson 73.
Ernst, se Anders.
Esbjörn, befälhavare vid gårdsfänikan 56.
Eskil Jönsson, räntmästare 59, 149.
— Larsson, murare, köper tomt 105,
203 f.; närvarande i vårdskrivare-
stugan 212; hans vittnesmål 263, 336.
— — rådman och kämnär, förliknings-
man 17, 283; värderingsman 34, 309;
okvädad 53; närvarande i rätten 212,
216; skall sekvestrera hushyra 228;
vittne vid arvskitte 273, 287, 321;
förmedlar hembud 352.
— Mikelsson 109.
— murare, se Eskil Larsson.
— Nilsson, borgare i Enköping 228.
— Sigfridsson, vintappare 23, 133, 263,
319. Jfr Eskil vintappare.
— Simonsson [borgare i Åbo] 73.
— vintappare 189, 191. Jfr Eskil Sig-
fridsson.
— åkare 50.
Evald (Euolt) Fredagh, ryttmästare 92.
Evert Viandt (Fyendh) från Reval 340 f.

F.

- Falck, se Hans Falk.
Falentin, se Valentin.
Faxe, se Mårten.
Felicia (Philisse), Erik Erikssons hustru,
avl. 257.
Feling, se Mats.
Felor, se Tomas.
Feruier, se Hans Ferber; Henrik Fer-
ber.
- Fijend, se Evert Viandt.
Filip (Philpus, Philippus).
— guldsmed, avl. 55, 58. Hans änka, se
Margareta.
— Kern (Kärn), Mr., konungens kam-
martjänare, ålägges vite 27; köper
fastigheter 41, 153, 176 f.; hans hus
uppbjudes 61, 65, 165, 167, 322; får
d:o i donation 61 f.; närvarande i

- rätten 65, 67, 95, 350 f.; gör husbyte 172 f.; säljer hus 315, 332.
- Filip Persson, borgare i Sthm, utfärdar intyg om arv 5 f.; förlikningsman 7, 76; uppbjuder hus 9, 14, 61, 79, 114, 166 f., 170, 322; hans vittnesmål 80, 177; skall betala en tunna lax 90; vittne vid arvskifte 145, 206.
- Persson, rådmän, upprättat inbördes testamente 84, 183; vittne vid arvskifte 203, 207, 272; part vid d:o 264 f.; borgensman 305; uppbjuder hus 315, 362, 365. Hans hustru, se Anna; hans styvdotters man, se Mats Olsson.
- Fillens, se Hans.
- Finbo, se Jöns.
- Finne, se Sten Henriksson.
- Finved (-widt), guldsmed, avl. hans hus vid Kindhästegatan 97; hans tomt därinvid 239, 349; omnämnd i övrigt 243. Hans änka, se Brita.
- Fleming, se Erik; Herman; Klaus.
- Flores skräddare, kalvinist 31.
- Fogt, se Hans Vogt; Klaus Vogt.
- Folger, se Melker Volger.
- Fordell (-deel), se Hans.
- Fougte, se Hans Vogt; Klaus Vogt.
- Franck, se Per (Peter).
- Franckenhusen, se Niklas.
- Frans Beijer, guldsmed, skall hava betalning ur pantsatt hus 228; hans mellanhavande med Henrik Husman 325; hans bostad 336; köper hus 350 f. Hans svåger, se Olof Gammal.
- v. der Horst 99, 194.
- Messing (Mä-) 334.
- Mårtensson, borgmästare i Uppsala 26, 287.
- Fredagh, se Evald.
- Fredrik (Fridrich, -derich).
- III, konung av Danmark 86.
- Henriksson i tjänst hos Henrik Arentz 236.
- Knäfel, rättsfogde och rådmän i Lybeck, avl. 11 f., 115.
- Frentorp (Frän-), se Herman.
- Frise, se Gert; Karsten; Klaus.
- Fritzans, se Wolf.
- Frost, se Valentin.
- Fruchtenicht, se Daniel.
- Fürstenow (-aw), se Benedictus.
- Fytt, se Vitt.
- Fägesach, se Baltzar Vegesack.
- Färffuer, se Hans Ferber; Henrik Ferber.
- Färla, se Åke Bengtsson.
- Fölsche, se Jöran.
- Förråd, se Henrik.

G.

- Gabriel Kristiernsson (Christers-) [Oxenstierna], friherre till Mörby, riksråd, lagman i Södermanland, närvarande i rätten 16, 74, 79, 119 f., 174, 176; hans hus omnämnt 213, 282.
- se även Märten.
- Gammal (-el), se Hans; Lars; Nils; Olof.
- Gast, se Hans.
- Gera (-re), se Jöran.
- Gerke, se Simon Grek.
- Gert (Gerd, -dh).
- Frise 229 f.
- Josting (-ck), hans mellanhavande med Hans Jönsson 32 f. (Jostsson!), 74, 81, 86, 141, 178 ff., 224, 230 f.; utbekommer ett parti diamanter 89, 189.
- Kerckman 204. Hans broder, se Hans Kerckman.
- Gert Rode, borgare i Stralsund 81, 186. Hans bröder, se Markus Rode; Pável Rode.
- Gertrud, Erik Franssons hustru, avl. 9, 35, 103.
- Erik Stutz hustru, avl. 247.
- [Mats] Tröbos änka 74, 227.
- Matsdotter 74, 227.
- Mikel tunnbindares änka 274.
- Tomas Anderssons hustru 84, 182 f.
- Gilbert Balfour (Bafu N.) 41 f. [Se FISCHER, The Scots in Sweden (1907), s. 53 f.]
- Gilius (-ies, Gilian).
- bössgjutare, se Gilius Packet.
- karduanmakare 256.
- Merthens 294.
- myntmästare 89, 189.

Gilius Packet, M:r, bössgjutare, avl. 45, 49, 155 f., 289. Hans successor matrimonii, se Johan Baptista.
 — pärlstickare, avl. 92, 104. Hans änka, se Margareta.
 — Sasse, svarande i kravmål 79 f., 83; hans affärer på Köpenhamn 165; hans mellanhavande med Jöns Andersson 83, 223 f.; lånat penningar 298 f.; omtalas såsom död 306; omnämnd i övrigt 61.
 — skomakare 92 f., 104.
 Gisle Nilsson [Struss?] 352.
 Giök, se Hans Gök.
 Glabeck, se Tönnes.
 Gotskalk (Godtschalch).
 — Jönsson 51, 286 (avl.).
 Govert de Werth (Wä-) 170.
 Graz, se Eggert v. Graz.
 Gregers (Greger).
 — Blÿse, skeppare från Danzig 77, 166.
 — Hesse, avl. 291. Hans änka, se Beke.
 — Schulte (-tte, Skulte) 25, 133.
 — spillare 110.
 Grek, se Simon.
 Greue, se Willem.
 Grindh, se Jöns.
 Grothebroek, se Didrik Didriksson v. Groot Broek.
 Grothusen, se Arnold.
 Gröningen, se Bernt v. Gröningen; Hans v. Gröningen.
 Gunnar Bagge, drabant 10.

Gunnar Jönsson i tjänst hos herr Arvid Gustafsson [Stenbock] 244.
 — Olsson 135.
 Gustaf I, konung, avl., hans sakfallsfordran hos Sven Månsson 13, 15, 139, 143 f., 223; hus pantsatt hos honom, 22, 127, 129, 131; bortgivit d:o 27, 134, 137; hans donationsbrev 90, 136, 149; utlånat penningar 135; stämpling mot honom 136; hans sakfallshus efter Klaus vinman 200; hans konterfej 220; innehade Skara domkyrkas gods 233 f.; fått Viurila gård 296; omnämnd i övrigt 28.
 — [Axelsson] Baner (Banner) till Djursholm, riddare, riksråd och hovmarskalk, närvarande i rätten 37, 47, 148, 159, 170, 198; hans hus omnämnt 306.
 — Björnsson [Bååt] till Fällnäs 43, 153 f. Hans tjänare, se Birge Olsson.
 — Johansson (släkting till Peder Hård) 9.
 — Nilsson [Silversparre], välb. man 300. Hans fader, se Nils Persson.
 Gutzleff, se Jost.
 Gyllenanekar, se Henrik Arvidsson.
 Gyllengrip, se Kristoffer Andersson [Stråle].
 Gyllenstierna, se Erik Karlsson; Nils Jöransson; Karin Eriksdotter.
 Gylta, se Bengt.
 Gynter, se Melker.
 Gyse, se Didrik.
 Gysebrecht, se Rutger.
 Görtzhagen, se Bengt Johansson.

H.

Halvard (Halffuer) Jönsson utkvitterar arv 102, 200; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 105, 203; part i arvs-mål 287. Hans svärfader, se Per (Peder) Helsing.
 Halvhjort, se Birge Isaksson.
 Hampe, se Jakob; Karin Jakobsdotter; Tile.
 Hane, se Hans.
 Hans Andersson 160. Hans svärfader, se Jöns Andersson.
 — —, guldsmed, rådman, förlikningsman 17; vittne vid arvskifte 196; ut-

färdar brev rör. tredjepenningskifte 264; hans hus 213; hans gård på Södermalm 214; uppbjuder hus 272; d:o pant 308, 315. Hans dräng, se Nils.
 Hans Andersson skotte 328 f.
 — Beijer, guldsmed, avl. 334. Hans successor matrimonii, se Mattias Schubert.
 — v. Berlin 72. Hans änka, se Aletta.
 — v. Bilefelt (-fäld) närvarande i rätten 9; borgensman 29, 140.
 — Boosman i tjänst hos Wolmar Wikman 93.

- Hans v. Braunschweig (Brunswyck), kärande i kravmål 20 f., 125, 139 f.; erbjuder borgen 29 f.
- v. Busk 26, 30.
- bårdskärare, M:r, borgare i Sthm, avl., 105, 258, 336 (gamle). Hans änka, se Agnes (Agneta).
- djäkne 231.
- Drumben (-mme, Drum), skeppare 57, 276.
- Dyneman, se Hans Thyneman.
- Eriksson (Ersson), avl. 76, 265 ff. Hans styvdotters man, se Sven Månsson; hans brorsdotters man, se Olof Gregersson.
- — husägare 51.
- — hustru, Kristinas Mikel tunnbindares arvinge 321.
- — till Brinkkala 296, 363 f. Hans fader, se Erik Olsson i Åbo; hans moder, se Kristina [Olofsdotter].
- — i Jumalatorp 205 f., 210.
- — jämte, se Jöns Eriksson.
- — Rudz, avl. 358.
- Falk (-ck), avl. 233 f. Hans änka, se Elin Håkansdotter.
- Ferber (-uer, Färffuer) tilldömes andel i ett fartyg 46 f., 154 f., 229; hans mellanhavande med Melker Folger 257 f. Hans broder, se Henrik Ferber.
- Fillens, skotte, förövat dråp 70 ff.
- Fordell (-deel) 4, 24.
- Fougte, se Hans Vogt.
- Gammal, fd. borgmästare, avl., varit löftesman för Sven Månsson 14, 139, 144; hans gravsten i Storkyrkan 126; omnämnd i övrigt 267, 331. Hans änka, se Margareta Haraldsdotter.
- Gast 287 f. Hans änka, se Anna.
- — [d. y.] dräpt 287 f.
- glasmästare 365.
- v. Gröningen från Brabant 303.
- Gök (Giök) 257.
- Hane, stadsskrivare i Åbo 363 f. Hans svärfader, se Erik Olsson.
- herr 27.
- Hertrich, sämskmakare i Stettin 207 f.
- v. Hildesheim 99 f., 194 f.
- Hans Hille d. ä., avl. 38. Hans hustru, se Anna; hans söner, se Hans Hille d. y.; Jakob Hille.
- — d. y., den föreg:s son, tullskrivare i Sthm, hans mellanhavande med Anders Larsson 38; d:o med Mats Persson 85 f., 216; d:o med Jöns Blantingh 279; pantsatt hus 46; löftesman 60; lämnar bevis ur tullboken 295.
- Höjer, fd. myntmästare, hans tomt uppbjudes 19, 21, 123, 125; bortskänker d:o 41, 153; hans hus omnämnt 72, 173. Hans hustru, se Elin Olsdotter; hans fader, se Jost Höjer.
- Jönsson, fullmäktig för Rikard Wederboren 32 f., 74, 81, 86, 141, 178, 224, 230.
- Jöransson 179, 230 f. Hans svåger, se Rikard Wederboren.
- — hans hus på Södermalm uppbjudes 61, 65, 72, 165, 167, 170.
- kantor (can-) 65.
- Kapell (Ca-), borgare i Strängnäs 276.
- Kerckman 204, 295, 340. Hans broder, se Gert Kerckman.
- Klauer (Cl-), borgare i Sthm 126, 284 f., 308.
- Klemetsson (Cl-) 239.
- Kley, avl. 293. Hans successor matrimonii, se Hans Schefell.
- Kraft (-fft) 163, 322. Hans hustru, se Elisabet.
- Kranck 307 f. (även Olof Kranck!), 317.
- — se även Johan Kranck.
- Kristian (Chr-) 74, 77.
- v. Köln (Cöllen), borgare i Reval 171; omtalad som avl. 344. Hans änka, se Ilana Olofsdotter.
- Köpke i tjänst hos Kasper skomakare 100 f.
- Larsson, avl. 254. Hans änka, se Ingrid.
- Leuhusen (Lehus), borgare i Sthm, närvarande i rätten 17, 121; hans son handlat bedrägligt 67; dennes mellanhavande med en viss Henrik 75 f.;

- hans hus omnämnt 328; själv omnämnd 340.
- Hans Lohof 99 f., 194 f.
- Ludvig (Lodnigh, -uick) 99 f., 195.
- Lydkesson i Tuna 236.
- Mencker (-rt) 21 f., 126.
- Mens 8.
- Mikelsson, borgare i Lybeck 9, 114, 293, 305.
- — drabant 33, 76.
- — se även Olof Mikelsson.
- Milius 236.
- Mouwer (Mogh), avl. 235.
- v. Münster 81 f., 180. Hans antecessor matrimonii, se Ulf Slichting.
- Männeman 191.
- M:r, unge 26, 30.
- Nyerhof i tjänst hos Wikman Lastorp 191.
- Nöker, avl. 26.
- v. Oldenburg 77 f.
- Olofsson 94.
- — guldsmed, hans hus 104; d:o i Bredgränden 261, 353; hans tomt 200; värderingsman 301; deltagar i utfärdandet av förlikningsbrev 323.
- Persson, dräpt 231 f. Hans hustru, se Karin Bengtsdotter; hans broder, se Jakob Persson.
- — i Västerås i tjänst hos avl. Sven Månsson 278.
- profoss 47, 77.
- Prötken, avl. 327.
- Redh, skotte 93 (även Jakob!).
- v. Rentlen (Räntelen) mist en kista 37; hans mellanhavande med Joakim Berg 54, 57 f.; d:o med Anders Larsson 292, 297 f., 300; kärande 64; utkräver borgen 77; hans behandling i Riga 166.
- Richter 92.
- Rode i tjänst hos Pável Steffens 75.
- Rosenfelt (-dt) [guldsmed] 228.
- Rysse, guldsmed i Kalmar 293.
- Scharnebeck (Schä-), avl. 310 f., 345 ff. Hans änka, se Elsa Wehus.
- Schefell (-uel), borgare i Reval 114, 293. Hans antecessor matrimonii, se Hans Kley.
- Hans Schulte, se Hans Skulte.
- Schärnbeck, se Hans Scharnebeck.
- skräddare, se Hans Thyneman.
- Skulte (Sch-), borgare i Sthm, kärande 4; svarande i kravmål 11, 115; hans mellanhavande med Ambrosius Köpken 155; köpt hus 239 ff.; borgensman 285.
- Smydel, knivskuren 86. Hans broder, se Daniel Smydel.
- snickare 327.
- Spengell (v. Spängell) 92, 300.
- Spikernagel, borgare i Reval 360 f. Hans fader, se Didrik Spikernagel.
- Steffens 191.
- Stensson i Kalmar, avl. 279.
- Strang (-gh), skotte 73, 227.
- Suckath, borgare i Stockholm 352 f.
- Swartkopf (-kop) 26, 30.
- svärdslipare (l. -fejare), M:r, unge 26, 30.
- Thyneman, skräddare, köper hus 89, 93, 189, 191 f.
- Ulfsson, borgare i Sthm, protesterar mot bygge 68 f.; hans skuldsättning 86; arvinge efter Sven Månsson 139, 145, 277 f.; part vid arvsförlikning 159 f.; samtycker till fastighetsövertärelse 188; hans träbod 214; skall hava tillsyn över köpsvennernas bodar 215; hans mellanhavande med Jöns Andersson 265 f., 270.
- Webster (Wä-) 73 f., 227.
- Wehus (-sen), borgare i Stockholm, utfär pant ur rätten 9, 114; fullmäktig i kravmål 46; hans mellanhavande med Märten Klenck 50; omnämnd som avl. 293 f., 298 f., 309 ff., 320 f., 345—348. Hans änka, se Margareta; hans antecessores matrimonii, se Kasper Ylenfelt och Jost myntmästare; hans syster, se Elsa Wehus.
- Velling (Wä-) 279.
- de Werth (Wä-) i Lybeck 71, 95, 294 f.
- Westphal, skeppare från Rostock 261, 328 f.
- Willeman, borgare i Sthm, hans mellanhavande med Hans Mencker 21 f., 126; d:o med sina styvbarn 29, 32 ff.,

- 36, 146 f. Hans antecessor matrimonii, se Engelbrekt Larsson.
 Hans Willems, skeppsdräng 315.
 — v. Winberg (Wynbergh) 108, 209.
 — Vogt (Fogt, Fougte, Fogde) närvarande i rätten 17; kärar rör. en krans 21 f., 126; köpt hus 228 f., 255; överfallen 234; gör anspråk på Gilius Sasses kvarlätenskap 306; omnämnd i övrigt 80, 177. Hans hustru, se Vendla.
 Harald i Vällinge, avl. 32, 34, 140. Hans änka, se Margareta.
 Harder, se Didrik.
 Hardh, se Per Larsson Hård.
 Hartman v. Mhör, avl., hans änka (i Köpenhamn) 20.
 Hase, se Joakim.
 Hasenwinckel, se Jost; Klaus.
 Hattingen, se Jost v. Hattingen.
 Hedvig (-ewig), Henrik Dyks änka 368.
 Helga (-ge) Mats Sigfridssons hustru 236. Helge (Helie).
 — Nilsson, hans vittnesmål 51 f., 158; åstadkommer förlikning och utger mansbot 287 f.; uppborädsman för tegelpenningar i västra kvarteret 326. Hans hustru, se Anna; hans broder, se Tomas Nilsson.
 — skrivare 54.
 Helsing, se Knut; Mats; Märten Olai; Nils Olsson; Olof; Per.
 Henrik (Hinrich) 75 f.
 — Affhup 340, 360 f. Hans styvfader, se Kristoffer Kappel.
 — Anandh, avl. 7.
 — Arentz (Arndes, Arendes) 101, 107, 236 f.
 — Arvidsson [Gyllenanckar] till Vällinge, närvarande i rätten 14, 27, 117, 138; värjer sig mot anklagelse för sjöröveri 28; hans tjänare omnämnd 68.
 — Balck, rådman, löftesman för avl. Sven Månsson 14, 139, 315, 322, 350, 352, 356, 359; förlikningsman 21, 125; uppbjuder fastighet 41, 291, 295, 302, 305, 307; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 55, 58, 65, 169; hans vittnesmål 144, 304; vittne vid arvskifte 196, 206 f., 274, 325, 330, 365, 367; hans hus 213 (gamle Balcks); värderingsman 301, 309, 315; förmedlar hembud 335, 352.
 Henrik Brinckman, guldsmedssven 292.
 — Dyk (Dyck) 126 f.; hans kvarlätenskap 367 f. Hans änka, se Hedvig.
 — Elder, skotsk köpsven, hans vittnesmål 226; i tjänst hos Jakob Klärich 304 f.
 — Ferber (-uer, Färffuer), kärande i kravmål 11 ff., 115 f.; köpt andel i fartyg 46 f., 154 f., 229; hans fordran 191; omnämnd i övrigt 26, not 2), 258. Hans broder, se Hans Ferber.
 — fiskare 291, 295, 300, 302.
 — Förråd, guldsmed 276.
 — Henriksson 80 f. Hans sväger, se Tile murare.
 — Hermansson 313, 316 f.
 — — borgare i Söderköping 105 f., 201 f.
 — Husman, går i borgen 101; hans mellanhavande med Gert och Hans Kerckman 204 f.; uppbjuder sitt hus 253, 258, 260; säljer d:o 352 f.; betalningskyldig 325; köper hus 354. Hans antecessor matrimonii, se Melker v. Zwickau.
 — Innema i Åbo, avl. 47, 56. Hans änka, se Valborg Eriksdotter.
 — Kamp, borgare i Sthm, avl. 225.
 — Karstens (Car-), hovskräddare 346, 348.
 — kittelbyggare (kätzlebyggare) avl. 208. Hans änka, se Karin.
 — Klausson [Horn] till Kanckas, riddare 56 f., 296 f., 311—314. Hans son, se Arvid Henriksson.
 — [Laurentii] herr, kyrkoherde i Väla 55, 58 f.
 — Matsson i Kusneby 273.
 — — [Silverhielm], räntmästare, närvarande i rätten 95.
 — — borgare i Älvsborg 275.
 — Meyner (i Danzig) 25, 133.
 — Mikelsson från Amsterdam 361 (rubr.).
 — målare 361.

- Henrik v. Northusen, drabanthövitsman 29, 140 (Herman!).
- Olofsson (Olsson), avl. 51, 53. Hans successor matrimonii, se Mats Månsson.
- — gamle 132, 260.
- — unge, dräpt 97, 194.
- — fordom borgmästare, närvarande i rätten 121; utreder arv 196 f.; vittne vid arvskifte 216; upplysningar skola inhämtas hos honom 226. Hans avl. hustru, se Karin; hans antecessor matrimonii, se Olof Svart.
- Persson i Lappfjärd 272.
- Prydz, borgmästare i Söderköping 203.
- Pynning 231.
- Rost l. Rust 270 f., 289 f.
- Rute 164.
- Simonsson, rådman, avlägger kämnersed 263; värderingsman 301, 309; vittne vid arvskifte 326, 330.
- skräddare (i Arboga), avl. 131 f. Hans måg, se Pável Magni.
- — se även Henrik Kerstens.
- Skute (Sch-), avl. 335, 341, 345. Hans änka, se Marina Hansdotter.
- Snauel, avl. 177 f. Hans dotter, se Vendla, Hans Vogts hustru.
- Stallbroder, avl. 54, 57 f.
- Strenen 305.
- på Södermalm (i hustru Emerentias badstuga) bestulen 25.
- Thure i tjänst hos Albrekt Albrekts-son från Köpenhamn 65.
- Wedemhoff 306.
- Wolff 170.
- i Väla, herr, se Henrik Laurentii.
- Herman Burmester (-mäster) 191.
- Dreier, skeppare (i Danzig) 25, 133.
- Dyrning, borgare i Sthm, avl. 293, 299.
- Fleming till Villnäs, närvarande i rätten 47.
- Frentorp (Frän-) kräver betalning 24, 27, 69, 76; rättegångsfullmäktig 25, 133; bosatt i Lybeck 99; hans mellanhavande med Hans v. Hildesheim 99 f., 195; testamentsvittne 193.
- Holthusen (Holtthus) 204 f.
- Kristoffer Bucks tjänare 85.
- v. Northus, se Henrik v. Northusen.
- Herman Schilling, borgare i Sthm, förlikningsman 33, 76, 146; köper hus 65, 169, 307; vet besked om anbefallt byggnadssätt 252; redovisat kvarlä-
tenskap 278; överfallen med hotelser 308; uppbördsman för tegelpenningar i östra kvarteret 326.
- snickare 327.
- Herold, se Wenceslaus.
- Hertrich, se Anton; Hans; Kasper.
- Hesse, se Anders; Gregers; Markus.
- Hildesheim, se Hans v. Hildesheim.
- Hille, se Hans d. ä.; Hans d. y.; Jakob.
- Hinse, se Mats.
- Hjortö-släkten, se Krister Larsson.
- Hohenawer, se Mikel.
- Hofslagh, se Arent Hoffslag.
- Hogenskild [Nilsson] Bielke till Vik, friherre till Läckö, riksråd och rikshovmästare, lagman i Uppland, närvarande i rätten 26 f., 35, 37, 49, 74, 128, 143, 148, 159, 170, 174, 198, 341, 344; skänker ett belopp till motpart 37; fullmäktig för fru Ingeborg [Jakobsdotter (Krumme)] 133—137; fått fastighet i donation 137 f., 148—151; varit fången i Danmark 149; hans lön som hovmästare *ib.*
- Holling, se Wetterman.
- Holm, se Olof.
- Holst, se Bertil.
- Holtböter, se Jakob.
- Holthusen, se Herman.
- Hoppe, se Ciriacus.
- Horn, se Arvid Henriksson; Brita Kristersdotter; Henrik Klausson; Karl Henriksson.
- Horst, se Frans v. der Horst.
- Husman, se Henrik.
- Håkan Jönsson, fogde på gamla ladugården under Stockholms slott, hans panthus uppbjudes 61, 64 f., 72, 166 f., 170; köpt hus 218, 291 f.
- Olsson, avl. 233 f. Hans dotter, se Elin Håkansdotter.
- Hård (Hardh), se Knut Bengtsson; Per Larsson; Per Olsson.
- Häroldt, se Wenceslaus Herold.
- Höjer, se Hans; Jost.

I.

- Ibbe, se Ebba.
 Iffuer, se Ivar.
 Iliana (Elian) Olofsdotter [Oäkta Eka-släkten], Hans v. Kölns änka 341 f., 344 f.
 Ingeborg, hustru, barnmorska 99. Hennes man, se Johan Olsson.
 — [Jakobsdotter (Krumme)], fru till Påtorp, änka efter Bengt Gylta 133 f., 136.
 — [Hansdotter (Starck)] i Salo, hustru 296 f. Hennes morbroder, se Sten Henriksson [Finne].
- Ingeborg löskona 99.
 Ingrid, Hans Larssons änka 254 f.
 — Peder skrivares hustru från Tors-hälla 58, 161.
 — i Salo, hustru, se Ingeborg [Hansdotter (Starck)].
 — tjuvkona 63 f.
 Innema, se Henrik.
 Israel Tomasson 26, 30.
 Ivar (Iffuer) Klemetsson (Clä-) 306 f., 333. Hans fader, se Klemet Hansson; hans broder, se Måns Klemetsson.

J.

- Jakob (Jacobus, Jacques, James).
 — VI, konung av Skotland 42.
 — anställd som lärare (pedagogus) för greve Pers [Brahe] barn 68.
 — Bagge d. ä. till Bo, ståthållare på Stockholms slott 113; närvarande i rätten 3, 6 f., 9, 11, 14, 17, 20, 27, 30, 32, 35, 37 f., 41, 43, 45, 47, 49, 55, 60, 65, 67 f., 71 f., 74, 80, 82, 84 f., 87 f., 90, 92, 94 ff., 113 ff., 117, 121, 124, 138, 140, 143, 146, 148, 152—155, 158 f., 161, 163, 165 f., 170; kärande på K. Maj:ts vägnar 13, 15 f., 28, 36, 91, 118, 138 f., 143 f., 173 f., 177, 181, 184, 187 f., 190 f.; tillerkännes en tunna lax 90; kungör K. Maj:ts vilja 14, 31, 83, 117, 165, 282; anställt ransakning vid härads-ting 24; hans(?) vittnesmål 27; en hans landbo omnämnd 109; hans stall-tomt regleras 162 f.; ombedd att verk-ställa arrestering 186; sålt hus 253, 258, 260; omnämnd som avliden 253.
 Hans hustru, se Anna [Jönsdotter (Svinhufvud)]; hans söner, se Jakob Bagge d. y.; Johan Bagge.
 — Bagge d. y., den föreg:s son 90.
 — bårdskärare, Mr 105.
 — [Eriksson] i Lövsta, hemmansägare, avl. 16 f., 119 f. Hans son omnämnd 17; hans måg, se Erik Jönsson.
- Jakob Hampe, avl. 22, 127, 129, 131.
 Hans son, se Tile Hampe.
 — Hansson, skotsk köpsven 60, 274.
 — Henriksson i Nora 82, 180 f.
 — Hille 38, 46, 60 f.
 — Holtböter 255.
 — Ivarsson (Jffuers-), rådman, förlikningsman 17, 21, 125, 283; för-myndare 38, 40, 151; uppbjuder fastigheter (hus) 61, 64 f., 72, 165, 167, 170, 176, 209, 215, 223, 225, 253, 258, 260, 285, 287 f., 291, 295, 300, 302, 305, 307, 322; d:o (tomter) 79, 84, 87, 181, 183; begått dråp 97, 193 f.; vittne vid arvsaftesförlikning 124, 145, 203, 206 f., 272 ff., 367; fullmäktig vid d:o 242; d:o vid fastig-hetsöverlåtelse 253; närvarande i rätten 212; hans stall 214; utfärdar brev ang. tredjepenningskifte 264 och förlikningsbrev vid boskifte 323; värderingsman 301; förmedlar hem-bud 335 f.
 — Jakobsson, tjuv 77.
 — Jute v. Elten 346, 348.
 — Jönsson, borgare i Sthm 308.
 — Klärich (Cl-) 304 f. Hans tjänare, se Henrik Elder.
 — Kock, avl. 255. Hans änka, se Margareta.
 — krukmakare 27 f.

- Jakob Krune, avl. ryttare 163 f., 322 (Jakob Pommerenning). Hans syster, se Elisabet, Hans Kraffts hustru.
- Larsson, rådmän, förlikningsman 7, 33, 146, 309; löftesman för avl. Sven Månsson 14, 139, 145; uppbjuder hus 72, 79, 84, 170, 176, 181, 303, 305, 307; vittne vid arvsaftesförlikning 124, 196; hans hus 245; vet besked om anbefallt byggnadsätt 252; värderingsman 301, 309, 315; kräves på betalning 316; utfärdar förlikningsbrev vid boskifte 323.
- — K. Maj:ts skeppare i Åbo, dräpt 96.
- Lång, borgare i Sthm 103, 191, 254, 295.
- Le Prieur 95 (Jaques).
- [Matthiæ], herr, kyrkoherde i Delsbo, prost i Hälsinglands norra prosteri 240.
- Neaf (Näf, Näff) köpt häst 7; medarvinge i ett hus 22, 128, 130; byter fastighet med staden 141 f. Hans hustru, se Karin Jakobsdotter [Hampe].
- Nilsson i Bensbyn 243.
- nålmakare på Norrmalm, hans hustru rånad 15.
- Olsson 321 f.
- Persson 231 f. Hans dräpte broder, se Hans Persson.
- Pommerenning, se Jakob Krune.
- Redh, skotte, bosatt i Älvsborg 93, 274 f.
- Reyersson 242. Hans hustru, se Nilke.
- Sigfridsson 23, 133.
- Teitt (Thejddt) 323 ff. Hans fränskilda maka, se Elin Larsdotter.
- Turesson [Rosengren], riksråd, avl., hans hus 176.
- Wärner [borgare i Sthm], 285, 287 f. Jfr Joakim Wärner.
- se även Calis Jakob.
- Janneken Crokz 250 f. Hennes man, se Per (Peter de) Krok.
- Jeronimus Buncke, guldsmed i Lybeck 84 f., 183.
- Kluntz, hovtjänare hos markgrevinnan Cecilia av Baden 334.
- Joakim (-chim, Jochim).
- Berg (-gh, Bärge), hans mellanhavande med Hans v. Renteln 54, 57 f.; d:o med Olof Mikelsson Kranck 308; rosterat kläde 307.
- Dan 13.
- Hase, rättegångsfullmäktig 12, 115, 229; hans mellanhavande med Otto Wejdenstrauch 44.
- Kröger (Krogh) på Norrmalm, hans mellanhavande med Tomas bössgjutare 80, 180, 228 f., 234, 255, 302; förbjudes att hålla bod 215.
- Olai [Bröms], herr, kyrkoherde i Uppsala 287, 364. Hans moder, se Karin Tönnesdotter, Nils Birgessons änka.
- Tramme (Träm) i Lybeck 98.
- Wärner, borgare i Tälje 353 f. Jfr Jakob Wärner.
- Joen (Joan). Se även Hans; Johan; Jöns.
- Andreæ, herr, kyrkoherde i Västerås 195 f., 220, 222. Hans hustru, se Agneta [Staffansdotter (Sasse)], änka efter Erik Laurentii.
- Björnsson i Hassela 232. Hans son, se Björn Joensson.
- Blöth 94.
- Bosson, avl. 74. Hans fader, se Bo från Växjö.
- brokikare, se Joen Persson.
- Joensson [rådman?] 39.
- Jönsson i tjänst hos Erik Perssons [Soop] barn 176.
- Larsson 92.
- Olsson, fänrik, avl. 208 f. Hans hustru i första giftet, se Margareta, änka efter Rasmus pansarmakare; hans hustru i andra giftet, se Karin.
- organista 282.
- Persson, brokikare 5 f., 18, 99, 194. Hans hustru, se Margareta Olsdotter.
- — skinnare 242, 253. Hans farbroder, se Anders skinnare.
- Raumundsson, avl. 233. Hans fader, se Raumund Basse.
- Söderman 59 f.
- Tynnelsson, guldsmed (i Västergötland) 42 f.

- Joel Örho (-boo) 100, 198, 359.
 Johan (Johannes). Se även Hans; Joen; Jöns.
 — III, konung av Sverige (vår allernådigaste herre och nu regerande konung), hans mynt passim; stadfäst husdonation 22, 130; hans eget donationsbrev 172; förväxlad med konung Erik 101; sålt fastighet 149; hans skydds brev för Johan Baptista 289.
 — Bagge, välboren man, väpnare, närvarande i rätten 9, 50, 52, 55, 61, 68, 74, 87 f., 95, 106, 108, 157 ff., 161, 163, 165, 170, 174, 184, 188, 205, 207, 282, 298, 322, 326, 328, 334, 341, 344, 349 f., 352, 358 f., 361 f., 364; inackorderad i kosten 90; säljer hus 282. Hans fader, se Jakob Bagge d. ä.
 — Baptista, M.r., konterfejare, hans mellanhavande med Erik skrivare 45, 49 f., 155 f.; k. skydds brev för honom 288 f.; hans hus uppjudes 301 f.; d:o säljes 305 f.; Hans antecessor matrimonii, se Gilius Packet.
 — Berendes (Bä-), se Johan Jakobsson.
 — Bolet 170.
 — Boose (Boos) till Laxpojo 120 f.
 — de la Blanque (-ck), kapten 71, 170.
 — Eriksson, jämte, se Jöns.
 — Garbrandsson, skeppskapten, borgare i Enkhuizen 337.
 — Henriksson, k. sekreterare, hans hus uppjudes 51, 60 (Jöns!), 61, 157, 165, 167; hans mellanhavande med Jöns Eriksson jämte 27, 52, 157 f.; hans »excusation» 106 (rubr.).
 — Jakobsson Berendes (Bä-), k. sekreterare, hans mellanhavande med hustru Anna Hillens 46, 60 f.; vädjan till honom resultatlös 163 f.; hans hus 335, 341, 345. Hans hustru, se Kristina Bäär.
 — Karley 92 f.
 — Karlsson [Månesköld] 174 ff.
 — Knutsson [till Monikkala], fordom fogde på Tavastehus, anklagad för upproriskt tal och spannmålsförskingring 3 f., 48 f.; Hans hustru, se Brita Eriksdotter Boije; hans tjänare, se Nils Mårtensson.
 Johan Kranck, kansliförvant, fullmäktig för Johan Henriksson 52, 157; köper hus vid Stortorget 366; hans hus i S:t Lars' gränd återbördas av släkten 368. Jfr Hans Kranck.
 — Le Moine (Moyne, Mon), borgare i Sthm 95, 152.
 — Marin 95.
 — Menneman 295.
 — Olsson, horkarl 99. Hans hustru, se Ingeborg.
 — Pälle 78 (marg.).
 — Skovgaard (Skogård) till Skovgaard, välboren man 277 f. Hans tjänare, se Krister Nilsson.
 — Åkesson 66, 170; närvarande i rätten <106>.
 Josias Lemnius 220.
 Jost guldsmed, se Jost Hasenwinckel.
 — Gutzleff 261.
 — Hasenwinckel, guldsmed i Sthm, åberopas som vittne 149; hans mellanhavande med Arent Reyer 171 f.; hans revers vidimeras 219, 259. Hans broder, se Klaus Hasenwinckel.
 — v. Hattingen 214, 331.
 — [Höjer], myntmästare, avl. 298. Hans hustru, se Margareta Hans Wehus' änka; hans son, se Hans Höjer.
 — v. Land-Broek (-ck) 305, 318.
 Jostinck, se Gert Josting.
 Jute, se Jakob; Jöns.
 Jägerhorn, se Klaus Kristersson.
 Jöns. Se även Hans; Joen; Johan.
 — Andersson, borgare i Sthm, hans skuldebrev 4; borgensman 13 f., 139; behållit kasserat skuldebrev 28; hans mellanhavande med Anders Manning 64; d:o med Gilius Sasse 83, 223 f.; d:o med avl. Sven Månsson och hans arvingar 143 ff., 265—270; d:o med Pável Sasse 276; haft silverstop i pant 66 f., 170; kärke i kravmål 79 f., 363 f.; säljer fastighet 94; hans vittnesmål 143 f.; part i arvsförlikning 159 ff., 213 f.; bortgivit hus 170, 188; köpt d:o 185, 199; hans

- tomt på Södermalm 182; värderingsman 301; hans pant uppbjudes 308, 315. Hans avl. hustru, se Karin; hans son, se Laurentius Jönsson; hans mäg, se Hans Andersson; hans svåger, se Per Matsson; hans brorsdotters man, se Anders Jönsson.
- Jöns Andersson, knekt, dråpare 75.
- Blantingh 279.
- Ersson jämte, krävd 24; hans mellanhavande med Johan Henriksson 27 (Johan!), 52, 157 f. (Hans!)
- Finbo (-oo), hans tomt uppbjudes 30, 41, 45, 140, 154.
- Grindh, herr, kyrkoherde i Bjärnä 296 f.
- Henriksson, rådman, kämnär, förlikningsman 17, 283; värderingsman 34, 301, 309; utkvitterar arv 105 f., 201 f.; vittne vid arvskifte 287, 325, 330.
- —, se även Johan Henriksson.
- Joensson, avl. 260.
- Jute, avl. 98. Hans änka, se Anna.
- Larsson i Lappfjärd 272. Hans avl. broder, se Björn Larsson.
- Lille 72.
- Nilsson, avl. 87, 184 f., 198 f. Hans änka, se Anna; hans antecessor matrimonii, se Måns Jönsson; hans son, se Erik Jönsson; hans styvdotter, se Margareta [Månsdotter].
- Matsson, kansliförvant l. kansliskrivare, hans mellanhavande med gamle Mats skräddare 343 f.; hans hus uppbjudes 352, 316, 359; köper d:o 359 f.
- Nilsson Dyster 284.
- Olsson Svart, borgare i Arboga 100, 102, 196 ff., 225.
- Persson 305.
- — på Risholn, fordom häradshövding i Dalarne, avl. 148.
- — i Ullbro 273.
- Sigfridsson, dräng, anklagad för stöld 39.
- smed 227 f., 263.
- Svart, se Jöns Olsson.
- svarvare 65 (rubr.), 169.
- tjänare, inblandad i slagsmål 21.
- Jöns se även Bene-Jöns.
- Jöran (-en, Jurgén, Jörgen, Jorgen).
- Andersson 7.
- Barndt 21.
- Beneke (-nicke, -nniche), närvarande i rätten 17, 106, 121; förlikningsman 33, 146; hans mellanhavande med Sigfrid åkare 50; åberopas som vittne 57; fullmäktig vid fastighetsförsäljning 103, 203; hans hus 137, 149; hans vinkällare 319; omnämnd i övrigt 61.
- bokbindare 235.
- byggmästare, avl., hans änka omnämnd 149 f.
- bössgjutare, Mr., avl. 235, 302.
- Derfeldt 298 f.
- Ersson 26.
- Fölsche, hertigens av Sachsen köpman, bestulen 47; hans betalningsansvar 290.
- Gera, friherre till Ållonö och Björkvik, riksråd och lagman i Östergötland, närvarande i rätten 16, 119 f., 128.
- Jamesson, dräng i tjänst hos Gilbert Balfour (Bafu N.) 42.
- Johansson, båtsman från Reval 106 f.
- Jöransson 82, 180 f. Hans avl. fader, se Jöran Sigfridsson; hans styvfader, se Bertil Henriksson.
- kantor (can-) 58, 161.
- Larsson 228.
- v. Luggenhusen 78.
- Löwenkopf (Lo-), pantsatt sitt hus vid Stora torget 228; d:o uppbjudes 336, 340 f.; d:o hembjudes 352; d:o omnämnd 367.
- Månsson [Stierna], väpnare, släkting till Peder Hård 9 f.; närvarande i rätten 49, 82, 87 f., 92, 95, 105, 109, 170, 184, 187 f., 190, 209; krävd 50.
- — i Tyllsnäs 101.
- Möller i Danzig 25, 133.
- Norman (När-), herr, avl., fått hus i donation 134, 136; bortgivit d:o i morgongåva 27, 134, 136. Hans hustru, se Anna Klausdotter.

Jöran Persson [Tegel till Julita], avl. 149, 187. Hans änka, se Anna Andersdotter.
 — i Salmunge, Anders Keiths landbo 24.
 — Sandeland 343 f. Hans svärfader, se gamle Mats skrädare.
 — Schulte 292.
 — Selbeck (Sijl-), riksprofoss, uppträder som allmän åklagare 96, 121; arres-

terar gäldenär 294 f.; gör anspråk på arv för annans räkning 299.

Jöran Sigfridsson, avl. 82, 180. Hans son, se Jöran Jöransson.
 — skrivare, borgare i Danzig 283 ff.
 — Svenske, avl. 208 f., 210. Hans son, se Erik Jöransson; hans broder, se Rasmus pansarmakare.
 — Völschow (-aw) 271.

K.

Kamp, se Henrik.
 Kapell (Ca-), se Hans; Kristoffer.
 Kappe, se Knut.
 Karin. Jfr Katarina.
 — hustru 144.
 — —, »som sitter i herr Erik Abrahamssons hus» 47.
 — Bengtsdotter 231 f. Hennes dräpman, se Hans Persson.
 — Erik Erssons hustru, avl. 16 f., 119 f.
 — Erik Larssons hustru på Södermalm, anklagad för mord (4 f.), 6 f., 17 f., 24.
 — [Eriksdotter (Gyllenstierna)] fru, Erik Trolles änka, avl. 331 f. Hennes måg, se Nils Rying.
 — Henrik kittelbyggares änka i Uppsala 208 f. Hennes dotter, se Margareta Joen Olssons hustru.
 — Henrik Olssons avl. hustru 196.
 — Jakobsdotter [Hampe], Jakob Neafs hustru 141 f.
 — Joen Olssons änka, omgift med Erik Eriksson 209.
 — Jöns Anderssons avl. hustru 159, 213 f., 266 f. Hennes dotterson, se Per Svensson; hennes dotterdöttrars män, se Hans Ulfsson; Nils Ulfsson.
 — Kasper Hertrichs änka 207 f.
 — Klemet Hanssons änka 333.
 — Knut Porshanks änka, omgift med unge Erik Nilsson, hennes hus uppbyggdes 9, 14, 114, 116, 191.
 — Kristoffer Olssons änka 203 f. Hennes fader, se Mikel Simonsson.
 — Mats Månssons avl. hustru 75, 97, (167 f.), 194.

Karin Mårtensdotter, Kristoffer Oldes hustru 264.
 — Peder Anderssons hustru, hennes hus vid Söderport uppbyggdes 303, 305, 307; d:o säljes 314.
 — Peder smeds hustru 261, 272, 280.
 — Simon myntmästares hustru 51.
 — Tomas Perssons hustru, avl. 321.
 — [Tönnesdotter], Nils Birgessons änka 364. Hennes son i ett tidigare äktenskap, se Joakim Olai [Bröms].
 Karl (Carl, Carolus, Charles).
 — hertig av Södermanland, fångesman för fastighet 22; inlägger förböner för Jöran Perssons änka 187; en hans fogde omnämnd 252; tegel tages till hans behov 287; ett honom tillhörigt skepp 336; omnämnd i övrigt (i samband med nedannämnda hans tjänare) 11, 72, 83, 88, 90, 116, 129. Hans sekreterare, se Stefan Creutziger och Sven Elofsson; hans räntmästare, se Knut Henriksson.
 — Bengtsson [Månesköld] till Seglinge, häradshövding i Nardinghundra och Ärlinghundra härads domsaga, avl. 16, 119, 174 ff., 236. Hans söner, se Arent Karlsson; Johan Karlsson; Krister Karlsson; hans systerdotter, se Margareta Knutsdotter.
 — Henriksson (Hinders-) [Horn] till Kanckas, närvarande i rätten 47; hans 'sedel' återopad 78.
 — de Lescluse, köpman i Antwerpen 152.

- Karl Nilsson, fänrik under gårdsfänikan, närvarande i rätten 87; skall ansvara för en tunna salt m. m. 106.
- —, avl. 358. Hans brorson, se Bertil Bengtsson.
- [Petri], herr, kyrkoherde i [Stora] Tuna, avl. 148.
- Karley, se Johan.
- Karsten (Casten, Kersten).
- Frise 166.
- Kruse 223.
- Tanck 259.
- Karstens (Car-), se Henrik.
- Kasper Burmester i Danzig 98, 194.
- Hertrich, sämskmakare, avl. 207 f. Hans änka, se Karin; hans son, se Anton Hertrich.
- Reijeman, båtsman 314 f.
- skomakare 100 f. Hans tjänare, se Hans Köpke.
- sämskmakare, se Kasper Hertrich.
- Ylenfelt (-dt), bössgjutare, avl. 298 f. Hans hustru, se Margareta Hans Wehus' änka.
- — d. y., den föreg. son 298 f., 309, 320.
- Katarina (Cath-). Jfr Karin.
- [Jagellonica], drottning, Johan III:s första gemål, »boren furstinna till Pälén», »vår allernädigiste drottning och fru» 48, 62, 346 ff.
- Katt, se Erik Björnsson.
- Kaxe, se Erik Olai.
- Kerckman, se Gert; Hans.
- Kern, se Filip.
- Kettill (Kätill) 236.
- Keyth, se Anders Keith.
- Kirstin, se Kristina.
- Kistner, se Melker.
- Klauer, se Hans.
- Klaus (Claes).
- Bertilsson, skräddare 239, 349 f.
- Fleming, friherre till Vik, riksråd, närvarande i rätten 47, 74, 170, 174, 213, 263, 265.
- Frise 166.
- Hansson [Bielkenstierna] till Årsta 318.
- Hasenwinckel 219, 259. Hans broder, se Hans Hasenwinckel.
- Klaus karduanmakare, se Klaus Vormöl.
- Kristersson [Jägerhorn], unge, 56.
- [Nilsson] Bielke, herre till Vik, närvarande i rätten 75, 170, 174, 213, 242, 263, 265.
- skräddare, född i Lybeck, i tjänst hos Erik Nilsson [Cruus], dräpt 70 ff.
- vinman 200.
- Åkesson [Tott] till Bystad, riddare och riksråd, hans hus uppbjudes 61, 65, 166 f.; närvarande i rätten 74, 170, 174; gör husbyte 172 f.
- Vogt (Fogt, Fogt) 237, 350, 352, 356, 359. Hans hustru, se Cecilia, [Jakob Perssons änka].
- Vormöl, karduanmakare 286.
- Klemet (Clä-, Cläment).
- Hansson, avl. 307, 321 f., 333. Hans änka, se Karin; hans söner, se Ivar Klemetsson; Måns Klemetsson.
- Larsson avlägger borgareed 237.
- timmerman 288.
- tunnbindare, stadens »rättare» för mått och vikt 352.
- vårdskrivare, avl. 302, 305, 307. Hans änka, se Dordi.
- Klenck, se Märten.
- Kley, se Hans.
- Kloth, se Kort.
- Kluntz, se Jeronimus.
- Klyting, se Mikel Kluting.
- Klärich (Cl-), se Jakob.
- Knut Bengtsson [Hård] till Mollungen, närvarande i rätten 26, 133.
- Helsing, invånare i Öregrund 83.
- Henriksson, hertig Karls räntmästare 88, 187.
- Håkansson, k. sekreterare 97, 242 ff.
- Kappe, borgare i Åbo, avl. 296.
- Nilsson, k. sidentygsskrivare 301 f.
- Persson, k. kamrerare 97, 242 ff. Hans hustru, se Kristina Olof Andersson arklimestares änka.
- Porshank (Pärshanck), avl. 9, 14, 114, 116, 191. Hans änka, se Karin; hans successor matrimonii, se unge Erik Nilsson.
- Ragvaldsson, avl. 51 f., 158. Hans även avl. broder, se Nils Ragvaldsson.

- Knut smed 71.
 Knäband, se Olof Andersson.
 Knäfel, se Fredrik.
 Kock, se Jakob; Per.
 Konrad (Conradt) Wolters, rättsfogde i Lybeck 11.
 Kornelius (Cor-).
 — v. Bergen, värdshusvärd 31 (kalvinist).
 — v. Busche (-ske), borgare i Sthm 95, 294, 304, 340 f.
 Kort (Corth).
 — Drugenagel (Druffue-), avl. 12. Hans änka, se Elseby.
 — Kloth (Cl-) 295.
 — Olde, avl. 51 f., 158.
 — Rothsen [jfr registret till föreg. del: Rossel] 293 f.
 — skomakare, avl. 353.
 — Wehus, avl. 311, 346. Hans broder, se Hans Wehus.
 Kostun, se Robert.
 Krafft, se Hans Kraft.
 Kranck, se Hans; Johan; Mikel; Olof Mikelsson.
 Kristiern (Christian, Christer).
 — Gabrielsson [Oxenstierna], herr, ståthållare på Kalmar 88.
 — Karlsson [Månesköld] 174 ff.
 — Klausson (Claesson) 81.
 — Larsson [Hjortö-släkten] till Åby, välb. man 335, 341, 344. Hans hustru, se Kristina [Ulfsson (Soop)]; hans antecessor matrimonii, se Olof Trotteson.
 — Nabels, skomakare 358 f.
 — Nilsson i tjänst hos Johan Skovgaard 277.
 — skomakare, se Kristiern Nabels.
 — se även Hans.
 Kristina (-ne, Kirstin).
 — Björn Larssons änka 272 f.
 — [Bäär], Johan Jakobsson Berendes' hustru 46, 60 f., (163 f.).
 — Erik Olssons änka i Åbo, se Kristina Olofsdotter.
 — Jakobsdotter, Niklas v. Franckenhagens avl. hustru 192 f., 205 f., (210). Hennes brorson, se Mats Persson i Borgå; hennes systerson, se Hans Eriksson i Jumalatorp.
 Kristina [Jakobsdotter (Krumme)], fru till Aminne, Klaus Kristerssons [Horn] änka 262.
 — Lars Månssons i Köping hustru 107.
 — Matsdotter 328. Hennes fader, se Mats Persson.
 — Mikel tunnbindares hustru, avl. 307, 321 f.
 — Olof Andersson arklimästares änka, omgift med kamreraren Knut Persson 243.
 — [Olofsdotter] Erik Olssons till Brinkkala änka, omgift med Olof Eriksson 363 f.
 — [Ulfsson (Soop)], Krister Larssons [Hjortö-släkten] hustru, tidigare gift med Olof Trotteson [Oäkta Eka-släkten] 335, 341 f., 344 f.
 — Venceslai Herolds hustru 103, 203.
 — [Åkesdotter (Tott)], fru till Tidö, herr Peder Olsson Hårds änka 200 f.
 Kristoffer (Chr-).
 — Andersson [Stråle] till Botorp, välb. man, närvarande i rätten 75, 242.
 — Buck l. v. Bucken 82, 85, 270 f. Hans tjänare, se Herman.
 — guldsmed, se Kristoffer Olde.
 — Jakobsson 73 (rubr.).
 — Cappell 360.
 — Larsson, herr, kyrkoherde i Tierp 29, 32 ff., 36, 146 f. Hans broder, se Engelbrekt Larsson.
 — Olde, guldsmed 149, 192 f., 264. Hans hustru, se Karin Mårtensdotter.
 — Olsson, avl. 102, 105, 200, 203. Hans änka, se Karin.
 — — hans tomt uppbjudes 79, 84, 87, 176, 181, 183.
 — Pedersson, avl. 283. Hans hustru, se Brita.
 — sadelmakare 358 f.
 — Scheuendorp (i Lybeck) 72.
 Krock, se Per (Peter) de Krok.
 Krogh, se Joakim Kröger.
 Krok (Crok), se Per (Peter) de Krok.
 Krumme, se Ingeborg Jakobsdotter; Kristina Jakobsdotter.

- Krune, se Jakob.
 Kruse, se Karsten; Sigvard.
 Krytzborg, se Augustin Krytzberg.
 Kröger, se Joakim; Mats Kreier.
 Kärn, se Filip Kern.
- Kätill, se Kettil.
 Köllen (C-, Köln), se Hans v. Köln;
 Lars v. Köln.
 Köpke, se Ambrosius; Hans.
 Körning, se Erik Matsson till Nora.

L.

- Lambrekt (-cht).
 — Matsson 248 ff. Hans avl. hustru,
 se Anna.
 — Pröffuesting 25, 133.
 Lami (-j), se Lukas.
 Landbrock, se Jost v. Land-Broek.
 Lars (Lasse). Se även Laurentius.
 — Beronis, herr, kyrkoherde i Arnäs,
 avl., hans arvingars mellanhavande
 med Hogenskild Bielke 27, 37, 134—
 137. Hans syster, se Anna, Didrik
 Rosts hustru.
 — Bertilsson 20, 125.
 — Bredh 225.
 — Busse, borgare och rådman i Västerås,
 part vid arvsförlikning 195 f.; vittne
 vid bouppteckning 220, 222; köpt hus
 315, 322.
 — Eriksson 195 f. Hans avl. fader, se
 Mr Erik Laurentii; hans moder, se
 Agnes [Staffansdotter (Sasse)].
 — — borgmästare, fullmäktig vid arv-
 skifte 21, 124, 220; förlikningsman 33,
 146, 288; närvarande i rätten 67, 159,
 212; vittne vid arvsifte 273, 319;
 hans vittnesmål 286; hans hus om-
 nämnt 301.
 — — i Gränby 16, 119, 235.
 — — Rorskarl (Rodzkar) 35, 169.
 — Gammal (-el), löftesman för avl. Sven
 Månsson 13 f., 139; omtalas som död
 267.
 — Gregersson, avl. 212, 248, 250, 263.
 Hans änka, se Margareta (Margit);
 hans måg, se Nils Eriksson.
 — guldsmed i Sthm, skyldig penningar
 95; erkänner skuld 264; hans svär-
 moder uppjuder tomt 272, 280, 285;
 omnämnd i övrigt 359 (rubr.).
 — i Henebeck, köpsven 43.
- Lars Henriksson, avl. 284. Hans hustru,
 se Margareta (Mariet).
 — herr, kaplan 67.
 — Jakobsson 74.
 — Jespersion [Cruus] till Årby (ej
 Årsta!), närvarande i rätten 26, 133,
 232; deltagit i lagmansting 148.
 — Joensson, borgare i Sthm 207.
 — — fd. fogde i Västerbotten 263.
 — Jöransson 28, 35, 145 f. Hans avl.
 farbroder, se Anders Björnsson.
 — klockare 24.
 — klockgjutare, se Lars Mikelsson.
 — v. Köln (Cöllen), närvarande i rätten
 75; hans vittnesmål 78.
 — köttmångare 237. Jfr Lars Tomas-
 son.
 — Larsson 283 f.
 — — befallningsman på Åbo slott 296.
 — Matsson i Nygränden 13, 116.
 — Mikelsson, klockgjutare i Arboga 352
 ff., 356, 359.
 — — unge 104, 109. Hans dräng, se
 Simon Matsson.
 — Månsson 135.
 — — borgare i Köping 107, 236 f. Hans
 hustru, se Kristina.
 — Mårtensson 246 ff.
 — — från Mustasaari socken 90 f.
 — Nilsson 308 f. Hans systerson, se
 herr Mikel Erici.
 — Olsson [Björnram], avl. 239 f. Hans
 änka, se Margareta; hans styvson, se
 Hans Klemetsson; hans styvdotters
 man, se Klaus Bertilsson skräddare.
 — — borgare i Strängnäs 279.
 — — i Vännesta 236.
 — Persson, broderdråpare 53.
 — — i Lappfjärd 272.
 — Prydz, hovman 109 f.

- Lars skräddare i Västerås, avl. 103, 203.
 Hans änka, se Anna Persdotter.
 — Staffansson, dagsverkskarl 21.
 — stålbågssmed, borgare i Sthm 325 f.,
 329 f.; uppsäger sitt burskap 365.
 Hans dotter (i första giftet), se Eli-
 sabet Larsdotter.
 — svarvare (swärfuere) 252.
 — Svensson från Arboga 12.
 — Tomasson, köttmångare 207. Jfr
 Lars köttmångare.
 — Torkill, herr, kyrkoherde i Estuna
 262.
 — Turesson [Tre rosor], avl. 278.
 — vaktmästare 227 f., 263 f.
 — ärkebiskop, se Laurentius Petri.
 Lasse, se Lars.
 Lastorp, se Wikman.
 Laurentius (Laurentz, Larens).
 — Cagniol (Caniol, Cain-, Caig-) kapten,
 utser fullmäktig 71, 95; hans hus upp-
 bjudes 79, 84, 166 f., 170; hans vitt-
 nesmål 163; säljer fastighet 176 f.;
 hans mellanhavande med Hans de
 Werth 294 f.
 — Elffuers 46.
 — Jönsson 160. Hans fader, se Jöns
 Andersson.
 — Meyer från Stralsund 85.
 — Petri, ärkebiskop, avl. 7.
 Laxmand, se Mauritz Jöransson.
 Lehus, se Hans Leuhusen; Reinhold
 Leuhusen; Zacheus Leuhusen.
 Leijonhufvud, se Erik Abrahamsson;
 Margareta Erikdotter.
- Lemnius, se Josias; Maria; Sofia; Stefan;
 Willem d. ä.; Willem d. y.
 Le Moyne, se Johan Le Moine.
 Lennart (Lenert).
 — Stickel, klensmed 207 f.
 Le Prieur, se Jakob (Jaques).
 Lescluse, se Karl (Charles) de Lescluse.
 Leuhusen, se Hans; Reinhold; Zacheus.
 Lillie (Lilie), se Per Peder) Knutsson;
 Sven Jönsson.
 Lilliehöök, se Ebba Månsdotter.
 Lisebethe, se Elisabet..
 Loduick (-uigh), se Hans Ludvig.
 Lohof, se Hans.
 Louis du Beis, fransk adelsman 152.
 Lowenkopf, se Jöran Löwenkopf.
 Ludvig (Lodwig), Mr, bårdskårare i
 Söderköping 109.
 — se även Hans Ludvig; Louis.
 Luggenhusen, se Jöran v. Luggenhusen.
 Lukas apotekare, avl., hans barn 130 f.
 — Lami, testamentarie 7; hans mellan-
 havande med Jakob Hansson 60;
 d:o med Mårten Matsson 64; d:o med
 Patrik Crichton 218 f.
 — v. Quickelberg, borgare i Sthm, kalvi-
 nist 31; deponerar ädelstenar i rätten
 89, 189; hans vittnesmål 152, 156;
 vittne vid arvskifte 220, 222.
 Lumstel, se Willem.
 Luth, se Olof.
 Lydert Timme 258.
 Lång, se Jakob.
 Löper, se Benedikt Dep.
 Löwenkopf, se Jöran.

M.

- Mader, se Albrekt.
 Magdalena, se Malin.
 Magnus, hertig av Sachsen [Lauenburg],
 Engern och Westphalen 270 f., 290,
 295.
 Malin, Olof Anderssons änka 18.
 Manck, se Erik.
 Mand, se Artur Maude.
 Manning, se Anders.
- Margareta (-grete, Marieth, Margit) 98.
 — [Erikdotter (Leijonhufvud)], drott-
 ning, konung Gustaf I:s andra gemål,
 avl. 127.
 — Filip guldsmeds änka 55, 58.
 — Gilius pärlstickares änka 92 f., 104.
 — Hans Wehus' änka, hennes mellan-
 havande med Hans Scheuel 293; do
 med sin son i första giftet Kasper

- Ylenfelt d. y. 298 f.; d:o med sin styvson Hans Höjer 320 f.; d:o med hustru Elsa Hans Schärnbecks 310 f., 345—349; utbekommer vidisse 293 f.; hus hembjudes henne 352. Hennes förste man, se Kasper Ylenfelt d. ä.; hennes andre man, se Jost [Höjer] myntmästare.
- Margareta [Haraldsdotter] Hans Gammals änka, omgift med Nils Hansson Brask 351. Hennes son i första giftet, se Olof Gammal.
- Haralds i Vällinge änka 32, 34, 140.
- Jakob Kocks änka 255.
- Joen Olssons änka, tidigare gift med Rasmus pansarmakare, avl. 208 f. Hennes moder, se Karin, Henrik kittelbyggares hustru.
- Jönsdotter, Erik Joenssons i Byle hustru 310.
- Knutsdotter, avl. 174 f. Hennes avl. man, se Tord Pedersson till Eke. Hennes morbroder, se Karl Bengtsson [Månesköld].
- Lars Gregerssons änka 212 f., 248 ff.
- Lars Henrikssons änka 284.
- Lars Olssons hustru 239 f.
- Mikel Schultz stakemakares hustru 277.
- [Månsdotter] Wolmar Wikmans hustru (87), 184 f., 198 f. Hennes fader, se Måns Jönsson; hennes moder, se Anna, Jöns Nilssons änka.
- Mårten Rasmussens hustru 72 f., 173 f. Hennes man i ett föreg. gifte, se Erik Persson; hennes son, se Per Eriksson.
- Olsdotter, Joen Persson brokikares hustru 99, 194.
- — Per dobblares änka 256.
- Per Kocks hustru 70, 251.
- Per Olssons i Närpes änka 367.
- Per Pávelssons hustru 18.
- Persdotter, hustru 85.
- Rak, Anders Bysetts hustru 275.
- Wehuses hustru, se Margareta Hans Wehus' änka.
- Maria (-ie) hustru 317.
- i Hovgården, hustru 82, 180.
- Maria, lille Mårten Perssons hustru 60, 162.
- Peder Larssons änka på Södermalm 63 f.
- [Vilhelmsdotter (Lemnia)] 222 f.
- Marieth, se Margareta.
- Marin, se Johan.
- Marina [Hansdotter], Henrik Skutes änka 335, 341, 345.
- Markus Bengtsson, fordom rådman, närvarande i rätten 17, 121; hans sätehus 102, 104 f., 176, 200 f.; vittne vid arvskipfesförlikning 124, 196, 273; värderingsman 301.
- Henriksson i Västerås, kärke i kravmål 12 f., 43 f., 116, 153 f.
- Hesse, borgmästare i Köpenhamn 165, 181, 306, 311—314. Hans faktor i Sthm, se Didrik Harder.
- köttmångare 189, 191, 319.
- Naring l. Nedingh från Danzig 46, 154 n. 2), 155, 229.
- Rode, avl. 81, 82 (Mårten!), 186 f., 278. Hans bröder, se Gert Rode; Pável Rode.
- svarvare 229, 235.
- tornväktare 47, 83.
- Markvard smältare 317, 368. Hans syster, se Ursilia.
- Mastorp, se Staffan.
- Mats (-ttz). Se även Matteus; Matthias.
- Andersson, K. Maj:ts mjölnare vid Danviken 317.
- Andersson, myntskrivare 357.
- Bengtsson, räntmästare 261.
- bårdskärare 237.
- Feling, guldsmed och borgare i Kalmar 293.
- Hansson 30.
- — polack, »K. Maj:ts tjänare» 256.
- Helsing 94.
- hyttefogde från Berget, dråpare 76 f.
- Jakobsson (Jåpsson), avl. 21. Hans änka, se Brita.
- — borgare i Stockholm, deltagare utgivandet av vittnesbrev 192 f.; hans hus omnämnt 210; föreståndare för Danviks hospital 273.
- Jönsson i Hjalsta 7.

- Mats Jöransson (brorson till avl. Anders Björnsson); kärande i arvsmål 11, 15, 35, 117 f., 145 f.; hans mellanhavande med Henrik Arvidsson [Gyllenanckar] 28.
- Kreier (Kröger), skräddare 315.
- Larsson [Cruus], ryttmästare [vid Upplands fanan], bisittare i rätten 106; hans hästaffärer 289 f.
- Markusson, styrman 8.
- Månsson, borgare i Sthm, hörsammar ej stämning 13; svarande i kravmål 51, 53, 159; hans mellanhavande med prosten Nils [Stephani] 63, 65, 69, 75, 80, 167 f.; skyldig för en tunna lax 90; inblandad i dråpmål 97, 193 f.; skall ånyo stämmas 276; frändömes fastighet 279. Hans avl. hustru, se, Karin; hans antecessor matrimonii, se Henrik Olofsson.
- Nilsson 16, 119.
- Olsson 285.
- borgare i Sthm 264 f. Hans hustrus styvfader, se Filip Persson.
- — unge 173.
- Persson 85 f., 104.
- [Skulte] borgmästare, hans fordran hos avl. Henrik skräddare 132; närvarande i rätten 159, 212; köper tomt 162; d:o hus 197 f.; uppjuder d:o 209, 215, 350; hans affärer på Köpenhamn 165, 216; hans styvbarn avvitrats 181 f.; hans hustrus arv 196 f.; hans vittnesmål 286; gör anspråk på Gilius Sasses kvarlåtenskap 306; hans förlikningsbrev i tvist med sina mågar (Arvid Larsson och Vaste Eriksson) 318 ff.; förvärvar del av stadstomt 328; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 362. Hans dotter, se Kristina Matsdotter.
- — i Kusneby 273.
- — länsman i Borgå 107 f., 205 f., 209 f. Hans avl. faster, se Kristina Jakobsdotter.
- — skrivare 304, 365.
- Sigfridsson 236. Hans hustru, se Helga.
- — åmare, avlägger borgareed 60.
- Mats skräddare, gamle, borgare i Sthm, part i arvsmål 100, 198; sålt fastighet 322; hans mellanhavande med kansliförvanten Jöns Matsson 343 f.; d:o med Per Tordsson 356 f.; hans sätehus omnämnt 359. Hans ena dotter gift med Jöran Sandeland; hans andra dotter, se Anna [Matsdotter].
- Tröbo 227. Hans änka, se Gertrud.
- åkare 50.
- Matteus (Thewes) Sarendorp 39.
- Matthias Hinse 77.
- Schubert 334. Hans antecessor matrimonii, se Hans Beijer.
- Maude, se Artur.
- Mauritz (-ris).
- Jöransson [Svan l. Laxmand] till Djula 102, 104 f., 200.
- Ribbing, kammarjunkare, närvarande i rätten 350 f.
- Maydell, se Tönnnes.
- Melker (-cher, -chier).
- Gynter, borgare i Lybeck 229 f., 295.
- Kistner, trumpetare 364, 366.
- Volger (Fol-), borgare i Sthm, edfäster vittnesmål 152; hans hus omnämnt 195; godman vid bouppteckning 220, 222; hans mellanhavande med Hans Ferber 257 f.
- v. Zürich 237 f.
- v. Zwickau (-ow), avl. 353. Hans successor matrimonii, se Henrik Husman.
- Mencker, se Hans.
- Menneman, se Johan.
- Mens, se Hans.
- Merthens, se Gilius.
- Messing, se Frans.
- Meyer, se Laurentius (Laurentz).
- Meyner, se Henrik.
- Mhar, se Tomas.
- Mhurbeck, se Adrian.
- Mhör, se Hartman.
- Mikel (-chel).
- Bengtsson, avl. 105, 201. Hans mågar, se Henrik Hermansson; Jöns Henriksson.
- Erici, herr 308. Hans systems man, se Märten skinnare i Uppsala; hans morbroder, se Lars Nilsson.

- Mikel fiskköpare 95. Hans son, se Påvel Mikelsson.
- grytgjutare, avl. 350. Hans änka, se Brita.
- [Hohenawer] isensnidare (gravör) 314.
- Jönsson, kanngjutare, avl. 276.
- Kluting (Klytingh), borgare i Reval 292, 297 f., 300.
- Kranck, avl. 73.
- Mårtensson 340 f., 349, 361.
- Olsson, rådman, uppbygger annans tomt 30, 41, 45, 140, 154; d:o hus 336, 340 f., 349; kårande i tomtvist 43; hans vittnesmål 80, 304; godman vid arvskifte 203, 206, 272, 274, 287, 367; klandrar tomt 245—248; d:o husköp 364, 366; värderingsman 301, 309. Hans styvdotter, se hustru Dordi.
- Persson, skeppare och borgare i Sthm 189, 357.
- — borgmästare i Vadstena, svarande i kravmål 11 f.; ingår förlikning 14, 116 f.; vill bryta denna 89 f.; hans vittnesmål 177; exporterat stångjärn 189.
- Schultz, stockmakare (stake-), bosatt på Norrmalm, förmyndare 207 f.; hans mellanhavande med Karsten Kruse 223; förmedlar hembud 229, 235; edfäster vittnesmål 276; uppriktar inbördes testamente 276 f. Hans hustru, se Margareta.
- Simonsson 102 (Vite Michel), 200. Hans son, se Bertil Mikelsson; hans dotter, se Karin, Kristoffer Olssons änka.
- stakemakare, se Mikel Schultz.
- tunnbindare 307, 321. Hans hustru, se Kristina.
- — borgare i Sthm 273. Hans änka, se Gertrud.
- Milius, se Hans.
- Mjöhund, se Bertil Jöransson.
- Mogh, se Hans Mouwer.
- Mon, se Johan Le Moine.
- Moncrieff, se Willem.
- Mouwer, se Hans.
- Mug, se Olof.
- Murbeck, se Adrian.
- Münster, se Hans v. Münster.
- Månesköld, se Anna Karesdotter; Arent Karlsson; Johan Karlsson; Karl Bengtsson; Krister Karlsson.
- Måns Andersson, skrivare i Östersysslet 274 f.
- Heliesson [myntsven] 188.
- Henriksson (Hinders-) [Spåra], fogde på Tavastehus 4, 48 f.
- Håkansson i Måttsund 263. Hans hustru, se Karin Nilsdotter; hans son, se Nils Månsson båtsman.
- Jönsson, avl. 184, 199. Hans successor matrimonii, se Jöns Nilsson.
- — landsknekt under gårdsfänikan 106 f. Hans änka, se Brita.
- Klemetsson 306, 333. Hans avl. fader, se Klemet Hansson.
- målare (son till Olof timmerman) 30, 32.
- Nilsson, fd. drabanthövitsman 53 f., 85 f.
- Olsson, avl. 362, 365.
- — 90 f. Hans avl. hustru, se Anna.
- — borgare i Sthm 5 f. (från Viborg), 114 f.
- pungmakare 82, 180.
- Sigfridsson 55, 79.
- Sträng (-ge) 362.
- Svensson 29, 139, 144 f., 277 f. Hans fader, se Sven Månsson.
- vaktmästare vid gårdsfänikan, hans vittnesmål 7; närvarande i rätten 55.
- Mårten bagare 51, 124.
- Bengtsson i Åbo 285.
- Boije, se Mårten Nilsson.
- Faxe, dräpt 76 f. Hans hustru, se Anna.
- Gabriel 87 f.
- Hansson 14.
- Helsing, se Mårten Olai.
- Jakobsson, borgmästare i Åbo 73, 77.
- Johannis, herr, anklagad för äkten-skapsbrott 7 f.
- Klenck 50.
- Kron (Chron) 237.

- Mårten Larsson, borgare i Sthm 49, 271 f.
 — — i Svartvik 240.
 — Matsson, borgare i Sthm, inbetalat penningar i räntekammaren 26, 30 f.; uthyrst hus 64; pantsatt d:o 65, 72; säljer fastighet 218, 291 f.
 — — köpsven 71.
 — [Nilsson] Boije [till Gennäs] 47 f.
 — [Olai] Helsing, M:r, sekreterare, avl. 150. Hans svärfader, se Blasius Olsson.
 — Persson, lille, borgare i Sthm, 60, 162. Hans hustru, se Maria.
- Mårten Rasmusson 72 f., 173 f. Hans hustru, se Margareta.
 — Rode, se Markus Rode.
 — Roseman 27.
 — skaffare 327.
 — skinnare i Uppsala 308. Hans hustrus broder, se herr Mikel Erici.
 Männeman, se Hans.
 Mäns, se Hans Mens.
 Märta Pedersdotter, hustru 53 f.
 Mässing, se Frans Messing.
 Möller, se Jöran; Pável.
 Münster, se Hans v. Münster.

N.

- Nabels, se Kristiern.
 Neaf (Näf), se Jakob.
 Nedingh, se Markus Näring.
 Niklas (-claus, -claus).
 — v. Franckenhusen, bagare och borgare i Sthm, låter införa en vittnesskrift i tänkeboken 98, 192 f.; ålägges edgång 106; ang. arvet efter hans hustru 205 f., 210. Jfr Kristina Jakobsdotter.
 — harpslagare 79 n. 3).
 Nilke, Jakob Reyerssons hustru 242.
 Nils (Nilz) 49.
 — Andersson, borgare i Sthm, hans mellanhavande med Nils Larsson 278; d:o med Lars Mikelsson 352, 354; hans värjemålsed 365.
 — [—] Boije [till Gennäs] 47 f., 185, 199. Hans änka [Brita Kristersdotter (Horn)] omnämnd 48.
 — — knekt, dräpt 66.
 — Bagge 313, 316 f.
 — Bengtsson i Kalmar 280.
 — Bertilsson [till Reku], avl. 121.
 — Birgesson, avl. 363. Hans änka, se Karin Tönnesdotter; hans styvson, se Joakim Olai.
 — Eriksson 212 f., 248 ff. Hans avl. svärfader, se Lars Gregersson.
 — — föreståndare för Danvikens hospital 273.
 — Ersson 9, 263 (rubr.).
 — — landsknekt under gårdsfänikan 75. Hans hustru, se Sigrid.
- Nils Gammal, avl. 309, 315.
 — Gregersson 50 f., 158, 326.
 — guldsmed 215.
 — guldvävare, se Nils Olsson.
 — Hans Anderssons dräng 86.
 — Hansson Brask, borgmästare, tf. slottsloven på Stockholm slott, anklagar stadens åkare 51; utfärdar brev om förlikning 52, 159, 323 f.; vittne till erkännande av likvid 55, 59; närvarande i rätten 67, 159, 216; uppbjuder annans hus 88, 94, 188, 191; hans återkomst skall avvaktas 102; fullmäktig för Erik Matsson 129 f.; d:o för Klaus Åkesson 172; hans hus omnämnt 195, 214; förmyndare 266; tilltalar en brabandare 303; vistats i Östergötland 347; omnämnd i övrigt 351, 357 (rubr.); Hans hustru, se Margareta Haraldsdotter.
 — Jakobsson, vaktmästare på Stockholms slott 110.
 — Jespersson [Cruus], avl. 26 (Erik Nilssons framidne fader).
 — Joensson, landsknekt 317.
 — [Jöransson] Gyllenstierna, friherre till Fågelvik och Lundholm, riddare, riksråd och rikskansler, närvarande i rätten 26, 47, 133, 148.
 — Kanuti (Ca-), se Nils Stephani.
 — Knutsson i Rolsta 108, 206.
 — Larsson, borgare i Sthm, kyrkvärd (tillsatt av K. Maj:t) 25; förliknings-

- man 33, 146; ombud för Hogenskild Bielke 138; bevittnat kvittens 169; närvarande i rätten 212; utsänd till konungen 251; hans rymda piga 278; värderingsman 301; gör anspråk på tomt 307; utfärdar förlikningsbrev vid boskifte 323.
- Nils Larsson, skeppare 54 f.
 — — skinnare 253.
 — Månsson, borgare i Sthm 207.
 — — båtsman 263. Hans fader, se Måns Håkansson i Måttsund; hans moder, se Karin Nilsdotter.
 — Mårtensson i tjänst hos Johan Knutsson till Monikkala 48.
 — Nilsson 281.
 — Olsson, avl. 358.
 — — bokbindare 263.
 — [—] guldväware 310. Hans hustru, se Anna.
 — — Helsing 283 f.
 — Persson, avl., 19, 23, 123 f., 126. Hans styvfader, se Rasmus Skåning.
 — — i tjänst hos fru Anna [Nilsdotter (Bese)] till Sjöholm 304.
 — — i Kalmar 280.
 — — [Silversparre] till Holma, avl. 300. Hans son, se Gustaf Nilsson.
- Nils [Petri], herr, kyrkoherde i Viksta 30, 32.
 — Ragvaldsson, avl. 51 f., 158. Hans även avl. broder, se Knut Ragvaldsson; hans successor matrimonii, se Didrik Teusen.
 — Ryning till Tyresö, hans tomt uppbyggdes 291, 295, 302; d:o säljes 307, 331 f. Hans svärmoder, se Karin [Eriksdotter (Gyllenstierna)].
 — skrivare, avl. 188. Hans hustru, se Anna.
 — Stephani, M:r, domprost i Växjö, hans mellanhavande med Mats Månsson 63, 65, 69, 75, 80; ingått förlikning i dråpmål 97, 194; hans styvsons arv 167 (Nils Canuti!).
 — Ulfsson, borgare i Sthm, Sven Månssons arvinge 139, 277; part vid arvsförlikning 159 f.; samtycker till fastighetsöverlåtelse 188; hans mellanhavande med Jöns Andersson 265 f. Northusen, se Henrik v. Northusen.
 Nyerhof, se Hans.
 Närman, se Jöran Norman.
 Näf, se Jakob Neaf.
 Näring, se Markus.
 Nöker, se Hans.

O.

- Olde, se Kort; Kristoffer; Vitt.
 Oldenburg, se Hans v. Oldenburg.
 Olof (-uff, -uf).
 — Andersson, avl. 18. Hans hustru, se Malin.
 — — arklimästare, avl. 243 f. Hans änka, se Kristina; hans successor matrimonii, se Knut Persson.
 — — i Håsta 16, 119, 235 f. Hans fader, se Anders Jönsson i Kumla; hans [halv-]broder, se Erik Persson.
 — — Knäband, hans mellanhavande med store Sven Larsson 93, 190, 280, 355 f.; får frist för anskaffande av bevis 97.
 — Bengtsson, skrädare och borgare i Sthm 37, 40, 151, 262.
 — Bertilsson i Söderköping 98.
- Olof bösseskytt 21.
 — Engelbrektsson 291.
 — Eriksson, avl. 352. Hans hustru, se Kristina Olofsdotter; hans antecessor matrimonii, se Erik Olsson [Brinkkala-släkten].
 — Ersson i Rö, bonde 24.
 — — skeppare 43 f., 154.
 — Gammal, hans hus uppbyggdes 336, 339 f.; d:o säljes 350 f. Hans fader, se Hans Gammal; hans moder, se Margareta Haraldsdotter.
 — Gregersson Rodskarl, borgmästare, hans skuldförbindelse 4; uppbygger tomt 19, 21, 123, 125; borgensman 24, 145; förlikningsman 33, 146, 287 f.; fullmäktig vid tomtöverlåtelse 41, 153; d:o vid husbyte 173; närvarande

- i rätten 67, 159, 212, 216; godman vid arvskifte 203, 319; förmyndare 266; hans hus omnämnt 268; utfärdar förlikningsbrev 323; köper en stadens tomt 327 f.; hans betsman 351 f.; omnämnd i övrigt 361 (rubr.). Hans hustru brorsdotter till avl. Hans Eriksson.
- Olof i Gulunge (-llinge), bonde 24.
- Hansson 148.
- Helsing, fogde i Västerbotten 243.
- Henriksson i Sideby 367.
- Hineson i Måttsund 243.
- Holm, borgare i Sthm 215, 314.
- Joensson, kammarskrivare (i stadens tjänst) 327.
- Jönsson 37 not 3).
- — arklimästare på Stockholms slott, hans mellanhavande med Märten Jakobsson 73, 77; säljer hus 350, 362.
- Knutsson, avl. 184 f., 199.
- — närvarande i rätten (på östra bänken) 17, 121; hans vittnesmål åberopas 76; skall hava tillsyn med köpsvennernas bodar 215.
- — herr, kyrkoherde i [Stora] Tuna 32, 34, 140.
- Kranck, se Hans Kranck. Jfr Olof Mikelsson.
- Larsson (Lasseson) 93 not 1).
- — gamle 213, 218, 291.
- — borgare i Strängnäs 116.
- — i Sukkala 271 f.
- — Ålänning 248 ff., 355. Hans syster, se Margareta Lars Gregerssons hustru.
- — i Älgesta 236.
- — i Älvsborg 274, 286. Hans broder, se Arvid Larsson.
- Luth, M:r, part i mål rör. en tomt 245; bortbyter hus 258 f.; hans hus vid kyrkogården uppbjudes 260 f., 272; säljer d:o 280 f.
- Matsson i Smara (Smale) 235 f.
- Mikelsson Kranck, hans hus uppbjudes 41, 45, 154; d:o säljes 65, 169, 307 (Hans!); hans bostad 214; hans mellanhavande med Herman Schilling 307 f.; d:o med Joakim Berg 308.
- Olof Mug, avl. 260. Hans änka, se Anna.
- Mårtensson, vägare 263.
- Olsson, borgare i Sthm, hans hus vid Västerlånggatan 354.
- — [Öakta Eka-släkten] 342, 344.
- Persson, drabant, dråpare 9 f.
- Petri, M:r, kyrkoherde vid Stockholms storkyrka, närvarande i rätten 30, 35, 61, 67; kalvinister skola anmäla sig hos honom 31; hans hus omnämnt 134; avger vittnesmål 143, 250.
- Porshank (Pärshanck), avl. 263. Hans änka, se Elin.
- skrivare 10, 276 (saltskrivare).
- skraddare, se Olof Bengtsson.
- stadstjänare, gamle 6.
- Stake, borgare i Sthm, hans hus omnämnt 214; hans mellanhavande med David Skotte 260 f.; d:o med Lars guldsmed 264; d:o med Sigfrid Olsson 275 f.; d:o med Nils Nilsson 281. Hans antecessor matrimonii, se Anders Månsson.
- Suineke (jfr föreg. del: Olof Suensk), kyrkvård (tillsatt av K. Maj:t) 25; hans beteende under branden på Södermalm 59 f.
- Svart, avl. 196. Hans successor matrimonii, se Henrik Olofsson.
- Svensson, avl. 262. Hans successor matrimonii, se Blasius Olsson.
- svärdslipare 70. Hans hustru, se Dordi.
- timmerman, avl. 32 (Måns målares fader).
- Trotteson [Öakta Eka-släkten] 335, 341—345. Hans änka, se Kristina [Ulfsdotter (Soop)]; hans söner, se Olof Olsson; Trotte Olofsson; hans döttrar, se Beata, Iliana och Vendla Olofsdöttrar.
- Tyresson 283.
- Otto (-te).
- Nilsson 12.
- Weydenstrauch (Wjydenstruck) 44, 300.
- Oxehufvud, se Anders Olsson.
- Oxenstierna, se Gabriel Kristiernsson; Kristiern Gabriellson.

P.

- Packet, se Gilius.
 Palma, se Anton de Palma.
 Patrik (-ch, Patritio) Chrichton (-tun)
 M:r, skotsk präst 47, 218 f.
 Paul (Pavel), se Pável.
 Per (Peder, Peter, Petrus, Pelle).
 — Andersson [en eller flere], kärke i
 kravnål 20, 125; hans hus vid Söder-
 port uppbjudes 303, 305, 307; d:o
 sålt 314; omtalad som avl. 305; hans
 hus 353. Hans änka, se Karin.
 — — från Jönköping 339.
 — — skeppare 58.
 — Arvidi, M:r, poenitentiarus i Sthm,
 närvarande i rätten 30, 61, 67; hans
 vittnesbrev 98, 192 f.
 — Bengt Jöranssons dräng 15.
 — Brahe, greve till Visingsborg, fri-
 herre till Rydboholm, riksråd och
 riksdrots, närvarande i rätten 35,
 37, 47, 49, 74, 128, 142 f., 148, 170,
 174, 198, 223, 230, 232, 234, 296, 355;
 hans dom återopas 269. Lärare för
 hans barn, se Jakob.
 — Bruwer i Viborg 24 f., 69, 133.
 — bårdskärare 68.
 — Bäckere 101.
 — Bälle 202.
 — Dobblare, landsknekt vid K. Maj:ts
 gårdsfänika, dräpt 256 f. Hans änka,
 se Margareta Olofsdotter.
 — Durien 279.
 — Erci, herr, predikant i Sthm, när-
 varande i rätten 67; godman vid arv-
 skifte 124.
 — Eriksson 97, 194. Hans halvsysster, se
 Karin, Mats Månssons avl. hustru.
 — — 173 f. Hans avl. fader, se Erik
 Persson; hans moder, se Margareta
 Märten Rasmussons hustru.
 — — i Pojoby 108, 209.
 — Franck i Danzig, hans mellanha-
 vande med Mats Månsson 51, 53,
 159, 276, 279.
 — Fransson, den föreg:s fullmäktig 13,
 51, 53, 159, 276, 279.
 — Hansson [Svinhufvud] till Holm 148.
 Per Hansson i Frösunda sn 108, 206.
 — Haraldsson 28, 35 f., 145 f.
 — Helsing 259, 280, 287. Hans måg, se
 Halvard Jönsson.
 — Håkansson, k. kamrerare 264.
 — Jakobsson, avl. 80, 117 f. Hans styv-
 fader, se Henrik Snauel; hans suc-
 cessor matrimonii, se Peder Joensson
 rysstolk.
 — Joensson 39. Hans hustru, se Anna.
 — borgare i Sthm, närvarande i rät-
 ten 9; tilltalad 54 f.; gått i borgen
 90.
 — — murare 70.
 — — rysstolk [stamfader för adl. ätten
 Sabel] 80, 177 f. Hans antecessor
 matrimonii, se Peder Jakobsson.
 — — skeppshövitsman, närvarande i
 rätten 87.
 — Johansson [Bååt] till Tidö, när-
 varande i rätten 9.
 — Jönsson 84, 183. Hans dotter, se
 Brita Pedersdotter.
 — — rådman, hans skuldebrev 4; löf-
 tesman för avl. Sven Månsson 14,
 139; uppbjuder hus 14, 19, 123, 261,
 272, 280, 340, 350, 352; borgensman
 24; förlikningsman 33, 146, 288;
 bestulen 95; vittne vid arvsuftesför-
 likning 124, 203, 273; utfärdar för-
 likningsbrev 323; uppbördsman för
 tegelpenningar i södra kvarteret 326;
 fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse
 365.
 — Karlsson (Kars-) drabant 33.
 — Klemetsson (Clä-), avl. borgare (råd-
 man) i Sthm 189.
 — [Knutsson] Lillie (Lilie), närvarande
 i rätten 9.
 — Kock 70, 251. Hans hustru, se
 Margareta.
 — (de) Krok (Crock), M:r, guldsmed och
 borgare i Sthm 90, 250, 292. /Hans
 hustru, se Janneken.
 — Larsson, avl. 63. Hans hustru, se
 Maria.
 — — fogde på Uppsala slott 287.

- Per [Larsson] Hård (Hardh), hovjunkare, dräpt i slagsmål 9 f.
- — landsknekt 55.
- Lydersson, kansliförvant 358. Hans avl. svärfader, se Nils Olsson.
- Matsson, fogde på Norrmalm 321.
- — underfogde på Sthms slott 276.
- — 160. Hans svåger, se Jöns Andersson.
- — i Kusneby 273. Hans hustru, se Brita.
- — rådman, stadens byggmästare, utfärdar intyg om arv 5 f., 114; deltagar i husbyte 32, 140; kämnär 34; uppbygger hus 65, 167; förlikningsman 76; vittne vid arvskifte 196, 207; säljer stadens tomter 301, 313 f., 327 f.
- Matthei, herr 357.
- Michaelis, Mr., k. sekreterare 144.
- Olsson, borgare i Stlm, bosatt på Köpmangatan, hans vittnesbrev 44, 154; säljer fastighet 89, 93, 189, 191 f.; tilltalad rör. en ring 58, 161; skall hava tillsyn över köpsvennernas bodar 215; nekat att inlösa hus 243; uppbyrdsman av tegelpenningar i inre kvarteret 326. Hans hustru, se Karin, Knut Porshanks änka.
- — (Torfast), närvarande i rätten 9, 17, 121; löftesman för avl. Sven Måns-son 14, 139; hans hus uppbyddes 209, 232, 237; uppbygger annans tomt 280; vittne vid arvsuppgörelse 365.
- — dagsverkskarl 21.
- [—] Hård, herr, riksråd, avl. 200. Hans änka, se Kristina [Åkesdotter (Tott)].
- — i Närpes 367. Hans änka, se Margareta (Marieth); hans broder, se Anders Olsson i Lappfjärd; hans syster, se Elin [Olsdotter].
- — borgare i Strängnäs 276.
- — på Södermalm 21.
- Persson, hans hus uppbyddes 9, 14, 19, 114, 116, 123; d:o säljes 19, 123 f.; vill sälja ett annat sitt (sina barns) hus 21, 25, 30, 133; avstår från försäljningen 37, 40, 151. Hans hustrus broder, se Per Rasmusson.
- Per Pávelsson 18. Hans hustru, se Margareta.
- — brevdragare 86.
- v. Quickelberg (-ger) 334.
- Rasmusson, kansliförvant, riksrådets sekreterare, framställer anspråk på hus 21; deponerar penningar för d:o 25, 133; får bördsrätten till d:o erkänd 30, 37; förmyndare för sin systers barn 40, 151; hans mellanhavande med Olof svärdslipare 70; eger del i hus 123 f.; ombud för Hogenskild Bielke 150. Hans fader, se Rasmus Skåning; hans svåger, se Per (Pelle) Persson.
- Robertsson, landsknekt 56.
- Sigfridsson, skeppshövitsman 96.
- Siggesson 215.
- Simeins, skeppskapten och borgare i Enkhuizen 337.
- skrivare från Torshälla 58, 161. Hans hustru, se Ingrid.
- smed 261, 280. Hans hustru, se Karin.
- Svensson 62 f., 69, 160, 286.
- — 266. Hans mormoder, se Karin Jöns Anderssons hustru.
- Tordsson (Thurs-, Thordson), uppbygger panthus 21, 25, 125, 133; hans klagomål över stadens synemän 69; hans mellanhavande med gamle Mats skraddare 356 f.
- Willams, skeppare från Edam 337.
- Peter (Petrus), se Per.
- Philisse, se Felicia.
- Philpus, se Filip.
- Pittauin, se Sebastian Putavin.
- Poll, se David.
- Pontus de la Gardie, friherre till Ekholmen, borgensman 33, 49 f., 156; uppköpt oförtullat gods 54; hans hus omnämmt 72, 156, 173; skall inkallas som vittne 92; hans mellanhavande med Louis du Beis 152; har ingen del i gods, beslagttaget i Lybeck 170; omnämnd i övrigt 294.
- Porshank (-ck), se Knut; Olof.
- Poÿth, se Bartold.
- Prieur, se Jakob (Jacques) le Prieur.
- Prydz, se Henrik; Lars.

- Pröffuesting, se Lambrekt.
 Prötken, se Hans.
 Putauin, se Sebastian.
 Pyning, se Henrik.
 Pälle, se Johan.
 Pårshanck, se Knut Porshank; Olof Porshank.
 Påvel (Pauel, Páfuel).
 — Andersson i Sukkala 271 f.
 — Henriksson, bonde 59.
 — [Magni], herr, kyrkoherde i Floda 132. Hans hustru (ej i Hm.) dotter till Henrik skraddare i Arboga.
 — Mikelsson, tjuv 95 f.
 — murare 263, 336.
 — Möller, avl. 258.
 — Rode, hans mellanhavande med Lambrekt Pröffuesting 25, 133; d:o med Hans v. Münster 81 f.; hans befattning med Markus Rodes kvarlåten-
 skap 186, 278; omnämnd i övrigt 87.
 Hans bröder, se Gert Rode; Markus Rode.
 Påvel Sasse, borgare i Sthm, närvarande i rätten 17, 121, 212; avger vittnesmål 25, 133; förmyndare 38; åberopas som vittne 57; d:o vid arvskifte 203; förlikningsman 76; kärke i kravmål 81 f., 126 f., 180; fullmäktig vid fastighetsköp 103, 203; förmedlar hembud 169; utsänd till konungen 251; hans gårdsandel i Strängnäs 276; redovisat kvarlåtenkap 278; kräves på ett guldbälte 297, 309 f.; värderingsman 301; avlevererat begravningspenningar 327. Hans hustru, se Anna.
 — skinnare, avl. 200.
 — Steffens 74 f., 77.
 — v. Utrecht (ÿttr.), avl. 38.

Q.

(Se i övrigt K.)

Quickelberg (-ger), se Lukas v. Quickelberg; Per (Peter) v. Quickelberg.

R.

- Ragnhild (Ragnel), hustru 214.
 Rak, se Elisabet; Margareta; Tomas.
 Ransow, se Daniel.
 Rasmus i Håsta 236. Hans måg, se Olof Andersson.
 — Ludvigsson (Lodwichson), k. sekreterare, hans tomt uppbjudes 41, 45, 154; överlåter ett hus 72 f., 173 f., 366 f.; d:o uppbjudes 356, 359, 362. Hans avl. systerson, se Erik Persson.
 — [Nicolai], M:r, biskop i Västerås 12.
 — pansarmakare, avl. 208 f. Hans avl. änka, se Margareta Joen Olssons änka; hans broder, se Jöran Svenske.
 — Persson, fd. rådman, avl. 246 ff.
 — Skåning (Schåningh), borgare i Sthm, köper fastighet 19, 123 f.; svarande i kravmål 19, 23, 94, 124 ff.; kärke i d:o 131 f., 287; uppbjuder hus 114,
 116; tillerkännes kvitto 237; upp-
 bördsmän för tegelpenningar i södra kvarteret 326; Hans son, se Per Rasmusson; hans styvson, se Nils Persson.
 Raumund Basse, avl. 233. Hans son, se Joen Raumundsson.
 Redh, se Hans; Jakob.
 Reinhold (Renholt) Leuhusen (Lehus) 340.
 Rejeman, se Kasper.
 Rejer, se Arent.
 Ribbing, se Bengt; Mauritz; Seved.
 Richter, se Hans.
 Rickard (Richardus) Wederboren l. Wederboom i Helsingör, låter framställa fordringsanspråk 32, 74, 81, 141, 178 ff., 230 f. Hans sväger, se Hans Jöransson; hans tjänare se Hans Jönsson.
 Robert du Croz 170.
 — Kostun, skotte 41 f.

- Rode, se Gert; Hans; Markus; Märten; Påvel; Vitt.
 Rodskarl (-kar), se Olof Gregersson.
 Roos, se Bengt.
 Rorskarl (-kar), se Lars Ersson.
 Roseman, se Märten.
 Rosefeldt, se Hans.
 Rosengren, se Jakob Turesson; Ture Jakobsson.
 Rossel, se Kort Rothsen.
 Rost, se Didrik; Henrik.
 Rottgert, se Rutger.
 Rouenkamp, se Didrik.
- Rust, se Henrik Rost.
 Rudwen, se Willem Ruthwen.
 Rudz, se Hans Eriksson.
 Rute, se Henrik.
 Rutger (Rottgert) Gÿsebrecht från Vadstena 317 f.
 Ruthwen, se Willem.
 Ryning, se Nils.
 Rysse, se Hans.
 Rålamb, se Anders Sigfridsson.
 Räf, se Birge.
 Rântelen, se Hans v. Rentlen.
 Röffuenkamp, se Didrik Rouenkamp.

S.

- Sabel, se Per Joensson rysstolk.
 Salingen, se Simon v. Salingen.
 Salomon (Salmon).
 — Larsson 71.
 — [Laurentii], herr, kyrkoherde i Tore-sund 79.
 Sandeland, se Jöran.
 Sander Andersson, borgare i Köpenhamn 20.
 — Smidt, kärke i kravmål 19, 23, 124 ff.; skall giva kvitto 237; omnämnd i övrigt 109 (rubr.).
 Sarensdorp, se Matteus.
 Sasse, se Agnes [Staffansdotter]; Gilius; Påvel; Staffan.
 Scheuel, se Hans Schefell.
 Scheuendorp, se Kristoffer.
 Schilling, se Herman.
 Schotte, se David Skotte.
 Schröder, se Simon.
 Schubert, se Matthias.
 Schulte, se Gregers; Hans; Jöran.
 Schultz, se Mikel.
 Schumen, se David.
 Schute, se Henrik Skute.
 Schärnbeck, se Hans Scharnebeck.
 Sebastian (-nus) Putauin i tjänst hos Arent Hoffslag 89, 189, 237 ff. (Pittauin).
 Seger tor Brüggen 4.
 Selbeck, se Jöran.
 Seved (Seue) Ribbing, väpnare, närvarande i rätten 87, 90, 94, 187 f., 191.
- Siffward, se Sigvard.
 Sigfrid (Siffrid).
 — Henriksson (Hinrici), kansliskrivare 104, 107 ff.
 — — fordom redesven 317.
 — Jakobsson 314.
 — Kanuti, herr 350.
 — Klemetsson (Cl-) 5 f., 114 f.
 — Nilsson [Skute], fordom rådman, närvarande i rätten 17, 121; fullmäktig i kravmål 13, 43 f., 116, 153 f.; do för hustru Anna Jöns Jutes 98; godman vid arvskiftesförlikning 124; förmyndare 184, 198.
 — Olsson, klädskrivare 275 f., 305 f.
 — Simonsson 4, 48.
 — skinnare 70.
 — Svensson 33.
 — åkare 50.
 Sigismund, hertig 217.
 Sigrid, bösseskytts hustru, tjuvkona 8.
 — Nils Erssons hustru 75.
 Sigvard (Siffward) Kruse [till Lundby], avl. 256.
 Silberhielm, se Henrik Matsson.
 Silversparre, se Gustaf Nilsson; Nils Persson.
 Simeins, se Per (Peter).
 Simon (-en).
 — arklimestare 355.
 — Bahr (Bar) 46, 155.
 — Berchtold (Berchelt) apotekare i Sthm 171, 192 f., 206 ff., 264. Hans

- antecessor matrimonii, se Donatus Dutschman.
- Simon Grek (Gerke!), borgare i Danzig 35.
- knivsmed 288.
- Matsson, dräng hos Lars Mikelsson 104 f., 109.
- myntmästare 51. Hans hustru, se Karin Nilsson, hans hus uppjudes 302; d:o sålt 301, 335, 341—345. Hans hustru, se Vendla Olofsdotter; hans svärfader, se Olof Trotteson.
- — borgare i Åbo, avl. 296.
- Persson 236.
- Ragvaldsson (Raffualdson) 104, 304, 357. Hans hustru, se Brita.
- v. Salingen 336.
- Schröder i Lybeck 259.
- store 60.
- Sissilie, se Cecilia.
- Skogård, se Johan Skovgaard.
- Skotte (Schotte), se David.
- Skovgaard, se Johan.
- Skulte, se Gregers Schulte; Hans; Mats Persson.
- Skute (Sch-), se Henrik; Sigfrid Nilsson.
- Slang, se Erik Håkansson.
- Sleymän, se Anna Sleemand.
- Slichting, se Ulf.
- Smidt, se Sander.
- Smydel (-ll), se Daniel; Hans.
- Snauel, se Henrik.
- Sofia (-phia), hertiginna av Sachsen [-Lauenburg], född prinsessa av Sverige 297, 310.
- Lemnia 220 f.
- Sone Karlsson, borgare i Köping 107.
- Soop, se Erik Persson; Kristina Ulf-dotter.
- Sparre, se Erik [Larsson].
- Spengell, se Hans.
- Spens, se Tomas.
- Spikernagel (Spj-), se Didrik; Hans.
- Spåra, se Måns Henriksson.
- Spängell, se Hans Spengell.
- Staffan (-phan, Stephanus).
- Dan, avl. 13.
- Creutziger (Crjt-), hertig Karls sekreterare 72.
- Lemnius 220.
- Staffan Mastorp 191.
- Mikelsson, köttmångare 108, 206. Hans avl. hustru, se Anna Mårtensdotter.
- Nilsson i Ledinge 236.
- Sasse 368.
- i Årby 148.
- Stake, se Olof.
- Stalbroder, se Henrik Stallbroder.
- Starck, se Ingrid Hansdotter.
- Steffens, se Hans; Påvel.
- Sten Henriksson [Finne], välb. man 296.
- Stenbock, se Arvid Gustafsson; Erik Gustafsson.
- Stephanus, se Staffan.
- Stickel, se Lennart.
- Stierna, se Jöran Månsson.
- Strang, se Hans; Willem.
- Strenen, se Henrik.
- Struss, se Gisle Nilsson.
- Stråle, se Kristoffer Andersson.
- Stränge, se Måns Sträng.
- Stuth, se Erik.
- Stålar, se Svante Eriksson.
- Stålhandske, se Sven Andersson.
- Suckath, se Hans.
- Svan, se Mauritz Jöransson.
- Svante Eriksson [Stålar], välb. man, närvarande i rätten 170.
- Svart (-tt), se Anders; Jöns Olsson; Olof.
- Svartkop, se Hans Swartkopf.
- Sven Andersson [Stålhandske] 233.
- Elofsson (Eleffson), sekreterare hos hertig Karl, käre i kravmål 11 f.; ingår förlikning 14, 89 f., 116 f.; inställer sig inför rätta 83; fullmäktig för Erik Matsson 129 f.
- Henriksson, borgare i Arboga 131 f. Hans fader, se Henrik skraddare; hans svåger, se Påvel Magni.
- [Jönsson] Lillie (Lilie), välb. man, närvarande i rätten 170.
- Larsson, borgare i Sthm, ang. arvet efter hans hustru 35; anger vittnesmål 59; hans hus uppjudes 352, 356, 359; hans husköp klandras 364; säljer samma hus 366.
- — store, borgare i Stockholm, hans mellanhavande med Olof Andersson Knäband 93, 97, 190, 280, 355 f.

- Sven Månsson, avl. borgare i Sthm 13—16, 28 f., 36, 83, 118, 138 f., 143 ff., 223, 241, 267, 277 f.; hans hus 266; hans avl. hustru omnämnd 144, 265. Hans son, se Måns Svensson; hans styvsvärfader, se Hans Eriksson.
- Nilsson 67.
- — klädskrivare, avl. 254. Hans hustru, se Elin.
- Persson 59. Hans avl. hustru, se Anna.
- — avl. 190.
- — i Knivberga 109 f.
- — häradshövding i Västerbotten 243.
- Sven Stensson, kansliförvant 325 f., 329 f. Hans hustru, se Elisabet Larsdotter.
- Svenske, se Brun Bengtsson; Jöran. Sverkel (-kill, -kil).
- Nilsson 16, 119.
- Simonsson 303.
- Svineke, se Olof.
- Svinhufvud, se Anna Jönsdotter; Per (Peder) Hansson.
- Sylbeck, se Jöran Selbeck.
- Sällenryck, se Brita.
- Söderman, se Joen.

T.

- Tanck, se Karsten.
- Tegel, se Jöran Persson.
- Teit, se Jakob.
- Teusen (Thyesson), se Didrik.
- Theydt, se Jakob Teit.
- Theus (Thewes), se Matteus.
- Thommas, se Tomas.
- Thure, se Henrik.
- Thyesson, se Didrik Teusen.
- Thyneman, se Hans.
- Tideman Tidemansson, borgare i Arboga 219, 304 f.
- Tile (Tyle, Thyle).
- Hampe 22 f., 127—131. Hans fader, se Jakob Hampe; hans svåger, se Anders Bengtsson.
- murare 80. Hans svåger, se Henrik Henriksson.
- Tileman Abraham, stadsskrivare i Sthm, uppbjuder annans hus 51, 60 f., 65, 72, 157, 165, 167, 170, 301 f., 336, 339 f., 359, 362; kärande i arvsmål 254; god man vid arvskifte 319; förmedlar hembud 336; klagomål mot honom 346 ff.; protesterar mot bespråkning 368.
- Korneliusson (Cor-) 336 f., 339.
- Timme, se Lydert.
- Tolck, se Albrekt Tolck.
- Tomas (Thommas).
- Andersson, borgare i Sthm, upprättar ömsesidigt testamente 84, 182 f.; uppbjuder sitt hus 237, 239, 272. Hans hustru, se Gertrud.
- Tomas Betzel 283 f. Hans tjänare, se Ambrosius Båling.
- Björnsson, borgare i Sthm, förmyndare 35; hans mellanhavande med grevinnan Ebba 89, 101, 285, 287, 313, 316; hans hus omnämnt 239; uppbördsmän av tegelpenningar i inre kvarteret 326.
- bössgjutare, vill rygga arvsförlikning 80, 180, 228 f., 234 f.; hembjudes hus 255; skall betala stångjärn 302.
- Eriksson, murare 336, 365 f.
- Felor, borgare i Sthm 275.
- Mhar 132, 226, 232.
- murare, se Tomas Eriksson.
- Nilsson, dråpare 287 f. Hans broder, se Helge Nilsson.
- — fordom fogde på Örbyhus, avl. 32.
- Nyman i Danzig 229.
- Olsson, båtsman, dömd för stöld 25 f.
- Persson, bösseskytt 321. Hans avl. hustru, se Karin.
- — K. Maj:ts tjänare och skeppare 262.
- Rak, avl. 275. Hans syster, se Elisabet Rak.
- Spens, skotte 49.
- Tonius (-ies), se Tönnes.
- Torbjörn profoss 66.

Tord (Th-) Pedersson till Eke, avl. 174.
Hans avl. hustru, se Margareta Knutsdotter.

Torfast Olsson 14, 139.

— se även Per Olsson.

Torsten bältare 35, 145 f. Hans hustru, se Agnes.

— Henriksson till Autis 296.

Tott, se Klaus Åkesson; Kristina (Kerstin) Åkesdotter.

Tramme, se Joakim.

Tre rosor, se Brita Larsdotter; Lars Turesson.

Trolle, se Arvid; Erik.

Trotte Olofsson [Oäkta Ekasläkten] 336, 341 f., 344 f. Hans fader, se Olof Trotteson.

Truls Halvardsson, avl. 148. Hans änka, se Brita i Tosarby.

Tråm, se Joakim Tramme.

Tröbo, se Mats.

Ture (Th-) Bielke, se Ture Pedersson.

— Jakobsson [Rosengren] 200 f.

— Jörgensson (Jo-) 271.

Ture Mårtensson i Fågelsunda 108, 206.

— — i Rolsta 108. Hans syster, se Anna Mårtensdotter.

— [Pedersson] Bielke till Salsta, riksråd, riddare och lagman i Uppland och Västernorrland, närvarande i rätten 14 ff., 35, 37, 75, 79, 117, 119 f., 143, 148, 176, 213, 230, 232, 234 f., 263, 265; hans dombrev åberopat 26 f., 175; hans dom stadfästes 236; hans(?) vittnesmål 27; utlovat konfirmation på häradsrätts dombrev 36; hans landbo omnämnd 79; vad mot hans lagmansdom erbjödes 175 f.; hans mellanhavande med hustru Anna, Jöns Nilssons änka 199.

Tyle, se Tile.

Tönnes (Tonius, -ies).

— bårdskårare i Uppsala 219.

— bösseskytt 327.

— Glabeck i tjänst hos greve Per [Brahe] 36.

— Maydell till Wredenhagen 92, 164.

— skräddare, borgare i Sthm 207 f.

U.

Udde (Vd) Jönsson i Vadstena, avl. 228.

Ulf (Wolff) Slichting 82, 180. Hans successor matrimonii, se Hans v. Münster.

Urban Mikelsson, köpsven 95 f.

Ursilia (Vrsilie), hustru 317, 368. Hennes broder, se Markvard smältare.

Uthenby, se Anders Utanby.

V, W.

Valborg Eriksdotter, änka efter Henrik Innema i Åbo 47 f., 56 f.

— Mikelsdotter, fd. stugkona på Stockholms slott 15.

Valentin (Fa-) Frost, sämskmakare och borgare i Sthm 207 f.

— lakej 260.

Waste Eriksson, borgare i Sthm 181 f., 318 f. Hans svärfader, se Mats Persson.

— Persson, broderdråpare 41.

Webster, se Hans.

Wedemhoff, se Henrik.

Wederboom l. -boren, se Rickard.

Vegesack, se Baltzar.

Wehus, se Elsa; Hans; Kort.

Velling, se Hans.

Wenceslaus Herold (Häroldt), k. sekreterare 103, 203. Hans hustru, se Kristina.

Vendla (Wendele).

— Hans Fougts hustru, 80, 177. Hennes fader, se Henrik Snauel.

— Olofsdotter [Oäkta Eka-släkten], Simon Nilssons avl. hustru 344.

Werneke, Gert Rodes fullmäktig 81.

Werth, se Govert de Werth; Hans de Werth.

Westphal, se Hans.

Wetterman Holling 339.

- Wejdenstrauch, se Otto.
 Viandt, se Evert.
 Wjck, se Willem de Wjck.
 Wjdenstruck, se Otto Wejdenstrauch.
 Wikman (Wjch-) Lastorp, avl. hans skuld i Lybeck 13, 84, 183, 191; löf-tesman för honom 116. Hans änka, se Brita [Pedersdotter]; hans svärfader, se Peder Jönsson; hans tjänare, se Hans Nyerhof.
 Wikman, se även Wolmar.
 Wilhelm, se Willem.
 Wilde, se Anders.
 Willams, se Per (Peter).
 Willem (-am, -iam, Wilhelm).
 — Boy (-ije), M:r 156, 253.
 — Brun, avl. 316.
 — — skomakare 231. Hans hustru, se Anna.
 — Davidsson, skotsk köpman 226.
 — Greue 92.
 — Lemnius d. ä., [med.] doktor, avl. 219 f., 222. Hans barn, se Josias, Sofia, Stefan och Willem Lemnius d. y.; hans successor matrimonii, se Anton Bussenius.
 — — d. y., den föreg:s son 220.
 — Lumstel 132, 226, 230.
 [—] Moncrieff (-ckryf), skotsk kapten 47.
 — Ruthwen (Rud-) 335, 342, 344. Hans hustru, se Beata Olofsdotter.
 — skeppare från Reval 303.
 — skomakare, M:r 20, 31 (kalvinist), 345. Jfr Willem Brun.
 Willem Strang, skotte 63 f.
 — de Wjck (-ck) 254 f., 336 f.
 Willeman, se Hans.
 Willems, se Hans.
 Winberg (Wjyn-), se Hans v. Winberg.
 Winckelman, se August(-in).
 Vitt Olde, rådman i Viborg 98, 171 f., 194.
 — Rode, avl. 46, 155, 229.
 Witting Månsson, borgare i Sthm, 182, 206.
 Vogt, se Hans; Klaus.
 Wolf Fritz hans, borgare i Danzig 155.
 — se även Henrik; Ulf.
 Wolmar Wikman (Wjch-), »K. Maj:ts tro-tjänare», kärar ang. sin hustrus fäder-nearv 87, 184 ff., 198 f.; hans mellan-havande med Jakob Redh 93, 274 f.; tilltalar främmande köpmän 302; fullmäktig å K. Maj:ts vägnar 302 f. Hans hustru, se Margareta [Måns-dotter]; hans svärmoder, se Anna, Jöns Nilssons änka.
 Wolter Laurentzson (Lar-) från Antwer-pen 17, 121 f., 305.
 Wolters, se Konrad.
 Vormöl, se Klaus.
 Wäbster, se Hans Webster.
 Wälling, se Hans Velling.
 Wärneke, se Baltzar.
 Wärner, se Jakob (Joakim).
 Wärth, se Govert de Werth; Hans de Werth.
 Västgöte, se Anders; Björn.
 Völschow (-aw), se Jöran (Jörgen).

Y.

- Ylenfelt (-fäldt), se Kasper d. ä.; Kasper d. y. | Ytrecht, se Pável v. Utrecht.

Z.

- Zacheus Leuhusen (Lehus) 317 f. | Zwickau (-ow), se Melker v. Zwickau.
 Zürich, se Melker v. Zürich.

Å, Ä, Ö.

- Åke Bengtsson [Färla] till Eka, riddare och riksråd, närvarande i rätten 16, 65, 119 f., 166, 174; gjort husbyte 235; hans landbo bedragen 67. | Ålert, se Alert.
 | Ålette, se Aletta.
 | Ärland, se Erland.
 | Örbo, se Joen.

Yrkesregister.

1) Statsöverhuvud och furstliga personer.

Konungar (svenska), se Gustaf I; Erik XIV; Johan III. Konungen av Skottland, se Jakob VI. D:o av Danmark, se Fredrik III.

Drottningar: se Katarina [Jagellonica], Johan III:s gemål; Margareta [Eriksdotter (Leijonhufvud)], Gustaf I:s andra gemål, avl.

Övriga: se Cecilia, markgrevinna av Baden-Rodemachern; Elisabet, prinsessa av Sverige; Sofia, hertiginna av Sachsen-Lauenburg, Gustaf I:s tre döttrar. — Karl, hertig av Södermanland; Magnus, hertig av Sachsen-Lauenburg, Engern och Westphalen; Sigismund, hertig av Finland.

2) Hovämbetsmän och hovtjänare.

Hovmarskalk: Gustaf Axelsson Baner.

Hovkommissarie: Anders Keith.

Hovråd: Anders Sigfridsson [Rålamb].

Kammarjunkare: Mauritz Ribbing.

Hovjunkare: Peder [Larsson] Hård.

Hovtjänare (i allmänhet): David Schumen (hos markgrevinnan Cecilia); Jeronimus Kluntz (d:o); Mats Hansson polack (hos K. Maj:t).

Hovskräddare: Henrik Kerstens.

Kammartjänare: Filip Kern (hos konungen).

Kockar: Erik Andersson (konungens köksmästare); Erik Eskilsson.

Lakejer: Baltzar (hos hertiginnan Sofia); Valentin.

Silverknekt: Erik Gregersson.

3) Adel och adelstjänare.

Greve: Per Brahe (till Visingsborg).

Friherrar: Arvid Gustafsson [Stenbock]; Erik Gustafsson [Stenbock]; Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna]; Hogenskild Nilsson Bielke; Jöran Gera; Klaus Fleming; Nils [Jöransson] Gyllenstierna; Per Brahe (till Rydboholm; se ovan); Pontus de la Gardie.

Andra adelsmän: Anders Keith; Anders Sigfridsson [Rålamb]; Anton de Palma; Arent Karlsson [Månesköld]; Arvid [Knutsson] Drake; Arvid Trolle (avl.); Bengt Gylta (avl.); Bengt Johansson [Görtzhagen]; Bengt Ribbing; Bertil Jöransson [Mjöhund]; Birge Isaksson [halvhjort]; Brun Bengtsson [Svenske]; Erik Abrahams-son [Leijonhufvud]; Erik Andersson [Ekeblad]; Erik Fleming (avl.); Erik Håkansson [Slang]; Erik Karlsson Gyllenstierna; Erik Larsson Sparre; Erik Matsson [Körning]; Erik Nilsson [Cruus]; Erik Olsson [Brinkkala-släkten]; Erik Persson [Soop]; Erik Trolle (avl.); Gustaf Axelsson [Baner]; Gustaf Björnsson [Bååt]; Gustaf Nilsson [Silfversparre]; Hans Eriks-son [Brinkkala-släkten]; Henrik Arvidsson [Gyllenanckar]; Henrik Klausson [Horn]; Henrik Matsson [Silverhielm]; Herman Fleming; Jakob Bagge d. ä.; Jakob Bagge d. y.; Jakob Turesson [Rosengren]; Johan Bagge; Johan Boose; Johan Karlsson [Månesköld]; Johan Knutsson [till Monik-

kala]; Johan Skovgaard; Jöran Måns-son [Stierna]; Jöran Persson [Tegel] (avl.); Karl Bengtsson [Månesköld]; Karl Henriksson [Horn]; Klaus Hansson [Bielkenstierna]; Klaus Kristersson [Jägerhorn]; Klaus Nilsson son Bielke; Klaus Åkesson [Tott]; Knut Bengtsson [Hård]; Kristiern Gabriels-son [Oxenstierna]; Krister Karlsson [Månesköld]; Krister Larsson [Hjortö- släkten]; Kristoffer Andersson [Stråle]; Lars Jespersson [Cruus]; Lars Olsson [Björnram] (avl.); Lars Turesson [Tre rosor] (avl.); Mats Larsson [Cruus]; Mauritz Jöransson [Svan I. Laxmand]; Mauritz Ribbing; Måns Henriksson [Spåra]; Mårten [Nilsson] Boije; Nils Andersson [Boije] (avl.); Nils Bertilsson [till Reku] (avl.); Nils Jespersson [Cruus] (avl.); Nils Persson [Silfversparre]; Nils Rynning; Olof Olsson [Oäkta Eka-släkten]; Olof Trotteson [d:o]; Per Hansson [Svin- hufvud]; Per Johansson [Bååt]; Per [Knutsson] Lillie; Per Larsson [Hård] (avl.); Per [Olsson] Hård (avl.); Seved Ribbing; Sigvard Kruse (avl.); Sten Henriksson [Finne] (avl.); Svante Eriksson [Stålarin]; Sven Andersson [Stålhandske]; Sven [Jöns- son] Lillie; Tord Pedersson till Eke (avl.); Torsten Henriksson till Autis; Trotte Olofsson [Oäkta Eka-släkten]; Ture Jakobsson [Rosengren]; Ture [Pedersson] Bielke; Åke Bengtsson [Färla].

Adliga damer: Anna Andersdotter (Jöran Perssons [Tegel] änka); Anna Jöns- dotter [Svinhufvud]; Anna Karls- dotter [Månesköld]; Anna Nilsson [Bese]; Beata Olofsdotter [Oäkta Eka-släkten]; Brita Eriksdotter Boije; Brita Olofsdotter [Oäkta Eka-släkten]; Brita Kristersdotter [Horn]; Brita Larsdotter [Tre rosor]; Ebba Månsdotter [Lilliehöök]; Ilina Olofs- dotter [Oäkta Eka-släkten]; Ingeborg Jakobsdotter [Krumme]; Karin Eriks- dotter [Gyllenstierna] (avl.); Kristina

Jakobsdotter [Krumme]; Kristina [Ulfsdotter (Soop)]; Kristina [Åkes- dotter (Tott)]; Vendla Olofsdotter [Oäkta Eka-släkten].

Adelstjänare: Anders (i tjänst hos Henrik Arvidsson [Gyllenanekar]); Anders Rasmusson (hos Erik Sparre); herr Bengt (Nils Rynings kaplan); Birge Olsson (hos Gustaf Björnsson Bååt); Erik Andersson (hos fru Anna Nilsson Bese); Gunnar Jönsson (hos Arvid Gustafsson Stenbock); Jakob (lärare för Per Brahes barn); Joen Jönsson (hos Erik Persson Soop); Klaus skräddare (hos Erik Nilsson Cruus); Krister Nilsson (hos Johan Skovgaard); Nils Mårtensson (hos Johan Knutsson till Monikkala); Nils Persson (hos fru Anna Nilsson Bese); Tönnes Glabeck (hos greve Per Brahe).

4) Civila ämbets- och tjänstemän.

Fogdar (befallningsmän): Anders Björns- son (fd. på Vaxholm); Anders Hansson (i Östersysslet); Håkan Jönsson (gamla ladugården); Johan Knutsson (fd. på Tavastehus); Lars Jönsson (fd. i Västerbotten); Lars Larsson (på Åbo slott); Måns Henriksson [Spåra] (På Tavastehus); Olof Helsing (i Västerbotten); Tomas Nilsson (fd. på Örbyhus), avl. Jfr Hyttefogde oeh Slottsfogdar.

Hyttefogde: Mats (från Bergct).

Häradshövdingar: Erik Björnsson [i Sol- lentuna hd]; Jöns Persson (avl.; i Dalarne); Sven Pedersson (i Väster- botten).

Isensnidare, se Myntgravör.

Kamrerare: Knut Persson; Per Håkans- son.

Kansliförvanter: Johan(-nes) Kranck; Jöns Matsson; Per Lydersson; Per Rasmusson; Sven Stensson.

Kansliskrivare: Sigfrid Henriksson.

Klädskrivare (K. Maj:ts): Sigfrid Olsson; Sven Nilsson (avl.).

Köpmän: Anders Larsson (K. Maj:ts); Jöran Fölsche (hertigens av Sachsen).
 Lagmän: Bengt Gylta (i Västmanland och Dalarne); Erik Karlsson Gyllenstierna (i Småland); Erik Larsson Sparre (i Västmanland); Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna] (i Södermanland); Jöran Gera (i Östergötland); Ture Pederson Bielke (i Uppland och Väster-norrland).
 Länsmän: Erik Jönsson (i Vichitis); Mats Persson (i Borgå).
 Myntgravör (isensnidare): Mikel [Hohenawer].
 Myntmästare: Gilius; Hans Höjer; Jost Höjer (avl.); Simon.
 Myntskrivare: Mats Andersson.
 Myntsvänner: Anders Brun; Måns Helieson.
 Profosser: Hans; Torbjörn. Jfr Riksprofoss; Skeppsprofoss; Underprofoss.
 Riksdrots: Per Brahe.
 Rikshovmästare: Hogenskild Nilsson Bielke.
 Rikskanslerer: Erik Larsson Sparre (vice); Nils [Jöransson] Gyllenstierna.
 Riksprofoss: 9 f., 15, 28; Jöran Selbeck.
 Riksråd: Bengt Gylta (avl.); Erik Fleming (avl.); Erik Gustafsson [Stenbock]; Erik Karlsson Gyllenstierna; Erik Larsson Sparre; Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna]; Gustaf Axelsson Baner; Hogenskild Nilsson Bielke; Jakob Turesson [Rosengren] (avl.); Jöran Gera; Klaus Fleming; Klaus Åkesson [Tott]; Nils [Jöransson] Gyllenstierna; Per Brahe; Per [Olsson] Hård (avl.); Ture [Pederson] Bielke; Åke Bengtsson [Färla].
 Riksrådets sekreterare: Peder Rasmusson.
 Ränthmästare: Eskil Jönsson; Henrik Matsson [Silfverhielm]; Knut Henriksson (hertig Karls); Mats Bengtsson.
 Saltskrivare: Olof.
 Sekreterare: Erik Matsson [Körning]; Johan Henriksson; Johan Jakobsson Berendes; Knut Håkansson; Märten

Olof Helsing (avl.); Per (Petrus) Michaelis; Rasmus Ludvigsson; Stafan (Stephanus) Creutziger (hertig Karls); Sven Elofsson (d:o); Venceslaus Herold. Jfr Riksrådets sekreterare.
 Sidentygsskrivare (K. Maj:ts): Knut Nilsson.
 Skrivare (utan angiven särart): Erik; Helge; Mats Persson; Måns Andersson (i Östersysslet); Nils (avl.); Per (Peder i Torshälla). Se även Kansli-skrivare; Klädskrivare; Myntskrivare; Saltskrivare; Sidentygsskrivare; Tullskrivare.
 Slottsfogdar och befallningsmän på Stockholms slott: Erik Björnsson; Per Matsson (underfogde).
 — på Uppsala slott: Per Larsson.
 — på Åbo slott: Lars Larsson.
 Slottsloven på Stockholms slott: 163; jfr Nils Hansson Brask; på Reval 163.
 Ståthållare på Stockholms slott: Bengt Ribbing; Birge Isaksson [halvhjort]; Jakob Bagge d. ä.
 — på Kalmar slott: Kristiern Gabrielson [Oxenstierna].
 Tolkar: Engelbrekt Nilsson (rysstolk); Peder Joensson (d:o).
 Tullskrivare: Hans Hille d. y.
 Underprofoss: 42.

5) Krigsmän (till lands).

Arklimästare: Olof Andersson (avl.); Olof Jönsson (på Sthms slott); Simon.
 Bösseskyttar: Olof; Tomas Persson; Tönes.
 Drabanter: Gunnar Bagge; Hans Mikelson; Olof Persson; Per Karlsson.
 Fänrikar: Joen Olsson (avl.); Karl Nilsson (under gårdsfänikan).
 Hovman: Lars Prydz.
 Hövitsmän (för drabanterna): Henrik v. Northusen; Måns Nilsson (fd.).
 — (för gårdsfänikan): Erik Jönsson.
 Kaptener: Johan de la Blanque; Laurentz Cagniol; Wilhelm Moncrieff (skotte).

Knektar: Jöns Andersson; Nils Andersson (dräpt).

Landsknektar: Anders Ersson; Nils Joensson; Per Larsson; Per Robertsson.

— (under gårdsfänikan): Eskil (befälhavare); Måns Jönsson (avl.); Nils Ersson; Per Dobblare (dräpt).

Ryttare: Jakob Kruse (avl.).

Ryttmästare: Evald Fredag; Mats Larsson [Cruus] (vid Upplandsfanan).

Vaktmästare: Lars; Måns (vid gårdsfänikan); Nils Jakobsson (på Stockholms slott).

6) Sjöfolk.

Båtsmän: Jöran Johansson (från Reval); Kasper Rejeman; Nils Månsson; Tomas Olsson.

Skeppare: Anders Andersson; Barthold Pöyth; Calis Jakob; Erik Ålänning; Erland Axelsson (fr. Flensburg); Gregers Blyse (fr. Danzig); Hans Drumme; Hans Westphal (fr. Rostock); Herman Dreyer (i Danzig); Jakob Larsson (i Åbo); Johan Garbrandsson (i Enkhuizen); Mikel Persson; Nils Larsson; Olof Ersson; Per Andersson; Per (Peter) Simeins (i Enkhuizen); Per (Peter) Willams (fr. Edam); Tomas Persson (K. Maj:ts); Willem (fr. Reval).

Skeppsdräng: Hans Willems.

Skeppshövitsmän: Per Joensson; Per Sigfridsson.

Skeppskock: August(-in) Winckelman.

Skeppsprofoss: Björn Västgöte.

Skeppspräst: herr Bengt (fd.).

Styrman: Mats Markusson.

7) Andliga och kyrkotjänare.

Biskopar (ordinarii): Laurentius Petri (ärkebiskop); Rasmus [Nicolai] (i Västerås, avl.). Jfr Kyrkoherdar i Stora Tuna.

Domprost: Nils Stephani (i Växjö).

Hospitalsföreståndare: Nils Eriksson.

Kantorer, se under 10).

Kaplaner: Bengt (hos Nils Ryning); Erik Petri; Lars.

Klockare: Lars.

Kyrkoherdar:

i Stockholm: Olof Petri.

i Arnäs: Lars Beronis (avl.).

i Bjärnä: Jöns Grindh.

i Delsbo: Jakob Matthiæ.

i Estuna: Lars Torkilli.

i Floda: Påvel Magni.

i Skepptuna: Erik Matthiæ.

i Stora Tuna (ordinarii): Erik Laurentii; Karl Petri (avl.); Olof Knutsson.

i Toresund: Salomon [Laurentii].

i Tuna (Oland): Erik Olai Kaxe.

i Uppsala: Joakim Olai Bröms.

i Viksta: Nils [Petri].

i Väla: Henrik [Laurentii].

i Västerås: Joen Andrea.

Kyrkvårdar: Anders Eriksson (fd.); Nils Larsson; Olof Suineke.

Poenitentiarius: Per (Petrus) Arvidi.

Professor och predikant: Abraham Andrea.

Prost: Jakob Matthiæ (i Hälsinglands norra prosteri).

Prästmän (utan angiven funktion): Björn; Hans; Mikel Erics; Märten Johannis; Patrik Crichton (skotsk präst); Per Erics (predikant); Per Matthei; Sigfrid Kanuti.

Skeppspräst (fd): herr Bengt.

Sysselman (vid Danviks hospital): Björn Larsson.

Tornväktare: Markus.

Ärkebiskop, se Biskopar.

8) Läkare och apotekare.

Apotekare: Anton Bussenius; Lukas (avl.); Simon Berchtold.

Barnmorska: Ingeborg.

Bårdskårare: 283. Se även Hans; gamle Hans (avl.); Jakob; Ludvig (i Söderköping); Mats; Per; Tönnes (i Uppsala).

Doktor [medicinæ]: Wilhelm Lemnius (avl.).

9) Lärare och studerande.

Pedagog (för Per Brahes barn): Jakob.
 Præceptor (för hertig Sigismund): Arnold Grothusen.
 Djäknar: Björn Joensson; Hans.

10) Musici.

Harpslagare: Niklas.
 Kantorer: Hans; Jöran.
 Orgelnist: Joen organista.
 Trumpetare: Melker Kistner.

11) Borgmästare och rådmän m. fl. ämbets- och tjänstemän i städerna.*a) i Stockholm.*

Borgmästare: Hans Gammal (avl.); Henrik Olofsson (fd.); Lars Eriksson; Mats Persson; Nils Hansson Brask; Olof Gregersson Rodskarl.
 Brokikare: Joen Persson.
 Byggmästare: Anders Olsson; Per Mattson.
 Justerare (rättare av mått och vikt): Klemet tunnbindare.
 Kammarskrivare (i stadens tjänst): Olof Joensson.
 Kämnärer: Eskil Larsson; Henrik Simonsson; Jöns Henriksson; Per Mattson.
 Malmfogde: Per Mattson (på Norrmalm).
 Rådmän: Anders Larsson; Anders Olsson; Birge Elofsson; Eskil Larsson; Filip Persson; Hans Andersson; Henrik Balk; Henrik Simonsson; Jakob Ivarsson; Jakob Larsson; Joen Joensson; Jöns Henriksson; Markus Bengtsson (avl.); Mikel Olsson; Per Jönsson; Per Klemetsson (avl.); Per Mattson; Rasmus Persson (fd.); Sigfrid Nilsson [Skute] (fd.).
 Stadsskrivare: Blasius Olsson (fd.); Tileman Abraham.
 Stadstjänare: gamle Olof.
 Stockknektar 14.
 Uppbördsmän (för tegelpenningar): Anders Eriksson; Helge Nilsson; Herman Schilling; Nils Gregersson; Per

Jönsson; Per Olsson; Rasmus Skåning; Tomas Björnsson.
 Vinman: Klaus.
 Vårdskrivare: Klemet (avl.).
 Vägare: Olof Mårtensson.

b) i övriga orter.

Borgmästare

i Köpenhamn: Markus Hesse.
 i Söderköping: Henrik Prydz.
 i Uppsala: Erik Henriksson; Frans Mårtensson.
 i Vadstena: Mikel Persson.
 i Åbo: Märten Jakobsson.

Rådmän

i Lybeck: Fredrik Knäfel; Konrad Wolters (rättsfogde).
 i Stralsund: Benediktus Furstenow.
 i Strängnäs: Lars Olsson.
 i Viborg: Vitt Olde.
 i Västerås: Lars Busse.

Stadsskrivare

i Åbo: Hans Hane.

12) Borgare (endast de som i texten uttryckligen kallas borgare, vanligen utan angivet särskilt yrke).*a) i Stockholm: passim.**b) i andra städer.*

i Antwerpen, se 13) Köpmän.
 i Arboga: Henrik skräddare; Jöns Olsson Svart; Lars Mikelsson; Sven Henriksson; Tideman Tidemansson.
 i Danzig: Anders Manning; August Krytzberg (avl.); Benedikt Dep; Didrik Teusen; Jöran skrivare; Simon Grek; Wolf Fritzhans.
 i Enköping: Eskil Nilsson.
 i Enkhuizen: Johan Garbrandsson; Per (Peter) Simeins.
 i Kalmar: Bengt Räf; Hans Rysse; Mats Feling.
 i Köpenhamn: Sander Andersson.
 i Köping: Lars Månsson; Sone Karlsson.
 i Lybeck: Bernt Busch; Didrik Gyse; Hans Mikelsson; Jeronimus Buncke; Melker Gynter.
 i Nylödöse: Anders skräddare.

i Reval: Arent Reyer; Didrik Spikernagel; Hans v. Köln; Hans Schefell; Hans Spikernagel; Mikel Kluting. Stettin: Hans Hertich. Stolp: Ambrosius Köpke. Stralsund: Gert Rode. Strängnäs: Hans Capell; Olof Larsson; Per Olsson. Söderköping: Henrik Hermansson. Tälje: Joakim (Jakob) Wärner. Uppsala: Märten skinnare. Västerås: Lars skraddare. Åbo: Eskil Simonsson; Knut Kappa; Simon Nilsson (avl.). Älvsborg: Björn Eriksson; Henrik Matsson. i Öregrund: Bene-Jöns; Knut Helsing.

13) Yrkes- och näringsidkare.

Bagare: 11 (rubr.). Se även Märten; Niklas v. Franckenhusen. Blysmältare (K. Maj:ts) 27. Bokbindare: Jöran; Nils Olsson. Byggmästare: Jöran (avl.). Jfr under 11 a). Bårdskärare, se under 8). Bältare: Torsten. Bössgjutare: Gilius Packet (avl.); Jöran (avl.); Kasper Ylenfelt d. ä. (avl.); Tomas. Dagsverkskarlar: Lars Staffansson; Per Olsson. Faktorer: Anton Behagel; Didrik Harder. Fiskare: Henrik. Fiskblöterskor: 39. Fiskköpare: Mikel. Glasmästare: Hans. Grytgjutare: Mikel (avl.). Guldsmeder: 14, 117. Se även Erik Bertilsson; Erik Jöransson; Filip; Finved (avl.); Frans Beijer; Hans Andersson; Hans Beijer (avl.); Hans Olsson; Hans Rosenfelt; Hans Rysse (i Kalmar); Henrik Förråd; Jeronimus Buncke (i Lybeck); Joen Tynnelsson (i Västergötland); Jost Hasenwinckel; Kristoffer Olde; Lars; Mats Feling (i Kalmar); Nils; Per (Peter) de Krok. Guldsmedssven: Henrik Brinckman.

Guldvävare: Nils Olsson. Kanngjutare: Mikel Jönsson (avl.). Karduanmakare: Gilius; Klaus Vormöl. Kittelbyggare: Henrik. Klensmed: Lennart Stickel. Klockgjutare: Lars Mikelsson (i Arboga). Knivsmed: Simon. Kockar: Jfr Personregistret: Kock. Kokerska: Elin (avl.). Konterfejare: Johan Baptista. Krummakare: Adam Budzern; Elias; Jakob. Köpmän (engelska l. skotska): Artur Maude (ej Mand); Blasius Dundee. — (från Antwerpen): Benediktus Bonvisi; Bernhard Bonvisi; Charles (Carolus) de Lescluse. Köpsvenner: Henrik Elder (skotte); Jakob Hansson (d:o); Lars i Henebeck; Märten Matsson; Urban Mikels-son; Willem Davidsson (skotte). Köttmångare: Lars; Lars Tomasson; Markus; Staffan Mikelsson. Mjöltnare: Mats Andersson (K. Maj:ts vid Danviken). Murare (murmestere): Erik; Eskil Larsson; Per Joensson; Pável; Tile; Tomas Eriksson. Målare: Johan Baptista (konterfejare); Henrik; Måns. Mångerskor: 38 f., 43. Nålmakare: Jakob (på Norrmalm). Pansarmakare: Rasmus (avl.). Pungmakare: Måns. Pärstickare: Gilius (avl.). Redesven: Sigfrid Henriksson (fd.). Jfr Skaffare. Sadelmakare: Baltzar; Kristoffer. Skaffare: Anders; Märten. Jfr Redesven. Skinnare: Anders; Joen Persson; Märten (i Uppsala); Nils Larsson; Pável (avl.); Sigfrid. Skomakare: Gilius; Kasper; Kort; Kristiern Nabels; Willem Brun. Skraddare: Anders (i Nylödöse); Flores; Hans Thyneman; Henrik (i Arboga); Klaus Bertilsson; Lars (i Västerås); Mats Kröger; gamle Mats; Olof Bengtsson; Tönnes.

Smeder: Jöns; Knut; Peder. Jfr Guld-
smeder: Klensmeder; Knivsmeder;
Stålbågesmed; samt Personregistret:
Smidt.
Smältare: Markvard.
Snickare: Hans; Herman.
Spilare: Gregers.
Stockmakare: Mikel Schultz (på Norr-
malm).
Stålbågesmed: Lars.
Svarvare: Jöns; Lars; Markus.
Svärdslipare l. svärdfejare: Hans (unge);
Olof.

Sämskmakare: Hans Hertich (i Stettin);
Kasper Hertich (avl.); Valentin Frost.
Timmermän: Klemet; Olof (avl.).
Tunnbindare: Mikel (avl.); Mikel.
Vantmakare: Didrik.
Vintappare: Eskil Sigfridsson; Klaus.
Värdshusvärd: Kornelius v. Bergen.
Åkare: Anders (ålderman); Eskil; Mats;
Sigfrid.
Åmare: Mats Sigfridsson.

14) Bönder. Se Ortregistret.

Ortregister.

1. Stockholm.

a) Stadsdelar, torg och öppna platser, broar, hamnar och holmar.

Gråmunkeholmen 244.	Stadsgården 214.
Järntorget 39, 46, 68, 252, 328.	Stortorget 39, 79, 84, 104, 166, 170, 176, 228, 315, 322, 336, 352, 356, 367.
Kornhamn 187, 269.	Södermalm 8, 21, 25, 38 f., 59 f., 61, 63, 66, 71, 82, 106, 141 f., 162, 165, 180, 182, 198, 201, 206, 214, 222, 269, 313, 317.
Kyrkogården 51, 60 f., 67, 157 (S:t Nikolai), 165, 167, 272, 280, 286, 345.	Vambefjärdingen 178.
Normalm 15, 39, 156, 203, 215, 255 f., 286, 321, 355, 358.	
Slottsbacken 253, 260, 262, 350, 362.	

b) Gator och gränder.

Allmänningsgatan 141 f., 201, 313.	Långgatan 202. Jfr Väster- och Öster- långgatorna.
Björn Perssons gränd 353.	Markus båtsmans gränd 357.
Bredgränden 141 f., 261, 351, 353, 358.	Mäster Mikels gränd 19, 41, 123, 153, 265.
Brunnsgränden 38, 43, 245, 258, 301.	Nils fodermarsks gränd 313.
Brynnils gränd 222.	Nygränden 13.
Este-Jöns gränd 188.	Olof Knutssons gränd 327.
Fru Gunnilas gränd 197, 210, 279, 319.	Peder Matssons gränd 30.
Gråmunkegränden (l. -geren) 9, 79, 84, 87, 89 ff., 93, 97, 114, 181, 183, 189, 191 f., 203, 252, 319, 340, 349, 361 f., 365.	Rasmus Bagges gränd 214.
Hans Anderssons gränd 214.	Rasmus Skånings gränd 182.
Helga lekamens gränd 214.	S:t Lars gränd 368.
Hoparegränden 352, 366.	Skolstugugränden 202, 317.
Jöran Perssons gränd 340, 350, 365.	Skomakaregatan 139, 301.
Karthusergränden 241, 349.	Skomakaregränden 185, 199, 213.
Kindhästegatan 88, 94, 97, 188, 239, 349.	Skultens gränd 202.
Kokhusgränden 201.	Svartmunkegatan (l. -brinken) 72, 137, 149, 173, 197, 333.
Kåkbrinken 195, 213, 353.	Tunnbindaregatan 217.
Köpmangatan 93, 134, 212, 249 f., 263 f., 266.	Vattubrinken 62, 172, 201, 214.
Lasse skomakares gränd 266.	Våghusgränden 197.
Lasse stålbgäsesmeds gränd 172 f.	Västerlånggatan 127, 195, 214 f., 253, 255, 282, 285, 298 f., 343, 353 f.
Lindvids gränd 262.	Österlånggatan 215.

c) Byggnader (även kyrkor, portar och torn).

Finska kyrkan 61 f., 165, 172.	Skeppsgården 162.
Fraktkammaren 53.	Slottet 15, 89, 178, 217, 285, 316.
Gamla rådstugan 286.	Stadsmuren 252.
Klockarehuset 123.	Storkyrkan 126.
Ladugårdarne (under slottet) 218.	Svartbrödra gillestuga 217.
Norre port 245, 305.	Söderport 146, 187, 201, 303, 307, 314, 318 f.
S:t Nikolai port 65, 169, 362.	Varuhuset 110.
S:t Olofs gillestuga 301.	Vårdskrivarestugan 14, 117, 212, 216.

2. Orter utom Stockholm.*)

A.

Aberdeen (-dñ), stad i Skottland 275.	Arboga, stad i Västmanl. 12, 100, 102, 131 f., 196, 219, 304, 352 f.
Almunge, sn i Uppland 16, 119, 235.	Arnäs, sn i Ångermanl. 27, 134 (Årnäs).
Amsterdam, stad i Nederländerna 93, 190, 361.	Autis [i Lemo sn, Finl.] Torsten Henriks- sons sätesgd 296 f.
Antwerpen (Åndorpen), stad i Nederländerna 17, 71, 121, 152, 190.	

B.

Baden, markgrevskap 334, 348.	Brinkkala [i S:t Karins (nu Kakskerta) sn i Finl.] Hans Erikssons sätesgd 296, 363.
Belgstena, se Bältesta.	Bro (-oo), hd i Uppl. 156.
Bensbyn (Bentz-) i Lule sn, Norrbotten 243.	Bro (-oo) i likan. sn i Uppl. [nu Brogård] Anders Sigfridssons [Rålamb] sätesgd 88, 128 f., 133, 138, 157, 174, 211, 213, 232, 235, 239—242, 265, 296, 341, 344, 349.
Berget (Bärgett) [= bergslagen] 76.	Broek, se Groote-Broek.
Bergsjö (-se), sn i Hälsingl. 232.	Brunna (Bruna) i Ryds sn, Uppl. 156.
Bergslagen 148. Jfr Berget.	Brunswyck, se Braunschweig.
Bjärnä (Bierno, -ne), sn i Finl. 56, 296.	Brämen, se Bremen.
Björkvik (Bierckewyck) [i Ö. Ryds sn, Östergötl.], Jöran Geras sätesgd 119 f., 128.	Byle i Frösunda sn, Uppl. 309.
Bo (-oo) i Värmdö sn, Uppl., Jakob och Johan Bagges sätesgd, 27, 113, 117, 121, 138, 143, 159, 162 f., 166, 170, 173 f., 184, 191, 334, 341, 344, 350.	Bystad (Byestadh) i Askers sn, Närke, Klaus Åkessons [Tott] sätesgd 170, 172, 174.
Borgå (-go), sn i Nyland 39, 107, 205, 209.	Bältesta [sannolikt Belgstena] i Kjula sn, Södermanl. 156.
Botorp [i Moheda sn, Smål.] Kristoffer Anderssons [Stråle] sätesgd 242.	Böle i Kimito sn, Finl. 296.
Brabant (-nd) 31.	Börsta (Börlesta) i Tuna sn, Uppl. 26.
Braunschweig (Brunswyck) 292.	
Bremen (Brä-) 311, 345 f.	

* Ortnamn, ingående i personnamn, se Personregistret. En asterisk efter namn betyder, att orten i fråga ej kunnat identifieras.

C se K.

D.

- Daga, hd i Södermanl. 252.
 Dalarne 55 f., 148.
 Danmark 85 f., 95, 149, 181, 216, 224, 257, 295.
 Danviken (utanför Stockholm) 58, 317.
 Danzig (-tzig, Danske) 24 f., 35, 44, 46, 51 f., 77, 85, 98, 133, 154 f., 158, 166, 194, 229, 276, 283, 285.
 Delsbo, sn i Hälsingl. 240.
 Dieppe (Dÿp), stad i Frankrike 71.
 Djula [i Stora Malms sn, Södermanl.], Mauritz Jöranssons [Svan l. Lax. mand] sätesgd 105, 200.
 Djursholm [i Danderyds sn, Uppl.] Gustaf Baners sätesgd 159, 170, 198.

E.

- Eckholm, se Ekholmen.
 Edam, ort i Nord-Holland 337.
 Eka (-e) [i Lillkyrka sn, Uppl.] Åke Bengtssons [Färila] sätesgd 119 f., 166, 174.
 Eke [i Roslags-Bro sn, Uppl.] 175.
 Ekelsund, se Ekolsund.
 Ekesjö i [Almesåkra sn] Smål. 75.
 Ekholmen (Eckholm) [i Veckholms sn, Uppl.] Pontus de la Gardies sätesgd 152.
 Ekolsund (Ekel-) [i Husbysjutolfts sn, Uppl.] 271, 310.
 Elfzborgh, se Älvsborg.
 Eliestadh, se Älgesta.
 Elkereby, se Älvkarleby.
 Eltzburg, se Älvsborg.
 Enckhausen, se Enckhuizen.
 Eneby, Stora, i Vallby sn, Södermanl. 156.
 Eneby, se även Östra Eneby.
 Engern (-gærn), landskap i Tyskl. (Sachsen) 270.
 Enckhuizen (Enckhausen), ort i Friesland 337 f.
 Enköping, stad i Uppl. 228.
 Ersta, gd i Stockholms närhet 182.
 Esbo (Espe), sn i Nyland 104.
 Estland, se Livland.
 Estuna, sn i Uppl. 262.

F.

- Falsterbo (-boo), stad i Skåne 329.
 Finland 4, 33, 47, 56, 71 (Filland!), 184, 199, 271, 296 f., 314.
 Finsta (-ade) i Bro sn, Uppl. 156.
 Flakke (Vlak), ö vid Scheldemynningen 338.
 Flandern, landskap i Nederländerna 285.
 Flensborg (Flänsborgh), stad i Slesvig 166.
 Floda, sn i Södermanl. 53, 132.
 Foglesunda, se Fågelsunda.
 Forsholm (Fårs-) [sannolikt i Forshems sn, Västergötl.] Anders Keiths sätesgd 132, 198, 226, 232, 335, 341.
 Frankrike (Franckerÿcke) 31, 71, 100.
 Friesland (Fris-) 303.
 Främby (Främmendeby) [i Falu landsförs., Dalarna] 161.
 Främmestad (Främie-) i likan. sn, Västergötl., Bengt Ribbings sätesgd 277, 296, 310, 346.
 Frösunda, sn i Uppl. 108, 206, 309.
 Fågelsunda (Fogle-) i Frösunda sn, Uppl. 206.
 Fårsholm, se Forsholm.

G.

- Geldern (Gäldren), stad i Tyskl. 231, 242
(Land tho Gäldren).
Gränby, se Gränby.
Grind (strax utanför Stockholm) 326.
Grodinge, se Grödinge.
Groote-Broek i Holland 279.
Grundby (Grunby) i Vallby sn, Södermanl. 156.
- Gränby i Almunge sn, Uppl. 16, 119, 235 f. (Gränby).
Grödinge (Gro-), sn i Södertörn 182.
Gulunge (Gullinge), gd i Skederids sn, Uppl. 24.
Gäldren, se Geldern.

H.

- Hammarby, by i likan. sn, Södermanl. 156.
Hanstaÿwalle*, by 77.
Hassela, sn i Hälsingl. 232.
Helsingeland, se Hälsingland.
Helsingör, stad på Seeland 32, 74, 81, 141, 178.
Henebeck [= Henebacken i Brands-
torps sn, Västergötl.?] 43.
Hertsön (Härsöön) i Lule sn, Västerbotten 243.
Hertzogenbusch, stad i Nord-Brabant 317.
Hispanien, se Spanien.
Hiunge, se Jung.
Hjulestad (Hule-) i Floda sn, Södermanl. 53.
Hjälsta (Hiel-), sn i Uppl. 7.
- Holland (-dt, -dh) 279, 337 (Nort-
hollandt).
Holm [i Stora Tuna sn, Dalarne] Per
Hanssons [Svinhufvud] sätesgd 148.
Holma [i Lemnhults sn, Smål.] Nils
Perssons [Silfversparre] sätesgd 300.
Hovgården (Hoff-) [obest. var] 82, 180.
Hulestad, se Hjulestad.
Hundhamra (-hammar) [i Botkyrka sn,
Södertörn] 222.
Husby [-Ärlinghundra], sn i Uppl. 236.
Håberg i Flo sn, Västergötl., Erik Nils-
sons [Cruus] sätesgd 26, 71, 133.
Håsta (Hååstadh), by i Odensala sn,
Uppl. 16, 119, 235 f.
Hälsingland (Helsing-) 54, 232, 240, 283.
Härsöön, se Hertsön.
Hölebo (-lbo), hd i Södermanl. 252.

I.

- Ingby (-eby) i Jumala sn, Åland 364. | Ingå, sn i Nyland 215.

J.

- Janakkala (Janekale), sn i Västra Ta-
vastl. 4. | Jumalatorp i Jumala sn, Åland 205,
210.
Jumala (-ele, Jomal), sn på Åland 205,
210, 364 f. | Jung (Hiunge), sn i Västergötl. 42.
Jönköping (Jöne-), stad i Smål. 339.

K.

- Kales* [o: Nykyrka?] sn [i Finl.?] 273. | Kanckas [i Masku sn, Finl.] Henrik
Kalmar (Calmare, -mere), stad i Smål. 88,
279 f., 293 f. | Klaussons [Horn] sätesgd 296, 311,
314.

- Kimito (Kymmete), sn i Finl. 25, 296.
 Kjula, sn i Södermanl. 156.
 Knivberga, by i [Östra] Eneby sn, Östergötl. 109.
 Korpo (-pe), sn i Finl. 33.
 Kronobäck (Chronbeck) [i Mönsterås sn, Smål.] Erik Gustafssons [Stenbock] sätesgd (friherreskap) 143, 341, 344, 355.
 Kumla (Kumble) i Knutby sn, Uppl. 16, 119, 235 f.
 Kusneby* i Kales [ø: Nykyrka?] sn 273.
 Kvarnby (Qu-) i Esbo sn, Nyland 104.
 Kvarnböle (Quarne-) [i Kimito sn, Finl.] Erik Torkelssons gd, 121.
 Källand (Källan), hd i Västergötl. 233.
 Kälmesjö (-skedt), gd i Lavads sn, Västergötl. 233 f.
 Köpenhamn (Kiöpenhamn) 21, 65, 86, 165, 306, 311, 314, 328.
 Köping (Cöpingh), stad i Västmanl. 101, 107, 236.

L.

- Laffue, se Lavad.
 Lappfjärd (Lapfierd), by i Närpes (nu egen) sn i Österbotten 272, 367.
 Lappo (-pi), sn i Satakunda 271.
 Lavad (Laffue), sn i Västergötl. 233.
 Laxpojo [i Lojo sn, Nyland] Johan Booses sätesgd 120.
 Leckö, se Läckö.
 Ledinge [i Knivsta(?) sn, Uppl.] 236.
 Leipzig (Lÿp-), stad i Tyskl. 324.
 Linatorp (Linbotorp) i [Väster-]Tälje sn, Södermanl. 252.
 Lista (Lyesta), sn i Södermanl. 12.
 Livland (Lijf-) [inkl. Estland] 8, 163, 171, 194, 225.
 Loppis, sn i Tavastl. 49.
 Lule, sn i Västerbotten 243 f., 263.
 Lundholm [i Vrigstads sn, Smål.] Nils [Jöransson] Gyllenstiernas sätesgd 133.
 Lybeck (Lubke), stad i Tyskl. 11 f., 70 ff., 84, 90, 98 ff., 114 f., 117, 135, 170, 171 (the lybske), 183, 189, 191, 195, 236, 238, 259 f., 293 ff., 303, 340, 347.
 Lyesta, se Lista.
 Lypzig, se Leipzig.
 Långlunda [i Östuna sn, Uppl.] 175 f.
 Läckö (Le-) [i Källands (Otterstads) sn, Västergötl.] Hogenskild Bielkes gd 128, 133, 143, 148, 159, 170, 174, 198, 341, 344, 355.
 Lövsta (Lösta) [i Almunge sn, Uppl.] 16 f., 119 f.

M.

- Magerö (-grö) [i Aspö sn, Södermanl.], Erik Anderssons [Ekeblad] sätesgd 9.
 Malma (-me), sn i Västmanl. 103, 203.
 Malmö [i Kvillinge sn, Östergötl.], Erik Perssons [Soop] sätesgd 174 f.
 Malmö, stad i Skåne 81, 231.
 Mollungen (-ge) [i Ods sn, Västergötl.] Knut Bengtssons [Hård] sätesgd 26, 133.
 Monikkala (Mänickala) i Janakkala sn, Västra Tavastl., Johan Knutssons sätesgd 4, 48 n. 1).
 Mosjö (Moses), sn i Närke 262.
 Muntarp (Muntatorp) [i Solberga sn, Smål.] 300.
 Mustasaari (Mustsår), sn i Österbotten 90 f.
 Måttsund (Måth-) i Lule sn, Västerbotten 243, 263.
 Mälsta (-lestade) i Vallby sn, Södermanl. 156.
 Mörby [i Esterna sn, Uppl.] Gabriel Kristiernssons [Oxenstierna] sätesgd 119 f., 174, 176.

N.

- Narva (Narffuen), stad i Ingermanl. 44,
171 (thet Narffuesche farvattn), 259,
360.
- Nockeby, hemman [i Bromma sn, Uppl.?] 102.
- Nora [obestämt var] 82, 180.
- Nora [i Danderyds sn, Uppl.], Erik Matssons [Körning] sätesgd 128.
- Norge (-rige) 7.
- Norråla (Noral), sn i Hälsingl. 240.
- Norrköping, stad i Östergötl. 328.
- Northollandt, se Holland.
- Nya Lödöse (Nylöse), stad i Västergötl. 275.
- Nykyrka, se Kales.
- Nyland 39, 104, 205, 209, 215.
- Nynäs [i Bälinge sn, Södermanl.] Erik Karlsson Gyllenstiernas sätesgd 119 f., 128, 133, 143, 213, 265.
- Närke (-ricke) 187, 262.
- Närpes (-pis), sn i Österbotten 272, 367.

O.

- Odensåla, sn i Uppl. 235.
- Oland, hd i Uppl. 26, 119.
- Ormaryd [i Solberga sn, Smål.] 300.

P.

- Padis, kloster och fästning i Estl. 78 f.
- Paris, stad i Frankrike 152.
- Penningsby [i Länna sn, Uppl.] fru Britas [Larsdotter (Tre rosor)] sätesgd 62, 172.
- Pernau (-now), stad i Livland 44.
- Pite (Pÿ-), sn i Västerbotten 243.
- Poiko (Poÿke) [i Rimito sn, Finl.] Sten Henrikssons [Finne] sätesgd 296.
- Pojo (-ÿe), sn i Nyland 108.
- Polen (På-), se Katarina Jagellonica.
- Påtorp [i Fristads sn, Västergötl.] Bengt Gyltas och fru Ingeborgs [Jakobsdotter (Krumme)] sätesgd 133, 148.

R.

- Raseborg (Raßborgh), slott och län i Nyland, fru Ebbas [Månsdotter (Liliehök)] grevskap 89, 245, 285, 313, 316.
- Reval (Räffle, Räfte), stad i Estland 21, 46, 78, 96, 106, 155, 163 f., 166, 171 f., 204, 238, 292 f., 297 f., 300, 303, 322, 339 f., 360 f.
- Riala (Rÿel), sn i Uppl. 8.
- Ridboholm, se Rydboholm.
- Riga (Rÿ-) stad i Livland 166, 230 (the rigeske).
- Rilanda (Ryland), by i Skederids sn, Uppl. 24.
- Rimito (Rÿmmetele), sn i Finl. 296.
- Risby i Rø sn, Uppl. 24.
- Risholn (Rÿsol) [i Sundborns sn, Dalarne], Jöns Perssons sätesgd 148.
- Roddekylle, se Rådkila.
- Rolsta (Rostad), by i Frösunda sn, Uppl. 108, 206.
- Roslagen (Roon) 8.
- Rostad, se Rolsta.
- Rostock, stad i Tyskl. 115, 328.
- Rydboholm (Rid-) [i Östra Ryds sn, Uppl.] Per Brahes sätesgd 143, 198, 230, 269, 355.
- Ryd, [Västra] sn i Uppl. 156.
- Ryland, se Rilanda.
- Rÿmmetele, se Rimito.
- Rÿsol, se Risholn.
- Rÿssland (Rydzlandh) 92, 163, 171.
- Rådkila (Roddekylle), by i Ingå (nu Degerby) sn, Nyland 215.
- Räffle, se Reval.
- Rø (-de), sn i Uppl. 24.

S.

- Sachsen (Saßen, Saxen) 270 f., 290, 295, 297, 310.
 Sala gruva 26, 33, 42, 96, 109.
 Salmunge, by i Skederids sn, Uppl. 24 (Salmunge sn!).
 Salo, by i Rimito sn, Finl. 296 f.
 Salstad (-estadh) [i Tensta sn, Uppl.] Ture Pederssons [Bielke] sätesgd 117, 119 f., 143, 175 f., 199, 213, 230, 232, 235, 265.
 Sawelandh* 77.
 Saxen, se Sachsen.
 Sayeniemi*, by i Loppis sn, Tavastl. 49.
 Seeland (Säländh) [i Danmark] 222.
 Seglinge [i Almunge sn, Uppl.] Karl Bengtssons [Månesköld] sätesgd 174, 236.
 Seminghundra (Sä-), hd i Uppl. 108, 310.
 Sideby (Syeby) i Närpes (nu egen) sn i Österbotten 367.
 Sirisett* på Seeland 222.
 Sjöholm [i Vingåkers sn, Södermanl.] fru Annas [Nilsdotter (Bese)] sätesgd 303.
 Skara, stad i Västergötl. 233.
 Skederid, sn i Uppl. 24 (Salmunge!)
 Skepptuna (Skäftune), sn i Uppl. 350, 362.
 Skogsfjärdingen i Malma sn, Västmanl. 103, 105.
 Skottland (Schotl-) 41 f.
 Skovgaard [i Danmark], Johan Skovgaards sätesgd 277.
 Skåning (Sch-), hd i Västergötl. 42.
 Skäftune, se Skepptuna.
 Skäggenäs i Värmdö sn, Uppl. 6, 114.
 Smara (Smale) [i Edsbro sn, Uppl.] 235.
 Småland 41, 75, 88.
 Sockele, se Sukkala.
 Spanien (Hispanien) 337.
 Stegeborg, slott i Östergötl. 42.
 Stettin, stad i Pommern 207.
 Stirling (Stär-), stad i Skottland 41.
 Stolp, stad i Pommern 155.
 Stora Eneby, se Eneby.
 Stora Tuna (Thune), sn i Dalarna 32, 34, 148.
 Stralsund (Sträl-), stad i Pommern 54, 73, 85, 186, 219, 305, 339, 367.
 Strängnäs, stad i Södermanl. 27 f., 116, 276, 279.
 Strömsnäs i Viborgs sn, Karelen, Bertil Jöranssons [Mjöhund] sätesgd 120.
 Stärling, se Stirling.
 Sukkala (Sockele), by i Lappo sn, Satakunda 271.
 Sundby, gd på ÖsterRekarne i Södermanl. [obest. om i Jäders l. Sundby sn] 156.
 Sundby [i Västermo (nu Öja) sn, Södermanl.] Erik Sparres sätesgd 198, 230, 232, 256, 269.
 Sundstorp (Sundstadh!) i Jungs sn, Västergötl. 42.
 Svartbäcken vid Uppsala 219.
 Svartsjö, slott på Färingsön i Uppl. 238.
 Svartvik i Norrala sn, Hälsingl. 240.
 Söderköping, stad i Östergötl. 86, 90, 98, 105, 109, 115, 201, 203.
 Södermanland (Sudermannelandh) 53, 88, 116, 120, 187, 252.

T.

- Tarwahanz* sn 77.
 Tavastehus län 4.
 Texel (Tessel), ö i Nederländerna 337.
 Thurestad* i Vallentuna sn, Uppl. 77.
 Tibble [i Husby-Långhundrä sn, Uppl.] 175.
 Tidö [i Rytterns sn, Västmanl.] Per Johanssons [Bååt] sätesgd 9, 200 (Kerstin Totts sätesgd).
 Tierp (Tyerpen), sn i Uppl. 29, 33, 146.
 Tillinge, sn i Uppl. 273.
 Tiuffuas* i [Pernå sn?] Finl. 296.
 Toresund (Torssen), sn i Södermanl. 79.
 Torshälla (Torsilie) 58, 161 (Torsale!).
 Torssen, se Toresund.
 Torsång, sn i Dalarna 101.
 Torvesund (Törfue-) kungsgd i Lovö sn, Uppl. [nu Drottningholm] 56, 69.

- Tosarby (Tosere by) i [Stora] Tuna (nu Gustafs) sn, Dalarne 148.
 Toskia* [nu Törsjö?] i Mosjö sn, Närke, 262.
 Tranhem (Trån-) [i Värmland?] 99.
 Tuna [i Alsike sn, Uppl.] 236.
 Tuna [i Husby-Långhundra sn, Uppl.] 175.
 Tuna (Thune), sn i Uppl. 17, 26, 119 f.
 Tuna [obestämt var] 39.
 Tuna, se även Stora Tuna.
- Tyllsnäs (Tylles-) i Torsångs sn, Dalarne 101.
 Tyresö [i Österhaninge sn, Södertörn], Nils Rynings sätesgd 307, 331.
 Tyskland 81, 237, 261, 271 (Teutschlandt), 336.
 Tälje (-ie), stad i Södermanl. 354.
 Tälje, se även Väster-Tälje.
 Tärby (Övertärby) i [Vårfrukyrka sn] Åsunda hd, Uppl. 273.
 Törffesund, se Torvesund.
 Törsjö, se Toskia.

U.

- Uddetorp i Borgstena sn, Västergötl., Anders Olssons [Oxehufvud] sätesgd 26, 133.
 Ullbro (Vllebroo) i Tillinge sn, Uppl. 273.
- Uppland (Vplandh) 120, 175, 230, 355.
 Uppsala (Vpsale) 16, 106, 119, 175, 209, 219, 287, 308, 351, 364.
 — stift (biskopsdöme) 262.

V. W.

- Vadstena (Wadzstene), stad i Östergötl. 11, 89, 117, 189, 228, 317.
 Vallby (Walby), sn i Södermanl. 156.
 Vallentuna, sn och hd i Uppl. 77, 95.
 Vanesta, se Vänneasta.
 Vaxholm (-men) 118, 145.
 Vester-, se Väster-.
 Westphalen 270.
 Viborg, stad i Karelen 5, 25, 81, 133, 171, 219.
 Vichtis, sn i Nyland 107.
 Vigby [obestämt var] i Uppl. 175.
 Vik (Wÿck) [i Balingsta sn, Uppl.] Klaus Bielkes sätesgd 170, 174, 213, 242, 265.
 Vik (Wÿck) [i Sjundeå sn, Nyland] Klaus Flemings sätesgd 170, 174, 213, 265.
 Viksta, sn i Uppl. 30, 32.
 Visingsborg, slott på Visingsö, Per Brahes grevskap 128, 143, 170, 174, 198, 230, 269, 355.
 Wittensten, slott i Estland 163 f.
 Viurila (Wÿrula) [i Halikko sn, Finl.] Erik Håkanssonss [Slang] sätesgd 296.
 Vlack, se Flakke.
- Wredenhagen [i Hagers sn, Estl.], Tönnes Maydells sätesgd 164.
 Wyrula, se Viurila.
 Väla, sn i Uppl. 55, 58.
 Vällinge [i Salems sn, Södertörn], Henrik Arvidssons [Gyllenanckar] sätesgd 32, 34, 67, 117, 138, 140.
 Vänneasta (Wanesta) [i Odensala sn, Uppl.] 236.
 Värmdö, sn och sklg i Uppl. 6, 114.
 Värmland (Wärmelandh) 187.
 Väsby i Ryds sn, Uppl. 156.
 Västerbotten (Westre bottnen) 243, 263.
 Västergötland 55, 86.
 Västernorrland (-nordlanden) 175.
 Väster-Tälje (Tälie), sn i Södermanland 252.
 Västerås, stad i Västmanl. 12 f., 43, 94, 99, 103, 116, 153, 195, 203, 220, 222, 278.
 Västmanland 148, 230.
 Västra Ryd, se Ryd.
 Växjö (Wexsiö, Wexiö), stad i Smål. 63, 65, 69, 74 f., 80, 167, 194.

Å.

- Åbo (-oo), stad i Finl. 47 f., 73, 77, 283, 285, 296, 363.
— slott 57.
- Åby [i Horns sn, Östergötl.] Krister Larssons [Hjortö-släkten] sätesgd 341, 344.
- Åland 97, 193, 205, 210, 365.
- Åminne [i Halikko sn, Finl.] fru Kerstins [Jakobsdotter (Krumme)] sätesgd 262.
- Ångermanland 27, 134.
- Årby [i Rasbokils sn, Uppl.], Lars Jesperssons [Cruus] sätesgd 26 (Årstad!), 133, 148, 232 (Åhrsta!).
- Årby [i Stora Tuna sn, Dalarne] 148.
- Årnäs, se Arnäs.
- Årsta (Åhrstadh) [i Österhaninge sn, Södertörn], Klaus Hanssons [Bielkestierna] sätesgd 318.
- Åsunda, hd i Uppl. 273.

Ä.

- Älgesta (Eliestadh) i Husby-Långhundra sn, Uppl. 236.
- Älvkarleby (Elkereby) 303.
- Älvsborg (Elfzborgh) 36, 93, 97, 190, 216, 274 f., 280, 286, 337 (Eltzburg), 356.
- Ängsö (-gzöön) [i likan. i n, Västmanl.] Arvid Trolles sätesgd 278.
- Äplaholm (Eple-, Äpel-) [i Sandsjö sn, Smål.] Birge Isakssons [halvhjort] sätesgd 116 f., 121, 123 ff., 128, 132 f., 138, 143, 154, 163, 166, 170, 174, 184, 191, 196, 198, 205, 209, 211 ff., 227, 230, 235, 239, 242, 265, 277, 292, 296, 300, 346, 350, 354, 359.
- Ärlinghundra (Erlingehundret), hd i Uppl. 16, 119.

Ö.

- Öknebo (Öck-), hd i Södermanl. 252.
- Örby[hus] i Vendels sn, Uppl. 32.
- Öregrund, stad i Uppl. 83.
- Öresten, slott i Västergötl., tillh. Erik Gustafssons [Stenbock] friherreskap 143, 344, 355.
- Öresund 95.
- Österbotten 367.
- Ösel 166.
- Östergötland 109, 120, 347.
- Österröra (Österöre), by i Ryds sn, Uppl. 156.
- Östersysslet [i Värmland] 275.
- Östra Eneby, sn i Östergötl. 109.
- Östra Rekarne (Reekerne), hd i Södermanl. 156.
- Övertärby (Öffuer-), se Tärby.

Sakregister.

A. Rättens sammansättning.

I. Borgmästare och råd.

a) Ordinarie former.

Borgmästare och råd

1) utan angivna andra bisittare	} pas-
sim.
2) jämte slottsfogden	
3) » en eller flera ståthållare (slottsloven)	
4) » såväl slottsfogde som ståthållare	

b) Extra ordinarie former.

1) Med (ett eller flera) riksråd:

- 1576 $\frac{1}{2}$ 14, 117 (ett); $\frac{2}{3}$ 16, 119 (fem); $\frac{1}{3}$ 120 (fem); $\frac{1}{3}$ 128 (fyra); $\frac{2}{3}$ 26 (tre), 133 (två); $\frac{1}{3}$ 30 (ett); $\frac{2}{3}$ 35, 142 f. fem); $\frac{2}{3}$ 37 (sex), 148 (sju); $\frac{1}{3}$ 47 (fyra); $\frac{1}{3}$ 49 (två); $\frac{2}{3}$ 159 (två); $\frac{2}{3}$ 65, 166 (ett); $\frac{2}{3}$ 170 (fem); $\frac{1}{3}$ 74, 174 (fem); $\frac{1}{3}$ 75 (två); $\frac{2}{3}$ 79, 176 (två); $\frac{2}{3}$ 198 (fyra).
- 1577 $\frac{2}{3}$ 223 (två); $\frac{1}{3}$ 230, 232, 234 (tre); $\frac{2}{3}$ 235 (ett); $\frac{1}{3}$ 242 (ett); $\frac{2}{3}$ 263, 265 (tre); $\frac{2}{3}$ 296 (ett).

1578 $\frac{2}{3}$ 341 (två); $\frac{1}{3}$ 355 (tre).

2) Med andra bisittare.

Adelsmän (utområds)¹ 14, 23, 26 f., 30, 47, 52, 55, 68, 74 f., 82, 87 f., 90, 92, 94 f., 105 f., 109, 128, 132 f., 138, 157 ff., 161, 170, 174, 184, 187 f., 190 f., 209, 232, 235, 239, 242, 263, 265, 277, 282, 285, 287, 289, 296, 298, 301, 305, 310, 336, 341, 350.

Borgare 17, 106, 121, 212.

Civila ämbetsmän (sekreterare, rättmästare, konungens kammartjänare) 30, 47, 49, 52, 60, 65, 67 f., 95, 158, 161, 163, 167, 350.

Krigsbefäl 3, 55, 75, 87, 95.

Prästmän 30, 35, 61, 67.

Skeppshövitsman 87.

II. Allmän rådstuga.

Menigheten sammankallad 3, 215, 224, 251, 281, 307, 326, 357, 362.

B. Den dömande verksamheten.

I. Rättegång.

Konungsdoms-sessioner (säkra eller möjliga) 16 f., 26 f., 35, 37 f., 47—50, 74 ff., 79 f., 119 ff., 128 f., 133—137, 142—146, 148—151, (159 ff.), 170 ff., 174 ff., 198 f., 213 f., (223), 230 ff., 232 f., (234), (235 f.), (242), (263), 265—270, 296 ff., 341—349, 355 f.

Konungsnämndens domar åberopade 175, 363; riksrädsdom d:o 16 f., 119, 255; lagmansdom d:o (26 f.), 148, (175), 236; häradsrättsdom d:o 24, 148, 243; d:o företes 35; äldre rådhusrättsdomar åberopas 149 (av år 1570), 179 (av år 1576), 248 (d:o); stadslagen d:o i dess olika balkar: konungabalken 57,

¹ Av dessa kan tvekan råda om Johan Bagge, som före Jakob Bagges död och således innan han själv insattes i slottsloven, brukade åtfölja fadern, som åtminstone tidvis satt i denna och för övrigt tjänstgjorde som ståthållare.

- 123, 235; kyrkobalken 12; jordabalken 244, 246; samt krigsartiklarne d:o 56.
- Riksrådsdom in extenso 355 f.
- Tänkebokens äldre årgångar återopas 30, 34, 130, 134 f., 137 f., 177 f., 192, 201, 228, 246, 255, 311, 346 f., 358; inprotokollering i tänkeboken begäres och medgives 35, 52, 131, 140, 157, 187, 193, 215, 219, 264, 323, 363; tänkeboken skall undersökas för utredning rörande mål 102, 260. Arboga stads tänkebok återopas 132.
- Laga forum m. m.: Mål förvisas till riksrådet 201, 300; till konungsråfst i Dalarna 148; till ärkebiskopen 12; till biskopen i Västerås ib.; till lagmannen (och ståthållarne) i Finland 121, 297; till häradsrätt (för edsavläggelse) 101; till andra stadsrätter: Arboga 132; Reval 298 ff., 361; Uppsala 16, 119; Västerås 12, 94; Åbo 77; till utländsk rätt (Danzig) 52. Exekution av dom skall verkställas i Vallentuna härad 77.
- Lokal för rättens sammanträden (mestaldens ej utsatt): i rådhuset (rådstugan) 6, 38, 67, 71, 90, 159, 331, 345; i vårdskrivarestugan 212.
- Borgen ställes eller skall ställas 8, 20, 60, 68 f., 81, 85, 89, 93, 109, 125, 141, 164, 189, 245, 284 f., 322; erbjudes 140; utkräves 13, 115 f., 126 f., 133; uppsäges 43, 153 f.; för svarandepart i rättegång 24, 33, 50, 101, 298, 300; för skuld 305 (jfr s. 428); för hushyra 34, 36; för barnapenningar 317.
- Dombrott (resp. klander av dom) 80, 234 f., 346 f., 348 f.
- Edgång erbjudes 4; begäres 48, 63 f.; ålägges 15, 30 f., 53, 73 f., 82, 85, 100 f., 121, 185, 227, 257; fullgöres 85, Vittneseder 33, 110, 152, 189, 236, 276, 283 f., Värjemålseder 106, 279, 316, 365. Jfr Burskap (s. 429); Ämbetseder (s. 431).
- Fridlysning av riksprofossen på K. Maj:ts vägnar 27 f.; jfr 110 f. Konungsfrid pålyses 327; julfrid bruten 5.
- Fridskilling, se s. 427: Fastighetsöverlåtelse.
- Förlikning 14, 21, 23, 33, 52, 76, 90, 97, 100, 107, 117, 125, 133, 145 f., 157 f., 161, 166, 194, 226, 256 f., 340 f.; ryggas 29, 80, 180, 228, 296; överklagas 346 ff.
- Förlikningsbrev in extenso 5 f., 114 f., 157 f., 318 ff., 323 f., 329 f.; pantsatt i Lybeck 347. Jfr s. 427: Arv[sförlikning].
- Förlikningsmän (öffuermän) förordnas 7, 9, 11, 17, 32, 79 f., 86, 94, 115, 124, 127, 140, 146, 167, 206, 219, 223, 227 f., 235, 250, 283, 287, 344 f.
- Häktning av anklagad 15; för gäld 216, 294 f.; inför rätten på grund av hotelser till livet 308.
- Kärandetalan i brottmål föres, där ej annat säges, i åklagaremål av riksprofossen, se Personregistret: Jöran Selbeck eller av underprofossen 41 f., 121; i ordningsmål av kämnär 52 f.
- Målsägande i annans sak 194.
- Nåd, se Underställning.
- Reseförbud 140.
- Sekvester (arrest, kvarstad, rostering) på gods och varor 11, 81, 90 (i Lybeck), 161, 179, 230 f., 274, 307, 313; av penningar (i Danmark) 86. Jfr s. 428: Skingsringsförbud (på fast egendom) och Sekvester (på fartyg).
- Skadestånd 49 (för lössläppandet av häktad gälldenär); för liden förlust 231.
- Skiljedom, se Förlikning.
- Stadfästelse av tidigare dom 29, 80.
- Strafflinndring på grund av havandeskap 8.
- Stämning inför riksrådet 26; hörsammas icke (försutten) 13 f., 27, 104, 132, 279; medgives 47, 349 f.; upprepas 276.
- Tortyr (pinligt förhör) 5, 19.
- Underställning i livssaker 43, 77, 109; i övrigt 68, 86.
- Uppskov 7, 12, 15, 26, 28 f., 48, 50, 64, 71, 74, 81, 97, 103 f., 124, 145, 156; till konungens ankomst 69; till riksrådets d:o 43 f., 124; för avvaktan av förlikning 76; för parts inställelse 100, 308 f., 345; för ransakning i tänkeboken 102; för inhämtande av bevis 190, 276, 278, 280, 297, 322, 345, 356.

Utebliven part 26, 37.
Vad (appellation) till K. Maj:t och riksen råd 69, 77, 83, 86 f., 98, 121, 132, 145, 186, 199, 224, 230, 248, 290, 320, 361.

Vite utsättes för frids brytande 27 f.; för utevaro från rätten 34; för bristande renhållning 38; för borgmästare och rådmän, som komma för sent till rättens sammanträden 43, 153; för försummelse av dagsverken 45, 154; för bortresa från staden 140; för bruten förlikning 161.

Väldgivning 160, 175.

II. Särskilda mål.

a) Tvistemål.

1) Giftermålsbalken.

Avvittring 181, 298, 309.

Bruten trolovning 7.

Bördsbrev (intyg om äkta börd) 263.

Morgongåva 27, 92, 134, 136, 251.

Äktenskapsskillnad 7 f., 99, (323).

2) Ärvdabalken.

Arv 5 f., 13, 15 ff., 34 f., 65, 70, 75, 80 ff., 87, 92, 100, 102, 105 f., 108, 114 f., 119 ff., 123 ff., 140, 145 f., 159 f., 167 f., 184, 200 f., 205—210, 215 f., 222, 242 ff., 248 ff., 254, 265—275, 279, 306 f., 310 f., 318 f., 321 f., 325 f., 341 f., 344—349, 364 f., 367; i utlandet 231, 242, 259 f., 311.

Arvskiften (jfr föreg.) 178, 195—198, 213 f., 265, 323; stadfästas 229, 235; upphävas 15, 118.

Barnpenningar 298 f., 309, 329 f.; borgeren för d:o 317.

Bouppteckning (register) 220 ff., 324 f.

Förmyndare eller förmynderskap 29, 35 f., 38, 40, 92, 134, 151, 184 f., 198 f., 207, 355.

Gäld vid dödsfall 281.

Inbördes testamente (tredjepenningsgåva) 60, 63, 84, 99, 162, 182 f., 192 ff., 205, 247, 251, 260, 264, 277 (tiopenningsgåva); ogiltigtförklaras 168.

Testamente till eller av enskilda personer

81 f., 118, 186 f., 208, 257, 275 ff., 278, 291, 294.

Testamentarier 7, 186, 275.

3) Jordabalken.

Bördsrätt och -lösen 25, 30, 34, 36 f., 40, 97, 103, 130, 133, 147, 151, 192, 200 f., 205, 243, 253, 308 f., 313 f., 366 (ej begagnad), 368.

Diskretion, se Vängåva.

Fastighetsöverlåtelser (gåvor, köp eller byten) 19, 32, 41, 55, 65, 72, 89, 94, 102, 104 f., 123 f., 141 f., 153, 157 f., 169, 172 ff., 176 ff., 182, 185, 188 f., 191 f., 197 f., 202 ff., 209 f., 218, 239 ff., 253—256, 258 f., 262, 269, 280 ff., 291 f., 305 f., 307, 318 f., 331 ff., 335 f., 341 ff., 349—354, 357—366; d:o i landsorten 103, 203, 262, 273, 276, 286, 296 f.

Hembud 37, 40, 51, 169, 235, 255, 335 f., 351 f.; försummat 192, 226.

Husbrev (inkl. köpebrev) infordras 103; förnyas 177 f.; pantsättes 286; omnämnda 61, 80, 138, 185, 241, 247, 254, 259, 265, 330, 335 f., 354.

Hushyran (huselön, -lega) 22, 34 ff., 64, 94 (bodlön) 98, 126, 132, 140, 147, 182, 205, 237, 244, 266, 279, 304, 308, 319, 340.

Hävd åberopas i jordatvist på landet 148, 233 (urminnes); i staden 267.

Jordatvist på landet 102, 174 ff., 233—236, 300; olaga försäljning 16, 26, 81, 119, 148.

Klander (bespråkning) rörande hus eller tomt 17, 22, 38, 40, 43, 55, 58, 90 f., 93, 97, 102—105, 120, 127 f., 134 ff., 137 f., 151, 200 f., 225 f., 228 f., 245 ff., 265—270, 307, 317, 354, 357 f., 364, 367 f.

Laga fasta 138, 150.

Pantsättning av fast egendom 9, 22 f., 29, 51, 55, 59, 72, 126 f., 129—132, 197, 228, 278 f., 303 f., 308, 331 f., 343 f., 356 ff., 363 (i Åbo); i utlandet 317 f.

- Skingsringsförbud (kvarstad) å fastighet på landet 296.
- Stadens egna fastigheter (ofria tomter) säljas 68 f., 162, 206, 209, 211, 215, 237, 239, 241, 245, 301, 313 f., 327 f.; bortbytas 141 f.; bortskänkas 217.
- Uppbud av fastigheter 9, 14, 19, 21, 25, 30, 37, 40 f., 45, 51, 60 f., 64 f., 72, 79, 84, 87 f., 94, 107, 114, 116, 123, 125, 133, 138, 140, 153 f., 157, 165 ff., 170, 176, 181, 183, 188, 191, 206, 209, 211, 215, 223, 225, 232, 237, 239, 253, 258, 260 f., 272, 280, 285, 287 f., 291, 295, 300—303, 305, 307, 315, 322, 336, 339 ff., 343, 349 f., 352 f., 356, 359, 362, 365.
- Värdering av hus 33 ff., 147, 196 f., 212 ff., 250, 301, 309, 315.
- Vängåva (äreskänk) vid fastighetsköp 240, 333, 353, 359 f.
- 4) *Byggningsbalken.*
- Byggnadslov (med villkor) 286.
- Ofria tomter, se ovan under 3).
- 5) *Köpmålabalken.*
- Anförtrott gods (till trogen hand) 22, 89, 126, 163 f., 166, 183, 186 f., 189, 350.
- Borgen för skuld 13 f., 29, 118, 139, 183.
- Pant av lösören ställd för hushyra 22; för anförtrott gods 183; skall värderas 75; utfås ur rätten 9, 67, 114.
- Ränta (intresse) 79 f., 83, 218, 223 f., 278, 299, 304, 308 f., 317 f., 363 (i smör).
- Skuldfordringsmål (kravmål) passim.
- Sytning 260.
- Uppbud å lös pant 308, 315.
- Återgångsköp 287.
- 6) *Sjörättemål (inkl. fartygsköp).*
- Fartygsköp 46, 93, 155, 190, 244 f., 263 f., 271, 279, 284 f., 305, 312, 355.
- Frakt 189, 261, 328.
- Haveri 329.
- Panträtt i fartyg 229.
- Sekvester (arrest) på fartyg (i Holland) 337 ff.
- Sjöbrev 44, 53, 159.
- Sjöfolks hyra 337 f.
- b) *Brottmål.*
- 1) *Särskilda brott och förseelser.*
- Bedrägeri i handel 67, 237.
- Bodräkt 62 f.
- Delaktighet i brott 10.
- Domkval 348 f.
- Dråp (manslag) 4—7, 9 f., 17 ff., 24, 41 (brodermord), 53, 66, 70 ff., 75 f., 96 f., 106 f., 231 f. (vådadråp), 256 f., 287.
- Dulsmål 96.
- Edsöresbrott 71, 94, 110.
- Förfalskning av varor (flärd) 42 (silver), 101, 107, 236 (järn bemängt med sten), 361 (skarlakan); av pass 87 f.
- Förråderi 41 f., 77 ff. (vid Padis' beläring). Jfr Högförråderi.
- Förspillning av kronans spannmålsuppbörd 4.
- Försummelse (av militär) vid vakttjänstgöring 56.
- Förtal mot överheten 3 f.
- Hotelser 234 f., 307 f.
- Hädelse 67 f.
- Högförråderi 48 f., 83, 101.
- Lägersmål 7 f.; i förbudet led 12.
- Misshandel av bonde 24; av tjänstepiga 278. Jfr Slagsmål.
- Mutförsök 54 f.
- Myteri (bland åkarne) 51.
- Olaga handel 101, 215; landsköp 106, 303. Jfr Bedrägeri; Förfalskning av varor.
- Rymning ur fängelse 41 f.; ur tjänst 278.
- Självpantning 47 f.
- Sjöröveri 28, 96 (171 f.).
- Slagsmål (övervåld) 27 f., 50, 69; med dödlig utgång 105, 107, 109. Jfr Misshandel.
- Smädelser (skällsord, okvädingsord) 11, 28, 53; mot överheten 3 f., 33, 87 f.
- Såramål 24, 86, 109.
- Tjuvgodsgömma 18.

Tjuvnad (stöld) 7 f., 15, 18, 25, 39, 47, 63 f., 71, 77, 79, 95, 110; på slottet 217.

Tullsvak 54, 122.

Tvegifte 86.

Äktenskapsbrott (hor) 73 f., 99, 227.

2) *Straff.*

Brännmärkning (på kinden) 42, 47, 96.
Böter för säramål 24; för dulsmål 96; för trotsande av K. Maj:ts förbud 303.

Dödsstraff medelst hängning 77; halsuggning (med svärd) 99; utan angivnet dödssätt 5, 10, 19, 24, 41, 43,

53, 56, 66, 70, 72, 75, 77, 88 (tjuv- och skålmestraf), 96, 122 f.

Fängelse för försutten stämning 14; för bruten frid 28; för igångsatt myteri 51; för hädelse 67 (i slottstornet); för gäld 283 ff., 294; för hotelser inför rätta 308.

Förvisning ur staden 8, 47, 71, 83 f., 96, 99.

Kåken, se Risslitning.

Landsförvisning för kalvinism 31.

Mansbot 232, 257, 288.

Risslitning (vid kåken) 42, 47, 96.

Stenbärning (bära stadens stenar) 99.

Tvångsarbete i Sala gruva 26, 33, 42, 96 (på livstid), 109.

C. Den administrativa verksamheten.

I. *Stadens förvaltning.*

Stadens brev införda in extenso 141 f., 226 f., 254 f., 337 f.

— omnämnda 55, 68; med stadens sigill bekräftade vidimationer o. d. (certifikationer, reversal, transsumpt, vidissen, vittnesbrev och skriftliga bevis) 98, 131 f., 155, 166, 191 ff., 194, 205, 219, 230, 236, 254 f., 270, 293, 300, 352.

*

Besmansvikt prövas 351 f.

Boskap får ej hållas inom staden 91.

Brandskydd 3, 113.

Brännbara ämnen (näver, ved eller tjära) få ej förvaras inomhus 66, 91.

Brännvinsförsäljning 43.

Burskap (borgareed avlägges) 60, 237, 271; uppsäges 55, 365.

Byggnader skola uppföras efter föreskriven schablon 251 f.

Båtspringning (förköp) förbjudes 39, 91.

Dagsverkens försummande belägges med vite 45, 154; ingen får undandraga sig deras fullgörande 92.

Danviks hospital (de fattige) utlånat penningar 9; uthyrt äng 50; upplåter tomt (i Uppsala) 219; gjort jordbyte i landsorten 273.

Drätselkammaren (stadens tresl) 241, 301, 314, 326 ff.

Finsk kyrka i Stockholm funderas 61 f.

Friköp (ransun) 216.

Förköp förbjudes 39. Jfr Båtspringning.

Gata igenbygges 162 f.

Gatubodar förbjudas på Norrmalm 215; öppna sådana få ej hållas av köpsvenner 45; jfr 215.

Gaturreglering framtvingar rivning av byggnad 288.

Gäster (främmande) skola vid längre uppehåll skatta till staden 32; få ej mottagas från Danmark 95; få ej stanna i staden längre än sex, resp. sju veckor åt gången 252, 281 f., 302; få ej hava bodar annat än omkring Järntorget 252; få ej hysas av borgerskapet utan anmälan hos ståt-hållarne på slottet 285, 303; skola bruka rätt mått och vikt 362.

Hamnarne få ej förorenas 91.

Herbergering av löst folk förbjudes 217.

Mångleri avlyses 38 f.

Pass förfalskat 87 f.

Renhållning 38, 91.

Skorstenar (olaga) synas 69.

Stadens sigill (insegel, sekret) 317 f., 347 (i rådets förvar).

Syneförrättning på olaga skorstenar 69; på hopad orenlighet 162.
Tegellada skall byggas vid Grind 326.
Trähus skola rivs 91, 94, 210, 251 f., 357.
Vakthållning (vården) får ej försummas 92; om så sker, vankas fängelse och böter 104; antalet väktare minskat 104; skall ökas 225.
Ämbetsboken omtalas 316.

II. Stadens inkomster.

Begravningspenningar inlevererade till staden (för kyrkans räkning) 327.
Saköre 283, 303.
Skottet (stadens tunga och rättighet) skall utkrävas av alla handlande och näringsidkare 3, 113.
Testamente till staden utlovas 263.
Tiondepenning vid arv, som gå utom staden 35.
omtöre 219, 357; restantier därav skola utmätas 19.

III. Kronan och staden.

Kungl. brev införda in extenso:
1575 $\frac{2}{10}$ 61 f.
1576 $\frac{2}{5}$ 289.
1576 $\frac{1}{4}$ 88, 187 f.
— omnämnda: Gustaf I:s gåvobrev å hus 27, 90, 136 f., 149.
Erik XIV:s på danarv 32; på hus 22, 91, 127, 137, 147.
Johan III:s stadfästelsebrev 22, 127, 130; om »byggningen» 66; på tullfrihet 122 f.; mandat om myntet 123; gåvobrev 149, 172, 200, 234, 256; skydds-brev 56 f., 109 f., 230 (mot Rigabobarne), 289, 297; förläningsbrev på kyrkohemman 1577 $\frac{2}{5}$ 234; restitution-brev på förbruten fastighet 363 f.
Stadens privilegier skola vidmakthållas 32; åberopas 282, 302.
Statuterna skola hållas 45; åberopas 303.

*

Accis (av brännvin) 43.
Belöning utsättes för upptäckten av förövarne av stöld på slottet 217.

Danarv 32, 275.
Jordagods vederkänt under kronan 233 f., 296 f., 363; hus tillfallet konungen i saköre 200.
Knektpenningar, befrielse från 90, 225; önskas utbytt mot kostgivning 91 f.
Konungsfrid lyses 327; påbjuden (julfrid) bruten genom grovt brott 5; förkunnas genom riksprofossen 27 f.; jfr 110 f.
Mynt: utförelse förbjudes 91, 122; klip-pingarne avlysas 91, 165, 307; deras valvation mot öremyntet 91, 362; påbudet härom itereras 94.
Sekret, K. M:ts, stulet 87.
Tribut av legofolks m. fl:s löner 103.
Tullboken (tolböckerne) omnämnes 53, 159, 219, 295.

IV. Vissa korporationer och tjänstemän.

Jfr Yrkesregistret.

Borgerskapet (menigheten) sammanträder, se s. 425: Allmän rådstuga; klagat över främmande gästers intrång 281; åtvarnas mot gästers inhysning 285; skall bidra till upp-rättande av tegelbruk 326.
Borgmästare och rådmän skola böta vid för sen ankomst till rätten 43, 153.
Båtsmän, inhemska, få ej taga hyra av främmande 357.
Kyrkvårdar tillsätts av K. Maj:t 25.
Kämmärerna (en eller flere) skola för-rätta bouppteckning 8; skola rann-saka 11; skola avdöma till dem för-visade mål 35, 67; deras dom relateras 39; anklaga en borgare för olaglig behandling av vin 52; d:o för okvä-dingsord 53; utlämna pant ur rätten 67, 170; frambara stämning 130; åläggas att placera hyresmedel 228; skola taga böter för upplåtande av olaga bodar till främmande köpmän 252.
Köpsvenner få icke hålla öppna gatu-bodar 45; skola taxeras för erläggande av tribut till K. Maj:t 103.

Legofolks löner stigit till det tredubbla mot tidigare 103.
 Notarius publicus upprättat testamente 275.
 Rättsfogdarne skola rannsaka 11.
 Skrän: Dragarne få ersättning för för-
 lorad arbetsförtjänst 53.

Guldsmederna få tillstånd att sälja silver på marknaderna 14, 117.
 Åkarne gjort »myteri» 51.
 Stadsskrivaren tillvitas ämbetsbrott 348 f.
 Uppbördsmän för särskild uppbörd 326.
 Ämbetena besättas 45, 154.
 Ämbetseder: 60 (ämare), 263 (kännär).

D. Diverse notiser.

Böcker i doktor Wilhelm Lemnii kvar-
 låtenskap 222; Jakob Teitts 325.
 Dans på Järntorget 68.
 Eldsvåda (på Södermalm) 59 f., 63, 71.
 Jfr Fartygsbrand.
 Export av hästar 261; av spannmål 271,
 295, 328; förbjudes av vissa varor 357.
 Falkoner (falkunerene) på fartyg 25, 133;
 vid belägring 78.
 Fartyg beslagttaget i Holland 337 ff.
 Fartygsbrand 312, 314 f.
 Fartygsnamn: Greke (der Griech) 336 ff.
 Fångenskap i Danmark 149, 181, 257;
 i Riga 166; i Ryssland 163.
 Gravplats säljes 126.
 Husgeråd, klädespersedlar o. d. uppräknas
 6, 64, 95, 108, 114 f., 147, 184,
 207, 221 f., 321, 324 f.
 Kalvinister 31.
 Konterfej av konung Gustaf och konung
 Erik 220.
 Marknader: Distingen i Uppsala 16, 351;
 i Strängnäs 27 f.
 — få ej besökas av köpsvenner 215;
 guldsmederna tillåtas sälja silver där
 14, 117.
 Mynt: Konung Gustafs mynt 30, 32, 38,
 50, 56, 71, 103, 173, 178, 203, 223,
 282, 350, 363.
 Konung Eriks mynt 9, 45, 71, 293,
 339, 350.
 Konung Johans mynt (av olika år-
 gångar,) daler (= 4 mark); mark örtug
 (♁) öre och penningar, passim; krona
 220; fyrk 362; klippings myntet,
 varav 26 mark gå på en daler (avlyst)
 passim.
 Främmande mynt:

Daler (och grosser) 13; falska 121 f.,
 slagna 219, 228, 353; tyska 28,
 255.
 Denningar 322, 338.
 Dubloner 324.
 Dukater, se Påvedukater.
 Engellotter 220, 324.
 Floriner (℥) 25, 51, 53, 338.
 Gyllen, herrmästarens 324; kors-
 gyllen 324; polska 69, 79 n. 3),
 155, 159, 283; renska 220, 324;
 ungerska 13, 15, 28 f., 36, 83,
 118, 139, 143, 161, 223, 253, 324,
 363 f.; ej uppgivet slag passim.
 Henriks nobel 220.
 Mark, lybska 12, 19, 23, 84, 100, 124,
 126, 183, 189, 195
 Polska grosser 283.
 Portugalöser 42, 324.
 Påvedukater 220.
 Real, konung Filips, 324
 Rosennobler 324.
 Skillingar, lybska 179, 183, 189, 195.
 Styver, brabantiska 190, 337 f., 355.
 Mått och vikt passim. Längdmått: Aln;
 kvarter. — Rymdmått: Fat; fjärding;
 läst; stop; tunna. — Vikter: Skep-
 pund; [lis]pund ([L])℥; markpund
 (♁); skålpund (besmanspund); lod.
 — laxtunnemåttet 3; besman prövas
 352; rätt mått och vikt skall brukas
 av främmande 362.
 Pest i Danmark 95; i Kalmar 293; i Ly-
 beck 303.
 Silverhalten 14, 42 f., 117.
 Skeppsbyggeri i Älvsborg 36.
 Skopenningar 249.
 Smycken och klenodier 220, 320.

Spåkvinnor i Småland 88.

Tattare 79.

Varupris: på fisk 39; på sobel 77; på vin 45; på öl ib.; på skarlakan 360.

Varuslag (vissa):

Buldan (-dugel) [grovt hampgarn] 25, 133.

Hampa, rysk 99 f., 195.

Hudar, ryska 110.

Kläde: brabanskt 39; engelskt 56, 150, 184, 232, 253, 255, 257, 288,

354, 359, 363; gement sålt för engelskt 67; görliskt 39; leiskt 94; macheyer 6, 15; münsterskt (möns-terst) 47; skarlakan 360 f.

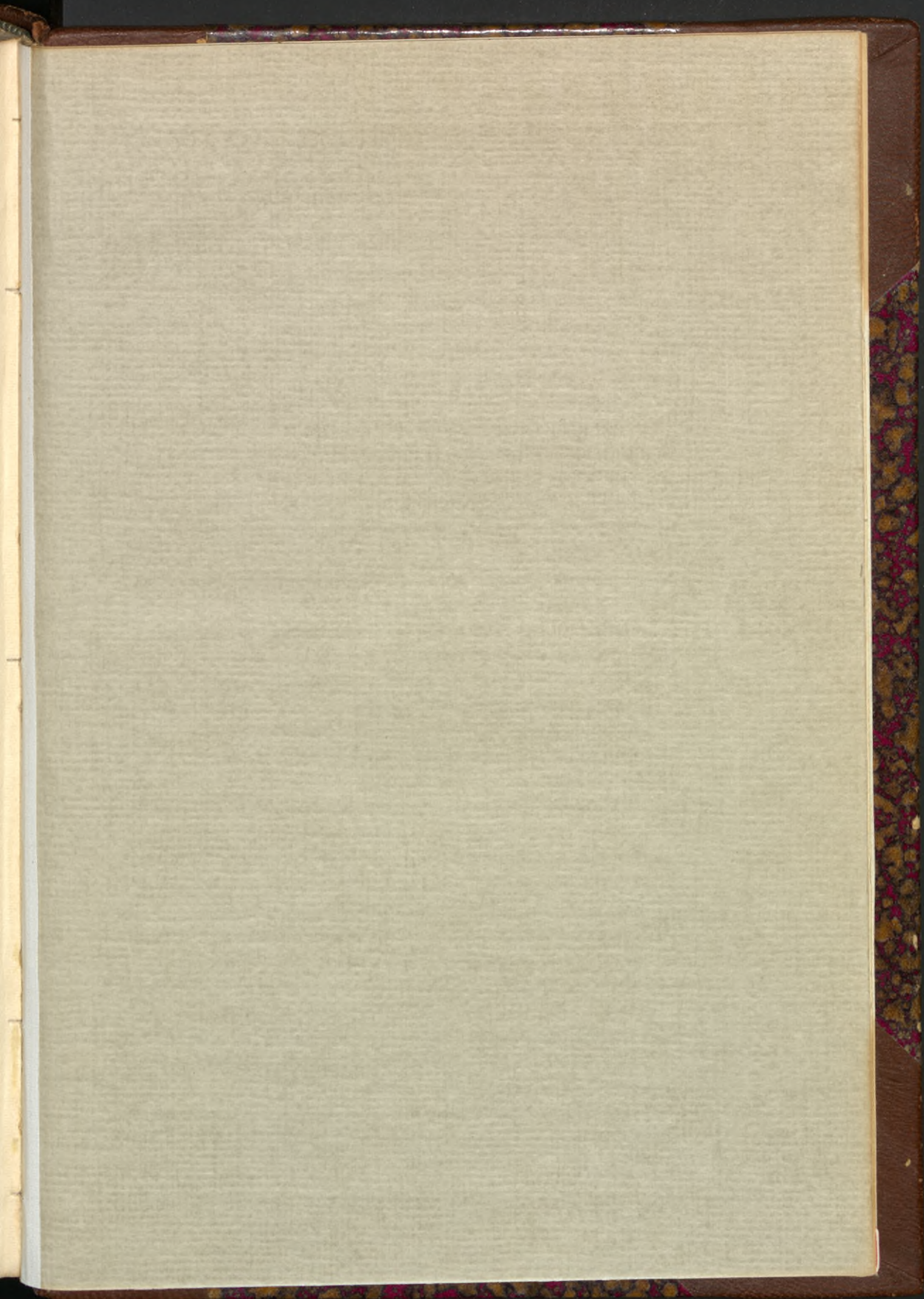
Pryssing 35.

Pälsverk (sabler) 75; värderas 77.

Vin får ej beskäras av enskild, förrän det prövat 52 f.

Vikt, se Mått.

Ädelstenar, diamanter (de-) 89, 189; flera olika slag uppräknas 220.

STOCKHOLMS STADS BÖCKER FRÅN ÄLDRE TID

utgivas i fyra serier: Jordeböcker, Tänkeböcker,
Räkenskaper och Matriklar m. m.

Tidigare hava utkommit:

Första serien, del 1. Stockholms stads jordebok
1420—1474. Stockholm 1876.

Första serien, del 2. Stockholms stads jordebok
1474—1498. Stockholm 1889, 1914.

Andra serien, del 1. Stockholms stads tänkeböcker
1474—1483 samt burspråk. Stockholm 1917.

Andra serien, del 2. Stockholms stads tänkeböcker
1483—1492. Häft. 1—3 (forts.). Stockholm 1921,
1924, 1933.

Andra serien, del 3. Stockholms stads tänkeböcker
1492—1500. Stockholm 1930.

Andra serien, del 4. Stockholms stads tänkeböcker
1504—1514. Stockholm 1931.

Andra serien, del 5. Stockholms stads tänkeböcker
1514—1520. Stockholm 1933.

Andra serien, ny följd, del 1. Stockholms stads
tänkeböcker 1544—1548. Stockholm 1936.

Andra serien, ny följd, del 2. Stockholms stads
tänkeböcker 1549—1553. Stockholm 1937.

Andra serien, ny följd, del 3. Stockholms stads
tänkeböcker 1553—1567. Stockholm 1939.

Andra serien, ny följd, del 4. Stockholms stads
tänkeböcker 1568—1575. Stockholm 1941.

Tredje serien, del 1. Stockholms stads skottebok
1460—1468 samt strödda räkenskaper från 1430-
talet och från åren 1460—1473. Stockholm 1926.

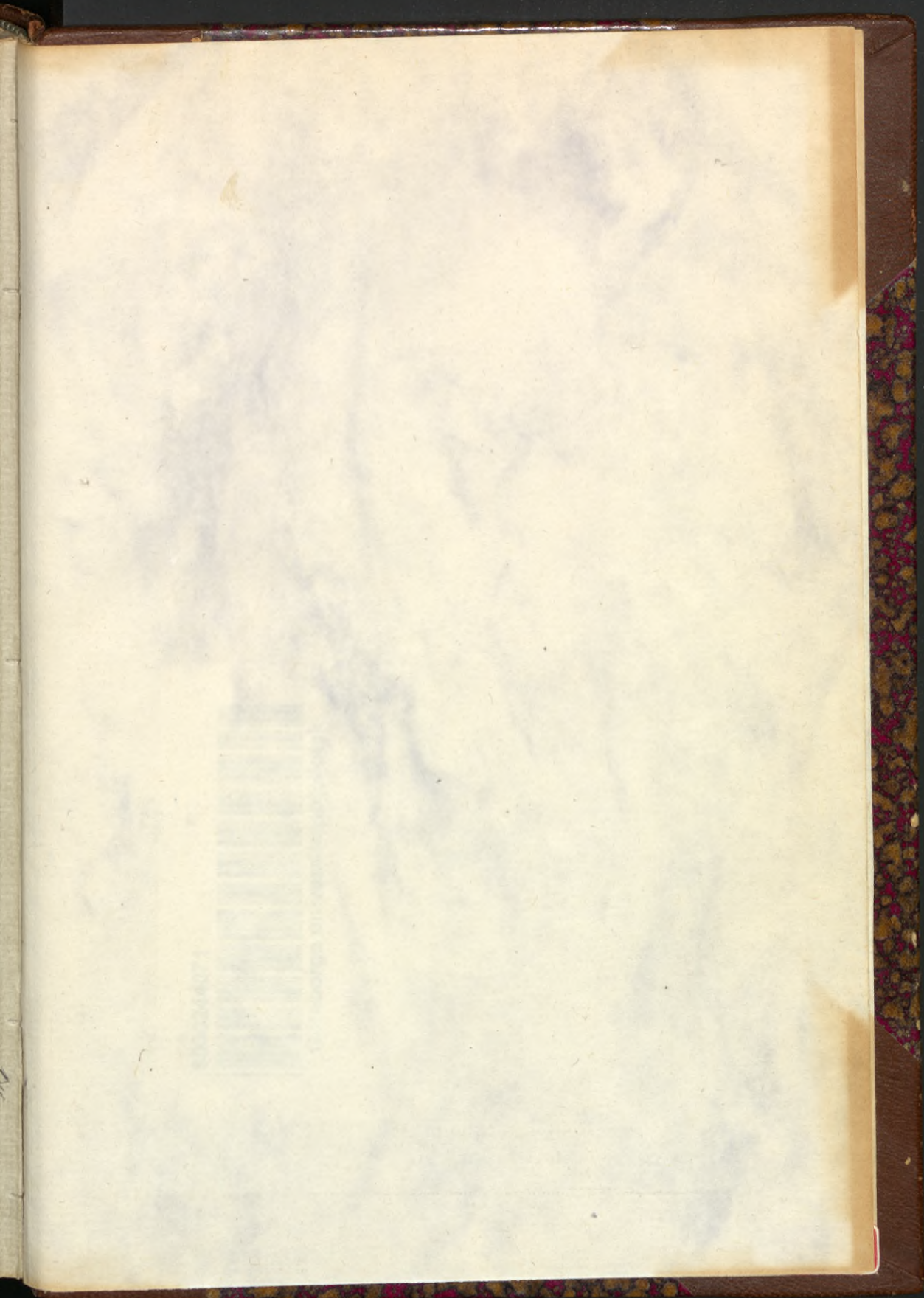
Tredje serien, del 2. Stockholms stads skottebok
1501—1510. Stockholm 1889, 1915.

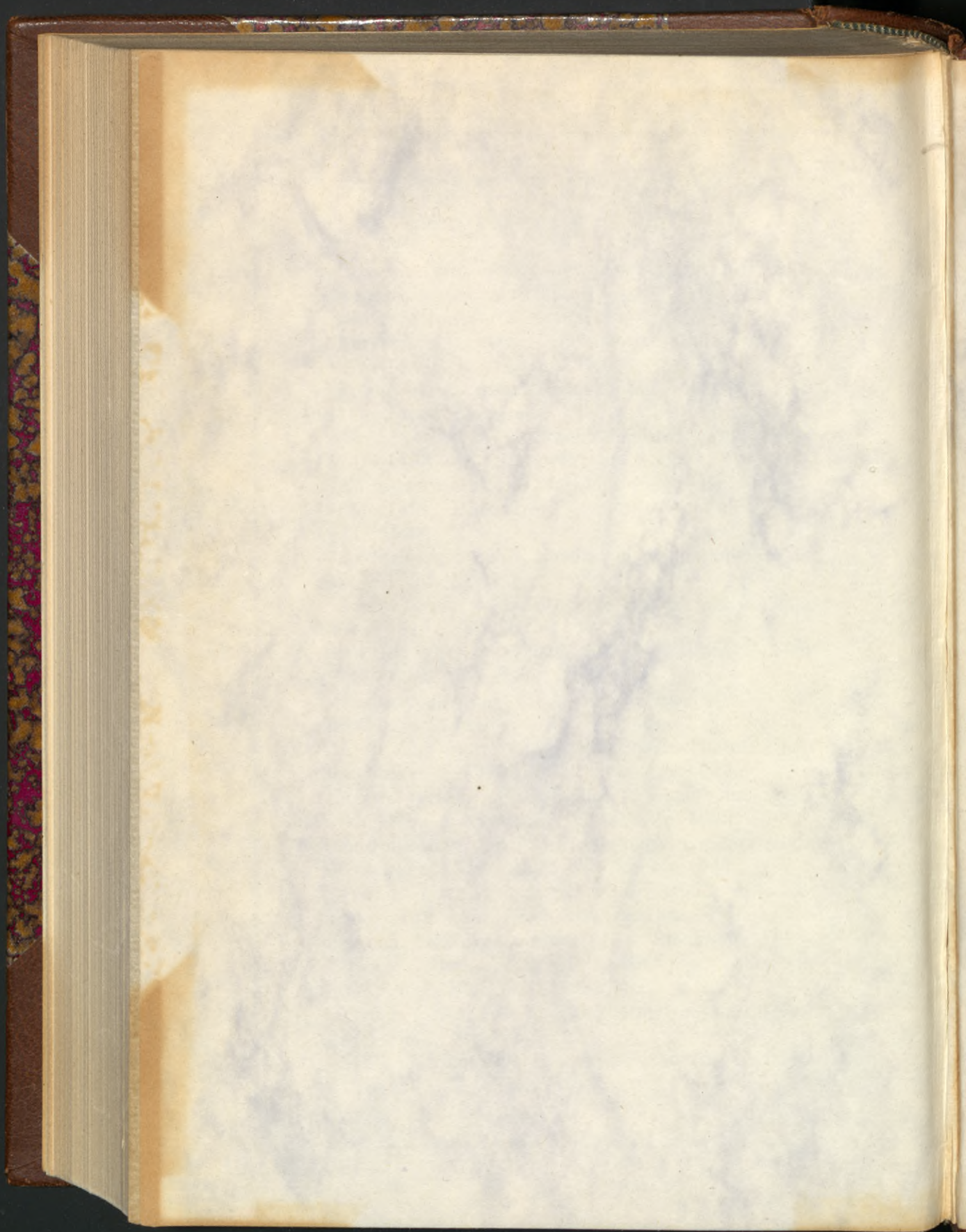
Tredje serien, del 3. Stockholms stads skottebok
1516—1525. Stockholm 1935.

Fjärde serien, del 1. Stockholms stads ämbetsbok
1419—1544. Stockholm 1927.

31 ut 15/11 43

2 > 3 = gumm

6000244071

Göteborgs universitetsbibliotek

JOHN JOHNSON
BOKBINDARE
GÖTEBORG

